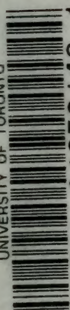
Vetus Testamentum in Novo

Vetus Testamentum in Novo.

Die

alttestamentlichen Parallelen

des Neuen Testaments

im Wortlaut der Urtexte und der Septuaginta

zusammengestellt

von

Pfarrer **Wilhelm Dittmar.**

Göttingen

Vandenhoeck & Ruprecht

1903.

Vorwort.

Im Jahre 1899 habe ich auf mannigfache Anregung hin von dieser Zusammenstellung, die ich mir einst zum Privatgebrauche angefertigt hatte, die erste Hälfte (Evangelien und Apostelgeschichte, Seite 1—169 nebst einem provisorischen Stellenverzeichnis) veröffentlicht. Es war ein Versuch, und er wurde mit nicht ganz leichtem Herzen unternommen. Denn wenn es auch Studenten und wissenschaftlich sich beschäftigenden Geistlichen sicher von hohem Werte ist, den genauen Wortlaut der Texte des A. und N. T.s mit allen in Betracht kommenden Varianten so bequem nebeneinander zu haben und des lästigen Nachschlagens in mehreren Büchern enthoben zu sein, so ist doch das Interesse gerade an diesen Textfragen unter den Theologen bekanntlich lange nicht so lebhaft, wie es zu wünschen wäre; auch war es fraglich, ob ich die Sache richtig angefangen. Nun aber hat die Kritik fast einstimmig das Büchlein so freundlich willkommen geheissen, dass meine Herren Verleger und ich den Mut fassten, auch den zweiten Teil (Briefe und Apokalypse) hinausgehen zu lassen. Man wird finden, dass ich den Ausstellungen und Wünschen der Herren Rezensenten, so weit es anging, Rechnung getragen habe. Die äussere Anordnung des Druckes konnte nicht geändert werden; denn Parallelkolumnen waren in Rücksicht auf Umfang und Preis des Werkes ausgeschlossen, und andrerseits erleichtern die Zusammenstellung der Parallelen und die verschiedenartige Unterstreichung das Vergleichen der

Texte in genügendem Maße. Dass bei den Geschichtsbüchern die abweichenden Bezeichnungen und bei den Psalmen die abweichende Zählung der LXX nicht berücksichtigt sind, ist wenig störend, und erscheint durch die damit erzielte Raumersparnis gerechtfertigt. Ausser Swete und de Lagarde auch noch die LXX von Holmes-Parsons zu verwenden, konnte ich mich jedoch nicht entschliessen, weil ich durch die abweichende Bezeichnung der Codices und ihre größere Anzahl Verwirrung und somit Beeinträchtigung der Brauchbarkeit des Buches befürchtete. Das Targum heranzuziehen, möchte ich einer kundigeren Feder überlassen.

Die Zitate im engeren und weiteren Sinne sind durch * und † hervorgehoben. Bei den Varianten sind im II. Teile der Übersichtlichkeit wegen die Accente weggelassen.

Für den Text des N.Ts ist zu Grunde gelegt: Testamentum Graece ed. E. Nestle, Stuttgart, Württ. Bibelanstalt, und zwar für den ersten Teil die erste Ausgabe 1898, für den zweiten die dritte Ausgabe 1901. Die für die Textvergleichung wichtigen Änderungen der dritten Ausgabe in Evang. und Act. sind in den „Nachträgen und Berichtigungen“, die auch die von mir entdeckten Druckfehler enthalten mit der Sigle ⟨N^3⟩ aufgeführt (Seite 280—284; lies jedoch Seite 290 unter Gn 39_{21} Jub statt Job). Den in Betracht kommenden Varianten der editio octava critica maior von Tischendorf habe ich noch die des Syrus Sinaiticus in der Übersetzung von A. Merx („Die kanonischen Evangelien nach ihrem ältesten Texte“, Berlin 1897) hinzugefügt. — Für das griechische A.T. liegt zu Grunde: The Old Testament in Greek according to the Septuagint by H. B. Swete, 3 Bände, Cambridge, erste Ausgabe 1887, 1891, 1894, zweite Auflage 1895, 1896, 1899, jene für den ersten, diese für den zweiten Teil des Buches,

unter Hinzuziehung der Lucianischen Rezension, soweit sie von de Lagarde herausgegeben ist. Wo im N.T. Worte der alttestamentlichen Texte ausgelassen sind, ist dies durch [MT+], [LXX+], [MT. LXX+] bemerklich gemacht. Zur Vergleichung der Texte sind eine Anzahl von Unterscheidungsmitteln angewendet worden, die auf S. VII übersichtlich zusammengestellt und erklärt sind.

Angeschlossen habe ich (Seite 285 ff.) ein Verzeichnis sämtlicher Parallelen, die ich gefunden habe. Ich habe dazu, wie auch zur Ausarbeitung des zweiten Teils mit Dank das treffliche Werk von Hühn, „Die alttestamentlichen Citate und Reminiscenzen im Neuen Testamente" (Tübingen 1900) herangezogen, das meine Textsammlung in erfreulicher Weise ergänzt. Obwohl ich eine Reihe Stellen mehr als Hühn biete, und mein Verzeichnis auf 78 enggedruckte Seiten angewachsen ist, bin ich mir bewusst, immer noch nicht alle Beziehungen zwischen A. und N. T. notiert zu haben. Unzählig sind ja die Fäden, die sich zwischen beiden herüber- und hinüberspinnen. So fehlt z. B. unter Gen 32_{31} noch Job 42_{5} u. ä.

Den Bibliotheken zu Darmstadt, Friedberg und Giessen spreche ich auch an dieser Stelle für ihre liebenswürdige Beihilfe zur Fertigstellung der Arbeit meinen herzlichsten Dank aus.

Sollte mein Buch den Erfolg haben, zu eifrigerem Studium und zu besserer Kenntnis der Bibel beizutragen, so ist dies der schönste Lohn, den ich mir für meine Mühe wünschen kann.

Offenbach a. M., den 1. August 1903.

Der Verfasser.

Abkürzungen.

I. Neues Testament.

Mt Mc Lc Joh Act (M Mc L J A) R 1, 2K G E Ph K 1,2 Th 1,2T T Phil H Jk 1,2P 1,2,3J Jd Ap.

ℵ = Codex Sinaiticus Petrop.
A = Codex Alexandrinus (cf. Cu).
B = Codex Vaticanus.
B = Cod. Vat. 2066 (Ap).
C = Codex Ephraemi.
D = Codex Bezae Cantabrigiensis (Evv, Act).
D = Codex Claromontanus (Paul).
E = Codex Laudianus Oxoniensis (Act).

F = Codex Augiensis Cantabrigiensis (Paul).
G = Codex Boernerianus Dresdensis (Paul).
H = Cod. Coislinianus (Paul).
K = Codex Mosquensis.
L = Codex Parisiensis (Evv).
L = Codex Angelicus Rom.
P = Codex Porfirianus pal.
Δ = Codex Sangallensis (Evv).
1. 6. 7 etc = Minuskeln.

Cu = die von Tischendorf ev. angeführten Cursive, die allesamt sog. „syrische“ Lesarten haben, in Mt 1_1—26_4 an Stelle von A (cf. Stärk „Die A.T.lichen Zitate bei den Schriftstellern des N. Ts.“ Ztschr. f. wiss. Theol. 1893 pag. 70; 1895 pag. 219; 1897 pag. 211).

Cop = Boheirica versio.
It = Italae codices.
S^{s} = Syrus Sinaiticus.
S^{c} = Syrus Curetoni
S^{sch} = Syr. ex ed. Schaafii (Peschitto).
(S^{c}, S^{sch}) = S^{utr}
S^{p} = Syrus posterior (Philoxeniana).

Aug = Augustinus.
Cl^{ro} = Clemens Romanus.
Cyr = Cyrillus Alexandr.
Cyr^{h} = Cyrillus Hierosolym.
Ir = Irenaeus.
Just = Justinus martyr.
Or = Origenes.
Tert = Tertullianus.

II. Altes Testament.

Gn Ex Lv Nm Dt Jos Jud(Jdc) 1,2 S 1,2 R Js Jr Ez Hos Jo Am Ob Jon Mi Nah (Na) Hb Zeph (Zph) Hg Sach Ml Ps Pr Job Cant Ruth (Rth) Thr Eccl Esth Dn Esr Neh 1,2 Ch.

3(1)Esr 1,2,3 Mcc Tb Jdt Or Man Dn (Or As Sus Bel) Esth Bar EpJr(Bar 6) Sir Sap — Jub PsSal 4Mcc Sib Hen slHen AssMos Asc Js 4 Esr Ap Bar.

ℵ A B C s. oben.
D(*D*) = Cod. Cottonianus Gen.
E (*E*) = Cod. Bodleianus Gen.
F = Codex Ambrosianus.
Q = Codex Marchalianus.
R = Psalterium Gr.-Lat. Veronense.
Syr = Cod. Syro-Hexaplaris Ambrosianus.
T = Psalterium Turicense.
U = Fragmenta papyracea Londinensia (Ps).

V = Codex Venetus.
Z = Fragmenta rescr. Tischendorfiana Isaiae prophetae.
Γ = Cod. rescr. Cryptensis.
MT = Masoretischer Text.
LXX = Septuaginta (Swete).
Vulg = Vulgata.
α′ = Aquila.
σ′ = Symmachus.
ϑ′(Th) = Theodotion.
(α′, σ′, ϑ′) = *οι γ′*.

Luc = Lucianische Rezension (Librorum Veteris Testamenti canonicorum pars prior graece ed. P. de Lagarde, Göttingen 1883).

Sync = Georgii Syncelli Chronographia.

Zur Vergleichung der Texte:

Es stimmt überein

ἡ καινὴ διαθήκη mit dem MT und den LXX (Swete's Text);

ἡ κ α ι ν ὴ δ ι α θ ή κ η weder mit dem MT noch mit den LXX;

ἡ καινὴ διαθήκη (unterstrichen) nur mit den LXX;

ἡ καινὴ διαθήκη (doppelt unterstrichen) nur mit dem MT;

ἡ καινὴ διαθήκη (punktiert unterstrichen) nur mit Varianten der LXX;

ἡ καινὴ διαθήκη (gestrichelt unterstrichen) mit dem MT und Varianten der LXX;

ἡ καινὴ διαθήκη (wellig unterstrichen) mit einer Nebenstelle, aus der die Worte vielleicht in das Zitat gekommen sind.

Inhalt.

1. Matthäus-Evangelium.

Mt 1$_1$: *βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.*
Gn 5$_1$ זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם׃
LXX *αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων.*

Mt 1$_2$: *Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ* [Isḥaq S^{s}], *Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.*

Lc 3$_{33.34}$: *τοῦ Ἰούδα* $_{34}$ *τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Ἀβραάμ.*

Act 7$_8$: *καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ.*

1Ch 1$_{34}$ וַיּוֹלֶד אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנֵי יִצְחָק עֵשָׂו וְיִשְׂרָאֵל׃
LXX *καὶ ἐγέννησεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαάκ. καὶ υἱοὶ Ἰσαάκ· Ἰακὼβ καὶ Ἡσαύ.*

Gn 21$_{1-3}$; 25$_{24-26}$; 29$_{35}$; 35$_{22.23}$; Ex 1$_{1.2}$; 1Ch 2$_1$.

Mt 1$_3$: *Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ.*

Lc 3$_{33}$: *τοῦ Φαρὲς* [om A] *τοῦ Ἰούδα.*

1Ch 2$_4$ וְתָמָר כַּלָּתוֹ יָלְדָה לּוֹ אֶת־פֶּרֶץ וְאֶת־זָרַח׃
LXX *καὶ Θαμὰρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φάρες καὶ τὸν Ζάρα.* Gn 38$_{29.30}$; 46$_{12}$.

Mt 1$_{3-6}$: *Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑσρώμ* [Ḥeṣron S^{s}], *Ἑσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ,* $_4$ *Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ* [*Ἀμειναδάβ* BΔ, 'Amminadab S^{s}], *Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών* [Naḥšon S^{s}], *Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών* [Šela $S^{s.\,c}$], $_5$ *Σαλμὼν δὲ ἐγέννησεν*

τὸν Βοὲς [*Βοὸς* C, *Βοὸζ* LΔIt, Bo'az S[s]] *ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωβὴδ* [*Ὠβὴδ* C[3](L It) S[s]] *ἐκ τῆς Ῥούθ, Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί* [Išai S[s]], 6 *Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα.*

Lc 3_{31-33}: *τοῦ Δαυεὶδ* 32 *τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴδ* [*Ἰωβὴλ* ℵ*B S[s], *Ὠβὴδ* D[gr recent] It] *τοῦ Βοὸς* [*Βοὸζ* Δ It, Buš S[s]] *τοῦ Σαλὰ* [*Σαλμὼν* ℵ[c]ADLΔ It Cop] *τοῦ Ναασσὼν* [Naḥšon S[s]] 33 *τοῦ Ἀμιναδὰβ* [om B, *Ἀμειν.* D] *τοῦ Ἀδμεὶν τοῦ Ἀρνεὶ* [*Ἀρὰμ* AD It] *τοῦ Ἑσρὼμ* [*Ἑσρὼν* B S[s]] *τοῦ Φαρές* [om A].

Ruth 4_{18-22} פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת־חֶצְרוֹן׃ 19 וְחֶצְרוֹן הוֹלִיד
אֶת־רָם וְרָם הוֹלִיד אֶת־עַמִּינָדָב׃ 20 וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחְשׁוֹן
וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־שַׂלְמָה׃ 21 וְשַׂלְמוֹן הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז וּבֹעַז הוֹלִיד
אֶת־עוֹבֵד׃ 22 וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי וְיִשַׁי הוֹלִיד אֶת־דָּוִד׃

LXX *Φάρες ἐγέννησεν τὸν Ἑσρών* [*Ἐσρώμ* A], 19 *Ἑσρὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀρράν* [*Ἀραμ* Luc], *καὶ Ἀρρὰν ἐγέννησεν τὸν Ἀμειναδάβ* [*Ἀμιναδάβ* A Luc], 20 *καὶ Ἀμειναδὰβ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών, καὶ Ναασσὼν ἐγέννησεν τὸν Σαλμάν* [*Σαλμών* A Luc], 21 *καὶ Σαλμὰν ἐγέννησεν τὸν Βόος* [*Βοοζ* Luc], *καὶ Βόος ἐγέννησεν τὸν Ὠβήδ*, 22 *καὶ Ὠβὴδ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί, καὶ Ἰεσσαὶ ἐγέννησεν τὸν Δαυείδ* [+ *τὸν βασιλέα* A]. 1Ch $2_{5.\,9-15}$.

Mt 1_6: *Δαυεὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου.* 2S 12_{24}.

Mt 1_{7-12}: *Σολομὼν* [*Σαλωμὼν* ℵ[b], Šelemon S[s]] *δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ* [Reḥab'am S[s]], *Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ* [*Ἀσά* LΔ It S[omn]], 8 *Ἀσὰφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν* [Ochoziam, Ochozias genuit Joas, Joas genuit Amaziam, Amazias genuit S[c]] *τὸν Ὀζείαν* ['Uzzia S[s]], 9 *Ὀζείας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ* [Iotam S[s]], *Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄχαζ* [*Ἀχάς* ℵC], *Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκίαν* [Ḥizqia S[s]], 10 *Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμώς* [*Ἀμών* LS[omn]], *Ἀμὼς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσείαν,* 11 *Ἰωσείας δὲ ἐγέννησεν* [*τὸν Ἰωακείμ, Ἰ. δὲ ἐγ.*

S^{p}] *τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοι-
κεσίας Βαβυλῶνος.* 12 *μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος
Ἰεχονίας ἐγέννησεν* [MT. LXX +] *τὸν Σαλαθιήλ* [Sealthiel
S^{c}], *Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ* [Zurbabel S^{s}].

Lc 3_{27}: *τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιήλ.*

[Lc 3_{23-31}: . . . *τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ τοῦ Ἰεχονίου τοῦ Ἰωακεὶμ τοῦ Ἐλιακεὶμ τοῦ Ἰωσειὰ τοῦ Ἀμὼς τοῦ Μανασσῆ τοῦ Ἐζεκειὰ τοῦ Ἀχὰς τοῦ Ἰωάθαν τοῦ Ὀζειὰ τοῦ Ἀμασίου τοῦ Ἰωὰς τοῦ Ὀχοζίου τοῦ Ἰωρὰμ τοῦ Ἰωσαφὰδ τοῦ Ἀσὰφ τοῦ Ἀβιοὺδ τοῦ Ῥοβοὰμ τοῦ Σολομών* D]

1Ch 3_{10-19} וּבֶן־שְׁלֹמֹה רְחַבְעָם אֲבִיָּה בְנוֹ אָסָא בְנוֹ
יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ׃ 11 יוֹרָם בְּנוֹ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ יוֹאָשׁ בְּנוֹ׃ 12 אֲמַצְיָהוּ
בְנוֹ עֲזַרְיָה בְנוֹ יוֹתָם בְּנוֹ׃ 13 אָחָז בְּנוֹ חִזְקִיָּהוּ בְנוֹ מְנַשֶּׁה בְנוֹ׃
14 אָמוֹן בְּנוֹ יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ׃ 15 וּבְנֵי יֹאשִׁיָּהוּ הַבְּכוֹר יוֹחָנָן הַשֵּׁנִי
יְהוֹיָקִים הַשְּׁלִשִׁי צִדְקִיָּהוּ הָרְבִיעִי שַׁלּוּם׃ 16 וּבְנֵי יְהוֹיָקִים יְכָנְיָה
בְנוֹ צִדְקִיָּה בְנוֹ׃ 17 וּבְנֵי יְכָנְיָה אַסִּר שְׁאַלְתִּיאֵל בְּנוֹ׃ 18 וּמַלְכִּירָם
וּפְדָיָה . . . ׃ 19 וּבְנֵי פְדָיָה זְרֻבָּבֶל׃

LXX *υἱοὶ Σαλωμών· Ῥοβοάμ, Ἀβειὰ υἱὸς αὐτοῦ,
Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ,* 11 *Ἰωρὰμ υἱὸς αὐ-
τοῦ, Ὀζειὰ* [*Ὀζίας* A, *Ὀχοζίας* Luc] *υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωὰς υἱὸς
αὐτοῦ,* 12 *Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἀζαριὰ* [*Ὀζίας* Luc] *υἱὸς
αὐτοῦ, Ἰωαθὰν* [*Ιωθαμ* Luc] *υἱὸς αὐτοῦ,* 13 *Ἀχὰς* [*Αχαζ*
Luc] *υἱὸς αὐτοῦ, Ἑζεκίας υἱὸς αὐτοῦ, Μανασσῆς υἱὸς
αὐτοῦ,* 14 *Ἀμνὼν* [*Ἀμὼς* $B^{ab}A^{1?a?}$, *Αμων* Luc] *υἱὸς αὐτοῦ,
Ἰωσειὰ* [*Ἰωσίας* ALuc] *υἱὸς αὐτοῦ.* 15 *καὶ υἱοὶ Ἰωσειά· πρω-
τότοκος Ἰωανάν* [*Ιωαχας* Luc], *ὁ δεύτερος Ἰωακείμ, ὁ τρίτος
Σεδεκιά, ὁ τέταρτος Σαλούμ.* 16 *καὶ υἱοὶ Ἰωακείμ· Ἰεχονίας
υἱὸς αὐτοῦ, Σεδεκίας υἱὸς αὐτοῦ.* 17 *καὶ υἱοὶ Ἰεχονία·
Ἀσίρ, Σαλαθιὴλ υἱὸς αὐτοῦ,* 18 *Μελχειρὰμ καὶ Φαλδαίας
. . . .* 19 *καὶ υἱοὶ Σαλαθιήλ* [*Φαδαια* Luc]· *Ζοροβάβελ.*

Esdr 3_{2}; 5_{2}; Neh 12_{1}; Hg 1_{1} זְרֻבָּבֶל בֶּן־[בַּר־]שְׁאַלְתִּיאֵל

LXX *Ζοροβαβὲλ* [*ὁ*] [*υἱὸς*] [*τοῦ*] *Σαλαθιήλ.*

cf. 2R 24_{14-17}; 25_{7}; Jr $37(44)_{1}$.

Mt 1_{19}: *ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν.* cf. Mt 5_{31}.

Mt 1_{21}: *τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.* cf. Mt 1_{23}.

Lc 1_{13}: *ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην.*

Lc 1_{31}: *ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.*

Gn 17_{19} שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יֹלֶדֶת לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק׃

LXX *ἰδοὺ Σάρρα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαάκ.*

Jud $13_{3.5}$ (Simson) וְהָרִית וְיָלַדְתְּ בֵּן׃ 5 כִּי הִנָּךְ הָרָה
וְיֹלַדְתְּ בֵּן . . . וְהוּא יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃

LXX [*καὶ ἐν γαστρὶ ἕξεις* A Luc] *καὶ συλλήμψῃ* [*τέξῃ* A, *τέξει* Luc] *υἱόν.* 5 *ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις* [*ἕξεις* A Luc] *καὶ τέξῃ* [*τέξει* Luc] *υἱόν, . . . καὶ αὐτὸς ἄρξεται τοῦ σῶσαι* [*σώζειν* A Luc] *τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Φυλιστιείμ* [*ἀλλοφύλων* A Luc].

Ps 130_8 וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו׃

LXX *καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.*

***Mt 1_{23}**: (22 *τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ* [Jesaja S^s] *τοῦ προφήτου λέγοντος·*) *ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν* [-*σεις* D] *τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ.*

Js 7_{14} הִנֵּה הָעַלְמָה הָרָה וְיֹלֶדֶת בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ עִמָּנוּאֵל׃

LXX *ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήμψεται* [*ἕξει* ℵAQ] *καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις* [-*σει* ℵ, -*σετε* Q*, -*σ*[*ουσι*]*ν* Γ] *τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ.*

ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ θεός [unser Gott S^s].

Js $8_{8.10}$ מְלֹא־רֹחַב אַרְצְךָ עִמָּנוּ אֵל׃ 10 כִּי עִמָּנוּ אֵל׃

LXX *ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς χώρας σου. μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.* 10 *ὅτι μεθ' ἡμῶν* [*κύριος* ℵAQΓ] *ὁ θεός.*

---

†**Mt 2_2**: *εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ.*

Nm 24_{17} דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב׃

LXX *ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ.*

***Mt 2_6**: (5 *οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου·*) *καὶ σύ, Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα* [*Β. τῆς Ἰουδαίας* D It S^s], *οὐδαμῶς* [*μὴ* D, non It S^{s. c. sch.}] *ἐλαχίστη εἶ* [MT. LXX +] *ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα* [für die Könige

der Juden S^s]· *ἐκ σοῦ* [*ἐξ οὗ* אCD] *γὰρ* [om א*, + *μοι* C] *ἐξελεύσεται ἡγούμενος* [w. der König ausgehen S^s] [MT. LXX +], *ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.*

Mi $5_{1.3}$ וְאַתָּה בֵּית־לֶחֶם אֶפְרָתָה צָעִיר לִהְיוֹת בְּאַלְפֵי יְהוּדָה מִמְּךָ לִי יֵצֵא לִהְיוֹת מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל׃ 3 וְעָמַד וְרָעָה בְּעֹז יְהוָֹה׃

LXX *καὶ σύ, Βηθλέεμ οἶκος* [+ *τοῦ* AQ] *Ἐφράθα, ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα· ἐξ οὗ* [*ἐκ σοῦ* $B^{b?c}$AQ] *μοι ἐξελεύσεται* [+ *ἡγούμενος* A] *τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα τοῦ* [*ἐν τῷ* AQ] *Ἰσραήλ.* 4 *καὶ στήσεται καὶ ὄψεται, καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύι Κύριος.*

2S 5_2; 1Ch 11_2 (David) אַתָּה תִרְעֶה אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

LXX *σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.*

Mt 2_{11}: *καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν.*

Dt 28_{12} יִפְתַּח יְהוָֹה לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ הַטּוֹב׃

LXX *ἀνοίξαι σοι Κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀ-* [*γαθόν.*

Js 60_6 יָבֹאוּ זָהָב וּלְבוֹנָה יִשָּׂאוּ׃

LXX *ἥξουσιν φέροντες χρυσίον, καὶ λίβανον οἴσουσιν.*

Ps $72_{10.11.15}$ מִנְחָה יָשִׁיבוּ׃ 11 וְיִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָל־מְלָכִים׃ 15 וְיִתֶּן־לוֹ מִזְּהַב שְׁבָא׃

LXX *δῶρα προσοίσουσιν.* 11 *καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς.* 15 *καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας.*

Ps Sal 17_{34} *ἔρχεσθαι ἔθνη ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἰδεῖν τὴν δόξαν αὐτοῦ, φέροντες δῶρα.*

***Mt** 2_{15}: (*ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ* [durch den Mund des Jesaja S^s] *τοῦ προφήτου λέγοντος·*) *ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.*

Hos 11_1 מִמִּצְרַיִם קָרָאתִי לִבְנִי׃

LXX *ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ.*

***Mt** 2_{18}: (17 *τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·*) *φωνὴ ἐν Ῥαμὰ* [*ἐρρεμὰ* L] *ἠκούσθη,* [*θρῆνος καὶ* CDLΔ$S^{s.c.p}$] *κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς* [die Stimme

der R., welche über ihre Söhne weinte S[s]] *καὶ οὐκ ἤθελεν* [*ἠθέλησεν* D] *παρακληθῆναι* [MT. LXX +], *ὅτι οὐκ εἰσίν.*

Jr 31_{15} כֹּה אָמַר יְהוָה קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה עַל־בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל־בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ׃

LXX 38_{15} *οὕτως εἶπεν Κύριος· φωνὴ ἐν Ῥαμὰ* [*φωνὴ ἐν τῇ ὑψηλῇ* א*A] *ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ* [*θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς* Q]· *Ῥαχὴλ ἀποκλαιομένη* [-*ης* אAQ] [*ἐπὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς* AQ] [*καὶ* אAQ] *οὐκ ἤθελεν παύσασθαι* [*παρακληθῆναι* B[ab mg]A] *ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς* [om *επι—αυτης* AQ], *ὅτι οὐκ εἰσίν.*

Mt 2_{20}: *τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.*

Ex 4_{19} (Mose) כִּי־מֵתוּ כָּל־הָאֲנָשִׁים הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשֶׁךָ׃

LXX *τεθνήκασιν γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντές σου τὴν ψυχήν.*

***Mt 2_{23}**: (*ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν* [*διὰ τοῦ προφήτου* It S[omn]] *ὅτι*) *Ναζωραῖος κληθήσεται.*

Js 11_{1} וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃

LXX *καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης ἀναβήσεται.*

Jud 13_{5} (Simson) כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבָּטֶן׃

LXX *ὅτι ναζεὶρ* [*ναζιραῖον* Luc, *ἡγιασμένον ναζιραῖον* A] *θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς κοιλίας.*

***Mt 3_{3}**: (*οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος·*) *φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε* [MT +] *τὰς τρίβους αὐτοῦ* [dei nostri S[c] Ir Cyr]· [omnis vallis etc. = Lc $3_{5.6}$ It Ir; bereitet den (einen) Weg dem Herrn S[s]].

***Mc 1_{3}**: (2 *καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ* [*ἐν τοῖς προφήταις* AS[p] (Cop Ir)]· *ἰδοὺ κτλ* cf. Mt 11_{10}. 3 *φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε* [MT +] *τὰς τρίβους αὐτοῦ* [*τοῦ θεοῦ ὑμῶν* D, dei nostri It S[p mg], ante deum nostrum Ir].

***Lc 3_{4-6}**: (*ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου·*) *φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν*

ὁδὸν [*τοῦ* A] *κυρίου* [für den Herrn S^s], *εὐθείας ποιεῖτε* [und rüstet in der Tiefebene S^s] *τὰς τρίβους* [einen Pfad S^s] *αὐτοῦ* [*ὑμῶν* D^gr Cyr, dei nostri Ir Cyr, deo nostro S^omn]· 5 *πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν* [om *και παν* S^s] *ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται* [LXX +] *τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείας* [*-αν* ℵACLΔ It S^omn Cop] *καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας* [zur Tiefebene S^s]· 6 *καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ* [MT +] *τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ* [*τὸ σ. κυρίου* D] [6 et revelabitur [es offenbare sich S^s] gloria domini, et videbit eam [es mögen ihn sehen S^s] simul omnis caro S^s·c, quia os domini locutum est S^c].

:Joh 1$_{23}$: (*ἔφη· ἐγὼ*) *φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνατε* [*ἑτοιμάσατε* Cyr] *τὴν ὁδὸν κυρίου*, (*καθὼς εἶπεν Ἠσαΐας ὁ προφήτης*).

Js 40$_{3-5}$: קוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר פַּנּוּ דֶּרֶךְ יְהוָה יַשְּׁרוּ בָּעֲרָבָה
מְסִלָּה לֵאלֹהֵינוּ׃ 4 כָּל־גֶּיא יִנָּשֵׂא וְכָל־הַר וְגִבְעָה יִשְׁפָּלוּ וְהָיָה
הֶעָקֹב לְמִישׁוֹר וְהָרְכָסִים לְבִקְעָה׃ 5 וְנִגְלָה כְּבוֹד יְהוָה וְרָאוּ כָל־
בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְהוָה דִּבֵּר׃

LXX *φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε* [*-ται* ℵQ*] [*διὰ τῆς ἀβάτου* Q^mg] *τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν.* 4 *πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται πάντα* [om *παντα* A] *τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία* [*πεδίαν* ℵ*, *εἰς ὁδοὺς λίας* ℵ^c.a, c.b AQ*], 5 *καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα Κυρίου, καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, ὅτι Κύριος ἐλάλησεν.*

Mt 3$_4$; **Mc 1$_6$**: *καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ* [Mc: om *και — αυτου* D (It)].

2R 1$_8$ (Elia): וְאֵזוֹר עוֹר אָזוּר בְּמָתְנָיו׃

LXX *καὶ ζώνην δερματίνην* [*ζώνῃ -νῃ* Luc] *περιεζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ.*

Mt 3$_{16}$: *καὶ ἰδοὺ ἠνεῴχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν, ἐρχόμενον ἐπ᾽ αὐτόν.*

Mc 1$_{10}$: *εἶδεν σχιζομένους* [*ἠνυγμένους* D, apertos It]

τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον εἰς αὐτόν.

Lc 321. 22: *ἐγένετο . . . ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν,* 22 *καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡς περιστερὰν ἐπ' αὐτόν.*

Joh 132. 33: *τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.* 33 *ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν.*

Act 1038: *ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει.*

Ez 11 נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם׃ LXX *καὶ ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοί.*

Js 112 וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה׃

LXX *καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ, πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας.*

Js 421; 611; Ps 458. cf. Mt 1218; Lc 418; Act 427.

---

†**Mt 3**17: (*καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα·*) *οὗτός ἐστιν* [*σὺ εἶ* D (It) S[s. c]] *ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός* [und mein Geliebter, du S[s]], *ἐν ᾧ εὐδόκησα.*

†**Mc 1**11: (*καὶ φωνὴ* [*ἐγένετο*] *ἐκ τῶν οὐρανῶν·*) *σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ* [*ἐν ᾧ* A It] *εὐδόκησα.*

†**Lc 3**22: (*ἐγένετο . . . καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι·*) *σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός* [und mein Geliebter, du S[s]], *ἐν σοὶ* [*ἐν ᾧ* S[s] Cop] *εὐδόκησα* [* *υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε* D It].

†**Mt 17**5: (*καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα·*) *οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου* [et S[c]] *ὁ ἀγαπητός* [meus S[c] Cop], *ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ* [*αὐτ. ἀκ.* C It Tert, *ἀκούσατε* Δ].

†**Mc 9**7: (*καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης·*) *οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός,* [*ἐν ᾧ εὐδόκησα,* ℵ[a] Δ] *ἀκούετε αὐτοῦ* [om Δ, *αὐτ. ἀκ.* A It S[omn]].

†**Lc 9**35: (*καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα·*) *οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου* [et S[c]] *ὁ ἐκλελεγμένος* [*ὁ ἀγα-*

πητός ACD⊿ It $S^{c.\,sch\ p.}$ Tert] [+ *μου* S^c], [*ἐν ᾧ εὐδόκησα*, C^3D] *αὐτοῦ ἀκούετε* [*ἀκ. αὐτ.* D].

2S $7_{12-14.16}$ וַהֲקִימֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ
וַהֲכִינֹתִי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ׃ 13 הִיא יִבְנֶה־בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסֵּא
מַמְלַכְתּוֹ עַד־עוֹלָם׃ 14 אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהִיא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן׃
16 וְנֶאְמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן
עַד־עוֹלָם׃

LXX *καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ·*
13 *αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.*
14 *ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν.*
16 *καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος εἰς τὸν αἰῶνα.*

Ps $2_{2.6.7}$ עַל־יְהוָה וְעַל־מְשִׁיחוֹ׃ 6 וַאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי עַל־צִיּוֹן
הַר־קָדְשִׁי׃ 7 אֲסַפְּרָה אֶל־חֹק יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם
יְלִדְתִּיךָ׃

LXX *κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.*
6 *ἐγὼ δὲ κατεστάθην* [+ *βασιλεὺς* AR^b] *ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σειὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ,*
7 *διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου. Κύριος εἶπεν πρὸς μέ· υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.*

Js 42_1 הֵן עַבְדִּי אֶתְמָךְ־בּוֹ בְּחִירִי רָצְתָה נַפְשִׁי׃

LXX [*ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψεται αὐτοῦ, ὁ ἐκλεκτός μου, ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου* Q^{mg}]. cf. Mt 12_{18}.

Jr 31_{20} הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם׃

LXX 38_{20} *υἱὸς ἀγαπητὸς Ἐφράιμ ἐμοί.*

Js 5_1 אָשִׁירָה נָּא לִידִידִי שִׁירַת דּוֹדִי לְכַרְמוֹ׃

LXX *ᾄσω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ ᾆσμα τοῦ ἀγαπητοῦ μου τῷ ἀμπελῶνί μου.*

Js $44_{1.2.21}$; 45_4 יַעֲקֹב עַבְדִּי וְיִשְׂרָאֵל בָּחַרְתִּי בוֹ׃ 2 עַבְדִּי
יַעֲקֹב וִישֻׁרוּן בָּחַרְתִּי בוֹ׃ 21 עַבְדִּי־אַתָּה יְצַרְתִּיךָ עֶבֶד־לִי׃
45_4 לְמַעַן עַבְדִּי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל בְּחִירִי׃

LXX *Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, καὶ Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην.*
2 *παῖς μου Ἰακώβ, καὶ ὁ ἠγαπημένος Ἰσραὴλ ὃν ἐξελεξάμην.*
21 *παῖς μου εἶ σύ· ἔπλασά σε παῖδά μου.* 45_4 *ἕνεκεν τοῦ παιδός μου Ἰακὼβ καὶ Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου.*

Ps $89_{4.20}$ כָּרַתִּי בְרִית לִבְחִירִי׃ 20 דִּבַּרְתָּ־בְחָזוֹן לַחֲסִידֶיךָ . . . הֲרִימוֹתִי בָחוּר מֵעָם׃

LXX *διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου.* 20 *ἐλάλησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου . . . ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου.*

Dt 18_{15} נָבִיא . . . אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן׃ cf. Act 3_{22}.

LXX *προφήτην . . . αὐτοῦ ἀκούσεσθε.*

Mt 4_{2}: *καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσεράκοντα καὶ νύκτας τεσσεράκοντα.*

Mc 1_{13}: *καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἡμέρας* [*καὶ τεσσεράκοντα νύκτας* L It S$^{p\,mg}$ Cop Or].

Lc 4_{2}: *ἡμέρας τεσσεράκοντα . . . καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις* [und nach vierzig Tagen, die er gefastet hatte S^{s}].

Ex 34_{28} וַיְהִי־שָׁם עִם־יְהוָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה׃

LXX *καὶ ἦν ἐκεῖ Μωυσῆς ἐναντίον Κυρίου τεσσεράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσεράκοντα νύκτας· ἄρτον οὐκ ἔφαγεν καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν.*

Ex 24_{18}; Dt $9_{9.18}$; 1R 19_{8}.

---

†**Mt $4_{3.6}$**; **Lc $4_{3.9}$**: *εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ.* cf. Mt 3_{17}.

***Mt 4_{4}**: (*γέγραπται·* [dass S^{s}]) *οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ* [*ἐν* C D It] *παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος* [om *εκπ. δ. στ.* D It] *θεοῦ* [aus dem Munde des Herrn S^{s}] [MT. LXX +].

***Lc 4_{4}**: (*γέγραπται*) *ὅτι* [om *οτι* D]) *οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος* [*ἀλλ' ἐπὶ* [*ἐν* D] *παντὶ ῥήματι* [*ἐκπ. διὰ στ.* Cop] *θεοῦ* A D Δ It S$^{sch.\,p}$ Cop] [MT. LXX +].

Dt 8_{3} כִּי לֹא עַל־הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצָא פִי־יְהוָה יִחְיֶה הָאָדָם׃

LXX *ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ* [om *ο* Luc] *ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι τῷ* [om *τω* A F Luc] *ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ* [om *ο* Luc] *ἄνθρωπος.*

***Mt 4_{6}**: (*γέγραπται γὰρ*) *ὅτι*) *τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ* [dass sie dich bewahren S^{s}] [MT. LXX +]

(*καὶ*) *ἐπὶ χειρῶν* [ihren A r m e n S[s]] *ἀροῦσίν* [*α ἴ ρ ο υ σ ί ν* D] *σε, μή ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.*

*Lc $4_{10.11}$: (*γέγραπται γὰρ*) *ὅτι*) *τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε* [MT. LXX +], 11 (*καὶ ὅ τ ι*) *ἐπὶ* [ihren S[s]] *χειρῶν ἀροῦσίν σε, μή ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου* [om *τ. π. σ.* S[s]].

Ps $91_{11.12}$ כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ׃
12 עַל־כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן־תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ׃

LXX *ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν* [*πάσαις* AT, *πᾶσιν* R] *ταῖς ὁδοῖς σου·* 12 [*καὶ* א*] *ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μή ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.*

---

*Mt 4_7: (*πάλιν γέγραπται·*) *οὐκ ἐκπειράσεις* [-*σ η ς* L, *οὐ πειράσεις* D] *κύριον τὸν θεόν σου.*

*Lc 4_{12}: (*εἴρηται·*) *οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου.*

Dt 6_{16}: לֹא תְנַסּוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

LXX *οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν θεόν σου.*

Mt 4_8: *πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν.*

Lc 4_5: *καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν* [*εἰς ὄρος ὑψηλόν* AΔ (It) S[sch. p] Cop, *εἰς ὄ. ὑ. λείαν* D].

Mt 17_1; Mc 9_2: *καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλόν* [Mc: + *λίαν* א It].

Lc 9_{28}: *ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος.*

Ez $40_{1.2}$ הָיְתָה עָלַי יַד־יְהוָה וַיָּבֵא אֹתִי שָׁמָּה׃ 2 בְּמַרְאוֹת
אֱלֹהִים הֱבִיאַנִי אֶל־אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיְנִיחֵנִי אֶל־הַר גָּבֹהַּ מְאֹד׃

LXX *ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ Κυρίου καὶ ἤγαγέν με* 2 *ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ, καὶ ἔθηκέν με ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν σφόδρα.*

---

*Mt 4_{10}: (*γέγραπται γάρ·*) *κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις* [-*σ η ς* אL] *καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις* [-*σῃς* L].

*Lc 4_8: (*γέγραπται·*) *κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις* [*πρ. κ. τ. θ. σ.* AΔ] *καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.*

Dt 6_{13}: אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד׃

LXX *Κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ* [-*σει* Luc, *προσκυνήσεις* A] *καὶ αὐτῷ* [*μόνῳ* A Luc] *λατρεύσεις* [-*σῃς* A].

***Mt** $4_{15.16}$: ($_{14}$ *ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος·*) [MT. LXX +] *γῆ Ζαβουλὼν καὶ* [LXX +] *γῆ* [om D] *Νεφθαλείμ* [-*λείν* D], [MT +] *ὁδὸν θαλάσσης*, [LXX +] [und S^s]*πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία* [-*λαίας* D*L It] *τῶν ἐθνῶν*, $_{16}$ *ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκοτίᾳ* [*ἐν τῇ σκοτείᾳ* D, *ἐν σκότει* ℵ* Cu CLΔ Or Cyr] *φῶς εἶδεν* [*εἶδεν φῶς* LΔ Or, *εἶδον φῶς* D It] *μέγα* [om S^s], *καὶ τοῖς καθημένοις* [*μέγα, οἱ καθήμενοι* D It] *ἐν χώρᾳ καὶ* [om *και* D*] *σκιᾷ* [in regione(m) umbrae (It), in umbra (It) S^c] *θανάτου* [in Traurigkeit und in Todesschatten S^s] *φῶς ἀνέτειλεν* [über S^s] *αὐτοῖς*.

Js 8_{23}; 9_1 כָּעֵת הָרִאשׁוֹן הֵקַל אַרְצָה זְבֻלוּן וְאַרְצָה נַפְתָּלִי
וְהָאַחֲרוֹן הִכְבִּיד דֶּרֶךְ הַיָּם עֵבֶר הַיַּרְדֵּן גְּלִיל הַגּוֹיִם׃ 9_1 הָעָם
הַהֹלְכִים בַּחֹשֶׁךְ רָאוּ אוֹר גָּדוֹל יֹשְׁבֵי בְּאֶרֶץ צַלְמָוֶת אוֹר נָגַהּ
עֲלֵיהֶם׃

LXX $9_{1.2}$ *τοῦτο πρῶτον πίε, ταχὺ ποίει, χώρα Ζαβουλών, ἡ γῆ Νεφθαλείμ,* [*ὁδὸν θαλάσσης*, $ℵ^{ca}$AQ] *καὶ οἱ* [om *οι* Γ] [*κατα-* $ℵ^{ca}$]*λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν* [-*λιον* ℵA] [*κατοικοῦντες* $ℵ^{ca}$AQ] *καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλειλαία τῶν ἐθνῶν* [+ *τὰ μέρη τῆς Ἰουδαίας* $B^?$ℵAQ]. $_2$ *ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος* [*καθήμενος* A] *ἐν σκότει, ἴδετε* [*εἴδετε* ℵ*Γ, *εἶδεν* $ℵ^c$] *φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες ἐν χώρᾳ* [*καὶ* $ℵ^{ca}$AQΓ] *σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ᾽ ὑμᾶς*.

Mt 4_{19}: *καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλεεῖς ἀνθρώπων.*

Mc 1_{17}: *καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι* [om *γενεσθαι* $S^{s.\,sch}$] *ἁλεεῖς ἀνθρώπων.*

Lc 5_{10}: *ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν* [+ ad vitam $S^{s.\,sch}$] [*ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· δεῦτε καὶ μὴ γείνεσθε ἁλιεῖς ἰχθύων· ποιήσω γὰρ ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων* D].

Mt 13_{47}: *πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*

σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ.

2R 6_{19} וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלִישָׁע . . . לְכוּ אַחֲרַי׃ LXX *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ἐλεισαῖε· . . . δεῦτε ὀπίσω μου.*

Jr 16_{16} הִנְנִי שֹׁלֵחַ לְדַוָּגִים [לדיגים קרי] רַבִּים נְאֻם־יְהוָה וְדִיגוּם׃

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἁλεεῖς τοὺς πολλούς, λέγει Κύριος, καὶ ἁλιεύσουσιν αὐτούς.*

---

†**Mt 5_4**: *μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.* cf. Lc 6_{21b}.

Js 61_2 לְנַחֵם כָּל־אֲבֵלִים׃

LXX *παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας.*

---

†**Mt 5_5**: *μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.*

Ps 37_{11} וַעֲנָוִים יִירְשׁוּ־אָרֶץ׃

LXX *οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσιν γῆν.*

---

†**Mt 5_6**: *μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.*

†**Lc 6_{21}**: *μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε.*

Js 55_1 הוֹי כָּל־צָמֵא לְכוּ לַמַּיִם וַאֲשֶׁר אֵין־לוֹ כָּסֶף לְכוּ שִׁבְרוּ וֶאֱכֹלוּ וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא־כֶסֶף וּבְלוֹא מְחִיר יַיִן וְחָלָב׃

LXX *οἱ διψῶντες, πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον, βαδίσαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγετε* [*πίετε* ℵAQ*] *ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἴνου καὶ στέαρ.*

Jr 31_{25} כִּי הִרְוֵיתִי נֶפֶשׁ עֲיֵפָה וְכָל־נֶפֶשׁ דָּאֲבָה מִלֵּאתִי׃

LXX 38_{25} *ὅτι ἐμέθυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν, καὶ πᾶσαν ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα.* cf. Lc 1_{53}.

---

†**Mt 5_8**: *μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.*

Ps $24_{3.4}$ מִי־יַעֲלֶה בְהַר־יְהוָה וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ׃ 4 נְקִי כַפַּיִם וּבַר־לֵבָב׃

LXX *τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου, καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ;* 4 *ἀθῷος χερσὶν καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ.*

Mt 5_{14}: *ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου.* cf. Act 13_{47}.

Mt 5_{18}: *ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου.*

Lc 16_{17}: *εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.*

Mt 24_{35}; Mc 13_{31}; Lc 21_{33}: *ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται* [Mc; Lc: *παρελεύσονται*], *οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν* [Mc; Lc: *παρελεύσονται*].
Js 51_{6}; Ps 102_{27}; Js 40_{8}.

***Mt 5_{21a}**: (*ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις·*) *οὐ φονεύσεις.* cf. Mt 19_{18}.

Mt 5_{21b}: *ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.*
Ex 21_{12} מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת יוּמָת׃ LXX *ἐὰν δὲ πατάξῃ τίς τινα καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.*
Lv $24_{17.21}$; Dt 17_{8ss}.

***Mt 5_{27}**: (*ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη·*) *οὐ μοιχεύσεις.* cf. Mt 19_{18}.

Mt 5_{30}: *εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον* [*κόψον Δ*] *αὐτήν* [om vers. DS^s].

Mt 18_{8}: *εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον* [*ἔξελε* א*] *αὐτόν* [*αὐτά Δ* S^p Cop].

Mc 9_{43}: *ἐὰν σκανδαλίσῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν.*
Dt 25_{12} וְקַצֹּתָה אֶת־כַּפָּהּ׃ LXX *ἀποκόψεις τὴν χεῖρα.*

---

†**Mt 5_{31}**: (*ἐρρέθη δέ·*) *ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον.*

†**Mt $19_{3.7}$**: *λέγοντες· εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν;* 7 *τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι;*

†**Mc $10_{2.4}$**: *ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι.* 4 (*ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς*) *βιβλίον ἀποστασίου* [*δοῦναι* D] *γράψαι* [und ihr geben S^s] *καὶ ἀπολῦσαι.*
Dt 24_{1} כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם־לֹא תִמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ׃

LXX *ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εὕρῃ χάριν ἐναντίον αὐτοῦ ὅτι εὗρεν ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα, καὶ γράψει αὐτῇ βιβλίον ἀποστα-*

σίου καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

---

†**Mt** 5_{33a}: (*πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις·*) *οὐκ ἐπιορκήσεις.* Ex 20_{16}; Dt $5_{17(20)}$. cf. Mt 19_{18}.

Lv 19_{12} לֹא־תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר׃

LXX *οὐκ ὀμεῖσθε τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ.*

---

†**Mt** 5_{33b}: *ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου.*

Nm 30_3 אִישׁ כִּי־יִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אוֹ־הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה לֶאְסֹר אִסָּר עַל־נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל־הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה׃

LXX *ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν Κυρίῳ ἢ ὀμόσῃ ὅρκον ὁρισμῷ ἢ ὁρίσηται περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ· πάντα ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ποιήσει.*

Dt 23_{22} כִּי־תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ׃

LXX 23_{21} *ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν Κυρίῳ τῷ θεῷ σου, οὐ χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτήν.*

Ps 50_{14} שַׁלֵּם לְעֶלְיוֹן נְדָרֶיךָ׃

LXX *ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου.*

---

†**Mt** $5_{34.35a}$: cf. Act 7_{49}.

---

†**Mt** 5_{35b}: *μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως.*

Ps 48_3 · הַר־צִיּוֹן . . . קִרְיַת מֶלֶךְ רָב׃

LXX *ὄρη Σιών, . . . ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου.*

***Mt** 5_{38}: (*ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη·*) *ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ* (*καὶ* [om *και* D It S^s Or]) *ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.*

Ex 21_{24}; Lv 24_{20} עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן׃

Dt 19_{21} עַיִן בְּעַיִן שֵׁן בְּשֵׁן׃

LXX *ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.*

Mt 5_{40}: *ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον.* cf. Ex $22_{25.26\,(26.27)}$.

***Mt** 5_{43}: (*ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη·*) *ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου.*

Lv $19_{17.18}$ לֹא־תִשְׂנָא אֶת־אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ׃ 18 וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ׃

LXX *οὐ μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου.*
18 *καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.*

Ml $1_{2.3}$ אֹהַב אֶת־יַעֲקֹב׃ 3 וְאֶת־עֵשָׂו שָׂנֵאתִי׃
LXX *ἠγάπησα τὸν Ἰακώβ, 3 τὸν δὲ Ἠσαὺ ἐμίσησα.*
cf. Dt 7_2; 15_3; $23_{21(20)}$; 1S 15.

Mt 5_{44a}; **Lc $6_{27.35}$**: *ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν.*
cf. Ex $23_{4.5}$; Pr $25_{21.22}$.

[**Mt 5_{44b}**:] cf. Lc 6_{28}.

---

†**Mt 5_{48}**: *ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.* cf. Lv 19_2.
Dt 18_{13} תָּמִים תִּהְיֶה עִם יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ׃
LXX *τέλειος ἔσῃ ἐναντίον Κυρίου τοῦ θεοῦ σου.*

---

†**Mt 6_6**: *σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ.*
2R 4_{33} וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָֹה׃
LXX *καὶ εἰσῆλθεν Ἐλεισαῖε εἰς τὸν οἶκον καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο ἑαυτῶν, καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον.*
Js 26_{20} לֵךְ עַמִּי בֹּא בַחֲדָרֶיךָ וּסְגֹר דְּלָתְיךָ [יתיר י] בַּעֲדֶךָ חֲבִי כִמְעַט־רֶגַע׃
LXX *βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὰ ταμεῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον.*

Mt $6_{12.14.15}$: *καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. 14 ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος. 15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε κτλ.*

Lc 11_4: *καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν.*

Mc 11_{25}: *καὶ ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.*

Sir 28_2 *ἄφες ἀδίκημα* [-*τα* א] *τῷ πλησίον σου, καὶ τότε δεηθέντος σου αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται.*

[**Mt 6_{13}**: *ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις* [om *κ. η. δ.* S[c]] *καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.* L⊿(It)S[c. sch. p]].

Dn 2_{37}: דִּי אֱלָהּ שְׁמַיָּא מַלְכוּתָא חִסְנָא וְתָקְפָּא וִיקָרָא יְהַב־לָךְ׃
LXX *καὶ σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν.*

1Ch $29_{11.12}$ לְךָ יְהוָה הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְהוָה הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל
לְרֹאשׁ׃ 12 וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל׃

LXX *σύ*[*σοί* A], *Κύριε, ἡ μεγαλωσύνη καὶ ἡ δύναμις καὶ τὸ καύχημα καὶ ἡ νίκη καὶ ἡ ἰσχύς, ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις· ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς καὶ ἔθνος.*
12 *παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα, σὺ πάντων ἄρχεις, Κύριε ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐν χειρί σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ ἐν χειρί σου, Παντοκράτωρ, μεγαλῦναι καὶ κατισχῦσαι τὰ πάντα.* cf. 1Esdr $4_{33.38.40}$.

Or Man fin. *καὶ σοῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.*

Mt 6_{26}: *ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ . . . καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά.*

†**Lc 12_{24}**: *κατανοήσατε τοὺς κόρακας* [*κατανοήσατε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ* D (It)] . . . *καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς* [*αὐτά* D].

Ps 147_9 נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ׃
LXX *καὶ διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν καὶ τοῖς νοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.*

Job 38_{11} מִי יָכִין לָעֹרֵב צֵידוֹ כִּי יְלָדָו [ילדיו קרי] אֶל־אֵל יְשַׁוֵּעוּ יִתְעוּ לִבְלִי־אֹכֶל׃

LXX *τίς δὲ ἡτοίμασεν κόρακι βοράν; νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς Κύριον κεκράγασιν, πλανώμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες.*

Mt 6_{29}; **Lc 12_{27}**: *οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ.* 1R 3_{13}; 10.

---

†**Mt $7_{7.8}$**; †**Lc $11_{9.10}$**: *ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε.* 8 (10) *ὁ ζητῶν εὑρίσκει.*

†**Act 17_{27}**: *ζητεῖν τὸν θεόν, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν.*

Dt 4_{29}: וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ׃

LXX *καὶ ζητήσετε ἐκεῖ Κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ εὑρήσετε.*

Jr 29₁₃ :וּבִקַּשְׁתֶּם אֹתִי וּמְצָאתֶם

LXX 36₁₃ *καὶ ἐκζητήσατέ με, καὶ εὑρήσετέ με.*

Js 55₆ :דִּרְשׁוּ יְהוָה בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב

LXX *ζητήσατε τὸν κύριον, καὶ ἐν τῷ εὑρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε· ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίζῃ ὑμῖν.*

Pr 8₁₇ :וּמְשַׁחֲרַי יִמְצָאֻנְנִי cf. Pr 2₄.₅.

LXX *οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρήσουσιν.*

1Ch 28₉ :אִם־תִּדְרְשֶׁנּוּ יִמָּצֵא לָךְ

LXX *ἐὰν ζητήσῃς αὐτόν, εὑρεθήσεταί σοι.*

Sap 1₁.₂ *φρονήσατε περὶ τοῦ κυρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἁπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν.* ₂ *ὅτι εὑρίσκεται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.*

Sap 13₆ *θεὸν ζητοῦντες καὶ θέλοντες εὑρεῖν.*

Joh 7₃₄.₃₆: *ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετέ [με].*

Pr 1₂₈ :יְשַׁחֲרֻנְנִי וְלֹא יִמְצָאֻנְנִי

LXX *ζητήσουσίν με κακοί, καὶ οὐχ εὑρήσουσιν.*

Mt 7₁₂: *πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς.*

Lc 6₃₁: *καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι* [was schön ist S[s]], *καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.*

[**Act 15**₂₀.₂₉: *καὶ ὅσα μὴ θέλουσιν* [*θέλετε*] *ἑαυτοῖς γίνεσθαι ἑτέροις* [*-ρῳ*] *μὴ ποιεῖτε* [*-εῖν*] DS[p]Ir].

Tb 4₁₅₍₁₆₎ *καὶ ὃ μισεῖς μηδενὶ ποιήσῃς.*

Mt 7₂₂: *πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ* [בַּיּוֹם הַהוּא]· *κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν;*

Jr 14₁₄ :שֶׁקֶר הַנְּבִיאִים נִבְּאִים בִּשְׁמִי LXX *ψευδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου.*

Jr 27₁₅ :וְהֵם נִבְּאִים בִּשְׁמִי לַשָּׁקֶר LXX 34₁₂ *προφητεύουσιν* [*ἐπὶ* A] *τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ.*

***Mt 7**₂₃: *ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ* [*πάντες* L] *οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.*

***Lc 13**₂₇: *ἀπόστητε* [*ἀποχωρεῖτε* Just] *ἀπ' ἐμοῦ πάντες* [om *παντες* S[sch] Just Or Cyr] [*οἱ* A Cop] *ἐργάται* [*τῆς* ALΔ

Cyr] *ἀδικίας* [*ἀνομίας* D Just Or] [weichet von mir, denn ihr alle seid Thäter der Unwahrheit S^{s}].

Ps 6$_{9}$ סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ LXX *ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.*

---

†**Mt 8$_{4}$**; †**Mc 1$_{44}$**; †**Lc 5$_{14}$**: *ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον* [Lc: *ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν*] *τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκον τὸ δῶρον ὃ* [Mc; Lc: *προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ*, Lc: *σου καθὼς*] *προσέταξεν Μωϋσῆς.* cf. Lv 14.

†**Lc 17$_{14}$**: *πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν* [sacerdoti (It) Cop].

Lv 13$_{19}$ וְהִרְאָה אֶת־הַכֹּהֵן׃ LXX *καὶ δείξει τῷ ἱερεῖ.*

---

†**Mt 8$_{11}$**: *πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν.*

†**Lc 13$_{29}$**: *καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ* [*ἀπὸ*] *βορρᾶ καὶ νότου.*

Js 49$_{12}$ הִנֵּה אֵלֶּה מֵרָחוֹק יָבֹאוּ וְהִנֵּה־אֵלֶּה מִצָּפוֹן וּמִיָּם וְאֵלֶּה מֵאֶרֶץ סִינִים׃

LXX *ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν ἥξουσιν, οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς Περσῶν.*

Js 59$_{19}$ וְיִירְאוּ מִמַּעֲרָב אֶת־שֵׁם יְהוָה וּמִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ אֶת־כְּבוֹדוֹ׃

LXX *καὶ φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ οἱ ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἔνδοξον.*

Ml 1$_{11}$ מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ וְעַד־מְבוֹאוֹ גָּדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם׃

LXX *ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσιν.*

Ps 107$_{3}$ מִמִּזְרָח וּמִמַּעֲרָב מִצָּפוֹן וּמִיָּם׃

LXX *ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης.*

Bar 4$_{37}$ *ἰδοὺ ἔρχονται οἱ υἱοί σου οὓς ἐξαπέστειλας, ἔρχονται συνηγμένοι ἀπ' ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντες τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ.*

Js 60$_{4}$; Ps Sal. 11$_{3.4}$; 17$_{34}$.

***Mt 8$_{17}$**: (*ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος·*) *αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν* [wird nehmen—tragen S^{s}].

Js 53_{4} אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ סְבָלָם׃

LXX *οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται.*

Mt 8_{29}: *τί ἡμῖν καὶ σοί, υἱὲ τοῦ θεοῦ;* cf. Mt 3_{17}.

Mc 1_{24}; Lc 4_{34}: *τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ;*

Mc 5_{7}; Lc 8_{28}: *τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου;* cf. Mt 3_{17}.

1R 17_{18} מַה־לִּי וָלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים׃

LXX *τί ἐμοὶ καὶ σοί, ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ;*

***Mt 9_{13}**; *12_{7}: (*μάθετε* [12_{7} *εἰ δὲ ἐγνώκειτε*] *τί ἐστιν·*) *ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν.*

Hos 6_{6} חֶסֶד חָפַצְתִּי וְלֹא־זָבַח׃

LXX *ἔλεος θέλω ἢ* [*καὶ οὐ* AQ*] *θυσίαν.*

Mt 9_{20}; Lc 8_{44}: *ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.* Nm $15_{38.\,39}$.

Mt 9_{27}: cf. Joh 7_{42}.

Mt 9_{30}; Lc 24_{31}: *καὶ ἠνεῴχθησαν αὐτῶν* [Lc: *αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν*] *οἱ ὀφθαλμοί.* Js 29_{18}; 35_{5}; 42_{7}.

---

†**Mt 9_{36}**: *ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.* cf. Js 53_{6}.

†**Mc 6_{34}**: *ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.*

Nm 27_{17} לֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה׃

LXX *οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ Κυρίου ὡσεὶ πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμήν.*

1R 22_{17}; 2Ch 18_{16} רָאִיתִי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל נְפֹצִים אֶל־הֶהָרִים [2Ch עַל־הֶהָרִים] כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה׃

LXX *ἑώρακα τὸν πάντα Ἰσραὴλ* [2Ch *εἶδον τὸν Ἰσραὴλ*] *διεσπαρμένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς ποίμνιον ᾧ* [2Ch *ὡς πρόβατα οἷς*] *οὐκ ἔστιν ποιμήν.*

Ez 34_{5} וַתְּפוּצֶינָה מִבְּלִי רֹעֶה׃ LXX *καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας.*

---

†**Mt 10_{6}**: *πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.* cf. Mt 15_{24}; 18_{12}.

Jr 50_{6} צֹאן אֹבְדוֹת הָיְה [היו קרי] עַמִּי׃
LXX 27_{6} *πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ὁ λαός μου.*

Mt 10_{14}: *ἐκτινάξατε τὸν κονιορτόν.*

Mc 6_{11}: *ἐκτινάξατε τὸν χοῦν.*

Lc 10_{11}: *καὶ τὸν κονιορτὸν . . . ἀπομασσόμεθα ὑμῖν.*

Act 13_{51}: *ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτόν.*

Js 52_{2}: הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר LXX *ἐκτίναξαι τὸν χοῦν.*

---

†**Mt 10_{16}**: *γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις* [*ὁ ὄφις* ℵ*Or].

Gn 3_{1} וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה׃
LXX *ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.*

---

†**Mt 10_{21}**; **Mc 13_{12}**: *ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς* [Söhne gegen ihre Väter S^{s}].

†**Mt $10_{35.36}$**: *ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον* [*υἱὸν* D It $S^{s.c}$] *κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς,* 36 *καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.*

Lc $12_{52.53}$: *δύο ἐπὶ τρισὶν* 53 *διαμερισθήσονται, πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρὶ* [*αὐτοῦ* D It S^{s}], *μήτηρ ἐπὶ* [*τὴν* L] *θυγατέρα* [*ἐπὶ θυγατρὶ* AΔ] *καὶ θυγάτηρ ἐπὶ τὴν* [om *την* ℵ] *μητέρα* [*ἐπὶ μητρί* AΔ], *πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς* [om *αυτης* ℵ*Δ* Cop Tert] *καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν* [*αὐτῆς* $ℵ^{c}$ AΔ It S^{s}].

Mi 7_{6} כִּי־בֵן מְנַבֵּל אָב בַּת קָמָה בְאִמָּהּ כַּלָּה בַּחֲמֹתָהּ אֹיְבֵי
אִישׁ אַנְשֵׁי בֵיתוֹ׃

LXX *διότι* [*ὁ* Q*] *υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα,* [*καὶ* A] *θυγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς,* [*καὶ* A] *νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ πάντες* [om *παντες* Q^{a}] *ἀνδρὸς* [*πάντες οἱ ἄνδρες* AQ*] [*ἀνδρὸς οἱ ἄνδρες* $Q^{a\,vid}$] *οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.*

---

†**Mt 10_{23}**: *ἕως ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.*

†**Mt 16_{27}**: *μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.*

***Mt** 24_{30}; ***Mc** 13_{26}; ***Lc** 21_{27}: *ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ* [Mc: *ἐν νεφέλαις*, *ἐπὶ τῶν νεφελῶν* D, cum [in] nubibus It, auf einer Wolke (auf [den] Wolken) S^{s}; Lc: *ἐν νεφέλῃ*, *ἐν νεφέλαις* C It $S^{c.\,sch.\,p\,mg}$ Tert] *μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς* [Mc: *μετὰ δυν. π. καὶ δ.*].

†**Mt** 24_{44}: *ὅτι ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.* cf. Mc 13_{36}.

†**Mt** 25_{31}: *ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ.* **Mc** 8_{38}; **Lc** 9_{26}: cf. Mt 13_{41a}.

***Mt** 26_{64}; ***Mc** 14_{62}: *ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου . . . ἐρχόμενον ἐπὶ* [Mc: *μετὰ*, auf $S^{s.\,sch}$] *τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.* cf. Mt 19_{28}.

Lc 18_{8}: *ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθών.*

Act $1_{9.\,11}$: *καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτόν.* 11 *οὗτος ὁ Ἰησοῦς . . . οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.*

Dn 7_{13} וַאֲרוּ עִם־עֲנָנֵי שְׁמַיָּא כְּבַר אֱנָשׁ אָתֵה הֲוָא׃

LXX *καὶ ἰδοὺ ἐπὶ* [Th *μετὰ*, *ἐπὶ* Q] *τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἤρχετο* [Th *ἐρχόμενος*, *ἐρχόμενος ἦν* A].

Mt 10_{25}: *Βεελζεβούλ* [-bub $S^{s.\,sch}$, *Βελζ.* DLCop, *Βεεζ.* ℵB].

2R $1_{2.\,3.\,16}$: בַּעַל זְבוּב LXX *Βάαλ μυῖαν.*

Mt $10_{29.\,30}$: *καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.* 30 *ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν.*

Lc 12_{7}: *αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται.*

Lc 21_{18}: *θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.*

Act 27_{34}: *οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπολεῖται* [*πεσεῖται* LS^{p}].

1S 14_{45} חָלִילָה חַי־יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ אַרְצָה׃

LXX *ζῇ Κύριος, εἰ πεσεῖται τριχὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.* 2S 14_{11}; 1R 1_{52}.

---

†**Mt** 11_{3}; **Lc** $7_{19.\,20}$: *σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον* [Lc: *ἄλλον*] *προσδοκῶμεν;*

Ps 118_{26} בָּרוּךְ הַבָּא׃ cf. Mt 21_{9}.
LXX *εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος.*
Dn 7_{13} כְּבַר אֱנָשׁ אָתֵה הֲוָא׃ cf. Mt 10_{23}.
Th *ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος* [*ἐρχ. ἦν* A].
Hb 2_{3} כִּי־בֹא יָבֹא לֹא יְאַחֵר׃
LXX *ὅτι ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ.*
Dn 9_{26} וְהָעִיר וְהַקֹּדֶשׁ יַשְׁחִית עַם נָגִיד הַבָּא׃
LXX *καὶ βασιλεία ἐθνῶν φθερεῖ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ.* Th *καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχομένῳ.*
Js 40_{10}; Sach $2_{14(10)}$; 9_{9}; Ml 3_{1}; Ps 40_{8}.

---

†**Mt 11_{5}**; **Lc 7_{22}**: *τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ* [Lc: om *και*] *χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ* [Lc: om *και*] *νεκροὶ ἐγείρονται καὶ* [Lc: om *και*] *πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.* Js 42_{7}. cf. Act 26_{18}.
Js $35_{5.\,6}$ אָז תִּפָּקַחְנָה עֵינֵי עִוְרִים וְאָזְנֵי חֵרְשִׁים תִּפָּתַחְנָה׃
6 אָז יְדַלֵּג כָּאַיָּל פִּסֵּחַ וְתָרֹן לְשׁוֹן אִלֵּם׃
LXX *τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὦτα κωφῶν ἀκούσονται.* 6 *τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος χωλός, τρανὴ δὲ ἔσται γλῶσσα μογιλάλων.*
Js 26_{19} יִחְיוּ מֵתֶיךָ נְבֵלָתִי יְקוּמוּן הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שֹׁכְנֵי עָפָר׃
LXX *ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ.*
Js $29_{18.\,19}$ וְשָׁמְעוּ בַיּוֹם־הַהוּא הַחֵרְשִׁים דִּבְרֵי־סֵפֶר וּמֵאֹפֶל
וּמֵחֹשֶׁךְ עֵינֵי עִוְרִים תִּרְאֶינָה׃ 19 וְיָסְפוּ עֲנָוִים בַּיהוָה שִׂמְחָה
וְאֶבְיוֹנֵי אָדָם בִּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל יָגִילוּ׃
LXX *καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λόγους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ, ὀφθαλμοὶ τυφλῶν ὄψονται,* 19 *καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ Κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλπισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης.*
Js 61_{1} מָשַׁח יְהוָה אֹתִי לְבַשֵּׂר עֲנָוִים . . . וְלַאֲסוּרִים פְּקַח־קוֹחַ׃
LXX *ἔχρισέν με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς . . . καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν.* cf. Lc 4_{18}.

***Mt 11_{10}**: (*οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται·*) *ἰδοὺ ἐγὼ* [om *εγω* It Cop] *ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσ-*

ώπου σου, ὃς [et It S^p Cop] κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου [om σου S^s] ἔμπροσθέν σου.

*Mc 1 2: (καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ [ἐν τοῖς προφήταις AS^p (Cop Ir)]· ἰδοὺ [ἐγὼ ℵALΔS^pOr] ἀποστέλλω [ἀποστελῶ ℵCop(Or)] τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου [ἔμπροσθέν σου AΔItS^p Cop]. 3 φωνὴ κτλ cf. Mt 3 3.

*Lc 7 27: (οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται·) ἰδοὺ [ἐγὼ AΔS^{s. sch. p} Or Tert] ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς [und S^s] κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου [om σου S^s] ἔμπροσθέν σου [om εμπρ. σου D (It) Tert].

†Joh 1 6: ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ.

†Joh 3 28: ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου.

Ml 3 1: הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה־דֶרֶךְ לְפָנָי:

LXX ἰδοὺ [ἐγὼ ℵ^{c(b vid)}AQΓ] ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, καὶ [om ℵ*] ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου.

Ex 23 20: הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָךְ לְפָנֶיךָ לִשְׁמָרְךָ בַּדָּרֶךְ:

LXX καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ.

Mt 11 14: αὐτός ἐστιν Ἡλείας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι.

Mt 16 14; **Mc 8 28**: ἄλλοι δὲ [Mc: καὶ ἄλλοι] Ἡλείαν.

Mc 6 15; **Lc 9 8**: Ἡλείας ἐστίν [Lc: ἐφάνη].

†**Mt 17 10—12**: τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἡλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἡλείας μὲν ἔρχεται καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἡλείας ἤδη ἦλθεν.

†**Mc 9 11—13**: ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἡλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 12 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἡλείας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει πάντα. 13 Ἡλείας ἐλήλυθεν.

†**Lc 1 17**: καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλεία, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα. cf. Mt 11 10.

Joh 1 21. 25: [σὺ] Ἡλείας εἶ; καὶ λέγει· οὐκ εἰμί. 25 εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὐδὲ Ἡλείας.

Ml $3_{23.24}$ הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃ 24 וְהֵשִׁיב לֵב־אָבוֹת עַל־בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל־אֲבוֹתָם׃

LXX $4_{1.5}$ *καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμῖν Ἠλίαν τὸν Θεσβίτην πρὶν ἐλθεῖν [τὴν Γ] ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ,* 5 *ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ.*

Sir 48_{10} *ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν καὶ καταστῆσαι φυλὰς Ἰακώβ.*

---

†**Mt 11_{21}**; †**Lc 10_{13}**: *πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ* [Lc: + *καθήμενοι*] *μετενόησαν.* Esth $4_{2.3}$.

Jon 3_{6} וַיְכַס שַׂק וַיֵּשֶׁב עַל־הָאֵפֶר׃

LXX *περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ.*

Dn 9_{3} בְּצוֹם וְשַׂק וָאֵפֶר׃

LXX *ἐν νηστείαις καὶ σάκκῳ καὶ σποδῷ* [Th: AQ].

Js 58_{5} וְשַׂק וָאֵפֶר יַצִּיעַ׃

LXX *καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ.*

---

†**Mt 11_{23}**; †**Lc 10_{15}**: *καὶ σύ, Καφαρναούμ, μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως* [Lc: *ἕως τοῦ*] *ᾅδου καταβήσῃ* [*καταβιβασθήσῃ* ℵCLΔS^c. sch. p^ Cop; Lc: *καταβιβασθήσῃ*, *καταβήσῃ* BDS^s. c^].

Js $14_{11.13.15}$ הוּרַד שְׁאוֹל גְּאוֹנֶךָ׃ 13 וְאַתָּה אָמַרְתָּ בִלְבָבְךָ הַשָּׁמַיִם אֶעֱלֶה׃ 15 אַךְ אֶל־שְׁאוֹל תּוּרָד אֶל־יַרְכְּתֵי־בוֹר׃

LXX *κατέβη εἰς ᾅδου ἡ δόξα σου.* 13 *σὺ δὲ εἶπας τῇ διανοίᾳ σου· εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι.* 15 *νῦν δὲ εἰς ᾅδην* [*ᾅδου* ℵA] *καταβήσῃ καὶ εἰς τὰ θεμέλια τῆς γῆς.*

Mt 11_{25}; **Lc 10_{21}**: *κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.*

Act 17_{24}: *ὁ θεὸς . . . οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων κύριος.* cf. Mt 6_{13}.

Jdt $9_{12(17)}$ *δέσποτα τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς.*

---

†**Mt $11_{28.29}$**: *δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.* 29 *ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ᾽ ἐμοῦ, . . . καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.* Js 55_{1-3}; 14_{3}; 28_{12}.

Sir $51_{23.26.27.(31.34.35)}$ *ἐγγίσατε πρὸς μέ.* 26 *τὸν τρά-*

χηλον ὑμῶν ὑπόθετε ὑπὸ ζυγόν, καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ ὑμῶν παιδείαν· ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐτήν. 27 *ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι ὀλίγον ἐκοπίασα, καὶ εὗρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν.* cf. Sir $6_{25\,(26)}$.

Sir $6_{28(29)}$ *ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς* [*σου* C].

Jr 6_{16} : וּמִצְאוּ מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁכֶם׃ LXX *καὶ εὑρήσετε ἁγνισμὸν* [*ἁγιασμὸν* A] *ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.*

Mt 12_{1} : *ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν.*

Mc 2_{23} : *ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας.*

Lc 6_{1} : *ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας καὶ ἤσθιον ψώχοντες ταῖς χερσίν.*

Dt 23_{26} : כִּי תָבֹא בְּקָמַת רֵעֶךָ וְקָטַפְתָּ מְלִילֹת בְּיָדֶךָ׃

LXX 24 *ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου, καὶ συλλέξεις ἐν ταῖς χερσίν σου στάχυς.*

Mt 12_{2} : *ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.*

Mc 2_{24} : *τί ποιοῦσιν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν;*

Lc 6_{2} : *τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν;*

†**Lc** 13_{14} : *ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι . . . καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.*

Lc 23_{56} : *καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.*

Joh 5_{10} : *σάββατόν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον.* Jr 17_{21}.

Mc 2_{27} : *τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο.*

Ex $20_{9.\,10}$; Dt $5_{13.\,14}$: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ׃
10 (14) וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה׃
Dt 5_{14} לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ׃

LXX *ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου,* 10 (14) *τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον . . .* Dt 5_{14} *ἵνα ἀναπαύσηται ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου ὥσπερ καὶ σύ.*

Mt $12_{3.\,4}$: *οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυεὶδ ὅτε ἐπείνασεν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;* 4 *πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγον, ὃ οὐκ*

ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις;

Mc $2_{25.26}$: *οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;* 26 *πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν;* cf. 1S 22_{20}; $23_{6.9}$.

Lc $6_{3.4}$: *οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυεὶδ ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;* 4 *ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως λαβὼν ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς;*

1S 21_7 וַיִּתֶּן־לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֹא־הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי־אִם־לֶחֶם הַפָּנִים׃

LXX 6 *καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβειμέλεχ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτοι, ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου.*

Lv 24_9 וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וַאֲכָלֻהוּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְהוָה חָק־עוֹלָם׃

LXX *καὶ ἔσται Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ φάγονται αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἔστιν γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦτο αὐτῶν ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ, νόμιμον αἰώνιον.*

---

†**Mt** 12_5: *ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν;*

Nm $28_{9.10}$ וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃ 10 עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃

LXX *καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν καὶ σπονδήν,* 10 *ὁλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς σαββάτοις, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.*

Neh 13_{18} לְחַלֵּל אֶת־הַשַּׁבָּת׃ *βεβηλῶσαι τὸ σάββατον.*

***Mt** 12_7: cf. Mt 9_{13}.

---

*Mt 12₁₈₋₂₁: (17 *ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου
τοῦ προφήτου λέγοντος·) ἰδοὺ* [LXX +] *ὁ παῖς μου* [MT.
LXX +] [*εἰς* D] *ὃν ἡρέτισα*, [an welchem ich Gefallen
gefunden habe, und Sˢ] *ὁ ἀγαπητός μου ὃν* [*εἰς ὃν* ℵᵇC²
LΔ, *ἐν ᾧ* C*ᵛⁱᵈ D It Ir] *εὐδόκησεν* [verlangt Sˢ] *ἡ ψυχή
μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ* [dass er Sˢ]
κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ· 19 *οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυ-
γάσει* [*κράξει* Or] *οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις*
[om *εν τ. πλ.* Sˢ] *τὴν φωνὴν αὐτοῦ.* 20 *κάλαμον συντε-
τριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει,
ἕως ἂν ἐκβάλῃ* [ejiciat It] *εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.* 21 [MT.
LXX +] *καὶ* [*ἐν* D It Ir] *τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.*

Js 42₁₋₄ הֵן עַבְדִּי אֶתְמָךְ־בּוֹ בְּחִירִי רָצְתָה נַפְשִׁי נָתַתִּי רוּחִי
עָלָיו מִשְׁפָּט לַגּוֹיִם יוֹצִיא׃ 2 לֹא יִצְעַק וְלֹא יִשָּׂא וְלֹא־יַשְׁמִיעַ בַּחוּץ
קוֹלוֹ׃ 3 קָנֶה רָצוּץ לֹא יִשְׁבּוֹר וּפִשְׁתָּה כֵהָה לֹא יְכַבֶּנָּה לֶאֱמֶת
יוֹצִיא מִשְׁפָּט׃ 4 לֹא יִכְהֶה וְלֹא יָרוּץ עַד־יָשִׂים בָּאָרֶץ מִשְׁפָּט
וּלְתוֹרָתוֹ אִיִּים יְיַחֵלוּ׃

LXX *Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήμψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ
ὁ ἐκλεκτός μου, προσεδέξατο αὐτὸν ἡ ψυχή μου* [*θ' ἰδοὺ
ὁ παῖς μου ἀντιλήψεται αὐτοῦ ὁ ἐκλεκτός μου ὃν εὐδό-
κησεν ἡ ψυχή μου* Qᵐᵍ]*· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐ-
τόν, κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει·* 2 *οὐ κεκράξεται* [*κράξεται*
A] *οὐδὲ ἀνήσει, οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φωνὴ αὐτοῦ.*
3 *κάλαμον* [*συν-* A]*τεθλασμένον οὐ συντρίψει, καὶ λίνον
καπνιζόμενον οὐ σβέσει, ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν·*
4 *ἀναλάμψει καὶ οὐ θραυσθήσεται, ἕως ἂν θῇ ἐπὶ τῆς γῆς
κρίσιν· καὶ ἐπὶ* [om *επι* Q] *τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλ-
πιοῦσιν.*

Js 5₁; 44₁.₂₁; 45₄; Jr 31(38)₂₀. cf. Mt 3₁₇.

Mt 12₂₄.₂₇: *Βεελζεβούλ* [-bub Sˢ, *Βελζ.* L, *Βεεζ.* ℵB].
cf. Mt 10₂₅. Mt 12₂₃: cf. Joh 7₄₂.

---

†Mt 12₂₉: *ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον
δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.*

Mc 3_{27} : *οὐ δύναται οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.*

Lc $11_{21.22}$: *ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ
τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ·
22 ἐπὰν δὲ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν
πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν.*

Js $49_{24.25}$ הֲיֻקַּח מִגִּבּוֹר מַלְקוֹחַ וְאִם־שְׁבִי צַדִּיק יִמָּלֵט׃
25 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה גַּם־שְׁבִי גִבּוֹר יֻקָּח וּמַלְקוֹחַ עָרִיץ יִמָּלֵט׃

LXX *μὴ λήμψεταί τις παρὰ γίγαντος* [*δυνατοῦ* Q[mg]]
σκῦλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως, σωθήσεται;
25 *οὕτως λέγει Κύριος· ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, λήμψεται σκῦλα· λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται.*

---

†**Mt 12_{40}** : (*ὥσπερ γὰρ*) *ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.*

Jon 2_{1} וַיְהִי יוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת׃

LXX *καὶ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.*

Mt 12_{41}; Lc 11_{32} : *ἄνδρες Νινευεῖται . . . μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ.*

Mt 16_{4}; Lc 11_{29} : *καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ.*

Lc $11_{30.32}$: *καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς τοῖς Νινευείταις
σημεῖον, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ
ταύτῃ.* 32 *ἄνδρες κτλ.*

Jon $3_{(4-9)}$ 5 וַיַּאֲמִינוּ אַנְשֵׁי נִינְוֵה בֵּאלֹהִים וַיִּקְרְאוּ־צוֹם וַיִּלְבְּשׁוּ
שַׂקִּים מִגְּדוֹלָם וְעַד־קְטַנָּם׃

LXX 3_{5} *καὶ ἐνεπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῷ θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστίαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν.*

Mt 12_{42}; Lc 11_{31} : *βασίλισσα νότου . . . ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος.*

1R 10_{1-13} וּמַלְכַּת־שְׁבָא שֹׁמַעַת אֶת־שֵׁמַע שְׁלֹמֹה לְשֵׁם יְהוָה

וַתָּבֹא לְנַסֹּתוֹ בְּחִידוֹת׃ 4 וַתֵּרֶא מַלְכַּת־שְׁבָא אֵת כָּל־חָכְמַת שְׁלֹמֹה׃
7 הוֹסַפְתָּ חָכְמָה וָטוֹב אֶל־הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר שָׁמָעְתִּי׃

LXX *καὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσεν τὸ ὄνομα Σαλωμὼν καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ ἦλθεν πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασιν.* 4 *καὶ εἶδεν βασίλισσα Σαβὰ πᾶσαν φρόνησιν Σαλωμών.* 7 *προστέθεικας* [*σοφίαν καὶ* A] *ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου.*

***Mt 13_{13-15}**: *ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνιοῦσιν.* (14 *καὶ ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἠσαΐου ἡ λέγουσα·*) [*πορεύθητι καὶ εἰπὲ τῷ λαῷ τούτῳ* D It]· *ἀκοῇ ἀκούσετε* [-*ητε* Cu Or] *καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε* [-*ητε* ℵ] *καὶ οὐ μὴ ἴδητε.* 15 *ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν* [*αὐτῶν* ℵC It $S^{s.c.sch}$ Cop Ir] *βαρέως ἤκουσαν* [et aures suas graves fecerunt ne audiant $S^{s.c}$] *καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μή ποτε ἴδωσιν τοῖς* [ihren S^s] *ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν* [*αὐτῶν* $ℵ^b$ S^s] *ἀκούσωσιν* [om *ακ.* C] *καὶ τῇ* [ihrem S^s] *καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι* [*ἰάσωμαι* Δ] *αὐτούς* [om *και επιστρ. κτλ* S^s].

†**Mc 4_{12}**: (*ἵνα*) *βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν* [*συνῶσιν* D*L], *μή ποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ* [-*σεται* AOr, *ἀφήσω* D^bIt] *αὐτοῖς* [*τὰ ἁμαρτήματα* ADΔ It S^{omn} Cop].

†**Lc 8_{10}**: *ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν.*

***Joh 12_{40}**: (39 *ὅτι πάλιν εἶπεν Ἠσαΐας·*) *τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπώρωσεν* [*ἐπήρωσεν* ℵ] *αὐτῶν* [om *τ. οφθ. κ. επ. α.* D] *τὴν καρδίαν* [sie haben ihr Auge blind gemacht und sie haben ihr Herz verdunkelt S^s] *ἵνα μὴ ἴδωσιν* [*εἰδῶσιν* D^2] *τοῖς ὀφθαλμοῖς* [MT. LXX +] *καὶ* [*καὶ μὴ* DIt Cop] *νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ* [. . . Augen und hören S^s] *καὶ* [*ἐπι-* $AD^2Δ$]*στραφῶσιν* [*ἐπιστρέψωσιν* L], *καὶ ἰάσομαι* [*ἰάσωμαι* L] *αὐτούς* [und ich ihnen erlasse S^s].

***Act** $28_{26.27}$: ($_{25}$ *καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν* $_{26}$ *λέγων·*) *πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν· ἀκοῇ ἀκούσετε* [*-ητε* AE] *καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε* [*-ητε* ℵ[c]AE] *καὶ οὐ μὴ ἴδητε* [*εἰδῆτε* ES[p]]· $_{27}$ *ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν* [*αὐτῶν* ℵAS[sch]] *βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μή ποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν* [MT. LXX +] *ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν* [om *κ. τη κ. σ.* ℵ*] *καὶ ἐπιστρέψωσιν* [*-ουσιν* AE], *καὶ ἰάσομαι* [*ἰάσωμαι* E] *αὐτούς.*

Js $6_{9.10}$ וַיֹּאמֶר לֵךְ וְאָמַרְתָּ לָעָם הַזֶּה שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ וְאַל־תָּבִינוּ
וּרְאוּ רָאוֹ וְאַל־תֵּדָעוּ׃ 10 הַשְׁמֵן לֵב־הָעָם הַזֶּה וְאָזְנָיו הַכְבֵּד וְעֵינָיו
הָשַׁע פֶּן־יִרְאֶה בְעֵינָיו וּבְאָזְנָיו יִשְׁמָע וּלְבָבוֹ יָבִין וָשָׁב וְרָפָא לוֹ׃

LXX *καὶ εἶπεν· πορεύθητι* [*πορεύου* ℵ] [*πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον Γ*] *καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ τούτῳ· ἀκοῇ ἀκούσετε* [*-σητε* AΓ, *-σεται* ℵ] *καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε* [*-ηται* ℵ, *-εται Γ*] *καὶ οὐ μὴ ἴδητε* [*εἰδῆτε* ℵ]. $_{10}$ *ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν* [om *αυτων* ℵ*] *βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς* [*αὐτῶν* ℵAQ] *ἐκάμμυσαν, μή ποτε ἴδωσιν* [*εἰδῶσιν* Q*] *τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν* [*αὐτῶν Γ*] *ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν* [*-ουσιν* ℵ] *καὶ ἰάσομαι αὐτούς.*

---

†**Mt** 13_{32}: *ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ* [om *του ουρ.* S[s]] *καὶ κατασκηνοῖν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.*

†**Mc** 4_{32}: *ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ* [*πάντα Δ*] *τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.*

†**Lc** 13_{19}: *καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.*

Ez 17_{23} וְשָׁכְנוּ תַחְתָּיו כֹּל צִפּוֹר כָּל־כָּנָף בְּצֵל דָּלִיּוֹתָיו תִּשְׁכֹּנָּה׃

LXX *καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν ὄρνεον, καὶ πᾶν πετεινὸν* [*καὶ τὰ πετεινὰ* A] *ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἀναπαύσεται· τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται.*

Ez 31_{6} בִּסְעַפֹּתָיו קִנְנוּ כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְתַחַת פֹּארֹתָיו יָלְדוּ
כֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וּבְצִלּוֹ יֵשְׁבוּ כֹּל גּוֹיִם רַבִּים׃

LXX *ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννῶσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ σκιᾷ* [*ὑπὸ τὴν σκιὰν* A] *αὐτοῦ κατῴκησεν πᾶν πλῆθος ἐθνῶν.*

Ps 104_{12} עֲלֵיהֶם עוֹף־הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן׃

LXX *ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει.*

Dn $4_{9.\,18}$ תְּחֹתוֹהִי תַּטְלֵל חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יְדֻרָן [יתיר ו] צִפֲּרֵי שְׁמַיָּא׃ 18 תְּחֹתוֹהִי תְּדוּר חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יִשְׁכְּנָן צִפֲּרֵי שְׁמַיָּא׃

LXX *καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκίαζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ ἐν αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνόσσευον.* 18 *καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσσεύοντα ἐν αὐτῷ.*

Th *καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν* [18 *κατῴκουν*] *τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατῴκουν* [18 *κατεσκήνουν*] *τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ.*

***Mt 13_{35}**: (*ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ* [*Ἡσαΐου* ℵ*] *τοῦ προφήτου λέγοντος·*) *ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς* [*καταβ. κόσμου* ℵ*CDL⊿ It S^sch. p Cop].

Ps 78_2 אֶפְתְּחָה בְמָשָׁל פִּי אַבִּיעָה חִידוֹת מִנִּי־קֶדֶם׃

LXX *ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς* [*-λῇ* ℵ*] *τὸ στόμα μου, φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.*

Ps 78_1 מַשְׂכִּיל לְאָסָף׃ LXX *συνέσεως τῷ Ἀσάφ.*

2Ch 29_{30} וְאָסָף הַחֹזֶה׃ LXX *καὶ Ἀσὰφ τοῦ προφήτου.*

Mt 13_{41a}: *ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ.* Dn 7_{13}. cf. Mt 10_{23}.

†**Mc 13_{27}**: *καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους* [*αὐτοῦ* ℵAC⊿ It S^s. sch. p Cop Or].

†**Mt 16_{27}**: *μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων* [*τῶν ἁγίων* C] *αὐτοῦ.*

†**Mt 25_{31}**: *ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ* [*ἅγιοι* A⊿S^sch. p] *ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ.*

†Mt 24_{31}: *καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος μεγάλης.*

Mc 8_{38}; **Lc** 9_{26}: *ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων* [Lc: *δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων*].

Dt 33_2 יְהוָה מִסִּינַי בָּא וְזָרַח מִשֵּׂעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן
וְאָתָה מֵרִבְבֹת קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דַּת לָמוֹ׃

LXX *Κύριος ἐκ Σεινὰ ἥκει, καὶ ἐπέφανεν ἐκ Σηεὶρ ἡμῖν· καὶ κατέσπευσεν ἐξ ὄρους Φαρὰν σὺν μυριάσιν Καδής, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ.*

Sach 14_5 וּבָא יְהוָה אֱלֹהַי כָּל־קְדֹשִׁים עִמָּךְ׃ LXX *καὶ ἥξει Κύριος ὁ θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ.*

Js 27_{13} וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל׃

LXX *καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ σαλπιοῦσιν τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ.* cf. Zeph. 1_{16}.

Mt 13_{41b}: *καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ* [+ omnes S[omn]] *τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν.* Ps 6_9. cf. Mt 7_{23}. — cf. Ml 3_{19-21} (4_{1-3}).

Zeph 1_3 אָסֵף . . . וְהַמַּכְשֵׁלוֹת אֶת־הָרְשָׁעִים וְהִכְרַתִּי אֶת־
הָאָדָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה נְאֻם־יְהוָה׃

LXX *καὶ ἀσθενήσουσιν οἱ ἀσεβεῖς, καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνόμους ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει Κύριος.*

---

†**Mt** $13_{42.\,50}$: *καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός.*

Dn 3_6 יִתְרְמֵא לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ LXX *ἐμβαλοῦσιν αὐτὸν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.*

---

†**Mt** 13_{43}: *τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν* [*λάμψουσιν* D Or Cyr Just] *ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.*

Dn 12_3 וְהַמַּשְׂכִּלִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים
כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד׃

LXX *καὶ οἱ συνιέντες φανοῦσιν ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.*

Th *καὶ οἱ συνιέντες* [*ἐκ-* AQ]*λάμψουσιν ὡς ἡ λαμπρότης τοῦ στερεώματος, καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι.*

Jud 5_{31} וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבֻרָתוֹ׃ LXX *καὶ*

οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει αὐτοῦ.

Mt 13$_{45. 46}$: *ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας.* $_{46}$ *εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην.* cf. Pr 3$_{13-15}$; 8$_{10. 11}$.

Mt 13$_{47}$: cf. Mt 4$_{19}$.

Mt 14$_{4}$; **Mc 6$_{18}$**: *οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν* [Mc: *ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου*].

Lc 3$_{19}$: *ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.*

Lv 20$_{21}$ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אֵשֶׁת אָחִיו נִדָּה הִוא׃

LXX ὃς ἂν *λάβῃ* [*τὴν* AF Luc] *γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστίν.* Lv 18$_{16}$.

Mt 14$_{19. 20}$; (**15$_{36. 37}$**; **Mc 6$_{41. 42}$**; 8$_{6. 8}$; **Lc 9$_{16. 17}$**): *ἔδωκεν* [*ἐδίδου*]. $_{20}$ *καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων.*

Joh 6$_{11. 12}$: *διέδωκεν.* $_{12}$ *ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει* . . .· *σὺναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα.*

2R 4$_{44}$ וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתִרוּ כִּדְבַר יְהוָֹה׃

LXX [*καὶ ἔδωκεν εἰς πρόσωπον αὐτῶν* A] *καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.*

Mt 14$_{33}$: *ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.* cf. Mt 3$_{17}$.

Mt 14$_{36}$: *ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.* Nm 15$_{38. 39}$.

***Mt 15$_{4a}$** cf. Mt 19$_{19a}$. **Mt 15$_{5. 6}$**: cf. Pr 28$_{24}$.

***Mt 15$_{4b}$**; ***Mc 7$_{10}$**: (*καί*·) *ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα* [seinen V. und seine M. S^{s}] *θανάτῳ τελευτάτω.*

Ex 21$_{17}$ וּמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃

LXX $_{16}$ ὁ *κακολογῶν πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ* [om *αυτου* Luc] *τελευτήσει θανάτῳ* [*θανάτῳ τελευτάτω* AF Luc].

***Mt 15$_{8. 9}$**: ($_{7}$ *καλῶς ἐπροφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας λέγων*·) |*ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος* [om Δ] *τῷ στόματι αὐτῶν,*

καὶ τοῖς χ. CΔS^p] ὁ *λαὸς οὗτος τοῖς* [mit seinen S^s] *χείλεσίν με τιμᾶ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν* [und mit seinem Herzen S^s] *πόρρω ἀπέχει* [*ἐστὶν* D It S^s] *ἀπ' ἐμοῦ·* 9 *μάτην δὲ σέβονταί με* [om *με* Δ], *διδάσκοντες διδασκαλίας* [et It] *ἐντάλματα* [die Lehre der Gebote S^s] *ἀνθρώπων.*

*Mc $7_{6.7}$: (*καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν* [om *τ. υπ.* S^s], *ὡς γέγραπται ὅτι*) [MT. LXX +] *οὗτος ὁ λαὸς* [*ὁ λ. οὗτ.* BD It S^sch] *τοῖς* [mit seinen S^s] *χείλεσίν με τιμᾶ* [*ἀγαπᾷ* D^gr It], *ἡ δὲ καρδία αὐτῶν* [in seinem Herzen aber S^s] *πόρρω ἀπέχει* [*ἀφέστηκεν* D, *ἄπεστιν* L, *ἀπέστη* Δ, est It S^s] *ἀπ' ἐμοῦ·* 7 *μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας* [et It] *ἐντάλματα* [die Lehre der Gebote S^s] *ἀνθρώπων.*

Js 29_{13} וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יַעַן כִּי נִגַּשׁ הָעָם הַזֶּה בְּפִיו וּבִשְׂפָתָיו כִּבְּדוּנִי וְלִבּוֹ רִחַק מִמֶּנִּי וַתְּהִי יִרְאָתָם אֹתִי מִצְוַת אֲנָשִׁים מְלֻמָּדָה׃

LXX *καὶ εἶπεν Κύριος· ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν* [om *εν Γ*] *τῷ στόματι αὐτοῦ* [*αὐτῶν* Z], *καὶ ἐν* [om *εν Γ*, om *εν τ. στ. α. κ. εν* ℵAQ] *τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσίν με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας.*

---

†**Mt 15_{24}**: *οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.* cf. Mt 10_{6}; 18_{12}.

Mt 15_{22}: cf. Joh 7_{42}. **Mt $15_{36.37}$**: cf. Mt $14_{19.20}$.
Mt 16_{3}: cf. Lc 12_{56}. **Mt 16_{4}**: cf. Mt $12_{40.41}$.

Mt 16_{14}: *ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἕνα τῶν προφητῶν.*

Mt 21_{11}: *οὗτός ἐστιν ὁ προφήτης.*

Joh $1_{21.25}$: ὁ [om ℵ*] *προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη· οὔ.* 25 *εἰ σὺ οὐκ εἶ . . . οὐδὲ ὁ προφήτης.*

Joh 6_{14}; 7_{40}: *οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης* [6_{14} + *ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.* cf. Mt 11_{3}].

(**Mt 21_{16}**: *εἰς προφήτην αὐτὸν εἶχον.* — **Mc 6_{15}**: *ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης* [*ἢ* ΔS^p] *ὡς* [om *προφ. ως* D It]

εἷς τῶν προφητῶν. — **Mc** 8_{28}: *ἄλλοι δὲ ὅτι εἷς τῶν προφητῶν.* — **Lc** 7_{16}: *προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν.* — **Lc** 9_{8}: *προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.* — **Lc** 24_{19}: *ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης.* — **Joh** 4_{19}: *θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ.* — **Joh** 9_{17}: *προφήτης ἐστίν.*)

Dt 18_{15}: נָבִיא . . . יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ cf. Act 3_{22}. LXX *προφήτην . . . ἀναστήσει Κύριος ὁ θεός σου σοί.*

2Mcc 15_{14} *ὁ φιλάδελφος οὗτός ἐστιν ὁ πολλὰ προσευχόμενος περὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερεμίας ὁ τοῦ θεοῦ προφήτης.* cf. 1 Mcc 4_{46}; 14_{41}.

---

†**Mt** 16_{16} [**Joh** 6_{69}]: *σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος* [*σώζοντος* D*]. cf. Mt 3_{17}.

---

†**Mt** 16_{21}: *καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* [*μετὰ τρεῖς ἡμέρας* D (It) Cop] *ἐγερθῆναι* [*ἀναστῆναι* D Just]. 21a: cf. Lc 24_{26} ss.

†**Mt** 17_{23}: *καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* [*μετὰ τρεῖς ἡμέρας* D (It) Ss Cop] *ἐγερθήσεται* [*ἀναστήσεται* B Or].

†**Mt** 20_{19}: *καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται* [*ἀναστήσεται* BC²DΔ Or].

†**Mc** 8_{31}: *καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας* [*τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* Ss.sch Just Jr] *ἀναστῆναι.*

†**Mc** 9_{31}: *μετὰ τρεῖς ἡμέρας* [*τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* AC³ It Ss.sch.p] *ἀναστήσεται.*

†**Mc** 10_{34}: *καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας* [*τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* A It Ss.sch.p Or] *ἀναστήσεται.*

†**Lc** 9_{22}: *καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* [*μεθ' ἡμέρας τρεῖς* D It Ss Tert] *ἐγερθῆναι* [*ἀναστῆναι* ACD Or Just].

†**Lc** 18_{33}: *καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ* [*τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* Δ] *ἀναστήσεται* [*ἐγερθήσεται* L].

†**Lc** $24_{7.46}$: *καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* [nach dreien Tagen Ss] *ἀναστῆναι* [*ἐγερθῆναι* Δ]. 46 *καὶ ἀναστῆναι . . . τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* [nach drei Tagen Ss].

Act 10_{40}: *τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν* [*ἐν* א*C] *τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* [*μετὰ τὴν τρίτην ἡμέραν* D*].

Hos 6_{2}: יְחַיֵּנוּ מִיֹּמָיִם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִמֵנוּ וְנִחְיֶה לְפָנָיו׃

LXX *ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἀναστησόμεθα, καὶ ζησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ.*

2R $20_{5.8}$ (Hiskia) הִנְנִי רֹפֵא לָךְ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי תַּעֲלֶה בֵּית
יְהוָה׃ 8 וְעָלִיתִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָה׃

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαί σε, [ἐν* A] *τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ* [*καὶ* Luc] *ἀναβήσῃ εἰς οἶκον Κυρίου.* 8 *καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἶκον Κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ;*

Mt 16_{26}; **Mc 8_{37}**: *τί δώσει* [Mc: *τί γὰρ δοῖ*] *ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;*

Ps $49_{8.9}$ אָח לֹא־פָדֹה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא־יִתֵּן לֵאלֹהִים כָּפְרוֹ׃
9 וְיֵקַר פִּדְיוֹן נַפְשָׁם וְחָדַל לְעוֹלָם׃

LXX *ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται· λυτρώσεται ἄνθρωπος; οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα αὐτοῦ* [*ἑαυτῷ* R, *ἑαυτοῦ* T], 9 *καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα.*

---

†**Mt 16_{27a}**: cf. Mt 10_{23}; 13_{41a}.

---

†**Mt 16_{27b}**: *καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν* [*κατὰ τὰ ἔργα* א* Cu It S[omn] Cop Cyr] *αὐτοῦ.*

Ps 62_{13} כִּי־אַתָּה תְשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ׃

LXX *ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.*

Pr 24_{12} וְהֵשִׁיב לְאָדָם כְּפָעֳלוֹ׃

LXX *ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.*

Sir $32(35)_{24}$ *ἕως ἀνταποδῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ.* Jr $32(39)_{19}$; Ps 28_4.

Mt 17_1: cf. Mt 4_8. **Mt 17_5**: cf. Mt 3_{17}.

Mt 17_6: *καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.*

Act 9_4: *καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ.*

Act 22_7: *ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι.*

Ez 1_{28} וָאֶרְאֶה וָאֶפֹּל עַל־פָּנַי וָאֶשְׁמַע קוֹל מְדַבֵּר׃

LXX 2_1 *καὶ ἴδον, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος.*

Dn 10$_{9}$ וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל דְּבָרָיו . . . וַאֲנִי הָיִיתִי נִרְדָּם עַל־פָּנַי וּפָנַי אָרְצָה׃

LXX *καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λαλιᾶς αὐτοῦ· ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν.*

Th *καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με* [*φωνὴν ῥημάτων* AQ] *αὐτοῦ ἤμην κατανενυγμένος, καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν.*

---

†**Mt 17$_{10-12}$**: cf. Mt 11$_{14}$.

---

†**Mt 17$_{17}$**; **Lc 9$_{41}$**: *ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη.*

†**Act 2$_{40}$**: *σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης.*

Dt 32$_{5}$ דּוֹר עִקֵּשׁ וּפְתַלְתֹּל׃

LXX *γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη.*

---

†**Mt 17$_{23}$**: cf. Mt 16$_{21}$.

Mt 17$_{24}$: *προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες.*

Ex 30$_{(11-16)}$ 13 זֶה יִתְּנוּ כָּל־הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָֹה׃
14 כֹּל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה יִתֵּן תְּרוּמַת יְהוָֹה׃

LXX 13 *καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ δώσουσιν ὅσοι ἂν παραπορεύωνται τὴν ἐπίσκεψιν, τὸ ἥμισυ τοῦ διδράχμου* [-*γμου* Luc], *ὅ ἐστιν κατὰ τὸ δίδραχμον* [-*χμα* A, -*γμον* Luc] *τὸ ἅγιον· εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ δίδραχμον* [-*γμα* Luc]*· τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ διδράχμου* [-*γμου* Luc] *εἰσφορὰ Κυρίῳ.* 14 *πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, δώσουσιν τὴν εἰσφορὰν Κυρίῳ.*

Mt 18$_{8}$: cf. Mt 5$_{30}$.

Mt 18$_{12}$: *ζητεῖ τὸ πλανώμενον.*

Lc 15$_{4.6}$: *πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως εὕρῃ αὐτό.* 6 *εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.*

Lc 19$_{10}$; [**Mt 18$_{11}$**]: *ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.*

Ez 34$_{12.16}$ כְּבַקָּרַת רֹעֶה עֶדְרוֹ בְּיוֹם־הֱיוֹתוֹ בְתוֹךְ־צֹאנוֹ נִפְרָשׁוֹת כֵּן אֲבַקֵּר אֶת־צֹאנִי׃ 16 אֶת־הָאֹבֶדֶת אֲבַקֵּשׁ וְאֶת־הַנִּדַּחַת אָשִׁיב׃

LXX *ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡ-*

μέρᾳ ὅταν ᾖ γνόφος καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρισμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου. 16 τὸ ἀπολωλὸς [ἐκ- A]ζητήσω, καὶ τὸ πλανώμενον [πεπλανημένον A] ἐπιστρέψω.

Ps 119_{176} תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ׃

LXX ἐπλανήθην ὡσεὶ πρόβατον ἀπολωλός· ζῆσον [ζήτησον ART] τὸν δοῦλόν σου.

Mt 18_{15}: ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ [εἰς σὲ D It S^{omn} Cop] ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου.

Lc 17_{3}: ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ ἀδελφός σου [εἰς σέ D⊿(It)S^{p}], ἐπιτίμησον αὐτῷ.

Lv 19_{17} לֹא־תִשְׂנָא אֶת־אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת־עֲמִיתֶךָ וְלֹא־תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא׃

LXX οὐ μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου· ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου, καὶ οὐ λήμψῃ δι' αὐτὸν ἁμαρτίαν.

***Mt 18_{16}**: (ἵνα) ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων [om μαρτ. D, μαρτύρων δύο L] ἢ [MT. LXX +] τριῶν [δύο ἢ τριῶν μαρτύρων א It $S^{s.c.sch}$ Cop Or Cyr Tert] σταθῇ [σταθήσεται Cu ⊿ (It) Or] πᾶν ῥῆμα.

Dt 19_{15} עַל־פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל־פִּי שְׁלֹשָׁה־עֵדִים יָקוּם דָּבָר׃

LXX ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων [δύο μαρτύρων ἢ τριῶν Luc] στήσεται [σταθήσεται AF Luc] πᾶν ῥῆμα.

Mt 18_{25}: ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος πραθῆναι καὶ τὴν γυν. κ. τὰ τέκνα κ. πάντα ὅσα ἔχει. Ex 22_{2}; 21_{2}; Lv $25_{39.47}$.

2R 4_{1} וְהַנֹּשֶׁה בָּא לָקַחַת אֶת־שְׁנֵי יְלָדַי לוֹ לַעֲבָדִים׃

LXX καὶ ὁ δανειστὴς ἦλθε λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου ἑαυτῷ εἰς δούλους.

---

†**Mt $19_{3.7}$**: cf. Mt 5_{31}.

***Mt 19_{4}**: οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ [θῆλυν D*] ἐποίησεν αὐτούς [dass der, welcher den Mann gemacht hat, auch das Weib gemacht hat S^{s}];

***Mc 10**₆: *ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ* [*θῆλυν* D*] *ἐποίησεν αὐτούς.*

Gn 1₂₇; 5₂: זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם [5₂ בְּרָאָם]

LXX *ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.*

***Mt 19**₅: *καὶ εἶπεν* [*αὐτοῖς* Δ*]· *ἕνεκα* [*ἕνεκεν* CD] *τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα* [*αὐτοῦ* Cu C Δ S^omn Cop Or] *καὶ τὴν μητέρα* [*αὐτοῦ* Cu S^omn Cop (Or)] *καὶ* [*προσ-* ℵ Cu C L Δ]*κολληθήσεται τῇ γυναικὶ* [*πρὸς τὴν γυναῖκα* Cu] *αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν*;

***Mc 10**₇.₈: [*καὶ εἶπεν*· D(It)] *ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ* [om αυτου D] *καὶ τὴν μητέρα* [*αὐτοῦ* ℵ It S^s.sch Cop, *ἑαυτοῦ* D] [*καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα* [*τῇ γυναικὶ* ACLΔ (It)] *αὐτοῦ* ACDLΔ It S^sch.p Cop], ₈ *καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.*

Gn 2₂₃.₂₄ וַיֹּאמֶר הָאָדָם ... : ₂₄ עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד׃

LXX *καὶ εἶπεν Ἀδάμ· . . .* ₂₄ *ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ* [om αυτου Luc], *καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ* [*πρὸς τὴν γυναῖκα* DE Luc] *αὐτοῦ· καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.*

Mt 19₁₆.₁₇.₂₀: *τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα σχῶ ζωὴν αἰώνιον*; ₁₇ *εἰ δὲ θέλεις εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρησον τὰς ἐντολάς.* ₂₀ *ταῦτα πάντα ἐφύλαξα* [*ἐφυλαξάμην* C Or].

Mc 10₁₇.₁₉.₂₀; **Lc 18**₁₈.₂₀.₂₁: *τί ποιήσω ἵνα* [Lc: *τί ποιήσας*] *ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω*; ₁₉₍₂₀₎ *τὰς ἐντολὰς οἶδας.* ₂₀₍₂₁₎ *ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην* [*-ξα* AD; Lc: *-ξα, -μην* DΔ].

Lc 10₂₅.₂₈: *τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω*; ₂₈ *τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ.*

Lv 18₅ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם אֲנִי יְהוָה׃

LXX *καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ πάντα τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· ἃ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.*

Dt 32₄₇ לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא חַיֵּיכֶם׃

LXX *οὐχὶ λόγος κενὸς οὗτος ὑμῖν, ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν.*

Ez 20_{13}. cf. Act 7_{39}.

***Mt** $\mathbf{19}_{18.19a}$: (τὸ) *οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις* [om *ου κλ.* S^s, om *ου μ. ου κλ.* א*], [und S^s] *οὐ ψευδομαρτυρήσεις* [MT. LXX +], 19 *τίμα τὸν πατέρα* [*σου* Cu C^2 It S^{omn} Cop] *καὶ τὴν μητέρα* [*σου* Cu It $S^{s.c.sch}$ Cop] [MT. LXX +].

***Mc** $\mathbf{10}_{19}$: (*τὰς ἐντολὰς οἶδας·*) *μὴ φονεύσῃς, μὴ μοιχεύσῃς* [*μὴ μοιχ., μὴ φον.* A It S^p, om *μη μοιχ.* א*], *μὴ κλέψῃς* [*μὴ μοιχ., μὴ κλ., μὴ φον.* S^{sch}], *μὴ ψευδομαρτυρήσῃς* [-*σεις* D] [MT. LXX +], *μὴ ἀποστερήσῃς* [-*σεις* D, om B*ΔS^s], *τίμα τὸν πατέρα σου* [om *σου* D] *καὶ τὴν μητέρα* [*σου* א* C It $S^{s.sch}$Cop] [MT. LXX +].

***Lc** $\mathbf{18}_{20}$: (*τὰς ἐντολὰς οἶδας·*) *μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς* [*μὴ φον.*, [und S^s] *μὴ μοιχ.* It $S^{s.c.sch}$], *μὴ κλέψῃς*, [und S^s] *μὴ ψευδομαρτυρήσῃς* [*οὐ μ-εις, οὐ φ-εις, οὐ κλ-εις, οὐ ψ-εις* D It] [MT. LXX +], *τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα* [*σου* אΔ It $S^{s.c.sch}$ Cop Or] [MT. LXX +].

***Mt** $\mathbf{5}_{21.27}$: *οὐ φονεύσεις.* 27 *οὐ μοιχεύσεις.*

***Mt** $\mathbf{15}_{4}$: (*ὁ γὰρ θεὸς εἶπεν*)· *τίμα τὸν πατέρα* [*σου* C**L It S^{omn} Cop Or] *καὶ τὴν μητέρα* [*σου* It $S^{s.c.sch}$ Cop Or] [MT. LXX +].

***Mc** $\mathbf{7}_{10}$: (*Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν·*) *τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου* [om *σου* D] [MT. LXX +].

Ex 20_{12-16} כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ וגו׳ : 13 לֹא תִּרְצָח :
14 לֹא תִּנְאָף : 15 לֹא תִּגְנֹב : 16 לֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר :

LXX *τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα* [*σου* B^{ab}F Luc] *κτλ.* 13 *οὐ μοιχεύσεις.* 14 *οὐ κλέψεις.* 15 *οὐ φονεύσεις* [13 *οὐ φον.* 14 *οὐ μοιχ.* 15 *οὐ κλ.* AF Luc]. 16 *οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.*

Dt $5_{16.17}$ כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ וגו׳ : 17 לֹא תִּרְצָח : וְלֹא
תִּנְאָף : וְלֹא תִּגְנֹב : וְלֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁוְא :

LXX 5_{16-20} *τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου κτλ.* 17 *οὐ μοιχεύσεις.* 18 *οὐ φονεύσεις* [17 *οὐ φον.* 18 *οὐ*

μοιχ. AF]. 19 *οὐ κλέψεις.* 20 *οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.*

Dt 24_{14} לֹא־תַעֲשֹׁק שָׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ׃

LXX *οὐκ ἀπαδικήσεις* [*ἀποστερήσεις* AF Luc] *μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσίν σου.*

Sir 4_{1} *τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς.*

***Mt** $\mathbf{19}_{19b}$: (*καὶ*) *ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν* [*ἑαυτόν* Cu].

***Mt** $\mathbf{22}_{39}$: (*δευτέρα ὁμοία αὐτῇ·*) *ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.*

***Mc** $\mathbf{12}_{31.33}$: (*δευτέρα αὕτη·*) *ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.* 33 (*καὶ τὸ*) *ἀγαπᾶν τὸν πλησίον* [*σου* א* ΔS[s]] *ὡς ἑαυτόν* [*σεαυτόν* אADLΔ[2]].

***Lc** $\mathbf{10}_{27}$: (*καὶ*) *τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν* [*ἑαυτόν* A(Or)].

Lv 19_{18} וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ׃ LXX *καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν* [*ἑαυτόν* Luc].

---

†**Mt** $\mathbf{19}_{26}$: *παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ πάντα δυνατά.*

†**Mc** $\mathbf{10}_{27}$: *παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ᾽ οὐ παρὰ θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ.*

†**Lc** $\mathbf{18}_{27}$: *τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν.*

***Lc** $\mathbf{1}_{37}$: (*ὅτι*) *οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ* [*παρὰ τῷ θεῷ* א[c]ACΔ, deo, apud deum It] *πᾶν ῥῆμα* [*πᾶν ῥῆμα παρὰ τοῦ θεοῦ* D].

Gn 18_{14} הֲיִפָּלֵא מֵיְהוָה דָּבָר׃ LXX *μὴ ἀδυνατεῖ* [*-τήσει* Luc] *παρὰ τῷ θεῷ* [*παρὰ κυρίῳ* Luc] *ῥῆμα;*

Sach 8_{6} כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת כִּי יִפָּלֵא בְּעֵינֵי שְׁאֵרִית הָעָם הַזֶּה בַּיָּמִים הָהֵם גַּם־בְּעֵינַי יִפָּלֵא נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

LXX *τάδε λέγει Κύριος Παντοκράτωρ· εἰ ἀδυνατήσει ἐνώπιον τῶν καταλοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιον ἐμοῦ ἀδυνατήσει;*

*Mc 14 36: ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι.

Job 42 2 יָדַעְתָּ [ידעתי קרי] כִּי־כֹל תּוּכָל וְלֹא־יִבָּצֵר מִמְּךָ מְזִמָּה׃

LXX οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐθέν.

Mt 19 28: ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ. cf. Mt 10 23.

Mt 25 31: τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ.

†Mt 26 64; Mc 14 62: ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν [Mc: ἐκ δεξ. καθ.] τῆς δυνάμεως.

†Mc 16 19: καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν [ἐν δεξιᾷ CΔ] τοῦ θεοῦ.

†Lc 22 69: ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ.

†Act 7 56: θεωρῶ . . . τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ.

Ps 110 1. 5 נְאֻם יְהוָה לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי׃ 5 אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ׃

LXX εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου. 5 κύριος ἐκ δεξιῶν σου.

---

†Mt 20 19: cf. Mt 16 21. Mt 20 30. 31: cf. Joh 7 42.

Mt 20 34: ἀνέβλεψαν. Js 61 1. cf. Mt 11 5.

Mt 21 5: (4 τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος·) εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι [justus et S^c, δίκαιος καὶ σώζων, αὐτὸς Or] πραῢς καὶ [om και D It] ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ [om επι CDΔ It Cop Or] πῶλον υἱὸν [om υιον ℵ^{a vel b} L] ὑποζυγίου [υἱὸν ὑποζύγιον D, ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον Cyr Or].

*Joh 12 15: (14 καθώς ἐστιν γεγραμμένον [in Zecharja dem Propheten S^s]·) μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ [θύγατερ ℵ Or] Σιών· [MT. LXX +] ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου [om σου A] ἔρχεται [σοι (It) S^s], [MT. LXX +] [mitis, mansuetus It]

καθήμενος [MT. LXX +] *ἐπὶ πῶλον ὄνου* [und reitet auf einem Jungesel, dem Sohne der Eselin S[s]].

Js 62_{11} אִמְרוּ לְבַת־צִיּוֹן הִנֵּה יִשְׁעֵךְ בָּא׃ LXX *εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σειών· ἰδοὺ ὁ σωτήρ σοι παραγέγονεν.*

Sach 9_9 גִּילִי מְאֹד בַּת־צִיּוֹן הָרִיעִי בַּת־יְרוּשָׁלַםִ הִנֵּה מַלְכֵּךְ
יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל־חֲמוֹר וְעַל־עַיִר בֶּן־אֲתֹנוֹת׃

LXX *χαῖρε σφόδρα, θύγατερ* [*θυγάτηρ* א*] *Σειών· κήρυσσε, θύγατερ* [*θυγάτηρ* א*] *Ἰερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι δίκαιος καὶ σώζων, αὐτὸς πραῢς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον.*

Js 35_4 אִמְרוּ לְנִמְהֲרֵי־לֵב חִזְקוּ אַל־תִּירָאוּ הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם
נָקָם יָבוֹא גְּמוּל אֱלֹהִים הוּא יָבוֹא וְיֹשַׁעֲכֶם׃

LXX *παρακαλέσατε, οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ· ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσιν καὶ ἀνταποδώσει, αὐτὸς ἥξει καὶ σώσει ἡμᾶς.*

Js $40_{9.10}$ עַל הַר־גָּבֹהַּ עֲלִי־לָךְ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן הָרִימִי בַכֹּחַ
קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלָםִ הָרִימִי אַל־תִּירָאִי אִמְרִי לְעָרֵי יְהוּדָה הִנֵּה
אֱלֹהֵיכֶם׃ 10 הִנֵּה אֲדֹנָי יֱהֹוִה בְּחָזָק יָבוֹא׃

LXX *ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι, ὁ εὐαγγελιζόμενος Σειών· ὕψωσον τῇ ἰσχύι τὴν φωνήν σου, ὁ εὐαγγελιζόμενος Ἰερουσαλήμ· ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἰπὸν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα· ἰδοὺ ὁ θεὸς ὑμῶν.* 10 *ἰδοὺ κύριος* **Κύριος** *μετὰ ἰσχύος ἔρχεται.*

Thr 3_{57} קָרַבְתָּ בְּיוֹם אֶקְרָאֶךָּ אָמַרְתָּ אַל־תִּירָא׃

LXX *εἰς τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας, ἐν ᾗ σε ἡμέρᾳ ἐπεκαλεσάμην εἶπάς μοι· μὴ φοβοῦ.*

Js 44_2; Jr $46(26)_{27.28}$; Zeph 3_{14-17}; Sach $2_{14(10)}$.

Mt 21_8: *ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ.*

Mc 11_8: *καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας, κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν.*

Lc 19_{36}: *ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ.*

Joh 12_{13}: *ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων.*

2R 9_{13} וַיְמַהֲרוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ בִּגְדוֹ וַיָּשִׂימוּ תַחְתָּיו אֶל־גֶּרֶם
הַמַּעֲלוֹת וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ מָלַךְ יֵהוּא׃

LXX *καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν, καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γάρεμ τῶν ἀναβάθμων, καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ καὶ εἶπον· ἐβασίλευσεν Εἰού.*

Lv 23_{40} וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃

LXX *καὶ λήμψεσθε τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου ὡραῖον καὶ κάλλυνθρα φοινίκων καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς καὶ ἰτέας καὶ ἄγνου κλάδους ἐκ χειμάρρου, εὐφρανθῆναι ἔναντι Κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ.*

1Mcc 13_{51} *καὶ εἰσῆλθεν* (Simon) . . . *μετὰ αἰνέσεως καὶ βαΐων καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν ὕμνοις καὶ ἐν ᾠδαῖς.*

***Mt** $21_{9.15}$: (*οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες·*) [MT. LXX. +] *ὡσαννὰ* [MT. LXX +] *τῷ υἱῷ Δαυείδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.* 15 *ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ.* cf. Joh 7_{42}.

***Mc** $11_{9.10}$: (*οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον·*) [MT. LXX +] *ὡσαννά* [om D(It)][MT. LXX +]· *εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·* 10 . . . *ὡσαννὰ* [Frieden S[s]] *ἐν τοῖς ὑψίστοις.*

***Lc** 19_{38}: (*λέγοντες·*) *εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος* [om ο ερχ. ℵ*(It) Or] [ὁ BS[s.c.sch]] *βασιλεὺς* [om D It] *ἐν ὀνόματι κυρίου* [+ *εὐλογημένος ὁ βασιλεύς* D It S[p]] *κτλ.*

***Joh** 12_{13}: (*καὶ ἐκραύγαζον·*) [MT. LXX +] *ὡσαννά* [MT. LXX. +], *εὐλογημένος* [om S[s], *εὐλογητὸς* D] *ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, καὶ ὁ* [om και D S[s] Or, om και ο AΔ] *βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.*

***Mt** 23_{39}; ***Lc** 13_{35}: *εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου* [Mt: *ἐν ὀνόματι θεοῦ* D].

Ps $118_{25.26}$ אָנָּא יְהוָֹה הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְהוָֹה הַצְלִיחָה נָּא׃ 26 בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָֹה׃

LXX *ὦ Κύριε, σῶσον δή, ὦ Κύριε, εὐόδωσον δή.* 26 *εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.*

Mt 21_{11}: cf. Mt 16_{14}.

---

*Mt 21_{13a}: (*γέγραπται·*) ὁ [om ο D*] *οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται* [+ omnibus gentibus S[c]].

*Mc 11_{17}: (*οὐ γέγραπται ὅτι*) ὁ *οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται* [wird genannt S[s]] *πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν*;

*Lc 19_{46}: (*γέγραπται·*) *καὶ* [(*ὅτι*) Cop] *ἔσται* [om *και εσται* ℵ*] ὁ *οἶκός μου οἶκος προσευχῆς* [(*ὅτι*) [om ⊿ It] ὁ *οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστιν* ACD⊿ It S[omn], *κληθήσεται* C[2]] [+ *πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν* S[c]].

Js 56_{7}: כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל־הָעַמִּים :

LXX ὁ *γὰρ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν.*

---

†Mt 21_{13b} Mc 11_{17}; Lc 19_{46}: *ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ποιεῖτε* [Mc: *πεποιήκατε αὐτὸν*, Lc: *αὐτὸν ἐποιήσατε*] *σπήλαιον λῃστῶν.*

Jr 7_{11}: הַמְעָרַת פָּרִצִים הָיָה הַבַּיִת הַזֶּה :

LXX *μὴ σπήλαιον λῃστῶν* ὁ *οἶκός μου*;

---

*Mt 21_{16}: (*οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι*) *ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον* [MT. LXX +];

Ps 8_{3}: מִפִּי עוֹלְלִים וְיֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ :

LXX *ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου.*

---

†Mt 21_{33}: *ἄνθρωπος ἦν οἰκοδεσπότης ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον.*

†Mc 12_{1}: *ἀμπελῶνα ἄνθρωπος ἐφύτευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον.*

†Lc 20_{9}: *ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα.*

Js $5_{1.2}$ כֶּרֶם הָיָה לִידִידִי בְּקֶרֶן בֶּן־שָׁמֶן : 2 וַיְעַזְּקֵהוּ וַיְסַקְּלֵהוּ
וַיִּטָּעֵהוּ שֹׂרֵק וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכוֹ וְגַם־יֶקֶב חָצֵב בּוֹ :

LXX *ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἠγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίονι.* 2 *καὶ φραγμὸν περιέθηκα καὶ ἐχαράκωσα,*

καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον σωρήκ, καὶ ᾠκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ προλήνιον ὤρυξα ἐν αὐτῷ.

Mt 21₃₉: *καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν.*

Mc 12₈: *καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος.*

Lc 20₁₅: *καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν.*

Mt 27₃₂: *ἐξερχόμενοι.* **Joh 19₁₇:** *ἐξῆλθεν.*

Mc 15₂₀: *καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσουσιν αὐτόν.*

Lc 23₂₆: *καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν.*

Act 7₅₈: *καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν.* Lv 24₁₄. ₁₆; Nm 15₃₅. ₃₆.

__Mt 21₄₂__: (*οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς·*) *λίθον ὃν* [om *ον* L] *ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ κυρίου* [*παρὰ κυρίῳ* א*] *ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν* [*ὑμῶν* D*];

***Mc 12₁₀. ₁₁:** (*οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε·*) *λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·* ₁₁ *παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη* [om *π. κ. εγ. α.* D], *καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;*

***Lc 20₁₇:** (*τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο·*) *λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας* [MT. LXX. +];

†**Act 4₁₁:** *οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν* [*ἡμῶν* D] *τῶν οἰκοδόμων* [*οἰκοδομούντων* E], *ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.*

Ps 118₂₂. ₂₃ אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה׃ ₂₃ מֵאֵת יְהוָה הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ׃

LXX *λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·* ₂₃ *παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.*

[†**Mt 21₄₄**] †**Lc 20₁₈:** *πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον* [Mt: *καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον*] *συνθλα-*

σθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν [Mt: ℵBCΔ $S^{c.\,sch.\,p}$ Cop (It Or)].

Lc 2$_{34}$: *ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον.*

Js 8$_{14.\,15}$ וְהָיָה לְמִקְדָּשׁ וּלְאֶבֶן נֶגֶף וּלְצוּר מִכְשׁוֹל לִשְׁנֵי בָתֵּי יִשְׂרָאֵל לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ לְיוֹשֵׁב יְרוּשָׁלָםִ׃ 15 וְכָשְׁלוּ בָם רַבִּים וְנָפְלוּ וְנִשְׁבָּרוּ׃

LXX *κἂν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ᾖς, ἔσται σοι εἰς ἁγίασμα, καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι συναντήσεσθε οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι. οἱ δὲ οἶκοι Ἰακὼβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλάσματι ἐγκαθήμενοι ἐν Ἰερουσαλήμ.* 15 *διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοί, καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται.*

Jr 6$_{21}$ הִנְנִי נֹתֵן אֶל־הָעָם הַזֶּה מִכְשֹׁלִים וְכָשְׁלוּ בָם אָבוֹת וּבָנִים יַחְדָּו שָׁכֵן וְרֵעוֹ יֹאבֵדוּ [ואבדו קרי]׃

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθενίαν, καὶ ἀσθενήσουσιν πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦνται.*

Dn 2$_{34.\,44}$ חָזֵה הֲוַיְתָ עַד דִּי הִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן דִּי־לָא בִידַיִן׃ 44 תַּדִּק וְתָסֵף כָּל־אִלֵּין מַלְכְוָתָא׃

Th *ἐθεώρεις ἕως ἀπεσχίσθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν.* 44 *λεπτυνεῖ καὶ λικμήσει πάσας τὰς βασιλείας.*

Mt 22$_{14}$: ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. בְּחִירֵי יְהוָה׃

Js 65$_{9.\,15.\,22(23)}$; Ps 89$_{4}$ (LXX); 105$_{43}$; Sap 4$_{15}$.

---

†**Mt 22**$_{24}$: (*Μωϋσῆς εἶπεν·*) *ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.*

†**Mc 12**$_{19}$: (*Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι*) *ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.*

†**Lc 20**$_{28}$: (*Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν,*) *ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ᾖ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.*

Gn 38_{8} וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל־אֵשֶׁת אָחִיךָ וְיַבֵּם אֹתָהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִיךָ׃

LXX *εἶπεν δὲ Ἰούδας τῷ Αὐνάν· εἴσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ* [*ἐπι-* Luc]*γάμβρευσαι* [*-ον* D] *αὐτήν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου.*

Dt 25_{5} כִּי־יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וּמֵת אַחַד מֵהֶם וּבֵן אֵין־לוֹ לֹא־תִהְיֶה אֵשֶׁת־הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וְיִבְּמָהּ׃

LXX *ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἀποθάνῃ εἷς αὐτῶν, σπέρμα δὲ μὴ ᾖν αὐτῷ, οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ τεθνηκότος ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι· ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰσελεύσεται πρὸς αὐτὴν καὶ λήμψεται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα καὶ συνοικήσει αὐτῇ.*

***Mt** $\mathbf{22_{32}}$: ($_{31}$ *περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος·*) *ἐγώ εἰμι* [MT. LXX +] *ὁ* [om ο Or] *θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ* [om ο ℵ Or] *θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ* [om ο ℵ Or] *θεὸς Ἰακώβ;*

***Mc** $\mathbf{12_{26}}$: (*περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως* [om *εν τ. β. Μ.* S[s]] *ἐπὶ τοῦ βάτου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων·*) *ἐγὼ* [*εἰμι* Δ It S[sch] Cop (Or)] [MT. LXX +] *ὁ* [om D (Or)] *θεὸς Ἀβραὰμ καὶ* [*ὁ* ℵACLΔ (Or)] *θεὸς Ἰσαὰκ καὶ* [*ὁ* ℵACLΔ (Or)] *θεὸς Ἰακώβ;*

***Lc** $\mathbf{20_{37}}$: (*ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον*) [MT. LXX +] *τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ* [*τὸν* AΔ] *θεὸν Ἰσαὰκ καὶ* [*τὸν* AΔ] *θεὸν Ἰακώβ* [et dixit: Deus dominus Abr. etc. S[s. c]].

†**Act** $\mathbf{3_{13}}$: *ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ* [*θεὸς* AD, *ὁ θεὸς* ℵC Cop Ir] *Ἰσαὰκ καὶ* [*θεὸς* AD, *ὁ θεὸς* ℵC Cop Ir] *Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.*

†**Act** $\mathbf{5_{30}}$; $\mathbf{22_{14}}$: *ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.*

***Act** $\mathbf{7_{32}}$: (*ἐγένετο φωνὴ κυρίου·*) *ἐγὼ* [*εἰμι* E (It)] *ὁ* [om ο C] *θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ* [om ο C] *θεὸς Ἀβραὰμ καὶ* [*θεὸς* D, *ὁ θεὸς* E Cop] *Ἰσαὰκ καὶ* [*θεὸς* D, *ὁ θεὸς* E Cop] *Ἰακώβ.*

Ex $3_{6.15.16}$ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי
יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ 15 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי
יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ 16 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב׃

LXX *καὶ εἶπεν* [*αὐτῷ* AF Luc]· *ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τοῦ πατρός σου*, [ὁ A Luc] *θεὸς Ἀβραὰμ καὶ* [ὁ Luc] *θεὸς Ἰσαὰκ καὶ* [ὁ Luc] *θεὸς Ἰακώβ*.
15 *Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν, θεὸς Ἀβραὰμ καὶ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ θεὸς Ἰακώβ* [*Κ. ὁ θ. τ. πατ. ἡμῶν, ὁ θ. Α., ὁ θ. Ισ., ὁ θ. Ιακ.* Luc].
16 *Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν* [*ἡμῶν* Luc] *ὦπταί μοι*, [ὁ Luc] *θεὸς Ἀβραὰμ καὶ* [ὁ Luc] *θεὸς Ἰσαὰκ καὶ* [ὁ Luc] *θεὸς Ἰακώβ*.

***Mt 22_{37}**: (*ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ*·) [MT. LXX +] *ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν* [aus S[s]] *ὅλῃ τῇ* [om *τη* א* Cu BΔ] *καρδίᾳ σου καὶ ἐν* [aus S[s]] *ὅλῃ τῇ* [om *τη* Cu B[mai] Δ] *ψυχῇ σου καὶ ἐν* [aus S[s]] *ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου* [*ἰσχύϊ σου* S[s. c] Or; *ἰσχ. σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου* Cu S[sch] Cop Or].

***Mc $12_{29.30.32.33}$**: (*πρώτη ἐστίν*·) *ἄκουε, Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν* [*σου* Cop] *κύριος* [om S[s]] *εἷς ἐστιν*, 30 *καὶ* [om Δ] *ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς* [om *της* BD*] *καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς* [om *της* B] *ψυχῆς* [*διαν.* אA] *σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς* [om *τ.* B] *διανοίας* [*ψυχ.* אA] *σου* [om *και εξ ολ. τ. διαν. σ.* D It] *καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου*. — 32 (*ὅτι*) *εἷς ἐστιν* [*ὁ θεὸς* D It S[s. p] Cop] *καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος* [om *αλλος* D] *πλὴν αὐτοῦ*· 33 *καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς* [om *της* B] *καρδίας* [*σου* אL Cop] *καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως* [*δυνάμεως* D It, *ἰσχ.* Cop, om S[s]] [+ *καὶ ἐξ ὅλ. τ. ψ.* ADS[s. sch. p], + *αὐτοῦ* D[gr] S[s]] *καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος* [*συνέσεως* Cop, om D] [+ *καὶ ἐξ ὅλ. τ. ψ.* It] *κτλ.*

***Lc 10_{27}**: (26 *ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;* 27 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν*·) [MT. LXX +] *ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου* [om *σου* B*] *ἐξ ὅλης τῆς* [om *της* B] *καρδίας σου* [*ἐν ὅλῃ τῇ κ. σου* D It] *καὶ* [om B]

ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου [ἐξ ὅλης τῆς ψ. σου [om εξ ολ. τ. ψ. σου Or] καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχ. σου ACΔ It S$^{s.sch.p}$ Or Tert, ἐξ ὅλης τῆς ἰσχ. σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψ. σου S^{c}] καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου [ἐξ ὅλης τῆς διαν. σου ACΔ (It) S^{omn} Or, om D (It) Tert].

Dt $6_{1.5}$ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד׃ 5 וְאָהַבְתָּ
אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃

LXX ἄκουε, Ἰσραήλ· Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστιν· 5 καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς διανοίας [καρδίας AFLuc] σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου.

Dt 4_{35} יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ׃

LXX Κύριος ὁ θεός σου, οὗτος [αὐτὸς AF] θεός ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι [ἔστιν ἄλλος A] πλὴν αὐτοῦ.

Dt 32_{39} אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי׃

LXX ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ.

Js $45_{6.21}$ כִּי־אֶפֶס בִּלְעָדָי אֲנִי יְהוָה וְאֵין עוֹד׃ 21 אֲנִי
יְהוָה וְאֵין־עוֹד אֱלֹהִים מִבַּלְעָדַי אֵל־צַדִּיק וּמוֹשִׁיעַ אַיִן זוּלָתִי׃

LXX ὅτι οὐκ ἔστιν πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ Κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. 21 ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ, δίκαιος καὶ σωτήρ, οὐκ ἔστιν παρὲξ ἐμοῦ.

2R 23_{25} (Josia) אֲשֶׁר־שָׁב אֶל־יְהוָה בְּכָל־לְבָבוֹ וּבְכָל־נַפְשׁוֹ
וּבְכָל־מְאֹדוֹ כְּכֹל תּוֹרַת מֹשֶׁה׃

LXX ὃς ἐπέστρεψεν πρὸς Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύι [ψυχῇ A Luc] αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ [ἰσχύι A, τῇ ἰσχύι Luc] αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωυσῆ.

***Mt 22_{39}**: cf. Mt 19_{19b}. **Mt 22_{42}**: cf. Joh 7_{42}.

***Mt 22_{44}**: (43 πῶς οὖν Δαυεὶδ ἐν πνεύματι καλεῖ αὐτὸν κύριον λέγων·) εἶπεν [ὁ Cu LΔ] κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποκάτω [ὑποπόδιον Cu Δ It S^{p} Or Cyr] τῶν ποδῶν σου.

***Mc 12_{36}**: (αὐτὸς Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ·) εἶπεν [λέγει AD^{gr}] [ὁ ℵALΔ] κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου [κάθισον B] ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν [om αν D] θῶ [θήσω D^{2}] τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον [ὑποκάτω BD^{gr} S^{s} Cop] τῶν ποδῶν σου.

*Lc $20_{42.43}$: (*αὐτὸς γὰρ Δαυεὶδ λέγει ἐν βίβλῳ* [*τῶν* D, seiner S[s]] *ψαλμῶν·*) *εἶπεν* [*λέγει* D It S[s]] [*ὁ* ℵALΔ Cyr] *κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου* [43] *ἕως ἂν θῶ* [*ἕως τιθῶ* D] *τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον* [*ὑποκάτω* D It S[c.sch] Cop] *τῶν ποδῶν σου.*

*Act $2_{34.35}$: (*οὐ γὰρ Δαυεὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός·*) *εἶπεν* [*λέγει* D[gr]] [*ὁ* ℵ[c]AB[3]CE] *κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου,* 35 *ἕως ἂν* [om *αν* D*] *θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.*

Ps 110_{1} נְאֻם יְהֹוָה לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי עַד־אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃

LXX *εἶπεν ὁ* [om *ο* R] *κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.*

2S 23_{2} (David) רוּחַ יְהֹוָה דִּבֶּר־בִּי׃

LXX *πνεῦμα Κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοί.*

Mt 23_{5}: *πλατύνουσιν γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα.*

Ex $13_{9.16}$; Dt 6_{4-9}; $11_{18\,ss.}$ — Nm $15_{38.39}$.

---

†**Mt 23_{12}**: *ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.*

†**Lc 14_{11}**; †**18_{14}**: *πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ* [18_{14} *ὁ δὲ*] *ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.*

†**Lc 1_{52}**: *καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινούς.*

1S $2_{7.8}$ יְהֹוָה . . . מַשְׁפִּיל אַף־מְרוֹמֵם׃ 8 מֵקִים מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיב עִם־נְדִיבִים וְכִסֵּא כָבוֹד יַנְחִלֵם׃

LXX *Κύριος . . . ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ.* 8 *ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχόν· καθίσαι* [*αὐτὸν* A Luc] *μετὰ δυναστῶν λαῶν, καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς.*

Ez 17_{24} וְיָדְעוּ כָּל־עֲצֵי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי יְהֹוָה הִשְׁפַּלְתִּי עֵץ גָּבֹהַּ הִגְבַּהְתִּי עֵץ שָׁפָל׃

LXX *καὶ γνώσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ Κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον ὑψηλὸν καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινόν.*

Ez 21_{31} הַשָּׁפָלָה הַגְבֵּהַ וְהַגָּבֹהַ הַשְׁפִּיל׃

LXX $_{26}$ *ἐταπείνωσας τὸ ὑψηλόν, καὶ ὕψωσας τὸ ταπεινόν.*

Pr 29_{23} גַּאֲוַת אָדָם תַּשְׁפִּילֶנּוּ וּשְׁפַל־רוּחַ יִתְמֹךְ כָּבוֹד׃

LXX *ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει* [*ἐρίζει* B, *ἐγ*[*ε*]*ίρ*[*ε*]*ι* א[c. a]] *δόξῃ Κύριος.*

Job 5_{11} לָשׂוּם שְׁפָלִים לְמָרוֹם׃

LXX *τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος.*
cf. Js 40_{4}; Ps 147_{6}; Pr 15_{33} (16_{4}).

Mt 23_{13-29}; **Lc** 6_{24-26}: *οὐαί.* Jes $5_{8.\,11.\,18.\,20.\,21.\,22}$.

Mt 23_{19}: Ex 29_{37}. **Mt** 23_{22}: cf. **Act** 7_{49}.

Mt 23_{34}: *ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας.*

2 Ch 24_{19} וַיִּשְׁלַח בָּהֶם נְבִאִים . . . וְלֹא הֶאֱזִינוּ׃

LXX *καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς προφήτας . . . καὶ οὐκ ἤκουσαν.* Jr 7_{25}; 25_{4}.

Mt 23_{35}: *ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου* [om א*], *ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.*

Lc $11_{50.\,51}$: *ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυννόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,* $_{51}$ *ἀπὸ αἵματος Ἄβελ ἕως αἵματος Ζαχαρίου* [*υἱοῦ Βαραχίου* DS[c] Cop] *τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου.*

Mt 27_{25}: *τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.*

†**Act** 18_{6}: *τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν.*

Gn $4_{8\,ss}$; 2 Ch 24_{20-22} [Luc]; Jr $26(33)_{23}$.

2S 1_{16} דָּמְיךָ [יתיר י] עַל־רֹאשֶׁךָ׃ cf. 1R 2_{33}.

LXX *τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου.*

Jr 51_{35}: דָּמִי אֶל־יֹשְׁבֵי כַשְׂדִּים׃

LXX 28_{35} *τὸ αἷμα μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους.*

Ez $33_{4.\,6.\,8}$ דָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ יִהְיֶה׃ 6 וְדָמוֹ מִיַּד־הַצֹּפֶה אֶדְרֹשׁ׃
8 וְדָמוֹ מִיָּדְךָ אֲבַקֵּשׁ׃

LXX *τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται.*

6 *καὶ τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω.* 8 *τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω.*

Mt 23_{37}; **Lc 13_{34}**: *Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλήμ, . . . ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν* [Lc: *ἐπισυνάξαι*] *τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις ἐπισυνάγει τὰ νοσσία* [*αὐτῆς*] [Lc: *ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν*] *ὑπὸ τὰς πτέρυγας.* cf. Joh 11_{52}.

Js 31_{5} כְּצִפֳּרִים עָפוֹת כֵּן יָגֵן יְהוָה צְבָאוֹת עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם גָּנוֹן וְהִצִּיל פָּסֹחַ וְהִמְלִיט׃

LXX *ὡς ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερασπιεῖ Κύριος σαβαώθ, ὑπὲρ Ἰερουσαλὴμ ὑπερασπιεῖ καὶ ἐξελεῖται, καὶ περιποιήσεται καὶ σώσει.* Bar 5_{5}; Ps Sal $11_{3.4}$.

Mt 23_{38}; **Lc 13_{35}**: *ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος* [ist verlassen (d. h. von mir aufgegeben) S[s], om *ερημος* BL(It)Cop Or; Lc: + *ἔρημος* DΔIt S[omn] Cop Jr].

Jr 12_{7} עָזַבְתִּי אֶת־בֵּיתִי נָטַשְׁתִּי אֶת־נַחֲלָתִי׃ LXX *ἐνκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου.*

Jr 22_{5} לְחָרְבָּה יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה׃

LXX *εἰς ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος.*

1R $9_{7.8}$; Ps 69_{26}. cf. Act 1_{20a}.

***Mt 23_{39}**: cf. Mt 21_{9}.

Mt 24_{3}: *τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος;*

Mt 28_{20}: *ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.*

Lc $21_{8.20}$: *ὁ καιρὸς ἤγγικεν.* 20 *τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.* cf. Mt 23_{38}.

Dn 9_{27} וְעַד־כָּלָה וְנֶחֱרָצָה תִּתַּךְ עַל־שֹׁמֵם Th *ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.*

Dn 12_{4} עַד־עֵת קֵץ׃ Th *ἕως καιροῦ συντελείας.*

Mt 24_{6}; **Mc 13_{7}**; **Lc 21_{9}**: *δεῖ* [Mt: + *γὰρ*, Lc: + *γὰρ ταῦτα*] *γενέσθαι* [Lc: + *πρῶτον*].

Dn $2_{28.29.45}$ מָה דִּי לֶהֱוֵא בְּאַחֲרִית יוֹמַיָּא [29. 45 אַחֲרֵי דְנָא]׃

LXX Th *ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.*
29 LXX *ἃ δεῖ γενέσθαι.* Th *τί δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα, . . . ἃ δεῖ γενέσθαι.* 45 Th *ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα.*

---

†**Mt 24_{7}**; †**Mc 13_{8}**; †**Lc 21_{10}**: *ἐγερθήσεται γὰρ* [Lc: om

γαρ] *ἔθνος ἐπὶ* [Mc; Lc: *ἐπ'*] *ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν.*

Js 19_2 וְסִכְסַכְתִּי מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם וְנִלְחֲמוּ אִישׁ־בְּאָחִיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ עִיר בְּעִיר מַמְלָכָה בְּמַמְלָכָה׃

LXX *καὶ ἐπεγερθήσονται Αἰγύπτιοι ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν.*

2Ch 15_6 וְכֻתְּתוּ גוֹי־בְּגוֹי וְעִיר בְּעִיר כִּי־אֱלֹהִים הֲמָמָם בְּכָל־צָרָה׃

LXX *καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει.*

Mt 24_8: *πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων* [*ὀδύνων* D*, dolorum It].

Mc 13_8 (9): *ἀρχὴ ὠδίνων* [dolorum It] *ταῦτα.*

Joh $16_{21.22}$: *ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς.* 22 *καὶ ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε.*

Js 21_3 צִירִים אֲחָזוּנִי כְּצִירֵי יוֹלֵדָה׃

LXX *καὶ ὠδῖνες ἔλαβόν με ὡς τὴν τίκτουσαν.*

Js 26_{17} כְּמוֹ הָרָה תַּקְרִיב לָלֶדֶת תָּחִיל תִּזְעַק בַּחֲבָלֶיהָ כֵּן הָיִינוּ מִפָּנֶיךָ יְהוָה׃

LXX *καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τεκεῖν, ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐτῆς ἐκέκραξεν, οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου.*

Js 37_3 יוֹם־צָרָה וְתוֹכֵחָה וּנְאָצָה הַיּוֹם הַזֶּה כִּי־בָאוּ בָנִים עַד־מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אַיִן לְלֵדָה׃

LXX *ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἥκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν δὲ οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν.*

Js $66_{7.8}$ בְּטֶרֶם תָּחִיל יָלָדָה בְּטֶרֶם יָבוֹא חֵבֶל לָהּ וְהִמְלִיטָה זָכָר׃ 8 הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אֶחָת כִּי־חָלָה גַּם־יָלְדָה צִיּוֹן אֶת־בָּנֶיהָ׃

LXX *πρὶν τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξέφυγεν καὶ ἔτεκεν ἄρσεν.* 8 *εἰ ὤδινεν γῆ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ; ὅτι ὤδινεν καὶ ἔτεκεν Σειὼν τὰ παιδία αὐτῆς.*

Hos 13_{13} חֶבְלֵי יוֹלֵדָה יָבֹאוּ לוֹ׃

LXX *ὠδῖνες ὡς τικτούσης ἥξουσιν αὐτῷ.*

Mi $4_{9.10}$; 5_2 כִּי־הֶחֱזִיקֵךְ חִיל כַּיּוֹלֵדָה׃ 10 חוּלִי וָגֹחִי בַּת־
צִיּוֹן כַּיּוֹלֵדָה׃ 5_2 לָכֵן יִתְּנֵם עַד־עֵת יוֹלֵדָה יָלָדָה׃

LXX *ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδῖνες ὡς τικτούσης;*
10 *ὤδινε καὶ ἀνδρίζου καὶ ἔγγιζε, θυγάτηρ Σειών, ὡς τίκτουσα.* 5_3 *διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης τέξεται.*

Mt 24_{10}: *καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί.*

Joh 16_1: *ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.*

Dn 11_{41} וְרַבּוֹת יִכָּשֵׁלוּ׃

LXX *καὶ πολλαὶ σκανδαλισθήσονται.*

Mt $24_{11.24}$: *πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται.* 24; **Mc 13_{22}**: *ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα* [Mc: om *μεγαλα*] *καὶ τέρατα.* cf. Mt 7_{22}.

Dt $13_{2.3}$ כִּי־יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ
אוֹת אוֹ מוֹפֵת׃ 3 וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיךָ׃

LXX 1 *ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος τὸ ἐνύπνιον καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ τέρας,* 2 *καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησεν πρὸς σέ.*

***Mt 24_{15}**: *ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα* [das Zeichen der Verunreinigung S^s] *τῆς ἐρημώσεως (τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου) ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ* [om *εστος κτλ* S^s].

***Mc 13_{14}**: *ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα* [das Zeichen der Unreinheit S^s] *τῆς ἐρημώσεως* [*τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου* A*Δ*$S^{sch.p}$] *ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ.*

Lc 21_{20}: *ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.*

Dn 9_{27} וְעַל כְּנַף שִׁקּוּצִים מְשֹׁמֵם׃

LXX Th *καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων.*

Dn 11_{31} וְנָתְנוּ הַשִּׁקּוּץ מְשׁוֹמֵם׃

LXX *καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἐρημώσεως.*

Dn 12_{11} וְלָתֵת שִׁקּוּץ שֹׁמֵם׃ LXX *καὶ ἑτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως.* Th *καὶ δοθήσεται* [*τὸ* AQ*Γ*] *βδέλυγμα* [*τῆς* A] *ἐρημώσεως.*

1Mcc 1_{54} *καὶ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ Χασελεὺ τῷ πέμπτῳ καὶ τεσσερακοστῷ ἔτει ᾠκοδόμησαν βδέλυγμα ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.*

Mt 24_{18}; Mc 13_{16}; †Lc 17_{31}: *μὴ ἐπιστρεψάτω* [Mc; Lc: *εἰς τὰ*] *ὀπίσω.*

†Lc 17_{32}: *μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ.*

Gn $19_{17.26}$ אַל־תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכִּכָּר׃ 26 וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב מֶלַח׃

LXX *μὴ περιβλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω μηδὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.* 26 *καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγένετο στήλη ἁλός.*

---

†Mt 24_{21}: *ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν* [*ἐγένετο* ℵD] *ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται.*

†Mc 13_{19}: *ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψις, οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἣν ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται.*

Dn 12_1 וְהָיְתָה עֵת צָרָה אֲשֶׁר לֹא־נִהְיְתָה מִהְיוֹת גּוֹי עַד הָעֵת הַהִיא׃

LXX *ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως, οἵα οὐκ ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης.*

Th *καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, θλίψις οἵα οὐ γέγονεν ἀφ' ἧς γεγένηται ἔθνος ἐν τῇ γῇ ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου.*

Mt $24_{22.24.31}$; Mc $13_{20.22.27}$: *τοὺς ἐκλεκτούς.* cf. Mt 22_{14}.

Mt 24_{28}: *ὅπου ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.*

Lc 17_{37}: *ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.*

Hb 1_8 יָעֻפוּ כְּנֶשֶׁר חָשׁ לֶאֱכוֹל׃ LXX *καὶ πετασθήσονται ὡς ἀετὸς πρόθυμος εἰς τὸ φαγεῖν.*

Job 39_{30} וְאֶפְרֹחָו יְעַלְעוּ־דָם וּבַאֲשֶׁר חֲלָלִים שָׁם הוּא׃

LXX *νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ φύρονται ἐν αἵματι, οὗ δ' ἂν ὦσι τεθνεῶτες παραχρῆμα εὑρίσκονται* (נֶשֶׁר *ἀετός, γύψ*).

Js 34_{15} אַךְ־שָׁם נִקְבְּצוּ דַיּוֹת׃

---

†Mt 24_{29}; †Mc $13_{24.25}$: *ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς,* (Mc 25) *καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ* [Mc: *ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ*

πίπτοντες], *καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν* [Mc: *αἱ δυν. αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς*] *σαλευθήσονται.*

Lc $21_{25.26}$: *καὶ ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις.* 26 *αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.*

Js 13_{10} כִּי־כוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וּכְסִילֵיהֶם לֹא יָהֵלּוּ אוֹרָם חָשַׁךְ
הַשֶּׁמֶשׁ בְּצֵאתוֹ וְיָרֵחַ לֹא־יַגִּיהַּ אוֹרוֹ׃

LXX *οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Ὠρείων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσιν, καὶ σκοτισθήσεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς.*

Js 34_{4} וְנָמַקּוּ כָּל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וְנָגֹלּוּ כַסֵּפֶר הַשָּׁמָיִם וְכָל־
צְבָאָם יִבּוֹל כִּנְבֹל עָלֶה מִגֶּפֶן וּכְנֹבֶלֶת מִתְּאֵנָה׃

LXX *καὶ τακήσονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν* [om *και—ουρ.* ℵAQΓ], *καὶ ἑλιγήσεται ὡς βιβλίον ὁ οὐρανός, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου, καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς.*

Ez $32_{7.8}$ וְכִסֵּיתִי בְכַבּוֹתְךָ שָׁמַיִם וְהִקְדַּרְתִּי אֶת־כֹּכְבֵיהֶם שֶׁמֶשׁ
בֶּעָנָן אֲכַסֶּנּוּ וְיָרֵחַ לֹא־יָאִיר אוֹרוֹ׃ 8 כָּל־מְאוֹרֵי אוֹר בַּשָּׁמַיִם
אַקְדִּירֵם עָלֶיךָ וְנָתַתִּי חֹשֶׁךְ עַל־אַרְצְךָ נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃

LXX *καὶ κατακαλύψω ἐν τῷ σβεσθῆναί σε οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφέλῃ καλύψω, καὶ σελήνη οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς.* 8 *πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν, λέγει κύριος Κύριος.*

Jo 2_{10} [$4(3)_{15}$] לְפָנָיו רָגְזָה אֶרֶץ רָעֲשׁוּ שָׁמָיִם שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ
קָדָרוּ וְכוֹכָבִים אָסְפוּ נָגְהָם׃

LXX *πρὸ προσώπου αὐτοῦ συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν, καὶ τὰ ἄστρα δύσουσιν* [*οὐ δώσουσιν* Q*a] *τὸ φέγγος αὐτῶν.*

Hg $2_{6.21}$ אֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃

LXX *ἐγὼ σείσω* [21 *σείω*] *τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.*

Jo $3_{3.4}$ ($2_{30.31}$). cf. Act 2_{17} ss; — Zeph $1_{15.16}$.

---

†**Mt** 24_{30a}: *καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.*

Lc 23_{27}: *ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.*

Sach 12$_{10-14}$ וְסָפְדוּ עָלָיו כְּמִסְפֵּד עַל־הַיָּחִיד וְהָמֵר עָלָיו
כְּהָמֵר עַל־הַבְּכוֹר׃ 11 בַּיּוֹם הַהוּא יִגְדַּל הַמִּסְפֵּד בִּירוּשָׁלִַם כְּמִסְפַּד
הֲדַדְרִמּוֹן בְּבִקְעַת מְגִדּוֹן׃ 12 וְסָפְדָה הָאָרֶץ מִשְׁפָּחוֹת מִשְׁפָּחוֹת
לְבָד מִשְׁפַּחַת בֵּית־דָּוִיד לְבָד וּנְשֵׁיהֶם לְבָד וגו׳׃

LXX *καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ' ἀγαπητῷ, καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ.*
11 *ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ἰερουσαλὴμ ὡς κοπετὸς ῥοῶνος ἐν πεδίῳ ἐκκοπτομένου,* 12 *καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλάς· φυλὴ οἴκου Δαυεὶδ καθ' ἑαυτήν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς· κτλ.*

***Mt 24$_{30b}$**: cf. Mt 10$_{23}$. †**Mt 24$_{31a}$**: cf. Mt 13$_{41a}$.

---

†**Mt 24$_{31b}$**; †**Mc 13$_{27}$**: *καὶ ἐπισυνάξουσιν* [Mc: *-ξει*] *τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ* [Mc: *αὐτοῦ* ℵABCΔ It S$^{s. sch. p}$ Cop] *ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν* [Mc: *ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ*]. cf. Mt 22$_{14}$.

Ez 37$_{9}$ מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ וּפְחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה
וְיִחְיוּ׃

LXX *ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων* [*τεσσ. ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ* A] *ἐλθὲ καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζητάσωσιν.*

Sach 2$_{10}$ כְּאַרְבַּע[נ״א בארבע]רוּחוֹת הַשָּׁמַיִם פֵּרַשְׂתִּי אֶתְכֶם׃

LXX 6 *ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ συνάξω ὑμᾶς.*

Dt 30$_{4}$ אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃

LXX *ἐὰν ᾖ ἡ διασπορά σου ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξει σε Κύριος ὁ θεός σου.*

Mt 24$_{35}$: cf. Mt 5$_{18}$.

---

†**Mt 24$_{38.39}$**: *πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ . . ., ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν,* 39 *καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας.*

†**Lc 17$_{27}$**: *ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν* [*ἐγένετο* D(It)] *ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν πάντας.*

Gn $7_{6.7}$ וְהַמַּבּוּל הָיָה מַיִם עַל־הָאָרֶץ׃ 7 וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו
וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ אֶל־הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל׃

LXX *καὶ ὁ κατακλυσμὸς ἦν* [*κατακλ. τοῦ ὕδατος ἐγένετο* E Luc] *ἐπὶ τῆς γῆς.* 7 *εἰσῆλθεν δὲ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ.*

---

†**Mt 24_{14}**: cf. Mt 10_{23}.

Mt 24_{48}: *χρονίζει μου ὁ κύριος.*

†**Lc 12_{45}**: *χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι.*

Js 13_{22} קָרוֹב לָבוֹא עִתָּהּ וְיָמֶיהָ לֹא יִמָּשֵׁכוּ׃

LXX *ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ.*

Hb 2_3 חַכֵּה־לוֹ כִּי־בֹא יָבֹא לֹא יְאַחֵר׃ LXX *ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ.*

---

†**Mt 25_{31}**: cf. Mt 10_{23}; 13_{41a}; 19_{28}.

Mt 25_{32a}: *συναχθήσονται . . . πάντα τὰ ἔθνη.* Jo $4_{2.12.14}$.

Mt 25_{32b}: *καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων.*

Ez 34_{17} הִנְנִי שֹׁפֵט בֵּין־שֶׂה לָשֶׂה לָאֵילִים וְלָעַתּוּדִים׃

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων.*

Mt $25_{35.36}$ (cf. 37—39.42—44): *ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με,* 36 *γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με.*

Lc 3_{11}: *ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω.*

Js 58_7 הֲלוֹא פָרֹס לָרָעֵב לַחְמֶךָ וַעֲנִיִּים מְרוּדִים תָּבִיא בָיִת
כִּי־תִרְאֶה עָרֹם וְכִסִּיתוֹ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם׃

LXX *διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου, καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψῃ.* cf. Dt 15_{11}.

Ez 18_7 לַחְמוֹ לְרָעֵב יִתֵּן וְעֵרֹם יְכַסֶּה־בָּגֶד׃ LXX *τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι δώσει καὶ γυμνὸν περιβαλεῖ.*

Tb $4_{16(17)}$ *ἐκ τοῦ ἄρτου σου δίδου πεινῶντι, καὶ ἐκ τῶν ἱματίων σου τοῖς γυμνοῖς.*

Sir $7_{35\,(39)}$ *μὴ ὄκνει ἐπισκέπτεσθαι ἄρρωστον· ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπηθήσῃ.*

Mt $25_{40(45)}$: cf. Pr $19_{17(14)}$.

Mt 25_{46}: *καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.*

Joh 5_{29}: *καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.*

Act 24_{15}: *ἐλπίδα ἔχων . . . ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι δικαίων τε καὶ ἀδίκων.*

Dn 12_{2} וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת־עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם׃

LXX *καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ εἰς ὀνειδισμόν, οἱ δὲ εἰς διασπορὰν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον.*

Th *καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον.*

Ps Sal 3_{16}; $13_{9.10}$; 14_{2} *οἱ δὲ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναστήσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον.* 13_{9} *ἡ γὰρ ζωὴ τῶν δικαίων εἰς τὸν αἰῶνα·* 10 *ἁμαρτωλοὶ δὲ ἀρθήσονται εἰς ἀπώλειαν.* 14_{2} *ὅσιοι Κυρίου ζήσονται ἐν αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ παράδεισος τοῦ κυρίου, τὰ ξύλα τῆς ζωῆς ὅσιοι αὐτοῦ.* Ps Sal 15_{13-15}.

Mt 26_{11}; Mc 14_{7}; *πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν.*

Joh 12_{8}: *τοὺς πτωχ. γὰρ πάντ. ἔχ. μεθ' ἑαυτῶν* [om DS[s]].

Dt 15_{11} כִּי לֹא־יֶחְדַּל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ׃ LXX *οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς* [*σου* AFLuc].

---

†**Mt 26_{15}**: *οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια.*

Sach 11_{12} וַיִּשְׁקְלוּ אֶת־שְׂכָרִי שְׁלֹשִׁים כָּסֶף׃ cf. Ex 21_{32}.

LXX *καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς.*

---

†**Mt 26_{28}**: *τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς* [*καινῆς*

ACD*Δ* It S$^{sch. p}$ Cop Ir Or] *διαθήκης* [der (ein) neue B. S^{s}] *τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.*

†**Mc 14$_{24}$**: *τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς* [*καινῆς* A*Δ* It S$^{s. sch. p}$] *διαθήκης τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.*

†**Lc 22$_{20}$**: *τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου* [S^{s} = Mt], *τὸ ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυννόμενον.*

Ex 24$_{8}$ וַיֹּאמֶר הִנֵּה דַם־הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם׃

LXX *καὶ εἶπεν* (Mose)· *ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς διέθετο Κύριος πρὸς ὑμᾶς.*

Jr 31$_{31—34}$ 31 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי אֶת־בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃ 34 כִּי אֶסְלַח לַעֲוֺנָם
וּלְחַטָּאתָם לֹא־אֶזְכָּר־עוֹד׃

LXX 38$_{31-34}$ *ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν Κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην καινήν.* 34 *ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.*

Sach 9$_{11}$ גַּם־אַתְּ בְּדַם־בְּרִיתֵךְ׃

LXX *καὶ σὺ ἐν αἵματι διαθήκης σου* [om *σου* AQ].

Js 33$_{24}$ וּבַל־יֹאמַר שָׁכֵן חָלִיתִי הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּהּ נְשֻׂא עָוֺן׃

LXX *καὶ οὐ μὴ εἴπωσιν· κοπιῶ ὁ λαὸς ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφεθῇ γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.*

Mt 26$_{30}$; **Mc 14$_{26}$**: *καὶ ὑμνήσαντες.* Ps 115—118.

***Mt 26$_{31}$**: (*γέγραπται γάρ·*) *πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται* [*-σεται* D*Δ* Or] *τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης* [die Lämmer seiner Schafheerde S^{s}].

***Mc 14$_{27}$**: (*ὅτι γέγραπται·*) *πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται* [*διασκ. τὰ πρ.* A*Δ* It S$^{sch. p}$ Cop].

†**Joh 16$_{32}$**: *ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.*

Sach 13$_{7}$ הַךְ אֶת־הָרֹעֶה וּתְפוּצֶיןָ הַצֹּאן׃

LXX *πατάξατε* [*πάταξον* ℵ$^{c. b (vid)}$ AQ] *τοὺς ποιμένας* [*τὸν ποιμένα* ℵ$^{c. a, c. b}$ AQ*Γ*] *καὶ* [+ *διασκορπισθήσονται* [*-θήτωσαν* Q^{a}] *τὰ πρόβατα* Q] *ἐκσπάσατε* [*διασκορπισθήτω* ℵ$^{c. a}$, *-θήτωσαν* ℵ$^{c. b}$ *Γ*, *-θήσονται* A] *τὰ πρόβατα* [+ *τῆς ποίμνης* A].

Mt 26$_{36}$; **Mc 14$_{32}$**: *καθίσατε αὐτοῦ* [Mc: *ὧδε*].

Gn 22$_5$ שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה ׃ LXX *καθίσατε αὐτοῦ.*

---

†**Mt 26$_{38}$**; †**Mc 14$_{34}$**: *περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου.*

†**Joh 12$_{27}$**: *νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται.*

Joh 14$_{1.27}$: *μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία.*

Ps 6$_4$ וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד ׃

LXX *καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα.*

Ps 42$_{6.12}$; 43$_5$ מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי [42$_6$ וַתֶּהֱמִי] עָלָי ׃

LXX *ἵνα τί περίλυπος εἶ, [ἡ] ψυχή [μου], καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με;*

Mt 26$_{52}$: *πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρῃ ἀπολοῦνται.*

Gn 9$_6$; Ex 21$_{12}$; Lv 24$_{17}$; Nm 35$_{16-21.30}$; Dt 19$_{11-13}$.

Mt 26$_{61}$: *οὗτος ἔφη· δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι.*

Mt 27$_{40}$: *ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν.*

Joh 2$_{19-21}$: *λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.* 20 ... *οἰκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;* 21 *ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.*

Sach 6$_{12}$ הִנֵּה־אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתַּחְתָּיו יִצְמָח וּבָנָה אֶת־הֵיכַל יְהוָה ׃

LXX *ἰδοὺ ἀνήρ, Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ, καὶ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον Κυρίου.*

2R 20$_{5.8}$; Hos 6$_2$. cf. Mt 16$_{21}$; 2S 7$_{13}$ cf. Mt 3$_{17}$.

Mt 26$_{63a}$: *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα.*

Mt 27$_{12.14}$: *καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν . . . οὐδὲν ἀπεκρίνατο.* 14 *καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα.*

Mc 14$_{61}$: *ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν.*

Mc 15$_5$: *ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη.*

Lc 23$_9$: *αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.*

Joh 19$_{9}$: *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.* Js 53$_{7}$. cf. Act 8$_{32}$.

Mt 26$_{63b}$: *ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.* cf. Mt 3$_{17}$.

Gn 24$_{3}$: וְאַשְׁבִּיעֲךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר וגו׳

LXX *καὶ ἐξορκίσω σε Κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἵνα κτλ.*

1R 22$_{16}$ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ עַד־כַּמֶּה פְעָמִים אֲנִי מַשְׁבִּעֶךָ אֲשֶׁר לֹא־תְדַבֵּר אֵלַי רַק־אֱמֶת בְּשֵׁם יְהוָה׃

LXX *καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς· πεντάκις ἐγὼ ἐξορκίζω σε ὅπως λαλήσῃς πρὸς μὲ ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι Κυρίου.*

***Mt 26**$_{64}$: cf. Mt 19$_{28}$; 10$_{23}$.

Mt 26$_{65}$; *τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.*

Mc 14$_{63}$: *ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ.*

Act 14$_{14}$: *διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν.*

2R 19$_{1}$: וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו

LXX *καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν βασιλεὺς Ἐζεκίας, καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ.* Nm 14$_{6}$.

Mt 26$_{65.66}$: *ἐβλασφήμησεν· . . . ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν.* $_{66}$ *τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστίν.*

Mc 14$_{64}$: *ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον εἶναι θανάτου.*

Joh 8$_{59}$: *ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ᾽ αὐτόν.*

Joh 10$_{31}$: *ἐβάστασαν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.*

†Joh 19$_{7}$: *ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν.* cf. Mt 3$_{17}$; 27$_{43b}$.

Act 7$_{58}$: *καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν.*

Lv 24$_{16}$: וְנֹקֵב שֵׁם־יְהוָה מוֹת יוּמָת רָגוֹם יִרְגְּמוּ־בוֹ כָּל־הָעֵדָה

LXX *ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα Κυρίου θανάτῳ θανατούσθω· λίθοις λιθοβολείτω αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραήλ.*

Jr 26$_{11}$ וַיֹּאמְרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים אֶל־הַשָּׂרִים וְאֶל־כָּל־הָעָם

לֵאמֹר מִשְׁפַּט־מָוֶת לָאִישׁ הַזֶּה כִּי נִבָּא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת כַּאֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם בְּאָזְנֵיכֶם׃

LXX 33_{11} *καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ· κρίσις θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης καθὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.*

Gn 26_{11} מוֹת יוּמָת׃ LXX *θανάτου ἔνοχος ἔσται.*

Lv 20_{9} מוֹת יוּמָת . . . דָּמָיו בּוֹ׃

LXX *θανάτῳ θανατούσθω . . . ἔνοχος ἔσται.*

Mt 26_{67}: *τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐράπισαν.*

Mt 27_{30}: *καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.*

Mc 10_{34}: *καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν.*

Mc 14_{65}: *καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ . . . καὶ κολαφίζειν αὐτὸν . . . καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον.*

Lc 22_{63}: *ἐνέπαιξον αὐτῷ δέροντες.*

Joh 18_{22}: *εἷς παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ.*

Joh $19_{1.3}$: *τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν.* 3 *καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα.*

Js 50_{6} גֵּוִי נָתַתִּי לְמַכִּים וּלְחָיַי לְמֹרְטִים פָּנַי לֹא הִסְתַּרְתִּי מִכְּלִמּוֹת וָרֹק׃

LXX *τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων.* Js 53_{3-5}.

Mt 26_{75}; **Lc 22_{62}**: *καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.*

Js 22_{4} עַל־כֵּן אָמַרְתִּי שְׁעוּ מִנִּי אֲמָרֵר בַּבֶּכִי׃

LXX *διὰ τοῦτο εἶπα· ἄφετέ με, πικρῶς κλαύσομαι.*

Mt 27_{5}: *καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν ναὸν ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο.* Sach 11_{13}. cf. Mt 27_{9}.

2S 17_{23} וַאֲחִיתֹפֶל רָאָה כִּי לֹא נֶעֶשְׂתָה עֲצָתוֹ . . . וַיֵּלֶךְ . . . וַיֵּחָנַק וַיָּמָת וגו׃

LXX *καὶ Ἀχειτόφελ εἶδεν ὅτι οὐκ ἐγενήθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ, . . . καὶ ἀπῆλθεν . . . καὶ ἀπήγξατο καὶ ἀπέθανεν.*

Mt 27$_{6}$: *οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν.*

Dt 23$_{19}$ לֹא־תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְכָל־נֶדֶר כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ גַּם־שְׁנֵיהֶם׃

LXX $_{18}$ *οὐ προσοίσεις μίσθωμα πόρνης οὐδὲ ἄλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχήν, ὅτι βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ θεῷ σού ἐστιν καὶ ἀμφότερα.*

---

*Mt 27$_{9.10}$: (*τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου* [om *Ιερεμιου* S$^{s.sch}$(It), *Ζαχαρίου* S^{pmg}(Or)] *τοῦ προφήτου λέγοντος·*) *καὶ ἔλαβον* [ich habe genommen S^{s}] *τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο* [welchen ich geehrt habe S^{s}] *ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ,* $_{10}$ *καὶ ἔδωκαν* [*ἔδωκεν* ℵ^{*vid}, *ἔδωκα* ℵS$^{s.sch.p}$] *αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.* cf. Ex 21$_{32}$.

Sach 11$_{13}$ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הַשְׁלִיכֵהוּ אֶל־הַיּוֹצֵר אֶדֶר הַיְקָר
אֲשֶׁר יָקַרְתִּי מֵעֲלֵיהֶם וָאֶקְחָה שְׁלֹשִׁים הַכֶּסֶף וָאַשְׁלִיךְ אֹתוֹ בֵּית
יְהוָה אֶל־הַיּוֹצֵר׃

LXX *καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς μέ· κάθες* [*κατάθες* ℵ*] *αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευτήριον. καὶ σκέψομαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθη* [*-ην* B^{*fort} ℵAQ] *ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον.* cf. Mt 26$_{15}$.

Jr 32$_{6-9}$ וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ $_{7}$ הִנֵּה
חֲנַמְאֵל בֶּן־שַׁלֻּם דֹּדְךָ בָּא אֵלֶיךָ לֵאמֹר קְנֵה לְךָ אֶת־שָׂדִי אֲשֶׁר
בַּעֲנָתוֹת כִּי לְךָ מִשְׁפַּט הַגְּאֻלָּה לִקְנוֹת׃ $_{8}$ וַיָּבֹא אֵלַי חֲנַמְאֵל . . .
וָאֵדַע כִּי דְבַר־יְהוָה הוּא׃ $_{9}$ וָאֶקְנֶה אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן־
דֹּדִי אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת וָאֶשְׁקֲלָה־לּוֹ אֶת־הַכֶּסֶף שִׁבְעָה שְׁקָלִים וַעֲשָׂרָה
הַכָּסֶף׃

LXX 39$_{6-9}$ *καὶ λόγος Κυρίου ἐγενήθη πρὸς Ἰερεμίαν λέγων·* $_{7}$ *ἰδοὺ Ἀναμεὴλ υἱὸς Σαλὼμ ἀδελφοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σὲ λέγων· κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν Ἀναθώθ, ὅτι σοὶ κρίσις παραλαβεῖν εἰς κτῆσιν.*

8 καὶ ἦλθεν πρὸς μὲ Ἁναμεὴλ . . . καὶ ἔγνων ὅτι λόγος Κυρίου ἐστίν, 9 καὶ ἐκτησάμην τὸν ἀγρὸν Ἁναμεὴλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου, καὶ ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σίκλους καὶ δέκα ἀργυρίου.

Jr $18_{1.2}$ הַדָּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יִרְמְיָהוּ מֵאֵת יְהוָֹה לֵאמֹר׃
2 קוּם וְיָרַדְתָּ בֵּית הַיּוֹצֵר׃

LXX ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ Κυρίου πρὸς Ἰερεμίαν λέγων· 2 ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως.

Ex 9_{12} כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה׃

LXX καθὰ συνέταξεν Κύριος.

Mt $27_{12.14}$: cf. Mt 26_{63a}.

Mt 27_{24}: ὁ Πειλᾶτος . . . λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας κατέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τούτου.

Dt $21_{6.7}$ וְכֹל זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא הַקְּרֹבִים אֶל־הֶחָלָל יִרְחֲצוּ
אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בַנָּחַל׃ 7 וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדֵינוּ לֹא
שָׁפְכָה [שפכו קרי] אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ׃

LXX καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ [ἀπο- Luc]νίψονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς δαμάλεως τῆς νενευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι, 7 καὶ ἀποκριθέντες ἐροῦσιν· αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷμα τοῦτο, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐχ ἑωράκασιν.

2S 3_{28} וַיִּשְׁמַע דָּוִד מֵאַחֲרֵי כֵן וַיֹּאמֶר נָקִי אָנֹכִי וּמַמְלַכְתִּי
מֵעִם יְהוָֹה עַד־עוֹלָם מִדְּמֵי אַבְנֵר בֶּן־נֵר׃

LXX καὶ ἤκουσεν Δαυεὶδ μετὰ ταῦτα καὶ εἶπεν· ἀθῷός εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ Κυρίου καὶ ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ.

Ps 26_{6}; 73_{13} אֶרְחַץ בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי׃

LXX νίψομαι [72_{13} ἐνιψάμην] ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου.

Mt 27_{25}: cf. Mt 23_{35}. **Mt** 27_{30}: cf. Mt 26_{67}.

Mt 27_{32}: cf. Mt 21_{39}.

---

†**Mt** $27_{34.48}$: ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν οἶνον μετὰ χολῆς μεμιγμένον. 48 καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν.

†**Mc** 15_{36}: δραμὼν δέ τις γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν.

†**Lc 23**$_{36}$: *ὄξος προσφέροντες αὐτῷ.*

†**Joh 19**$_{28-30}$: *ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ.*
29 *σκεῦος ἔκειτο ὄξους μεστόν· σπόγγον οὖν μεστὸν τοῦ ὄξους ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.*
30 *ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος* [ὁ] *Ἰησοῦς κτλ.*

Ps 69$_{22}$ וַיִּתְּנוּ בְּבָרוּתִי רֹאשׁ וְלִצְמָאִי יַשְׁקוּנִי חֹמֶץ׃

LXX *καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.*

Ps 22$_{16}$ יָבֵשׁ כַּחֶרֶשׂ כֹּחִי וּלְשׁוֹנִי מֻדְבָּק מַלְקוֹחָי וְלַעֲפַר־מָוֶת תִּשְׁפְּתֵנִי׃

LXX *ἐξηράνθη ὡσεὶ ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με.*

---

†**Mt 27**$_{35}$: *διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες* [*βάλλοντες* BLΔ] *κλῆρον* [+ um sie S^{s}] [*(*ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ* [*διὰ* Δ, per It] *τοῦ προφήτου·) διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς* [*αὐτοῖς* Δ], *καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον* Δ It S^{p}].

†**Mc 15**$_{24}$: *καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ* [unter sich S^{s}], *βάλλοντες* [*βαλόντες* L] *κλῆρον* [Loose S^{s}] *ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ* [om *τις τι αρη* DS^{s}].

†**Lc 23**$_{34}$: *διαμεριζόμενοι* [*διεμερίζοντο* D (It S^{s})] *δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον* [*βαλόντες* D (It S^{s})] *κλῆρον* [*κλήρους* A It S^{p}] [+ über sie S^{s}].

***Joh 19**$_{24}$: (*ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·*) *διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου* [*μου τ. ἱμ.* א] *ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.*

Ps 22$_{19}$ יְחַלְּקוּ בְגָדַי לָהֶם וְעַל־לְבוּשִׁי יַפִּילוּ גוֹרָל׃

LXX *διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς* [*ἑ. τ. ἱ. μ.* R], *καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.*

---

†**Mt 27**$_{39}$; †**Mc 15**$_{29}$: *κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.*

†**Lc 23**$_{35}$: *καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες.*

Ps 22$_{8}$ כָּל־רֹאַי יַלְעִגוּ לִי יַפְטִירוּ בְשָׂפָה יָנִיעוּ רֹאשׁ׃

LXX *πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν.*

Ps 109₂₅: יְנִיעוּן רֹאשָׁם׃ LXX *ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν.*

Mt 27₄₀: *ὁ καταλύων κτλ* cf. Mt 26₆₁.

εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ. cf. Mt 3₁₇.

Mt 27₄₂: *βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστιν.* Dn 7₁₄. cf. Mt 28₁₈.₂₀.

Mc 15₃₂: *ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ.*

Lc 23₃₅: *εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός [εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰ χριστὸς εἶ ὁ ἐκλεκτός* D].

Joh 1₄₉: *σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσραήλ.*

Ps Sal 17₂₃ *ἴδε, Κύριε, καὶ ἀνάστησον αὐτοῖς τὸν βασιλέα αὐτῶν, υἱὸν Δαυίδ, εἰς τὸν καιρὸν ὃν ἴδες σύ, ὁ θεός, τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ Ἰσραὴλ παῖδά σου.* cf. Mt 3₁₇.

***Mt 27₄₃a**: [*εἰ* DIt Cop] *πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν [ἐπὶ τῷ θεῷ* B, in deo, in domino It], *ῥυσάσθω νῦν* [om *νυν* A Cop, + *αὐτὸν* ADΔ It S[s. sch. p] Cop] [MT. LXX +] *εἰ θέλει αὐτόν.*

Ps 22₉ גֹּל אֶל־יְהוָה יְפַלְּטֵהוּ יַצִּילֵהוּ כִּי חָפֵץ בּוֹ׃
LXX *ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν· σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν [σωσ. αὐτόν, ἐθέλει αὐτοῦ* U].

Mt 27₄₃b: *εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός.*

Joh 10₃₆: *ὅτι εἶπον· υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι;*

Joh 19₇: *ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν.*

Sap 2₁₃.₁₇—₂₀ *ἐπαγγέλλεται γνῶσιν ἔχειν θεοῦ, καὶ παῖδα Κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει.* ₁₇ *ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς, καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ.* ₁₈ *εἰ γάρ ἐστιν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ, ἀντιλήμψεται αὐτοῦ, καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων.* ₁₉ *ὕβρει καὶ βασάνῳ ἐτάσωμεν αὐτόν, ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιεικίαν αὐτοῦ καὶ δικάσωμεν [δοκιμάσωμεν* ℵA] *τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ·* ₂₀ *θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν, ἔσται γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ.* cf. Mt 3₁₇.

Mt 27₄₅: *ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.*

Mc 15_{33}: *καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.*

Lc $23_{44.45}$: *καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης* 45 *τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος.*

Ex 10_{22} וַיְהִי חֹשֶׁךְ־אֲפֵלָה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃

LXX *καὶ ἐγένετο σκότος γνόφος θύελλα ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου τρεῖς ἡμέρας.*

Js 50_3 אַלְבִּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוּת וְשַׂק אָשִׂים כְּסוּתָם׃

LXX *ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος, καὶ ὡς σάκκον θήσω τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.*

Jr 15_9 נָפְחָה נַפְשָׁהּ בָּאָה [בא קרין] שִׁמְשָׁהּ בְּעֹד יוֹמָם׃

LXX *ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυ ὁ ἥλιος αὐτῇ ἔτι μεσούσης τῆς ἡμέρας.*

Am 8_9 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִֹה וְהֵבֵאתִי הַשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרָיִם וְהַחֲשַׁכְתִּי לָאָרֶץ בְּיוֹם אוֹר׃

LXX *καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος Κύριος, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας, καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς.*

Jo 2_{10}; $3_{3.4}$ ($2_{30.31}$); 4(3)$_{15}$; Zeph $1_{15.16}$.

***Mt** 27_{46}: *ηλεὶ ηλεὶ λεμὰ σαβαχθανεί*; (*τοῦτ᾽ ἔστιν*·) *θεέ μου θεέ μου*, [LXX +] *ἵνα τί με ἐγκατέλιπες* [*-έλειπες* AΔ];

***Mc** 15_{34}: *ἐλωῒ ἐλωῒ λαμὰ σαβαχθανεί*; (*ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον*·) *ὁ θεός μου* [om *μου* AΔ Just] *ὁ θεός μου* [om *ο θ. μ.* B, om *μου* Just], [LXX +] *εἰς τί* [*ἵνα τί* Just] [*με* ACΔ (It) Ir] *ἐγκατέλιπές* [*-έλειπές* L] *με*;

Ps 22_2 אֵלִי אֵלִי לָמָה עֲזַבְתָּנִי׃ LXX *ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές* [*-έλειπές* AU] *με*;

Mt 27_{51}: *καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη.* Hg $2_{6.21}$. cf. Mt 24_{29}.

Js 24_{18} וַיִּרְעֲשׁוּ מוֹסְדֵי אָרֶץ׃

LXX *καὶ σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς.*

Mt 27_{52}: *καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν.*

Ez $37_{12.13}$ הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם
מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃ 13 וִידַעְתֶּם
כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחִי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם
עַמִּי׃

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω ὑμῶν τὰ μνήματα, καὶ ἀνάξω
ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν
γῆν τοῦ Ἰσραήλ,* 13 *καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος, ἐν
τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ
τῶν τάφων τὸν λαόν μου.* Js 26_{19}. cf. Mt 11_{5}.

Mt 27_{54}: *ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.* cf. Mt 3_{17}.

Mc 15_{39}: *ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς θεοῦ ἦν.*

Mt 27_{57-60}: *ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος
πλούσιος . . .* 58 *ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.* 60 *καὶ ἔθη-
κεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ.*

Mc $15_{42.43}$: *καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρα-
σκευή, ὅ ἐστιν προσάββατον,* 43 *. . . ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ.*

Lc $23_{53.54}$: *καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ
οὐκ ἦν οὐδεὶς οὔπω κείμενος.* 54 *καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆς,
καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν.*

Joh $19_{31.41.42}$: *οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα
μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν
γὰρ μεγάλη κτλ.* 41 *καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν
ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη·* 42 *ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν
τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν
Ἰησοῦν.* cf. Joh $7_{2\,ss.}$

Js 53_{9} וַיִּתֵּן אֶת־רְשָׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־עָשִׁיר בְּמֹתָיו׃

LXX *καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ,
καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου.*

Ex 34_{25} לֹא־תִשְׁחַט עַל־חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח
חַג הַפָּסַח׃

LXX *οὐ σφάξεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυμιαμάτων μου, καὶ
οὐ κοιμηθήσεται εἰς τὸ πρωὶ θύματα τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα.*

Dt $21_{22.23}$ וְכִי־יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא מִשְׁפַּט־מָוֶת וְהוּמָת וְתָלִיתָ
אֹתוֹ עַל־עֵץ׃ 23 לֹא־תָלִין נִבְלָתוֹ עַל־הָעֵץ כִּי־קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם

הַהוּא כִּי־קִלְלַת אֱלֹהִים תָּלוּי וְלֹא תְטַמֵּא אֶת־אַדְמָתְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃

LXX *ἐὰν δὲ γένηται ἔν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου·* 23 *οὐ κοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψετε αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκαταραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου· καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ.*

2S 6_{3} וַיַּרְכִּבוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֶל־עֲגָלָה חֲדָשָׁה׃

LXX *καὶ ἐπεβίβασεν τὴν κιβωτὸν Κυρίου ἐφ' ἅμαξαν καινήν* [*κενήν* A]. Nm 19_{2}; Dt 21_{3}. cf. Mc 11_{2}.

Mt $28_{18.20}$: *ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ* [*τῆς*] *γῆς.* 20 *καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.* cf. Mt 24_{3}.

Joh 5_{27}: *καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν.*

Joh 17_{2}: *καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός.*

Dn 7_{14} וְלֵהּ יְהִב שָׁלְטָן וִיקָר וּמַלְכוּ וְכֹל עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא לֵהּ יִפְלְחוּן שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם דִּי־לָא יֶעְדֵּה וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא תִתְחַבַּל׃

LXX *καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία καὶ τιμὴ βασιλική, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη καὶ πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος ἥτις οὐ μὴ ἀρθῇ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἥτις οὐ μὴ φθαρῇ.*

2. Marcus-Evangelium.

Mc 1_{1}: *ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ* [*υἱοῦ θεοῦ* ℵ[a]BDL cf. Mt 3_{17}].

Hos 1_{2} תְּחִלַּת דִּבֶּר־יְהוָה בְּהוֹשֵׁעַ׃

LXX *ἀρχὴ λόγου Κυρίου ἐν Ὡσῆε.*

---

*__Mc $1_{2.3}$__: cf. Mt 11_{10}; 3_{3}. **Mc 1_{6}**: cf. Mt 3_{4}.

Mc 1_{10}: cf. Mt 3_{16}. †**Mc 1_{11}**: cf. Mt 3_{17}.

Mc 1_{13a}: cf. Mt 4_{2}.

Mc 1_{13b}: *καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων.*

2Mcc 5_{27} *Ἰούδας δὲ ὁ καὶ Μακκαβαῖος . . . ἐν τοῖς ὄρεσιν θηρίων τρόπον διέζη σὺν τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ.*

Mc 1_{15}: *πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.*

Lc 21_{8}: *λέγοντες· . . . ὁ καιρὸς ἤγγικεν.*

Ez $7_{2.3.6.7.10}$ קֵץ בָּא הַקֵּץ עַל־אַרְבַּעַת [ארבע קרי] כַּנְפוֹת
הָאָרֶץ׃ 3 עַתָּה הַקֵּץ עָלַיִךְ וגו׳׃ 6 קֵץ בָּא בָּא הַקֵּץ הֵקִיץ אֵלָיִךְ
הִנֵּה בָּאָה׃ 7 בָּא הָעֵת קָרוֹב הַיּוֹם׃ 10 הִנֵּה הַיּוֹם הִנֵּה בָּאָה׃

LXX *πέρας ἥκει, τὸ πέρας ἥκει ἐπὶ τὰς τέσσαρας πτέ-*
ρυγας τῆς γῆς. 7 *νῦν τὸ πέρας πρὸς σέ.* 3 *ἥκει τὸ πέρας*
4 *ἐπὶ σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν, ἥκει ὁ καιρός, ἤγγικεν*
ἡ ἡμέρα. 10 *ἰδοῦ τὸ πέρας ἥκει, ἰδοῦ ἡμέρα Κυρίου.*

Thr 4_{18} קָרַב קִצֵּנוּ מָלְאוּ יָמֵינוּ כִּי־בָא קִצֵּנוּ׃

LXX 19 *ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ καιρὸς* [*τὸ πέρας* Q] *ἡμῶν.*

Dn 7_{22} זִמְנָא מְטָה וּמַלְכוּתָא הֶחֱסִנוּ קַדִּישִׁין׃

LXX *ὁ καιρὸς ἐδόθη* [Th *ἔφθασεν*] *καὶ τὸ βασίλειον* [Th *τὴν βασιλείαν*] *κατέσχον οἱ ἅγιοι.*

Dn 9_{27}; 12_{4}. cf. Mt 24_{3}.

Mc 1_{17}: cf. Mt 4_{19}. **Mc 1_{24a}**: cf. Mt 8_{29}.

Mc 1_{24b}; Lc 4_{34}: *οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.*

Joh 6_{69}: *ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ* [*ὁ χριστὸς* Cop] *ὁ ἅγιος* [*ὁ υἱὸς* S[c], *ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς* C[3]Δ It S[s. sch. p] Cyr cf. Mt 3_{17}] *τοῦ θεοῦ* [et nos credimus quod tu sis Christus Tert].

Act 3_{14}: *ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε.*

Act $4_{27.30}$: *ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν.* 30 *τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.*

Lc 1_{35}: *διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.* cf. Lc 2_{23}; Mt 3_{17}.

Jud 16_{17} (Simson) נְזִיר אֱלֹהִים אֲנִי מִבֶּטֶן אִמִּי׃

LXX *ἅγιος* [*ναζειραῖος* A, *ναζιραῖος* Luc] *θεοῦ ἐγώ εἰμι ἀπὸ* [*ἐκ* ALuc] *κοιλίας μητρός μου.*

Js 43_{3} כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעֶךָ׃

LXX *ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἅγιος Ἰσραήλ, ὁ σώζων σε.*

Ps 106_{16} וַיְקַנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ יְהוָה׃

LXX *καὶ παρώργισαν Μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ Ἀαρὼν τὸν ἅγιον Κυρίου.*

Dn 9_{24} לִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃

LXX *εὐφρᾶναι* [Th *τοῦ χρίσαι*] *ἅγιον ἁγίων.*

Ps 16_{10}. cf. Act 2_{27}. Bar 4_{37}. cf. Mt 8_{11}.

---

†**Mc 1_{44}**: cf. Mt 8_4. **Mc 2_{23}**: cf. Mt 12_1.

Mc $2_{24.27}$: cf. Mt 12_2. **Mc $2_{25.26}$**: cf. Mt $12_{3.4}$.

Mc 3_{11}: *σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.* cf. Mt 3_{17}.

Mc 3_{22}: *Βεελζεβούλ* [-bub S[s], *Βεεζ.* B] cf. Mt 10_{25}.

---

†**Mc 3_{27}**: cf. Mt 12_{29}. †**Mc 4_{12}**: cf. Mt 13_{13-15}.

---

†**Mc 4_{29}**: *εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.*

Jo 4_{13} שִׁלְחוּ מַגָּל כִּי בָשַׁל קָצִיר׃

LXX 3_{13} *ἐξαποστείλατε δρέπανα, ὅτι παρέστηκεν* [ὁ A] *τρυγητός.*

---

†**Mc 4_{32}**: cf. Mt 13_{32}. **Mc 5_{7a}**: cf. Mt 8_{29}.

Mc 5_{7b}: *ὁρκίζω σε τὸν θεόν.* cf. Mt 26_{63b}.

Mc 5_{34}; **Lc 7_{50}**; 8_{48}: *ὕπαγε* [Lc: *πορεύου*] *εἰς εἰρήνην.*

1S 1_{17} לְכִי לְשָׁלוֹם׃ LXX *πορεύου εἰς εἰρήνην.*

2S 15_9 לֵךְ בְּשָׁלוֹם׃ 2R 5_{19} לֵךְ לְשָׁלוֹם׃

LXX *βάδιζε* [4R *δεῦρο*] *εἰς εἰρήνην.*

Mc 6_{11}: cf. Mt 10_{14}. **Mc 6_{15}**: cf. Mt 11_{14}; 16_{14}.

Mc 6_{18}: cf. Mt 14_4.

---

†**Mc 6_{23}**: *καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσους* [*ἕως ἥμισυ* LΔ, *καὶ τὸ ἥμισυ* D It] *τῆς βασιλείας μου.*

Esth 5_3 וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ
עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וְיִנָּתֵן לָךְ׃

LXX *καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· τί θέλεις, Ἐσθήρ; καὶ τί σού ἐστιν τὸ ἀξίωμα; ἕως τοῦ ἡμίσους τῆς βασιλείας μου, καὶ ἔσται σοι.* Esth 7_{2}.

---

†**Mc 6_{34}**: cf. Mt 9_{36}. **Mc $6_{41.42}$**: cf. Mt $14_{19.20}$.
Mc 6_{56}: cf. Mt 14_{36}. ***Mc $7_{6.7}$**: cf. Mt $15_{8.9}$.
***Mc 7_{10}**: cf. Mt $19_{18.19a}$; 15_{4b}.

Mc 7_{11}: *κορβᾶν* [קָרְבָּן], *ὅ ἐστιν δῶρον.* cf. Mc 9_{49}.

Mc 7_{32}: *καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιλάλον.* Js 35_{6}. cf. Mt 11_{5}.

Mc $8_{6.8}$: cf. Mt $14_{19.20}$.

---

†**Mc 8_{18}**: *ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε;* cf. Mt 13_{13-15}.

Dt 29_{3} וְלֹא־נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

LXX 4 *καὶ οὐκ ἔδωκεν Κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι καὶ ὀφθαλμοὺς βλέπειν καὶ ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.*

Jr 5_{21} עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ׃

LXX *ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν, ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσιν.*

Ez 12_{2} עֵינַיִם לָהֶם לִרְאוֹת וְלֹא רָאוּ אָזְנַיִם לָהֶם לִשְׁמֹעַ וְלֹא שָׁמֵעוּ׃

LXX *οἳ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέπουσιν, καὶ ὦτα ἔχουσιν τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσιν.*

Mc 8_{24}: *καὶ ἀναβλέψας.* Js 61_{1}. cf. Mt 11_{5}.

Mc 8_{28}: cf. Mt 11_{14}; 16_{14}. †**Mc 8_{31}**: cf. Mt 16_{21}; Lc $24_{26 ss}$.
Mc 8_{37}: cf. Mt 16_{26}. †**Mc 8_{38}**: cf. Mt 10_{23}; 13_{41a}.
†**Mc 9_{7}**: cf. Mt 3_{17}. †**Mc 9_{11-13}**: cf. Mt 11_{14}.
Mc 9_{12}; cf. Mt 26_{67}; Lc $24_{26 ss}$. **Mc 9_{13}**: 1R $19_{2.10}$.
†**Mc 9_{31}**: cf. Mt 16_{21}. **Mc 9_{43}**: cf. Mt 5_{30}.

***Mc $9_{[44.46.]\,48}$**: (*ὅπου*) *ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ* [morietur It] *καὶ τὸ πῦρ* [*αὐτῶν* (It) S[s. sch. p] Cop] *οὐ σβέννυται* [exstinguetur It] [44. 46: AD It S[sch. p]].

Js 66$_{24}$ כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה׃
LXX ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει [τελευτᾷ A], καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται.

Mc 9$_{49}$: πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται [*καὶ πᾶσα θυσία [MT. LXX +] ἁλὶ ἁλισθήσεται ACD It S$^{sch. p}$ Cop].
Lv 2$_{13}$ וְכָל־קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלָח׃
LXX καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἁλὶ ἁλισθήσεται.
Sir 2$_{5}$ ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσός, καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως.

---

†**Mc 10$_{2.4}$**: cf. Mt 5$_{31}$. *Mc 10$_{6}$: cf. Mt 19$_{4}$.
*Mc 10$_{7.8}$: cf. Mt 19$_{5}$. Mc 10$_{17.19.20}$: cf. Mt 19$_{16.17.20}$.
*Mc 10$_{19}$: cf. Mt 19$_{18.19a}$. †Mc 10$_{27}$: cf. Mt 19$_{26}$.
Mc 10$_{34}$: cf. Mt 26$_{67}$; 16$_{21}$. Mc 10$_{47.48}$: cf. Joh 7$_{42}$.

Mc 10$_{51.52}$: ἵνα ἀναβλέψω. $_{52}$ ἀνέβλεψεν. Js 61$_{1}$.

Mc 11$_{2}$; Lc 19$_{30}$: εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον ἐφ' ὃν οὐδεὶς οὔπω [Lc: οὐδεὶς πώποτε] ἀνθρώπων ἐκάθισεν.
Nm 19$_{2}$ וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה . . . אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עֹל׃
LXX καὶ λαβέτωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυρρὰν ἄμωμον, . . . ᾗ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός.
Dt 21$_{3}$ וְלָקְחוּ . . . עֶגְלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא־עֻבַּד בָּהּ אֲשֶׁר לֹא־מָשְׁכָה בְּעֹל׃
LXX καὶ λήμψεται . . . δάμαλιν ἐκ βοῶν, ἥτις οὐκ εἴργασται καὶ ἥτις οὐχ εἵλκυσεν ζυγόν.
2S 6$_{3}$; cf. Mt 27$_{60}$.

Mc 11$_{8}$: cf. Mt 21$_{8}$. *Mc 11$_{9.10}$: cf. Mt 21$_{9}$.
*Mc 11$_{17}$: cf. Mt 21$_{13}$. Mc 11$_{25}$: cf. Mt 6$_{12.14.15}$.
†Mc 12$_{1}$: cf. Mt 21$_{33}$. Mc 12$_{8}$: cf. Mt 21$_{39}$.
*Mc 12$_{10.11}$: cf. Mt 21$_{42}$. †Mc 12$_{19}$: cf. Mt 22$_{24}$.
*Mc 12$_{26}$: cf. Mt 22$_{32}$. *Mc 12$_{29.30.32.33}$: cf. Mt 22$_{37}$.
*Mc 12$_{31.33}$: cf. Mt 19$_{19b}$.

---

†**Mc 12$_{33}$**: *περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν.* Pr 16$_{7}$ LXX. cf. Act 10$_{35}$.

1S 15$_{22}$: הַחֵפֶץ לַיהוָה בְּעֹלוֹת וּזְבָחִים כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה׃

LXX *εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς Κυρίου;*

Mc 12$_{35}$: cf. Joh 7$_{42}$. ***Mc 12$_{36}$**: cf. Mt 22$_{44}$.

Mc 12$_{41.43}$; **Lc 21$_{1}$**: *τὸ γαζοφυλάκιον.* 2R 12$_{10}$.

Esth 3$_{9}$: אֶל־גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ׃

LXX *εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως.*

Neh 10$_{38.39}$ אֶל־לִשְׁכוֹת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ׃ 39 אֶל־הַלְּשָׁכוֹת לְבֵית הָאוֹצָר׃

LXX 37 *εἰς γαζοφυλάκιον οἴκου τοῦ θεοῦ.* 38 *εἰς τὰ γαζοφυλάκια εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ.*

Mc 13$_{7}$: cf. Mt 24$_{6}$. †**Mc 13$_{8}$**: cf. Mt 24$_{7.8}$.

†**Mc 13$_{12}$**: cf. Mt 10$_{21}$. ***Mc 13$_{14}$**: cf. Mt 24$_{15}$.

Mc 13$_{16}$: cf. Mt 24$_{18}$. †**Mc 13$_{19}$**: cf. Mt 24$_{21}$.

Mc 13$_{20.22.27}$: cf. Mt 22$_{14}$. **Mc 13$_{22}$**: cf. Mt 24$_{11.24}$.

†**Mc 13$_{24.25}$**: cf. Mt 24$_{29}$. ***Mc 13$_{26}$**: cf. Mt 10$_{23}$.

†**Mc 13$_{27}$**: cf. Mt 13$_{41a}$; 24$_{31b}$. **Mc 13$_{31}$**: cf. Mt 5$_{18}$.

---

†**Mc 13$_{36}$**: *ἐλθὼν ἐξαίφνης.* cf. Mt 10$_{23}$.

Lc 21$_{34.35}$: *καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη* [הַיּוֹם הַהוּא] 35 *ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.*

Jr 6$_{26}$: כִּי פִתְאֹם יָבֹא הַשֹּׁדֵד עָלֵינוּ׃

LXX *ὅτι ἐξέφνης ἥξει ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς.*

Ml 3$_{1}$: וּפִתְאֹם יָבוֹא אֶל־הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן׃

LXX *καὶ ἐξέφνης ἥξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος.*

Js 24$_{17}$: פַּחַד וָפַחַת וָפָח עָלֶיךָ יוֹשֵׁב הָאָרֶץ׃

LXX *φόβος καὶ βόθυνος καὶ παγὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.*

Jr 25$_{29}$: כִּי חֶרֶב אֲנִי קֹרֵא עַל־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃

LXX 32$_{15}$ *ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ* [*πάντας* Q] *τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς.*

Ps 69_{23} יְהִי־שֻׁלְחָנָם לִפְנֵיהֶם לְפָח׃ LXX *γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα.*

Mc 14_{7}: cf. Mt 26_{11}.

Mc 14_{12}: *καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον* [verzehrt wurde S[s]].

Lc 22_{7}: *ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα.*

Ex 12_{1-28} 6 וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ׃ 15 שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ 21 וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח׃

LXX 6 *καὶ σφάξουσιν αὐτό.* 15 *ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε.* 21 *καὶ θύσετε τὸ πάσχα.*

Dt 16_{2} וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

LXX *καὶ θύσεις τὸ πάσχα Κυρίῳ τῷ θεῷ σου.*

---

†**Mc** 14_{18}: *εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.*

***Joh** 13_{18}: (*ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·*) *ὁ τρώγων* [*μετ' ἐμοῦ* ℵADΔ It S[s. sch. p] Cop (Or Cyr)] *μου* [BCL It (Or Cyr)] *τὸν ἄρτον ἐπῆρεν* [*ἐπῆρκεν* ℵA] *ἐπ'* [om B] *ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.*

Ps 41_{10} גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב׃

LXX *καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου, ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ* [*ὃς* R[vid]] *ἐσθίων* [*τοὺς* R] *ἄρτους μου, ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν.*

---

†**Mc** 14_{24}: cf. Mt 26_{28}. **Mc** 14_{26}: cf. Mt 26_{30}.

***Mc** 14_{27}: cf. Mt 26_{31}. **Mc** 14_{32}: cf. Mt 26_{36}.

†**Mc** 14_{34}: cf. Mt 26_{38}. †**Mc** 14_{36}: cf. Mt 19_{26}.

Mc 14_{52}: *ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν.*

Am 2_{16} עָרוֹם יָנוּס בַּיּוֹם־הַהוּא׃

LXX *ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.*

Mc $14_{56. 59}$: *καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.* 59 *καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.* cf. Sus 51—61.

Nm 35$_{30}$:וְעֵד אֶחָד לֹא־יַעֲנֶה בְנֶפֶשׁ לָמוּת LXX *καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει ἐπὶ ψυχῆς ἀποθανεῖν.*

Dt 17$_{6}$ עַל־פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוּמַת הַמֵּת לֹא יוּמַת עַל־פִּי עֵד אֶחָד׃

LXX *ἐπὶ δυσὶν μάρτυσιν ἢ ἐπὶ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθανεῖται ὁ ἀποθνήσκων· οὐκ ἀποθανεῖται ἐφ' ἑνὶ μάρτυρι.*

Dt 19$_{15}$ לֹא־יָקוּם עֵד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל־עָוֺן וּלְכָל־חַטָּאת בְּכָל־חֵטְא אֲשֶׁר יֶחֱטָא עַל־פִּי וגו׳׃ cf. Mt 18$_{16}$.

LXX *οὐκ ἐμμενεῖ μάρτυς εἷς μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώπου κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν ἣν ἂν ἁμάρτῃ· ἐπὶ στόματος κτλ.*

Mc 14$_{61}$; 15$_{5}$: cf. Mt 26$_{63a}$. *__Mc 14$_{62}$__: cf. Mt 19$_{28}$; 10$_{23}$.

Mc 14$_{63}$: cf. Mt 26$_{65}$. **Mc 14$_{64}$**: cf. Mt 26$_{65.66}$.

Mc 14$_{65}$: cf. Mt 26$_{67}$. **Mc 15$_{20}$**: cf. Mt 21$_{39}$.

Mc 15$_{23}$: *καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν.* Nm 6$_{3}$; 1S 1$_{11}$ LXX. cf. Lc 1$_{15a}$.

---

†**Mc 15$_{24}$**: cf. Mt 27$_{35}$. †**Mc 15$_{29}$**: cf. Mt 27$_{39}$.

Mc 15$_{32}$: cf. Mt 27$_{42}$. **Mc 15$_{33}$**: cf. Mt 27$_{45}$.

*__Mc 15$_{34}$__: cf. Mt 27$_{46}$. †**Mc 15$_{36}$**: cf. Mt 27$_{34.48}$.

Mc 15$_{39}$: cf. Mt 27$_{54}$. **Mc 15$_{42.43}$**: cf. Mt 27$_{57}$.

Mc 16$_{19}$ [**Lc 24$_{51}$**]: *ὁ μὲν οὖν κύριος . . . ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν κτλ* cf. Mt 19$_{28}$.

Act 1$_{11}$: *ὁ ἀναλημφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν.*

2R 2$_{11}$: וַיַּעַל אֵלִיָּהוּ בַּסְעָרָה הַשָּׁמָיִם LXX *καὶ ἀνελήμφθη Ἠλειοὺ ἐν συνσεισμῷ ὡς* [om ως A*b? Luc] *εἰς τὸν οὐρανόν.*

1Mcc 2$_{58}$ *Ἠλίας . . . ἀνελήμφθη ὡς εἰς τὸν οὐρανόν.*

3. Lucas-Evangelium.

Lc 1$_{5}$: *ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά.*

1Ch 24$_{10}$:לַאֲבִיָּה הַשְּׁמִינִי LXX *τῷ Ἀβιὰ ὁ ὄγδοος.*

Lc $1_{13a.30}$: *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία.* 30 *καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ.*

Lc 5_{10}: *καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ.*

Joh 12_{15}: *μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιών.* cf. Mt 21_{5}.

Act $18_{9.10}$: *εἶπεν δὲ ὁ κύριος ἐν νυκτὶ δι' ὁράματος τῷ Παύλῳ· μὴ φοβοῦ, . . .* 10 *διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ.* cf. Act 9_{10}.

Act $27_{23.24}$: *παρέστη γάρ μοι . . . ἄγγελος* 24 *λέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε.*

Gn 26_{24} וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר . . . אַל־תִּירָא כִּי־אִתְּךָ אָנֹכִי׃

LXX *καὶ ὤφθη αὐτῷ* (Isaac) *Κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν· . . . μὴ φοβοῦ· μετὰ σοῦ γάρ εἰμι.*

Js 41_{10}; 43_{5}; Jr 1_{8} אַל־תִּירָא כִּי־עִמְּךָ [אִתְּךָ] אָנִי׃

LXX *μὴ φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι [ὅτι μ. σ. εἰμι].*

Dn 10_{12} וַיֹּאמֶר אֵלַי אַל־תִּירָא דָנִיֵּאל׃

LXX Th *καὶ εἶπεν πρὸς μέ· μὴ φοβοῦ, Δανιήλ.*

Lc 12_{32}: *μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον.*

Js 41_{14} אַל־תִּירָא תּוֹלַעַת יַעֲקֹב מְתֵי יִשְׂרָאֵל׃

LXX *μὴ φοβοῦ,* 14 *Ἰακώβ, ὀλιγοστὸς Ἰσραήλ.*

Lc $1_{13b.31}$: cf. Mt $1_{21.23}$.

---

†**Lc 1_{15a}**: *καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ.*

Nm 6_{3} מִיַּיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל־מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל׃

LXX *ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα, ἁγνισθήσεται ἀπὸ οἴνου, καὶ ὄξος ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σίκερα οὐ πίεται, καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται, καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται.*

1S 1_{11} LXX *καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίεται.*

Lc 1_{15b}: *καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ.* Jud 13_{5}; 16_{17}. cf. Mt 2_{23}; Mc 1_{24b}.

Lc 1_{17}: cf. Mt 11_{14}.

Lc 1_{18}: *καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.*

Gn 15_{8} וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יֱהוִֹה בַּמָּה אֵדַע כִּי וגו׳:

LXX *εἶπεν δέ· δέσποτα Κύριε, κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κτλ.*

Gn 18_{11} וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים:

LXX *Ἀβραὰμ δὲ καὶ Σάρρα πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν.*

Lc $1_{19.26}$: *ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.* 26 *ὁ ἄγγελος Γαβριήλ.*

Dn 8_{16}; 9_{21} גַּבְרִיאֵל: LXX Th *Γαβριήλ.*

Job 1_{6} וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל־יְהוָֹה:

LXX *καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου.* Dn 7_{10}. cf. Lc 2_{13}.

Lc 1_{25}: *ἐπεῖδεν ἀφελεῖν ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.*

Gn 30_{23} וַתֹּאמֶר אָסַף אֱלֹהִים אֶת־חֶרְפָּתִי:

LXX *εἶπεν δὲ Ῥαχήλ· ἀφεῖλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος.*

Lc 1_{30}: *εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ.* cf. Lc 1_{13a}.

Gn 6_{8} וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָֹה:

LXX *Νῶε δὲ εὗρεν χάριν ἐναντίον Κυρίου τοῦ θεοῦ.*

Lc 1_{31}: cf. Mt $1_{21.23}$. **Lc 1_{32a}:** cf. Mt 3_{17}.

Lc $1_{32b.33}$: *καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυεὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,* 33 *καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.* cf. Joh 7_{42}.

†**Joh 12_{34}:** (*ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι*) *ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.*

Js 9_{6} לְםַרְבֵּה הַמִּשְׂרָה וּלְשָׁלוֹם אֵין־קֵץ עַל־כִּסֵּא דָוִד וְעַל־
מַמְלַכְתּוֹ . . . מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

LXX 7 *μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὅριον* [*θ′ σ′ πέρας α′ τέλος* Q[mg]], *ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυεὶδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, . . . ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.*

Mi 4_{7} וּמָלַךְ יְהוָֹה עֲלֵיהֶם בְּהַר צִיּוֹן מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

LXX καὶ βασιλεύσει Κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει Σειὼν ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.

Ps 110_4 נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן לְעוֹלָם׃

LXX ὤμοσεν Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ εἶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα.

2S 7_{12ss}; Ps $2_{2.6.7}$. cf. Mt 3_{17}. — Ps. $89_{4.5}$ cf. Act 2_{30}. — Dn 7_{14}. cf. Mt $28_{18.20}$.

Lc 1_{35a}: πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι.

Gn 1_2 וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃

LXX καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

---

†**Lc 1_{35b}**: cf. Mc 1_{24b}; Lc 2_{23}; Mt 3_{17}. ***Lc 1_{37}**: cf. Mt 19_{26}.

Lc $1_{41.44}$: ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. 44 ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.

Gn 25_{22} (Rebecca) וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ׃

LXX ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ.

Lc 1_{42}: εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.

Jdt $13_{18(23)}$ εὐλογητὴ [εὐλογημένη A] σύ, θυγάτηρ, τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ παρὰ πάσας τὰς γυναῖκας τὰς ἐπὶ τῆς γῆς.

---

†**Lc $1_{46.47}$**: μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, 47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου.

1S 2_1 עָלַץ לִבִּי בַּיהוָה . . . כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ׃

LXX ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ, . . . εὐφράνθην ἐν σωτηρίᾳ σου.

Ps 34_4 גַּדְּלוּ לַיהוָה אִתִּי׃

LXX μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοί.

Hb 3_{18} וַאֲנִי בַּיהוָה אֶעְלוֹזָה אָגִילָה בֵּאלֹהֵי יִשְׁעִי׃

LXX ἐγὼ δὲ ἐν [ἐπὶ AQ] τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου.

---

†**Lc 1_{48}**: ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ.

1S 1_{11} (Hanna) אִם־רָאֹה תִרְאֶה בָּעֳנִי אֲמָתֶךָ׃

LXX ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς [+ ἐπὶ A Luc] τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου.

Lc 1$_{49a}$: *ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλα* [*μεγαλ*[*ε*]*ῖα* ℵ^{ca}ACD^{2}Δ] *ὁ δυνατός.*

Act 2$_{11}$: *τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ.*

Ps 71$_{19}$:אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ גְדֹלוֹת

LXX *ἃ ἐποίησας* [+ *μοι* ℵ$^{c.a}$] *μεγαλεῖα.*

Ps 106$_{21}$:עֹשֶׂה גְדֹלוֹת

LXX *τοῦ ποιήσαντος μεγάλα* [*μεγαλεῖα* A^{1}R].

Sir 17$_{8(7)}$ *τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ.* 18$_{4(3)}$ *καὶ τίς ἐξιχνιάσει τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ;* 42$_{21}$ *τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας αὐτοῦ ἐκόσμησεν.*

Lc 1$_{49b}$: *καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ.*

Ps 111$_{9}$:קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ

LXX *ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.*

---

†Lc 1$_{50}$: *καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς* [*εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν* ℵ(It), *εἰς γενεὰς γενεῶν* AC^{2}DΔ(It) S^{p}Or] *τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.*

Ps 103$_{17}$:וְחֶסֶד יְהוָה מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם עַל־יְרֵאָיו

LXX *τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.*

לְדֹרוֹת LXX *εἰς γενεάς.* לְדֹר וָדֹר LXX *εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.* לְדוֹר דּוֹרִים LXX *εἰς γενεὰς γενεῶν.*

---

†Lc 1$_{51}$: *ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν.*

Ps 89$_{11}$:בִּזְרוֹעַ עֻזְּךָ פִּזַּרְתָּ אוֹיְבֶיךָ LXX *ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου.*

Ps 118$_{15}$:יְמִין יְהוָה עֹשָׂה חָיִל

LXX *δεξιὰ Κυρίου ἐποίησεν δύναμιν.*

---

†Lc 1$_{52}$: *καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινούς.* cf. Mt 23$_{12}$.

Job 12$_{19}$:וְאֵתָנִים יְסַלֵּף

LXX *δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψεν.*

---

†Lc 1$_{53}$: *πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς.* cf. Mt 5$_{6}$.

1S 2_5 שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם נִשְׂכָּרוּ וּרְעֵבִים חָדֵלּוּ׃

LXX πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν, καὶ ἀσθενοῦντες [οἱ πεινῶντες A Luc] παρῆκαν γῆν.

Ps 34_{11} כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָֹה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב׃

LXX πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ.

Ps 107_9 כִּי־הִשְׂבִּיעַ נֶפֶשׁ שֹׁקֵקָה וְנֶפֶשׁ רְעֵבָה מִלֵּא־טוֹב׃

LXX ὅτι ἐχόρτασεν ψυχὴν κενήν, καὶ ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν.

Job 22_9 אַלְמָנוֹת שִׁלַּחְתָּ רֵיקָם׃

LXX χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς.

---

†**Lc 1_{54a}**: ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ.

Js $41_{8.9}$ וְאַתָּה יִשְׂרָאֵל עַבְדִּי׃ 9 אֲשֶׁר הֶחֱזַקְתִּיךָ׃

LXX σὺ δέ, Ἰσραήλ, παῖς μου. 9 οὗ ἀντελαβόμην.
Ps Sal 17_{23} ἐπὶ Ἰσραὴλ παῖδά σου.
Js 42_1; $44_{1.2.21}$; 45_4. cf. Mt 3_{17}.

Lc 1_{54b}: μνησθῆναι ἐλέους.

Ps 98_3 זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל׃

LXX ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ.

---

†**Lc 1_{55}**: ἐλέους, καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

Mi 7_{20} תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם׃

LXX δώσει εἰς ἀλήθειαν τῷ Ἰακώβ, ἔλεον [ἔλεος AQ*] τῷ Ἀβραάμ, καθότι ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν.

Gn 17_7 וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לִבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ׃

LXX καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς γενεὰς αὐτῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον, εἶναί σου θεὸς καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ.

Lc 1_{57}: τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν.

Lc 2_{6}: *ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.*
Gn 25_{24} (Rebecca) וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת׃
LXX *καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.*

Lc 1_{59a}: *καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον.*

Lc 2_{21}: *καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν.*

Joh 7_{22}: *Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, — οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστὶν ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων.*

Act 7_{8}: *καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ [ἑβδόμῃ א*].* cf. Mt 1_{2}.

Act 15_{1}: *ἐὰν μὴ περιτμηθῆτε τῷ ἔθει τῷ Μωϋσέως.*

Gn $17_{10.12}$ זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ הִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר׃ 12 וּבֶן־שְׁמֹנַת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם׃

LXX *καὶ αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διατηρήσεις ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν.* 12 *καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.*

Gn 21_{4} וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים׃
LXX *περιέτεμεν δὲ Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.*

Lv 12_{3} וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃
LXX *καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.*

Lc 1_{59b}: *καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.*

Neh 7_{63} וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃ LXX *ἐκλήθη ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν.*

Lc 1_{66a}: *καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν.*

1S 21_{13} וַיָּשֶׂם דָּוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּלְבָבוֹ׃
LXX 12 *καὶ ἔθετο Δαυεὶδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.*

Lc 1_{66b}: *καὶ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.*

1Ch 4_{10} (Ja'bez) וְהָיְתָה יָדְךָ עִמִּי׃

LXX *καὶ ἦν ἡ χείρ σου μετ' ἐμοῦ.*

***Lc 1_{68a}**: *εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ.*

Ps 41_{14}; 72_{18}; 106_{48} בָּרוּךְ יְהוָה [72_{18} י״י אֱלֹהִים] אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

LXX *εὐλογητὸς Κύριος ὁ θεὸς [τοῦ R] Ἰσραήλ.*

---

†**Lc 1_{68b}**: *ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ.*

†**Lc 1_{78}**: *ἐν οἷς ἐπισκέψεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους.*

†**Lc 7_{16}**: *ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.*

Ex 4_{31} פָּקַד יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

LXX *ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.*

Ruth 1_{6} פָּקַד יְהוָה אֶת־עַמּוֹ׃

LXX *ἐπέσκεπται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ.*

Sir $46_{14(17)}$ *καὶ ἐπεσκέψατο Κύριος τὸν Ἰακώβ.*

Lc 2_{38}: *πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἰερουσαλήμ.*

Lc 24_{21}: *ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ.*

Ps 111_{9} פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ׃ LXX *λύτρωσιν ἀπέστειλεν τῷ λαῷ αὐτοῦ.* Ps 130_{8}. cf. Mt 1_{21}.

---

†**Lc 1_{69}**: *καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυεὶδ παιδὸς αὐτοῦ.*

1S 2_{10} וְיָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ׃

LXX *καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ.*

2S 22_{3}; Ps 18_{3} קֶרֶן יִשְׁעִי׃ LXX *κέρας σωτηρίας [μου].*

Ps 132_{17} שָׁם אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד׃

LXX *ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυείδ.*

Act 4_{25}: *Δαυεὶδ παιδός σου* [servi tui S^sch.p Cop].

עַבְדִּי דָוִד׃ LXX *Δαυεὶδ ὁ δοῦλός μου.*

---

†**Lc $1_{71.74}$**: *σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς.* $_{74}$ *ἀφόβως ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ.*

2S 22_{18}; Ps 18_{18} יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז [Ps וּמִ׳] מִשֹּׂנְאַי׃

LXX *ἐρύσατό* [Ps 17_{18} *ῥύσεταί*] *με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχυρός,* [Ps *μου δυνατῶν καὶ*] *ἐκ τῶν μισούντων με.*

Ps 106_{10} וַיּוֹשִׁיעֵם מִיַּד שׂוֹנֵא וַיִּגְאָלֵם מִיַּד אוֹיֵב׃

LXX *καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρῶν μισούντων, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ.*

---

†**Lc $1_{72.73}$**: *ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ,* 73 *ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν.* cf. Lc 1_{55}.

Lv 26_{42} וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר׃

LXX *καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης Ἰακώβ, καὶ τῆς διαθήκης Ἰσαὰκ καὶ τῆς διαθήκης Ἀβραὰμ μνησθήσομαι.*

Ps 105_{8-10} זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ וגו׳׃ 9 אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק׃ 10 בְּרִית עוֹלָם׃

LXX *ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ κτλ.* 9 *ὃν διέθετο τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ.* 10 *διαθήκην αἰώνιον.*

Ps 106_{15} וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרֹב חֲסָדָו׃

LXX *καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ, καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ.*

Gn 22_{16} וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָֹה׃

LXX *κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει Κύριος.*

---

†**Lc 1_{76}**: *προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ.* cf. Mt 11_{10}; 3_{3}.

Lc 1_{77}: *τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν.* cf. Joh 17_{3}.

Act 3_{19}: *πρὸς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας.*

Act 10_{43}: *τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.*

Jr 31_{31} וְלֹא יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־יְהוָֹה כִּי כוּלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָֹה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃

LXX 38_{34} *καὶ οὐ διδάξουσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων· γνῶθι τὸν*

κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.

Js 43_{25} אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר׃

LXX *ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου ἕνεκεν ἐμοῦ, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ οὐ μνησθήσομαι.*

Js 33_{24} (Mt 26_{28}); Ez 34_{11-16}; Dn 9_{24}; Js 53.

Lc 1_{78}: *ἐν οἷς ἐπισκέψεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους.*

Js $60_{1.2}$ וּכְבוֹד יְהוָה עָלַיִךְ זָרָח׃ 2 וְעָלַיִךְ יִזְרַח יְהוָה׃

LXX *καὶ ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν.* 2 *ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται Κύριος.*

Ml 3_{20} וְזָרְחָה לָכֶם יִרְאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה׃

LXX 4_2 *καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης.*

Lc 1_{65b}; Mt 2_2; Sach 6_{12} (Mt 27_{40}); Js 58_8.

---

†**Lc 1_{79a}**: *ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις.* Js 9_1. cf. Mt 4_{16}.

Ps $107_{10.14}$ יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת׃ 14 יוֹצִיאֵם מֵחֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת׃

LXX *καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου.* 14 *καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ ἐκ σκιᾶς θανάτου.*

Lc 1_{79b}: *εἰς ὁδὸν εἰρήνης.*

Js 59_8 דֶּרֶךְ שָׁלוֹם לֹא יָדָעוּ׃

LXX *καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ οἴδασιν.*

Lc 1_{80}: *τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι.*

Lc $2_{40.52}$: *τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.* 52 *καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.*

1S 2_{26} וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל הֹלֵךְ וְגָדֵל וָטוֹב גַּם עִם־יְהוָה וְגַם עִם־אֲנָשִׁים׃

LXX *καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐπορεύετο* [+ *μεγαλυνόμενον* A, *καὶ ἐμεγαλύνετο* Luc], *καὶ* [+ *ἦν* Luc] *ἀγαθὸν καὶ μετὰ Κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων.*

Pr 3 4 וּמְצָא־חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם׃
LXX *καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων.*

Lc 2 6: cf. Lc 1 57. **Lc 2 11**: Js 9 6; Mi 5 1. 2.

Lc 2 12: *καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον.*

Js 37 30; 38 7 וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת׃
LXX *τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον.* cf. Js 7 10 ss.

Lc 2 13: *πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου.*

1R 22 19 (Micha) רָאִיתִי אֶת־יְהוָה יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ וְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם עֹמֵד עָלָיו מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃
LXX *εἶδον θεὸν Ἰσραὴλ καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρατεία* [*στρατιὰ* Luc] *τοῦ οὐρανοῦ εἱστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ.*
Dn 7 10 אֶלֶף אַלְפִים יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ וְרִבּוֹ רִבְבָן קֳדָמוֹהִי יְקוּמוּן׃
LXX *χίλιαι χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν* [Th *ἐλειτούργουν αὐτῷ,*] *καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ.*

Lc 2 14: *καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας.*

Js 57 19 שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב׃ LXX *εἰρήνην ἐπ' εἰρήνην τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς οὖσιν.*
Js 9 5 כִּי־יֶלֶד יֻלַּד־לָנוּ בֵּן נִתַּן־לָנוּ . . . שַׂר־שָׁלוֹם׃
LXX 6 *ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς ἐδόθη ἡμῖν, . . . ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας* [*ἄρχων εἰρήνης* ℵ c. a A Q mg].
Mi 5 4 וְהָיָה זֶה שָׁלוֹם׃ LXX 5 *καὶ ἔσται αὕτη εἰρήνη.*

Lc 2 19: *ἡ δὲ Μαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.*

Gn 37 11 (Jacob) וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדָּבָר׃
LXX *ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησεν* [*διετήρει* E] *τὸ ῥῆμα.*
Dn 7 28 וּמִלְּתָא בְּלִבִּי נִטְרֵת׃ Th *καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου διετήρησα* [*συνετήρησα* A, *ἐτήρησα* Q]. cf. Dn 4 25.

Lc 2 21: cf. Lc 1 59a.

---

†**Lc 2 22**: *καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν* [*ἐπληρώθησαν* ℵ ca Cyr h] *αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν* [*αὐτοῦ* D, ihrer R. S s] (*κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως*).

Lv $12_{2.4}$ אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים׃
4 וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בִּדְמֵי טָהֳרָה בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־
תִגָּע וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ׃

LXX *γυνὴ ἥτις ἐὰν σπερματισθῇ καὶ τέκῃ ἄρσεν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας.* 4 *καὶ τριάκοντα ἡμέρας καὶ τρεῖς καθίσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς· παντὸς ἁγγίου οὐχ ἅψεται, καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰσελεύσεται, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς.*

---

†**Lc 2_{23}**: (*καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι*) *πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται.*

Ex 13_{2} (12. 13. 15) קַדֶּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא׃

LXX *ἁγίασόν μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς* [*καὶ* A] *διανοῖγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ἐμοί ἐστιν.*

Ex 34_{19} כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לִי׃

LXX *πᾶν διανοῖγον μήτραν, ἐμοὶ τὰ ἀρσενικά.*

Nm 18_{15} כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה בָּאָדָם
וּבַבְּהֵמָה יִהְיֶה־לָּךְ׃

LXX *καὶ πᾶν* [*πᾶς* A] *διανοῖγον* [*πᾶσαν* A] *μήτραν ἀπὸ πάσης σαρκός, ἃ προσφέρουσιν Κυρίῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σοὶ ἔσται.* Dt 15_{19}.

---

†**Lc 2_{24}**: *καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν* (*κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου,*) *ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νοσσοὺς* [*νεοσσοὺς* ADLΔ] *περιστερῶν.*

Lv 12_{8} וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דֵּי שֶׂה וְלָקְחָה שְׁתֵּי־תֹרִים אוֹ
שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה׃

LXX *ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ* [*ἰσχύῃ* Luc] *ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ ἱκανὸν εἰς ἀμνόν, καὶ λήμψεται δύο τρυγόνας ἢ δύο νοσσοὺς* [*νεοσσοὺς* AFLuc] *περιστερῶν, μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεύς, καὶ καθαρισθήσεται.* cf. Lv 5_{11}.

Lc 2_{25}: *προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ.*

Js 40_{1} נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵיכֶם׃ LXX *παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεός.*

Js 49_{13} כִּי־נִחַם יְהוָה עַמּוֹ וַעֲנִיָּו יְרַחֵם׃

LXX ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν.

Lc 2_{29}: *νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ.* Jdt 9_{12}. cf. Mt 11_{25}.

Nm 20_{29} גָּוַע אַהֲרֹן׃ LXX ἀπελύθη Ἀαρών.

Tb 3_{6} ὅπως ἀπολυθῶ καὶ γένωμαι γῆ.

Gn $15_{2.8}$ אֲדֹנָי יֱהוִה׃ LXX δέσποτα Κύριε.

Jr 34_{5} בְּשָׁלוֹם תָּמוּת׃ LXX 41_{5} ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ.

---

†**Lc 2_{30-32}**: *ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,* 32 . . . *καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.*

†**Act 28_{28}**: *γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.* Ml 1_{11}. cf. Mt 8_{11}.

Js 25_{7} הַלּוֹט עַל־כָּל־הָעַמִּים וְהַמַּסֵּכָה הַנְּסוּכָה עַל־כָּל־הַגּוֹיִם׃

LXX παράδος πάντα ταῦτα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

Js 40_{5} וְרָאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו׃ cf. Mt 3_{3}.

LXX καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.

Js 46_{13} וְנָתַתִּי בְצִיּוֹן תְּשׁוּעָה לְיִשְׂרָאֵל תִּפְאַרְתִּי׃

LXX δέδωκα ἐν Σειὼν σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξασμα [εἰς δόξαν א*].

Js 52_{10} חָשַׂף יְהוָה אֶת־זְרוֹעַ קָדְשׁוֹ לְעֵינֵי כָּל־הַגּוֹיִם וְרָאוּ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃

LXX καὶ ἀποκαλύψει Κύριος τὸν βραχίονα τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ ὄψονται πάντα ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Ps 50_{23} וְשָׂם דֶּרֶךְ אַרְאֶנּוּ בְּיֵשַׁע אֱלֹהִים׃

LXX καὶ ἐκεῖ ὁδὸς ᾗ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ [τὸ σ. μου $א^{c.a}$T].

Ps 67_{3} לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ׃

LXX τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, καὶ ἐν πᾶσιν ἔθνεσιν τὸ σωτήριόν σου.

Ps 91_{16} וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי׃

LXX καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

Ps $98_{2.3}$ הוֹדִיעַ יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גִּלָּה צִדְקָתוֹ׃
3 רָאוּ כָל־אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃

LXX *ἐγνώρισεν Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ ἐναντίον τῶν ἐθνῶν· ἀπεκάλυψεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.* 3 *εἴδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.*

---

†**Lc 2_{32}**: cf. Act 13_{47}.

---

†**Lc 2_{34}**: *καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον.* cf. Mt 21_{44}.

Js 11_{12} וְנָשָׂא נֵס לַגּוֹיִם׃

LXX *καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη.*

Lc 2_{38}: cf. Lc 1_{68b}. **Lc $2_{40.52}$**: cf. Lc 1_{80}.

Lc 2_{41}: *καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.* Ex $23_{14.15}$; Dt 16_{1-8}.

Lc 3_{2}: *ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱόν.*

Jr $1_{1.2}$ דִּבְרֵי יִרְמְיָהוּ בֶּן־חִלְקִיָּהוּ׃ 2 אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו׃

LXX *τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ἱερεμίαν τὸν τοῦ Χελκίου.* 2 *ὃς ἐγενήθη λόγος τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτόν.*

***Lc 3_{4-6}**: cf. Mt 3_{3}. **Lc 3_{11}**: cf. Mt $25_{25.36}$.

Lc 3_{14}: *μηδένα διασείσητε.*

Ez 18_{7} וְאִישׁ לֹא יוֹנֶה׃

LXX *καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύσῃ.*

3Mcc 7_{21} *τὸ σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν ὑπαρχόντων.*

Lc 3_{16}: *αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.*

Act 1_{5}: *ὑμεῖς δὲ ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε ἁγίῳ.*

Js 44_{3}; Ez $37_{5.6.14}$; Jo 3_{1} (2_{28}) ss. cf. Joh 7_{37}; 20_{22}; Act 2_{17}.

Lc 3_{19}: cf. Mt 14_{4}. **Lc $3_{21.22}$**: cf. Mt $3_{16.17}$.

Lc 3_{27}: cf. Mt 1_{12}. **Lc 3_{32-34}**: cf. Mt 1_{2-6}.

Lc 3_{31}: *τοῦ Ναθὰμ τοῦ Δαυείδ.* 2S $5_{13.14}$.

Lc 3_{34-38}: *τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Θάρα* [Teraḥ S[s]] *τοῦ Ναχὼρ* 35 *τοῦ Σεροὺχ* [Serug S[s]] *τοῦ Ῥαγαῦ* [Re'u S[s]] *τοῦ Φάλεκ* [-*γ* AS[s. sch], -ch(It) Cop] *τοῦ Ἔβερ τοῦ Σαλὰ* 36 *τοῦ Καϊνὰμ* [-*νὰν* AΔ It Cop, 'Ailam S[s], om D] *τοῦ Ἀρφαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ Νῶε* [Noaḥ S[s]] *τοῦ Λάμεχ* [Lemech S[s]] 37 *τοῦ Μαθουσαλὰ τοῦ Ἐνὼχ τοῦ Ἰάρετ* [*Ἰάρεδ* B[3]LΔS[s] Cop] *τοῦ Μαλελεὴλ* [Mahalelel S[s]] *τοῦ Καϊνὰμ* [-*νὰν* ABDΔ It S[s]] 38 *τοῦ Ἐνὼς τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀδάμ.*

1Ch 1_{1-27} אָדָם שֵׁת אֱנוֹשׁ׃ 2 קֵינָן מַהֲלַלְאֵל יָרֶד׃ 3 חֲנוֹךְ
מְתוּשֶׁלַח לָמֶךְ׃ 4 נֹחַ שֵׁם חָם וָיָפֶת׃ 17 בְּנֵי שֵׁם . . . וְאַרְפַּכְשַׁד׃
18 וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת־שָׁלַח וְשֶׁלַח יָלַד אֶת־עֵבֶר׃ 24 שֵׁם אַרְפַּכְשַׁד
שָׁלַח׃ 25 עֵבֶר פֶּלֶג רְעוּ׃ 26 שְׂרוּג נָחוֹר תָּרַח׃ 27 אַבְרָם הוּא אַבְרָהָם׃

LXX *Ἀδάμ, Σήθ, Ἐνώς,* 2 *Καινάν, Μαλελεήλ, Ἰάρεδ,* 3 *Ἑνώχ, Μαθθουσάλα, Λάμεχ,* 4 *Νῶε. υἱοὶ Νῶε· Σήμ, Χάμ, Ἰάφεθ.* 17 *υἱοὶ Σήμ·* [. . . *καὶ Ἀρφαξάδ·* 18 *καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησεν τὸν Καινάν· καὶ Καινὰν ἐγέννησεν τὸν Σαλά· καὶ Σαλὰ ἐγέννησεν τὸν Ἔβερ* A Luc]. 24 *καὶ Ἀρφαξάδ, Σαλά* [*Σημ Αρφαξαδ Καιναν Σαλα* Luc], 25 *Ἔβερ, Φάλεχ* [-*κ* A, -*γ* B[ab] Luc], *Ῥαγού,* 26 *Σερούχ* [-*γ* Luc], *Ναχώρ, Θάρα,* 27 *Ἀβραάμ.*

Gn 10_{24}; 11_{12} LXX *Ἀρφαξὰδ . . . ἐγέννησεν τὸν Καινάμ* [11_{12} -*νάν*]. Gn $4_{25.26}$; 5_{3-29}; $6_{1.10}$; $10_{1.22-25}$; 11_{10-27}.

Lc 4_2: cf. Mt 4_2.
†**Lc $4_{3.9}$**: cf. Mt $4_{3.6}$; 3_{17}.
***Lc 4_4**: cf. Mt 4_4.
***Lc 4_8**: cf. Mt 4_{10}.
***Lc $4_{10.11}$**: cf. Mt 4_6.
***Lc 4_{12}**: cf. Mt 4_7.

***Lc $4_{18.19}$**: (17 *καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἠσαΐου, καὶ ἀνοίξας τὸ βιβλίον εὗρεν* [*τὸν*] *τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον·*) *πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ* [auf dir S[s]], *οὗ εἵνεκεν* [MT.(LXX) +] *ἔχρισέν με* [dich S[s]] *εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς,* [und S[s]] *ἀπέσταλκέν με* [*ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν* AΔ(It)S[sch. p]Ir] (19) [*καὶ* Cop] *κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους* [*τεθραυματισμένους* D*, *τεθραυμένους* D[2]] *ἐν ἀφέσει* [. . . das Sehen; und ich werde die Gebrochenen durch den Nachlass stark

m a c h e n, u n d Sˢ], 19 *κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν* [om *αποστειλαι κτλ* (Or), + *καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως* It Sᵖ Ir, + *τῷ θεῷ ἡμῶν* Sᵖ] [MT.·LXX +].

Js $61_{1.2}$ רוּחַ אֲדֹנָי יֱהֹוִה עָלָי יַעַן מָשַׁח יְהוָֹה אֹתִי לְבַשֵּׂר עֲנָוִים שְׁלָחַנִי לַחֲבֹשׁ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב לִקְרֹא לִשְׁבוּיִם דְּרוֹר וְלַאֲסוּרִים פְּקַח־קוֹחַ׃ 2 לִקְרֹא שְׁנַת־רָצוֹן לַיהוָֹה וְיוֹם נָקָם לֵאלֹהֵינוּ לְנַחֵם כָּל־אֲבֵלִים׃

LXX *πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν* [※ *κύριος* Q^mg] *ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς* [*ταπεινοῖς* א* Q^mg], *ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν* [*τῇ καρδίᾳ* אAQ], *κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν*, 2 *καλέσαι ἐνιαυτὸν Κυρίου* [*τῷ κυρίῳ* Q^mg] *δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως* [+ ※ *τῷ θεῷ ἡμῶν* Q^mg], *παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας.*

Js 58_{6} וְשַׁלַּח רְצוּצִים חָפְשִׁים׃ LXX *ἀπόστελλε τεθραυσμένους* [*τεθραμμένους* א] *ἐν ἀφέσει.*

Lc 4_{25}: *ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλείου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς* [*ἐπὶ*] *ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.*

1R 17_{1} וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי . . . אִם־יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר׃

LXX *καὶ εἶπεν Ἠλειοὺ ὁ προφήτης ὁ Θεσβείτης . . . εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ ὑετός.*

1R $18_{1.2}$ וַיְהִי יָמִים רַבִּים וּדְבַר יְהוָֹה הָיָה אֶל־אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר לֵךְ הֵרָאֵה אֶל־אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ 2 וְהָרָעָב חָזָק בְּשֹׁמְרוֹן׃

LXX *καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἠλειοὺ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ λέγων· πορεύθητι καὶ ὄφθητι τῷ Ἀχαάβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.* 2 *καὶ ἡ λιμὸς κραταιὰ ἐν Σαμαρείᾳ.*

Dn 7_{25} עַד־עִדָּן וְעִדָּנִין וּפְלַג עִדָּן׃ LXX *ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσους* [Th *καί γε ἥμισυ*] *καιροῦ.*

Dn 12_{7} לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וָחֵצִי׃ LXX *εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ.* Th *εἰς καιρὸν καιρῶν* [*εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς* AQΓ] *καὶ ἥμισυ καιροῦ.*

---

†**Lc 4_{26}**: *ἐπέμφθη Ἡλείας . . . εἰς Σάρεπτα* [Sarpat S[s]] *τῆς Σιδωνίας* [*Σιδῶνος Δ* (S[sch. p])] *πρὸς γυναῖκα χήραν.*

1R 17_{8-10} וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ 9 קוּם לֵךְ צָרְפַתָה
אֲשֶׁר לְצִידוֹן וְיָשַׁבְתָּ שָׁם הִנֵּה צִוִּיתִי שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה לְכַלְכְּלֶךָ׃
10 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צָרְפַתָה וַיָּבֹא אֶל־פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה־שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה׃

LXX *καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἠλειού·* 9 *ἀνάστηθι καὶ πορεύου εἰς Σάρεπτα τῆς Σειδωνίας* [*Σιδῶνος* Luc]*· ἰδοὺ ἐντέταλμαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε.* 10 *καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σάρεπτα* [+ *τῆς Σιδῶνος* Luc], *εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα.*

---

†**Lc 4_{27}**: *καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Ναιμὰν* [om *Ναιμαν* S[s]] *ὁ Σύρος.*

2R 5_{1-14} וְנַעֲמָן שַׂר־צְבָא מֶלֶךְ־אֲרָם הָיָה . . . מְצֹרָע׃ 14 וַיָּשָׁב
בְּשָׂרוֹ כִּבְשַׂר נַעַר קָטֹן וַיִּטְהָר׃

LXX *καὶ Ναιμὰν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ἦν . . . λελεπρωμένος* [*λεπρός* Luc]. 14 *καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη.*

Lc 4_{34}: cf. Mt 8_{29}; Mc 1_{24b}. †**Lc 4_{41}**: cf. Mt 3_{17}.

Lc 5_{10}: cf. Lc 1_{13a}; Mt 4_{19}. †**Lc 5_{14}**: cf. Mt 8_{4}.

Lc 5_{25}: *ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν.*

Lc 13_{13}: *καὶ παραχρῆμα ἀνορθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν.*

Lc 17_{15}: *εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν.*

Lc 18_{13}: *καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν.*

Ps 50_{15} וּקְרָאֵנִי בְּיוֹם צָרָה אֲחַלֶּצְךָ וּתְכַבְּדֵנִי׃

LXX *καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με.*

Lc 6_{1-4}: cf. Mt 12_{1-4}. **Lc 6_{21a}**: cf. Mt 5_{6}; Lc 1_{53}.

---

†**Lc 6_{20}**: *μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.* Js 61_{1}. cf. Lc 4_{18}.

Lc 6_{21b}: *μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.*

Ps $126_{5.6}$ הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ׃ 6 הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ־הַזָּרַע בֹּא־יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו׃

LXX *οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσιν.* 6 *πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ ἔκλαιον αἴροντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.* cf. Mt 5_4.

Lc 6_{23}: *ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.* בַּיּוֹם הַהוּא׃

Lc $6_{24—26}$: cf. Mt $23_{13\,ss.}$ **Lc $6_{27.35}$:** cf. Mt 5_{44a}.

Lc 6_{28}; [Mt 5_{44}]: *εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς* [Mt: DLΔ(It)S$^{sch.\,p}$]. cf. Gn 27_{29}; Nm 24_9.

Ps 109_{28} יְקַלְלוּ־הֵמָּה וְאַתָּה תְבָרֵךְ׃

LXX *καταράσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογήσεις.*

Lc 6_{31}: cf. Mt 7_{12}.

Lc 7_{15}: *καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.*

1R 17_{23} (Elia) וַיִּתְּנֵהוּ לְאִמּוֹ׃

LXX *καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.*

2R 4_{36} וַיֹּאמֶר שְׂאִי בְנֵךְ׃

LXX *καὶ εἶπεν Ἐλεισαῖε· λάβε τὸν υἱόν σου.*

---

†**Lc 7_{16}:** cf. Mt 16_{14}; Lc 1_{68b}. †**Lc $7_{19.20}$:** cf. Mt 11_3.
†**Lc 7_{22}:** cf. Mt 11_5. ***Lc 7_{27}:** cf. Mt 11_{10}.

Lc 7_{44}: *ὕδωρ μοι ἐπὶ πόδας οὐκ ἔδωκας.*

Joh $13_{5.6.8}$: *ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν.* 6 *σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας;* 8 *οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας.*

Gn 18_4 (Abraham) יֻקַּח־נָא מְעַט־מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם׃

LXX *λημφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιψάτω τοὺς πόδας ὑμῶν.*

Lc 7_{46}: *ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας.*

Ps 23_5 דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי׃

LXX *ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου.*

Lc 7_{47}: *ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ.*

Pr 10_{12} וְעַל כָּל־פְּשָׁעִים תְּכַסֶּה אַהֲבָה׃

LXX *πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.*

Lc 7_{50}; 8_{48}: cf. Mc 5_{34}. †**Lc 8_{10}**: cf. Mt 13_{13}.

Lc 8_{28}: cf. Mt 8_{29}. **Lc 8_{44}**: cf. Mt 9_{20}.

Lc 9_{8}: cf. Mt 11_{14}; 16_{14}. **Lc $9_{16.17}$**: cf. Mt $14_{19.20}$.

†**Lc 9_{22}**: cf. Mt 16_{21}; Lc $24_{26\,ss.}$ †**Lc 9_{26}**: cf. Mt 10_{23}; 13_{41a}. †**Lc 9_{35}**: cf. Mt 3_{17}. †**Lc 9_{41}**: cf. Mt 17_{17}.

---

†**Lc 9_{54}**: *θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ* [*ἐκ* CD, de It] *τοῦ οὐρανοῦ* [+ super (ad) illos It] *καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς* [*ὡς καὶ Ἡλίας ἐποίησεν* ACDΔ It $S^{sch.\,p}$ Cop (Tert)];

2R $1_{10.12}$ וַיַּעֲנֶה אֵלִיָּהוּ וַיְדַבֵּר אֶל־שַׂר הַחֲמִשִּׁים וְאִם־אִישׁ
אֱלֹהִים אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל אֹתְךָ וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד
אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃ 12 וַיַּעַן אֵלִיָּה וַיְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם אִם־אִישׁ הָאֱלֹהִים אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל אֹתְךָ
וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ־אֱלֹהִים מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃

LXX *καὶ ἀπεκρίθη Ἠλειοὺ καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον· καὶ εἰ ἄνθρωπος θεοῦ ἐγώ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ.* 12 *καὶ ἀπεκρίθη Ἠλειοὺ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν· εἰ κτλ.*

Lc 10_{5}: *εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.*

[**Lc 24_{36}**]; **Joh $20_{19.21.26}$**: *εἰρήνη ὑμῖν.*

Jud 6_{23} (Gideon) וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם לְךָ׃

LXX *καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· εἰρήνη σοι.*

Tb 12_{17} *εἰρήνη ὑμῖν ἔσται.*

Lc 10_{11}: cf. Mt 10_{14}.

Lc 10_{12}: *ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.* בַּיּוֹם הַהוּא׃

---

†**Lc 10_{13}**: cf. Mt 11_{21}. †**Lc 10_{15}**: cf. Mt 11_{23}.

Lc 10_{19}: *ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων.*

Ps 91_{13} עַל־שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין׃
LXX *ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα.*

Lc 10_{21}: cf. Mt 11_{25}. **Lc $10_{25.28}$**: cf. Mt $19_{16.17.20}$.
***Lc 10_{27}**: cf. Mt 22_{37}; 19_{19b}.
Lc 11_{4}: cf. Mt $6_{12.14.15}$. †**Lc $11_{9.10}$**: cf. Mt $7_{7.8}$.

Lc $11_{15.18.19}$: *Βεελζεβούλ* [-bub S[s], *Βελζ.* L (It) Cop, *Βεεζ.* ℵB]. cf. Mt 10_{25}.

Lc 11_{20}: *εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ* [*ἐγὼ*] *ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια.*
Ex 8_{15} אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא׃
LXX $_{19}$ *δάκτυλος θεοῦ ἐστὶν τοῦτο.*

---

†**Lc $11_{21.22}$**: cf. Mt 12_{29}. **Lc $11_{30.32}$**: cf. Mt $12_{40.41}$.
Lc 11_{31}: cf. Mt 12_{42}. **Lc $11_{50.51}$**: cf. Mt 23_{35}.
Lc 12_{4}: cf. Joh $15_{14.15}$. **Lc 12_{7}**: cf. Mt $10_{29.30}$.
Lc $12_{24.27}$: cf. Mt $6_{26.29}$. **Lc 12_{32}**: cf. Lc 1_{13a}.

Lc 12_{35}: *ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες* [*αἱ ὀσφύες ὑμῶν* A It Or Cyr Ir] *περιεζωσμέναι.*
Ex 12_{11} (Passa) מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים׃
LXX *αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι.*

---

†**Lc 12_{45}**: cf. Mt 24_{48}. †**Lc $12_{52.53}$**: cf. Mt 10_{21}.

Lc 12_{56}; **Mt 16_{3}**: *τὸ πρόσωπον* [Lc: *τῆς γῆς καὶ*] *τοῦ οὐρανοῦ.*
Ps 104_{30} פְּנֵי אֲדָמָה׃ LXX *τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.*

Lc $13_{3.5}$: *ἐὰν μὴ μετανοῆτε* [$_{5}$ *μετανοήσητε*], *πάντες ὁμοίως* [$_{5}$ *ὡσαύτως*] *ἀπολεῖσθε.*
Ps 7_{13} אִם־לֹא יָשׁוּב חַרְבּוֹ יִלְטוֹשׁ קַשְׁתּוֹ דָרַךְ וַיְכוֹנְנֶהָ׃
LXX *ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει· τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινεν, καὶ ἡτοίμασεν αὐτό.*

Lc 13_{13}: cf. Lc 5_{25}. †**Lc 13_{14}**: cf. Mt 12_{2}.

†**Lc 13$_{19}$**: cf. Mt 13$_{32}$.
*__Lc 13$_{27}$__: cf. Mt 7$_{23}$.
†**Lc 13$_{29}$**: cf. Mt 8$_{11}$.
Lc 13$_{34}$: cf. Mt 23$_{37}$.
Lc 13$_{35a}$: cf. Mt 23$_{38}$.
*__Lc 13$_{35b}$__: cf. Mt 21$_{9}$.
†**Lc 14$_{11}$**: cf. Mt 23$_{12}$.
Lc 15$_{4.6}$: cf. Mt 18$_{12}$.

Lc 15$_{5}$: *καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων.*

Js 40$_{11}$ כְּרֹעֶה עֶדְרוֹ יִרְעֶה בִּזְרֹעוֹ יְקַבֵּץ טְלָאִים וּבְחֵיקוֹ יִשָּׂא עָלוֹת יְנַהֵל׃

LXX *ὡς ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄρνας* [+ ϑ′ σ′ ⋇ *ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ βαστάσει* Q^{mg}], *καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει.*

Lc 15$_{12}$: *καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας.* cf. Dt 21$_{16.17}$.

Lc 15$_{13.30}$: *καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως* [nam vivebat prodige cum meretricibus S$^{s.c}$].
30 ὁ *υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν.*

Pr 29$_{3}$ אִישׁ־אֹהֵב חָכְמָה יְשַׂמַּח אָבִיו וְרֹעֶה זוֹנוֹת יְאַבֶּד־הוֹן׃

LXX *ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας ἀπολεῖ πλοῦτον.*

Lc 15$_{18.21}$: *ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου.*

Tb 3$_{3}$ ἃ *ἥμαρτον ἐνώπιόν σου.* cf. Jr 3$_{13}$; Ps 51$_{6}$.

Lc 16$_{15a}$: ὁ *δὲ ϑεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν.*

Act 1$_{24}$: *σὺ κύριε καρδιογνῶστα πάντων.*

Act 15$_{8}$: ὁ *καρδιογνώστης ϑεός.*

Pr 24$_{12}$ הֲלֹא־תֹכֵן לִבּוֹת הוּא־יָבִין׃

LXX *Κύριος καρδίας πάντων γινώσκει.*

1S 16$_{7}$ (Salbung Davids) וַיהוָה יִרְאֶה לַלֵּבָב׃

LXX ὁ *δὲ ϑεὸς ὄψεται εἰς καρδίαν.*

Jr 11$_{20}$ וַיהוָה . . . בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב׃

LXX *Κύριε . . ., δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας.*

Ps 7$_{10}$ וּבֹחֵן לִבּוֹת וּכְלָיוֹת אֱלֹהִים צַדִּיק׃

LXX *ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ ϑεός.*

1Ch 29$_{17}$ אַתָּה בֹּחֵן לֵבָב׃ LXX *σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας.*

Lc 16$_{15b}$: *τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.*

Pr 6$_{16.17}$ שֵׁשׁ־הֵנָּה שָׂנֵא יְהוָה וְשֶׁבַע תּוֹעֲבוֹת [תועבת קרי]
נַפְשׁוֹ׃ 17 עֵינַיִם רָמוֹת וגו׳׃

LXX *ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ θεός, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς· 18 ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ κτλ.*

Pr 16$_5$ תּוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־גְּבַהּ־לֵב׃

LXX *6 ἀκάθαρτος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος.*

Lc 16$_{17}$: cf. Mt 5$_{18}$. **Lc 17$_3$**: cf. Mt 18$_{15}$.

Lc 17$_{12}$: *δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν.*

Lv 13$_{45.46}$ וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע וגו׳׃ 46 כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע
בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ׃

LXX *καὶ ὁ λεπρὸς ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ἁφή, . . . 46 πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας ἂν ᾖ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἁφή, ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται· κεχωρισμένος καθήσεται, ἔξω τῆς παρεμβολῆς αὐτοῦ ἔσται ἡ διατριβή.*

---

†**Lc 17$_{14}$**: cf. Mt 8$_4$. **Lc 17$_{15}$**: cf. Lc 5$_{25}$.

†**Lc 17$_{27}$**: cf. Mt 24$_{38}$.

---

†**Lc 17$_{29}$**: *ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν πάντας.*

Gn 19$_{15.24.25}$ וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם . . . פֶּן־
תִּסָּפֶה בַּעֲוֺן הָעִיר׃ 24 וַיהוָה הִמְטִיר עַל־סְדֹם וְעַל־עֲמֹרָה גָּפְרִית
וָאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשָּׁמָיִם׃ 25 וַיַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל־
הַכִּכָּר וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הֶעָרִים וְצֶמַח הָאֲדָמָה׃

LXX *ἐπεσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Λὼτ λέγοντες· ἀναστὰς . . . καὶ ἔξελθε, ἵνα μὴ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως. 21 καὶ Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, 25 καὶ κατέστρεψεν τὰς πόλεις ταύτας ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λὼτ καὶ πᾶσαν περίοικον καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσιν καὶ πάντα τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς.*

Lc 17$_{31}$: *ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.* בַּיּוֹם הַהוּא׃

---

†**Lc 17$_{31.32}$**: cf. Mt 24$_{18}$. **Lc 17$_{37}$**: cf. Mt 24$_{28}$.

Lc 18$_{7.8a}$: *ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ; $_{8}$ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει.*
Act 7$_{24}$: *ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ.*
Jud 11$_{36}$ אַחֲרֵי אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ יְהוָה נְקָמוֹת מֵאֹיְבֶיךָ׃
LXX *ἐν τῷ ποιῆσαί σοι Κύριον ἐκδίκησιν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σου.* cf. Mt 22$_{14}$; 24$_{48}$; Sir 32(35)$_{15ss}$; Lc 21$_{22}$.

Lc 18$_{8b}$: cf. Mt 10$_{23}$.

Lc 18$_{13}$: *ὁ θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.*
Ps 25$_{11}$ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנִי׃
LXX *καὶ ἱλάσῃ* [*ἱλάσθητι* RU] *τῇ ἁμαρτίᾳ μου.*

---

†**Lc 18$_{14}$**: cf. Mt 23$_{12}$. **Lc 18$_{18.20.21}$**: cf. Mt 19$_{16.17.20}$.
***Lc 18$_{20}$**: cf. Mt 19$_{18.19a}$. †**Lc 18$_{27}$**: cf. Mt 19$_{26}$.
†**Lc 18$_{33}$**: cf. Mt 16$_{21}$. **Lc 18$_{38.39}$**: cf. Joh 7$_{42}$.

Lc 18$_{41-43}$: *ἵνα ἀναβλέψω.* $_{42}$ *ἀνάβλεψον.* $_{43}$ *ἀνέβλεψεν.* Js 61$_{1}$. cf. Mt 11$_{5}$. — Lc 5$_{25}$.

Lc 19$_{8}$: *εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.*
Ex 21$_{37}$; 22$_{3}$ כִּי יִגְנֹב־אִישׁ שׁוֹר אוֹ־שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע־צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה׃ 22$_{3}$ אִם־הִמָּצֵא תִמָּצֵא בְיָדוֹ הַגְּנֵבָה מִשּׁוֹר עַד־חֲמוֹר עַד־שֶׂה חַיִּים שְׁנַיִם יְשַׁלֵּם׃
LXX 22$_{1.4}$ *ἐὰν δέ τις κλέψῃ μόσχον ἢ πρόβατον καὶ σφάξῃ ἢ ἀποδῶται, πέντε μόσχους ἀποτίσει ἀντὶ τοῦ μόσχου καὶ τέσσερα πρόβατα ἀντὶ τοῦ προβάτου. $_{4}$ ἐὰν δὲ καταλημφθῇ καὶ εὑρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα ἀπό τε ὄνου ἕως προβάτου, ζῶντα, διπλᾶ αὐτὰ ἀποτίσει.*
Lv 5$_{16.24}$; Nm 5$_{6.7}$; 1S 12$_{3}$; 2S 12$_{6}$.

Lc 19$_{10}$: cf. Mt 18$_{12}$. **Lc 19$_{30}$**: cf. Mc 11$_{2}$.
Lc 19$_{31}$: cf. Lc 24$_{26ss}$. **Lc 19$_{36}$**: cf. Mt 21$_{8}$.
***Lc 19$_{38}$**: cf. Mt 21$_{9}$.

---

†**Lc 19$_{40}$**: *οἱ λίθοι κράξουσιν.*
Hb 2$_{11}$ אֶבֶן מִקִּיר תִּזְעָק׃ LXX *λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται.*

---

†**Lc 19$_{41}$**: *ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν.* Jr 14$_{17.18}$;
2R 8$_{11}$ (Elisa) וַיֵּבְךְּ אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ [Thr 1$_{16}$; 2$_{18}$
LXX *καὶ ἔκλαυσεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ.*

---

†**Lc 19$_{43}$**: *καὶ παρεμβαλοῦσιν* [*περιβαλοῦσιν* ABC²Δ It Or, *βαλοῦσιν ἐπὶ σὲ* D] *οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν.*

Js 29$_3$ וְחָנִיתִי כַדּוּר עָלָיִךְ וְצַרְתִּי עָלַיִךְ מֻצָּב וַהֲקִימֹתִי עָלַיִךְ מְצֻרֹת׃

LXX *καὶ κυκλώσω ὡς Δαυεὶδ ἐπὶ σέ, καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα, καὶ θήσω περὶ σὲ πύργους.*

---

†**Lc 19$_{44a}$**: *καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί.*

Js 3$_{26}$ וְנִקָּתָה לָאָרֶץ תֵּשֵׁב׃

LXX *καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ.*

2R 8$_{12}$ וְעֹלְלֵיהֶם תְּרַטֵּשׁ׃

LXX *καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσείσεις* [*ἐδαφιεῖς* Luc].

Hos 10$_{14}$; 14$_1$ אֵם עַל־בָּנִים רֻטָּשָׁה׃ 14$_1$ עֹלְלֵיהֶם יְרֻטָּשׁוּ׃

LXX *μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν.* 14$_1$ *καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν ἐδαφισθήσονται.*

Nah 3$_{10}$ גַּם עֹלָלֶיהָ יְרֻטְּשׁוּ בְּרֹאשׁ כָּל־חוּצוֹת׃

LXX *καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἐδαφιοῦσιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς.*

Ps 137$_9$ אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע׃

LXX *μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.*

---

†**Lc 19$_{44b}$**: *οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.*

Jr 6$_{15}$; 10$_{15}$ בְּעֵת־פְּקַדְתִּים יִכָּשְׁלוּ׃ 10$_{15}$ בְּעֵת פְּקֻדָּתָם יֹאבֵדוּ׃

LXX *ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς* [10$_{15}$ + *αὐτῶν*] *ἀπολοῦνται.*

Sap 3$_7$ *ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν.*

***Lc 19$_{46}$**: cf. Mt 21$_{13}$. †**Lc 20$_9$**: cf. Mt 21$_{33}$.
Lc 20$_{15}$: cf. Mt 21$_{39}$. ***Lc 20$_{17}$**: cf. Mt 21$_{42}$.
†**Lc 20$_{18}$**: cf. Mt 21$_{44}$.

Lc 20$_{21}$: *οὐ λαμβάνεις πρόσωπον.*

Act 10$_{34}$: *οὐκ ἔστιν προσωπολήμπτης ὁ θεός.*

Lv 19_{15} :לֹא־תִשָּׂא פְנֵי־דָל וְלֹא תֶהְדַּר פְּנֵי גָדוֹל
LXX *οὐ λήμψῃ πρόσωπον πτωχοῦ οὐδὲ θαυμάσεις πρόσωπον δυνάστου.*
Dt 10_{17} :הָאֵל . . . אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים
LXX *ὁ θεὸς . . ., ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον.*
Ml 2_{9} :וְנֹשְׂאִים פָּנִים בַּתּוֹרָה
LXX *ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν νόμῳ.*
Job 32_{22} :כִּי לֹא יָדַעְתִּי אֲכַנֶּה
LXX *οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θαυμάσαι πρόσωπα.*

†**Lc 20_{28}**: cf. Mt 22_{24}.	***Lc 20_{37}**: cf. Mt 22_{32}.
Lc 20_{41}: cf. Joh 7_{42}.	***Lc $20_{42.\,43}$**: cf. Mt 22_{44}.
Lc 21_{1}: cf. Mc $12_{41.\,43}$.	**Lc 21_{8}**: cf. Mt 24_{3}; Mc 1_{15}.
Lc 21_{9}: cf. Mt 24_{6}.	†**Lc 21_{10}**: cf. Mt 24_{7}.
Lc 21_{18}: cf. Mt $10_{29.\,30}$.	**Lc 21_{20}**: cf. Mt $24_{3.\,15}$.

†**Lc 21_{22}**: *ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα.* cf. Lc $18_{7.\,8a}$.
Dt 32_{35} :לִי נָקָם וְשִׁלֵּם
LXX *ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω.*
Jr 46_{10} וְהַיּוֹם הַהוּא לַאדֹנָי יֱהוִֹה צְבָאוֹת יוֹם נְקָמָה לְהִנָּקֵם
מִצָּרָיו:
LXX 26_{10} *καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη Κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.*
Hos 9_{7} :בָּאוּ יְמֵי הַפְּקֻדָּה בָּאוּ יְמֵי הַשִּׁלֻּם
LXX *ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως, ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου.*

Lc 21_{24a}: *καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης* [*ῥομφαίας* D].
Jr 46_{10} :וְאָכְלָה חֶרֶב
LXX 26_{10} *καὶ καταφάγεται ἡ μάχαιρα Κυρίου.*
Jr 21_{7} :וְהִכָּם לְפִי־חֶרֶב
LXX *καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας.*
Sir 28_{18} *πολλοὶ ἔπεσαν ἐν στόματι μαχαίρας* [*ῥομφ.* C]

Lc 21_{24b}: *καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα.*

Dt 28_{64} וֶהֱפִיצְךָ יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים׃ LXX *καὶ διασπερεῖ σε Κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη.*

Lc 21_{24c}: *καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ* [+ allen S^s] *ἐθνῶν.*

Js 63_{18} לַמִּצְעָר יָרְשׁוּ עַם־קָדְשֶׁךָ צָרֵינוּ בּוֹסְסוּ מִקְדָּשֶׁךָ׃

LXX *ἵνα μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου σου* [+ *οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου* AQ]

Sach 12_{3} וְהָיָה בַיּוֹם־הַהוּא אָשִׂים אֶת־יְרוּשָׁלִַם אֶבֶן מַעֲמָסָה לְכָל־הָעַמִּים כָּל־עֹמְסֶיהָ שָׂרוֹט יִשָּׂרֵטוּ וְנֶאֶסְפוּ עָלֶיהָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃

LXX *καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ἰερουσαλὴμ λίθον καταπατούμενον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν· πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμπαίξεται, καὶ ἐπισυναχθήσεται ἐπ' αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.*

Ps 79_{1} אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתֶךָ טִמְּאוּ אֶת־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ שָׂמוּ אֶת־יְרוּשָׁלִַם לְעִיִּים׃

LXX *ὁ θεός, ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου, ἔθεντο Ἰερουσαλὴμ εἰς ὀπωροφυλάκιον.*

Dn 8_{10} וַתִּרְמְסֵם׃ LXX *καὶ ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη.*

Ps Sal 17_{25} *καθάρισον Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ἐθνῶν καταπατούντων ἐν ἀπωλείᾳ.*

Lc 21_{25a}: cf. Mt 24_{29}.

Lc $21_{25b.\,26a}$: *καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχους θαλάσσης καὶ σάλου, 26 ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου.*

Ps $65_{8.9}$ מַשְׁבִּיחַ שְׁאוֹן יַמִּים שְׁאוֹן גַּלֵּיהֶם וַהֲמוֹן לְאֻמִּים׃
9 וַיִּירְאוּ יֹשְׁבֵי קְצָוֹת מֵאוֹתֹתֶיךָ׃

LXX *ὁ συνταράσσων τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, ἤχους κυμάτων αὐτῆς. ταραχθήσονται τὰ ἔθνη 9 καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου.*

Lc 21_{26b}: cf. Mt 24_{29}.

*__Lc 21_{27}__: cf. Mt 10_{23}.

Lc 21_{33}: cf. Mt 5_{18}.

†**Lc $21_{34.\,35}$**: cf. Mc 13_{36}.

Lc 22_{7}: cf. Mc 14_{12}.

†**Lc 22_{20}**: cf. Mt 26_{28}.

Lc 22_{31}: *ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον.*

Am 9_{9} וַהֲנִעוֹתִי בְכָל־הַגּוֹיִם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יִנּוֹעַ בַּכְּבָרָה׃

LXX *καὶ λικμήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν τὸν οἶκον Ἰσραὴλ ὃν τρόπον λικμᾶται ἐν τῷ λικμῷ.*

***Lc 22_{37}**: (*τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό·*) *καὶ μετὰ* [*τῶν* DS[s]] *ἀνόμων ἐλογίσθη.*

[***Mc 15_{28}**: (*καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα·*) *καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη* LΔ (It) S[sch. p] Cop]

Js 53_{12} וְאֶת־פֹּשְׁעִים נִמְנָה׃

LXX *καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη.*

Lc 22_{62}: cf. Mt 26_{75}. **Lc 22_{63}**: cf. Mt 26_{67}.

†**Lc 22_{69}**: cf. Mt 10_{23}; 19_{28}. †**Lc 22_{70}**: cf. Mt 3_{17}.

Lc 23_{9}: cf. Mt 26_{63a}. **Lc 23_{26}**: cf. Mt 21_{39}.

Lc 23_{27}: cf. Mt 24_{30a}.

***Lc 23_{30}**: *τότε ἄρξονται* [*ἄρξωνται* AΔ, werdet ihr anfangen S[s]] *λέγειν* [*τότε γὰρ ἐρεῖτε* Cyr] *τοῖς ὄρεσιν· πέσατε* [*πέσετε* ℵ*ABD] *ἐφ' ἡμᾶς* [*καλύψατε ἡμᾶς* Cyr], *καὶ τοῖς βουνοῖς· καλύψατε ἡμᾶς* [*πέσετε ἐφ ἡμᾶς* Cyr].

Hos 10_{8} וְאָמְרוּ לֶהָרִים כַּסּוּנוּ וְלַגְּבָעוֹת נִפְלוּ עָלֵינוּ׃

LXX *καὶ ἐροῦσιν τοῖς ὄρεσιν· καλύψατε ἡμᾶς* [*πέσετε ἐφ' ἡμᾶς* A], *καὶ τοῖς βουνοῖς· πέσατε* [*πέσετε* Q[a]] *ἐφ' ἡμᾶς* [*καλύψατε ἡμᾶς* A].

Lc 23_{34a}: *ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν* [om ℵ[a] (uncis incl.) BD* (It) S[s] Cop].

Js 53_{12} וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ׃

---

†**Lc 23_{34b}**: cf. Mt 27_{35}. †**Lc 23_{35a}**: cf. Mt 27_{39}.

†**Lc 23_{35b}**: cf. Mt 27_{42}. †**Lc 23_{36}**: cf. Mt $27_{34.48}$.

Lc 23_{43}: *σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.*

Gn $2_{8.9}$ וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם׃ 9 וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן׃

LXX *καὶ ἐφύτευσεν Κύριος ὁ θεὸς παράδεισον ἐν Ἔδεμ κατὰ ἀνατολάς.* 9 *καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τῷ παραδείσῳ.*

Ps Sal 14_2 *ὁ παράδεισος τοῦ κυρίου.* cf. Mt 25_{46}.

Lc $23_{44.45}$: cf. Mt 27_{45}.

***Lc 23_{46}**: *πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι* [*-τίθημι* D, *-θήσομαι* LΔ Just Or, commendo It S^omn Or] *τὸ πνεῦμά μου.*

Ps 31_6 בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי׃

LXX *εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου.*

Lc 23_{49}: *εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ ἀπὸ* [om *απο* ACΔ] *μακρόθεν.*

Ps 38_{12} אֹהֲבַי וְרֵעַי מִנֶּגֶד נִגְעִי יַעֲמֹדוּ וּקְרוֹבַי מֵרָחֹק עָמָדוּ׃

LXX *οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου* [*ἀπὸ* ℵ^c.a AT] *μακρόθεν ἔστησαν.*

Ps 88_9 הִרְחַקְתָּ מְיֻדָּעַי מִמֶּנִּי׃

LXX *ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ.*

Lc $23_{53.54}$: cf. Mt 27_{57} ss.

Lc 23_{56}: *καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.* cf. Mt 12_2; Lv 23_7.

Ex 12_{16} (Passa) וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלָאכָה לֹא־יֵעָשֶׂה בָהֶם אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל־נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יֵעָשֶׂה לָכֶם׃

LXX *καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κληθήσεται ἁγία, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐταῖς, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ, τοῦτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν.*

---

†**Lc $24_{7.46}$**: cf. Mt 16_{21}. **Lc 24_{21}**: cf. Lc 1_{68b}.

Lc 24_{26}: *οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;*

Pr 15_{33} וְלִפְנֵי כָבוֹד עֲנָוָה׃

LXX 16_4 [*προσπορεύεται δὲ ταπ*[*ε*]*ινοῖς δόξα* ℵ^c.a(A)].

Lc 24$_{26.27.44.46}$: *οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστόν; $_{27}$ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. $_{44}$ δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. $_{46}$ οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ.* cf. Mt 16$_{21}$.

Joh 1$_{45}$: *ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται εὑρήκαμεν.*

Joh 5$_{39}$: *ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς, . . . καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ.*

Joh 5$_{46}$: *εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.*

Mt 26$_{56}$: *τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν.*

Lc 18$_{31}$: *καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου.* cf. **Lc 22**$_{37}$: *τέλος.*

Mc 9$_{12}$: *καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουθενηθῇ;*

Mt 16$_{21}$; **Mc 8**$_{31}$; **Lc 9**$_{22}$: *δεῖ αὐτὸν* [Mc; Lc: *τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου*] *πολλὰ παθεῖν.*

Act 3$_{18}$: *ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν, παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ, ἐπλήρωσεν οὕτως.*

Act 17$_{2.3}$: *διελέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, $_{3}$ διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν.*

Gn 3$_{15}$; 49$_{10}$; Dt 18$_{15.18.19}$; 2S 7$_{12 ss}$; (2R 20$_{5.8}$;) Js 7$_{14}$; 9$_{1 ss}$; 11$_{1 ss}$; 35; 42$_{1 ss}$; 53; Jr 23$_{5.6}$; 33$_{17}$; Ez 34$_{23}$; Hos 3$_{5}$; (6$_{2}$;) Am 9$_{11}$; Mi 5$_{1.3}$; Sach 3$_{8}$; 6$_{12.13}$; 9$_{9}$; 12$_{10}$; 13$_{1.7}$; Ps 2; 16$_{10}$; 22; 69; 89$_{4.5}$; 110; 132$_{11}$; Dn 2$_{44}$; 7$_{13.14.27}$; 1Ch 17$_{11}$; Ps Sal 17; 18.

Lc 24$_{31}$: cf. Mt 9$_{30}$.

Lc 24$_{36}$: cf. Lc 10$_{5}$.

Lc 24$_{38}$: *διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν;*

Act 7_{23}: *ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ.*
Js 65_{17} : וְלֹא תַעֲלֶינָה עַל־לֵב:
LXX *οὐδ' οὐ μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.*
Jr 3_{16} : וְלֹא יַעֲלֶה עַל־לֵב:
LXX *οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν.*

---

†**Lc 24_{39}:** *ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας* [*μου* It S^s. c. sch Cyr].
Ps 22_{17} : כָּאֲרִי יָדַי וְרַגְלָי:
LXX *ὤρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας* [*μου* ℵ^c.a AR^a U].

Lc 24_{51}: [*καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν.*] cf. Mc 16_{19}.

4. Johannes-Evangelium.

Joh 1_{1-3}: *ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν. 2 οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. 3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν.*

Joh 17_5: *τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί.*

Gn $1_{1.3}$ בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים וגו׳: 3 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר:

LXX *ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς κτλ.* 3 *καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς.*

Pr 8_{22-31} יְהוָה קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ קֶדֶם מִפְעָלָיו מֵאָז: 23 מֵעוֹלָם נִסַּכְתִּי מֵרֹאשׁ מִקַּדְמֵי־אָרֶץ: 30 וָאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אָמוֹן:

LXX *Κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ,* 23 *πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με ἐν ἀρχῇ* [om *εν αρχη* A], *πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι.* 30 *ἤμην παρ' αὐτῷ ἁρμόζουσα.*

Sap 9_4 *δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν.*

Joh 1_4: *ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.* cf. Gn 1_3.

Ps 36_{10} כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר:

LXX *ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.*

Joh 1_{6}: cf. Mt $11_{10.14}$. **Joh $1_{8.9}$**: cf. Act 13_{47}; Mt 11_{3}.

Joh 1_{11}: *εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.*

Ex 19_{5} וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה מִכָּל־הָעַמִּים׃

LXX *ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν.*

Dt 7_{6} בְּךָ בָּחַר יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים׃

LXX *καὶ σὲ προείλετο Κύριος ὁ θεός σου, εἶναί σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη.*

Ps 135_{4} כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ׃

LXX *ὅτι τὸν Ἰακὼβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμὸν αὐτοῦ.*

Sir $24_{7-12\,(11-16)}$ *ἀνάπαυσιν ἐζήτησα.* 8 (12) *τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἁπάντων, καὶ ὁ κτίσας με κατέπαυσεν τὴν σκηνήν μου* (13) *καὶ εἶπεν· ἐν Ἰακὼβ κατασκήνωσον, καὶ ἐν Ἰσραὴλ κατακληρονομήθητι.* 10 (15) *καὶ οὕτως ἐν Σειὼν ἐστηρίχθην·* 11 *ἐν πόλει ἠγαπημένῃ ὁμοίως με κατέπαυσεν, καὶ ἐν Ἰερουσαλὴμ ἡ ἐξουσία μου.*

Joh 1_{14}: *καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ.*

Joh 14_{23}: *καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα.*

Ex 24_{17} וּמַרְאֵה כְּבוֹד יְהוָֹה כְּאֵשׁ אֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ הָהָר לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

LXX *τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης Κυρίου ὡσεὶ πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.*

Ex 25_{8} וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם׃ LXX $_{7}$ *καὶ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν.*

Lv 26_{11} וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם׃ LXX *καὶ θήσω τὴν διαθήκην* [*σκηνήν* F Luc] *μου ἐν ὑμῖν.*

Ez 37_{27}; 43_{9} וְהָיָה מִשְׁכָּנִי עֲלֵיהֶם׃ 43_{9} וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכָם לְעוֹלָם׃

LXX *καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς.* 43_{9} *καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα.*

Jo 4_{21} וַיהוָֹה שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן׃

LXX 3_{21} *καὶ Κύριος κατασκηνώσει ἐν Σειών.*

Sach 2_{14} הִנְנִי־בָא וְשָׁכַנְתִּי בְתוֹכֵךְ נְאֻם־יְהוָֹה׃

LXX 10 *ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει Κύριος.* Sir 24_{8}.

Joh $1_{16.17}$: *ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· 17 ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.* Ex 19 ss etc.

Ex 34_{6} וַיַּעֲבֹר יְהוָֹה עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָֹה יְהוָֹה אֵל רַחוּם
וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת׃

LXX *καὶ παρῆλθεν Κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν· Κύριος ὁ θεὸς οἰκτείρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός.*

Joh 1_{18}: *θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε.*

Joh 5_{37}: *οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε.*

Joh 6_{46}: *οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ἑώρακέν τις.*

Ex $33_{20.23}$ וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי
הָאָדָם וָחָי׃ 23 וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ׃

LXX *καὶ εἶπεν· οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον· οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται.* 23 *καὶ τότε ὄψῃ τὰ ὀπίσω μου, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί σοι.*

Dt 4_{12} וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֲלֵיכֶם מִתּוֹךְ הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם
שֹׁמְעִים וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֹאִים זוּלָתִי קוֹל׃

LXX *καὶ ἐλάλησεν Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς φωνὴν ῥημάτων ἣν ὑμεῖς ἠκούσατε, καὶ οὐκ εἴδετε ὁμοίωμα ἀλλ’ ἢ φωνήν.*

Ex 19_{21}; Dt 18_{16}; Jud 13_{22}; 1R 19_{13}.

---

†**Joh $1_{21.25}$**: cf. Mt 11_{14}; 16_{14}. ***Joh 1_{23}**: cf. Mt 3_{3}.

Joh $1_{29.36}$: *ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.* 36 *ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ.* Jr 11_{19}.

Ex 12_{5} שֶׂה תָמִים זָכָר בֶּן־שָׁנָה יִהְיֶה לָכֶם מִן־הַכְּבָשִׂים וּמִן־
הָעִזִּים תִּקָּחוּ׃

LXX *πρόβατον τέλειον ἄρσεν* [+ *ἄμωμον* Luc] *ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν ἀρνῶν* [*ἀμνῶν* A Luc] *καὶ τῶν ἐρίφων λήμψεσθε.*

Js $53_{7.10-12}$ כְּשֶׂה לַטֶּבַח יוּבָל וּכְרָחֵל וגו׳ : 10 אִם־תָּשִׂים
אָשָׁם נַפְשׁוֹ : 11 וַעֲוֺנֹתָם הוּא יִסְבֹּל : 12 וְהוּא חֵטְא־רַבִּים נָשָׂא :

LXX *ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς κτλ.* 10 *ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας.* 11 *καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει.* 12 *καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκεν.*

1S 15_{25}; 25_{28} וְעַתָּה שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי : 25_{28} שָׂא נָא
לְפֶשַׁע אֲמָתֶךָ :

LXX *καὶ νῦν ἆρον δὴ τὸ ἁμάρτημά μου.* 25_{28} *ἆρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου.*

Joh $1_{32.33}$: cf. Mt 3_{16}. **Joh 1_{45}**: cf. Lc $24_{26\,ss.}$

Joh 1_{34}: *μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.* cf. Mt 3_{17}.

Joh 1_{47}: *ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν.*

Zeph 3_{13} וְלֹא־יִמָּצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תַּרְמִית : LXX *καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία.*

Ps 32_{2} וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה :

LXX *οὐδέ ἐστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.*

---

†**Joh 1_{49}**: cf. Mt 3_{17}; 27_{42}.

---

†**Joh 1_{51}**: *ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.* cf. Mt 3_{16a}; 10_{23}.

Gn 28_{12} (Jacob) וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ :

LXX *καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον [ἀναβαίνοντες* E] *καὶ κατέβαινον [καταβαίνοντες* E] *ἐπ᾽ αὐτῆς.*

Joh 2_{4}: *τί ἐμοὶ καὶ σοί;* cf. Mt 8_{29}.

Joh 2_{5}: *ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.*

Gn 41_{55} (Joseph) אֲשֶׁר־יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ :

LXX *ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν ποιήσατε.*

Joh 2_{16}: *μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.*

Sach 14_{21} וְלֹא־יִהְיֶה כְנַעֲנִי עוֹד בְּבֵית־יְהוָה צְבָאוֹת בַּיּוֹם
הַהוּא :

LXX *καὶ οὐκ ἔσται Χαναναῖος ἔτι ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου Παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.*

***Joh 2_{17}**: (*ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν·*) [(*ὅτι*) Or] *ὁ* [om Δ] *ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί* [*κατέφαγέ* S^s (It Or)] *με.*

Ps 69_{10} כִּי־קִנְאַת בֵּיתְךָ אֲכָלָתְנִי : LXX *ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί* [*κατέφαγέ[ν]* ℵ^{c.a} B^b R] *με.*

Ps 119_{139} צִמְּתַתְנִי קִנְאָתִי : LXX *ἐξέτηξέν* [*κατέφαγέν* R] *με ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου* [om *του οικου* ℵ^{c.a} A*^{vid} T] *σου.*

Joh 2_{19-21}: cf. Mt 26_{61}.

Joh 3_{5}: *ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος.*

Ez 36_{25-27} וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם : 26 וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם : 27 וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם :

LXX *καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς ὕδωρ καθαρόν, καὶ καθαρισθήσεσθε.* 26 *καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινήν, καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν.* 27 *καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν.*

Joh 3_{6}: *τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν.*

Joh 9_{34}: *ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος.*

Ps 51_{7} הֵן־בְּעָווֹן חוֹלָלְתִּי וּבְחֵטְא יֶחֱמַתְנִי אִמִּי :

LXX *ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήμφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέν με ἡ μήτηρ μου.*

Joh 3_{13}: *οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς.*

Dt 30_{12} לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה :

LXX *οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω λέγων· τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ λήμψεται αὐτὴν ἡμῖν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὸ ποιήσομεν;*

Pr 30_{4} מִי עָלָה־שָׁמַיִם וַיֵּרַד :

LXX 24_{27} *τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη;*

Bar 3_{29} *τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νεφελῶν;*

---

†**Joh** $3_{14a.15}$: *καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως κτλ.*

Nm 21_9 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת וַיְשִׂמֵהוּ עַל־הַנֵּס׃

LXX *καὶ ἐποίησεν Μωυσῆς ὄφιν χαλκοῦν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου.*

Sap 16_6 *σύμβολον ἔχοντες σωτηρίας.*

Joh 3_{14b}: *οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.* cf. Mt 10_{23}.

Joh $12_{32.34}$: *κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς.* $_{34}$ *δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.*

Act 2_{33}: *τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς.*

Act 5_{31}: *τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ* [*τῇ δόξῃ* D^{gr*} Ir] *αὐτοῦ.*

Js 52_{13} הִנֵּה יַשְׂכִּיל עַבְדִּי יָרוּם וְנִשָּׂא וְגָבַהּ מְאֹד׃

LXX *ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται σφόδρα.*

Ps 89_{20} הֲרִימוֹתִי בָחוּר מֵעָם׃

LXX *ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου* [88_4 א*].

1S 2_{10} וְיָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ׃

LXX *καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ.*

Ps 118_{16} יְמִין יְהוָה רֹמֵמָה׃

LXX *δεξιὰ Κυρίου ὕψωσέν με.*

Joh 3_{19}: cf. Act 13_{47}.

Joh 3_{21}: *ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν.*

Js 26_{10} LXX *πᾶς ὃς οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσει.*

Neh 9_{33} וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ כִּי־אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃

LXX *καὶ σὺ δίκαιος ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐφ᾽ ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας· καὶ ἡμεῖς ἐξημάρτομεν.*

Tb 4_6; 13_6 *διότι ποιοῦντός σου τὴν ἀλήθειαν εὐοδίαι ἔσονται ἐν τοῖς ἔργοις σου καὶ πᾶσι τοῖς ποιοῦσι τὴν δικαιοσύνην.* 13_6 *ποιῆσαι ἐνώπιον αὐτοῦ ἀλήθειαν.*

---

†**Joh** 3_{28}: cf. Mt $11_{10.14}$.

Joh 3_{31}: *ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος.* cf. Mt 11_3.

Joh 3_{33}: *ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν.*

Joh 7_{28}: *ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με.*

Joh 8_{26}: *ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν.*

Joh 17_3: *ἵνα γινώσκωσιν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν.*

2Ch 15_3 לְלֹא אֱלֹהֵי אֱמֶת׃ LXX *ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ.*

Sap 12_{27} *ἰδόντες ὃν πάλαι ἠρνοῦντο εἰδέναι θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ.* 15_1 *σὺ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθής.*

---

†**Joh 4_5**: *ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρίας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.* cf. Act 7_{16}.

Gn $48_{21.\,22}$ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף וגו׳ 22 וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם׃

LXX *εἶπεν δὲ Ἰσραὴλ τῷ Ἰωσήφ· . . .* 22 *ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σίκιμα κτλ.*

Joh 4_{10}: *καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν.* Joh 7_{37-39}.

Jr 2_{13} אֹתִי עָזְבוּ מְקוֹר מַיִם חַיִּים׃ LXX *ἐμὲ ἐνκατέλιπον, πηγὴν ὕδατος ζωῆς* [*ζῶντος* ℵ$^{c.a}$AQ].

Joh $4_{13.\,14}$: *πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν·* 14 *ὃς δ᾽ ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα.*

Joh 6_{35}: *ὁ ἐρχόμενος πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσει πώποτε.* cf. Mt 5_6.

Js 49_{10} לֹא יִרְעָבוּ וְלֹא יִצְמָאוּ׃

LXX *οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ διψάσουσιν.*

Sir 15_3; $24_{21(29)}$ *ψωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον συνέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει αὐτόν.* $24_{21(29)}$ *οἱ ἐσθίοντές με ἔτι πεινάσουσιν, καὶ οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν.*

Joh 4_{22a}: *ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε.* 2R 17_{24-41}.

Joh 4_{22b}: *ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν.*

Js 2_3; Mi 4_2 וְהָלְכוּ עַמִּים [Mi גּוֹיִם] רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ
וְנַעֲלֶה אֶל־הַר־יְהוָה [Mi וְ]אֶל־בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיֹרֵנוּ מִדְּרָכָיו
וְנֵלְכָה בְּאֹרְחֹתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר־יְהוָה מִירוּשָׁלִָם׃

LXX *καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν· δεῦτε*

[Js + *καὶ*] *ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖ* [Mi *καὶ δείξουσιν*] *ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ* [Mi *ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ*].

Jr 3_{17} בָּעֵת הַהִיא יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַםִ כִּסֵּא יְהוָה וְנִקְווּ אֵלֶיהָ כָל־הַגּוֹיִם לְשֵׁם יְהוָה לִירוּשָׁלָםִ וְלֹא־יֵלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׁרִרוּת לִבָּם הָרָע׃

LXX *ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσιν τὴν Ἰερουσαλὴμ Θρόνος Κυρίου, καὶ συναχθήσονται πάντα τὰ ἔθνη εἰς αὐτήν, καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς.*

Joh 4_{36}: *ἵνα ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων.*

Js 9_{2} כְּשִׂמְחַת בַּקָּצִיר׃ LXX $_{3}$ *ὡς οἱ εὐφραινόμενοι ἐν ἀμήτῳ.* Ps 126_{6}. cf. Lc 6_{21}b.

---

†**Joh 4_{37}**: (*ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ἀληθινὸς ὅτι*) *ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.*

Mi 6_{15} אַתָּה תִזְרַע וְלֹא תִקְצוֹר׃

LXX *σὺ σπερεῖς καὶ οὐ μὴ ἀμήσῃς.*

Job 31_{8} אֶזְרְעָה וְאַחֵר יֹאכֵל׃

LXX *σπείραιμι ἄρα καὶ ἄλλοι φάγοισαν.*

Joh 5_{2}: *ἐπὶ τῇ προβατικῇ.*

Neh 3_{1} וַיָּקָם אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וַיִּבְנוּ אֶת־שַׁעַר הַצֹּאן׃

LXX *καὶ ἀνέστη Ἐλεισοὺβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν.* Neh 3_{32}; 12_{39}.

Joh 5_{10}: *σάββατόν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον.* cf. Mt 12_{2}.

Mt 24_{20}: *προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν . . . σαββάτῳ.*

Act 1_{12}: *ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν* [distat . . . quasi septem stadia S^{sch}].

Jr 17_{21} כֹּה אָמַר יְהוָה הִשָּׁמְרוּ בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאַל־תִּשְׂאוּ מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וַהֲבֵאתֶם בְּשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלָםִ׃

LXX *τάδε λέγει Κύριος· φυλάσσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν,*

καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ἰερουσαλήμ.
cf. Ex 16_{29}; Nm 35_{5}; Jos 3_{4} (Act 1_{12}).

Joh 5_{17}: *ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται.*
cf. Gn $2_{2.3}$; Ex 20_{11}.

Joh 5_{21}: *ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ.*

Dt 32_{39} אֲנִי אָמִית וַאֲחַיֶּה׃ cf. Ps 90_{3}.

LXX *ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω.*

1S 2_{6} יְהוָה מֵמִית וּמְחַיֶּה מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיָּעַל׃

LXX *Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει.*

2R 5_{7} וַיֹּאמֶר הַאֱלֹהִים אָנִי לְהָמִית וּלְהַחֲיוֹת׃

LXX *καὶ εἶπεν (βασιλεὺς Ἰσραήλ)· ὁ θεὸς ἐγὼ τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι;*

Tb $13_{1.2}$ *ὁ θεὸς ὁ ζῶν . . .* 2 *κατάγει εἰς ᾅδην καὶ ἀνάγει.*

Joh $5_{22.27}$: *οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ.* 27 *καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν.*

Dn $7_{10.13.14}$ דִּינָא יְתִב וְסִפְרִין פְּתִיחוּ׃ 13 וַאֲרוּ עִם־עֲנָנֵי
שְׁמַיָּא כְּבַר אֱנָשׁ אָתֵה הֲוָא וְעַד־עַתִּיק יוֹמַיָּא מְטָה וּקְדָמוֹהִי
הַקְרְבוּהִי׃ 14 וְלֵהּ יְהִב וגו׳ cf. Mt $28_{18.20}$.

LXX *καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν.* 13 *καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἤρχετο, καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν· καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ.* 14 *καὶ ἐδόθη αὐτῷ κτλ.*

Joh 5_{29}: cf. Mt 25_{46}. **Joh 5_{37}**: cf. Joh 1_{18}.

Joh 5_{35}: *ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων.*

2S 21_{17} (David) וְלֹא תְכַבֶּה אֶת־נֵר יִשְׂרָאֵל׃

LXX *καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν λύχνον Ἰσραήλ.*

Sir 48_{1} *καὶ ἀνέστη Ἠλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο.*

Joh 5_{39a}: *ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς.*

Js 34_{16} דִּרְשׁוּ מֵעַל־סֵפֶר יְהוָה וּקְרָאוּ׃

Joh 5_{39b}: cf. Mt $19_{16.17.20}$. **Joh 5_{39c}**: cf. Lc 24_{26ss}.

Joh 5_{44}: *παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ.* cf. Mc 12_{29} (Mt 22_{37}).
Joh 17_{3}: *σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν.* cf. Joh 3_{33}.

Joh 5_{46}: cf. Lc $24_{26\,ss}$. **Joh $6_{11.12}$**: cf. Mt $14_{19.20}$.
†**Joh 6_{14}**: cf. Mt 16_{14}; 11_{3}.

Joh $6_{31.49}$: *οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ.* 49 *οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον.* Ex $16_{4.15}$; Nm 14_{23}; Dt 1_{35}.

***Joh 6_{31}**: (*καθώς ἐστιν γεγραμμένον·*) *ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν* [*δέδωκεν* א] *αὐτοῖς φαγεῖν* [om *φαγειν* S[s]].

Joh $6_{32.33.41.50.51.58}$: ὁ *ἄρτος* [ὁ *καταβαίνων, καταβὰς*] *ἐκ τοῦ οὐρανοῦ* etc.

Ps 78_{24} וַיַּמְטֵר עֲלֵיהֶם מָן לֶאֱכֹל וּדְגַן־שָׁמַיִם נָתַן לָמוֹ׃

LXX *καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς.*

Ex $16_{4.15}$ הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמָיִם׃ 15 וַיֹּאמְרוּ
אִישׁ אֶל־אָחִיו מָן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לָכֶם לְאָכְלָה׃

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ ὕω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.* 15 *εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· τί ἐστιν τοῦτο; οὐ γὰρ ᾔδεισαν τί ἦν. εἶπεν δὲ Μωυσῆς αὐτοῖς· οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκεν Κύριος ὑμῖν φαγεῖν.*

Ps 105_{40} וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם׃

LXX *καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς.*

Sap 16_{20} *ἀγγέλων τροφὴν ἐψώμισας τὸν λαόν σου, καὶ ἕτοιμον ἄρτον αὐτοῖς ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἔπεμψας ἀκοπιάτως, πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν.*

Joh 6_{35}: cf. Joh $4_{13.14}$.

***Joh 6_{45}**: (*ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις* [im Propheten S[s]])· *καὶ* [om S[s]] *ἔσονται πάντες* [MT. LXX +] *διδακτοὶ θεοῦ.* Jr 31(38)$_{34}$; Jo $3_{1.2}$ ($2_{28.29}$).

Js 54_{13} וְכָל־בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְהוָה׃

LXX *καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς θεοῦ.*

Joh 6_{46}: cf. Joh 1_{18}. **Joh 6_{69}**: cf. Mt 3_{17}; Mc 1_{24b}.

Joh $7_{2.14.37}$: *ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία.*

$_{14}$ *τῆς ἑορτῆς μεσούσης.* $_{37}$ *ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ* [om *τη εσχ.* $S^{s.c}$] *ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς.*

Joh 19_{31}: *ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου.*

Lv 23_{33-43} 34 בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג
הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיהוָֹה׃ 36 בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם׃

LXX $_{34}$ *τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ κυρίῳ.* $_{36}$ *καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη ἁγία κλητὴ ἔσται ὑμῖν.*

Js 1_{13} חֹדֶשׁ וְשַׁבָּת קְרֹא מִקְרָא׃ LXX *τὰς νουμηνίας ὑμῶν καὶ τὰ σάββατα καὶ ἡμέραν μεγάλην.*

Joh 7_{22}: cf. Lc 1_{59a}.

---

†**Joh 7_{24}**: *μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνετε.*

Lv 19_{15} לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־תִשָּׂא פְנֵי־דָל וְלֹא תֶהְדַּר פְּנֵי גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ׃

LXX *οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει· οὐ λήμψῃ πρόσωπον πτωχοῦ οὐδὲ θαυμάσεις πρόσωπον δυνάστου, ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν πλησίον σου.*

Dt $1_{16.17}$ שְׁפַטְתֶּם צֶדֶק׃ 17 לֹא־תַכִּירוּ פָנִים בַּמִּשְׁפָּט׃

LXX *κρίνατε δικαίως.* $_{17}$ *οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει.*

Dt 16_{18-20} וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם מִשְׁפַּט־צֶדֶק׃ 19 לֹא־תַטֶּה מִשְׁפָּט
לֹא תַכִּיר פָּנִים׃ 20 צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף׃

LXX *καὶ κρινοῦσιν τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν.* $_{19}$ [*οὐκ ἐκκλινοῦσιν κρίσιν,* AF Luc] *οὐκ ἐπιγνώσονται πρόσωπον.* $_{20}$ *δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ* [*φυλάξῃ* A].

Sach 7_{9} מִשְׁפַּט אֱמֶת שְׁפֹטוּ׃ LXX *κρίμα δίκαιον κρίνατε.*

Tb 3_{2} *κρίσιν ἀληθινὴν καὶ δικαίαν σὺ κρίνεις εἰς τὸν αἰῶνα.*

Joh 7_{27}: *ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.*

Esth 4_{14} רֶוַח וְהַצָּלָה יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר׃

LXX *ἄλλοθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς Ἰουδαίοις.*

Joh 7_{28}: cf. Joh 3_{33}. †**Joh $7_{34.36}$**: cf. Mt $7_{7.8}$.

Joh 7_{35}: *εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων.*

Dt 28_{25} (לְזַעֲוָה); 30_4 (נִדַּחֲךָ); Js 49_6 (נְצִירֵי [נצורי קרי]ר׳); Jr 13_{14} LXX א*; 15_7 (מִזְרֶה); 34 $(41)_{17}$ (לִזְוָעָה [לזעוה קרי]); Ps 139_1 LXX A$^{a(mg)}$T; 147_2 (נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל); Dn 12_2 LXX; Neh 1_9 (נִדַּחֲכֶם); Jdt 5_{19}; 2Mcc 1_{27}.

---

†**Joh 7_{37-39}**: *ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω.* 38 *ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, (καθὼς εἶπεν ἡ γραφή,) ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος.* 39 *τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν.*

Js 55_1 הוֹי כָּל־צָמֵא לְכוּ לַמַּיִם׃ cf. Mt 5_6.

LXX *οἱ διψῶντες, πορεύεσθε ἐφ᾽ ὕδωρ.*

Js 44_3 כִּי אֶצָּק־מַיִם עַל־צָמֵא וְנֹזְלִים עַל־יַבָּשָׁה אֶצֹּק רוּחִי עַל־זַרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל־צֶאֱצָאֶיךָ׃

LXX *ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιθήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου, καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου.*

Js 58_{11}; Jr 2_{13}; Ez 36_{25ss}; 47_{1ss}; Jo $3_{1.2}$ $(2_{28.29})$; $4(3)_{18}$; Sach 13_1; 14_8.

Joh 7_{39b}: *Ἰησοῦς οὔπω ἐδοξάσθη.*

Joh 8_{54}: *ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με.*

Joh 11_4: *ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.*

Joh $12_{16.23.28}$: *ὅτε ἐδοξάσθη Ἰησοῦς.* 23 *ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.* 28 *πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα* [*τὸν υἱόν* LS$^{p\,mg}$ Cop Or (Cyr)].

Joh 13_{31}: *νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.*

Joh 16_{14}: *ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει.*

Joh $17_{1.5.10}$: *δόξασόν σου τὸν υἱόν.* 5 *καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ.* 10 *καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς.*

Act 3_{13}: *ὁ θεὸς . . . ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν.* Mt 3_{17}.

Js 52_{13} הִנֵּה יַשְׂכִּיל עַבְדִּי יָרוּם וְנִשָּׂא וְגָבַהּ מְאֹד׃

LXX *ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται σφόδρα.*

---

†Joh 7_{40}: cf. Mt 16_{14}.

---

†Joh 7_{42}: (οὐχ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι) ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυείδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυείδ, ἔρχεται ὁ Χριστός; Mi $5_{1.3}$. cf. Mt 2_{6}.

Mt 1_{1}: βίβλ. γεν. Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαυείδ.

Mt 12_{23}: μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς [+ τοῦ L] Δαυείδ;

Mt 22_{42}: τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ [om του ℵ] Δαυείδ.

Mc 12_{35}: πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυείδ ἐστιν;

Lc 20_{41}: πῶς λέγουσιν [τινες AS^{p}, οἱ γραμματεῖς S$^{s.c\ sch}$] τὸν Χριστὸν εἶναι Δαυεὶδ υἱόν;

Lc 1_{32}: καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυεὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Mt 9_{27}; 15_{22}; $20_{30.31}$; Mc $10_{47.48}$; Lc $18_{38.39}$: ἐλέησον ἡμᾶς [με], [κύριε] [Ἰησοῦ] υἱὸς [υἱὲ] Δαυείδ.

Mt $21_{9.15}$: ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ.

Act 13_{23}: τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν.

2S 7_{12ss}; Js $11_{1.2}$; Jr 23_{5}; 33_{17}; Hos 3_{5}; Mi $5_{1.3}$; Sach 3_{8}; Ps $89_{4.5}$; 132_{11}; 1 Ch 17_{11}; 1 Mcc 2_{57}; Ps Sal $17_{5.23}$ (υἱὸν Δαυίδ).

Joh 7_{51}: μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ;
cf. Mc $14_{56.57}$; Joh 7_{24}.

Joh 7_{52}: ἐραύνησον καὶ ἴδε ὅτι ἐκ τῆς Γαλιλαίας προφήτης οὐκ ἐγείρεται [ἐγήγερται LS$^{s.p\ mg}$ Cyr]. cf. 2R 14_{25}.

[†Joh 8_{5}: ἐν δὲ τῷ νόμῳ [ἡμῖν] Μωυσῆς ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν.]

Lv 20_{10} וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת אִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ מוֹת־יוּמַת הַנֹּאֵף וְהַנֹּאָפֶת׃

LXX ἄνθρωπος ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα ἀνδρός, ἢ ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα τοῦ πλησίον, θανάτῳ θανατούσθωσαν ὁ μοιχεύων καὶ ἡ μοιχευομένη.

Dt 22_{22-24} כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב עִם־אִשָּׁה בְעֻלַת־בַּעַל וּמֵתוּ

גַּם־שְׁנֵיהֶם וגו׃ 23 כִּי יִהְיֶה נַעֲרָ [נערה קרי] בְתוּלָה מְאֹרָשָׂה
לְאִישׁ וּמְצָאָהּ אִישׁ בָּעִיר וְשָׁכַב עִמָּהּ׃ 24 וְהוֹצֵאתֶם אֶת־שְׁנֵיהֶם
אֶל־שַׁעַר הָעִיר הַהִוא וּסְקַלְתֶּם אֹתָם בָּאֲבָנִים וָמֵתוּ וגו׃

LXX *ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνοικισμένης ἀνδρί, ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους κτλ.*
23 *ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρί, καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς·*
24 *ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ λιθοβοληθήσονται ἐν λίθοις καὶ ἀποθανοῦνται· κτλ.*

[**Joh 8_{6}**: *ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν εἰς τὴν γῆν.*]

Jr 17_{13} יְסוּרַי [וסורי קרי] בָּאָרֶץ יִכָּתֵבוּ׃

LXX *ἀφεστηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν.*

[**Joh 8_{7}**: *ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος ἐπ' αὐτὴν βαλέτω λίθον.*]

Act 7_{58}: ... *ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο ...*

Dt 17_{7} יַד הָעֵדִים תִּהְיֶה־בּוֹ בָרִאשֹׁנָה לַהֲמִיתוֹ׃

LXX *καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ' αὐτῷ ἐν πρώτοις θανατῶσαι αὐτόν.*

[**Joh 8_{11}**: *εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου, ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε.*] Ez $33_{11\,ss.}$

Joh 8_{12}: Act 13_{47}.

---

†**Joh $8_{16.17}$**: *καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με [πατήρ].* 17 *(καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι) δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν.* cf. Mc $14_{56.59}$.

Joh $8_{24.28}$: *ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι.* 28 *τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι.*

Joh 13_{19}: *ἵνα πιστεύσητε . . . ὅτι ἐγώ εἰμι.*

Joh 8_{58}: *ἐγὼ εἰμί.*

Dt 32_{39} רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי׃

LXX *ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ.*

Js $43_{10.25}$ לְמַעַן תֵּדְעוּ וְתַאֲמִינוּ לִי וְתָבִינוּ כִּי־אֲנִי הוּא׃
25 אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה וגו׳׃

LXX *ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγώ εἰμι.* 25 *ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων κτλ.* cf. Lc 1_{77}.

Joh 8_{26}: cf. Joh 3_{33}.

Joh 8_{33}: *οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε.*

Neh 9_{36} הִנֵּה אֲנַחְנוּ הַיּוֹם עֲבָדִים׃

LXX *ἰδού ἐσμεν σήμερον δοῦλοι.*

Joh 8_{35}: *ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.* Gn 21_{10-14}.

---

†**Joh 8_{41}**: *ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν.*

Js 63_{16} אַתָּה אָבִינוּ . . . אַתָּה יְהוָה אָבִינוּ גֹּאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ׃

LXX *σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν, . . . ἀλλὰ σύ, Κύριε, πατὴρ ἡμῶν· ῥῦσαι ἡμᾶς, ἀπ᾽ ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐστιν.*

Js 64_{7} וְעַתָּה יְהוָה אָבִינוּ אָתָּה׃

LXX 8 *καὶ νῦν, Κύριε, πατὴρ ἡμῶν σύ.*

Ml 2_{10} הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ׃

LXX *οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν;*

Joh 8_{44}: *ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἕστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστίν.*

Gn 3_{4} וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תְּמֻתוּן

LXX *καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.*

Sap 2_{24} *φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον.*

Joh 8_{50}: *ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.*

Ps 43_{1} שָׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא־חָסִיד׃

LXX *κρῖνόν με, ὁ θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου.*

Joh 8_{54}: cf. Joh. 7_{39b}.

Joh 8_{58}: *πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμί.* cf. Joh 8_{24}.

Mi 5_1 וּמוֹצָאֹתָיו מִקֶּדֶם מִימֵי עוֹלָם׃

LXX 2 *καὶ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος.*

Ps 90_2 בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל׃

LXX *πρὸ τοῦ ὄρη γενηθῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.*

Js 41_4 אֲנִי יְהוָֹה רִאשׁוֹן׃ LXX *ἐγὼ θεὸς πρῶτος.*

Js 44_6; 48_{12} אֲנִי רִאשׁוֹן׃ LXX *ἐγὼ [εἰμι] πρῶτος.*

Joh 8_{59}: cf. Mt $26_{65.66}$.

Joh 9_2: *τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;* cf. Ex 20_5; Dt 5_9.

Joh 9_5: cf. Act 13_{47}.. **Joh 9_{17}**: cf. Mt 16_{14}.

Joh $9_{10.14.17.21.30}$: *πῶς οὖν ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί;* etc. cf. Mt 9_{30}.

Joh $9_{11.18}$: *ἀνέβλεψα.* 18 *ἀνέβλεψεν.* Js 61_1. cf. Mt 11_5.

Joh 9_{24}: *δὸς δόξαν τῷ θεῷ.*

Jos 7_{19} (Achan) שִׂים־נָא כָבוֹד לַיהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

LXX *δὸς δόξαν σήμερον τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραήλ.*

Joh 9_{31}: *οἴδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.* Js 1_{15}; Job 35_{13}.

Pr 15_{29} רָחוֹק יְהוָֹה מֵרְשָׁעִים וּתְפִלַּת צַדִּיקִים יִשְׁמָע׃

LXX *μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει.*

Ps 66_{18} אָוֶן אִם־רָאִיתִי בְלִבִּי לֹא יִשְׁמַע אֲדֹנָי׃

LXX *ἀδικίαν εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ, μὴ εἰσακουσάτω Κύριος.*

Job $27_{8.9}$ כִּי מַה־תִּקְוַת חָנֵף כִּי יִבְצָע׃ 9 הֲצַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע אֵל׃

LXX *καὶ τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει;* 9 *ἢ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰσακούσεται ὁ θεός;*

Ps 14519 רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם׃

LXX *θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐτούς.*

Joh 9$_{34}$: cf. Joh 3$_{6}$. **Joh 9**$_{39}$: cf. Mt 13$_{14.15}$.
Joh 9$_{41}$: cf. Pr 26$_{12}$.

Joh 10$_{3.10-16}$: *καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ᾽ ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά.* 10 *ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν.* 11.14 *ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός.* 12 *καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει.* 16 *καὶ γενήσονται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.*

Ps 95$_{7}$ כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ׃

LXX *ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ.* 8 *σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε κτλ.*

Js 43$_{1}$ קָרָאתִי בְשִׁמְךָ לִי־אָתָּה׃

LXX *ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομά σου, ἐμὸς εἶ σύ.*

Ps 23$_{1.2}$ יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר׃ 2 בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל־מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלֵנִי׃

LXX *Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει.* 2 *εἰς τόπον χλόης, ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν· ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέν με.*

Ez 34$_{5.6.8.13.23}$ וַתְּפוּצֶינָה מִבְּלִי רֹעֶה וַתִּהְיֶינָה לְאָכְלָה לְכָל־
חַיַּת הַשָּׂדֶה וַתְּפוּצֶינָה׃ 6 יִשְׁגּוּ צֹאנִי בְּכָל־הֶהָרִים׃ 8 וַתִּהְיֶינָה
צֹאנִי לְאָכְלָה לְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה׃ 13 וְהוֹצֵאתִים׃ 23 וַהֲקִימֹתִי עֲלֵיהֶם
רֹעֶה אֶחָד וְרָעָה אֶתְהֶן אֵת עַבְדִּי דָוִיד הוּא יִרְעֶה אֹתָם וְהוּא
יִהְיֶה לָהֶן לְרֹעֶה׃

LXX *καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ ἐγενήθη εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ.* 6 *καὶ διεσπάρη μου τὰ πρόβατα ἐν παντὶ ὄρει.* 8 *καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου.* 13 *καὶ ἐξάξω αὐτούς.* 23 *καὶ ἀναστήσω ἐπ᾽ αὐτοὺς ποιμένα ἕνα [ποιμένα ἕτερον A] καὶ ποιμαίνει αὐτούς, τὸν δοῦλόν μου Δαυείδ, καὶ ἔσται αὐτῶν ποιμήν.*

Ez 37_{24} וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְרוֹעֶה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם׃
LXX *καὶ ὁ δοῦλός μου Δαυεὶδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν· ἔσται ποιμὴν εἷς πάντων.*

Js 40_{11}; Mi 5_3; Ps 78_{70-72}; Sach 11_{4-17}.

Joh $10_{7.9}$: *ἐγώ εἰμι ἡ θύρα* [$_7$ + *τῶν προβάτων*].

Ps 118_{20} זֶה־הַשַּׁעַר לַיהוָה צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ׃ LXX *αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ.*

Joh 10_8: *πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταί.* Jr $23_{1.2}$.

Joh 10_{11-18}: *ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων.* 15 *καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.* 17 *ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου.* 18 *ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ.*

Js $53_{10.12}$ אִם־תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ׃ 12 תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ׃

LXX *ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας.* 12 *ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.*

Joh 10_{31}: cf. Mt $26_{65.66}$.

***Joh 10_{34}**: (*οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ὅτι*) *ἐγὼ εἶπα* [*εἶπον* ADΔ]· *θεοί ἐστε* [MT LXX +];

Ps 82_6 אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם׃
LXX *ἐγὼ εἶπα· θεοί ἐστε καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες.*
Js 41_{23} אֱלֹהִים אַתֶּם׃ LXX *θεοί ἐστε.*

---

†**Joh 10_{36}**: *ὅτι εἶπον· υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι*; cf. Mt 27_{43b}.

Joh 11_4: cf. Joh 7_{39b} †**Joh 11_{27}**: cf. Mt 3_{17}; 11_3.

Joh 11_{52}: *ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν.* cf. Mt 23_{37}.

Mi 5_2 וְיֶתֶר אֶחָיו יְשׁוּבוּן עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
LXX $_3$ *καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.* cf. Jr 23_3.

Bar 5_5 *ἀνάστηθι, Ἰερουσαλήμ, καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ, καὶ περίβλεψαι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἴδε σου συν-*

ηγμένα τὰ τέκνα ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου, χαίροντας τῇ τοῦ θεοῦ μνείᾳ.

Ps Sal $11_{3.4}$ *στῆθι, Ἱερουσαλήμ, ἐφ᾽ ὑψηλοῦ, καὶ ἴδε τὰ τέκνα σου ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν συνηγμένα εἰς ἅπαξ ἀπὸ [ὑπὸ] Κυρίου.* 4 *ἀπὸ βορρᾶ ἔρχονται τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ θεοῦ αὐτῶν· ἐκ νήσων μακρόθεν συνήγαγεν αὐτοὺς ὁ θεός.*

Joh 11_{55}: *ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς.* Nm 9_{10}.

Joh 18_{28}: *ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ φάγωσιν τὸ πάσχα.*

2Ch 30_{17} כִּי־רַבַּת בַּקָּהָל אֲשֶׁר לֹא־הִתְקַדָּשׁוּ וְהַלְוִיִּם עַל־
שְׁחִיטַת הַפְּסָחִים לְכֹל לֹא טָהוֹר לְהַקְדִּישׁ לַיהוָה׃

LXX *ὅτι πλῆθος τῆς ἐκκλησίας οὐχ ἡγνίσθη, καὶ οἱ Λευεῖται ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φάσεκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἁγνισθῆναι τῷ κυρίῳ.*

Joh 12_{8}: cf. Mt 26_{11}. ***Joh 12_{13}**: cf. Mt $21_{8.9}$.

***Joh 12_{15}**: cf. Mt 21_{5}; Lc 1_{13a}. **Joh 12_{16}**: cf. Joh 7_{39b}.

†**Joh 12_{27}**: cf. Mt 26_{38}.

Joh $12_{28.29}$: 1S $12_{17.18}$; Ps 18_{14}; 29_{3-9}; Job $37_{4.5}$; 40_{6}(1).

Joh $12_{32.34}$: cf. Joh 3_{14}. †**Joh 12_{34}**: cf. Lc $1_{32b.33}$.

Joh $12_{35.36.46}$. cf. Act 13_{47}.

***Joh 12_{38}**: (*ἵνα ὁ λόγος Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπεν·*) *κύριε* [Mein Herr S[s]], *τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν* [unserm Gerichte S[s]]; *καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;*

Js 53_{1} מִי הֶאֱמִין לִשְׁמֻעָתֵנוּ וּזְרוֹעַ יְהוָה עַל־מִי נִגְלָתָה׃

LXX *Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου* [*α΄ θ΄* ※ *ἐπὶ* Q[mg]] *τίνι ἀπεκαλύφθη;*

***Joh 12_{40}**: cf. Mt 13_{13-15}.

Joh 12_{41}: *ταῦτα εἶπεν Ἠσαΐας ὅτε εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ.*

Js $6_{1.5}$ וְשׁוּלָיו מְלֵאִים אֶת־הַהֵיכָל׃ 5 אֶת־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת
רָאוּ עֵינָי׃

LXX *καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ.* 5 *τὸν βασιλέα Κύριον σαβαὼθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου.*

Joh $13_{5.6.8}$: cf. Lc 7_{44}. ***Joh** 13_{18}: cf. Mc 14_{18}.
Joh 13_{19}: cf. Joh 8_{24}. **Joh** 13_{31}: cf. Joh 7_{39}.

Joh 13_{34}; $15_{12.17}$; *ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.* cf. Mt $5_{43.44}$; 19_{19b}.

Joh $14_{1.27}$: cf. Mt 26_{38}.

Joh 14_{21}: *καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.*
Ex $33_{13.18}$ הוֹדִעֵנִי נָא אֶת־דְּרָכֶךָ׃ 18 הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ׃
LXX *ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν.*

Joh 14_{23a}: *ἐάν τις ἀγαπᾷ με, . . . καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν.*
Pr 8_{17} אֲנִי אֹהֲבַיה [אהבי קרי] אֵהָב׃
LXX *ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ.*

Joh 14_{23b}: cf. Joh 1_{14}.

Joh $15_{1\,ss}$: *ἐγώ ειμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή.*
Jr 2_{21} וְאָנֹכִי נְטַעְתִּיךְ שֹׂרֵק כֻּלֹּה זֶרַע אֱמֶת׃ LXX *ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον πᾶσαν ἀληθινήν.*
Sir $24_{17\,(23)}$ *ἐγὼ ὡς ἄμπελος βλαστήσασα χάριν, καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλούτου.*
Js 5_{1-7}; Ez 15_{1-6}; 19_{10-14}; Ps 80_{9-16}.

Joh $15_{12.17}$: cf. Joh 13_{34}.

Joh $15_{14.15}$: *ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε.* 15 *ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους.*
Lc 12_4: *λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου.*
Sap 7_{27} *φίλους θεοῦ καὶ προφήτας κατασκευάζει.*

***Joh** 15_{25}: (*ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος ὅτι*) *ἐμίσησάν με δωρεάν.*
Ps 35_{19}; 69_5 שֹׂנְאַי חִנָּם׃
LXX *οἱ μισοῦντές με* [35_{19} om *με* A] *δωρεάν.*

Joh 16_1: cf. Mt 24_{10}.

Joh 16_{13a}: *ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν.*

Ps 25$_5$ הַדְרִיכֵנִי בַאֲמִתֶּךָ׃
LXX ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου.

Joh 16$_{13b}$: καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
Js 41$_{23}$ הַגִּידוּ הָאֹתִיּוֹת לְאָחוֹר׃
LXX ἀναγγείλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ᾽ ἐσχάτου.
Js 44$_7$ וְאֹתִיּוֹת וַאֲשֶׁר תָּבֹאנָה יַגִּידוּ לָמוֹ׃ LXX καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν.

Joh 16$_{14}$: cf. Joh 7$_{39}$. **Joh 16**$_{21.22a}$: cf. Mt 24$_8$.

---

†**Joh 16**$_{22b}$: πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία.
Js 66$_{14}$ וּרְאִיתֶם וְשָׂשׂ לִבְּכֶם׃
LXX καὶ ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται ἡ καρδία ὑμῶν.

---

†**Joh 16**$_{32}$: cf. Mt 26$_{31}$. **Joh 17**$_{1.5.10}$: cf. Joh 7$_{39}$.

Joh 17$_2$: cf. Mt 28$_{18.20}$. πάσης σαρκός. כָּל־בָּשָׂר׃

Joh 17$_3$: αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσιν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν.
Sap 15$_3$ τὸ γὰρ ἐπίστασθαί σε ὁλόκληρος δικαιοσύνη, καὶ εἰδέναι σου τὸ κράτος ῥίζα ἀθανασίας.
cf. Mc 12$_{29}$ (Mt 22$_{37}$); Lc 1$_{77}$; Joh 3$_{33}$.

Joh 17$_5$: cf. Joh 1$_{1-3}$.

Joh 17$_9$: οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ.
Jr 7$_{16}$ וְאַתָּה אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה וְאַל־תִּשָּׂא בַעֲדָם
רִנָּה וּתְפִלָּה וְאַל־תִּפְגַּע־בִּי כִּי־אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ אֹתָךְ׃
LXX καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτούς, καὶ μὴ εὔχου καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι.
Jr 14$_{11}$ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי אַל־תִּתְפַּלֵּל בְּעַד־הָעָם הַזֶּה לְטוֹבָה׃
LXX καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς μέ· μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθά.

---

†**Joh 17**$_{12}$: εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, (ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ). Ps 41$_{10}$ (Mc 14$_{18}$): 69$_{26}$; 109$_8$ (Act 1$_{16\,ss}$).
Js 34$_5$ וְעַל־עַם חֶרְמִי׃ LXX ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας.
Js 57$_4$ יִלְדֵי־פֶשַׁע׃ LXX τέκνα ἀπωλείας.

Joh 17$_{19}$: *καὶ ὑπὲρ αὐτῶν [ἐγὼ] ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.* Ex 13$_{2}$; Dt 15$_{19}$.

Ex 28$_{41}$ . . . וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם אֶת־אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ
וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְכִהֲנוּ־לִי׃

LXX $_{37}$ *καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· . . . καὶ ἁγιάσεις αὐτούς, ἵνα ἱερατεύωσίν μοι.*

Joh 18$_{1}$: *Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων.* cf. 2S 15$_{23}$.

Joh 18$_{22.23}$: *εἷς παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ;* $_{23}$ *ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ.* cf. Mt 26$_{67}$; Act 23$_{5}$.

Joh 18$_{28}$: cf. Joh 11$_{55}$. **Joh 19**$_{1.3}$: cf. Mt 26$_{67}$.
†**Joh 19**$_{7}$: cf. Mt 26$_{65.66}$; 27$_{43b}$. **Joh 19**$_{9}$: cf. Mt 26$_{63a}$.

Joh 19$_{17}$: *καὶ βαστάζων ἑαυτῷ τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν.* cf. Mt 21$_{39}$.

Gn 22$_{6}$ וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ׃

LXX *ἔλαβεν δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.*

Jr 11$_{19}$ וַאֲנִי כְּכֶבֶשׂ אַלּוּף יוּבַל לִטְבוֹחַ וְלֹא־יָדַעְתִּי כִּי־עָלַי
חָשְׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת נַשְׁחִיתָה עֵץ בְּלַחְמוֹ וְנִכְרְתֶנּוּ מֵאֶרֶץ חַיִּים וּשְׁמוֹ
לֹא־יִזָּכֵר עוֹד׃

LXX *ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ ἔγνων. ἐπ' ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρόν, λέγοντες· δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον [τράχηλον A*] αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ οὐκέτι.*

***Joh 19**$_{24}$: cf. Mt 27$_{35}$. †**Joh 19**$_{28—30}$: cf. Mt 27$_{34.48}$.
Joh 19$_{31.41.42}$: cf. Mt 27$_{57—60}$; Joh 7$_{2ss}$.

***Joh 19**$_{36}$: (*ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·*) *ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται* [confringent Cop, confringetis,

-gitis It, *συντριβήσετε*, *συντρίψετε* Or] [*ἀπ'* א It S^p (Or), *παρ'* Cyr] *αὐτοῦ* [in eo S^sch].

Ex 12_{46} (Passa) וְעֶצֶם לֹא־תִשְׁבְּרוּ־בוֹ׃ LXX *καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε* [*συντρίψεται* A] *ἀπ' αὐτοῦ.*

Nm 9_{12} (Passa) וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ׃ LXX *καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψουσιν* [*συντρίψεται* A] *ἀπ' αὐτοῦ.*

Ps 34_{21} שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃

LXX *Κύριος φυλάσσει πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται.*

***Joh** $\mathbf{19}_{37}$: (*καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει·*) *ὄψονται* [MT. LXX +] *εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.*

Sach 12_{10} וְהִבִּיטוּ אֵלַי אֵת אֲשֶׁר־דָּקָרוּ׃

LXX *καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς μὲ* [+ (?) *εἰς ὃν ἐ*[*ξ*]*ε*[*κέντησαν*] *Γ*] *ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, καὶ κόψονται* [*ὄψονται* א*] *ἐπ' αὐτὸν κτλ.* cf. Mt 24_{30a}.

Joh $\mathbf{19}_{41.42}$: cf. Mt 27_{57}. **Joh** $\mathbf{20}_{19.21.26}$: cf. Lc 10_5.

Joh $\mathbf{20}_{22}$: *καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε πνεῦμα ἅγιον.* 1R 17_{21} LXX. cf. Act 20_{10}.

Gn 2_7 וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים׃ LXX *καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς.*

Ez $37_{5.6.9.14}$ הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם׃ 6 וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם׃ 14 וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם׃

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς.* 6.14 *καὶ δώσω* [14 *τὸ*] *πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε.* 9 Mt 24_{31b}.

Joh $\mathbf{20}_{28}$: *ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου.* cf. 1R 18_{39}.

Ps 35_{23} אֱלֹהַי וַאדֹנָי׃ LXX *ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός μου.*

---

†**Joh** $\mathbf{20}_{31}$: *ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.* cf. Mt 3_{17}.

Apostelgeschichte.

Act $\mathbf{1}_3$: *δι' ἡμερῶν τεσσεράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς.* cf. Mt 4_2.

Tb 12_{19} (Raphael) *πάσας τὰς ἡμέρας ὠπτανόμην ὑμῖν, καὶ οὐκ ἔφαγον οὐδὲ ἔπιον, ἀλλὰ ὅρασιν ὑμεῖς ἐθεωρεῖτε.*

Act 1_{5}: cf. Lc. 3_{16}; Joh 20_{22}.

Act 1_{6}: *εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ* [*ἀποκαταστάνεις εἰς τὴν βασ. τοῦ Ἰσρ.* D]; Ml 3_{24}(4_{5}); Ez 17_{23}; Sir 48_{10}; Ps Sal 17_{23}.

Gn 41_{13} אֹתִי הֵשִׁיב עַל־כַּנִּי: LXX *ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ* [*εἰς* E] *τὴν ἀρχήν μου.*

Jr 50_{19} וְשֹׁבַבְתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל אֶל־נָוֵהוּ: LXX 27_{19} *καὶ ἀποκαταστήσω τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ.*

Dn 4_{33} וְלִיקַר מַלְכוּתִי הַדְרִי וְזִוִי יְתוּב עֲלַי וגו׳:

LXX' *ἀποκατεστάθη ἡ βασιλεία μου ἐμοί.*

1Mcc 15_{3} *βουλεύομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας, ὅπως ἀποκαταστήσω αὐτὴν ὡς ἦν τὸ πρότερον.*

Act 1_{8}: *ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.*

Js 48_{20}; 49_{6}; 62_{11} עַד־[62_{11} אֶל־]קְצֵה הָאָרֶץ:

LXX et 1Mcc 3_{9} *ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.*

Act $1_{9.11}$: cf. Mt 10_{23}; Mc 16_{19}.

Act 1_{12}: *ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν* [distat . . . quasi septem stadia S[sch]]. cf. Mt 12_{2}; Joh 5_{10}.

Mt 24_{20}: *ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν . . . σαββάτῳ.*

Ex 16_{29} אַל־יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי:

LXX *μηδεὶς ἐκπορευέσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ* [*τῇ ἡμ. τῶν σαββάτων* F].

Nm 35_{5} אַלְפַּיִם בָּאַמָּה: Jos 3_{4} כְּאַלְפַּיִם אַמָּה:

LXX *δισχιλίους πήχεις.*

***Act $1_{16.17.20a}$**: *ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ἣν προεῖπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυεὶδ περὶ Ἰούδα . . .,* 17 *ὅτι κατηριθμημένος ἦν ἐν ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης.* 20 (*γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν·*) *γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ* [*αὐτῶν* S[p mg] Cu] *ἔρημος καὶ μὴ ἔστω* [*ᾖ* D*] *ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ.*

Ps 69_{26} תְּהִי־טִירָתָם נְשַׁמָּה בְּאָהֳלֵיהֶם אַל־יְהִי יֹשֵׁב:

LXX γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν.

---

*Act 1_{20b}: (καί·) τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῖ λαβέτω [λάβοι ECu] ἕτερος.

Ps 109_8 יְהִיוּ־יָמָיו מְעַטִּים פְּקֻדָּתוֹ יִקַּח אַחֵר׃

LXX γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι [λαβέτω R] ἕτερος.

Act 1_{24}: cf. Lc 16_{15a}. Act 1_{26}: cf. 1S $10_{20.21}$.

Act 2_1: ἐν τῷ συνπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς. Ex 23_{16}; Lv 23_{15-21}; Nm 28_{26-31}; Dt 16_{9-12}.

Tb 2_1 ἐν τῇ πεντηκοστῇ ἑορτῇ ἥ ἐστιν ἁγία ἑπτὰ ἑβδομάδων.

2Mcc 12_{32} μετὰ δὲ τὴν λεγομένην πεντηκοστήν.

Act 2_5: ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

Dt 2_{25} עַל־פְּנֵי הָעַמִּים תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם׃ LXX ἐπὶ πρόσωπον πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.

Act 2_{11}: cf. Lc 1_{49a}.

Act 2_{17-21}: (16 ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ [om Ιωηλ D Ir]·) καὶ [om και D S^sch Cop Ir] ἔσται [μετὰ ταῦτα BC Cyr^h] ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις [om εν τ. ε. η. B Cyr^h], λέγει ὁ θεός [λέγει κύριος DE Ir], [LXX +] ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα [-ας -ας D^gr], καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν [οἱ υἱοὶ αὐτῶν D] καὶ αἱ [om αι C*^vid D] θυγατέρες ὑμῶν [om υμων C, θυγ. αὐτῶν D], καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν [om υμων D] ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν [om υμων C*^vid DE] ἐνυπνίοις [-νια E] ἐνυπνιασθήσονται· 18 καίγε [καὶ ἐγὼ D*] ἐπὶ τοὺς δούλους [τὰς δούλας ℵ] μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας [τοὺς δούλους ℵ] μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις [om εν τ. η. ε. D] ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν [om και πρ. D]. 19 καὶ δώσω τέ-

ρατα ἐν τῷ οὐρανῷ *ἄνω* [om *ανω* AS[sch]] *καὶ* *σημεῖα* *ἐπὶ τῆς γῆς κάτω* [om *κατω* S[sch]], *αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ* [om *αιμα—καπνου* D]. 20 *ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται* [*μεταστρέφεται* D[gr]*] *εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν* [+ *ἢ* B] *ἐλθεῖν* [*τὴν* ℵ[c]ACE] *ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ* [om *και επιφ.* ℵD]. 21 *καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἐὰν* [*ὃς ἂν* ℵ[a]ACD] *ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα* [*τοῦ* D*] *κυρίου σωθήσεται* [om *και εσται κτλ* ℵ*].

Jo 3_{1-5} וְהָיָה אַחֲרֵי־כֵן אֶשְׁפּוֹךְ אֶת־רוּחִי עַל־כָּל־בָּשָׂר וְנִבְּאוּ
בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם זִקְנֵיכֶם חֲלֹמוֹת יַחֲלֹמוּן בַּחוּרֵיכֶם חֶזְיֹנוֹת יִרְאוּ׃
2 וְגַם עַל־הָעֲבָדִים וְעַל־הַשְּׁפָחוֹת בַּיָּמִים הָהֵמָּה אֶשְׁפּוֹךְ אֶת־רוּחִי׃
3 וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ דָּם וָאֵשׁ וְתִמְרוֹת עָשָׁן׃ 4 הַשֶּׁמֶשׁ
יֵהָפֵךְ לְחֹשֶׁךְ וְהַיָּרֵחַ לְדָם לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃
5 וְהָיָה כֹּל אֲשֶׁר־יִקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה יִמָּלֵט׃

LXX 2_{28-32} *καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ* [om *και* ℵ[c.b]AQ*] *ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια* [*ἐνυπνίοις* ℵ[c.b]AQ] *ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται·* 29 *καὶ* [*καίγε* ℵ[c.a, c.b]A] *ἐπὶ τοὺς δούλους μου* [om *μου* ℵ*] *καὶ ἐπὶ τὰς δούλας* [+ *μου* ℵ[c.a]AQ] *ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου·* 30 *καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ* [*οὐρ. ἄνω καὶ σημ*[*ε*]*ῖα* ℵ[c.b]] *ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ·* 31 *ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἐλθεῖν* [*τὴν* A] *ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ·* 32 *καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν* [*ὃς ἐὰν* ℵ] *ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.*

Js 2_2; Mi 4_1 וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃

LXX Js 2_2 *ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις.*

Mi 4_1 *καὶ ἔσται ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.*

Act 2_{24}: *λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου.* cf. Mt 24_8.

2S 22_6 חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבֻּנִי׃

LXX *ὠδῖνες θανάτου ἐκύκλωσάν με.*

Ps $18_{5.6}$; 116_3 אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־מָוֶת׃ 18_6 חֶבְלֵי שְׁאוֹל סְבָבוּנִי׃

LXX 17_5; 114_3 *περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου.* 17_6 *ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν με.*

Job 39_2 וְיָדַעְתָּ עֵת לִדְתָּנָה׃

LXX *ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας;*

***Act** $2_{25-28.31}$: (*Δαυεὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν·*) *προορώμην* [*προωρ.* B[3]] *τὸν κύριον* [+ *μου* ℵDS[sch]] *ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.*
26 *διὰ τοῦτο ηὐφράνθη μου ἡ καρδία* [*ἡ κ. μου* ℵ[c]ACDE] *καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι* [*ἐφ' ἐλπ.* ℵCD], 27 *ὅτι οὐκ ἐνκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην* [*ᾅδου* E Cu] *οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.* 28 *ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης* [*-νην* A[*vid](It)] *μετὰ τοῦ προσώπου σου.* — 31 *ὅτι οὔτε ἐνκατελείφθη* [*ἡ ψυχὴ αὐτοῦ* C[3]E S[p] Cu] *εἰς ᾅδην* [*ᾅδου* ACDE] *οὔτε ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.*

***Act** 13_{34-37}: *ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν.* 35 (*διότι καὶ ἐν ἑτέρῳ* [*ἑτέρως* D, in alio loco Cop] *λέγει·*) *οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.* 36 *Δαυεὶδ . . . εἶδεν διαφθοράν·* 37 *ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.*

Ps 16_{8-11} שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט׃
9 לָכֵן שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח׃ 10 כִּי לֹא־
תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא־תִתֵּן חֲסִידֶיךָ [יתיר י] לִרְאוֹת שָׁחַת׃
11 תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ׃

LXX *προορώμην* [*προωρ.* B[ab]] *τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.*
9 *διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι.* 10 *ὅτι οὐκ ἐνκαταλείψεις* [*-ψῃς* U, *-λείπεις* R[vid]] *τὴν ψυχήν μου εἰς* [*τὸν* ℵ*U] *ᾅδην* [*εἰς ᾅδου* A], *οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.* 11 *ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης* [*-νην* AR*] *μετὰ τοῦ προσώπου σου.*

Act 2_{29}: . . . *Δαυείδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη,*

καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.

†**Act** 13_{36}: *Δαυεὶδ . . . ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ.*

1R 2_{10} וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד׃

LXX *καὶ ἐκοιμήθη Δαυεὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυείδ.*

Neh 3_{16} עַד־נֶגֶד קִבְרֵי דָוִיד׃

LXX *ἕως κήπου τάφου Δαυείδ.*

***Act** 2_{30}: *προφήτης οὖν ὑπάρχων καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος* [*καρδίας* D*, ventris S^sch Ir] *αὐτοῦ καθίσαι ἐπὶ τὸν θρόνον* [*ἐπὶ τοῦ θρόνου* E Cyr] *αὐτοῦ.* cf. Joh 7_{42}.

Ps 132_{11} נִשְׁבַּע־יְהוָֹה לְדָוִד אֱמֶת לֹא־יָשׁוּב מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנְךָ
אָשִׁית לְכִסֵּא־לָךְ׃

LXX *ὤμοσεν Κύριος τῷ Δαυεὶδ ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει αὐτήν· ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας* [*τῆς ὀσφύος* R] *σου θήσομαι ἐπὶ τὸν θρόνον* [*ἐπὶ τοῦ θρόνου* ℵ^c.a T] *σου.*

Ps $89_{4.5}$ נִשְׁבַּעְתִּי לְדָוִד עַבְדִּי׃ 5 עַד־עוֹלָם אָכִין זַרְעֶךָ וּבָנִיתִי
לְדֹר־וָדוֹר כִּסְאֲךָ׃

LXX *ὤμοσα Δαυεὶδ τῷ δούλῳ μου·* 5 *ἕως τοῦ αἰῶνος ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου.*

Act 2_{33}: cf. Joh 3_{14b}. ***Act** $2_{34.35}$: cf. Mt 22_{44}.

Act 2_{36}: *πᾶς οἶκος Ἰσραήλ.* כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל׃

---

†**Act** 2_{39}: *καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν, ὅσους* [*οὓς* AC Cop] *ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.*

cf. Mt 8_{11}; Js 57_{19}; Ps Sal $11_{3.4}$; 17_{34}.

Js 60_{4} בָּנַיִךְ מֵרָחוֹק יָבֹאוּ׃

LXX *ἥκασιν πάντες οἱ υἱοί σου μακρόθεν.*

Sach 6_{15} וּרְחוֹקִים יָבֹאוּ׃

LXX *καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἥξουσιν.*

Jo 3_{5} וּבַשְּׂרִידִים אֲשֶׁר יְהוָֹה קֹרֵא׃

LXX 2_{32} *καὶ εὐαγγελιζόμενοι οὓς Κύριος προσκέκληται.*

---

†**Act** 2_{40}: cf. Mt 17_{17}.

Act 3_{1}: *ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην.*

Act $10_{3.9}$: *ὡσεὶ περὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας.* 9 *ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην* [*ἐνάτην* ℵ[c]]. Ps 55_{18}; Dn 6_{10}.

Act 3_{8}: *καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη . . . καὶ ἁλλόμενος.*

Act 14_{10}: *καὶ ἥλατο καὶ περιεπάτει.* Js 35_{6} cf. Mt 11_{5}.

---

†Act 3_{13}: cf. Mt 22_{32}; 3_{17}; Joh 7_{39b}. Act 3_{14}: cf. Mc 1_{24b}.
Act 3_{18}: cf. Lc $24_{26ss.}$ Act 3_{19}: cf. Lc 1_{77}.

Act $3_{20.21}$: *ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου.* 21 *ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν.*

Ex 8_{11} וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי הָיְתָה הָרְוָחָה׃
LXX 15 *ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι γέγονεν ἀνάψυξις.*
Js $43_{18.19}$; 65_{17}; 66_{22}. — cf. Mt 11_{14}.

---

*Act $3_{22.23}$: (*Μωϋσῆς μὲν εἶπεν ὅτι*) *προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν* [om *ημων* B Cop, om *ο θ. η.* S[sch], *ὁ θεὸς ὑμῶν* ℵ[c]AD Ir Or] *ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν* [*ἡμῶν* D[gr] Just] *ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ* [*-σει* C] [MT. LXX +] *πρὸς ὑμᾶς.* 23 *ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ ἥτις ἂν* [*ἐὰν* ℵAC] *μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου* [MT. LXX +] *ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ* [MT. LXX +].

*Act 7_{37}: (*οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἴπας τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ·*) *προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει* [*κύριος* CES[p] Cop] *ὁ θεὸς* [om *ο θεος* S[p]] [+ *ἡμῶν* E] *ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν* [om *υμων* ℵ*] *ὡς ἐμέ* [+ *αὐτοῦ ἀκούσεσθε* [*ἀκούεσθε* D[gr*]] CDES[sch. p] Cop].

Dt $18_{15.16.19}$ נָבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָֹה
אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן׃ 16 כְּכֹל אֲשֶׁר וגו׳׃ 19 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר
לֹא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ׃

LXX *προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ὡς ἐμὲ* [om *ως εμε* F*] *ἀναστήσει Κύριος ὁ θεός σου σοί* [*ἀναστ. σοι κ.*

ὁ ϑ. σου AF Luc], *αὐτοῦ ἀκούσεσϑε.* 16 *κατὰ πάντα ὅσα κτλ.* 19 *καὶ ὁ ἄνϑρωπος* [+ *ἐκεῖνος* AF] *ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ* [+ *τῶν λόγων αὐτοῦ* AF] *ὅσα ἐὰν* [*ἂν* F Luc] *λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκεῖνος* [om *εκ.* FLuc, om *ο πρ. εκ.* A] *ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου* [+ *ὁ προφήτης* A], *ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ.*

Lv 23_{29} כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר . . . וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃ cf. Nm 15_{30}.

LXX *πᾶσα ψυχὴ ἥτις . . . ἐξολεϑρευϑήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.*

***Act 3_{25}**: *ὑμεῖς ἐστε οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαϑήκης ἧς διέϑετο ὁ ϑεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν, (λέγων πρὸς Ἀβραάμ·) καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηϑήσονται* [*εὐλογηϑήσονται* B] *πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς.*

Gn 22_{18} (Abr.); 26_4 (Isaak) וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃

LXX *καὶ ἐνευλογηϑήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔϑνη* [Luc et 26_4 + *τῆς γῆς*].

Gn 12_3 וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה׃ LXX *καὶ* [*ἐν*-D Luc]*εὐλογηϑήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.*

Gn 18_{18} וְנִבְרְכוּ־בוֹ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ LXX *καὶ ἐνευλογηϑήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔϑνη τῆς γῆς.*

Gn 28_{14} (Jacob) וְנִבְרְכוּ בְךָ כָּל־מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ׃

LXX *καὶ ἐνευλογηϑήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου.*

Ps 22_{28} כָּל־מִשְׁפְּחוֹת גּוֹיִם׃

LXX *πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐϑνῶν.*

---

†**Act 4_{11}**: cf. Mt 21_{42}.

---

†**Act 4_{24}**: *καὶ εἶπαν· δέσποτα, σὺ* [+ *ὁ ϑεὸς* DES[sch. p] Ir] *ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν ϑάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.* Js 42_5.

אֲדֹנָי [אֲ׳ יֱהוִֹה]׃ LXX *δέσποτα* [*δέσπ. Κύριε*].

†**Act 14_{15}**: *ἐπὶ ϑεὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν* [*τὸν ποιήσαντα* D] *τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν ϑάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.*

†**Act 17_{24}**: *ὁ ϑεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα* [+ *καὶ* E[gr]] *τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων κύριος.* cf. Mt 11_{25}.

Gn 1_{1} בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ׃
LXX *ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.*
Ex 20_{11} כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם׃

LXX *ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησεν Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν* [+ *καὶ τὴν θάλασσαν* B[ab mg] AF Luc] *καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.*

Js 37_{16}; Jr 32_{17} אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃
LXX (Jr 39_{17}) *σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.*
Js 42_{5} כֹּה־אָמַר הָאֵל יְהוָה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטֵיהֶם רֹקַע
הָאָרֶץ וְצֶאֱצָאֶיהָ׃

LXX *οὕτως λέγει Κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πήξας αὐτόν, ὁ στερεώσας τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ.*

Ps 124_{8} עֶזְרֵנוּ בְּשֵׁם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

LXX *βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.*

Ps 146_{6} עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם׃

LXX *τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς* [*ἐν αὐτῇ* T].

Neh 9_{6} אַתָּ [אתה קרי] עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם
וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם׃

LXX *σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν* [+ *καὶ τὸν οὐρανὸν* א Luc] *τοῦ οὐρανοῦ καὶ πᾶσαν τὴν στάσιν αὐτῶν, τὴν γῆν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ,* [+ *τὴν γῆν καὶ* א*] *τὰς θαλάσσας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς* [om *τας θαλ. κτλ* Luc].

***Act 4_{25-27}**: (*ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος Δαυεὶδ παιδός σου* [servi tui S[sch. p] Cop] *εἰπών*·) *ἵνα τί ἐφρύαξαν* [*ἔφρυξαν* D] *ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά* [*καινά* אAD]; 26 *παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.* — 27 *συνήχθησαν γὰρ . . ., ὃν ἔχρισας, . . . σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς* [*λαὸς* E] *Ἰσραήλ.*

Ps $2_{1.2}$ לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים יֶהְגּוּ־רִיק׃ 2 יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי־
אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ־יָחַד עַל־יְהוָה וְעַל־מְשִׁיחוֹ׃

LXX *ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν*

κενά; 2 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.

2S 23_{2}. cf. Mt 22_{43}. — cf. Lc 1_{69}.

Act $4_{27.30}$: *ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας. 30 τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.*

Act 10_{38}: *ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει.*

cf. Mt $3_{16.17}$; 12_{18}; Mc 1_{24b}; Lc 4_{18}.

Ps 45_{8} מְשָׁחֲךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ׃

LXX *ἔχρισέν σε ὁ θεός, ὁ θεός σου.*

Act 4_{32}: *ψυχὴ μία.*

1Ch 12_{38} לֵב אֶחָד׃ LXX *ψυχὴ μία.*

Act 4_{34}: *οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ἦν ἐν αὐτοῖς.*

Dt 15_{4} לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֶבְיוֹן׃

LXX *οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεής.*

Act $4_{36.37}$: *Ἰωσὴφ δὲ . . . Λευείτης, . . ., 37 ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ.* cf. Jr 32 $(39)_{7}$ (Mt 27_{10}).

Act $5_{2.3}$: *καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς. 3 νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου.*

Jos 7_{1} (Achan) וַיִּמְעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מַעַל בַּחֵרֶם׃

LXX *καὶ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος.*

2Mcc 4_{32} *χρυσώματά τινα τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος.*

Act 5_{4}: *ἐψεύσω . . . τῷ θεῷ.*

Jos 24_{27} פֶּן־תְּכַחֲשׁוּן בֵּאלֹהֵיכֶם׃ LXX *ἡνίκα ἐὰν ψεύσησθε Κυρίῳ τῷ θεῷ μου [ἡμῶν A, ὑμῶν Luc].*

Jr 5_{12} כִּחֲשׁוּ בַּיהוָֹה׃ LXX *ἐψεύσατο τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν.*

Act 5_{9}: *πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου.* Mt 4_{7}.

Act 15_{10}: *τί πειράζετε τὸν θεόν;*

Ex $17_{2.7}$ מַה־תְּנַסּוּן אֶת־יְהוָֹה׃ 7 וְעַל נַסֹּתָם אֶת־יְהוָֹה׃

LXX *τί πειράζετε Κύριον; 7 διὰ τὸ πειράζειν Κύριον.*

Nm 14_{22} וַיְנַסּוּ אֹתִי׃ LXX *καὶ ἐπείρασάν με.*

Js 7_{12} וְלֹא־אֲנַסֶּה אֶת־יְהוָה׃ LXX *μὴ πειράσω Κύριον.*
Ps $78_{41.56}$; 106_{14} וַיְנַסּוּ אֵל׃ $_{56}$ וַיְנַסּוּ וַיַּמְרוּ אֶת־אֱלֹהִים
עֶלְיוֹן׃ 106_{14} וַיְנַסּוּ־אֵל׃
LXX 77_{41}; 105_{14} *καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν.* 77_{56} *καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον.*
Sir 18_{23} *μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον.*
Jdt 8_{12} *ἐπειράσατε τὸν θεόν.*

Act 5_{21}: *καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.*
כָּל־זִקְנֵי [בְּנֵי] יִשְׂרָאֵל׃

---

†**Act 5_{30a}**: cf. Mt 22_{32}. **Act 5_{31}**: cf. Joh 3_{14b}.

Act 5_{30b}; 10_{39}: *κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.*
Gn 40_{19}; Dt $21_{22.23}$ (Mt 27_{57-60}); Jos 10_{26}.

Act 5_{39}: *μή ποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε.*
2Mcc 7_{19} *θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας.*

Act 6_6: *ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.*
Act 8_{17}: *τότε ἐπετίθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς.*
Act 13_3: *ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς.*
Nm 8_{10}; 27_{18}; Dt 34_9.

Act 6_{13}: *ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται λαλῶν ῥήματα κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου.*

3Mcc 2_{14} *ὁ θρασὺς καὶ βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδιγμένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον.*
Lv 24_9; Jr $26(33)_{11}$; Ps 24_3.

---

†**Act 7_2**: *ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν.* cf. Gn 11_{31}—12_4.
Ps 29_3 אֵל־הַכָּבוֹד׃ LXX *ὁ θεὸς τῆς δόξης.*
Gn 12_7; 17_1 וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם׃
LXX *καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Ἀβράμ.*

***Act 7_3**: *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐκ* [*ἀπὸ* D[gr], de (It)] *τῆς γῆς σου καὶ* [+ *ἐκ* ℵACES[sch. p] Cop Or Ir] *τῆς συγγενείας σου* [+ *καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου* E],

καὶ δεῦρο εἰς τὴν [om *την* C$^{3\,vid}$] *γῆν ἣν ἄν* [*ἐάν* ℵ*] *σοι δείξω.*

Gn 12$_1$ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֶךְ־לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ׃

LXX *καὶ εἶπεν Κύριος τῷ Ἀβράμ· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου,* [+ *καὶ δεῦρο* E Luc] *εἰς τὴν γῆν ἣν ἄν* [*ἐάν* E] *σοι δείξω.*

---

†**Act 7$_{4a}$**: *τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν Χαρράν.*

Gn 11$_{31}$ וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ . . . וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר כַּשְׂדִּים . . . וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃

LXX *καὶ ἔλαβεν Θάρα τὸν Ἀβρὰμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ . . . καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων . . . καὶ ἦλθεν ἕως Χαρράν, καὶ κατῴκησεν* [*ᾤκησαν* Luc] *ἐκεῖ.*

---

†**Act 7$_{4b}$**: *κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην.*

Gn 11$_{32}$; 12$_5$ וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן׃ 12$_5$ וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ . . . וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן׃

LXX *καὶ ἀπέθανεν Θάρα ἐν Χαρράν.* 12$_5$ *καὶ ἔλαβεν Ἀβρὰμ τὴν Σαρὰ γυναῖκα αὐτοῦ . . ., καὶ ἐξήλθοσαν πορευθῆναι εἰς γῆν Χανάαν· καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χανάαν.*

Act 7$_{5a}$: *καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός.*

Dt 2$_5$ לֹא־אֶתֵּן לָכֶם מֵאַרְצָם עַד מִדְרַךְ כַּף־רָגֶל׃

LXX *οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν οὐδὲ βῆμα ποδός.*

---

†**Act 7$_{5b}$**: *καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου.*

Gn 12$_7$ וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת׃

LXX *καὶ εἶπεν αὐτῷ· τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην.*

Gn 13$_{15}$ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃

LXX *πᾶσαν τὴν γῆν ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος.*

Gn 15_2 וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי :

LXX *ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος.*

Gn 17_8 וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֵת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֵת כָּל־
אֶרֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת עוֹלָם :

LXX *καὶ δώσω σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ τὴν γῆν ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χανάαν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.*

Gn 48_4 וַיֹּאמֶר אֵלַי . . . וְנָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזַרְעֲךָ
אַחֲרֶיךָ אֲחֻזַּת עוֹלָם :

LXX *καὶ εἶπέν μοι· . . . καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.*

***Act $7_{6.7}$**: *ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός* [+ *πρὸς αὐτόν* D Ir], *ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ* [*σου* ℵ S[sch] Cop] *πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ* [*αὐτοὺς* D] *καὶ κακώσουσιν* [*κακ. αὐτὸ καὶ δουλ.* E] [+ *αὐτὸ* C S[sch. p], *αὐτοὺς* Cop] [LXX +] *ἔτη τετρακόσια·* 7 *καὶ τὸ* [*τὸ δὲ* C] *ἔθνος ᾧ ἂν* [*ἐὰν* ℵ A C E] *δουλεύσουσιν* [-*σωσιν* ℵ B E] *κρινῶ ἐγώ, ὁ θεὸς εἶπεν* [*εἶπεν ὁ θεός* D E S[sch. p] Cop Ir], *καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται* [+ *ἐκιθεν* E] [MT. LXX +] *καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.* cf. Act 13_{17}.

Gn $15_{13.14}$ וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי־גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ
בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה : 14 וְגַם
אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל :

LXX *καὶ ἐρρέθη πρὸς Ἀβράμ· γινώσκων γνώσῃ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ, καὶ κακώσουσιν αὐτὸ καὶ δουλώσουσιν* [*καὶ δουλ. αὐτοὺς καὶ κακ.* Luc] *αὐτοὺς καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη* [*ἔτη τετρ.* Luc]. 14 *τὸ δὲ* [*καὶ τὸ* Luc] *ἔθνος ᾧ ἐὰν* [*ἂν* Luc] *δουλεύσωσιν κρινῶ ἐγώ* [+ *λέγει κύριος* Luc]*· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς.*

Ex 2_{22} (Mose) כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה :

LXX *λέγων· ὅτι πάροικός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.*

Ex 3_{12} תַּעַבְדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה :

LXX *καὶ λατρεύσετε τῷ θεῷ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ.*

Ex 12$_{40.41}$ וּמוֹשַׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרָיִם שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃ 41 וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל־צִבְאוֹת יְהוָה
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

LXX *ἡ δὲ κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἣν κατῴκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χανάαν ἔτη τετρακόσια τριάκοντα πέντε* [om *πεντε* B$^{a?}$AF Luc]·
41 *καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα πέντε* [om *πεντε* B$^{a?}$AF Luc] *ἔτη ἐξῆλθεν πᾶσα ἡ δύναμις Κυρίου ἐκ γῆς Αἰγύπτου νυκτός.*

Act 7$_{8}$: cf. Mt 1$_{2}$; Lc 1$_{59a}$.

---

†**Act 7$_{9}$**: *καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ.*

Gn 37$_{11.28}$ וַיְקַנְאוּ־בוֹ אֶחָיו׃ 28 וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף לַיִּשְׁמְעֵאלִים
בְּעֶשְׂרִים כָּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף מִצְרָיְמָה׃

LXX *ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ.*
28 *καὶ ἀπέδοντο τὸν Ἰωσὴφ τοῖς Ἰσμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν· καὶ κατήγαγον τὸν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον.*

Gn 39$_{2.21}$ וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף׃

LXX *καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰωσήφ.*

---

†**Act 7$_{10}$**: *καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ* [+ *ἐφ'* אACE^{gr} S$^{sch. p}$ Cop] *ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.*

Gn 39$_{21}$ וַיֵּט אֵלָיו חָסֶד וַיִּתֵּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר׃

LXX *καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος.*

Gn 41$_{37-46}$ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פַרְעֹה׃ 40 אַתָּה תִּהְיֶה עַל־
בֵּיתִי׃ 41 רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךָ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 43 וְנָתוֹן אֹתוֹ
עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 46 וְיוֹסֵף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעָמְדוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה
מֶלֶךְ־מִצְרָיִם׃

LXX *ἤρεσεν δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον Φαραώ.*
40 *σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ* [*ἐπὶ τοῦ οἴκου* D] *μου.*
41 *ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου.*
43 *καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου.*
46 *Ἰωσὴφ δὲ*

ἦν ἐτῶν τριάκοντα ὅτε ἔστη ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου.

Ps 105_{21} שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ׃

LXX *κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ.*

---

†**Act 7_{11}**: *ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον* [*ὅλ. τ. γῆν Αἰγύπτου* D²ESᵖ] *καὶ Χαναάν.*

Gn 41_{54} וַיְהִי רָעָב בְּכָל־הָאֲרָצוֹת וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לָחֶם׃

LXX *καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἐν δὲ πάσῃ γῇ Αἰγύπτου* [*π. τῇ γῇ Αἰγύπτῳ* E, *π. Αἰγύπτῳ* Luc] *οὐκ* [om Luc] *ἦσαν ἄρτοι.*

Gn 42_5 כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

LXX *ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χανάαν.*

---

†**Act 7_{12}**: *ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα σιτία εἰς Αἴγυπτον* [*ἐν Αἰγύπτῳ* D (It)] *ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον.*

Gn 42 1.2.4 וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ׃ 2 וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם
רְדוּ־שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ־לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת׃ 4 וְאֶת־בִּנְיָמִין אֲחִי
יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו׃

LXX *ἰδὼν δὲ Ἰακὼβ ὅτι ἐστὶν πρᾶσις ἐν Αἰγύπτῳ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· ἵνα τί ῥαθυμεῖτε;* 2 *ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι ἐστὶν σῖτος ἐν Αἰγύπτῳ· κατάβητε ἐκεῖ καὶ πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν.* 4 *τὸν δὲ Βενιαμεὶν τὸν ἀδελφὸν Ἰωσὴφ οὐκ ἀπέστειλεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.*

---

†**Act 7_{13a}**: *καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη* [*ἐγν.* AB] *Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.*

Gn 45_1 בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו׃ LXX *ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο* [*ἐγν.* Luc] *Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.*

Act 7_{13b}: *καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος Ἰωσήφ.* Gn 45_{16}; 47_{1-10}.

---

†**Act 7_{14}**: *ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε.* Gn $45_{9-13.24}$.

Gn 46_{27} כָּל־הַנֶּפֶשׁ לְבֵית־יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיְמָה שִׁבְעִים׃

LXX *πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου Ἰακὼβ αἱ εἰσελθοῦσαι εἰς Αἴγυπτον ψυχαὶ ἑβδομήκοντα πέντε.*

Ex 1_{5} וַיְהִי כָּל־נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ־יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ׃

LXX *ἦσαν δὲ πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ Ἰακὼβ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα.*

Dt 10_{22} בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרָיְמָה׃

LXX *ἐν ἑβδομήκοντα* [+ *πέντε* AF] *ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς Αἴγυπτον.*

---

†**Act** 7_{15}: *καὶ κατέβη Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.*

Gn 46_{6} וַיָּבֹאוּ מִצְרָיְמָה יַעֲקֹב וְכָל־זַרְעוֹ אִתּוֹ׃

LXX *καὶ εἰσῆλθεν Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ.*

Gn 49_{33} יַעֲקֹב . . . וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

LXX *Ἰακὼβ . . . ἐξέλιπεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.*

Ex 1_{6} וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא׃

LXX *ἐτελεύτησεν δὲ Ἰωσὴφ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη.*

---

†**Act** 7_{16}: *καὶ μετετέθησαν εἰς Συχὲμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὼρ ἐν Συχέμ* [om *εν Σ.* S^{sch}, *τοῦ ἐν Σ.* ℵ^{c}AES^{p}, *τοῦ Σ.* D^{gr}].

Gn $23_{16.20}$ וַיִּשְׁקֹל אַבְרָהָם לְעֶפְרֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי
בְנֵי־חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לַסֹּחֵר׃ 20 לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃

LXX *καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβραὰμ τῷ Ἐφρὼν τὸ ἀργύριον ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν Χέτ, τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐνπόροις.* 20 *εἰς κτῆσιν τάφου.*

Gn $33_{18.19}$ וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שְׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן׃
19 וַיִּקֶן אֶת־חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה־שָׁם אָהֳלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר
אֲבִי שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה׃

LXX *καὶ ἦλθεν Ἰακὼβ εἰς Σαλὴμ πόλιν Σικίμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χανάαν.* 19 *καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, παρὰ Ἐμμὼρ πατρὸς Συχὲμ ἑκατὸν ἀμνῶν.*

Gn $49_{29.30}$ קִבְרוּ אֹתִי אֶל־אֲבֹתָי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה
עֶפְרוֹן הַחִתִּי׃ 30 בַּמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־עַל־פְּנֵי
מַמְרֵא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרֹן
הַחִתִּי לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃

LXX *θάψατέ με μετὰ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ Ἐφρὼν τοῦ Χετταίου,* 30 *ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ τῷ ἀπέναντι Μαμβρὴ ἐν γῇ Χανάαν, ὃ ἐκτήσατο Ἀβραὰμ τὸ σπήλαιον παρὰ Ἐφρὼν τοῦ Χετταίου ἐν κτήσει μνημείου.*

Gn 50_{13} וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנָיו אַרְצָה כְּנַעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּמְעָרַת
שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה לַאֲחֻזַּת־קֶבֶר מֵאֵת
עֶפְרֹן הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מַמְרֵא׃

LXX *καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν Χανάαν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτήσατο Ἀβραὰμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ Ἐφρὼν τοῦ Χετταίου, κατέναντι Μαμβρή.*

Jos 24_{32} וְאֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר־הֶעֱלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
קָבְרוּ בִשְׁכֶם בְּחֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־חֲמוֹר
אֲבִי־שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה וַיִּהְיוּ לִבְנֵי־יוֹסֵף לְנַחֲלָה׃

LXX *καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ ἀνήγαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου καὶ κατώρυξαν ἐν Σικίμοις, ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οὗ ἐκτήσατο Ἰακὼβ παρὰ τῶν Ἀμορραίων τῶν κατοικούντων ἐν Σικίμοις ἀμνάδων ἑκατόν* [+ *καὶ ἔδωκεν αὐτὴν* [*τῷ* Luc] *Ἰωσὴφ ἐν μερίδι* $B^{ab(mg)}$A Luc].

---

†**Act $7_{17.18}$:** *ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ,* 18 *ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον* [om *επ Αιγ.* DES^{p}], *ὃς οὐκ ᾔδει τὸν* [*ἐμνήσθη τοῦ* DE] *Ἰωσήφ.*

Ex $1_{7.8}$ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד
וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם׃ 8 וַיָּקָם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע
אֶת־יוֹסֵף׃

LXX *οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο καὶ κατίσχυον σφόδρα σφόδρα· ἐπλήθυνεν δὲ ἡ γῆ αὐτούς.* 8 *ἀνέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.*

---

†**Act 7_{19}:** *οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας τοῦ ποιεῖν τὰ βρέφη ἔκθετα αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι* [+ *τὰ ἄρρενα* E].

Ex $1_{9.10.22}$ וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם
מִמֶּנּוּ׃ 10 הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ׃ 22 וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל־
הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל־הַבַּת תְּחַיּוּן׃

LXX *εἶπεν δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ· ἰδοὺ τὸ γένος* [*ἔθνος* A Luc] *τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ μέγα πλῆθος, καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς·* 10 *δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα αὐτούς.* 22 *συνέταξεν δὲ Φαραὼ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ λέγων· πᾶν ἄρσεν ὃ ἐὰν τεχθῇ τοῖς Ἑβραίοις εἰς τὸν ποταμὸν ῥίψατε, καὶ πᾶν θῆλυ, ζωογονεῖτε* [*περιποιήσασθε* Luc] *αὐτό.*

---

†**Act 7_{20}**: *ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός.*

Ex 2_{2} וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא
וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יְרָחִים׃

LXX *καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν καὶ ἔτεκεν ἄρσεν· ἰδόντες δὲ αὐτὸ ἀστεῖον ἐσκέπασαν αὐτὸ μῆνας τρεῖς.*

---

†**Act 7_{21}**: *ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ ἀνείλατο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν.*

Ex $2_{3.5.10}$ וַתָּשֶׂם בַּסּוּף עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃ 5 וַתֵּרֶד בַּת־פַּרְעֹה
. . . וַתִּקָּחֶהָ׃ 10 וַיְהִי־לָהּ לְבֵן . . . וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מְשִׁיתִהוּ׃

LXX *καὶ ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ ἕλος παρὰ τὸν ποταμόν.* 5 *κατέβη δὲ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ . . . ἀνείλατο αὐτήν.* 10 *καὶ ἐγενήθη αὐτῇ εἰς υἱόν· . . . λέγουσα· ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀνειλόμην.*

Act 7_{22}: *ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις.*

Ex 4_{10} לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי . . . כְבַד־פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן אָנֹכִי׃

LXX *οὐχ ἱκανός* [*οὐκ εὔλογός* F, *οὐκ εὔλαλός* Luc] *εἰμι . . . ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος ἐγώ εἰμι.*

---

†**Act 7_{23}**: *ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσερακονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.* cf. Lc 24_{38}.

Ex 2_{11} וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו׃

LXX *ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις μέγας γενόμενος Μωυσῆς ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.*

---

†**Act 7$_{24}$**: *καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον ἠμύνατο, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον.* cf. Lc 18$_{7.8}$.

Ex 2$_{11.12}$ וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם וַיַּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ־עִבְרִי מֵאֶחָיו׃ 12 וַיַּךְ אֶת־הַמִּצְרִי׃

LXX *κατανοήσας δὲ τὸν πόνον αὐτῶν ὁρᾷ ἄνθρωπον Αἰγύπτιον τύπτοντα τινὰ Ἑβραῖον τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· 12 καὶ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον κτλ.*

***Act 7$_{26-28.35}$**: *τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις* [+ *καὶ εἶδεν αὐτοὺς ἀδικοῦντας* D*], *καὶ συνήλλασσεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών· ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; 27 ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ* [*ἢ* E Cop] *δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν* [*ἐφ' ἡμᾶς* DE]; 28 *μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς* [*χθὲς* E] *τὸν Αἰγύπτιον* [*τὸν Αἰγ. χθές* A Cop]; — 35 *τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν* [+ *ἐφ' ἡμῶν* [*ἡμᾶς* E] אCDES^p Cop];

Ex 2$_{13.14}$ וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי־אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ׃ 14 וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת־הַמִּצְרִי׃

LXX *ἐξελθὼν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ὁρᾷ δύο ἄνδρας Ἑβραίους διαπληκτιζομένους, καὶ λέγει τῷ ἀδικοῦντι· διὰ τί* [*ἵνα τί* Luc] *σὺ τύπτεις τὸν πλησίον*: 14 *ὁ δὲ εἶπεν· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ* [*ἢ* F] *δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν* [*ἐφ' ἡμᾶς* Luc]; *μὴ* [*ἢ* AF] *ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς* [*χθὲς* B^{ab} Luc] *τὸν Αἰγύπτιον* [*τὸν Αἰγ. ἐχθές* F, *τὸν Αἰγ. χθές* A];

---

†**Act 7$_{29}$**: *ἔφυγεν δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.* Ex 2$_{22}$ (Act 7$_{6.7}$); 3$_1$.

Ex 2$_{15.22}$ וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ לַהֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן׃ 22 וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גֵּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה׃

LXX *ἤκουσεν δὲ Φαραὼ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἐζήτει*

ἀνελεῖν Μωυσῆν· ἀνεχώρησεν δὲ Μωυσῆς ἀπὸ προσώπου Φαραὼ καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ Μαδιάμ. 22 *ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα ἡ γυνὴ ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐπωνόμασεν Μωυσῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηρσάμ, λέγων· ὅτι πάροικός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ* [+ *τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν* [om *εκ.* Luc] *Ἐλιέζερ* F Luc].

Ex $18_{3.4}$ וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר שֵׁם הָאֶחָד גֵּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה׃ 4 וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר׃

LXX *καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῆς· ὄνομα τῷ ἑνὶ αὐτῶν Γηρσάμ, λέγων· πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ·* 4 *καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ἐλιέζερ.*

---

*Act $7_{30.35}$: *ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος* [+ *κυρίου* DES[sch. p]] *ἐν φλογὶ πυρὸς* [*ἐν πυρὶ φλογὸς* ACES[sch]] [MT. LXX +] *βάτου.* — 35 *σὺν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.*

Ex $3_{1.2}$ וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ כֹּהֵן מִדְיָן וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל־הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵבָה׃ 2 וַיֵּרָא מַלְאַךְ יְהוָֹה אֵלָיו בְּלַבַּת־אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה׃

LXX *καὶ Μωυσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα Ἰοθὸρ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ τοῦ ἱερέως Μαδιάμ, καὶ ἤγαγεν τὰ πρόβατα ὑπὸ τὴν ἔρημον καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος* [+ *τοῦ θεοῦ* Luc] *Χωρήβ.* 2 *ὤφθη δὲ αὐτῷ* [om *αυτω* F] *ἄγγελος Κυρίου ἐν πυρὶ φλογὸς* [*ἐν φλογ[ε]ὶ πυρὸς* AF, om Luc] *ἐκ τοῦ βάτου.*

Dt 33_{16} וּרְצוֹן שֹׁכְנִי סְנֶה׃

LXX *καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῷ* [*τῇ* Luc] *βάτῳ.*

---

*Act $7_{31.32}$: *ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ἐθαύμασεν τὸ ὅραμα* [om *το ορ.* A]*· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο φωνὴ κυρίου·* 32 cf. Mt 22_{32}.

Ex $3_{3.4.6.15}$ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אָסֻרָה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה׃ 4 וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר וגו׳ 6 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי וגו׳

LXX *εἶπεν δὲ Μωυσῆς· παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὅραμα τὸ μέγα τοῦτο.* 4 *ἐκάλεσεν αὐτὸν Κύριος ἐκ τοῦ βάτου λέγων κτλ.* 6 *καὶ εἶπεν· ἐγώ εἰμι κτλ.*

---

*Act $7_{33.34}$: *εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ* [om *αυτω ο* A] *κύριος*

[καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν]· [MT. LXX +] λῦσον [λῦσαι D[2]] τὸ ὑπόδημα [+ σου C*S^sch. p, + ἐκ C^*et 2 ES^sch. p] τῶν ποδῶν σου [σ. τ. π. B]· ὁ γὰρ τόπος ἐφ' [ἐν E] ᾧ [+ σὺ C] ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. 34 [MT. LXX +] ἰδὼν [καὶ ἰδὼν γὰρ D*] εἶδον [ἴδον ADE] τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου [om μου D*(It)] τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτοῦ [αὐτῶν ℵACES^p Cop] ἤκουσα [ἀκήκοα D] [MT. LXX +], καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς [MT. LXX +]· καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω [mittam It] σε εἰς Αἴγυπτον.

Ex $3_{5.7.8.10}$ וַיֹּאמֶר אַל־תִּקְרַב הֲלֹם שַׁל־נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת־קֹדֶשׁ הוּא׃ 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה
רָאֹה רָאִיתִי אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת־צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי
מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת־מַכְאֹבָיו׃ 8 וָאֵרֵד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם׃
10 וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־פַּרְעֹה׃

LXX ὁ δὲ εἶπεν· μὴ ἐγγίσῃς ὧδε· λῦσαι [λῦσον Luc] τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ σὺ [om συ A] ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. 7 εἶπεν δὲ Κύριος πρὸς Μωυσῆν· ἰδὼν ἴδον [εἶδον F Luc] τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν· οἶδα γὰρ τὴν ὀδύνην αὐτῶν, 8 καὶ κατέβην [+ τοῦ F] ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων. 10 καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου.

Ex 2_{24} וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם׃

LXX καὶ εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τὸν στεναγμὸν αὐτῶν.

Ex 6_5 וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

LXX καὶ ἐγὼ εἰσήκουσα τὸν στεναγμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

Ex 4_{19} לֵךְ שֻׁב מִצְרָיִם׃ LXX βάδιζε ἄπελθε εἰς Αἴγ.

---

*Act 7_{35}: cf. Act 7_{30}.

---

†Act 7_{36}: οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν τῇ [ἐν γῇ ℵAED^gr S^sch. p Cop] Αἰγύπτῳ [-ου D^gr S^sch. p Cop] καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσεράκοντα.

Ex 3_{10} וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃

LXX *καὶ ἐξάξεις τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.*

Ex 7_{3} וְהִרְבֵּיתִי אֶת־אֹתֹתַי וְאֶת־מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

LXX *καὶ πληθυνῶ τὰ σημεῖά μου καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.*

Ex 7—11; 14—17; Nm 12; 14; 16; 20; 21.

Ex 13_{18} וַיַּסֵּב אֱלֹהִים אֶת־הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף׃

LXX *καὶ ἐκύκλωσεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν.*

Act 7_{42}: *ἔτη τεσσεράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ* [om *εν τ. ε.* B*].

Act 13_{18}: *ὡς τεσσερακονταετῆ χρόνον* [*ἔτη* $\overline{\mu}$ D] . . . *ἐν τῇ ἐρήμῳ.*

Nm 14_{33}; Am 5_{25} בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה׃

LXX *ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἔτη.*

***Act 7_{37}**: cf. Act 3_{22}.

Act 7_{38a}: *οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν.*

Ex $19_{2.3.16.17}$ וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר וַיִּחַן־שָׁם
יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר׃ 3 כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
16 עַל־הָהָר׃ 17 בְּתַחְתִּית הָהָר׃

LXX *καὶ ἤλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σεινά, καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ὄρους.* 3 *τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ.* 16 *ἐπ' ὄρους Σεινά.* 17 *ὑπὸ τὸ ὄρος Σινά.*

Dt 33_{2} LXX (Mt 13_{41a}); 9_{10}.

Act 7_{38b}: *ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν.*

cf. Mt $19_{16.17.20}$.

Dt 9_{10} וַיִּתֵּן יְהוָֹה אֵלַי אֶת־שְׁנֵי לוּחֹת הָאֲבָנִים כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים וַעֲלֵיהֶם כְּכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָֹה עִמָּכֶם בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקָּהָל׃

LXX *καὶ ἔδωκεν Κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας, γεγραμμένας ἐν τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγέγραπτο πάντες οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἡμέρᾳ ἐκκλησίας.*

***Act** $7_{39.40}$: *ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπώσαντο καὶ* [*ἀπ-* D(It Ir)]*ἐστράφησαν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,* 40 *εἰπόντες τῷ Ἀαρών·* [MT. LXX +] *ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος,* [+ *ὁ ἄνθρωπος* א] *ὃς ἐξήγαγεν* [*ὁ ἐξαγαγὼν* E] *ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί ἐγένετο* [*γέγονεν* DE] *αὐτῷ.*

Ex $32_{1.23}$ וַיִּקָּהֵל הָעָם עַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃ 23 וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה־לָנוּ וגו׳׃

LXX *συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀαρὼν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀνάστηθι καὶ ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ* [*ἐκ γῆς* A Luc] *Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ.* 32 *λέγουσιν γάρ μοι· ποίησον ἡμῖν κτλ.*

Ez $20_{8.13.24}$ וַיַּמְרוּ־בִי וְלֹא אָבוּ לִשְׁמֹעַ אֵלַי אִישׁ אֶת־שִׁקּוּצֵי
עֵינֵיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ וְאֶת־גִּלּוּלֵי מִצְרַיִם לֹא עָזָבוּ׃ 13 וַיַּמְרוּ־בִי
בֵית־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר בְּחֻקּוֹתַי לֹא־הָלָכוּ וְאֶת־מִשְׁפָּטַי מָאָסוּ אֲשֶׁר
יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם׃ 24 יַעַן מִשְׁפָּטַי לֹא־עָשׂוּ וְחֻקּוֹתַי
מָאָסוּ׃

LXX *καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου, τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέρριψαν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλειπον.* 13 *καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο, ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς.* 24 *ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν, καὶ τὰ προστάγματά μου ἀπώσαντο.*

Nm 14_3 הֲלוֹא טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרָיְמָה׃ LXX *νῦν οὖν βέλτιον ἡμῖν ἐστιν ἀποστραφῆναι εἰς Αἴγυπτον.*

---

†**Act** 7_{41}: *καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.*

Ex $32_{4.6}$ וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיָּצַר אֹתוֹ בַּחֶרֶט וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מַסֵּכָה׃
6 וַיַּשְׁכִּימוּ מִמָּחֳרָת וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיַּגִּשׁוּ שְׁלָמִים וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל
וְשָׁתוֹ וַיָּקֻמוּ לְצַחֵק׃

LXX καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἔπλασεν αὐτὰ ἐν τῇ γραφίδι, καὶ ἐποίησεν αὐτὰ μόσχον χωνευτόν. 6 καὶ ὀρθρίσας τῇ ἐπαύριον ἀνεβίβασεν ὁλοκαυτώματα, καὶ προσήνεγκεν θυσίαν σωτηρίου· καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν.

Dt 4₂₈ וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃ LXX καὶ λατρεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων.

Jr 1₁₆ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם׃

LXX καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

Hos 14₄ וְלֹא־נֹאמַר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ׃ LXX οὐκέτι μὴ εἴπωμεν· θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν.

Act 7₄₂ₐ: παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ [στρατείᾳ ABD (Or)] τοῦ οὐρανοῦ. cf. Lc 2₁₃.

Dt 17₃ וַיַּעֲבֹד . . . וַיִּשְׁתַּחוּ . . . לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם׃

Jr 7₁₈ לַעֲשׂוֹת כַּוָּנִים לִמְלֶכֶת הַשָּׁמַיִם׃ LXX τοῦ ποιῆσαι χαυῶνας τῇ στρατιᾷ [στρατείᾳ AQ*] τοῦ οὐρανοῦ.

Jr 19₁₃ קִטְּרוּ עַל־גַּגֹּתֵיהֶם לְכֹל צְבָא הַשָּׁמַיִם׃

LXX ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν πάσῃ τῇ στρατιᾷ [στρατείᾳ AQ*] τοῦ οὐρανοῦ.

Zeph 1₅ וְאֶת־הַמִּשְׁתַּחֲוִים עַל־הַגַּגּוֹת לִצְבָא הַשָּׁמָיִם׃

LXX καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ [στρατείᾳ AQ] τοῦ οὐρανοῦ.

2Ch 33₃.₅ (Manasse) וַיִּשְׁתַּחוּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם׃ 5 וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל־צְבָא הַשָּׁמָיִם׃

LXX καὶ προσεκύνησεν πάσῃ τῇ στρατείᾳ [στρατιᾷ A Luc] τοῦ οὐρανοῦ. 5 καὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήρια τῇ πάσῃ στρατείᾳ [στρατιᾷ A Luc] τοῦ οὐρανοῦ.

***Act 7₄₂ᵦ.₄₃**: (καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν [om των D] προφητῶν·) μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσεράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ [om εν τη ερ. B*], οἶκος Ἰσραήλ [ἐν τ. ἐρ. οἶκ. Ἰσρ. ἔτη τεσσ. A]; [+ λέγει κύριος C] 43 καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ [MT +] τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ [+ ὑμῶν ℵACESᵖ Cop] Ῥομφάν [Ῥαιφάν ℵᶜA, Ῥεφάν CESˢᶜʰ ᵖ It Cop], τοὺς τύπους [MT. LXX +] οὓς ἐποιήσατε [MT. LXX +] προσκυνεῖν αὐτοῖς. καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα [ἐπὶ τὰ μέρη

D*It] *Βαβυλῶνος* [+ dicit dominus deus omnipotens S[p]]. cf. Act 7_{36}.

Am $5_{25—27}$ הַזְּבָחִים וּמִנְחָה הִגַּשְׁתֶּם־לִי בַמִּדְבָּר אַרְבָּעִים
שָׁנָה בֵּית יִשְׂרָאֵל׃ 26 וּנְשָׂאתֶם אֵת סִכּוּת מַלְכְּכֶם וְאֵת כִּיּוּן צַלְמֵיכֶם
כּוֹכַב אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לָכֶם׃ 27 וְהִגְלֵיתִי אֶתְכֶם מֵהָלְאָה
לְדַמֶּשֶׂק אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי־צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃

LXX *μὴ σφάγια καί θυσίας προσηνέγκατέ* [*-ετέ* Q[a]] *μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ μ' ἔτη, οἶκος Ἰσραήλ* [*οἶκ. Ἰσρ. τεσσ. ἔτη λέγει κύριος* A, *τεσσ. ἔτη οἶκ. Ἰσρ. λέγει κύριος* Q]; 26 *καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥαιφάν* [*Ῥεφάν* Q], *τοὺς τύπους αὐτῶν* [om *αυτων* AQ*] *οὓς ἐποιήσατε ἑαυτοῖς·* 27 *καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει Κύριος, ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.*

Act 7_{44a}: *ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου.* אֹהֶל מוֹעֵד׃

Act 7_{44b}: *καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῇ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει.*

Ex $25_{1.9.40}$ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 9 כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנִי
מַרְאֶה אוֹתְךָ אֵת תַּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תַּבְנִית כָּל־כֵּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ׃
40 וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר־אַתָּה מָרְאֶה בָּהָר׃

LXX 1.8.40 *καὶ ἐλάλησεν Κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων.* 8 *καὶ ποιήσεις μοι κατὰ πάντα ὅσα σοι δεικνύω ἐν τῷ ὄρει, τὸ παράδειγμα τῆς σκηνῆς καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς, οὕτω ποιήσεις.* 40 *ὅρα ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει.*

Act 7_{45}: *ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν.* cf. Act 7_{5b}.

Gn 17_8; 48_4: [לַ]אֲחֻזַּת עוֹלָם LXX *εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.*

---

†**Act 7_{46}**: *καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ θεῷ* [*οἴκῳ* א*BD(It)] *Ἰακώβ.* 2S 7_2.

Ps 132_5 עַד־אֶמְצָא מָקוֹם לַיהוָה מִשְׁכָּנוֹת לַאֲבִיר יַעֲקֹב׃

LXX *ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ, σκήνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ.*

---

†**Act 7_{47}**: *Σολομῶν* [*Σαλωμὼν* אAC] *δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον.*

1R $6_{1.2}$ וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה׃ 2 וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה לַיהוָה׃

LXX $_6$ *καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς* [+ *Σαλωμὼν* A, *Σολομῶν* Luc] *τῷ κυρίῳ.*

Act 7$_{48}$: *ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις κατοικεῖ.*

Act 17$_{24}$: *οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ.*

Js 66$_1$ (Act 7$_{49.50}$); 1R 8$_{27}$; 2Ch 6$_{18}$.

***Act 7$_{49.50}$**: ($_{48}$ *καθὼς ὁ προφήτης λέγει·*) $_{49}$ [MT. LXX +] *ὁ οὐρανός μοι* [*μου* D*(It)] [+ *ἐστιν* D] *θρόνος, ἡ δὲ* [*καὶ ἡ* BS^{sch}Cop] *γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ* [*-σατέ* B, aedificatis It] *μοι, λέγει κύριος, ἢ τίς* [*ἢ ποῖος* D] *τόπος τῆς καταπαύσεώς μου* [+ *ἐστιν* D]; $_{50}$ *οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα* [*π. τ.* ACDE] [MT. LXX +];

†**Mt 5$_{34.35}$**: *ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ·* $_{35}$ *μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ.*

†**Mt 23$_{22}$**: *καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.*

Js 66$_{1.2}$ כֹּה אָמַר יְהוָֹה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי אֵי־זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי׃ $_2$ וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשָׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה נְאֻם־יְהוָֹה׃

LXX *οὕτως λέγει Κύριος* [om *ουτ. λ. Κ.* ℵ*]· *ὁ οὐρανός μου* [*μοι* ℵA] *θρόνος, καὶ ἡ* [*ἡ δὲ* ℵAQ] *γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον* [om *οικον* A*] *οἰκοδομήσετέ μοι; καὶ* [*ἢ* ℵA] *ποῖος τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;* $_2$ *πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χείρ μου, καί ἐστιν ἐμὰ πάντα ταῦτα, λέγει Κύριος.*

Act 7$_{51}$: *σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι καρδίαις* [*καρδίας* B, *τῇ καρδίᾳ* ES^{sch}Cop Cyr^{h}Or] [+ *ὑμῶν* ℵS^{sch}] *καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς.*

Ex 33$_{3.5}$; Dt 9$_6$ עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף׃

LXX *λαὸς σκληροτράχηλος.*

Lv 26$_{41}$ לְבָבָם הֶעָרֵל׃

LXX *ἡ καρδία αὐτῶν ἡ ἀπερίτμητος.*

Jr 9_{25} וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי־לֵב׃ LXX $_{26}$ *καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν.*

Jr 6_{10} הִנֵּה עֲרֵלָה אָזְנָם׃

LXX *ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν.*

Nm 27_{14} בִּמְרִיבַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי׃

LXX *ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν συναγωγήν, ἁγιάσαι με.*

Js 63_{10} וְהֵמָּה מָרוּ וְעִצְּבוּ אֶת־רוּחַ קָדְשׁוֹ׃ LXX *αὐτοὶ δὲ ἠπείθησαν καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ.*

Act 7_{52a}: *τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν;* 2Ch $36_{15.16}$.

Act 7_{52b}: *περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου.* cf. Mt 11_3.

Act 7_{56}: cf. Mt 3_{16}; 10_{23}; 19_{28}.

Act 7_{58}: cf. Mt 21_{39}; $26_{65.66}$; Joh 8_7.

Act 8_2: *καὶ ἐποίησαν κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ.*

Gn 50_{10} (Jacob) וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד׃

LXX *καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα.*

Mi 1_8 אֶעֱשֶׂה מִסְפֵּד׃ LXX *ποιήσεται κοπετόν.*

1Mcc 2_{70} (Mattathias) *καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν.* Sach 12_{10}. cf. Mt 24_{30a}.

Act 8_{10}: *ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου.* מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל׃

Act 8_{17}: cf. Act 6_6.

Act 8_{21a}: *οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.*

Dt 12_{12} וְהַלֵּוִי . . . כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה אִתְּכֶם׃

LXX *οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μεθ' ὑμῶν.*

Act 8_{21b}: *ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἔναντι τοῦ θεοῦ.*

Ps 78_{37} וְלִבָּם לֹא־נָכוֹן עִמּוֹ׃

LXX *ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐτοῦ.*

Act 8_{23}: *εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα.* cf. Dt $29_{17(18)}$.

Thr 3_{15} הִשְׂבִּיעַנִי בַמְּרוֹרִים הִרְוַנִי לַעֲנָה׃

LXX *ἐχόρτασέν με πικρίας, ἐμέθυσέν με χολῆς.*
Js 58_{6} :פַּתֵּחַ חַרְצֻבּוֹת רֶשַׁע
LXX *λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας.*

Act 8_{26}: *ἐπὶ τὴν ὁδὸν . . . αὕτη ἐστὶν ἔρημος.*
2S 2_{24} :דֶּרֶךְ מִדְבָּר LXX *ὁδὸν ἔρημον.*

Act 8_{27}: *ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος.*
Dt $23_{2(1)}$; Js 56_{3-7}; Jr $38(45)_{7}$.

***Act $8_{32.33}$**: (*ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη·*) *ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος* [*τοῦ κείραντος* ℵACE] *αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.* 33 *ἐν τῇ ταπεινώσει* [+ *αὐτοῦ* CES$^{sch.p}$ Cop] [MT +] *ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη·* [et S^{sch}] *τὴν* [+ *δὲ* E Cop Ir] *γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.*

Js $53_{7.8}$ כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל וּכְרָחֵל לִפְנֵי גֹזְזֶיהָ נֶאֱלָמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו׃ 8 מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח וְאֶת־דּוֹרוֹ מִי יְשׂוֹחֵחַ כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים׃

LXX *ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος* [*-ραντος* ℵ$^{c.a}$A, + *αὐτὸν* ℵ$^{c.a}$AQ] *ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.* 8 *ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη* [*ἤχθη* ℵ*]*· τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.*

[†**Act 8_{37}**: *πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν* ES^{p}. cf. Mt 3_{17}].

Act 8_{39}: *πνεῦμα* [+ *ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον· ἄγγελος δὲ* AS^{p}] *κυρίου ἥρπασεν τὸν Φίλιππον.*
1R 18_{12} (Elia) :וְרוּחַ יְהוָֹה יִשָּׂאֲךָ
LXX *καὶ πνεῦμα Κυρίου ἀρεῖ σε.*
2R 2_{16} (Elia) :פֶּן־נְשָׂאוֹ רוּחַ יְהוָֹה וַיַּשְׁלִכֵהוּ וגו
LXX *μή ποτε εὗρεν* [*ἦρεν* Luc] *αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου καὶ ἔρριψεν αὐτὸν κτλ.*
Ez 3_{14} :וְרוּחַ נְשָׂאַתְנִי וַתִּקָּחֵנִי LXX *καὶ τὸ πνεῦμα* [+ *κυρίου* A] *ἐξῆρέν με καὶ ἀνέλαβέν με.*

Bel 36.39 καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ ὁ ἄγγελος Κυρίου τοῦ Ἀμβακοὺμ τῆς κώμης αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ἔθηκεν αὐτὸν κτλ. 39 ὁ δὲ ἄγγελος Κυρίου κατέστησε τὸν Ἀ. κτλ.

Act 9,4: cf. Mt 17,6.

Act 9,7: οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. Dn 10,7.

Act 9,9: καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν. cf. Mt 4,2.

Act 9,10: καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὁράματι ὁ κύριος.

Act 10,3.17.19: εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς . . . ἄγγελον τοῦ θεοῦ . . . εἰπόντα αὐτῷ. 17 ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν. 19 τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν τὸ πνεῦμα αὐτῷ.

Act 11,5: καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα.

Act 12,9: ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν.

Act 18,9: εἶπεν δὲ ὁ κύριος ἐν νυκτὶ δι' ὁράματος [ἐν ὁράματι AS[sch]] τῷ Παύλῳ· μὴ φοβοῦ. cf. Lc 1,13a.30.

Gn 15,1 הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל־תִּירָא אַבְרָם׃

LXX ἐγενήθη ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἀβρὰμ ἐν ὁράματι λέγων· μὴ φοβοῦ, Ἀβράμ.

Ex 3,3. cf. Act 7,31.

Act 9,20: ἐκήρυσσεν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. cf. Mt 3,17.

Act 9,25: λαβόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν χαλάσαντες ἐν σπυρίδι.

Jos 2,15 (Rahab) וַתּוֹרִדֵם בַּחֶבֶל בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוֹמָה וּבַחוֹמָה הִיא יוֹשָׁבֶת׃

LXX καὶ κατεχάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος [+ . . . αὐτῆς ἐν τῷ τίχει καὶ αὐτὴ ἐν τῷ τίχει ἐκάθητο F].

Act 9,37: λούσαντες δὲ ἔθηκαν αὐτὴν ἐν ὑπερῴῳ. cf. 1R 17,19.

Act $10_{3.9}$: cf. Act 3_{1}; 9_{10}. **Act 10_{11}**: cf. Mt 3_{16}.

Act $10_{12.14.15.28}$; 11_{5ss}: *πάντα τὰ τετράποδα καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς καὶ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.* 14 *μηδαμῶς, κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον.* 15 *ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου.* 28 *μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον.* 11_{8} *κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου.* cf. Lv 11.

Ez 4_{14} וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי יֱהוִֹה הִנֵּה נַפְשִׁי לֹא מְטֻמָּאָה וּנְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא־אָכַלְתִּי מִנְּעוּרַי וְעַד־עַתָּה וְלֹא־בָא בְּפִי בְּשַׂר פִּגּוּל׃

LXX *καὶ εἶπα· μηδαμῶς, Κύριε θεὲ τοῦ Ἰσραήλ· εἰ ἡ ψυχή μου οὐ μεμίανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θηριάλωτον καὶ θνησιμαῖον οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰσελήλυθεν εἰς τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἕωλον.*

Act 10_{34}: cf. Lc 20_{21}.

Act 10_{35}: *καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν.* Sir 2_{5}. cf. Mc 9_{49}.

Ps 15_{2} וּפֹעֵל צֶדֶק׃ LXX *καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην.*

Pr 16_{7} בִּרְצוֹת יְהוָֹה דַּרְכֵי־אִישׁ וגו׃

LXX 15_{28} *δεκταὶ παρὰ Κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων.* 16_{7} *ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας.*

---

†**Act 10_{36}**: *τὸν λόγον [ὃν] ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην.*

†**Act 13_{26}**: *ἡμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἐξαπεστάλη [ἀπεστάλη E].*

Ps 107_{20}; 147_{18} יִשְׁלַח דְּבָרוֹ׃ LXX *ἀπέστειλεν* [147_{7} [*ἐξ*-(R)T]*ἀποστελεῖ*] *τὸν λόγον αὐτοῦ.*

Js 52_{7}; Nah 2_{1} רַגְלֵי מְבַשֵּׂר מַשְׁמִיעַ שָׁלוֹם׃

LXX *ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης.* Nah 1_{15} *οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέλλοντος εἰρήνην.*

Act 10_{38}: cf. Mt 3_{16}; Lc 4_{18}; Act 4_{27}; 7_{9}.

Act 10_{39}: cf. Act 5_{30b}. **Act 10_{40}**: cf. Mt 16_{21}.

Act 10_{43}: cf. Lc 1_{77}. **Act 11_{5-9}**: cf. Act 9_{10}; $10_{12\,ss.}$

Act 11_{22}: *ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας.*

Js 5_9 בְּאָזְנָי יְהוָה צְבָאוֹת׃

LXX *ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα Κυρίου σαβαὼθ ταῦτα.*

Act 12_9: cf. Act 9_{10}.

Act 12_{20}: *ἦν δὲ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· . . . διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.* cf. 1R 5_{23-25}; Ez 27_{17}; 2Ch 2_{8-14}.

Act 12_{23}: *παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκεν τὴν δόξαν τῷ θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν.*

2S 24_{17} [הַמַּכֶּה *τύπτοντα*]; 2R 19_{35} [וַיַּךְ *ἐπάταξεν*]; Ez 28_2; Dn 4_{25-30}; $5_{20.\,21}$; Js 66_{24} (Mc 9_{48}).

Act 13_3: cf. Act 6_6.

---

†**Act 13_{10}**: *τὰς ὁδοὺς* [+ *τοῦ* א*B] *κυρίου τὰς εὐθείας.*

Hos 14_{10} יְשָׁרִים דַּרְכֵי יְהוָה׃

LXX *εὐθεῖαι αἱ ὁδοὶ τοῦ* [om *του* Q*] *κυρίου.*

---

†**Act 13_{17}**: *ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς.* Ex $1_{7.\,9}$; 2_{22}; $12_{40.\,41}$. — cf. Act $7_{6.\,17.\,18}$.

Dt 4_{37} וְתַחַת כִּי אָהַב אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַיִּבְחַר בְּזַרְעוֹ אַחֲרָיו וַיּוֹצִאֲךָ בְּפָנָיו בְּכֹחוֹ הַגָּדֹל מִמִּצְרָיִם׃

LXX *διὰ τὸ ἀγαπῆσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς* [+ *παρὰ πάντα τὰ ἔθνη* Luc], *καὶ ἐξήγαγέν σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ Αἰγύπτου.*

Js 1_2 בָּנִים גִּדַּלְתִּי וְרוֹמַמְתִּי׃

LXX *υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα.*

Ex 6_6; Dt 4_{34}; 5_{15} בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה׃

LXX *ἐν βραχίονι ὑψηλῷ.*

---

†**Act** 13_{18}: *καὶ ὡς τεσσερακονταετῆ χρόνον* [*ἔτη* $\overline{\mu}$ D] *ἐτροποφόρησεν* [*ἐτροφοφ.* AC*ES[sch.p] Cop] *αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.* cf. Act 7_{36}.

Dt 1_{31} וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר נְשָׂאֲךָ יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא־אִישׁ אֶת־בְּנוֹ׃

LXX *καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ . . ., ὡς ἐτροφοφόρησέν σε Κύριος ὁ θεός σου ὡς εἴ τις τροφοφορήσει* [*τροποφ.* B*] *ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ.*

---

†**Act** 13_{19}: *καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν κατεκληρονόμησεν τὴν γῆν αὐτῶν.*

Dt 7_{1} כִּי יְבִיאֲךָ יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם־רַבִּים מִפָּנֶיךָ . . . שִׁבְעָה גוֹיִם׃

LXX *ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι, καὶ ἐξαρεῖ ἔθνη μεγάλα ἀπὸ προσώπου σου, . . ., ἑπτὰ ἔθνη.*

Jos 14_{1} וְאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָחֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר נִחֲלוּ אוֹתָם וגו׃

LXX *καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ Χανάαν, οἷς κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς κτλ.*

Jud 11_{24} וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ מִפָּנֵינוּ אוֹתוֹ נִירָשׁ׃

LXX *καὶ τοὺς πάντας οὓς ἐξῆρεν* [*πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν* A Luc] *Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, αὐτοὺς κληρονομήσομεν.*

Act 13_{20a}: *ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα.* 1R 6_{1}.

Act 13_{20b}: *καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σαμουὴλ προφήτου.* Jud $2_{16.18}$; 1S 3_{20}; 7_{15}.

Act 13_{21}: *κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κείς* [*Κίς* E], *ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμείν* [*-μίν* DE]. 1S 8_{5}; $9_{1.2}$; $10_{20.21.24}$.

Act 13_{22a}: *καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν τὸν Δαυεὶδ αὐτοῖς εἰς βασιλέα.* 1S 15_{23}; $16_{1.11-13}$; 1Ch 10_{14}.

---

*__Act__ 13_{22b}: (*ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας·*) *εὗρον Δαυεὶδ* [MT. LXX +] *τὸν* [om *τον* (Or)] *τοῦ* [*τὸν υἱὸν* D (Or)]

'Ιεσσαί, ἄνδρα [om *ανδρα* B*] *κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς* [om *ανδρα — ος* E?] *ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου.*

Ps 89_{21} מָצָאתִי דָּוִד עַבְדִּי׃

LXX *εὗρον Δαυεὶδ τὸν δοῦλόν μου.*

2S 23_{1} נְאֻם דָּוִד בֶּן־יִשַׁי׃

LXX *πιστὸς Δαυεὶδ υἱὸς 'Ιεσσαί.*

Ps 72_{20} כָּלּוּ תְפִלּוֹת דָּוִד בֶּן־יִשָׁי׃

LXX *ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυεὶδ τοῦ υἱοῦ 'Ιεσσαί.*

1S 13_{14} בִּקֵּשׁ יְהוָה לוֹ אִישׁ כִּלְבָבוֹ׃ LXX *ζητήσει Κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ.*

Js 44_{28} וְכָל־חֶפְצִי יַשְׁלִם׃

LXX *πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει.*

Act 13_{23}: cf. Joh 7_{42}. †**Act 13_{26}**: cf. Act 10_{36}.

***Act 13_{33}**: (*ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ γέγραπται τῷ δευτέρῳ* [*ἐν τῷ πρώτῳ ψ. γέγρ.* D Or]·) *υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε* [+ *αἴτησαι παρ' ἐμοῦ καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς* DSpmg].

[**Lc 3_{22}**: (*ἐγένετο . . . καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι*·) *υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε* D It]

Ps $2_{7.8}$ אֲסַפְּרָה אֶל־חֹק יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ׃ 8 שְׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה גוֹיִם נַחֲלָתֶךָ וַאֲחֻזָּתְךָ אַפְסֵי־אָרֶץ׃

LXX *Κύριος εἶπεν πρὸς μέ· υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·* 8 *αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα* [*πέρα* A] *τῆς γῆς.*

***Act 13_{34}**: (*οὕτως εἴρηκεν ὅτι*) *δώσω ὑμῖν* [MT. LXX +] *τὰ ὅσια Δαυεὶδ τὰ πιστά.*

Js 55_{3} וְאֶכְרְתָה לָכֶם בְּרִית עוֹלָם חַסְדֵי דָוִד הַנֶּאֱמָנִים׃

LXX *καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, τὰ ὅσια Δαυεὶδ τὰ πιστά.*

***Act 13_{34-37}**: cf. Act 2_{27}. †**Act 13_{36}**: cf. Act 2_{29}.

Act 13_{39}: *ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται.*

Hb 2 4 : וְצַדִּיק בֶּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה׃

LXX ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται.

Act 13 41: (40 βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις·) ἴδετε [ἀκούσατε C] [MT +], οἱ καταφρονηταί, [καὶ ἐπιβλέψατε ES p] καὶ θαυμάσατε [-σετε א, om κ. θ. E] [MT. LXX +] καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον [+ ὃ ἐγὼ א] ἐργάζομαι ἐγὼ [ἐγὼ ἐργ. CE, om εγω Cop] ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον [om εργ. DES sch. p] ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται [-γεῖται A, -γήσεται D] ὑμῖν.

Hb 1 5 רְאוּ בַגּוֹיִם וְהַבִּיטוּ וְהִתַּמְּהוּ תְּמָהוּ כִּי־פֹעַל פֹּעֵל בִּימֵיכֶם לֹא תַאֲמִינוּ כִּי יְסֻפָּר׃

LXX ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ ἐπιβλέψατε, καὶ θαυμάσατε [-σετε Q*] θαυμάσια καὶ ἀφανίσθητε· διότι ἔργον ἐγὼ [om εργον εγω Q*] ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν [ἡμῶν א*] ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται [-γήσηται א*Q a, -γήσεται Q*, + ὑμῖν א c.a AQ mg].

---

*Act 13 47: (οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος·) [ἰδοὺ DE] τέθεικά σε [LXX +] εἰς φῶς [φῶς τέθεικά σε D] ἐθνῶν [τοῖς ἔθνεσιν D gr] τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν [MT +] [+ gentibus S p] ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

Lc 2 32: φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν.

Joh 1 8. 9: οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9 ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. cf. Mt 11 3.

Joh 3 19: τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον.

Joh 8 12; 9 5: ἐγώ εἰμι τὸ φῶς [9 5: φῶς εἰμι] τοῦ κόσμου.

Joh 12 35. 36. 46: ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστιν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε. 36 ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς. 46 ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα.

Mt 5 14: ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου.

Js 49 6 : וּנְתַתִּיךָ לְאוֹר גּוֹיִם לִהְיוֹת יְשׁוּעָתִי עַד־קְצֵה הָאָרֶץ׃

LXX ἰδοὺ δέδωκά [τέθ[ε]ικά אAQ*] σε εἰς διαθήκην γένους [om εις διαθ. γεν. AQ*], εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

Js 42_6 וְאֶתֶּנְךָ לִבְרִית עָם לְאוֹר גּוֹיִם׃
LXX *καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους* [+ *εἰς φῶς ἐθνῶν* $B^{ab\,mg}$ $ℵ^{c.b}$AQΓ, + *μου εἰς φ. ἐθν.* ℵ*].

Act 13_{51}: cf. Mt 10_{14}.

Act 14_{10}: *ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός· καὶ ἥλατο καὶ περιεπάτει.* Js 35_6. cf. Mt 11_5.
Act 26_{16}: *ἀνάστηθι καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου.*
Ez 2_1 עֲמֹד עַל־רַגְלֶיךָ׃ LXX *στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου.*

Act 14_{14}: cf. Mt 26_{65}. †**Act 14_{15}**: cf. Act 4_{24}.

Act 14_{16}: *εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.* Ps 81_{13}; $147_{20(9)}$.

Act 14_{17}: *οὐκ ἀμάρτυρον αὐτὸν ἀφῆκεν ἀγαθουργῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς κτλ.*
Jr 5_{24}; Ps $65_{11.12}$; 104_{13ss}; $147_{8.9}$.

Act 15_1: cf. Lc 1_{59a}. **Act 15_8**: cf. Lc 16_{15a}.
Act 15_{10}: cf. Act 5_9.

***Act $15_{16.17}$**: ($_{15}$ *καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται·*) *μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω* [*ἐπιστρ.* D] *καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυεὶδ τὴν πεπτωκυῖαν,* [MT. LXX +] *καὶ τὰ κατεστραμμένα* [*-στρεμμένα* B, *-σκαμμένα* ACD, *ἀνεσκαμμένα* E] *αὐτῆς ἀνοικοδομήσω* [*οἰκοδ.* C^{*vid}] *καὶ ἀνορθώσω αὐτήν,* [MT. LXX +] $_{17}$ *ὅπως ἂν* [om *αν* E] *ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον* [*τὸν θεόν* D], *καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος* [+ *ὁ* $ℵ^c$ACD·E] *ποιῶν ταῦτα* [+ *πάντα* S^{sch}, *πάντα ταῦτα* ES^p] $_{18}$ *γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος* [+ *ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ* ES^p, nota sunt a saeculo opera dei S^{sch}, *γνωστὸν ἀπ' αἰῶνος* [+ *ἐστιν* D] *τῷ κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ* $ADS^{p\,mg}$Ir].
Am $9_{11.12}$ בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת־סֻכַּת דָּוִיד הַנֹּפֶלֶת וְגָדַרְתִּי

אֶת־פִּרְצֵיהֶן וַהֲרִסֹתָיו אָקִים וּבְנִיתִיהָ כִּימֵי עוֹלָם׃ 12 לְמַעַן יִירְשׁוּ
אֶת־שְׁאֵרִית אֱדוֹם וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי עֲלֵיהֶם נְאֻם־יְהוָה
עֹשֶׂה זֹּאת׃

LXX *ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυεὶδ τὴν* [*κατα-* Q*vid]*πεπτωκυῖαν, καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς* [*αὐτῶν* Qmg], *καὶ τὰ κατεσκαμμένα* [*κατεστραμμένα* Ab Q*] *αὐτῆς ἀναστήσω, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος,* 12 *ὅπως* [+ *ἂν* A] *ἐκζητήσωσιν* [-*σουσιν* Qa] *οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων* [+ *τὸν κύριον* A], *καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει Κύριος* [+ *ὁ θεὸς* A] *ὁ ποιῶν* [om *πάντα* AB] *ταῦτα.*

Jr 12_{15} וְהָיָה אַחֲרֵי נָתְשִׁי אוֹתָם אָשׁוּב וְרִחַמְתִּים׃

LXX *καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτοὺς ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτούς.*

Act $15_{20.29}$: *τοῦ ἀπέχεσθαι τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος* [*καὶ ὅσα κτλ*]. 29 *ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτῶν καὶ πορνείας* [*καὶ ὅσα κτλ* cf. Mt 7_{12}].

Act 21_{25}: *φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν.*

Ex 20_{3-5}; 34_{14-17}; Lv 3_{17}; 5_{2}; 17_{10-16}; 18_{6-23}; Dt 5_{7-9}; $12_{16.23-25}$.

Act $17_{2.3}$: cf. Lc $24_{26\,ss.}$

†**Act 17_{24}**: cf. Act 4_{24}; Mt 11_{25}; Act 7_{48}.

Act 17_{25}: *οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος.* Ps 50_{9-13}.

αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα.

Gn 2_{7} וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים׃ LXX *καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς.*

Js 42_{5} נֹתֵן נְשָׁמָה לָעָם עָלֶיהָ וְרוּחַ לַהֹלְכִים בָּהּ׃

LXX *διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐτήν.*

Pr 24_{12} נֹצֵר נַפְשְׁךָ׃ LXX *ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν.*

Act 17_{26}: *ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς* [+ *αἵματος* DESsch. p Ir] *πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παντὸς προσώπου*

τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν. cf. Lc 12_{56}.

Gn 1_{27}; $2_{7.18.21—25}$; 5_{2}. cf. Mt 19_{4}; Joh 20_{22}.

Dt 32_{8} בְּהַנְחֵל עֶלְיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם יַצֵּב גְּבֻלֹת עַמִּים לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

LXX *ὅτε διεμέριζεν ὁ Ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδάμ, ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ.*

Job 12_{23} מַשְׂגִּיא לַגּוֹיִם וַיְאַבְּדֵם שֹׁטֵחַ לַגּוֹיִם וַיַּנְחֵם׃

LXX [*πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολλύων αὐτά*, B[ab] א A] *καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτά.*

---

†Act 17_{27}: *ζητεῖν τὸν θεόν, εἰ κτλ* cf. Mt $7_{7.8}$.

καί γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα.

Jr 23_{23} הַאֱלֹהֵי מִקָּרֹב אָנִי נְאֻם־יְהוָֹה וְלֹא אֱלֹהֵי מֵרָחֹק׃

LXX *θεὸς ἐγγίζων ἐγώ εἰμι, καὶ οὐχὶ θεὸς πόρρωθεν.*

Ps 91_{15} עִמּוֹ־אָנֹכִי בְצָרָה׃

LXX *μετ᾽ αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει.*

Ps 145_{18} קָרוֹב יְהוָֹה לְכָל־קֹרְאָיו׃

LXX *ἐγγὺς Κύριος πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.*

Act 17_{29}: *γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν, χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον.*

Gn 1_{27}; Js $40_{18—26}$; 41_{29}; $44_{9—20}$; Jr $2_{26—28}$; $10_{1—16}$; $51(28)_{15—19}$; Dn $5_{4.23}$; Sap $15_{15—19}$; Ep Jr (Bar $6)_{50}$.

---

†Act 17_{31}: *μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ.*

Ps 9_{9} וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק׃

LXX *καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ.*

Ps 96_{13}; 98_{9} כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק׃

LXX *ὅτι ἔρχεται* [97_{9} *ἥκει*] *κρῖναι τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ.*

---

†Act 18_{6}: cf. Mt 23_{35}.

Act $18_{9.10}$: cf. Lc $1_{13a.30}$; Act 9_{10}.

Act 18_{18}: *κειράμενος κτλ.* cf. Act $21_{23—27}$.

Act 19_{26}: *οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι.*

Js 41_{29} אֶפֶס מַעֲשֵׂיהֶם רוּחַ וָתֹהוּ נִסְכֵּיהֶם׃ LXX [ϑ′ τὰ ἔργα αὐτῶν ἄνεμος καὶ κενὸν τὸ χώνευμα αὐτῶν].

Jr $10_{14.15}$; $51_{17.18}$ שֶׁקֶר נִסְכּוֹ וְלֹא־רוּחַ בָּם׃ 15 הֶבֶל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַּעְתֻּעִים׃

LXX $10_{14.15}$; $28_{17.18}$ *ψευδῆ ἐχώνευσεν* [28_{17} *-σαν*], *οὐκ ἔστιν πνεῦμα ἐν αὐτοῖς.* 15 (18) *μάταιά ἐστιν ἔργα ἐνπεπαιγμένα* [28_{18} *μεμωκημένα*].

Ep Jr (Bar 6) (14. 22. 28.) 50. (51. 64. 68) *φανερὸν ἔσται ὅτι οὐκ εἰσὶ ϑεοὶ ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνϑρώπων.* cf. Act 17_{29}.

Act 20_{10}: ὁ *Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συνπεριλαβὼν εἶπεν· μὴ ϑορυβεῖσϑε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν.*

1R 17_{21} (Elia) וַיִּתְמֹדֵד עַל־הַיֶּלֶד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים . . . תָּשָׁב־נָא נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל־קִרְבּוֹ׃

LXX *καὶ ἐνεφύσησεν τῷ παιδαρίῳ τρίς, . . ., ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν.*

2R 4_{34} (Elisa) וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל־פִּיו וְעֵינָיו עַל־עֵינָיו וְכַפָּיו עַל־כַּפָּו וַיִּגְהַר עָלָיו וַיָּחָם בְּשַׂר הַיָּלֶד׃

LXX *καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήϑη ἐπὶ τὸ παιδάριον, καὶ ἔϑηκεν τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τοὺς ὀφϑαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφϑαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν· καὶ διεϑερμάνϑη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου.*

Act 20_{28}: *προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔϑετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ϑεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου.* Js 40_{11}; Jr 2_{8}; Ez 34_{2}.

Ps $74_{1.2}$ יֶעְשַׁן אַפְּךָ בְּצֹאן מַרְעִיתֶךָ׃ 2 זְכֹר עֲדָתְךָ קָנִיתָ קֶּדֶם גָּאַלְתָּ שֵׁבֶט נַחֲלָתֶךָ׃

LXX *ὠργίσϑη ὁ ϑυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου;* 2 *μνήσϑητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου.*

Act 20_{32}: *δοῦναι τὴν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.*

Dt $33_{3.4}$ כָּל־קְדֹשָׁיו׃ 4 מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב׃

LXX *πάντες οἱ ἡγιασμένοι.* 4 *κληρονομίαν συναγωγαῖς Ἰακώβ.*

Act 21_{23-27} (18_{18}; 24_{18}): *εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν·* 24 *τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρήσονται τὴν κεφαλήν.* 26 *τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά.* 27 *ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι.*

Nm 6_{2-21} אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַיהוָה׃ 9 וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ׃ 10 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָבִא וגו׳ 13 בְּיוֹם מְלֹאת יְמֵי נִזְרוֹ׃ 14 וְהִקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוָה׃ 16 וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה׃

LXX *ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἐὰν μεγάλως εὔξηται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν Κυρίῳ κτλ.* 9 *καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται.* 10 *καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει κτλ.* 13 *ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ.* 14 *καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ.* 16 *καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου.*

Act 21_{25}: cf. Act $15_{20.29}$.

Act 21_{28}; 24_{6}: *ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον.* 24_{6}: *ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι.* Ez 44_{7}. — cf. Act 6_{13}.

Act 22_{7}: cf. Mt 17_{6}. †Act 22_{14}: cf. Mt 22_{32}.

Act 22_{13}: *ἀνάβλεψον. ἀνέβλεψα.* Js 61_{1}. cf. Mt 11_{5}.

Act 23_{3a}: *τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε κεκονιαμένε.* cf. Act 12_{23}; 1S 25_{38}. — cf. Ez 13_{10-16}.

Act 23_{3b}: cf. Joh 7_{24}.

---

*Act 23_{5}: (*γέγραπται γὰρ ὅτι*) *ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.*

Joh $18_{22.23}$: *εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ;* 23 *ἀπ-*

εκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ.

Ex 22_{27} וְנָשִׂיא בְעַמְּךָ לֹא תָאֹר׃

LXX $_{28}$ *καὶ ἄρχοντας* [*ἄρχοντα* Luc] *τοῦ λαοῦ σου οὐ κακῶς ἐρεῖς* [*οὐκ ἐρεῖς κακῶς* AF Luc].

Js 8_{21} וְקִלֵּל בְּמַלְכּוֹ׃

LXX *καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα.*

Act 24_{6}: cf. Act 21_{28}. **Act 24_{15}**: cf. Mt. 25_{46}; 27_{52}.
Act 24_{18}: cf. Act 21_{23-27}. **Act 26_{16}**: cf. Act 14_{10}.

Act 26_{14} [9_{5}]: *σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.*

Ps Sal 16_{4} *ἔνυξέν με ὡς κέντρον ἵππου.*

---

†**Act $26_{17.18}$**: *ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ* [*ἐξ-* C]*ἀποστέλλω σε,* $_{18}$ *ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν* [*οφθ. τυφλῶν* E], *τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς.* Js 29_{18}; 35_{5}; 61_{1}. cf. Mt 11_{5}.

Jr 1_{8} לְהַצִּלֶךָ׃ LXX *τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε.*

1Ch 16_{35} וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם׃

LXX *καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν.*

Jr 1_{7} כִּי עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֶשְׁלָחֲךָ תֵּלֵךְ׃

LXX *ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε πορεύσῃ.*

Js $42_{7.16}$ לִפְקֹחַ עֵינַיִם עִוְרוֹת׃ $_{16}$ וְהוֹלַכְתִּי עִוְרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדָעוּ . . . אָשִׂים מַחְשָׁךְ לִפְנֵיהֶם לָאוֹר׃

LXX *ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς τυφλῶν.* $_{16}$ *καὶ ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ᾗ οὐκ ἔγνωσαν, . . . ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς.*

Act 27_{9}: cf. Lv 16_{29}. **Act $27_{23.24}$**: cf. Lc $1_{13^{a}.30}$; Act 9_{10}.
Act 27_{34}: cf. Mt $10_{29.30}$. ***Act $28_{26.27}$**: cf. Mt 13_{13-15}.
†**Act 28_{28}**: cf. Mt 8_{11}; Lc $2_{30.31}$.

Römerbrief.

R $\mathbf{1_3}$ 2 **T** 2_8: *ἐκ σπέρματος Δαυείδ.*

†**H** 7_{14}: *ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν.*

†**Ap** 5_5: *ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυείδ.* — †22_{16}: *ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυείδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός.* cf. Sir $50_{6.7}$ (2P 1_{19}).

Gn $49_{9.10}$ גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה . . . כְּאַרְיֵה וגו׳ : 10 מִיהוּדָה :

LXX *σκύμνος λέοντος, Ἰούδα· . . . ὡς λέων κτλ.*

Js $11_{1.10}$ וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה : 10 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שֹׁרֶשׁ יִשַׁי :

LXX *καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ῥίζης ἀναβήσεται.* 10 *καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί.* cf. R 15_{12}.

Nm 24_{17} דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב :

LXX *ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ.*

Jr 23_5 וַהֲקִמֹתִי לְדָוִד צֶמַח צַדִּיק :

LXX *καὶ ἀναστήσω τῷ Δαυεὶδ ἀνατολὴν δικαίαν.*

Sach 3_8 6_{12} הִנְנִי מֵבִיא אֶת־עַבְדִּי צֶמַח : 6_{12} הִנֵּה־אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתַּחְתָּיו יִצְמָח :

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου Ἀνατολήν.* 6_{12} *ἰδοὺ ἀνήρ, Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ.*

***R** $\mathbf{1_{17}}$: (*καθὼς γέγραπται·*) *ὁ δὲ δίκαιος* [+ *μου* C*] *ἐκ πίστεως* [+ *μου* S^{p} Or] *ζήσεται.*

***G** 3_{11}: [*γεγραπται γαρ·* D*FG It S^{sch}] (*ὅτι*) *ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως* [MT. LXX +] *ζήσεται.*

***H** $\mathbf{10_{37-39}}$: *ἔτι* (*γὰρ*) *μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ* [*μικρ. οθεν* D^{gr*}] *ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ* [LXX+] *χρονίσει* [*χρο-*

νιει ℵ^c AD^c HKLP]· 38 *ὁ δὲ δίκαιός μου* [om *μου* DH**KLP (It) S^utr Cop] *ἐκ πίστεως* [+ *μου* D*(It)S^utr] *ζήσεται, καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου* [*μου η ψ.* D*^c] *ἐν αὐτῷ.* — 39 *ὑποστολῆς . . . πίστεως.*

Hb $2_{3.4}$ כִּי־בֹא יָבֹא לֹא יְאַחֵר׃ 4 הִנֵּה עֻפְּלָה לֹא־יָשְׁרָה נַפְשׁוֹ בּוֹ וְצַדִּיק בֶּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה׃

LXX *ὅτι ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ μὴ χρονίσῃ.* 4 *ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ* [*-κις* ℵ*] *ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ δίκαιος* [+ *μου* A] *ἐκ πίστεώς μου ζήσεται.*

Js 26_{20} כִּמְעַט־רֶגַע וגו׳׃ LXX *μικρὸν ὅσον ὅσον.*

†**Ap** **2**$_{[5]16}$ **3**$_{11}$ **22**$_{7.12.20}$: *ἔρχομαι (σοι) ταχύ.*

Js 13_{22} LXX *ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ.*

---

†**R 1**$_{23.25^a}$: *καὶ ἤλλαξαν* [*-ντο* KOr] *τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου κτλ.* 25 *μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ κτλ.*

Dt 4_{15-18} לֹא רְאִיתֶם כָּל־תְּמוּנָה וגו׳׃ 16 תְּמוּנַת כָּל־סָמֶל תַּבְנִית זָכָר אוֹ נְקֵבָה׃ 17 תַּבְנִית כָּל־בְּהֵמָה וגו׳׃

LXX *οὐκ εἴδετε ὁμοίωμα κτλ.* 16 *πᾶσαν εἰκόνα, ὁμοίωμα ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ,* 17 *ὁμοίωμα παντὸς κτήνους κτλ.*

Jr 2_{11} וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ׃

LXX *ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ.*

Ps 106_{20} וַיָּמִירוּ אֶת־כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֹכֵל עֵשֶׂב׃

LXX *καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν* [*αυτου* ℵ^c.a ART] *ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἔσθοντος χόρτον.*

R 1$_{25^b}$: *ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.* — **9**$_5$: *ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.*

2K 1$_3$ **E 1**$_3$ **1P 1**$_3$: *εὐλογητὸς ὁ θεός.* **2K 11**$_{31}$: *ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.*

Gn 9_{26} 1S 25_{32} 1R 1_{48} Ps 28_6 41_{14} 72_{18} 106_{48} 124_6 135_{21} 144_1 בָּרוּךְ יְהוָה׃ LXX *εὐλογητὸς* [1S *Βαρουχ*, 1R *ευλογημενος* Luc] *Κύριος.*

Dn 3_{28} בְּרִיךְ אֱלָהֲהוֹן וגו׳׃

LXX 3_{95} (52_{ss}) *εὐλογητὸς Κύριος* [*ϑ′ ευλ. ο θεος*].

R 2$_5$: *θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς.*

Ap 6$_{17}$: *ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς.*

Tb 4_{9} *θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀνάγκης.*

Zph 1_{18} 2_{3} בְּיוֹם עֶבְרַת [2_{3} אַף] יְהוָֹה׃

LXX *ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς Κυρίου.*

Ps 110_{5} בְּיוֹם־אַפּוֹ׃ LXX *ἐν ἡμέρᾳ* [+*της* R] *ὀργῆς αὐτοῦ.*

---

†**R** 2_{6}: *ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.*

†**2K** 11_{15}: *ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.*

†**2T** 1_{9}: *οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν.* — †4_{14}: *ἀποδώσει αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.*

†**1P** 1_{17}: *τὸν . . . κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον.*

†**Ap** 2_{23}: *καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν* [*αυτου* B Cop]. — *18_{6}: *ἀπόδοτε αὐτῇ . . . κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς.* — †$20_{12.\ 13}$: *κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.* 13: *ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν* [*αυτου* B]. — †22_{12}: *ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ἐστὶν αὐτοῦ* [*κατα τα εργα αυτου* 79 Cop].

Jr 50_{29} (Babel) שַׁלְּמוּ־לָהּ כְּפָעֳלָהּ׃

LXX 27_{29} *ἀνταπόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς.*

Ps 62_{13} כִּי־אַתָּה תְשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ׃

LXX *ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.*

Pr 24_{12} וְהֵשִׁיב לְאָדָם כְּפָעֳלוֹ׃

LXX *ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.*

Sir 32_{24} *ἕως ἀνταποδῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ.*

Ps Sal 2_{38} *ἀποδοῦναι ἁμαρτωλοῖς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.*

R 2_{11}: *οὐ γάρ ἐστιν προσωπολημψία παρὰ τῷ θεῷ.*

G 2_{6}: *πρόσωπον* [*ὁ*] *θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει.*

E 6_{9}: *καὶ προσωπολημψία οὐκ ἔστιν παρ᾽ αὐτῷ.*

K 3_{25}: *καὶ οὐκ ἔστιν προσωπολημψία* [+ *παρα τω θεω* FG (It), apud eum Cop]. cf. Jk $2_{1.\ 9}$.

1P 1_{17}: *τὸν ἀπροσωπολήμπτως κρίνοντα.* cf. R 2_{6}.

Sir $32_{15.\ 16}$ *Κύριος κριτής ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν παρ᾽ αὐτῷ δόξα προσώπου.* 16 *οὐ λήμψεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ.*

R 2_{15}: *τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.*

2K 3_{3}: *ἐνγεγραμμένη . . . ἐν πλαξὶν καρδίαις* [*-ιας* FK It S[sch] Cop Ir Or Cyr] *σαρκίναις.*

Jk 1_{21}: *δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον.*

Jr 31_{33} :וְעַל־לִבָּם אֶכְתֲּבֶנָּה

LXX 38_{33} *καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτούς.* cf. 17_{1}.

Pr 7_{3} :כָּתְבֵם עַל־לוּחַ לִבֶּךָ

LXX *ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.*

Sap 12_{10} *καὶ ἔμφυτος ἡ κακία αὐτῶν.*

---

†**R** $2_{21.\,22}$: *ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις;* 22 *ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις;* — ***7**$_{7}$: (*τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος* [*ο λογος* L] *ἔλεγεν·*) *οὐκ ἐπιθυμήσεις* [*-σῃς* KP]. — ***13**$_{9}$: (*τὸ γὰρ* [*γεγραπται γαρ* FGIt]) *οὐ μοιχεύσεις* [*-σῃς* P], *οὐ φονεύσεις* [*-σῃς* P], *οὐ κλέψεις* [*-ῃς* P, + *ου ψευδομαρτυρησεις* [[*-σῃς* P]] ℵ P S[p] Cop Or, MT. LXX +], *οὐκ ἐπιθυμήσεις* [*-σῃς* P, om Or, MT. LXX +].

***E** $6_{2.\,3}$: *τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα* [+ *σου* F[gr] G (It) S[sch] Cop Or], (*ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ,*) 3 *ἵνα εὖ σοι* [*σου* F[gr] G[gr]] *γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς* [MT. LXX +].

***Jk** 2_{11}: (*ὁ γὰρ εἰπών·*) *μὴ μοιχεύσῃς* [*-σεις* ℵL, *φονευσῃς* C S[p]], (*εἶπεν καί·*) *μὴ φονεύσῃς* [*μοιχευσῃς* C S[p]].

Ap 9_{21}: *καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν . . . οὔτε ἐκ τῆς πορνείας* [*πονηριας* ℵ* A] *αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.*

Ex 20_{12-17} כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ
עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ 13 לֹא תִּרְצָח׃ 14 לֹא תִּנְאָף׃
15 לֹא תִּגְנֹב׃ 16 לֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃ 17 לֹא תַחְמֹד בֵּית
רֵעֶךָ לֹא־תַחְמֹד וגו׳׃

LXX *τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα* [+ *σου* B[ab] F Luc], *ἵνα εὖ σοι γένηται* [om *ινα κτλ* A], *καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς Κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι.* 13 *οὐ μοιχεύσεις.* 14 *οὐ κλέψεις.* 15 *οὐ φονεύσεις* [13 *ου φ.* 14 *ου μ.* 15 *ου κλ.* AF Luc].

16 *οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.* 17 *οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις κτλ.*

Dt 5₁₆₋₁₈ כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יַאֲרִיכֻן יָמֶיךָ וּלְמַעַן יִיטַב לָךְ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ 17 לֹא תִּרְצָח׃ וְלֹא תִּנְאָף׃ וְלֹא תִּגְנֹב׃ וְלֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁוְא׃ 18 וְלֹא תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְלֹא תִתְאַוֶּה וגו׳׃

LXX 16₋21 *τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ὃν τρόπον ἐνετείλατο* [+ *σοι* B^{ab} A F Luc] *Κύριος ὁ θεός σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιοι ἦτε* [*μακρ . . . ος γενη* A, *μ . . . ος εση* F, *και εσει μ . . . ος* Luc] *ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι.* 17 *οὐ μοιχεύσεις.* 18 *οὐ φονεύσεις* [17 *ου φ.* 18 *ου μ.* AF]. 19 *οὐ κλέψεις.* 20 *οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.* 21 *οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις κτλ.*

***R 2₂₄**: [MT. LXX +] *τὸ (γὰρ) ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, (καθὼς γέγραπται).*

†**1T 6₁**: *ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ* [*του κυριου* D* It] *καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.* cf. T 2₅ (1K 14₃₄).

2P 2₂: *δι' οὓς ἡ ὁδὸς* [*η δοξα* ℵ^c A] *τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται.*

Js 52₅ מִשְׁלָו יְהֵילִילוּ נְאֻם־יְהוָֹה וְתָמִיד כָּל־הַיּוֹם שְׁמִי מִנֹּאָץ׃

LXX *τάδε λέγει Κύριος· δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν.*

Ps 119₃₀ דֶּרֶךְ אֱמוּנָה בָחָרְתִּי׃

LXX *ὁδὸν ἀληθείας ᾑρετισάμην.*

Sap 5₆ *ἄρα ἐπλανήθημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας.*

R 3₄ª: *γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής.*

Sap 12₂₇ *θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ.* 15₁ *σὺ δὲ ὁ θεὸς ἡμῶν χρηστὸς καὶ ἀληθής.*

***R 3₄ᵇ**: *πᾶς (δὲ) ἄνθρωπος ψεύστης.*

Ps 116₁₁ כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב׃ LXX *πᾶς ἄνθρ. ψεύστης.*

***R 3₄ᶜ**: *(καθάπερ γέγραπται·) ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσεις* [*-σῃς* BGKL Or] *ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.*

Ps. 51_{6} לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדָבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְשָׁפְטֶךָ׃

LXX *ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.*

---

*R 3_{10-12}: (*καθὼς γέγραπται ὅτι*) *οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς,* [MT. LXX +] 11 *οὐκ ἔστιν ὁ* [om ο ABG] *συνιῶν* [*συνίων* D^c], *οὐκ ἔστιν ὁ* [om ο BG, *η* Ir] *ἐκζητῶν* [*ζητων* B Or] *τὸν θεόν·* 12 *πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν* [*ηχρειωθ.* B^3D^cK, *ηχριωθ.* LP]· *οὐκ ἔστιν ὁ* [om ο ABGKLPS^p] *ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν* [om *ουκ εστιν* B] *ἕως ἑνός* [et non est qui faciat bonum, nec unus quidem S^sch].

Ps 14_{1-3} 53_{2-4} אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הִשְׁחִיתוּ
הִתְעִיבוּ עֲלִילָה [53 עָוֶל] אֵין עֹשֵׂה־טוֹב׃ 2 (3) יְהוָה [53 אֱלֹהִים]
מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל־בְּנֵי־אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת־אֱלֹהִים׃
3 (4) הַכֹּל סָר [53 כֻּלּוֹ סָג] יַחְדָּו נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה־טוֹב אֵין גַּם־אֶחָד׃

LXX *εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἔστιν θεός. διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν* [52 *ἀνομίαις*], *οὐκ ἔστιν* [52 + ὁ, om ℵRT] *ποιῶν χρηστότητα* [*αγαθον* R], *οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός* [52 *ἀγαθόν.* + *ουκ εστιν εως ενος* R]. 2 (3) [ο U] *Κύριος* [52 *ὁ θεὸς*] *ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ* [13 *και* U] *ἐκζητῶν τὸν θεόν.* 3 (4) *πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα* [52 *επι το αυτο* ℵ*] *ἠχρεώθησαν* [*ηχρειωθ.* B^ab, 52 *ηχριωθ.* T; 13 om *ουκ εστιν εως ενος . . . ηχρεωθ.* A*], *οὐκ ἔστιν* [13 + ο ℵ* U] *ποιῶν χρηστότητα* [*αγαθον* R; 52 *ἀγαθόν, χρηστοτητα* ℵ*], *οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.*

Eccl. 7_{20} כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה־טּוֹב וְלֹא יֶחֱטָא׃

LXX$_{21}$ *ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὃς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται.*

***R** 3_{13^a}: *τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ* [*λαρυξ* AP] *αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν.*

Ps 5_{10} קֶבֶר־פָּתוּחַ גְּרוֹנָם לְשׁוֹנָם יַחֲלִיקוּן׃

LXX *τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ* [*λαρυξ* A] *αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν.* — 13_{3} *τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ* [*λαρυξ* U*] *αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν* [om *τ. γλ. αυτ.* U] *ἐδολιοῦσαν* [om vers. ℵ^c.a (uncis incl) A].

Jr 5_{16} אַשְׁפָּתוֹ כְּקֶבֶר פָּתוּחַ׃ LXX [*α′ θ′* ※ *η φαρετρα αυτου ως ταφος ανεωγμενος* Q^mg].

***R** 3_{13}^{b}: *ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν.*

Ps 140_4 חֲמַת עַכְשׁוּב תַּחַת שְׂפָתֵימוֹ׃ LXX 139_4 13_3 *ἰὸς ἀσπίδων* [13 *-δος* U] *ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν* [13 om א$^{c.a}$ A].

***R** 3_{14}: *ὧν τὸ στόμα* [+ *αυτων* B] *ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει* [MT. LXX +].

Ps 10_7 אָלָה פִּיהוּ מָלֵא וּמִרְמוֹת וָתֹךְ׃

LXX *οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου.* — 13_3 *ὧν τὸ στόμα* [+ *αυτων* R] *ἀρᾶς* [om R] *καὶ πικρίας γέμει* [*γ. και π.* R, om vers. א$^{c.a}$ (uncis incl) A].

***R** 3_{15-17}: *ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν* [MT. LXX +] *ἐκχέαι αἷμα* [MT +], [MT. LXX +], 16 *σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,* 17 *καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν.*

Js $59_{7.8}$ רַגְלֵיהֶם לָרַע יָרֻצוּ וִימַהֲרוּ לִשְׁפֹּךְ דָּם נָקִי מַחְשְׁבֹתֵיהֶם מַחְשְׁבוֹת אָוֶן שֹׁד וָשֶׁבֶר בִּמְסִלּוֹתָם׃ 8 דֶּרֶךְ שָׁלוֹם לֹא יָדָעוּ׃

LXX *οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ πονηρίαν τρέχουσιν, ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα* [+ ※ *αναιτιον* Q^{mg}], *καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν ἀπὸ φόνων· σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,* 8 *καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ οἴδασιν* [*εγνωσαν* AQ^{mg}].

Ps 13_3 LXX *ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι* [*εις εκκεχυηναι το* R] *αἷμα· σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν* [om א$^{c.a}$ A].

Pr 1_{16} כִּי רַגְלֵיהֶם לָרַע יָרוּצוּ וִימַהֲרוּ לִשְׁפָּךְ־דָּם׃

LXX [*οι γαρ ποδες αυτων εις κακιαν τρεχουσιν και ταχινοι* [[+ *εισιν* א$^{c.a}$]] *του εγχεαι αιμα* א$^{c.a}$ A].

Am 2_{15} קַל בְּרַגְלָיו׃ LXX *ὁ ὀξὺς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.*

***R** 3_{18}: *οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.*

Ps 36_2 אֵין־פַּחַד אֱלֹהִים לְנֶגֶד עֵינָיו׃

LXX 35_2 13_3 *οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ* [13 *αὐτῶν,* om vers. א$^{c.a}$ (uncis incl) A].

***R** 3_{20}: *διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ* [in conspectu dei, coram deo Or].

1K 4_4: *ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι.*

*G 2_{16}: (*εἰδότες δὲ*) *ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου . . ., ὅτι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται* [MT. LXX +] *πᾶσα σάρξ.*

Ps 143_2 כִּי לֹא־יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל־חָי׃

LXX *ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.*

Gn 6_{12} Js $40_{5.6}$ Jo 3_1 u. ö. כָּל־[הַ]בָּשָׂר׃ LXX *πᾶσα σάρξ.*

---

†**R** $3_{29.30}$: *ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον* [*μονων* B Cyr, *μονος* D]; *οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν,* 30 *εἴπερ εἷς ὁ θεός.* — †**16**$_{27}$: *μόνῳ σοφῷ θεῷ* [om *θεω* Cyr].

†**1K** $8_{4.6}$: *ὅτι οὐδεὶς θεὸς* [+ *ετερος* ℵ[c] KL S[utr]] *εἰ μὴ εἷς.* 6 *εἷς* [o FG] *θεὸς* [om ℵ*] *ὁ πατὴρ . . . καὶ εἷς κύριος.* — †**12**$_{5.6}$: *ὁ αὐτὸς κύριος* [deus (It) Ir]. 6 *ὁ δὲ αὐτὸς θεός.*

†**G** 3_{20}: *ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστιν.*

†**E** 4_6: *εἷς θεὸς καὶ* [om *και* S[sch] Ir] *πατὴρ πάντων.*

†**1T** 1_{17} **Jd** 25: *τῷ . . . μόνῳ* [+ *σοφω* 1T: ℵ[c] D[b.c] KLPS[p], Jd: KLP] *θεῷ.* — **1T** 2_5: *εἷς γὰρ θεός.*

†**Jk** 2_{19}: (*σὺ πιστεύεις ὅτι*) *εἷς ἐστιν ὁ θεός.*

†**1P** 1_{17}: *εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε.* cf. R $2_{6.11}$ 10_{12-14} G $4_{5.6}$.

Dt $4_{35.39}$ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ׃ 39 יְהוָה
הוּא הָאֱלֹהִים . . . אֵין עוֹד׃

LXX *Κύριος ὁ θεός σου, οὗτος* [*αυτος* AF] *θεός ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι* [*αλλος* A] *πλὴν αὐτοῦ.* 39 *Κύριος ὁ θεός σου, οὗτος θεὸς . . . καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.*

Dt 6_4 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד׃

LXX *Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστιν.*

Js $37_{16.20}$ אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים [20 אַתָּה יְהוָה] לְבַדֶּךָ׃

LXX *σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος.*

Js 63_{16} כִּי־אַתָּה אָבִינוּ . . . אַתָּה יְהוָה אָבִינוּ׃ LXX *σὺ γὰρ εἶ πατὴρ ἡμῶν . . . ἀλλὰ σύ, Κύριε, πατὴρ ἡμῶν.*

Js 64_7 יְהוָה אָבִינוּ אָתָּה׃ LXX *Κύριε, πατὴρ ἡμῶν σύ.*

Jr 3_{19} וָאֹמַר אָבִי תִּקְרְאוּ [תקראי] קרי־לִי׃

LXX *καὶ εἶπα· πατέρα καλέσετέ με.*

Sach 14_9 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃ LXX *ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Κύριος εἷς, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕν.*

Ml 2_{10} הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ הֲלוֹא אֵל אֶחָד בְּרָאָנוּ׃

LXX *οὐχὶ θεὸς εἷς ἔκτισεν ὑμᾶς; οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν;*

Ps 86_{10} אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ׃ LXX *σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος.*

Ps 89_{27} הוּא יִקְרָאֵנִי אָבִי אָתָּה׃

LXX *αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με· πατήρ μου εἶ σύ.*

Tb 13_4 *αὐτὸς κύριος ἡμῶν, καὶ θεὸς αὐτὸς* [*και αυτος θεος ημων και αυτος* ℵ, *και ο θεος ο* A] *πατὴρ ἡμῶν.*

2 Mcc 7_{37} *μόνος αὐτὸς θεός ἐστιν.*

Sir 1_8 *εἷς ἐστὶν σοφός.*

***R** $4_{3\text{ss. }22-24}$: (*τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει;*) *ἐπίστευσεν δὲ* [om *δε* D* FG It S^{sch} (Or)] *Ἀβραὰμ τῷ θεῷ* [*τω θεω Αβρ.* Just], *καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.* — †$_5$ *λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην.* — $_6$ *ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται* [+ *εις* P] *δικαιοσύνην.* — *$_9$ (*λέγομεν γάρ·*) *ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις* [om *η π.* K] *εἰς δικαιοσύνην.* — †$_{11}$ *τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως . . . εἰς τὸ λογισθῆναι αὐτοῖς* [+ *εις* A It Cyr] *δικαιοσύνην* [*την δικ.* BC* D^{c}FGKLP]. — *$_{22}$ (*διὸ* [+ *και* ℵACD$^{**b.\,c}$ KLP(It) S^p Or]) *ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.* — *$_{23}$ (*ἐγράφη . . . ὅτι*) *ἐλογίσθη αὐτῷ* [MT. LXX +]. — †$_{24}$ *μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν.*

***G** 3_6: (*καθὼς* [+ *γεγραπται* FG It]) *Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν* [*επ. Αβρ.* FG It S^{sch}] *τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτᾷ εἰς δικαιοσύνην.*

***Jk** 2_{23}: (*καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα·*) *ἐπίστευσεν δὲ* [om *δε* L] *Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.*

Gn 15_6 וְהֶאֱמִן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה׃

LXX *καὶ ἐπίστευσεν* [*επιστευσε δε* Luc] *Ἀβρὰμ τᾷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.*

Ps 106_{31} (Pinehas) וַתֵּחָשֶׁב לוֹ לִצְדָקָה׃

LXX *καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.*

1 Mcc 2_{52} *Ἀβραὰμ οὐκ ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ δικαιοσύνη* [*εις δικαιοσυνην* ℵV];

R 4_5: *ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ.*

Ex 23_7 לֹא־אַצְדִּיק רָשָׁע׃ LXX *καὶ οὐ δικαιώσεις τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων* [om *εν. δωρ.* F].

Pr 17_{15} מַצְדִּיק רָשָׁע וּמַרְשִׁיעַ צַדִּיק׃

LXX *ὃς δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον.*

***R** $4_{7.8}$: (6 *καθάπερ καὶ Δαυεὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ κτλ.* cf. 4_3) *μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι·* 8 *μακάριος ἀνὴρ οὗ* [*ω* ℵ^c ACD^c FKLP It Cop Or Cyr] *οὐ μὴ λογίσηται* [*-σεται* KP] *κύριος ἁμαρτίαν.*

†**2K** 5_{19}: *μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα.*

Ps $32_{1.2}$ אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה׃ 2 אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֺן׃

LXX *μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν* [*απεκ.* U] *αἱ ἁμαρτίαι.* 2 *μακάριος ἀνὴρ οὗ* [*ω* ℵ$^{c.a}$ R*] *οὐ* [om R] *μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν.*

---

†**R** 4_{11}: *καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς* [*-μην* AC* S^{utr} (Or Cyr)] . . . *ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ.*

Gn $17_{10.11}$ הִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר׃ 11 וּנְמַלְתֶּם אֵת בְּשַׂר עָרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית וגו׳׃

LXX *περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν.* 11 *καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται ἐν σημείῳ* [*εις σημειον* Luc] *διαθήκης κτλ.*

***R** 4 [1.] 11 ss: *εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων.* 12 *τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.* 16 *Ἀβραάμ, ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν,* (17 *καθὼς γέγραπται*) *ὅτι*) *πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε.* 18 *εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν.*

Jk 2_{21}: *Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν.* cf. Js 51_2 63_{16}.

Gn 17_5 כִּי אַב־הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃

LXX *ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε.*

---

†**R** $4_{13.16}$: *ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου.* 16 *εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι.*

***G** $3_{16.29}$: *τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι*

καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ λέγει· . . . καὶ τῷ σπέρματί σου. 29 *τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, κατ᾽ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.*

Gn 12_{7} לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת׃

LXX *τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην.*

Gn $13_{15.17}$ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃ 17 לְךָ אֶתְּנֶנָּה׃

LXX *πᾶσαν τὴν γῆν ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος.* 17 *σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα* [om *και τ. σπ. κτλ D*E).

Gn 15_{18} לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת׃

LXX *τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην.*

Gn 17_{8} וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֵת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֵת כָּל־אֶרֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת עוֹלָם׃

LXX *καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ τὴν γῆν ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χανάαν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.*

Gn 22_{17} וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃ LXX *καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων.*

Gn 24_{7} לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת׃

LXX *σοὶ* [*τω σπερματι σου* א] *δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου* [om *και τ. σπ. σ.* א].

Gn 26_{4} (Isaak) וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל׃

LXX *καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην.*

---

*__R 4_{18}__: (*κατὰ τὸ εἰρημένον* [*γεγραμμενον* K S[sch]]·) *οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου* [+ *ως οι αστερες του ουρανου και το αμμον της θαλασσης* FG (It) Or].

†**H 11_{12}**: *καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὡς* [*καθως* D*] *ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος* [om *η π. τ. χ.* D (It)] *τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.*

Ap 20_{8}: *ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης.*

Gn 15_{5} וַיֹּאמֶר הַבֶּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם־תּוּכַל לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ׃

LXX *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δύνῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. καὶ εἶπεν· οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου.*

Gn 22_{17} וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם׃

LXX *καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.*

Gn 26_{4} וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם׃ LXX *καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ.*

Jos 11_{4} עַם־רָב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב׃

LXX [*λαος πολυς* Luc] *ὥσπερ ἡ ἄμμος* [+ *η παρα το χειλος* A, *η επι του χειλους* F, *η επι το χειλος* Luc] *τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει.*

Hos 2_{1} וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִמַּד וְלֹא יִסָּפֵר׃

LXX 1_{10} *καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἐκμετρηθήσεται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται.*

Dn 3_{36} (Or As 12) *λέγων πολυπληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.*

---

†**R** 4_{19} †**H** 11_{12}: cf. Gn 17_{17} $18_{11.12}$. ***R** 4_{22-24}: cf. 4_{3}.

---

†**R** 4_{25}: *ὃς παρεδόθη διὰ τ ὰ π α ρ α π τ ώ μ α τ α ἡμῶν.* — †5_{19}: *δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.* — †8_{32}: *ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν* [*εαυτον* L]. cf. 1K 15_{3}.

†**2K** 4_{11}: *εἰς θάνατον παραδιδόμεθα* [*δ ι δ ο μ ε θ α* FG].

†**G** 1_{4}: *τοῦ δ ό ν τ ο ς ἑαυτὸν ὑπὲρ* [*περι* א*ADFGKLPS[p] Or] *τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν* [*υμων* F[gr]]. — †2_{20}: *τοῦ . . . παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.*

†**E** $5_{2.25}$: *παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν* [*υ μ ω ν* B]. 25 *ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς.*

†**1T** 2_{6}: *ὁ δ ο ὺ ς ἑαυτόν.*

†**T** 2_{14}: *ὃς ἔ δ ω κ ε ν ἑαυτὸν* [*αυτον* א*] *ὑπὲρ ἡμῶν.*

†**H** 9_{28}: *εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας.*

†**1P** 2_{24}: *ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν* [*υ μ ω ν* B] *αὐτὸς ἀνήνεγκεν.*

†**1J** 3_{5}: *ἵνα τὰς ἁμαρτίας* [+ *ημων* אCKL S[sch]] *ἄρῃ.*

Js $53_{4.11.12}$ אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא׃ 11 יַצְדִּיק צַדִּיק עַבְדִּי

לָרַבִּים וַעֲוֹנֹתָם הוּא יִסְבֹּל׃ 12 הֶעֱרָה לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ . . . וְהוּא חֵטְא־
רַבִּים נָשָׂא וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ׃

LXX *οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει.* 11 *δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει.* 12 *παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ . . . καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκεν, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας* [*αμαρτιας* AQ*] *αὐτῶν παρεδόθη.*

1S 15_{25} 25_{28} שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי׃ 25_{28} שָׂא נָא לְפֶשַׁע וגו׳׃

LXX *ἆρον δὴ τὸ ἁμάρτημά μου.* 25_{28} *ἆρον δὴ τὸ ἀνόμημα κτλ.*

R 5_1: *εἰρήνην ἔχωμεν* [*εχομεν* $ℵ^a$ B^3 F^{gr} G^{gr} P S^p Cyr].

†**E** $2_{13.\,14.\,17}$: *οἵ ποτε ὄντες μακρὰν ἐγενήθητε ἐγγύς.* 14 *αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡ μ ῶ ν.* 17 *καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑ μ ῖ ν τοῖς μακρὰν καὶ εἰρήνην* [om *ειρ.* KL S^{utr} Tert] *τοῖς ἐγγύς.*

K 1_{20}: *εἰρηνοποιήσας.*

Nm 6_{26} יְהוָֹה . . . וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃

LXX *Κύριος . . . δῴη σοι εἰρήνην.*

Js 53_5 מוּסַר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו׃

LXX *παιδία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν.*

Js 57_{19} שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְהוָֹה׃ LXX *εἰρήνην ἐπ' εἰρήνην τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς οὖσιν.*

Mi 5_4 וְהָיָה זֶה שָׁלוֹם׃ LXX 5_5 *καὶ ἔσται αὕτη εἰρήνη.*

---

†**R** 5_5: *ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει.*

Ps $22_{5.\,6}$ 6 בְּךָ בָטְחוּ וְלֹא־בוֹשׁוּ׃

LXX *ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν.*

Ps 25_{20} אַל־אֵבוֹשׁ כִּי־חָסִיתִי בָךְ׃

LXX *μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ.*

R $5_{14.\,17}$: *ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος . . . καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας.* 17 *ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν.*

Sap 1_{14} *οὔτε ᾅδου βασίλειον ἐπὶ γῆς.*

Ps Sal 15_8 *θάνατος ἀπὸ δικαίων μακράν.*

---

†**R** 5_{17}: *ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν.*

†**1K** 6_2: (*ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι*) *οἱ ἅγιοι τ ὸ ν κ ό σ μ ο ν κρινοῦσιν;*

† **2T** 2_{12}: *καὶ συνβασιλεύσομεν.*

†**Ap** 1_{6}: *ἐποίησεν ἡμᾶς* [*ημιν* A, *ημων* C] *βασιλείαν* [*βασιλειον* B, *βασιλεις* P Tert]. — †5_{10}: *ἐποίησας αὐτοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλείαν* [-*λεις* BS[p]] . . . *καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.* — †$20_{4.\,6}$: *καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς . . . καὶ ἐβασίλευσαν.* 6 *καὶ βασιλεύσουσιν.* — †22_{5}: *καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.* cf. 1P $2_{5.\,9}$.

Dn $7_{18.\,22.\,27}$ וִיקַבְּלוּן מַלְכוּתָא קַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין וְיַחְסְנוּן
מַלְכוּתָא עַד־עָלְמָא וְעַד עָלַם עָלְמַיָּא׃ 22 וְדִינָא יְהִב לְקַדִּישֵׁי
עֶלְיוֹנִין . . . וּמַלְכוּתָא הֶחֱסִנוּ קַדִּישִׁין׃ 27 וּמַלְכוּתָא . . . יְהִיבַת
לְעַם קַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין מַלְכוּתֵהּ מַלְכוּת עָלַם וגו׳׃

LXX *καὶ παραλήψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι Ὑψίστου, καὶ καθέξουσι τὴν βασιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.* 22 *καὶ τὴν κρίσιν* [*θ' το κριμα*] *ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου . . . καὶ τὸ βασίλειον* [*θ' την βασιλειαν*] *κατέσχον οἱ ἅγιοι.* 27 *καὶ τὴν βασιλείαν . . . ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστῳ βασιλεῦσαι βασιλείαν αἰώνιον* [*θ' και η βασ. . . . εδοθη αγιοις Ὑψιστου· και η βασιλεια αυτου βασ. αιωνιος*].

Sap 6_{21} *ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.* 3_{8} *κρινοῦσιν ἔθνη.*

R 5_{19}: cf. 4_{25}.

R 6_{6}: *τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας.*

Sap 1_{4} *ἐν σώματι καταχρέῳ ἁμαρτίας.*

---

†**R** $6_{10.\,11}$: *ζῇ τῷ θεῷ.* 11 *ζῶντας δὲ τῷ θεῷ.* — 14_{8}: *τῷ κυρίῳ ζῶμεν.*

2K 5_{15}: *ἵνα οἱ ζῶντες . . . ζῶσιν . . . τῷ κτλ.*

G 2_{19}: *ἵνα θεῷ ζήσω.* cf. 1P $4_{2.\,6}$ (G 5_{25}).

4 Mcc 7_{19} 16_{25} (*οἱ πιστεύοντες ὥσπερ οἱ πατριάρχαι*) *ζῶσιν τῷ* [7_{19} om *τω* א] *θεῷ.*

R 6_{11} **1J** 3_{9} 5_{18}: Sap 15_{2} *οὐχ ἁμαρτησόμεθα, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα.*

R $6_{12.\,14}$: *μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία . . . εἰς τὸ ὑπακούειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ.* 14 *ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει.*

G $5_{16.\,24}$: *σὺν . . . ταῖς ἐπιθυμίαις.*

Gn 4_{7} לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ׃

LXX . . . ἥμαρτες; ἡσύχασον· πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ.

Ps 119$_{133}$ וְאַל־תַּשְׁלֶט־בִּי כָל־אָוֶן׃

LXX καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία.

Sir 18$_{30}$ ὀπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου.

R 6$_{21}$: ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε.

Ez 16$_{61. 63}$ וְזָכַרְתְּ אֶת־דְּרָכַיִךְ וְנִכְלַמְתְּ׃ 63 לְמַעַן תִּזְכְּרִי וָבֹשְׁתְּ׃

LXX καὶ μνησθήσῃ τὴν ὁδόν σου, καὶ ἐξατιμωθήσῃ. 63 ὅπως μνησθῇς καὶ αἰσχυνθῇς.

R 7$_{2. 3}$: ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ κτλ. 3 . . . ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ . . . τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν . . . ἀνδρὶ ἑτέρῳ.

1K 7$_{39}$: γυνὴ δέδεται [+ νομω A^{c} D$^{b. c}$ FGLP (It) S^{utr}, γαμω K, viro suo Cop] ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

Nm 5$_{11\,ss}$ 29 אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ׃

LXX ἡ γυνὴ ὕπανδρος οὖσα.

Dt 24$_{1—4}$ 2 וְהָיְתָה לְאִישׁ־אַחֵר׃

LXX ἐὰν . . . γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ.

---

*R 7$_{7}$: cf. 2$_{21. 22}$. R 7$_{8. 11}$: Gn 2$_{16. 17}$ 3$_{1\,ss}$ Pr 9$_{17}$.

R 7$_{10}$: ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωήν. — *10$_{5}$: (Μωϋσῆς γὰρ γράφει ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου) ὁ ποιήσας [+ eam (It) Cop, αυτα ℵ^{c} BFGKLP S^{utr}] ἄνθρωπος [om FG It S^{sch}] ζήσεται ἐν αὐτῇ [εν αυτοις ℵ^{c}DFGKLP S^{utr}].

***G 3$_{12}$**: (ἀλλ') ὁ ποιήσας αὐτὰ [+ ανθρωπος D^{c}KL S$^{p. mg}$Cu] ζήσεται ἐν αὐτοῖς [εν αυτω F^{gr} G (It)].

Lv 18$_{5}$ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם׃

LXX καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ πάντα τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· ἃ [ο Luc] ποιήσας [+ αυτα F Luc] ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς.

Ez 20$_{11. 13. 21}$ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם׃

LXX ὅσα [$_{13. 21}$ ἃ] ποιήσει αὐτὰ [$_{13}$ om αυτα Q*, $_{21}$ + αυτα AQ] ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς.

Neh 9$_{29}$ לְמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ חָטְאוּ־בָם אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה אָדָם וְחָיָה בָהֶם׃

LXX [εν ταις ℵA] ἐντολαῖς σου καὶ ἐν τοῖς κρίμασί σου ἡμάρτοσαν, ἃ [ο $B^{ab\,mg}$] ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς [om εν αυτοις A].

Dt $5_{29.30}$ וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם׃
30 בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם תֵּלֵכוּ לְמַעַן תִּחְיוּן׃

LXX $_{32.33}$ καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ θεός σου. 33 κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ· ὅπως καταπαύσῃ σε.

Dt $30_{15.16.20}$ רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וגו׳ 16 אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם . . . וְחָיִיתָ וגו׳ 20 הוּא חַיֶּיךָ׃

LXX ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν κτλ. 16 ἐὰν εἰσακούσῃς τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, . . . καὶ ζήσεσθε κτλ. 20 τοῦτο ἡ ζωή σου.

Dt 32_{47} לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא חַיֵּיכֶם׃ LXX οὐχὶ λόγος κενὸς οὗτος ὑμῖν, ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν.

Ps Sal 14_1 ἐν νόμῳ ᾧ ἐνετείλατο ἡμῖν εἰς ζωὴν ἡμῶν.

---

†**R** 7_{11}: ἡ γὰρ ἁμαρτία . . . ἐξηπάτησέν με. cf. H 3_{13}.

†**2K** 11_3: (ὡς) ὁ ὄφις ἐξηπάτησεν Εὕαν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ.

†**1T** 2_{14}: καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἐξαπατηθεῖσα [απατ. $ℵ^c D^{b?c}$ KL] ἐν παραβάσει γέγονεν.

1J 3_8: ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει.

Ap 12_9 20_2: ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος [20_2 ὅς ἐστιν] Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς.

Gn $3_{(1-7.)\,13}$ 13 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַנָּחָשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל׃

LXX καὶ εἶπεν ἡ γυνή· ὁ ὄφις ἠπάτησέν με.

Sir 25_{24} ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας.

4 Mcc 18_8 ἀπάτης ὄφις.

R $7_{14\,(18.21)}$: ἐγὼ δὲ σαρκινός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

Gn 6_3 בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר׃

LXX διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. cf. Ps. 78_{39}.

1R $21_{20.25}$ יַעַן הִתְמַכֶּרְךָ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָֹה׃ 25 כְּאַחְאָב
אֲשֶׁר הִתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָֹה׃

LXX $20_{20.\,25}$ *διότι μάτην πέπρασαι ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου.* 25 *Ἀχαάβ, ὡς ἐπράθη π. τὸ π. ἐν. Κ.*
2R 17_{17} וַיִּתְמַכְּרוּ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָֹה׃ LXX *καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πον. ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.*

R 8_{14}: cf. $3_{29.\,30}$ 2K 6_{18}.

R 8_{20}: *τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη.*
Eccl. $1_{2.\,14}$ $2_{1.\,11.\,17.\,19.\,23.\,26}$ 1_2 הֲבֵל הֲבָלִים הַכֹּל הָבֶל׃
1_{14}. $2_{11.\,17}$ הַכֹּל הָבֶל׃ $2_{1.\,19.\,23.\,26}$ גַּם־זֶה [2_1 גַּם־הוּא] הָבֶל׃
LXX 1_2 *ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης.* 1_{14} $2_{11.\,17}$ *τὰ* [17 om, +*τα* ℵA] *πάντα ματαιότης.* $2_{1.\,19.\,23.\,26}$ *καί γε τοῦτο ματαιότης.* cf. Gn 3_{14-19} (5_{29}).

R 8_{23}: *στενάζομεν . . . τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν.* $23^{a.\,b}$: cf. 11_{16} 2K 6_{18}.

1K 15_{40}: *σώμ. ἐπίγεια.* 42 *σπείρ. ἐν φθορᾷ.* 53. 54 *τὸ φθαρτ.*

2K $5_{1.\,4}$: *ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ.* 4 *οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι* [*βαρυνομενοι* D*FG(Or)].

Sap 9_{15} *φθαρτὸν γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχήν, καὶ βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφρόντιδα.*
Js 38_{12} דּוֹרִי נִסַּע וְנִגְלָה מִנִּי כְּאֹהֶל רֹעִי׃
LXX . . . *ὥσπερ ὁ σκηνὴν καταλύων πήξας.*

---

†**R** 8_{27}: *ὁ δὲ ἐραυνῶν τὰς καρδίας.*
†**1Th** 2_4: *θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας.*
†**Ap** 2_{23}: *ἐγώ εἰμι ὁ ἐραυνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας.*
Jr 11_{20} 17_{10} 20_{12} וַיהוָֹה צְבָאוֹת שֹׁפֵט צֶדֶק בֹּחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב׃ 17_{10} אֲנִי יְהוָֹה חֹקֵר לֵב בֹּחֵן כְּלָיוֹת׃ 20_{12} וַיהוָֹה צְבָאוֹת בֹּחֵן צַדִּיק רֹאֶה כְלָיוֹת וָלֵב׃
LXX *Κύριε κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας.* 17_{10} *ἐγὼ Κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νεφρούς.* 20_{12} *Κύριε, δοκιμάζων δίκαια, συνίων νεφροὺς καὶ καρδίας.*
Ps 7_{10} 26_2 וּבֹחֵן לִבּוֹת וּכְלָיוֹת אֱלֹהִים׃ 26_2 בְּחָנֵנִי יְהוָֹה וְנַסֵּנִי צָרְופָה [יתיר ו׳] כִלְיוֹתַי וְלִבִּי׃
LXX *ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός.* 26_2 *δοκίμασόν με, Κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρωσον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου.*

R 8_{29}: *εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον.* 29^{a}: cf. $11_{1.\,2}$.
K $1_{15.\,18}$: *ὅς ἐστιν . . . πρωτότοκος.*
H 1_{6}: *ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον* (12_{23}).
Ap 1_{5} [1_{17} 2_{8} A]: *ὁ πρωτότοκος.*
Ex 4_{22} :בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל LXX *υἱὸς πρωτότοκός μου Ἰσρ.*
Sir 36_{17} *Ἰσρ. ὃν πρωτογόνῳ* [*-τοκω* א$^{c.\,a}$] *ὡμοίωσας.*
Jr 31_{9} :וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי הוּא LXX 38_{9} *Ἐ. πρωτ. μού ἐστ.*
Ps 89_{28} :אַף־אָנִי בְּכוֹר אֶתְּנֵהוּ (cf. 2K 6_{18}.)
LXX *κἀγὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν.*

---

†**R** 8_{32}: *ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο.* 32^{b}: cf. 4_{25}.
Gn $22_{12.\,16}$ (Isaaks Opf.) :לֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ
LXX *οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ.*

R $8_{33}{}^{a}$: *τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ;*
Sap 12_{12} *τίς δὲ ἐγκαλέσει σοι κατὰ ἐθνῶν κτλ.*
R 9_{11} $11_{5.\,7.\,28}$ **1Th** 1_{4} **2P** 1_{10}: *ἐκλογή.* (**R** 16_{13}) **K** 3_{12} **1T** 5_{21} **2T** 2_{10} **T** 1_{1} **1P** 1_{1} (**2J** $1.\,13$) **Ap** 17_{14}: *ἐκλεκτοί.* (Js 42_{1} 45_{4} Mt 3_{17}.)
†**1P** 2_{9}: *ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν.*
Js $65_{9.\,15.\,22\,(23)}$ Ps $105_{6.\,43}$ (1Ch 16_{13}) 106_{5} :בְּחִירֵי יְהוָֹה
LXX et. Ps $89_{4.\,(20)}$ Thr 1_{15} $5_{13.\,14}$ Sap 3_{9} 4_{15} 2Mcc 1_{25} Hen 1_{8} $5_{7.\,8}$ *ἐκλεκτοί.* Esth 16(E)$_{21}$ *τοῦ ἐκλεκτοῦ γένους.*
Js 43_{20} :עַמִּי בְחִירִי LXX *τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν.*

---

†**R** $8_{33}{}^{b}.\,_{34}$: *θεὸς ὁ δικαιῶν·* $_{34}$ *τίς ὁ κατακρινῶν;*
Js $50_{8.\,9}$ קָרוֹב מַצְדִּיקִי מִי־יָרִיב אִתִּי נַעַמְדָה יָּחַד מִי־בַעַל
מִשְׁפָּטִי יִגַּשׁ אֵלָי: 9 הֵן אֲדֹנָי יֱהוִֹה יַעֲזָר־לִי מִי־הוּא יַרְשִׁיעֵנִי:
LXX *ὅτι ἐγγίζει ὁ δικαιώσας με· τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἐγγισάτω μοι.* $_{9}$ *ἰδοὺ Κύριος βοηθήσει μοι· τίς κακώσει με;*

---

†**R** 8_{34} †**1P** 3_{22}: *ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ* [1P om *του*] *θεοῦ.*
†**1K** 15_{25}: *ἄχρι οὗ* [+ *αν* א^{c} D$^{b.\,c}$ KL (Or) Cyr^{h}, *εως αν* (Or)] *θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς* [+ *αυτου* AFG S^{sch} Cop (It Or) Cyr^{h} Tert] *ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ* [om *αυτ.* F^{gr} G (It)].
†**E** 1_{20}: *καὶ καθίσας ἐν δεξιᾷ* [*εκ δεξιων* A^{2}] *αὐτοῦ.*
†**K** 3_{1}: *οὗ ὁ Χρ. ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος.*
†**H** 1_{3} 8_{1}: *ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ* [8_{1} + *τοῦ θρόνου*] *τῆς*

μεγαλωσύνης. — †**$10_{12.13}$**: ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ [εκ δεξιων A] τοῦ θεοῦ, 13 τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως [LXX +] τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. — †**12_2**: ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν.

__H 1_{13}__: (πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε·) κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν [om αν D] θῶ τοὺς ἐχθρούς σου [om σου 37] ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;

Ps $110_{1.5}$ נְאֻם יְהוָֹה לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי עַד־אָשִׁית אֹיְבֶיךָ
הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃ 5 אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ וגו׳׃

LXX εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 5 κύριος ἐκ δεξιῶν σου κτλ.

---

*__R 8_{36}__: (καθὼς γέγραπται) ὅτι) ἕνεκεν [-κα CK(Or) Cu] σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

†**1K 15_{31}**: καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω. cf. 4_9.

2K 4_{11}: εἰς θάνατον παραδιδόμεθα. Js 53_{12} (R 4_{25}).

Ps 44_{23} כִּי־עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ כָל־הַיּוֹם נֶחְשַׁבְנוּ כְּצֹאן טִבְחָה׃

LXX ὅτι ἕνεκα [-κεν ℵAT] σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

R 9_5: cf. 1_{25}[b]. **R 9_{11}**: cf. 2K 5_{10} R 8_{33}[a].

---

*__R 9_7__ *__H 11_{18}__: (ἀλλ'· [H: πρὸς ὃν ἐλαλήθη) ὅτι]) ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα.

Gn 21_{12} כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע׃

LXX ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα.

---

*__R 9_9__: (ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος·) κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι [MT. LXX +] καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός.

Gn $18_{10.14}$ וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן
לְשָׂרָה אִשְׁתֶּךָ׃ 14 לַמּוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵן׃

LXX εἶπεν δέ· ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν Σάρρα ἡ γυνή σου. 14 εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον [+ εις ωρας Luc] ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας [om Luc], καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός.

---

*__R 9_{12}__: (ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι) ὁ μείζων δουλεύσει [-σῃ L] τῷ ἐλάσσονι.

Gn 25 23 וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ . . . וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר׃

LXX *καὶ εἶπεν Κύριος αὐτῇ· . . . καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.*

***R 9 13**: (*καθάπερ γέγραπται·*) *τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα.*

Ml 1 2. 3 וָאֹהַב אֶת־יַעֲקֹב׃ 3 וְאֶת־עֵשָׂו שָׂנֵאתִי׃

LXX *καὶ ἠγάπησα τὸν Ἰακώβ, 3 τὸν δὲ Ἠσαὺ ἐμίσησα.*

***R 9 15. 18ᵃ**: (*τῷ Μωϋσεῖ γὰρ λέγει·*) *ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω.* 18 *ὃν θέλει ἐλεεῖ.*

Ex 33 19 וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃

LXX *καὶ ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω.*

***R 9 17**: (*λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ ὅτι*) *εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως* [+ *αν* FG] *διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.*

Ex 9 16 וְאוּלָם בַּעֲבוּר זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ בַּעֲבוּר הַרְאֹתְךָ אֶת־כֹּחִי וּלְמַעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל־הָאָרֶץ׃

LXX *καὶ ἕνεκεν τούτου διετηρήθης* [+ *εως του νυν* Luc] *ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν* [*δυναμιν* A] *μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.*

---

†**R 9 18ᵇ**: *ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.* cf. H 3 7ss. 18ᵃ: cf. 9 15.

Ex 4 21 8 15 9 12 10 20. 27 11 10 14 4. 8. 17 חזק

Ex 7 3 Dt 2 30 הקשה LXX *σκληρυνειν.*

Ex 7 13 Jos 11 20 חזק LXX *κατισχυσαι.*

Ex 7 14 כָּבֵד לֵב וגו׳׃ 8 11 הַכְבֵּד LXX *βεβάρηται* [*βεβαρυνται* F Luc, 8 15 *ἐβαρύνθη*] *ἡ καρδία κτλ.*

Dt 2 30 אִמֵּץ LXX *κατίσχυσεν.*

R 9 19: *τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν;*

2Ch 20 6 וְאֵין עִמְּךָ לְהִתְיַצֵּב׃ LXX *καὶ οὐκ ἔστιν πρὸς σὲ* [*παρα σοι του* Luc] *ἀντιστῆναι* [+ *σοι* Luc];

Sap 11 21 *καὶ κράτει βραχίονός σου τίς ἀντιστήσεται;* 12 12 *ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κρίματί σου;* cf. Job 41 3 LXX (R 11 35)

---

†**R 9 20. 21**: *μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι· τί με*

ἐποίησας [*επλασας* D S^sch] *οὕτως*; 21 *ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν*;

2T $2_{20.21}$: *σκεύη . . . ἃ μὲν εἰς τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.*

Js 45_{9} הוֹי רָב אֶת־יֹצְרוֹ חֶרֶשׂ אֶת־חַרְשֵׂי אֲדָמָה הֲיֹאמַר חֹמֶר לְיֹצְרוֹ מַה־תַּעֲשֶׂה וּפָעָלְךָ אֵין־יָדַיִם לוֹ׃

LXX *ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς πηλὸν κεραμέως; μὴ ὁ ἀροτριῶν ἀροτριάσει τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κεραμεῖ· τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ οὐδὲ ἔχεις χεῖρας*; 10 *μὴ ἀποκριθήσεται τὸ πλάσμα πρὸς τὸν πλάσαντα αὐτό*;

Js 29_{16} הַפְכְּכֶם אִם־כְּחֹמֶר הַיֹּצֵר יֵחָשֵׁב כִּי־יֹאמַר מַעֲשֶׂה לְעֹשֵׂהוּ לֹא עָשָׂנִי וְיֵצֶר אָמַר לְיֹצְרוֹ לֹא הֵבִין׃

LXX *οὐχ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι αὐτό· οὐ σύ με ἔπλασας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι· οὐ συνετῶς με ἐποίησας*;

Js 64_{7} אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר וְאַתָּה יֹצְרֵנוּ וגו׳ : LXX$_{8}$ *ἡμεῖς δὲ πηλός* [+ *α′ ϑ′* ※ *και συ πλαστης ημων* Q^mg].

Jr 18_{6} הֲכַיּוֹצֵר הַזֶּה לֹא־אוּכַל לַעֲשׂוֹת לָכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל נְאֻם־יְהוָֹה הִנֵּה כַחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר כֵּן־אַתֶּם בְּיָדִי בֵּית יִשְׂרָאֵל׃

LXX *εἰ καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ἰσραήλ; ἰδοὺ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστὲ ἐν χερσίν μου.*

Sap 12_{12} *τίς γὰρ ἐρεῖ· τί ἐποίησας*; 15_{7} *καὶ γὰρ κεραμεὺς ἁπαλὴν γῆν θλίβων ἐπίμοχθον πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν ἕκαστον· ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο τά τε τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη τά τε ἐναντία, πανθ᾽ ὁμοίως· τούτων δὲ ἑτέρου τίς ἑκάστου ἐστὶν ἡ χρῆσις, κριτὴς ὁ πηλουργός.*

Sir 36 $(33)_{12.13}$ *ἐξ αὐτῶν εὐλόγησεν καὶ ἀνύψωσεν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἡγίασεν καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν· ἀπ᾽ αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἐταπείνωσεν, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν.* 13 *ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χειρὶ αὐτοῦ.*

Job 9_{12} מִי־יֹאמַר אֵלָיו מַה־תַּעֲשֶׂה׃

LXX *ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ· τί ἐποίησας*;

Dn 4_{32} וְלָא אִיתַי דִּי־יְמַחֵא בִידֵהּ וְיֵאמַר לֵהּ מָה עֲבַדְתְּ׃

LXX [ϑ′ και ουκ εστιν ος αντιποιησεταὶ [[-στησεται Q]] τη χειρι αυτου και ερει ἀυτω· τι εποιησας;]

---

†**R** 9 22: ὁ ϑεὸς . . . ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροϑυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν.

Jr 50 25 יְהוָה . . . וַיּוֹצֵא אֶת־כְּלֵי זַעְמוֹ׃

LXX 27 25 Κύριος . . . ἐξήνεγκεν τὰ σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ.

Js 13 5 יְהוָה וּכְלֵי זַעְמוֹ׃ LXX [σ′ σκευη οργης Q^mg].

Js 54 16 וְאָנֹכִי בָּרָאתִי מַשְׁחִית לְחַבֵּל׃

LXX ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φϑεῖραι.

Sap 12(8—12. 20—22) 12 κατὰ ἐϑνῶν ἀπολωλότων.

---

*__R__ 9 25: (ὡς καὶ ἐν [om εν B (Aug)] τῷ Ὡσηὲ λέγει·) καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην [et ea quae non est misericordiam consecuta misericordiam consec. Ir (Tert S^sch)].

†**1P** 2 10: οἵ ποτε οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς ϑεοῦ, οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηϑέντες.

Hos 2 25 וְרִחַמְתִּי אֶת־לֹא רֻחָמָה וְאָמַרְתִּי לְלֹא־עַמִּי עַמִּי־אַתָּה׃

LXX 23 καὶ ἀγαπήσω [ελεησω AQ] τὴν Οὐκ ἠγαπημένην [ηλεημενην AQ], καὶ ἐρῶ τῷ Οὐ λαῷ μου· Λαός μου εἶ σύ.

Hos 1 6. 8. 9 2 3 קְרָא שְׁמָהּ לֹא רֻחָמָה׃ 8 וַתִּגְמֹל אֶת־לֹא רֻחָמָה׃ 9 קְרָא שְׁמוֹ לֹא עַמִּי כִּי אַתֶּם לֹא עַמִּי׃ 2 3 אִמְרוּ לַאֲחֵיכֶם עַמִּי וְלַאֲחוֹתֵיכֶם רֻחָמָה׃

LXX κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς Οὐκ ἠλεημένη. 8 καὶ ἀπεγαλάκτισεν τὴν Οὐκ ἠλεημένην. 9 κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Οὐ λαός μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου. 2 1 εἴπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν Λαός μου, καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν Ἐλεημένη.

__R__ 9 26: (25 ὡς καὶ ἐν [om εν B (Aug)] τῷ Ὡσηὲ λέγει·) καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ [ω א] ἐρρέϑη αὐτοῖς [om αυτοις B, αν κληϑησονται FG (It), vocabantur S^sch, vocabatur Ir]· οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληϑήσονται [LXX +, + αυτοι 73, ουτοι P] υἱοὶ ϑεοῦ ζῶντος.

Hos 2 1 וְהָיָה בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־יֵאָמֵר לָהֶם לֹא־עַמִּי אַתֶּם יֵאָמֵר לָהֶם בְּנֵי אֵל־חָי׃

LXX 1 10 καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέϑη αὐτοῖς· οὐ

λαός μου ὑμεῖς, [*εκει* A] *κληθήσονται καὶ αὐτοὶ* [om *και αυτοι* A (*μ ϑ' το καὶ* Q[mg])] *υἱοὶ θεοῦ ζῶντος.*

***R** 9,27. 28: (*Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ·*) *ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ ὑπόλειμμα* [*καταλ.* ℵ[a]DFGKLP Cu, MT. LXX +) *σωθήσεται·* 28 *λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων* [+ *εν δικαιοσυνη, οτι λογον συντετμημενον* ℵ[c]DFGKLP It S[p]] *ποιήσει* [+ *ο* B] *κύριος* [MT +] *ἐπὶ τῆς γῆς* [MT. LXX +|. — †**11**5: [*υπο-* B*, *κατα-* ℵAB[3] DFGLP] *λίμμα.*

Js 10,22. 23 כִּי אִם־יִהְיֶה עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם שְׁאָר יָשׁוּב
בּוֹ כִּלָּיוֹן חָרוּץ שׁוֹטֵף צְדָקָה׃ 23 כִּי כָלָה וְנֶחֱרָצָה אֲדֹנָי יֱהֹוִה
צְבָאוֹת עֹשֶׂה בְּקֶרֶב כָּל־הָאָרֶץ׃

LXX *καὶ ἐὰν γένηται ὁ λαὸς* [+ (ϑ') *σου* Q[mg]] *Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλιμμα αὐτῶν* [om *αυτων* AQ*] *σωθήσεται· λόγον* [+ *γαρ* ℵAQΓ] *συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ,* 23 *ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει Κύριος* [*ο θεος* ℵAQΓ] *ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ.*

***R** 9,29: (*καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας·*) *εἰ μὴ κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν* [*-λειπεν* AD[c] FGKLP] *ἡμῖν σπέρμα* [MT +], *ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν* [*ομοιωθ.* AFGLP].

2P 2,6: *πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας.* **Jd** 7: *ὡς Σ. καὶ Γ.* **Ap** 11,8: *ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σ. καὶ Αἴγυπτος* [*γομορρα* 36]. cf. Gn 13,10 19 Dt 29,22 Js 13,19 Jr 49,18 50,40 Am 4,11.

Js 1,9 לוּלֵי יְהוָה צְבָאוֹת הוֹתִיר לָנוּ שָׂרִיד כִּמְעָט כִּסְדֹם הָיִינוּ
לַעֲמֹרָה דָּמִינוּ׃

LXX *καὶ εἰ μὴ Κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν* [*-λειπεν* ℵ[c.b] AQΓ] *ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν* [*εγεννηθημεν* A], *καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν* [*ομοιωθ.* AQ*Γ].

R 9,30. 31: *ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην.* 31 *Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης.*

Js 51,1 רֹדְפֵי צֶדֶק׃ LXX *οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον.*

Sap 2,11 *ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης.*

***R** 9,32. 33: *προσέκοψαν τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος,* 33 (*καθὼς γέγραπται·*) *ἰδοὺ* [MT. LXX +] *τίθημι ἐν*

Σιὼν [+ *λιθον* [[MT. LXX+]] *ακρογωνιαιον εντιμον* [[MT. LXX+]] *και* 17] *λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ* [+ *πας* KLPS[p]] *ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται* [*ου μη καταισχυνθη* DFG]. — *10_{11}: (*λέγει γὰρ ἡ γραφή·*) *πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται* [*ου μη καταισχυνθη* DFG].

†E 2_{20}: *ὄντος ἀκρογωνιαίου* [+ *λιθου* D* FG It (Or Ir Tert)] *αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.*

***1P** 2_{6-8}: 4 *λίθον . . . ἐκλεκτὸν ἔντιμον.* 6 (*διότι περιέχει ἐν γραφῇ·*) *ἰδοὺ* [MT. LXX +] *τίθημι ἐν Σιὼν λίθον* [MT. LXX +] *ἐκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον* [*ακρ. εκλ.* ℵAKLPS[p]] *ἔντιμον* [*εκλ. εντ. ακρ.* S[sch]], [MT. LXX +], *καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ* [*επ αυτον* ℵ* (It)] *οὐ μὴ καταισχυνθῇ.* — 7 *ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν.* †8 *καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου· οἳ προσκόπτουσιν κτλ.*

1K 3_{10-12} **E** 2_{20} **2T** 2_{19}: *θεμέλιος.*

Js 28_{16} הִנְנִי יִסַּד בְּצִיּוֹן אָבֶן אֶבֶן בֹּחַן פִּנַּת יִקְרַת מוּסָד מוּסָּד הַמַּאֲמִין לֹא יָחִישׁ׃

LXX *ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σειὼν λίθον πολυτελῆ ἐκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον ἔντιμον, εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων* [+ *επ αυτω* ℵAQ, *εις αυτον* Cyr] *οὐ μὴ καταισχυνθῇ* [*οι γ' ου σπευσει* Q[mg]].

Sir 2_{10} *τίς ἐνεπίστευσεν* [*επιστ.* ℵ[c. a]] *Κυρίῳ καὶ κατῃσχύνθη;*

R 14_{13}: *πρόσκομμα ἢ σκάνδ.* 20 *πρόσκομμα.* 21 *προσκόπτει.* †**1K** 1_{23} (8_{13}) †**G** 5_{11}: *σκάνδ.* †**1K** 8_{9}: *πρόσκομμα.*

Js 8_{14} וְהָיָה לְמִקְדָּשׁ וּלְאֶבֶן נֶגֶף וּלְצוּר מִכְשׁוֹל׃

LXX *καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι συναντήσεσθε οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι* [*α' και εις στερεον σκανδαλον* Q[mg]].

R 10_{4}: cf. $4_{3\,ss.}$ ***R** 10_{5}: cf. 7_{10}. ***R** 10_{11}: cf. $9_{32.\,33}$.

***R** 10_{6-9}: (*ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει·*) [MT. LXX +] *μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τίς ἀναβήσεται* [MT. LXX +] *εἰς τὸν οὐρανόν* [MT. LXX +]; (*τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν καταγαγεῖν·*) 7 *ἢ* [MT. LXX +]· *τίς κατα-*

βήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; (*τοῦτ᾽ ἔστιν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.*) (8 *ἀλλὰ τί* [+ *η γραφη* FG (It) Cop] *λέγει* [+ *η γραφη* D (It) Or Cyr];) [MT +] *ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά* [+ *σφοδρα* (Or)] *ἐστιν* [om (Or Cyr), *εστ. το ρ.* DFG It (Or)], *ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου* [MT. LXX +]. *τὸ ῥ.* 9 *ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς* [+ *το ρημα* B (Cyr?)] *ἐν τῷ στόματί σου* (*κτλ* cf. 1K 8_{6}), *καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου.*

E 4_{9}. 10: *τὸ δὲ ἀνέβη τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς*; 10 *ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν.*

Dt 30_{12-14} לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה
וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃ 13 וְלֹא־מֵעֵבֶר לַיָּם הִוא לֵאמֹר
מִי יַעֲבָר־לָנוּ אֶל־עֵבֶר הַיָּם וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃
14 כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשֹׂתוֹ׃

LXX *οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω* [om *ανω* A*vid F Luc] *ἐστὶν λέγων· τίς ἀναβήσεται ἡμῖν* [*ημων* AF Luc] *εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ λήμψεται αὐτὴν ἡμῖν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὸ ποιήσομεν*; 13 [om B*] *οὐδὲ πέραν τῆς θαλάσσης ἐστίν, λέγων· τίς διαπεράσει ἡμῖν εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, καὶ λάβῃ ἡμῖν αὐτὴν καὶ ἀκουστὴν ἡμῖν ποιήσῃ αὐτήν, καὶ ποιήσομεν*; 14 *ἔστιν σου ἐγγὺς* [*εγγ. σου εστ.* AF Luc] *τὸ ῥῆμα σφόδρα* [om *σφ.* F] *ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ταῖς χερσίν σου αὐτὸ ποιεῖν.*

Dt 9_{4} אַל־תֹּאמַר בִּלְבָבְךָ׃

LXX *μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου.*

Ps 107_{26} יַעֲלוּ שָׁמַיִם יֵרְדוּ תְהוֹמוֹת׃ LXX *ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων.*

Ps 139_{8} אִם־אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה שְּׁאוֹל הִנֶּךָּ׃

LXX *ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ εἶ ἐκεῖ· ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, πάρει.*

***R** 10_{13}: 12 *πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν·* 13 [MT. LXX +] *πᾶς* (*γὰρ*) *ὃς ἂν* [*ος εαν* 37. 73. Or] *ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται.* — 14 *πῶς οὖν ἐπικαλέσωνται κτλ.* 12—14: cf. $3_{29.30}$.

†**1K** 1_{2}: *σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ* (cf. 8_{6}).

†2T 2 22: *μετὰ* [+ *παντων* ACF^{gr} G(It)S^{p}] *τῶν* [om FG] *ἐπικαλουμένων* [*αγαπωντων* A] *τὸν κύριον* [nomen domini Cop]. Ps 97 10 cf. R 12 9. 1P 1 17: *ἐπικαλεῖσθε*. cf. R 3 29. 30.

Jo 3 5 וְהָיָה כֹּל אֲשֶׁר־יִקְרָא בְּשֵׁם יְהוָֹה יִמָּלֵט׃

LXX 2 32 *καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν* [*ος εαν* א] *ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.*

Ps Sal 9 11 *τίνι χρηστεύσῃ, ὁ θεός, εἰ μὴ τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸν κύριον;*

---

*R 10 15: (*καθάπερ γέγραπται·*) *ὡς ὡραῖοι* [MT. LXX +] *οἱ πόδες* [+ *των ευαγγελιζομενων* [[MT. LXX +]] *ειρηνην* א^{c}DFGKLP It S^{utr} Ir Tert, LXX +] *τῶν* [om FG] *εὐαγγελιζομένων* [+ *τα* א* D$^{b.c}$KL] *ἀγαθά* [MT. LXX +].

E 2 17: *εὐηγγελίσατο εἰρήνην*. cf. R 5 1. — 6 15: *ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης.*

Js 52 7 מַה־נָּאווּ עַל־הֶהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר מַשְׁמִיעַ שָׁלוֹם
מְבַשֵּׂר טוֹב מַשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה׃

LXX 6 *πάρειμι* 7 *ὡς ὥρα* [*ωραιοι* Q$^{b\,mg}$] *ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθά, ὅτι κτλ.*

Nah 2 1 הִנֵּה עַל־הֶהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר מַשְׁמִיעַ שָׁלוֹם׃

LXX 1 15 *ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέλλοντος εἰρήνην.*

Js 40 3. 9 פַּנּוּ דֶּרֶךְ יְהוָֹה׃ 9 עַל הַר־גָּבֹהַּ עֲלִי־לָךְ מְבַשֶּׂרֶת
צִיּוֹן הָרִימִי בַכֹּחַ קוֹלֵךְ מְבַשֶּׂרֶת יְרוּשָׁלָ͏ִם׃

LXX *ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου.* 9 *ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι, ὁ εὐαγγελιζόμενος Σειών· ὕψωσον τῇ ἰσχύι τὴν φωνήν σου, ὁ εὐαγγελιζόμενος Ἰερουσαλήμ.*

---

*R 10 16: (*Ἠσαΐας γὰρ λέγει·*) *κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;* [+ *και ο βραχιων κυριου τινι απεκαλυφθη* 4. 31. Cop]

Js 53 1 מִי הֶאֱמִין לִשְׁמֻעָתֵנוּ וּזְרוֹעַ יְהוָֹה עַל־מִי נִגְלָתָה׃

LXX *Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου* [+ *α′ θ′* ※ *επι* Q^{mg}] *τίνι ἀπεκαλύφθη;*

---

*R 10 18: (*μενοῦνγε·*) *εἰς πᾶσαν* [+ *γαρ* D*(It)] *τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.*

Ps 19_5 בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה תֵבֵל מִלֵּיהֶם׃
LXX εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

R 10_{19}: (πρῶτος Μωϋσῆς λέγει·) ἐγὼ παραζηλώσω ὑ μ ᾶ ς [αυτους ℵ^c C] ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπ' [επι FGLP Cu] ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑ μ ᾶ ς [αυτους ℵ^c C?]. — $11_{11.14}$: τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. 14 εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα.

†1K 10_{22}: ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον;

Dt 32_{21} (הֵם קִנְאוּנִי בְלֹא־אֵל כִּעֲסוּנִי בְּהַבְלֵיהֶם) וַאֲנִי אַקְנִיאֵם בְּלֹא־עָם בְּגוֹי נָבָל אַכְעִיסֵם׃

LXX (αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῷ, παρώξυνάν [παρωργισαν A Luc] με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν·) κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπ' [επι Luc] ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς.

R 10_{20}: (Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει·) ε ὑ ρ έ θ η ν [εμφανης εγενομην (It), + εν BD FG (It)] τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐ μ φ α ν ὴ ς ἐ γ ε ν ό μ η ν [ευρεθην (It), + εν BD* (It) Or] τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν.

Js 65_1 נִדְרַשְׁתִּי לְלוֹא שָׁאָלוּ נִמְצֵאתִי לְלֹא בִקְשֻׁנִי׃

LXX ἐμφανὴς ἐγενήθην [εγενομην ℵ*A] τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν [ζητουσιν ℵAQ], εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν [επερωτωσιν ℵAQ]. cf. Sap 1_2.

R 10_{21}: (πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει·) ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς [επι D, εις 76] λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα [λ ε γ ο ν τ α D, om και αντιλ. FG (It)].

Js 65_2 פֵּרַשְׂתִּי יָדַי כָּל־הַיּוֹם אֶל־עַם סוֹרֵר׃

LXX ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς [επι Just] λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

---

†R $11_{1.2}$: μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν [την κληρονομιαν FG (It)] αὐτοῦ [+ ον προεγνω ℵ^c AD* 76 (It Aug)]; 2 οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. — 8_{29}: ὅτι οὓς προέγνω κτλ.

Ps 94_{14} כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב׃

LXX *ὅτι οὐκ ἀπώσεται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει.*

1S 12_{22} (Samuel) כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ׃

LXX *ὅτι οὐκ ἀπώσεται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ.*

Jr 33_{24} שְׁתֵּי הַמִּשְׁפָּחוֹת אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה בָּהֶם וַיִּמְאָסֵם׃

LXX 40_{24} [*θ′ ※ αι δυο πατριαι ας εξελεξατο κυριος εν αυταις και ιδου απωσατο αυτους* Q[mg]]. cf. $31_{36.37}$ ($38_{37.35}$).

Am 3_2 רַק אֶתְכֶם יָדַעְתִּי מִכֹּל מִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה׃

LXX *πλὴν ὑμᾶς ἔγνων ἐκ πασῶν φυλῶν γῆς.*

Ps Sal 7_8 *σὺ οἰκτειρήσεις τὸ γένος Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ οὐκ ἀπώσει.* 17_{47} . . . *Ἰσραήλ, ἣν ἔγνω ὁ θεός.*

***R** 11_3: ($_2$ *ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλείᾳ τί λέγει ἡ γραφή, ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ;*) $_3$ *κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν* [MT. LXX +], [*και* DL S[utr] Just] *τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ* [*και εγω* D[b], om *και* Cop, om *εγω* 76. 115] *ὑπελείφθην μόνος καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν μου* [MT. LXX +].

†**H** 11_{37}: *ἐν φόνῳ μαχαίρης ἀπέθανον.*

1R $19_{10.14}$ אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃

LXX *τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν* [$_{14}$ *καθεῖλαν, κατεσκαψαν* Luc] *καὶ* [$_{10}$ om A] *τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ* [$_{14}$ *-αιαις* A], *καὶ ὑπολέλειμμαι* [$_{10.14}$ *υπελειφθην* Luc] *ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσί μου τὴν ψυχὴν* [$_{10}$ *την ψ. μ.* A Luc, $_{14}$ *τ. ψ. μ.* omn.] *λαβεῖν αὐτήν.*

***R** 11_4: (*ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός;*) *κατέλιπον* [*-λειπον* ACFGLP] *ἐμαυτῷ* [MT. LXX +] *ἑπτακισχιλίους ἄνδρας,* [MT. LXX +] *οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ* [*τω* FG] *Βάαλ.*

1R 19_{18} וְהִשְׁאַרְתִּי בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַבִּרְכַּיִם אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ לַבַּעַל׃

LXX *καὶ καταλείψεις ἐν* [*-ψω εξ* Luc] *Ἰσραὴλ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντα* [+ *τα* Luc] *γόνατα ἃ οὐκ ὤκλασαν* [*εκαμψαν* Luc] *γόνυ* [om A] *τῷ* [*τη* Luc] *Βάαλ.* cf. Tb 1_5.

---

†**R** 11_{5} : cf. $9_{27.\,28}$. **R** $11_{5.\,7.\,28}$: cf. 8_{33}^{a}.

***R** 11_{8} : (*καθάπερ γέγραπται·*) [MT. LXX +] *ἔδωκεν αὐτοῖς* [LXX +] *ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.*

Dt 29_{3} ולא־נתן יהוה לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמע עד היום הזה:

LXX$_{4}$ *καὶ οὐκ ἔδωκεν Κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι καὶ ὀφθαλμοὺς* [+ *του* A] *βλέπειν καὶ* [+ *τα* A] *ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.*

Js 29_{10} כי־נסך עליכם יהוה רוח תרדמה ויעצם את־עיניכם את־הנביאים וגו׳:

LXX *ὅτι πεπότικεν ὑμᾶς Κύριος πνεύματι κατανύξεως, καὶ καμμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν κτλ.*

Ps 60_{5} השקיתנו יין תרעלה:

LXX *ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως.*

Gn $19_{37.\,38}$ u. ö. : עד־היום [הזה] LXX *ἕως τ. σήμ. ἡμ.*

***R** $11_{9.\,10}$: (*καὶ Δαυεὶδ λέγει·*) *γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν* [+ *ενωπιον αυτων* S^{sch}] *εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν* [om *κ. ε. θ.* 73. S^{sch}, + *και εις ανταποδομα* [[-*δωμα* FG]] FG 73. S^{sch}] *καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα* [om *κ. ε. α.* FG 73. S^{sch}] *αὐτοῖς,* 10 *σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύνκαμψον.*

Ps. $69_{23.\,24}$ יהי־שלחנם לפניהם לפח ולשלומים למוקש: 24 תחשכנה עיניהם מראות ומתניהם תמיד המעד:

LXX *γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον·* 24 *σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύνκαμψον.*

Ps 35_{8} תבואהו שואה ... ורשתו:

LXX *ἐλθέτω αὐτοῖς παγὶς . . . καὶ ἡ θήρα.*

Ps 28_{4} השב גמולם להם: LXX *ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.* cf. R 2_{6} Jr 51 $(28)_{6}$.

R $11_{11.\,14}$: cf. 10_{19}.

R 11_{16}: *εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα.*

R 8_{23} 16_5 1K $15_{20.23}$ 16_{15} [K 1_{18}] [2Th 2_{13} BFG[gr] PS[p] Cyr] **Jk 1_{18} Ap [3_{14}] 14_4**: *ἀπαρχή.* cf. Jr 2_3 Sir 24_9 (K 1_{18}).

Nm 15_{17-21} Ez 44_{30} ראשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם: 20.21

LXX Nm *ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν.*

Lv 23_{10} וַהֲבֵאתֶם . . . רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן:

LXX *ἀπαρχὴν τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν πρὸς τὸν ἱερέα.*

Neh 10_{38} רֵאשִׁית עֲרִיסֹתֵינוּ וגו:

LXX$_{37}$ *τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν κτλ.*

Ez 44_{30} רֵאשִׁית כָּל־בִּכּוּרֵי כֹל . . . לַכֹּהֲנִים יִהְיֶה:

LXX *ἀπαρχαὶ πάντων . . . τοῖς ἱερεῦσιν ἔσται.*

---

†**R $11_{16ss.}$**: *οἱ κλάδοι.* 17 *εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν . . . τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας.* 21 *τῶν κατὰ φύσιν κλάδων.* 24 *τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ.*

Jr 11_{16} זַיִת רַעֲנָן יְפֵה פְרִי־תֹאַר קָרָא יְהוָה שְׁמֵךְ . . . וְרָעוּ דָּלִיּוֹתָיו:

LXX *ἐλαίαν ὡραίαν εὔσκιον τῷ εἴδει ἐκάλεσεν Κύριος τὸ ὄνομά σου· . . . ἠχρεώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς.* cf. 2_{21}.

Ps 52_{10} וַאֲנִי כְּזַיִת רַעֲנָן בְּבֵית אֱלֹהִים:

LXX *ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ.*

†**Ap 11_4**: *οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι . . . ἐνώπιον τοῦ κυρίου* [MT. LXX +] *τῆς γῆς ἑστῶτες.*

Sach $4_{3.11.12.14}$ וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ: 11 מַה־שְּׁנֵי הַזֵּיתִים הָאֵלֶּה וגו: 12 מַה־שְׁתֵּי שִׁבֲּלֵי הַזֵּיתִים וגו: 14 אֵלֶּה שְׁנֵי בְנֵי־הַיִּצְהָר הָעֹמְדִים עַל־אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ:

LXX *καὶ δύο ἐλαῖαι ἐπάνω αὐτῆς.* 11 *τί αἱ δύο ἐλαῖαι αὗται κτλ.* 12 *τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἐλαιῶν κτλ.* 14 *οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασιν κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.*

---

†**R 11_{25}**: *ἵνα μὴ ἦτε ἐν* [*παρ* ℵCDLOr, om FG It Aug] *ἑαυτοῖς φρόνιμοι.* — †**12_{16}**: *μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς.*

Pr 3_7 אַל־תְּהִי חָכָם בְּעֵינֶיךָ:

LXX *μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ.*

Js 5_{21} הוֹי חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם:

LXX *οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς.*

***R 11**$_{26.\ 27}$: (*καθὼς γέγραπται·*) *ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος*, [+ *και* D$^{b.c}$ L S^{utr} It Cop Or] *ἀποστρέψει* [*-ψαι* FG] *ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ* [MT +]. $_{27}$ *καὶ* [MT +] *αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη* [MT. LXX +], *ὅταν ἀφέλωμαι* [*-ομαι* L] *τὰς ἁμαρτίας* [*ανομιας* 47^{txt}] *αὐτῶν*.

Js 59$_{20.\ 21}$ וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְהוָֹה׃ $_{21}$ וַאֲ׳ר זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְהוָֹה וגו׳׃

LXX *καὶ ἥξει ἕνεκεν Σειὼν ὁ* [om o א*] *ῥυόμενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ* [+ *σ'* ※ *ειπε κυριος* Q^{mg}]. $_{21}$ *καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπεν Κύριος κτλ.*

Ps 14$_{7}$ מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל׃

LXX *τίς δώσει ἐκ Σιὼν τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ;*

Js 27$_{9}$ וְזֶה כָּל־פְּרִי הָסִר חַטָּאתוֹ׃ LXX *ὅταν ἀφέλωμαι αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν.* cf. Jr 31 (38)$_{31—34}$ (H 8$_{8—12}$).

R 11$_{32}$: *ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.*

Sap 11$_{23}$ *ἐλεεῖς δὲ πάντας.*

***R 11**$_{34}$: *τίς* (*γὰρ*) *ἔγνω νοῦν κυρίου* (*θεου* D* (It)]; *ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο* [MT. LXX +];

***1K 2**$_{16}$: *τίς* (*γὰρ*) *ἔγνω νοῦν κυρίου*, [MT. LXX +] *ὃς συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.*

Js 40$_{13}$ מִי־תִכֵּן אֶת־רוּחַ יְהוָֹה וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֶנּוּ׃

LXX *τίς ἔγνω νοῦν Κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος* [*συμβ. αυτ.* AQΓ] *ἐγένετο, ὃς συμβιβᾷ* [*-βασει* א$^{c.a}$ AQ^{mg} Γ] *αὐτόν;*

***R 11**$_{35}$: (*ἢ*) *τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ;*

Job 41$_{3}$ מִי הִקְדִּימַנִי וַאֲשַׁלֵּם׃ LXX $_{2}$ *τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ ἀντιστάς; ἢ τίς ἀντιστήσεταί μοι καὶ ὑπομενεῖ;*

Js 40$_{14}$ [+ *η τις προεδωκεν αυτω και ανταποδοθησεται αυτω* א*A].

---

†**R 12**$_{9}$: *ἀποστυγοῦντες* [*μεισουντες* FG It Tert Aug] *τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ.* cf. 1K 6$_{17}$.

Am 5$_{15}$ שִׂנְאוּ־רָע וְאֶהֱבוּ טוֹב׃ LXX *μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ* [*το πονηρον* A] *καὶ ἠγαπήκαμεν τὰ καλά* [*το κ.* A].

Ps 97_{10} אֹהֲבֵי יְהוָה שִׂנְאוּ רָע׃ LXX *οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον, μισεῖτε πονηρόν* [-ρα B^c א$^{c.a}$AT]. Pr 3_7^b.

Ps 101_{2-4} ‎3 עֲשֹׂה־סֵטִים שָׂנֵאתִי לֹא יִדְבַּק בִּי׃

LXX *ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα· οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή.*

---

†**R** 12_{14}: *εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε.* cf. Jk 3_9.

1K 4_{12}: *λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν.* cf. 1P 3_9.

Ps 109_{28} יְקַלְלוּ־הֵמָּה וְאַתָּה תְבָרֵךְ׃

LXX *καταράσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογήσεις.*

---

†**R** 12_{16}: cf. 11_{25}.

---

†**R** 12_{17}: *προνοούμενοι καλὰ* [+ *ενωπιον του θεου και* A**, *ου μονον ενωπιον του θεου αλλα και* FG (It Or)] *ἐνώπιον πάντων* [*εν. των* A** D* F^{gr} G (It), om *παντων* (It)] *ἀνθρώπων.*

†**2K** 8_{21}: *προνοοῦμεν* [-*μενοι* CKL Cop Cyr] (*γὰρ* [om KL]) *καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον* [om *εν.* א*] *ἀνθρώπων.*

Pr 3_4 וּמְצָא־חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם׃

LXX *καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων.*

***R** 12_{19}: *μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες . . .* (*γέγραπται γάρ·*) *ἐμοὶ ἐκδίκησις* [-*κησεις* AFG (Or)], [et (It) S^p Cop Tert] *ἐγὼ ἀνταποδώσω* [-*δω* FG (It)], *λέγει κύριος.*

***H** 10_{30}: (*οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα·*) *ἐμοὶ ἐκδίκησις,* [MT +] *ἐγὼ ἀνταποδώσω* [+ *λεγει κυριος* א^{c}AD^{c}KLS^p].

1Th 4_6: *ἔκδικος κύριος.* cf. 2K 10_6 2Th 1_8 Ap 6_{10} 19_2.

Dt 32_{35} לִי נָקָם וְשִׁלֵּם׃

LXX *ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω.*

***R** 12_{20}: (*ἀλλὰ* [om D*FG It]) *ἐὰν* [*εαν* (*ουν*) D^{c}L, (et) si S^{sch}] *πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε* [-*σε* A] *αὐτόν* [MT +]· [*και* D* (It)] *ἐὰν* [+ *δε* D$^{b.c}$] *διψᾷ, πότιζε αὐτόν* [MT +] [om *εαν δ., π. αυτ.* L]· *τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν* [*της κεφαλης* B] *αὐτοῦ* [MT. LXX +].

Pr 25₂₁. ₂₂ אִם־רָעֵב שֹׂנַאֲךָ הַאֲכִלֵהוּ לָחֶם וְאִם־צָמֵא הַשְׁקֵהוּ מָיִם׃ ₂₂ כִּי גֶחָלִים אַתָּה חֹתֶה עַל־רֹאשׁוֹ וַיהוָה יְשַׁלֶּם־לָךְ׃
LXX ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε [τρεφε אA] αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· ₂₂ τοῦτο γὰρ ποιῶν [ποιησας א*] ἄνθρακας πυρὸς [om πυρος A] σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν [της κεφαλης א*] αὐτοῦ, ὁ δὲ Κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθά.

R 13₈. ₁₀: τὸ ἀλλ. ἀγαπᾶν· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον (cf. 9^b) νόμον πεπλήρωκεν. ₁₀ πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

1J 5₃: αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. cf. R 7₁₀.

Sap 6₁₈ ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς.

***R 13₉^a**: cf. 2₂₁. ₂₂.

***R 13₉^b**: (καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ·) ἀγαπήσεις [-σης P] τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν [εαυτον FGLP Cyr]. cf. R 7₁₀.

***G 5₁₄**: (ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πεπλήρωται, ἐν τῷ·) ἀγαπήσεις [-σης P] τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν [εαυτον FGLP].

***Jk 2₈**: (εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν·) ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν [εαυτον 4. 25. 28. 31. 70. 106].

†**E 5₃₃**: ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν [γυν. ως εαυτ. αγ. DFG It].

Lv 19₁₈ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ׃ LXX καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν [εαυτον Luc].

R 14₂ ss 1K 8₇ 10₂₅ K 2₁₆ 1T 4₃ H 9₁₀: Gn 1₂₉ 9₃ (λάχανα) Lv 11₂—₄₇ Dt 14₃—₂₁ Dn 1₈—₁₂ (συμμολυνθῇ) Esth 14₁₇ (C₂₈) Jdt 10₅ 12₁.₂ Tb 1₁₀—₁₂ 2 Mcc 5₂₇ (μολυσμός).

R 14₈: cf. 6₁₀. ₁₁. **R 14₁₀**: cf. 2₆.₁₁ 2K 5₁₀.

***R 14₁₁**: (γέγραπται γάρ·) ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι [ει μη D^gr*vi F^gr G (It)] ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ

πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται [εξομ. π. γλ. BD*c FG It Ssch Or] *τῷ θεῷ* [τω κυριω 47. Sptxt, mihi Ssch].

†**Ph** $2_{10.\,11}$: (*ἵνα*) *ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ* [-ψει P] . . ., 11 *καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται* [-γησεται ACDFGKLPOr] *ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς* (cf. 1K 8_6) *εἰς δόξαν θεοῦ πατρός* (cf. R $3_{29.\,30}$ 2K 6_{18}).

Js 45_{23} בִּי נִשְׁבַּעְתִּי . . . כִּי־לִי תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן׃

LXX *κατ' ἐμαυτοῦ ὀμνύω, εἰ μὴ . . ., ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὀμεῖται* [ομνιται א*, εξομολογησεται אc.bmg AQ] *πᾶσα γλῶσσα τὸν θεόν* [τον κυριον א*, τω θεω אc.b AQ].

Nm 14_{21} חַי־אָנִי׃ LXX *ζῶ ἐγώ.*

Js 49_{18} Jr 22_{24} Ez 5_{11} חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָֹה [Ez א' י"י]׃

LXX *ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος.*

R 14$_{13.\,20.\,21}$: cf $9_{32.\,33}$. †**R 14**$_{19}$: cf. 1P 3_{10-12}.

***R 15**$_3$: (*καθὼς γέγραπται·*) *οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν* [-σον L] *ἐπ' ἐμέ.*

Ps 69_{10} וְחֶרְפּוֹת חוֹרְפֶיךָ נָפְלוּ עָלָי׃ LXX *καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ.*

***R 15**$_9$: (*καθὼς γέγραπται·*) *διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν* [+ κυριε אc Sp Cop] *καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ* [ψ. τ. ον. σ. Dgr G (It) Cop].

Ps 18_{50} 2S 22_{50} עַל־כֵּן אוֹדְךָ בַגּוֹיִם יְהוָֹה [2S יְהוָֹה בַּגּוֹיִם] וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּרָה · [2S אֲזַמֵּר]׃

LXX *διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν, Κύριε* [2R *Κύριε, ἐν τοῖς ἔθνεσιν*, εν εθν., κυριε Luc], *καὶ* [2R + *ἐν*] *τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ* [2R και το ονομα κυριου μνησθησομαι Luc].

***R 15**$_{10}$: (*καὶ πάλιν λέγει·*) *εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.*

Dt 32_{43} הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ׃

LXX *εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.*

***R 15**$_{11}$: (*καὶ πάλιν* [+ λεγει BDFG It Sntr Cop]*·*) *αἰνεῖτε, πάντα τὰ ἔθνη, τὸν κύριον* [τον κυριον παντα

τα εθνη CFGLCu(It) S^{sch} Or], *καὶ* [om 17. 109. S^{sch}] *ἐπαινεσάτωσαν* [*-νεσατε* FGLP] *αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.*

Ps 117_{1} הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃

LXX *αἰνεῖτε τὸν κύριον, πάντα τὰ ἔθνη,* [+ *και* A^{a}R] [*επ-* A]*αἰνεσάτωσαν* [*επαινεσατε* $ℵ^{c.a}$ RT] *αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.*

---

*R 15_{12}: (*καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει·*) *ἔσται* [MT. LXX +] *ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος* [*ανιστανομενος* ℵ] *ἄρχειν ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.*

†Ap 5_{5}: *ἡ ῥίζα Δαυείδ.* — †22_{16}: *ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα . . . Δ.*

Js 11_{10} וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שֹׁרֶשׁ יִשַׁי אֲשֶׁר עֹמֵד לְנֵס עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ׃

LXX *καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.*

Js 42_{4} וּלְתוֹרָתוֹ אִיִּים יְיַחֵלוּ׃

LXX *καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.*

---

*R 15_{21}: (*καθὼς γέγραπται·*) *ὄψονται* [B 37. Cop] *οἷς οὐκ ἀνηγγέλη* [*απηγγ.* C] *περὶ αὐτοῦ* [+ *οψονται* rell.], *καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν.*

Js 52_{15} כִּי אֲשֶׁר לֹא־סֻפַּר לָהֶם רָאוּ וַאֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ הִתְבּוֹנָנוּ׃

LXX *ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν.*

R 16_{5}: cf. 11_{16}. **R 16_{13}**: cf. 8_{33a}. †**R 16_{27}**: cf. $3_{29.30}$.

R 16_{26}: *τοῦ αἰωνίου θεοῦ.* cf. 1T 1_{17} (Ap $15_{3.4}$).

Gn 21_{33} בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם׃

LXX *τὸ ὄνομα Κυρίου, Θεὸς αἰώνιος.*

Sus 35^{a} *Κύριε* [*θ'* 42 om] *ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος.* cf. 2Mcc 1_{25}.

Bar $4_{8.(10)}$ *θεὸν αἰώνιον.* Dn 5_{4} LXX *τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος.*

Sir 36_{22} *ὅτι Κύριος εἶ, ὁ θεὸς τῶν αἰώνων.*

Erster Korintherbrief.

†**1K 1_{2}**: cf. R 10_{13}.

---

*1K $1_{19.20}$: (*γέγραπται γάρ·*) *ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν* [MT +], *καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν* [*α σ υ ν ε τ ω ν*

F[gr] G[gr], MT +] *ἀθετήσω*. — 20 *ποῦ σοφός; . . . οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου;*

Js 29_{14} וְאָבְדָה חָכְמַת חֲכָמָיו וּבִינַת נְבֹנָיו תִּסְתַּתָּר׃

LXX *καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν* [+ *αυτου* Z], *καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν* [+ *αυτου* Z] *κρύψω*.

Ps 33_{10} הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים׃ LXX *ἀθετεῖ* [-*τησει* U] *δὲ λογισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ* [-*τησει* U] *βουλὰς ἀρχόντων*.

---

†**1K** 1_{20}: *ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ κτλ. οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου;* cf. Sir 38_{24}.

Js $19_{11.12}$ אַךְ־אֱוִלִים שָׂרֵי צֹעַן חַכְמֵי יֹעֲצֵי פַרְעֹה עֵצָה נִבְעָרָה׃
12 אַיָּם אֵפוֹא חֲכָמֶיךָ׃

LXX *καὶ μωροὶ ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως· οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως, ἡ βουλὴ αὐτῶν μωρανθήσεται.* 12 *ποῦ εἰσιν νῦν οἱ σοφοί σου;*

Js 33_{18} אַיֵּה סֹפֵר׃ LXX *ποῦ εἰσιν οἱ γραμματικοί;*

1K 1_{21}: cf. G 4_{8}[a]. 9. †**1K** 1_{23}: cf. R $9_{32.33}$.

1K 1_{29}: *ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.* cf. 31. — Gn 6_{12} etc. cf. R 3_{20}.

†**E** 2_{9}: *ἵνα μή τις καυχήσηται.*

Jdc 7_{2} (Gott zu Gideon) פֶּן־יִתְפָּאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל׃

LXX *μή ποτε καυχήσηται Ἰσραὴλ ἐπ' ἐμέ.*

---

†**1K** 1_{30}: *ὃς ἐγενήθη . . . ἡμῖν . . . δικαιοσύνη.*

Jr 23_{6} וְזֶה־שְּׁמוֹ אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ יְהוָה צִדְקֵנוּ׃

LXX *καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν Κύριος Ἰωσέδεκ.*

***1K** $1_{(26—)31}$: 26 *σοφοὶ . . . δυνατοί.* 27 *τοὺς σοφούς, . . . τὰ ἰσχυρά.* 29 *καυχήσηται.* — *31 *ἵνα (καθὼς γέγραπται·) ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω.* cf. R 2_{17} 5_{11}.

†***2K** 10_{12-17}: *οὐ συνιᾶσιν.* 16 *καυχήσασθαι.* — *17 *ὁ (δὲ) καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω.* cf. 11_{12}—12_{11}.

†**Ph** 3_{3}: *καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.*

†**Jk** $1_{9.10}$: *καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ,* 10 *ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ.*

Jr 9 22. 23 כֹּה אָמַר יְהוָה אַל־יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחָכְמָתוֹ וְאַל־
יִתְהַלֵּל הַגִּבּוֹר בִּגְבוּרָתוֹ אַל־יִתְהַלֵּל עָשִׁיר בְּעָשְׁרוֹ׃ 23 כִּי אִם־בְּזֹאת
יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה וגו׳׃

LXX 23 *τάδε λέγει Κύριος· μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ,*
24 *ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνίειν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος κτλ.*

1S 2 7 יְהוָה מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׁיר מַשְׁפִּיל אַף־מְרוֹמֵם׃

LXX 7. 10 *Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ.*
10 *μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος* [*σοφος* Luc] *ἐν τῇ φρονήσει* [*σοφια* Luc] *αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς* [*ισχυρος* Luc] *ἐν τῇ δυνάμει* [*ισχυι* Luc] *αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος κτλ . . . γινώσκειν τὸν κύριον.*

Sir 10 22 *πλούσιος καὶ ἔνδοξος καὶ πτωχός, τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος Κυρίου.*

Job 5 11 לָשׂוּם שְׁפָלִים לְמָרוֹם׃

LXX *τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος.* cf. Mt 23 12.

---

*1K 2 9: (*καθὼς γέγραπται·*) *ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ὅσα ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν* [*υπομενουσιν* Cl^ro] *αὐτόν.* Ps 97 10 cf. R 12 9.

Js 64 3 וּמֵעוֹלָם לֹא־שָׁמְעוּ לֹא הֶאֱזִינוּ עַיִן לֹא־רָאָתָה אֱלֹהִים
זוּלָתְךָ יַעֲשֶׂה לִמְחַכֵּה־לוֹ׃

LXX 4 *ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον* [*οι γ' οφθαλμος ουκ ιδεν* Q^mg] *θεὸν πλὴν σοῦ* [om *θ. πλ. σ.* A*], *καὶ τὰ ἔργα σου ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον.*

Js 65 16 LXX *καὶ οὐκ ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν.*

Jr 3 16 7 31 וְלֹא יַעֲלֶה עַל־לֵב׃ 7 31 וְלֹא עָלְתָה עַל־לִבִּי׃

LXX *οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν* [+ *αυτων* Q]. 7 31 *καὶ οὐ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.*

---

*1K 2 16: cf. R 11 34. 1K 3 10—12: cf. R 9 32. 33.

1K 3 15: *σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.*

Jd 23: 22 *οὓς μὲν . . .* 23 *σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες.*

Am 4 11 וַתִּהְיוּ כְּאוּד מֻצָּל מִשְּׂרֵפָה׃

Sach 3_{2} הֲלוֹא זֶה אוּד מֻצָּל מֵאֵשׁ׃
LXX (Am et Sach) ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός.

---

†**1K** 3_{17} **E** 2_{21} : *ναὸς ἅγιος.* הֵיכַל קָדְשׁוֹ [קָדְשֶׁךָ]׃
Jon 2_{8} Mi 1_{2} MT Hb 2_{20} Ps 5_{8} 11_{4} 65_{5} [†LXX] 79_{1} 138_{2}.

***1K** 3_{19} : (*γέγραπται γάρ·*) *ὁ* [om FG] *δρασσόμενος τ ο ὺ ς* [om *τους* FG] *σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν.*
Job $5_{12.13}$ מֵפֵר מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִים׃ 13 לֹכֵד חֲכָמִים בְּעָרְמָם׃
LXX [*τον* A] *διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων.* 13 *ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει* [+*αυτων* A].

***1K** 3_{20} : (*καὶ πάλιν·*) *κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σ ο φ ῶ ν* [*ανθρωπων* Cu], *ὅτι εἰσὶν μάταιοι.*
Ps 94_{11} יְהוָה יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם כִּי־הֵמָּה הָבֶל׃
LXX *Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶν μάταιοι.*

1K 4_{2} : cf. H 2_{17}. **1K** 4_{4} : cf. R 3_{20}. **1K** 4_{9} : cf. R 8_{36}.
1K 4_{12} : cf. R 12_{14}. †**1K** 5_{2} : cf. 5_{13}.

1K 5_{7} : *τὸ πάσχα ἡμῶν ἐτύθη Χριστός.*
H 9_{14} : *τὸ αἷμα τοῦ Χρ., ὃς . . . ἄμωμον.* — $\mathbf{11}_{28}$: *πεποίηκεν τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος.*
1P 1_{19} : *αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου.*
Ap $\mathbf{5}_{8.13}$ $\mathbf{6}_{1.16}$ $\mathbf{7}_{9.10.17}$ ($\mathbf{13}_{11}$) $\mathbf{14}_{1.4.10}$ $\mathbf{15}_{3}$ $\mathbf{17}_{14}$ $\mathbf{19}_{7.9}$ $\mathbf{21}_{9.14.22.23.27}$ $\mathbf{22}_{1.3}$: *τὸ ἀρνίον.*
Ap $\mathbf{5}_{6.12}$ $\mathbf{13}_{8}$: (*τὸ*) *ἀρνίον* (*ὡς, τὸ*) *ἐσφαγμένον.*
Ap $\mathbf{7}_{14}$ $\mathbf{12}_{11}$: *τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου.* — $\mathbf{5}_{9}$: *ὅτι ἐσφάγης.*
Ex $12_{5-7.11.(13)21.(22.23.)27}$ שֶׂה תָמִים זָכָר בֶּן־שָׁנָה יִהְיֶה
לָכֶם מִן־הַכְּבָשִׂים וּמִן־הָעִזִּים תִּקָּחוּ׃ 6 וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ׃ 7 וְלָקְחוּ מִן־
הַדָּם׃ 11 פֶּסַח הוּא לַיהוָה׃ 21 וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח׃ 27 זֶבַח־פֶּסַח הוּא
לַיהוָה׃

LXX *πρόβατον τέλειον ἄρσεν* [+*αμωμον* Luc] *ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν ἀρνῶν* [*αμνων* A Luc] *καὶ τῶν ἐρίφων λήμψεσθε.* 6 *καὶ σφάξουσιν αὐτό.* 7 *καὶ λήμψονται ἀπὸ τοῦ αἵματος.* 11 *πάσχα ἐστὶν Κυρίῳ.* 21 *καὶ θύσετε τὸ πάσχα.* 27 *θυσία τὸ πάσχα τοῦτο Κυρίῳ.*
Lv $1_{10.11}$ $22_{(20.)21}$ $23_{(5.)12.(18)}$ זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ׃ 11 וְשָׁחַט
אֹתוֹ׃ 22_{21} תָּמִים יִהְיֶה לְרָצוֹן׃ 23_{12} כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ׃

LXX *ἄρσεν ἄμωμον προσάξει αὐτό.* 11 *καὶ σφάξουσιν αὐτό.* 22 21 *ἄμωμον ἔσται εἰσδεκτόν* [om Luc]. 23 12 *πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον.*

Nm 9 2. 4. 5. 10. 13. 14 עָשׂה [אֶת־הַ]פָּסַח׃ LXX *ποιεῖν τὸ π.*

Js 53 7. (9—12) כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל וּכְרָחֵל וגו׳׃ LXX *ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον κτλ.*

Jr 11 19 וַאֲנִי כְּכֶבֶשׂ אַלּוּף יוּבַל לִטְבוֹחַ׃

LXX *ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι.*

---

*1K 5 13 : *ἐξάρατε* [εξαρειτε D³L Or] *τὸν πονηρὸν* [το πονηρον 23. 48] *ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.* — †5 2 : *ἵνα* [εξ-L]*ἀρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν κτλ.*

Dt 13 6 17 7. [12] 19 19 21 21 22 [22.] 24 24 7 וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ [17 12 22 22] מִיִּשְׂרָאֵל׃

LXX 13 5 *ἀφανιεῖς* [-ειτε AF] *τὸν* [το Luc] *πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.* 17 7 *ἐξαρεῖς* [-ειτε AF Luc] *τὸν* [το Luc] *πον. ἐξ ὑμ. αὐτ.* 12 *ἐξαρεῖς* [-ειτε F] *τὸν π. ἐξ Ἰσραήλ.* 19 19 *ἐξαρεῖς* [-ειτε AF Luc] *τὸν π. ἐξ ὑμ. αὐτ.* 21 21 *ἐξαρεῖς τὸν π. ἐξ ὑμ. αὐτ.* 22 21 *ἐξαρεῖς* [-ειτε Luc] *τὸν* [το Luc] *π. ἐξ ὑμ. αὐτ.* 22 *ἐξαρεῖς* [-ειτε Luc] *τὸν* [το Luc] *π. ἐξ Ἰσρ.* [υμων F]. 24 *ἐξαρεῖς* [-ειτε Luc] *τὸν* [το Luc] *π. ἐξ ὑμ. αὐτ.* 24 7 *ἐξαρεῖς* [-ειτε AF] *τὸν π. ἐξ ὑμ. αὐτ.* [om *αυτων* A*vid].

1K 5 12. 13 : *ἔξω* cf. Lv 18 9 Dt 25 5. †**1K 6 2** : cf. R 5 17.

1K 6 12 10 23 : *οὐ πάντα συμφέρει.*

Sir 37 28 *οὐ γὰρ πάντα πᾶσιν συμφέρει.*

1K 6 13 : *τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κ. τοῖς βρ.*

Sir 36 23 *πᾶν βρῶμα φάγεται κοιλία.*

---

*1K 6 16 : (*ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν;*) *ἔσονται γάρ,* (*φησίν,*) *οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.*

*E 5 31 : *ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος* [*τὸν* om BD*FG] *πατέρα* [+ *αυτου* ℵᶜ ADᶜKLPSˢᶜʰ Cop] *καὶ* [*τὴν* om BD*FG] *μητέρα* [+ *αυτου* P Sᵘᵗʳ Cop Or] *καὶ προσκολληθήσεται* [*κολλ.* ℵᶜ Dᶜ FG] *πρὸς* [om P] *τὴν γυναῖκα* [*τη γυναικι* ℵ*AD*FG It] *αὐτοῦ* [om ℵ*(Or)], *καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.*

Gn 2_{24} עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד׃

LXX *ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ* [om *αυτ.* Luc], *καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ* [*προς την γυναικα DE* Luc] *αὐτοῦ· καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.*

---

†**1K** 6_{17}: *ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ.* cf. R 12_9.

Dt 10_{20} 11_{22} וּבוֹ תִדְבָּק׃ 11_{22} וּלְדָבְקָה־בוֹ׃ LXX *καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ.* 11_{22} *προσκολλᾶσθαι αὐτῷ.*

2R 18_6 (Hiskia) וַיִּדְבַּק בַּיהוָֹה׃

LXX *καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ.*

---

†**1K** $7_{10.27}$: (*τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ ἀλλὰ ὁ κύριος,*) *γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι.* 27 *δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν.* **1K** 7_{39}: cf. R $7_{2.3}$.

Ml $2_{15.16}$ וּבְאֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ אַל־יִבְגֹּד׃ 16 כִּי־שָׂנֵא שַׁלַּח אָמַר יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל . . . וְלֹא תִבְגֹּדוּ׃

LXX *καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐνκαταλίπῃς·* 16 *ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, . . . καὶ οὐ μὴ ἐνκαταλίπητε.*

1K 8_6: *εἷς κύριος Ἰησοῦς Χριστός.* †4.6: cf. R $3_{29.30}$.

1K 11_{23} 12_3 R4_{24} u. ö.: (*ὁ*) *κύριος Ἰησοῦς* [+ *Χριστος*].

2K 4_5: *κηρύσσομεν Χρ. Ἰ. κ.* [*Ι. Χρ. κ.* ℵACD It S^p Aug].

Ph 2_{11}: *ὅτι Κύριος Ἰ. Χρ.* [*χριστος κυριος* K]. cf. 1P 3_{15}.

Thr 4_{20} מְשִׁיחַ יְהוָֹה׃ LXX *χριστὸς Κύριος.*

Ps Sal 17_{36} *βασιλεὺς αὐτῶν χριστὸς κύριος.* (18_8 *ὑπὸ ῥάβδον παιδείας χριστοῦ κυρίου.*)

1K 8_7: cf. R 14_2. **1K** $8_{9.(13)}$: cf. R $9_{32.33}$.

---

†**1K** $9_{7(14)}$: *τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ τὸν καρπὸν* [*εκ τ. κ.* C^3 $D^{b.c}$ KL (It) S^{utr} Cop Cyr] *αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει;* cf. 2T 2_6.

Dt 20_6 וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ׃

LXX *καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ;*

Pr 27_{18} נֹצֵר תְּאֵנָה יֹאכַל פִּרְיָהּ׃

LXX *ὃς φυτεύει συκῆν φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς.*

---

*1K 9 9: (ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται·) οὐ κημώσεις [φιμωσεις ℵAB³CDᵇ·ᶜKLP Or (Cyr)] βοῦν ἀλοῶντα.

*1T 5 18: (λέγει γὰρ ἡ γραφή·) βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις [κημωσεις D, ου φιμ. β. αλ. ACP (It) Sˢᶜʰ Cop].

Dt 25 4 לֹא־תַחְסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ׃

LXX οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα.

---

†1K 10 5: κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Nm 14 16 וַיִּשְׁחָטֵם בַּמִּדְבָּר׃

LXX κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.

---

*1K 10 7: (ὥσπερ γέγραπται·) ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πεῖν [πιειν AB³CDᶜKLP], καὶ ἀνέστησαν [ανεστη Fᵍʳ Gᵍʳ] παίζειν.

Ex 32 6 וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל וְשָׁתוֹ וַיָּקֻמוּ לְצַחֵק׃

LXX καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν [πειν B*], καὶ ἀνέστησαν παίζειν.

---

†1K 10 8: καὶ ἔπεσαν μιᾷ ἡμέρᾳ εἴκοσι τρεῖς [εικ. τεσσαρες 37.73. Sᵖ ᵗˣᵗ] χιλιάδες.

Nm 25 (1.2.) 9 9 וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃

LXX καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες. Ps 106 14. 29.

1K 10 10: καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ [ολεθρευτου D*, ολεθρου Fᵍʳ Gᵍʳ].

†H 11 28: ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων [ολεθρευων AD] τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν.

Ex 12 12. 13. 23 וְהִכֵּיתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם׃ 13 נֶגֶף לְמַשְׁחִית׃ 23 וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית וגו׳׃

LXX καὶ πατάξω πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ. 13 πληγὴ τοῦ ἐκτριβῆναι. 23 καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλεθρεύοντα [ολοθρ. Luc] κτλ.

2S 24 16 1Ch 21 (12.) 15 לַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית׃

LXX τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθείροντι [1Ch τῷ ἐξολοθρεύοντι, τω διαφθειροντι Luc].

Sap 18 25 τούτοις εἶξεν ὁ ὀλοθρεύων [ολεθρ. AC].

---

†1K 10$_{20}$: *δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ* [om *και ου θεω* Tert] *θύουσιν.* cf. G 4$_{8}$^{b}.

Dt 32$_{17}$ יִזְבְּחוּ לַשֵּׁדִים לֹא אֱלֹהַ׃

LXX *ἔθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ.*

Bar 4$_{7}$ *θύσαντες δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ* [om *και ου θεω Γ*^{vid}].

Lv 17$_{7}$ וְלֹא־יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם׃ LXX *καὶ οὐ θύσουσιν ἔτι τὰς θυσίας αὐτῶν τοῖς ματαίοις.*

Ps 106$_{37}$ וַיִּזְבְּחוּ . . . לַשֵּׁדִים׃

LXX *καὶ ἔθυσαν . . . τοῖς δαιμονίοις.*

---

†1K 10$_{22}$: cf. R 10$_{19}$. 1K 10$_{23}$: cf. 6$_{12}$.

1K 10$_{25}$: cf. R 14$_{2}$.

---

*1K 10$_{26}$: *τοῦ κυρίου* (*γὰρ*) *ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.* [28: *του γαρ κ. η γη κ. τ. πλ. α.* H** KLS^{p}; 31: *του γαρ κτλ.* C^{3}].

Ps 24$_{1}$ לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ׃

LXX *τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.*

---

†1K 11$_{7}$: *ἀνὴρ . . . εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων.*

†K 3$_{10}$: *ἄνθρωπον . . . κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν.*

†Jk 3$_{9}$: *τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας.* cf. Ap 13$_{1}$.

Gn 1$_{26.27}$ 5$_{1.2}$ 9$_{6}$ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ׃ 27 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם׃ 5$_{1}$ בִּדְמוּת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ׃ 2 זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם׃ 9$_{6}$ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם׃

LXX *καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν.* 27 *καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.* 5$_{1}$ *κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν·* 2 *ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.* 9$_{6}$ *ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον.*

Sap 2$_{23}$ *ὅτι ὁ θεὸς ἔκτισεν τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἰδιότητος ἐποίησεν αὐτόν.*

Sir 17$_{3}$ *κατ' εἰκόνα αὐτοῦ ἐποίησεν αὐτούς.*

Sir 17$_{1}$ 36$_{10}$ cf. 1K 15$_{45.47}$.

1K 11_{25}: *ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι.*

H 10_{29}: *τὸ αἷμα τῆς διαθήκης.* — 13_{20}: *ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου.*

Sach 9_{11} גַּם־אַתְּ בְּדַם־בְּרִיתֵךְ׃

LXX *καὶ σὺ ἐν αἵματι διαθήκης σου.* cf. H 8_{3-12} 9_{20}.

1K 11_{23} 12_{3}: cf. 8_{6}. †**1K** $12_{5.6}$: cf. R $3_{29.30}$.

1K 13_{5}: *ἡ ἀγάπη . . . οὐ λογίζεται τὸ κακόν.* cf. 2T 4_{16}.

Sach 8_{17} וְאִישׁ אֶת־רָעַת רֵעֵהוּ אַל־תַּחְשְׁבוּ בִּלְבַבְכֶם׃

LXX *καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον αὐτοῦ μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.*

***1K** 14_{21}: (*ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι*) *ἐν ἑ τ ε ρ ο γ λ ώ σ σ ο ι ς* [*ετεραις γλωσσαις* FGIt] *καὶ ἐν χείλ ε σ ι ν ἑτέ ρ ω ν* [-*ρ ο ι ς* DFGKLP It S^{p} Cop Or Cyr Tert, lingua alia S^{sch}, LXX +] *λαλή σ ω τῷ λαῷ τούτῳ*, [MT. LXX +], *καὶ οὐ δ' ο ὕ τ ω ς* [*ο υ δ ε π ω* F^{gr} G (It), MT. LXX +] *εἰσακούσ ο ν τ α ί* [-*σ ε τ α ι* F^{gr} G(It)] *μ ο υ, λ έ γ ε ι κ ύ ρ ι ο ς.*

Js $28_{11.12}$ כִּי בְּלַעֲגֵי שָׂפָה וּבְלָשׁוֹן אַחֶרֶת יְדַבֵּר אֶל־הָעָם הַזֶּה׃
12 אֲשֶׁר אָמַר אֲלֵיהֶם זֹאת הַמְּנוּחָה הָנִיחוּ לֶעָיֵף וְזֹאת הַמַּרְגֵּעָה וְלֹא
אָבוּא שְׁמוֹעַ׃

LXX *διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἑτέρας· ὅτι λαλήσουσιν τῷ λαῷ τούτῳ* 12 *λέγοντες αὐτοῖς· τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι· καὶ τοῦτο τὸ σύντριμμα, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν.*

Dt 28_{49} גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ׃

LXX *ἔθνος ὃ οὐκ* [*εισ-* Luc]*ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ.*

---

†**1K** 14_{25}: *καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὄ ν τ ω ς ὁ θεὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν.*

***Ap** 3_{9}: (*ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα*) *ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου.* — 4_{10}: *πεσοῦνται . . . ἐνώπιον τοῦ . . . καὶ προσκυν.* — 5_{14} 7_{11} 19_{4}: *ἔπεσαν* [*ἐνώπιον κτλ*] *καὶ προσεκύν.* — 11_{16}: *ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύν. τῷ θεῷ.* — *15_{4}: (*ὅτι*) *πάντα τὰ ἔθνη* [*π α ν τ ε ς* B, MT. LXX +] *ἥξουσιν καὶ προσκυν. ἐνώπιόν σου* [+ *κυριε* A]. — 19_{10} 22_{8}: *ἔπεσα ἔμπροσθεν* [19_{10} *ενωπιον* B, 22_{8} *προ* A] *τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ.*

Js 45_{14} 49_{23} 60_{14} 66_{23} וְאֵלַיִךְ יִשְׁתַּחֲווּ אֵלַיִךְ יִתְפַּלָּלוּ אַךְ בָּךְ
אֵל׃ 49_{23} אַפַּיִם אֶרֶץ יִשְׁתַּחֲווּ־לָךְ׃ 60_{14} וְהָלְכוּ אֵלַיִךְ . . . וְהִשְׁתַּחֲווּ
עַל־כַּפּוֹת רַגְלַיִךְ וגו׳׃ 66_{23} יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֺת לְפָנַי׃

LXX *καὶ προσκυνήσουσίν σοι, καὶ ἐν σοὶ προσεύξονται· ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεός ἐστιν.* 49_{23} *ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυν. σοι.* 60_{14} *καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ . . .* [+ *οι γ′* ※ *και προσκυν. επι τα ιχνη των ποδων σου παντες κτλ.* Q^{mg}]. 66_{23} *ἥξει πᾶσα σὰρξ τοῦ προσκυνῆσαι ἐνώπιον ἐμοῦ.*

Ps 22_{28} 86_{9} וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל־מִשְׁפְּחוֹת גּוֹיִם׃ 86_{9} כָּל־גּוֹיִם
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי׃

LXX *καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν.* 86_{9} *πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, Κύριε.*

---

†**1K 14_{34}**: *αἱ γυναῖκες . . . ὑποτασσέσθωσαν* [+ *τοις ανδρασιν* A], (*καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει*).

†**E 5_{21ss}**: *ὑποτασσόμενοι . . .* 22 *αἱ γυναῖκες* [+ *υποτασσεσθε* DF^{gr} G (It)] *τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν* [+ *υποτασσεσθε* KLS^{utr}, *-εσθωσαν* ℵAP (It) Cop Or] *ὡς τῷ κυρίῳ* (1P 3_{6}[a]). 24 *οὕτως καὶ αἱ γυν. τοῖς* [+ *ιδιοις* $AD^{c}KLP\,S^{utr}$ Cop (It Or)] *ἀνδράσιν ἐν παντί.* 33 *ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.*

†**K 3_{18}**: *αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς* [+ *ιδιοις* L] *ἀνδράσιν* [+ *υμων* D^{*} FG It S^{utr} Cop], *ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ.*

†**1T $2_{11.12}$**: *γυνὴ . . . ἐν πάσῃ ὑποταγῇ.* 12 . . . *οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός.*

†**T 2_{5}**: *ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ* [+ *και η διδασκαλια* C 5. S^{p}] *βλ.* cf. R 2_{24}.

†**1P 3_{1}**: *γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν.*

Gn 3_{16} אֶל־אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ׃ LXX *πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου κυριεύσει.*

---

†**1K 15_{3}**: *Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν* (*κατὰ τὰς γραφάς*). cf. R 4_{25}.

Js $53_{5.\,6.\,8.\,10-12}$ וְהוּא מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵנוּ מְדֻכָּא מֵעֲוֺנֹתֵינוּ׃
6 וַיהוָה הִפְגִּיעַ בּוֹ אֵת עֲוֺן כֻּלָּנוּ׃ 8 נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים מִפֶּשַׁע עַמִּי
נֶגַע לָמוֹ׃ 10 אִם־תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ׃ 11 וַעֲוֺנֹתָם הוּא יִסְבֹּל׃ 12 וְהוּא
חֵטְא־רַבִּים נָשָׂא וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ׃

LXX αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν. 6 καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. 8 αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον. 10 ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας. 11 καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. 12 καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκεν, καὶ διὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν παρεδόθη.

Dn 9_{26} וְאַחֲרֵי הַשָּׁבֻעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם יִכָּרֵת מָשִׁיחַ וְאֵין לוֹ:

LXX καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑξήκοντα δύο ἀποσταθήσεται χρίσμα καὶ οὐκ ἔσται, . . . καὶ τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ.

---

†**1K 15_4**: ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [τη τρ. ημ. FGKLP S^{sch} Ir (It Cyr^h) Tert] (κατὰ τὰς γραφάς).

Hos 6_2 יְחַיֵּנוּ מִיֹּמָיִם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִמֵנוּ וְנִחְיֶה לְפָנָיו:

LXX ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας· ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἀναστησόμεθα, καὶ ζησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ.

2R $20_{5.8}$ (Hiskia) הִנְנִי רֹפֵא לָךְ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי תַּעֲלֶה בֵּית יְהוָֹה: 8 וְעָלִיתִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָֹה:

LXX ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαί σε, [εν A] τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [+και Luc] ἀναβήσῃ εἰς οἶκον Κυρίου. 8 καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἶκον Κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ; cf. Jon 2_1.

1K $15_{20.23}$: cf. R 11_{16}. †**1K 15_{25}**: cf. Ap 11_{15^b} R 8_{34}.

---

†**1K $15_{27.28}$**: πάντα (γὰρ) ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. (ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι) [τα ℵ] πάντα ὑποτέτακται [+ αυτω FG S^{sch} Cop (It Or Cyr^h)], δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ [om τα F] πάντα. 28 ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, . . . τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα.

†**E 1_{22}**: καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

†**Ph 3_{21}**: τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ [εαυτω $ℵ^c$ D^cL (It)] τὰ πάντα.

***H 2_{6-9}**: (διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων·) τί [τις C* P (It) Cop] ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; 7 [MT +] ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, [MT +] δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν, [+ και κατεστησας αυτον επι τα εργα των χειρων σου ℵACD*P It S^{utr} Cop], 8 πάντα ὑπέταξας ὑπο-

κάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. — (ἐν τῷ γὰρ) ὑποτάξαι αὐτῷ [om αυτω B(It)] τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. 9 τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν . . . δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον.

Ps 8_{5-7} מָה־אֱנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃ 6 וַתְּחַסְּרֵהוּ מְּעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃ 7 תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַחַת־רַגְלָיו׃

LXX τί [τις A] ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; 6 ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ [-αν R] καὶ τιμῇ [-ην AR] ἐστεφάνωσας αὐτόν. 7 καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα [+ των ℵAR] χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

1K 15_{28^b}: ἵνα ᾖ ὁ θεὸς [+ τα ℵD^{c}FGKLP (Or) Cyr^{h}] πάντα ἐν πᾶσιν.

Sir 43_{27} καὶ συντέλεια λόγων· τὸ πᾶν ἐστιν αὐτός.

---

†**1K 15_{31}**: cf. R 8_{36}. **1K $15_{40.\ 42.\ 53.\ 54}$**: cf. R 8_{23}.

***1K 15_{32}**: φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν [-ωμεν L].

Js 22_{13} אָכוֹל וְשָׁתוֹ כִּי מָחָר נָמוּת׃ LXX φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν [-ωμεν Γ].

***1K $15_{45.\ 47}$**: (οὕτως καὶ γέγραπται·) ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος [om ανθρ. BK (Cu) Ir (Or Aug)] Ἀδὰμ [om 31] εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ [om Αδαμ Ir] εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. 47 ὁ πρῶτος ἄνθρωπος [+ Αδαμ C*] ἐκ [+ της 37] γῆς χοϊκός.

Gn 2_{7} וַיִּיצֶר יְהוָֹה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃

LXX καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν [+ λαβων Luc] ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ [om ο Luc] ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

Sap 15_{11} ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζωτικόν.

Sir 17_1 *Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον.* 36_{10} *ἐκ γῆς ἐκτίσθη Ἀδάμ.*

---

*1K $15_{54.55}$: (*τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος·*) *κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος* [*νεικος* BD*, contentio, potentia Tert]. 55 *ποῦ σου, θάνατε, τὸ νῖκος* [*κεντρον* $ℵ^c$A** DFGKLP It S^{utr} (Or Tert)]; *ποῦ σου, θάνατε* [*αδη* $ℵ^c$A** KLP S^{utr} (Or)], *τὸ κέντρον* [*νικος* $ℵ^c$A** DFGKLP It S^{utr} (Or Tert), om *που κτλ* A*]; — 56 *τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου κτλ.* 57 *ἡμῖν τὸ νῖκος κτλ.*

Js 25_8 בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח וגו׳ : LXX *κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας* [*θ' κατεποθη ο θ. εις νικος, α' καταποντισει τον θανατον εις νικος* Q^{mg}]. cf. Ap 7_{17}.

Hos 13_{14} אֱהִי דְבָרֶיךָ מָוֶת אֱהִי קָטָבְךָ שְׁאוֹל :

LXX *ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ᾅδη;*

1K 16_{13}: *στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε.*

E $6_{13.14}$: *ἀντιστῆναι . . . στῆναι.* 14 *στῆτε οὖν.*

Ex 14_{13} (Mose) : הִתְיַצְּבוּ LXX *στῆτε* [*στηκετε* ALuc].

1S 4_9 (Philister) : הִתְחַזְּקוּ וִהְיוּ לַאֲנָשִׁים

LXX *κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας.*

2S 10_{12} (Joab) : חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ

LXX *ἀνδρίζου καὶ κραταιωθῶμεν* [*-αιου* Luc] *κτλ.*

Ps 31_{25} : חִזְקוּ וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל־הַמְיַחֲלִים לַיהוָה

LXX *ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν κτλ.*

Jos $1_{6.7.9.18}$ 1Ch 22_{13} (David) : חֲזַק וֶאֱמָץ

LXX *ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου* [1Ch *ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε*].

1Mcc 2_{64} (Mattathias) *ἰσχύετε καὶ ἀνδρίζεσθε.*

Js 46_8 : הִתְאֹשָׁשׁוּ (LXX *στενάξατε*).

1K 16_{15}: cf. R 11_{16}.

Zweiter Korintherbrief.

2K 1_3: cf. R 1_{25}[b] (2K 7_6). 2K 2_{14-16}: cf. E 5_2.

2K 3$_{3.7}$: *ἐνγεγραμμένη* [*γεγρ.* K] . . . *οὐκ ἐν πλαξὶν λιθίναις ἀλλ' κτλ* cf. R 2$_{15}$. 7 *ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη* [+ *εν* ℵ^{c}D$^{b.c}$KL (It Or) Aug] *λίθοις ἐγενήθη κτλ.*

Ex 24$_{12}$ לחת האבן . . . אשר כתבתי וגו׳:

LXX *τὰ πυξία τὰ λίθινα, . . . ἃς ἔγραψα.*

Ex 31$_{18}$ 32$_{15.\,16}$ 34$_{1.4}$ Dt 4$_{13}$ 5$_{19}$ 9$_{10.\,11}$ 10$_{1.\,2}$ [שני] לחת [אבן , (ה אבנים] כתבים (עליהם, על־הלחת):

LXX [*δύο*] *πλάκες λίθιναι γεγραμμέναι* [32$_{15}$ *καταγεγρ.*, *γεγρ.* AF Luc], *ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας, ἐπ' αὐταῖς ἐγέγραπτο* [*επεγρ.* A] Ex 32$_{16}$ 34$_{1}$ Dt 10$_{2}$ *ἐν ταῖς πλαξίν.*

Ez 11$_{19}$ 36$_{26}$ לב האבן . . . לב בשר:

LXX *τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην . . . καρδίαν σαρκίνην.*

---

†2K 3$_{7-18}$: *ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην.* 8—11 *δόξα.* 10 *καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον.* 13 *καὶ οὐ καθάπερ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος* [*προσωπον* A (It)] *τοῦ καταργουμένου.* 14 *τὸ αὐτὸ κάλυμμα . . . ἀνακαλυπτόμενον.* 15 *κάλυμμα.* 16 *ἡνίκα δὲ ἐὰν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα.* 18 *ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι . . . ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν.* — 4$_{3-6}$: *κεκαλυμμ.* 4 *τῆς δόξης τοῦ Χρ.* [*του κυριου* C]. 6 *τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Χρ.* Ps 84$_{10}$ 132$_{10}$ 2Ch 6$_{42}$.

Ex 34$_{29-35}$ ומשה לא־ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו: 30 והנה קרן עור פניו ויראו מגשת אליו: 31 וישבו אליו: 33 ויכל משה מדבר אתם ויתן על־פניו מסוה: 34 ובבא משה לפני יהוה לדבר אתו יסיר את־המסוה עד־צאתו: 35 וראו בני־ישראל את־פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את־המסוה על־פניו עד־באו לדבר אתו:

LXX *Μωσῆς οὐκ ᾔδει ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν αὐτῷ.* 30 *καὶ ἦν δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ χρώματος* [om *τ. χρ.* Luc] *τοῦ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν ἐγγίσαι αὐτοῦ.* 31 *καὶ ἐπεστράφησαν πρὸς αὐτόν.* 33 *καὶ ἐπειδὴ κατέπαυσεν*

*λαλῶν πρὸς αὐτούς, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
κάλυμμα.* 34 *ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο Μωσῆς ἔναντι Κυρίου
λαλεῖν αὐτῷ, περιῃρεῖτο τὸ κάλυμμα ἕως τοῦ ἐκπορεύεσθαι.*
35 *καὶ ἴδον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον Μωσῆ ὅτι δε-
δόξασται· καὶ περιέθηκεν Μωυσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσω-
πον ἑαυτοῦ, ἕως ἂν εἰσέλθῃ συνλαλεῖν αὐτῷ.*

Jr 4_1 Neh 1_9 : אִם־תָּשׁוּב יִשְׂרָאֵל . . . אֵלַי תָ׳ : N וְשַׁבְתֶּם אֵלַי : LXX *ἐὰν ἐπιστραφῇ Ἰσρ., λ. Κ., πρὸς μέ.* Neh *ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς μέ.* Dt 4_{30} Js 45_{22} Jr 3_{7ss} Hos 3_5 Job 22_{23} etc.

Ex $16_{7.10}$ $24_{16.17}$ u. ö. : כְּבוֹד יְהוָֹה : LXX *ἡ δόξα Κυρίου.*

2K 4_4: *εἰκών* cf. 1K 11_7. 2K 4_5: cf. 1K 8_6.

---

†2K 4_6: (*ὁ θεὸς ὁ εἰπών·*) *ἐκ σκότους φῶς λάμψει, ὃς ἔλαμψεν ἐν τ. κ. ἡ. πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως κτλ.*

Gn $1_{2.3}$: וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם׃ 3 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר׃ LXX *καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου.* 3 *καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω φῶς· καὶ ἐγένετο φῶς.*

Job 37_{15} : וְהוֹפִיעַ אוֹר עֲנָנוֹ׃ LXX *φῶς ποιήσας ἐκ σκότους.*

Js 9_1 : הָעָם הַהֹלְכִים בַּחֹשֶׁךְ . . . אוֹר נָגַהּ עֲלֵיהֶם׃ LXX₂ *ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει . . . φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς.*

2S 22_{29} Ps 18_{29} : יְהוָֹה [Ps י״י אֱלֹהַי] יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי׃ LXX *Κύριος ἐκλάμψει μοι* [Ps *ὁ θεός μου, φωτιεῖς*] *τὸ σκότος μου* [*αναλαμψεις εν σκοτει μου* Luc].

2K 4_9: cf. H 13_5. †2K 4_{11}: cf. R 4_{25} 8_{36}.

---

*2K 4_{13}: . . . *τῆς πίστεως,* (*κατὰ τὸ γεγραμμένον·*) *ἐπίστευσα, διὸ* [+ *και* ℵFG S^utr (It Aug)] *ἐλάλησα,* (*καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ* [om *και* Cop] *λαλοῦμεν*).

Ps 116_{10} : הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר׃
LXX *ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα.*

2K $5_{1.4}$: cf. R 8_{23}. 2K 5_{15}: cf. R $6_{10.11}$.

2K 5_7: *οὐ διὰ εἴδους.*
Nm 12_8 (Mose) : וּמַרְאֶה׃ LXX *ἐν εἴδει.*

---

†2K 5_{10}: *τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ*

ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, . . . εἴτε ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον [*κακον* BDFGKLP (Or)]. cf. R 2_6 9_{11} 14_{10}.

Eccl 12_{14} כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים יָבִא בְמִשְׁפָּט עַל כָּל־נֶעְלָם אִם־טוֹב וְאִם־רָע׃

LXX *ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν.*

---

†**2K** 5_{17}: *καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονεν καινά* [+ *τα παντα* $D^{b.c}$ KLP S^p Tert (Or Cyr)].

G 6_{15}: *καινὴ κτίσις.*

†**2P** 3_{13}: *καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν* [*καινην γην* ℵA Cyr] (*κατὰ* [*και* A] *τὸ ἐπάγγελμα* [*τα επαγγελματα* ℵA S^p Cop Cyr Aug] *αὐτοῦ*) *προσδοκῶμεν.*

†**Ap** 3_{12}: *τῆς καινῆς Ἱερουσαλήμ.* — **21**$_{1.\,2.\,4.\,5}$: *καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθαν* [abierunt, recesserunt Ir Tert Aug]. $_2$ *Ἱερουσαλὴμ καινήν.* $_4$ *τὰ πρῶτα ἀπῆλθαν.* * $_5$ *καὶ εἶπεν . . . ἰδοὺ* [MT. LXX +] *καινὰ ποιῶ πάντα.* — cf. 2_{17}.

Js $43_{18.\,19}$ אַל־תִּזְכְּרוּ רִאשֹׁנוֹת וְקַדְמֹנִיּוֹת אַל־תִּתְבֹּנָנוּ׃ 19 הִנְנִי עֹשֶׂה חֲדָשָׁה׃

LXX *μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε·* $_{19}$ *ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ καινά.*

Js 65_{17} 66_{22} כִּי־הִנְנִי בוֹרֵא שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וָאָרֶץ חֲדָשָׁה׃ 66_{22} כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם־יְהוָֹה׃

LXX *ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινή.* 66_{22} *ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ ἃ ἐγὼ ποιῶ μένει ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει Κύριος.*

Sap 7_{27} *σοφία . . . τὰ* [om A] *πάντα καινίζει.*

---

†**2K** 5_{19}: cf. R $4_{7.\,8}$ 1K 13_5. 2K 6_1: cf. Ph 2_{16}.

***2K** 6_2: [MT. LXX +] *λέγει* (*γάρ*) [MT. LXX +]· *καιρῷ* [*καιρω γαρ λεγει* D* FG (It)] *δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι·* (*ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος* [*δεκτος* FG], *ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας*).

Js 49_8 כֹּה אָמַר יְהוָֹה בְּעֵת רָצוֹן עֲנִיתִיךָ וּבְיוֹם יְשׁוּעָה עֲזַרְתִּיךָ׃

LXX οὕτως λέγει Κύριος· καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι.

†2K 69: ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι [πειραζομενοι D*FG(It)] καὶ μὴ θανατούμενοι.

Ps 118 17. 18 לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וגו׳ : 18 יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי :

LXX οὐκ ἀποθανοῦμαι ἀλλὰ ζήσομαι κτλ. 18 παιδεύων ἐπαίδευσέν με Κύριος, καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέν με.

2K 611: ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται.

Ps 119 32 תַרְחִיב לִבִּי : LXX ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου.

*2K 616: (καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι) ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς [MT. LXX+] καὶ ἐνπεριπατήσω [MT. LXX+], καὶ ἔσομαι αὐτῶν [-τοις F^gr GP(It)Or] θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μου [μοι DFGKLIt(Or)Cyr^h Tert] λαός. cf. 618.

†Ap 213: ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει [εσκηνωσεν א*] μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ [λαος BPS^p Cop(Ir)Aug] αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται [+θεος αυτων (αυτ. θ.) APS^p(Ir)].

Lv 26 11. 12 וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם : 12 וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם :

LXX καὶ θήσω [στησω Luc] τὴν διαθήκην [σκηνην FLuc] μου ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύξεται ἡ ψυχή μου ὑμᾶς· 12 καὶ ἐνπεριπατήσω ἐν ὑμῖν καὶ ἔσομαι ὑμῖν [υμων B^ab AFLuc] θεός, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μου [μοι FLuc] λαός [εις λαον Luc]. cf. Sach 214. 15.

Ez 37 27 וְהָיָה מִשְׁכָּנִי עֲלֵיהֶם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ־לִי לְעָם :

LXX καὶ ἔσται ἡ κατασκήνωσίς μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός [εις θεον A], καὶ αὐτοί μου ἔσονται [εσ. μοι A, εσ. μου Q] λαός. 23 cf. E 526. Jr 3133 (H 88—12).

Js 8 8. 10 עִמָּנוּ אֵל :

LXX μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. cf. Jos. 2231 Ps 468.

Sach 8 23 אֱלֹהִים עִמָּכֶם : LXX θεὸς μεθ' ὑμῶν ἐστιν.

*2K 617a: [MT. LXX+] διὸ ἐξέλθατε [αφορισθητε FG] ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει κύριος [om λ. κ. K Tert], καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε [MT. LXX+].

2T 2_{19}: *ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς κτλ.*

†**Ap** 18_4: *ἐξέλθατε* [*εξελθε* BC] *ὁ λαός μου ἐξ αὐτῆς.*

Js $52_{4.\,11}$ 48_{20} כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִֹה וגו׃ 11 סוּרוּ סוּרוּ צְאוּ
מִשָּׁם טָמֵא אַל־תִּגָּעוּ צְאוּ מִתּוֹכָהּ הִבָּרוּ נֹשְׂאֵי כְּלֵי יְהוָֹה׃ 48_{20} צְאוּ
מִבָּבֶל בִּרְחוּ מִכַּשְׂדִּים וגו׃

LXX *οὕτως λέγει κύριος Κύριος κτλ.* 11 *ἀπόστητε ἀπόστητε, ἐξέλθατε ἐκεῖθεν καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅψησθε* [*απτεσθε* א, *-θαι* AQ, *-ησθε Γ*], *ἐξέλθατε ἐκ* [+ *του* א] *μέσου αὐτῆς,* [*και* QΓ] *ἀφορίσθητε, οἱ φέροντες τὰ σκεύη Κυρίου.* 48_{20} *ἔξελθε ἐκ Βαβυλῶνος φεύγων κτλ.*

Jr 50_8 $51_{6.\,(9.)\,45}$ נֻדוּ מִתּוֹךְ בָּבֶל וּמֵאֶרֶץ כַּשְׂדִּים יֵצְאוּ [צאו קרי]׃
51_6 נֻסוּ מִתּוֹךְ בָּבֶל׃ 45 צְאוּ מִתּוֹכָהּ עַמִּי׃

LXX 27_8 *ἀπαλλοτριώθητε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων καὶ ἐξέλθατε.* $28_{6.\,45}$ *φεύγετε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος.* 45 [*εξελθετε εκ μεσου αυτης λαος μου* Q^{mg}].

Gn 12_1 (Abr.) לֶךְ־לְךָ׃ LXX et 19_{15} *ἔξελθε.*

Gn 19_{14} (Lot) קוּמוּ צְּאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃

LXX *ἀνάστητε καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ τόπου τούτου.*

Nm 16_{26} סוּרוּ נָא מֵעַל אָהֳלֵי הָאֲנָשִׁים הָרְשָׁעִים הָאֵלֶּה
(Korah) וְאַל־תִּגְּעוּ בְּכָל־אֲשֶׁר לָהֶם׃

LXX *ἀποσχίσθητε* [*απελθετε* Luc] *ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκληρῶν τούτων, καὶ μὴ ἅπτεσθε ἀπὸ πάντων ὧν ἐστὶν αὐτοῖς.*

---

*2K 6_{17^b}: *κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς.*

Ez $20_{34.\,41}$ וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם׃

LXX *καὶ εἰσδέξομαι* [41 *-δέχεσθαι, -δεξομαι* A] *ὑμᾶς.*

Zph $3_{19.\,20}$ אֲקַבֵּץ וְשַׂמְתִּים לִתְהִלָּה׃ 20 וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם׃

LXX *εἰσδέξομαι* [+ *και θησομαι* $א^{c.a}$AQ] *αὐτοὺς εἰς κτλ.* 20 *καὶ ἐν τῷ καιρῷ ὅταν εἰσδέξομαι ὑμᾶς.*

Sach $10_{8.\,10}$ אֲקַבְּצֵם׃ LXX *εἰσδέξομαι αὐτούς.*

---

*2K 6_{18}: *καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει κύριος παντοκράτωρ.*

*H 1_5 [2_{13} $S^{p\,mg}$]: (*καὶ πάλιν·*) *ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ* [om *αυτω* א*] *εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν.*

†**Ap 21$_{7}$**: *καὶ ἔσομαι αὐτῷ* [αυτων A, illis Tert, MT. LXX +] *θεὸς καὶ αὐτὸς* [om αυτος A] *ἔσται μοι υἱός* [και αυτοι εσονται μοι υιοι ATert]. cf. 2K 6$_{16}$.

2S 7$_{8.14.27}$ 1Ch 17$_{7.13.24}$ כֹּה אָמַר יְהוָֹה צְבָאוֹת וגו׳ : 14 (13) אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ (Salomo) לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן : 27 (24) יְהוָֹה צְבָאוֹת :

LXX *τάδε λέγει Κύριος Παντοκράτωρ* [1Ch *κ. των δυναμεων* Luc] *κτλ.* 14 (13) *ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν* [1Ch *λαον* א*]. — 27 (24) *Κύριε Παντοκράτωρ.*

1Ch 22$_{10}$ 28$_{6}$ (Salomo) וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן וַאֲנִי־לוֹ לְאָב :
28$_{6}$ כִּי־בָחַרְתִּי בוֹ לִי לְבֵן וַאֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב :

LXX *καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱὸν κἀγὼ* [+ *εσομαι* Luc] *αὐτῷ* [+ *εσομαι* A] *εἰς πατέρα.* 28$_{6}$ *ὅτι ᾑρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναί μου* [*μοι εις* Luc] *υἱόν, κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα.*

Jr 31$_{9}$ הָיִיתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכֹרִי הוּא :

LXX 38$_{9}$ *ἐγενόμην τῷ Ἰσραὴλ εἰς πατέρα, καὶ Ἐφράιμ πρωτότοκός μού ἐστιν.* cf. R 8$_{29}$.

Dt 14$_{1}$ בָּנִים אַתֶּם לַיהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם :

LXX *υἱοί ἐστε Κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.*

Js 43$_{6}$ הָבִיאִי בָנַי מֵרָחוֹק וּבְנוֹתַי מִקְצֵה הָאָרֶץ :

LXX *ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ γῆς πόρρωθεν, καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς.*

Sap 5$_{5}$ 9$_{7}$ *πῶς κατελογίσθη* (scil. *ὁ δίκαιος*) *ἐν υἱοῖς θεοῦ*; 9$_{7}$ *δικαστὴν υἱῶν σου καὶ θυγατέρων.*

Ps Sal 17$_{30}$ *πάντες υἱοὶ θεοῦ εἰσιν αὐτῶν.*

Hos 2$_{1}$ (R 9$_{26}$) Ps 73$_{15}$ 82$_{6}$ (J 10$_{34}$). — cf. R 8$_{14.23}$ G 4$_{5.6}$.

Ap 1$_{8}$: *λέγει κύριος ὁ θεός, . . . ὁ* [om B] *παντοκράτωρ.* — **4$_{8}$**: *κύριος ὁ* [om א*] *θεὸς ὁ* [om ο א] *παντ.* — **11$_{17}$ 15$_{3}$ 16$_{7}$**: *κύριε* [11$_{17}$ -ος א] *ὁ θεὸς ὁ* [11$_{17}$ om ο א*] *παντ.* — **16$_{14}$ 19$_{15}$**: *τοῦ θεοῦ τοῦ παντ.* — **19$_{6}$**: *κύριος ὁ θεὸς* [ο θ. ο κ. א*] *ἡμῶν* [om A Cop] *ὁ παντ.* — **21$_{22}$**: *ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς* [om ο θεος S^{p} Ir] *ὁ παντ.*

Am 3$_{13}$ נְאֻם־אֲדֹנָי יֱהוִֹה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת :

LXX *λέγει Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ.*

Am 4$_{13}$ Jr 31$_{35}$ 50$_{34}$ 51$_{19.57}$ יְהוָֹה [Am אֱלֹהֵי־] צְבָאוֹת שְׁמוֹ :

LXX *Κύριος* [Am + *ὁ θεὸς ὁ*] *Παντοκράτωρ* [om Jr 28$_{19}$] *ὄνομα αὐτῷ.*

2S 5₁₀ (David) וַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת עִמּוֹ׃
LXX *Κύριος* [+ ο θεος A] *Παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ.*
1R 19₁₀.₁₄ Jr 5₁₄ etc. Mi 4₄ Sach 1₃ etc. Ml 1₆ etc. יְהוָה [אֱלֹהֵי] צְבָאוֹת׃
Job 5₁₇ etc. שַׁדַּי׃ (cf. Gn 17₁ 28₃ Ex 6₃ Ruth 1₂₀.₂₁.)
LXX et. Jdth 8₁₃ Bar 3₁.₄ 2Mcc 1₂₅ *Κύριος, Παντ., Κ. Π.*

---

†2K 7₆: *ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεός* (cf. 1₃.₄).
Js 49₁₃ יְהוָה . . . וַעֲנִיָּו יְרַחֵם׃ LXX *ὁ θεὸς . . . τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν.*

---

*2K 8₁₅: (*καθὼς γέγραπται·*) *ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασεν, καὶ ὁ* [om ο FG] *τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν.*
Ex 16₁₈ (Manna) וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר׃
LXX *οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολύ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον* [ολιγον Aᵃ] *οὐκ ἠλαττόνησεν.*

---

†2K 8₂₁: cf. R 12₁₇.

---

*2K 9₇: [LXX +] *ἱλαρὸν* (*γὰρ*) [MT. LXX +] *δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός.*
Pr 22₉ טוֹב־עַיִן הוּא יְבֹרָךְ כִּי־נָתַן מִלַּחְמוֹ לַדָּל׃
LXX 8ᵃ *ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ θεός.*

---

*2K 9₉: (*καθὼς γέγραπται·*) *ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα* [+ του αιωνος FGK (It)].
Ps 112₉ פִּזַּר נָתַן לָאֶבְיוֹנִים צִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד׃
LXX *ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.*

---

†2K 9₁₀ᵃ: *ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα* [σπορον BD* FG] *τῷ σπείροντι* [-ραντι L] *καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν.*
Js 55₁₀ וְנָתַן זֶרַע לַזֹּרֵעַ וְלֶחֶם לָאֹכֵל׃
LXX *καὶ δῷ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν.*

---

†2K 9₁₀ᵇ: *αὐξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν.*
Hos 10₁₂ זִרְעוּ לָכֶם לִצְדָקָה . . . עַד־יָבוֹא וְיֹרֶה צֶדֶק לָכֶם׃

LXX *σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, . . . ἕως τοῦ ἐλθεῖν γενήματα δικαιοσύνης ἡμῖν* [υμιν AQ].

2K 10$_{4}$: *πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων.*
Pr 21$_{22}$ וַיֹּרֶד עֹז׃ LXX *καὶ καθεῖλεν τὸ ὀχύρωμα.*

2K 10$_{6}$: cf. R 12$_{19}$. †***2K 10$_{12}$—$_{17}$ 11$_{12}$—12$_{11}$**: cf. 1K 1$_{31}$. †**2K 11$_{3}$**: cf. R 7$_{11}$. †**2K 11$_{15}$**: cf. R 2$_{6}$. **2K 11$_{31}$**: cf. R 1$_{25}$^{b}.

***2K 13$_{1}$**: [(ινα) ℵ* (It) S^{utr}] *ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων* [om *μαρτ.* 17. 73] *καὶ* [η ℵ (It), MT. LXX +] *τριῶν* [+ *μαρτυρων* 17. 73] *σταθήσεται πᾶν ῥῆμα.*

†**1T 5$_{19}$**: *ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ* [om επι F^{gr} G (It)] *δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.*

Dt 19$_{15}$ עַל־פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל־פִּי שְׁלֹשָׁה־עֵדִים יָקוּם דָּבָר׃

LXX *ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων* [*δυο μαρτυρων η τριων* Luc] *στήσεται* [*σταθησεται* AFLuc] *πᾶν ῥῆμα.*

†**H 10$_{28}$**: (*ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν* [+ *και δακρυων* D* It S^{p}]) *ἐπὶ δυσὶν* [MT. LXX +] *ἢ* [LXX +] *τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει.*

Dt 17$_{6}$ עַל־פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוּמַת הַמֵּת׃

LXX *ἐπὶ δυσὶν μάρτυσιν ἢ ἐπὶ* [om *επι* F] *τρισὶν μάρτυσιν* [om *μαρτ.* Luc] *ἀποθανεῖται ὁ ἀποθνήσκων.*

Galaterbrief.

†**G 1$_{4}$**: cf. R 4$_{25}$.

---

†**G 1$_{15.16}$**: [*ὁ θεὸς*] *ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας* . . . 16 . . . *ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν.*

Js 49$_{1}$ יְהוָה מִבֶּטֶן קְרָאָנִי מִמְּעֵי אִמִּי הִזְכִּיר שְׁמִי׃

LXX *ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά μου.*

Jr 1$_{5}$ בְּטֶרֶם אֶצָּוְרְךָ [ו׳ יתירה] בַבֶּטֶן יְדַעְתִּיךָ וּבְטֶרֶם תֵּצֵא מֵרֶחֶם
הִקְדַּשְׁתִּיךָ נָבִיא לַגּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃

LXX *πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ* [*εκ κοιλιας* A] *ἐπίσταμαί σε, καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν* [+ *εκ μητρας* B[ab mg] ℵAQ] *ἡγίακά σε, προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε.*

G 2_{2}: cf. Ph 2_{16}. G 2_{6}: cf. R 2_{11}.
*G 2_{16}: cf. R 3_{20}. G 2_{19}: cf. R $6_{10.11}$.
†G 2_{20}: cf. R 4_{25}. G 3_{5}: cf. 1 Th 4_{8}. *G $3_{6.(9)}$: cf. R $4_{3 ss}$.

---

*G $3_{8.9}$: (*ἡ γραφὴ . . . προευηγγελίσατο τῷ Ἀβραὰμ ὅτι*) *ἐνευλογηθήσονται* [*ευλογ.* FG] *ἐν σοὶ* [om (It)] *πάντα τὰ ἔθνη* [MT LXX+]. — 9 *εὐλογ. σὺν τῷ πιστῷ* (R 4_{3}) *Ἀβραάμ.*

Gn 12_{3} 28_{14} (Jakob) וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה׃

LXX *καὶ* [*εν-* DE Luc]*εὐλογηθήσονται* [28_{14} *ἐνευλογ.* omnes] *ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.*

Gn 18_{18} וְנִבְרְכוּ־בוֹ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ LXX *καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.* cf. A 3_{25}.

Ps 72_{17} (Salomo?) וְיִתְבָּרְכוּ־בוֹ כָּל־גּוֹיִם יְאַשְּׁרֻהוּ׃

LXX *καὶ* [*εν-* ℵ[c. a] RT]*εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.*

---

*G 3_{10}: *ὑπὸ κατάραν εἰσίν·* (*γέγραπται γὰρ ὅτι*) *ἐπικατάρατος πᾶς* [LXX+] *ὃς οὐκ ἐμμένει* [+*εν* ℵ[c] AC DFGKLP It Or (Cyr)] *πᾶσιν τοῖς* [*εν-* B]*γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου* [MT. LXX+] *τοῦ ποιῆσαι αὐτά.* (cf. Ap 22_{18})

Dt 27_{26} אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם׃

LXX *ἐπικατάρατος πᾶς* [+ *ο* A] *ἄνθρωπος ὃς* [*οστις* A] *οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσιν τοῖς λόγοις τοῦ νόμου* [*βιβλιου* F] *τούτου* [+*του* AF] *ποιῆσαι αὐτούς* [*του ποιειν αυτα* Luc].

Dn 9_{11} וַתִּתַּךְ עָלֵינוּ הָאָלָה וְהַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר כְּתוּבָה בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֶבֶד־הָאֱלֹהִים׃

LXX *καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ παιδὸς τοῦ θεοῦ.*

---

*G 3_{11}: cf. R 1_{17}. *G 3_{12}: cf. R 7_{10}.

---

*G 3_{13}: *κατάρα,* (*ὅτι γέγραπται·*) *ἐπικατάρατος* [MT. LXX+] *πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου.*

Dt $21_{(22.)\,23}$ (וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל־עֵץ׃) 23 כִּי־קִלְלַת אֱלֹהִים תָּלוּי׃
LXX (καὶ κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξ.) 23 κεκαταραμένος [κεκατηρ. AF Luc] ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου.

*G $3_{16.29}$: cf. R $4_{13.16}$. †G 3_{20} $4_{5.6}$: cf. R $3_{29.30}$ 2K 6_{18}.

†G 3_{17}: ὁ μετὰ τετρακόσια καὶ τριάκοντα [LXX +] ἔτη γεγονὼς νόμος.

Ex $12_{40.41}$ וּמוֹשַׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרָיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃ 41 וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וגו׳׃

LXX ἡ δὲ κατοίκησις [παροικ. AF] τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἣν κατῴκησαν [παρῳκ. AF] ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χανάαν [+αυτοι και οι πατερες αυτων AF Luc] ἔτη τετρακόσια τριάκοντα πέντε [om πεντε B^{a}? AF Luc]· 41 καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα πέντε [om πεντε B^{a}? AF Luc] ἔτη κτλ.

Gn 15_{13} אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃ LXX τετρακόσια ἔτη.

G $4_{8^{a}.9}$: τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεόν. 9 νῦν δὲ γνόντες θεόν.

1K 1_{21}: οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος . . . τὸν θεόν. cf. 1J $3_{1.6}$ 4_{8}.

Ph 3_{10}: τοῦ γνῶναι αὐτόν.

†1Th 4_{5}: τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν [τον κυριον (It) Tert]. 2Th 1_{8}: διδ. ἐκδ. (R 12_{19}) τοῖς μὴ εἰδόσιν θεόν.

T 1_{16}: θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι.

H 8_{11}: πάντες εἰδήσουσίν με. 10_{30}: οἴδαμεν κτλ. (R 12_{19}.)

1J $2_{3.4.13.14}$ $3_{1.6}$ $4_{6.7.8}$ 5_{20}: γινώσκειν τὸν θεόν, τὸν ἀπ' ἀρχῆς, τὸν πατέρα, τὸν ἀληθινόν.

Jr 10_{25} Ps 79_{6} שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ עַל [Ps אֶל־] הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ׃

LXX ἔκχεον τὸν θυμόν [Ps τὴν ὀργήν] σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα [ιδοντα A] σε [Ps τὰ μὴ ἐπεγνωκότα [[ειδοτα א$^{1\,(vid)}$, γινωσκοντα א$^{c.a}$RT]] σε].

Hos 2_{22} 6_{3} וְיָדַעַתְּ אֶת־יְהוָֹה׃ 6_{3} נִרְדְּפָה לָדַעַת אֶת־יְהוָֹה׃

LXX 2_{20} καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν κύριον. 6_{3} διώξομεν τοῦ γνῶναι τὸν κύριον.

Js 43_{13} גַּם־מִיּוֹם אֲנִי הוּא׃ LXX ἔτι ἀπ' ἀρχῆς.

Sap 12_{27} ἰδ. ὃν πάλαι ἠρνοῦντο εἰδέναι θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ. cf. Ex 34_{6} Nm 14_{18} Js 65_{16} Ps 86_{15} 2Ch 15_{3} 1Esr 8_{86}. 1S 2_{10} LXX Jr 9_{23} (1K 1_{26-31}) Jr 31_{34} (H 8_{8-12}).

G 4_8^b: *τοῖς φύσει* [om φ. K(It) Ir] *μὴ οὖσιν θεοῖς.*

Js 37_{19} כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה׃ LXX *οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν.*

Jr 2_{11} 16_{20} 5_7 וְהֵמָּה לֹא אֱלֹהִים׃ 5_7 בְּלֹא אֱלֹהִים׃

LXX *καὶ οὗτοι οὐκ εἰσὶν θεοί.* 5_7 *ἐν τοῖς οὐκ οὖσιν θεοῖς.*

2Ch 13_9 לְלֹא אֱלֹהִים׃ LXX *τῷ μὴ ὄντι θεῷ.*

***G** 4_{27}: (*γέγραπται γάρ·*) *εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ* [η μη DFG] *τίκτουσα, ῥῆξον* [MT +] *καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ* [MT +] *τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα* [MT. LXX +].

Js 54_1 רָנִּי עֲקָרָה לֹא יָלָדָה פִּצְחִי רִנָּה וְצַהֲלִי לֹא־חָלָה כִּי־
רַבִּים בְּנֵי־שׁוֹמֵמָה מִבְּנֵי בְעוּלָה אָמַר יְהוָה׃

LXX *εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα· εἶπεν γὰρ Κύριος.*

***G** 4_{30}: (*ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή;*) *ἔκβαλε τὴν παιδίσκην* [+ ταυτην A Cop] *καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ* [om μη FG] *κληρονομήσει* [-ση ACFGKL] *ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης* [MT +] *μετὰ τοῦ υἱοῦ* [om τ. υ. א* 47] *τῆς ἐλευθέρας* [+ μου [[MT +]] ισαακ D* F^gr G It (Aug)].

Gn 21_{10} (Sara) וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ
כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בְּנִי עִם־יִצְחָק׃

LXX *καὶ εἶπεν τῷ Ἀβραάμ· ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην* [om ταυτ. Luc] *καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ* [om μη D^vid] *κληρονομήσει* [-ση Luc] *ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης* [+ (ταυ)της D] *μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαάκ.*

---

†**G** 5_{11}: cf. R $9_{32.33}$. ***G** 5_{14}: cf. R 13_9^b.

G $5_{16.24}$: cf. R $6_{12.14}$. **G** 5_{25}: cf. R $6_{10.11}$. **G** 6_{15}: cf. 2K 5_{17}.

---

†**G** 6_{16}: *εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ.* cf. Nm $6_{25.26}$ Hen 5_5.

Ps 125_5 128_6 שָׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל׃ LXX *εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσρ.*

Sir 50_{23} *καὶ γενέσθαι εἰρήνην . . . ἐν Ἰσραήλ.* (1Ch 22_9.)

Epheserbrief.

E 1_{3}: cf. R 1_{25}[b]. **E 1_{17}**: cf. 1Th 4_{8}.

E 1_{18}: *τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις.*
K 1_{12}: *εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων.*
1P 1_{4}: *εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον.*
Dt $33_{3.4}$ כָּל־קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ׃ 4 מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב׃
LXX *πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου.* 4 *κληρονομίαν συναγωγαῖς Ἰακώβ.*
Ps $16_{3.5}$ לִקְדוֹשִׁים וגו׳: 5 יְהוָה מְנָת־חֶלְקִי׃ LXX *τοῖς ἁγίοις κτλ.* 5 *Κύριος ἡ μερὶς τῆς κληρονομίας μου.*
Sap 5_{5} *ἐν ἁγίοις ὁ κλῆρος αὐτοῦ ἐστιν.*
Dt 10_{9} 12_{12} $14_{27.29}$ $18_{1.2}$: חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמ־, אֶת־פ׳ (cf. Job 31_{2})
LXX *μερὶς οὐδὲ* [10_{9} *καὶ*] *κλῆρος* (*ἐν, μετά τ.*).

---

†**E 1_{20}**: cf. R 8_{34}. †**E 1_{22}**: cf. 1K $15_{27.28}$.
†**E 2_{9}**: cf. 1K $1_{29.31}$. †**E $2_{13.14.17}$**: cf. R 5_{1} 10_{15}.

E 2_{12}: *ἐλπίδα μὴ ἔχοντες.* 12^{a}: *ξένοι* cf. 2_{19}.
1Th 4_{13}: *οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα.*
1Ch 29_{15} וְאֵין מִקְוֶה׃
LXX *καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή* [*ελπις* Luc].
Sap 3_{18} *ἐάν τε ὀξέως τελευτήσωσιν, οὐκ ἔχουσιν ἐλπίδα.*

---

†**E 2_{19}**: *οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι.* cf. 12: *ξένοι.*
†**H $11_{9.13}$**: *παρῴκησεν εἰς γῆν τῆς ἐπ.* 13 (*ὁμολογήσαντες ὅτι*) *ξένοι* [+ *και παροικοι* D[gr*]P] *καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς* [om *και παρεπιδ. κτλ.* P].
†**1P $1_{1.17}$**: *παρεπιδήμοις.* 17 *τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον.* — †2_{11}: *ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους.*
Gn 23_{4} (Abr.) גֵּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם׃
LXX *πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν.*
Gn 28_{4} 47_{9} (Jakob) אֶת־אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ׃ 47_{9} יְמֵי שְׁנֵי מְגוּרַי׃
LXX *τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου.* 47_{9} *αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου ἃς παροικῶ.*
Lv 25_{23} כִּי־גֵרִים וְתוֹשָׁבִים אַתֶּם עִמָּדִי׃ LXX *διότι προσήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστε ἐναντίον μου.*

Ps 39_{13} כִּי גֵר אָנֹכִי עִמָּךְ תּוֹשָׁב כְּכָל־אֲבוֹתָי׃
LXX ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ παὶ παρεπίδημος, καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου.
Ps $119_{19.54}$ גֵּר אָנֹכִי בָאָרֶץ׃ 54 בְּבֵית מְגוּרָי׃
LXX πάροικός εἰμι ἐν τῇ γῇ. 54 ἐν τόπῳ παροικίας μου.
1Ch 29_{15} כִּי־גֵרִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ וְתוֹשָׁבִים כְּכָל־אֲבֹתֵינוּ׃
LXX ὅτι πάροικοί [προσηλυτοι Luc] ἐσμεν ἐναντίον σου, καὶ κατοικοῦντες [παροικουντες A, παροικοι καθ Luc] ὡς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν. Ex 12_{40} (G 3_{17}).

---

†**E** 2_{20}: cf. R $9_{32.33}$. **E** 2_{21}: cf. 1K 3_{17}.
†**E** 4_6: cf. R $3_{29.30}$. **E** $4_{9.10}$: cf. R 10_6—9.

***E** 4_8—11: (διὸ λέγει·) ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν [-τευσας ALCu] αἰχμαλωσίαν, [+ καὶ ℵ[c]BC[*c]D[c]KLP S[utr] (Or) Cyr] ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις [εν [[MT +]] ανθρωποις F[gr] G (It) Or]. — 9 ἀνέβη. 10 ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω κτλ cf. R 10_6—9. 11 ἔδωκεν.
Ps 68_{19} עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ שֶּׁבִי לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם׃
LXX ἀναβὰς [ανεβης B[ab]ℵ[c.a]R[a], ανεβη ℵ* Just] εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσας [-τευσεν ℵ*] αἰχμαλωσίαν, ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ [-ποις B[a†]ℵR[a]].

E 4_{11}: καὶ αὐτὸς ἔδωκεν . . . τοὺς δὲ ποιμένας.
Jr 3_{15} 23_4 וְנָתַתִּי לָכֶם 23_4 וַהֲקִמֹתִי עֲלֵיהֶם רֹעִים׃
LXX καὶ δώσω ὑμῖν [23_4 ἀναστήσω αὐτοῖς] ποιμένας.

***E** 4_{25}: (διὸ . . .) λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος [εκ. αλ. ℵ*] μετὰ τοῦ [προς τον ℵ*] πλησίον αὐτοῦ.
Sach 8_{16} דַּבְּרוּ אֱמֶת אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ׃
LXX λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ.

***E** 4_{26}: ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε.
Ps 4_5 רִגְזוּ וְאַל־תֶּחֱטָאוּ׃
LXX ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε.

---

†**E** 5_2: τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. cf. R 4_{25} H 10_5ss.
2K 2_{14}—16: ὀσμή, εὐωδία τῷ θεῷ.
Ph 4_{18}: [εις 17. Or] ὀσμὴν εὐωδίας . . . τῷ θεῷ.
Gn 8_{21} Ex 29_{18} Lv $1_{9.13.17}$ 6_{14} Nm 15_3 28_2 Ez 20_{41}

:[לַיהוָה] [הַ]נִּיחֹחַ רֵיחַ LXX ὀσμὴ εὐωδίας [(τῷ) κυρίῳ].

---

*E 5_{18}: μὴ μεθύσκεσθε [LXX +] οἴνῳ.
Pr 23_{31} :אַל־תֵּרֶא יַיִן
LXX μὴ μεθύσκεσθε ἐν [om εν ℵA] οἴνοις [οινω A].

---

†E $5_{2.\ 25}$: cf. R 4_{25}. †E $5_{21.\ 22.\ 24.\ 33}$: cf. 1K 14_{34} 1P 3_{6a}.

E 5_{26}: ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας.

†T 2_{14}: ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον. cf. R 4_{25} 1P 2_9.

H 1_3: καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος. cf. 9_{14}.

2P 1_9: λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ... ἁμαρτιῶν.

1J $1_{7.\ 9}$: τὸ αἷμα Ἰ. τ. υ. α. (1K 5_7 H 1_5) καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. 9 καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας.

Ps Sal 17_{33} καὶ καθαριεῖ Ἰερουσαλὴμ ἐν ἁγιασμῷ.

Ps 130_8 :וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו LXX καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Ez 37_{23} וְהוֹשַׁעְתִּי אֹתָם מִכֹּל מוֹשְׁבֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ בָהֶם
:וְטִהַרְתִּי אוֹתָם וְהָיוּ־לִי לְעָם

LXX καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαριῶ αὐτούς, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. cf. 2K 6_{16}.

---

*E 5_{31}: cf. 1K 6_{16}. †E 5_{33}: cf. R 13_{9b} 1K 14_{34}.
*E $6_{2.\ 3}$: cf. R $2_{21.\ 22}$. E 6_4: cf. H $11_{5\ ss}$. E 6_9: cf. R 2_{11}.

---

†E 6_{14a}: περιζωσάμενοι [περιεζωσμενοι D*FG] τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ. — $_{13.\ 14}$: cf. 1K 16_{13}.

1P 1_{13}: ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν.

Js 11_5 :וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו
LXX καὶ ἔσται δικαιοσύνῃ ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἀληθείᾳ εἰλημένος τὰς πλευράς.

Ex 12_{11} :מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים
LXX αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι.

Jr 1_{17} :וְאַתָּה תֶּאְזֹר מָתְנֶיךָ
LXX καὶ σὺ περίζωσαι τὴν ὀσφύν σου.

E $6_{14^b.17}$: *καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης.* $_{17}$ *καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε.*

†1Th 5_8: *ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης* [om *και αγ.* א*] *καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας.*

Js 59_{17}: וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן וְכוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ

LXX *καὶ ἐνεδύσατο δικαιοσύνην ὡς θώρακα, καὶ περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.*

Sap 5_{18} *ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην* [*-νης* א].

E 6_{15}: cf. R 10_{15}.

E 6_{17}: *καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ.* — 17^a: cf. 6_{14^b}.

†2Th 2_8: *ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος Ἰησοῦς* [om *Ιησους* BD[c] KL*(Or) Cyr[h] (cf. 1K 8_6), *κυρ. ο θεος* (Or)] *ἀνελεῖ* [*αναλωσει* D[c] KL S[utr] Cop (Or Cyr[h])] *τῷ πνεύματι τοῦ στόματος* [*σωματος* F[gr] Or] *αὐτοῦ.*

†H 4_{12}: *ὁ λόγος τοῦ θεοῦ . . . ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον κτλ.* cf. Sap 7_{23}.

Ap 1_{16}: *καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη.* — $2_{12.16}$: *ὁ ἔχων τὴν ῥομφ. τὴν δίστ. τὴν ὀξ.* $_{16}$ *πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφ. τοῦ στόμ. μου.* — †$19_{15.21}$: *ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία* [+ *διστομος* BS[p] Tert] *ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ* [*-ξει* א] *τὰ ἔθνη.* $_{21}$ *ἐν τῇ ῥομφαίᾳ . . . ἐκ τοῦ στόμ. αὐτοῦ.*

Js 11_4 49_2 51_{16}: וְהִכָּה־אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע
49_2 וַיָּשֶׂם פִּי כְּחֶרֶב חַדָּה 51_{16} וָאָשִׂם דְּבָרַי בְּפִיךָ

LXX *καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐν* [+ *τω* א] *πνεύματι διὰ χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβῆ.* 49_2 *καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα μου ὡς μάχαιραν ὀξεῖαν.* 51_{16} *θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου.*

Hos 6_5: הֲרַגְתִּים בְּאִמְרֵי־פִי

LXX *ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν ῥήματι στόματός μου.*

Ps 33_6: בִּדְבַר יְהוָה . . . וּבְרוּחַ פִּיו LXX *τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου . . . καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ.*

Ps Sal 17_{41} *ἐξᾶραι ἁμαρτωλοὺς ἐν ἰσχύι λόγου.*

Ps 149_6 : חֶרֶב פִּיפִיּוֹת LXX ῥομφαῖαι δίστομοι.
Pr 5_4 : חֶרֶב פִּיּוֹת LXX μαχαίρας διστόμου.
Sir 21_3 ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία.

E 6_{21} : cf. H 2_{17}. **E 6_{24}**: Ps 97_{10} (R 12_9) 1K 8_6.

Philipperbrief.

***Ph 1_{19}** : (οἶδα γὰρ ὅτι) [MT. LXX +] τοῦτό μοι ἀποβήσεται [αποβ. μοι P] εἰς σωτηρίαν.
Job 13_{16} : גַּם־הוּא־לִי לִישׁוּעָה
LXX καὶ τοῦτό [+ το A] μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν.

---

†**Ph $2_{10.11}$** : cf. R 14_{11} 1K 8_6.

---

†**Ph 2_{15}** : τέκνα θεοῦ ἄμωμα [αμωμητα DFGKLP] μέσον γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης. Ex 12_5 etc. cf. 1K5_7.
Dt 32_5 : שִׁחֵת לוֹ לֹא בָּנָיו מוּמָם דּוֹר עִקֵּשׁ וּפְתַלְתֹּל
LXX ἡμάρτοσαν, οὐκ αὐτῷ τέκνα, μωμητά· γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη.

---

†**Ph 2_{16}** : οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα.
1Th 3_5: μή πως . . . εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.
2K 6_1 G 2_2 : εἰς κενόν.
Js 49_4 65_{23} : וַאֲנִי אָמַרְתִּי לְרִיק יָגַעְתִּי 65_{23} לֹא יִגְעוּ לָרִיק
LXX καὶ ἐγὼ εἶπα· κενῶς ἐκοπίασα. 65_{23} οἱ ἐκλεκτοί μου οὐ κοπιάσουσιν εἰς κενόν.

---

†**Ph 3_3** : cf. 1K $1_{(26-)31}$. **Ph 3_{10}**: cf. G $4_{8^a.9}$.
†**Ph 3_{21}** : cf. 1K $15_{27.28}$.

---

†**Ph 4_3** : ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.
†**Ap 3_5** : καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς. — †**13_8** : οὗ οὐ γέγρ. τὸ ὄν. αὐτοῦ ἐν [επι B] τῷ [om C] βιβλίῳ [εν βιβλω א*] τῆς ζ. — †**17_8** : ὧν οὐ γέγρ. τὸ ὄν. ἐπὶ τὸ βιβλίον [επι του βιβλιου B] τῆς ζ. — †**$20_{12.15}$** : βιβλίον, ὅ ἐστιν τῆς ζ. 15 οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ [εν τω βιβλιω B] τῆς ζ. γεγρ. — †**21_{27}** : οἱ γεγρ. ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζ. — [**22_{19}** : απο του βιβλιου της ζ.]

Ps 69_{29} יִמָּחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים וְעִם צַדִּיקִים אַל־יִכָּתֵבוּ׃

LXX *ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων, καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν.*

Ex $32_{32.33}$ מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ׃ 33 מִי אֲשֶׁר חָטָא־לִי אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי׃

LXX *ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου ἧς ἔγραψας.* 33 *εἴ τις ἡμάρτηκεν, ἐξαλείψω αὐτοὺς ἐκ τῆς βίβλου μου.*

Js 4_{3} קָדוֹשׁ יֵאָמֶר לוֹ כָּל־הַכָּתוּב לַחַיִּים בִּירוּשָׁלָםִ׃

LXX *ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν ἐν Ἰερουσαλήμ.*

Ml 3_{16} וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יְהוָה׃

LXX *καὶ ἔγραψεν βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν κύριον.*

Ps 139_{16} וְעַל־סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ׃

LXX *καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες γραφήσονται.*

Dn 12_{1} עַמְּךָ כָּל־הַנִּמְצָא כָּתוּב בַּסֵּפֶר׃

LXX *πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἂν εὑρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ* [*ϑ' ο λαος σου πας ο γεγραμμενος εν τη βιβλω*].

Ph 4_{18}: cf. E 5_{2}.

Kolosserbrief.

K 1_{7}: cf. H 2_{17}. **K 1_{12}**: cf. E 1_{18}.

K $1_{15.18}$: cf. 1K 11_{7} R 8_{29}.

K 1_{18}: *ὅς ἐστιν* [+ *η*B] *ἀρχή* [*απαρχη* 17.73 cf. R 11_{16}].

Jk 1_{18}: *ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.*

Ap [1_{8} א* Cop Or] 21_{6} 22_{13}: *ἡ ἀρχή.* — 3_{14}: *ἡ ἀρχὴ* [*απαρχη* 28] *τῆς κτίσεως* [*εκκλησιας* א*] *τοῦ θεοῦ.*

Pr 8_{22} יְהוָה קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ קֶדֶם מִפְעָלָיו מֵאָז׃

LXX *Κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ.* cf. Joh 1_{1}.

Sir 24_{9} 37_{16} *πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ' ἀρχῆς* [*απαρχην* A (cf. 2Th 2_{13})] *ἔκτισέν με.* (37_{16} *ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος.*)

Jr 2_{3} קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאָתֹה׃

LXX *ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ, ἀρχὴ γενημάτων αὐτοῦ.*

K 1_{20}: cf. R 5_1. **K** 2_{16}: cf. R 14_2.

---

†**K** 2_3: *ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ γνώσεως ἀπόκρυφοι.*

Js 45_3 (Kores) וְנָתַתִּי לְךָ אוֹצְרוֹת חֹשֶׁךְ וּמַטְמֻנֵי מִסְתָּרִים׃

LXX *καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτινοὺς ἀποκρύφους.*

Sir 1_{25} *ἐν θησαυροῖς σοφίας παραβολὴ ἐπιστήμης.*

---

†**K** 2_{22}: *κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων.*

Js 29_{13} מִצְוַת אֲנָשִׁים מְלֻמָּדָה׃

LXX *διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας.*

---

†**K** 3_1: cf. R 8_{34}. †**K** 3_{10}: cf. 1K 11_7.
K 3_{12}: cf. R 8_{33}^{a}. †**K** 3_{18}: cf. 1K 14_{34} (1P 3_6^{a}).
K 3_{20}: cf. E 6_{1-3} (R $2_{21.21}$). **K** 3_{25}: cf. R 2_{11}.
K 4_5: cf. 1K $5_{12.13}$. **K** $4_{7.(9)}$: cf. H 2_{17}.

Erster Thessalonicherbrief.

1Th 1_4: cf. R 8_{33}^{a}. †**1Th** 2_4: cf. R 8_{27}.

1Th 2_{16}: *εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας.*

Gn 15_{16} לֹא־שָׁלֵם עֲוֹן הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה׃

LXX *οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι κτλ.*

Dn 8_{23} כְּהָתֵם הַפֹּשְׁעִים׃

LXX *πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.*

2Mcc 6_{14} *πρὸς ἐκπλήρωσιν ἁμαρτιῶν.*

1Th 3_5 cf. Ph 2_{16}. †**1Th** 4_5: cf. G $4_8^{a}.{}_9$.
1Th 4_6: cf. R 12_{19}.

---

†**1Th** 4_8: *τὸν θεὸν τὸν καὶ διδόντα* [*δοντα* $\aleph^c$AKL It] *τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ὑμᾶς.*

G 3_5: *ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα.*

E 1_{17}: *δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας. . . ἐν ἐπιγνώσει κτλ.*

1J (3_{24}) 4_{13}: *ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.*

Ez 11_{19} $36_{26.27}$ 37_{14} וְרוּחַ חֲדָשָׁה [36_{27} וְאֶת־רוּחִי] אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם׃ 37_{14} וְנָתַתִּי רוּחִי בָּכֶם׃

LXX *καὶ πνεῦμα καινὸν* [36_{27} *τὸ πνεῦμά μου*] *δώσω ἐν* [11_{19} om *εν Γ*] *αὐτοῖς* [$36_{26.27}$ *ἐν ὑμῖν*]. 37_{14} *καὶ δώσω τὸ* [om *το* B[ab]AQ] *πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς*.

Js 11_2 רוּחַ יְהוָֹה רוּחַ חָכְמָה . . . רוּחַ דַּעַת וגו׳ LXX *πνεῦμα τοῦ θεοῦ, πνεῦμα σοφίας . . . πνεῦμα γνώσεως*. cf. 42_1.

Jo 3_1 אֶשְׁפּוֹךְ אֶת־רוּחִי עַל־כָּל־בָּשָׂר׃

LXX 2_{28} *ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου κτλ.*

Ps 51_{13} [143_{10}] רוּחַ קָדְשְׁךָ [טוֹבָה]׃ LXX et. Sap (7_{22}) 9_{17} *τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου, τὸ πν. σου τὸ ἅγ., τὸ ἅγ. σου πν.*

1Th 4_{12}: cf. 1K $5_{12.13}$. **1Th 4_{13}**: cf. E 2_{12}.

1Th 4_{17}: cf. Ap $1_{7^a.13}$. †**1Th 5_8**: cf. E $6_{14.17}$.

Zweiter Thessalonicherbrief.

†**2Th 1_8**: *ἐν πυρὶ φλογός* [*εν φλογι πυρος* BD[gr]FG (It) S[utr] Cop Ir Tert], *διδ. ἐκδ. τοῖς κτλ.* cf. R 12_{19} G $4_{8^a.9}$.

Js 66_{15} כִּי־הִנֵּה יְהוָֹה בָּאֵשׁ יָבוֹא וְכַסּוּפָה מַרְכְּבֹתָיו לְהָשִׁיב בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי־אֵשׁ׃

LXX *ἰδοὺ γὰρ Κύριος ὡς πῦρ ἥξει, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν αὐτοῦ καὶ ἀποσκορακισμὸν αὐτοῦ ἐν φλογὶ πυρός.* cf. 29_6.

Ex 3_2 בְּלַבַּת־אֵשׁ׃ LXX *ἐν πυρὶ φλογός* [*εν φλ. π.* AF].

---

†**2Th $1_{9.10}$**: *ἀπὸ προσώπου* [MT. LXX +] *τοῦ* [om DFG] *κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ*, $_{10}$ *ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι . . . ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.*

Js $2_{10.19.21.11.17}$ $_{10}$ וְהִטָּמֵן בֶּעָפָר (10. 19. 21) מִפְּנֵי פַּחַד יְהוָֹה וּמֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ (19. 21) בְּקוּמוֹ לַעֲרֹץ הָאָרֶץ׃ 11. 17 וְנִשְׂגַּב יְהוָֹה לְבַדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא׃

LXX $_{10}$ *κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν* (10. 19. 21) *ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.* 11. 17 *καὶ ὑψωθήσεται Κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.* cf. Ap $6_{15.16}$.

†**2Th** 1_{10}: *ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν* [MT. LXX +] *τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ* [εν- D*FG]*θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς πιστεύσασιν.*

Ps 89_8 אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד־קְדֹשִׁים רַבָּה וְנוֹרָא עַל־כָּל־סְבִיבָיו׃
LXX *ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ.*

Ps 68_{36} נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ׃ LXX *θαυμαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὁσίοις* [αγιοις ℵR[a]] *αὐτοῦ.*

Sach 14_5 וּבָא יְהוָה אֱלֹהַי כָּל־קְדֹשִׁים עִמָּךְ׃ LXX *ἥξει Κύριος ὁ θεός μου, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ.*

---

†**2Th** 1_{12}: *ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ* [+ χριστου AFGP(It)S[utr]] *ἐν ὑμῖν.* cf. 1K 8_6.

Js 24_{15} 49_3 66_5 כַּבְּדוּ . . . שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ 49_3 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בְּךָ אֶתְפָּאָר׃ 66_5 לְמַעַן שְׁמִי יִכָּבֵד יְהוָה׃

LXX *τὸ ὄνομα Κυρίου ἔνδοξον ἔσται.* 49_3 *ἐν σοὶ ἐνδοξασθήσομαι.* 66_5 *ἵνα τὸ ὄνομα Κυρίου δοξασθῇ.*

Ml 1_{11} גָּדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם׃
LXX *τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσιν.*

---

†**2Th** 2_8: cf. E 6_{17}. [**2Th** 2_{13}: cf. R 11_{16} K 1_{18}.]

Erster Timotheusbrief.

†**1T** 1_{17} 2_5: cf. Ap $15_{3.4}$ R 16_{26} $3_{29.30}$.
†**1T** $2_{11.12}$: cf. 1K 14_{34}.
1T 3_7: cf. 1K $5_{12.13}$.
1T 4_3: cf. R 14_2.
†**1T** 5_{19}: cf. 2K 13_1.
†**1T** 6_1: cf. R 2_{24}.
†**1T** 2_6: cf. R 4_{25}.
†**1T** 2_{14}: cf. R 7_{11}.
1T 3_{15} (1_{12}): cf. H 2_{17}.
***1T** 5_{18}: cf. 1K 9_9.
1T 5_{21}: cf. R 8_{33}[a].

---

†**1T** 6_{15}: *ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων.*

†**Ap** 17_{14}: (*ὅτι*) *κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων.* — †19_{16}: (*ὄνομα γεγραμμένον·*) *βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων.*

Dt 10_{17} כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים׃

LXX ὁ γὰρ Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὗτος θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων [των κυριευοντων Luc].

Ps 136_3 לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים׃ LXX τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων.

Dn 2_{47} דִּי אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלָהּ אֱלָהִין וּמָרֵא מַלְכִין׃

LXX ἐστὶν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος [βασ. S^{mg}, θ' + των κυριων και βασιλευς AQ] τῶν βασιλέων.

2Mcc 13_4 ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασιλέων.

3Mcc 5_{35} τὸν ἐπιφανῆ θεὸν Κύριον, βασιλέα τῶν βασιλευόντων [-λεων V], ᾔνουν.

Hen 9_4 σὺ εἶ κύριος τῶν κυρίων καὶ ὁ θεὸς τῶν θεῶν καὶ βασιλεὺς τῶν αἰώνων [συ ει ο θεος των θεων και κυριος των κυριων και ο βασιλευς των βασιλευοντων και θεος των αιωνων Sync[1]].

Zweiter Timotheusbrief.

†**2T 1_9**: cf. R 2_6. **2T 2_6**: cf. 1K 9_7.
2T 2_8: cf. R 1_3. **2T 2_{10}**: cf. R 8_{33}^{a}.
†**2T 2_{12}**: cf. Jk 1_{12} R 5_{17}. **2T 2_{19}**^{a}: cf. R $9_{32.33}$.

***2T 2_{19}**^{b}: ἔγνω κύριος [+ παντας א*] τοὺς ὄντας αὐτοῦ.
Nm 16_5 בֹּקֶר וְיֹדַע יְהוָה אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ׃
LXX ἐπέσκεπται καὶ ἔγνω ὁ θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ.

---

†**2T 2_{19}**^{c}: (cf. 2K 6_{17}^{a}) πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα κυρίου.
Js 26_{13} לְבַד־בְּךָ נַזְכִּיר שְׁמֶךָ׃
LXX τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν.

2T $2_{20.21}$: cf. R $9_{20.21}$. †**2T 2_{22}**: cf. 1P 3_{10-12} R 10_{13}.
†**2T 4_{14}**: cf. R 2_6. **2T 4_{16}**: cf. 1K 13_5.

Titusbrief.

T 1_1: cf. R 8_{33}^{a}. **T 1_{16}**: cf. G $4_{8}^{a}_{.9}$.
†**T 2_5**: cf. 1K 14_{34} R 2_{24}. †**T 2_{14}**: cf. R 4_{25} E 5_{26} 1P $2_{5.9}$.

Philemonbrief. Vacat.

Hebräerbrief.

†H 1_{3}: cf. E 5_{26} R 8_{34}.

---

*H 1_{5}^{a} *5_{5}: (1_{5} *τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων·* — 5_{5} *ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν·*) *υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε;* — 3_{6}: *Χριστὸς δὲ ὡς υἱός.* cf. 2_{17}. — 7_{28}: *υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα.* cf. 5_{6} 5_{9}.

†2P 1_{17}: *ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός μου οὗτός ἐστιν, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα.* cf. Mt 3_{17}.

Ps 2_{7} יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ׃

LXX *Κύριος εἶπεν πρὸς μέ· υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.*

Js 42_{1} הֵן עַבְדִּי אֶתְמָךְ־בּוֹ בְּחִירִי רָצְתָה נַפְשִׁי׃

LXX [*ϑ' ιδου ο παις μου, αντιληψεται αυτου, ο εκλεκτος μου, ον ευδοκησεν η ψυχη μου* Q^mg] cf. 5_{1} 41_{8} 13_{10} $44_{1.2.21}$ 45_{4}.

Jr 31_{20} הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם׃

LXX 38_{20} *υἱὸς ἀγαπητὸς Ἐφράιμ ἐμοί.*

---

*H 1_{5b}: cf. 2K 6_{18}. H 1_{6}^{a}: cf. R 8_{29}.

---

*H 1_{6}^{b}: (*λέγει·*) *καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι ϑεοῦ.*

Dt 32_{43} LXX *καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ* [+*παντες* A Luc] *υἱοὶ* [*αγγελοι* F Luc] *ϑεοῦ.*

Ps 97_{7} הִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָּל־אֱלֹהִים׃ LXX *προσκυνήσατε αὐτῷ* [*αυτον* R] *πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ.*

---

*H 1_{7}: (*καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει·*) *ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα* [*πνευμα* D(It)], *καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.*

Ps 104_{4} עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לֹהֵט׃

LXX *ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον* [*πυρος φλεγα* A^a].

---

*H $1_{8.9}$: (*πρὸς δὲ τὸν υἱόν·*) *ὁ ϑρόνος σου ὁ ϑεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος* [om *του αι.* B 17], *καὶ* [om D^c KLP (It) S^utr (Cyr)] *ἡ* [om DKLP (Cyr)] *ῥάβδος τῆς* [om *της* DKLP]

εὐϑύτητος [+ *η* DKLP] *ῥάβδος* [om *τ. ευϑ. ρ.* א*] *τῆς βασιλείας αὐτοῦ* [*σου* ADKLP It Cyr]. 9 *ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν* [*αδικιαν* אA Cu Cyr]· *διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε, ὁ ϑεός, ὁ ϑεός σου ἔλαιον* [*ελεον* BL, *ελεος* D[gr]*] *ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.*

Ps $45_{7.8}$ כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד שֵׁבֶט מִישֹׁר שֵׁבֶט מַלְכוּתֶךָ׃ 9 אָהַבְתָּ צֶּדֶק וַתִּשְׂנָא רֶשַׁע עַל־כֵּן מְשָׁחֲךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן מֵחֲבֵרֶיךָ׃

LXX *ὁ ϑρόνος σου, ὁ ϑεός, εἰς αἰῶνα αἰῶνος* [*εις τον αι. του αι.* אART], *ῥάβδος εὐϑύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.* 8 *ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν* [*αδικιαν* A]· *διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ ϑεός, ὁ ϑεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.*

***H** 1_{10-12}: (*καί*·) *σὺ κατ᾽ ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐϑεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί*· 11 *αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις* [*-νεῖς* D[c] (It)]· *καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωϑήσονται,* 12 *καὶ ὡσεὶ* [*ως* D*] *περιβόλαιον ἑλίξεις* [*αλλαξεις* א* D* (It)] *αὐτούς, ὡς ἱμάτιον* [om *ως ιμ.* D[c] KLP (It) S[utr] Cop] *καὶ ἀλλαγήσονται*· *σὺ δὲ* [+ *και* א*] *ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.* (cf. 1P 1_{23} $1_{24.25}$.)

Ps 102_{26-28} לְפָנִים הָאָרֶץ יָסַדְתָּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ שָׁמָיִם׃ 27 הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַעֲמֹד וְכֻלָּם כַּבֶּגֶד יִבְלוּ כַּלְּבוּשׁ תַּחֲלִיפֵם וְיַחֲלֹפוּ׃ 28 וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ׃

LXX *κατ᾽ ἀρχὰς τὴν γῆν σύ, Κύριε* [*συ κε την γην* ART, om *συ Κ.* א*], *ἐϑεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν* [om *των* א] *χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί*· 27 *αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις*· *καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωϑήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις* [*αλλαξεις* א*, Ir (Or) Tert, *αιλιξ.* א[c.a], *ελιξης* T] *αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται* [*αγαλλησονται* A*]· 28 *σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν* [*-ωσιν* T].

Js 34_4 51_6 וְנָגֹלּוּ כַסֵּפֶר הַשָּׁמָיִם׃ 51_6 וְהָאָרֶץ כַּבֶּגֶד תִּבְלֶה׃

LXX *καὶ ἑλιγήσεται ὡς βιβλίον ὁ οὐρανός.* 51_6 *ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον παλαιωϑήσεται.*

***H** 1_{13}: cf. R 8_{34}. ***H** 2_{6-8}: cf. 1K $15_{27.28}$. **H** 2_{10}: cf. 5_9.

*H $2_{(11.)\,12.\,(17)}$: *ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν*, 12 (*λέγων·*) *ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.* — 17 *τοῖς ἀδελφοῖς.*

Ps 22_{23} :אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ לְאֶחָי בְּתוֹךְ קָהָל אֲהַלְלֶךָּ

LXX *διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.*

*H 2_{13}: (*καὶ πάλιν·*) *ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ'* [ε ν C*vi 1. (It)] *αὐτῷ* [Sp mg cf. 2K 6_{18}]· (*καὶ πάλιν·*) *ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός.* — 14 *τὰ παιδία.*

Js $8_{17.\,18}$:וְקִוֵּיתִי לוֹ: 18 הִנֵּה אָנֹכִי וְהַיְלָדִים אֲשֶׁר נָתַן־לִי יְהוָֹה

LXX *καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ.* 18 *ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν* [θ' α εδ. μοι Qmg] *ὁ θεός.*

Js 12_2 :אֶבְטַח וגו׳ 2S 22_3 (Ps 18_3) :אֶחֱסֶה־בּוֹ

LXX *πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ* [om Luc].

†H 2_{16}: *σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.* cf. R $4_{13.\,16}$.

Js $41_{8.\,9}$:זֶרַע אַבְרָהָם אֹהֲבִי: 9 אֲשֶׁר הֶחֱזַקְתִּיךָ וגו׳

LXX *σπέρμα Ἀβραὰμ ὃν ἠγάπησα·* 9 *οὗ ἀντελαβόμην.*

Sir 4_{11} *ἡ σοφία . . . ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν.*

H 2_{17}: *πιστὸς ἀρχ.* (cf. 5_6). — †$3_{2.\,5.\,6}$: *πιστὸν ὄντα . . ., ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ* [om ολω B (Cyr)] *τῷ οἴκῳ* [επι τον οικον Cop] *αὐτοῦ.* 5 *καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων.* 6 *Χρ. δὲ ὡς υἱὸς* (cf. 1_{5^a}) *ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς.* — 10_{21}: *ἱερέα μέγαν* (cf. 5_6) *ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ.* — E 6_{21} K 1_7 $4_{7.\,(9)}$ (1T 1_{12}): *πιστὸς διάκονος.* cf. 1K 4_2 Ap $2_{10.\,13}$.

1T 3_{15}: *ἐν οἴκῳ θεοῦ . . ., ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ.*

1P 4_{17}: *ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ.* cf. 2_5.

Nm 12_7 :לֹא־כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא

LXX *οὐχ οὕτως* [+ ως AF] *ὁ θεράπων μου Μωυσῆς· ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστιν.*

Sir 44_{20} 1Mcc 2_{52} *Ἀβραὰμ . . . ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός.*

*H 3_7—4_{11}: (7 *διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον·* 15 *ἐν τῷ λέγεσθαι·* 4_7 *ἐν Δαυεὶδ λέγων μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς προείρηται·*) 7. 8. 15 4_7: *σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,* 8 *μὴ σκληρύνητε* [15 -ετε D*] *τὰς καρδίας*

ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ [8 π ι ρ α σ μ ω ℵ, 4_{7} om
ως κτλ] 8 κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
9 οὗ [οπου D*] ἐπείρασαν [+ με $ℵ^{c}$ D^{c} KLP Cu (It) S^{utr} Cop]
οἱ πατέρες ὑμῶν [η μ ω ν A] ἐ ν δ ο κ ι μ α σ ί ᾳ [εδοκιμασαν
(It) S^{sch}, εδ. με $ℵ^{c}$ D^{c} KL Cu (It) S^{p} Cyr] καὶ εἶδον τὰ ἔργα
μου 10 τεσσεράκοντα ἔτη. διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ τ α ύ τ ῃ
[εκεινη C D^{c} KLP Cu S^{utr} Cop Cyr] καὶ εἶπον [ειπα A D^{b} Cyr]·
ἀεὶ [MT +] πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν
τὰς ὁδούς μου, 11 4_{3} (4_{3} καθὼς εἴρηκεν·) ὡς [4_{3} om ως
A^{*vid}] ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· (4_{5} καὶ ἐν τούτῳ πάλιν·)
εἰ [4_{3} η C* 17, om A; 4_{5} η 17, et (It), om D*] εἰσελεύσονται
εἰς τὴν κατάπαυσίν μου [4_{3} om μου C*]. — †3_{13} τὸ σήμερον
καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν. 16 τίνες γὰρ
ἀκούσαντες παρεπίκραναν; 17 τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσ.
ἔτη; 18 τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατά-
παυσιν αὐτοῦ κτλ; 4_{1} εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ.
3 εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν. 6 εἰσελθεῖν εἰς
αὐτήν, . . . οὐκ εἰσῆλθον. 7 σήμερον. 8 κατέπαυσεν . . . περὶ
ἄλλης ἡμέρας. 10 ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ.
11 εἰσελθεῖν εἰς ἐ κ ε ί ν η ν τὴν κατάπαυσιν. (cf. 4 4. 10.)

Ps $95_{7—11}$ הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ׃ 8 אַל־תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כִּמְרִיבָה
כְּיוֹם מַסָּה בַּמִּדְבָּר׃ 9 אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי גַּם־רָאוּ פָעֳלִי׃
10 אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר וָאֹמַר עַם תֹּעֵי לֵבָב הֵם וְהֵם לֹא־יָדְעוּ
דְרָכָי׃ 11 אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי אִם־יְבֹאוּן אֶל־מְנוּחָתִי׃

LXX_{8} σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ
σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ,
κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ· 9 οὗ ἐπεί-
ρασαν [+ με $ℵ^{c.a}$ RT] οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασαν [+ με
$ℵ^{c.a}$ AT] καὶ ἴδοσαν [ειδοσαν B^{ab} (?R), ιδον ℵAT] τὰ ἔργα
μου. 10 τεσσεράκοντα ἔτη [+ διο R*] προσώχθισα τῇ
γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπα [ειπον AT]· ἀεὶ πλανῶνται τῇ
καρδίᾳ, καὶ αὐτοὶ [αυτοι δε ℵAT] οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς
μου. 11 ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ [η ℵ$A^{a(mg sin)}$, om A*]
εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν [αναπ. R] μου.

Nm 14_{22} וַיְנַסּוּ אֹתִי׃ LXX καὶ ἐπείρασάν με.

Ps $78_{(8.)\,17.\,56}$ לַמְרוֹת עֶלְיוֹן׃ 56 וַיְמָרוּ אֶת־אֱלֹהִים עֶלְיוֹן׃
LXX παρεπίκραναν [56 + τὸν θεὸν] τὸν ὕψιστον.

H 3_{13}: *σκληρ.* cf. R 9_{18}^{b}. *ἀπάτη τῆς ἁμ.* cf. R 7_{11}.

---

†**H** 3_{17}: *ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ.*

Nm $14_{29.\,32.\,33}$ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִפְּלוּ פִגְרֵיכֶם׃ 32 וּפִגְרֵיכֶם אַתֶּם יִפְּלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה׃ 33 עַד־תֹּם פִּגְרֵיכֶם בַּמִּדְבָּר׃

LXX *ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν.* 32 *καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ.* 33 *ἕως ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.*

---

*†**H** $4_{4.\,10}$: 3 *τῶν ἔργων κτλ.* 4 (*εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως·*) *καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ* [om *εν τη κτλ* A] *ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ* [MT. LXX +]. †10 *κατέπαυσεν ἀπὸ* [+ *πάντων* ℵ^{c} D^{gr*} S^{p} Cyr] *τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός.* cf. 3_{7}.

Ap 14_{13}: *ἀναπαήσονται* [*-παυσονται* B 1., *-παυσωνται* P] *ἐκ τῶν κόπων* [*απο των εργων* 14. 92] *αὐτῶν.*

Gn 2_{2} וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃

LXX *καὶ κατέπαυσεν* [+ *ο θεος εν* Luc] *τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν.*

Ex 20_{11} 31_{17} וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי׃ 31_{17} וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ׃

LXX *καὶ κατέπαυσεν* [+ *εν* Luc] *τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ.* 31_{17} *καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κατέπαυσεν καὶ ἐπαύσατο* [*επαυσατο και κατεπαυσεν* A Luc].

Job 3_{17} וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹחַ׃

LXX *ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι τῷ σώματι.*

***H** $4_{3.\,5.\,7\,ss}$: cf. 3_{7}. †**H** 4_{12}: cf. E 6_{17}. ***H** 5_{5}: cf. 1_{5}^{a}.

***H** 5_{6} *7_{17}: (5_{6} *καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει·* 7_{17} *μαρτυρεῖται γὰρ ὅτι*) [MT. LXX +] *σὺ* [+ *ει* 5_{6} P It S^{p} Cop, 7_{17} D^{c} KP It S^{utr} Cop] *ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.* — *7_{21}: (*ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν·*) *ὤμοσεν κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ* [+ *ει* D^{c} KP rell.] *ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα* [om ℵ*, + *κατα την τ. Μ.* ℵ^{c} AD KLP (It) S^{utr} Cop]. — 5_{10}: *ἀρχιερεὺς* [+ *εις τον αιωνα* 73. S^{p} Cop] *κατὰ τὴν τ. Μ.* — 6_{20}: *κατὰ τὴν τ. Μ. ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.* — $7_{3.\,11.\,15.\,24.\,28}$: *μένει*

ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές (cf. $10_{1.12.14}$). 11 κατὰ τὴν τ. Μ. ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρών. 15 εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχ. ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος. 24.28 μένειν [28 υἱὸν] εἰς τὸν αἰῶνα. cf. $1_5{}^a$ 5_9 (2_{17} 10_{21}).

Ps 110_4 נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן לְעוֹלָם עַל־דִּבְרָתִי מַלְכִּי־צֶדֶק׃

LXX ὤμοσεν Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ εἶ [om ει AT] ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισέδεκ.

---

†**H** 5_9: καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο . . . αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου. — 2_{10} 9_9 10_1: τελειῶσαι. — 7_{28}: υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον (cf. $1_5{}^a$ 5_6). — 10_{14}: τετελείωκεν. — 11_{40}: ἵνα μὴ χωρὶς-ἡμῶν τελειωθῶσιν. — 12_{23}: δικαίων τετελειωμένων. cf. Ph 3_{12} 1J 4_{18}.

Js 45_{17} יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּיהוָה תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים׃

LXX Ἰσρ. σῴζεται ὑπὸ Κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον.

Sap 4_{13} (Henoch) τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ.

---

†**H** 6_8: (ἡ γῆ) ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς.

Gn $3_{17.18}$ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה וגו׃ 18 וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ׃

LXX ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου. 18 ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι.

***H** $6_{13.14}$: (τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεός, . . . ὤμοσεν καθ' ἑαυτοῦ, 14 λέγων·) εἰ [η KL*Cu S[p] Cyr] μὴν [μ η CD[b] L[corr], nisi It, om ει μην S[sch] Cop] εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. cf. R 4_{18}.

Gn $22_{16.17}$ בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה וגו׃ 17 כִּי־בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ וגו׃

LXX κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει Κύριος κτλ. 17 εἰ [η Luc] μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς κτλ.

Gn $26_{3.4}$ (Isaak) וַאֲבָרְכֶךָּ . . . וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ׃ 4 וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ׃

LXX καὶ εὐλογήσω σε· . . . καὶ στήσω τὸν ὅρκον μου ὃν ὤμοσα Ἀβραὰμ τῷ πατρί σου. 4 καὶ πληθυνῶ τὸ σπ. σ.

†**H 6**$_{19}$: *καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος.* — †9$_{2.3}$: *ἥτις λέγεται* [+ *τ α* B] *Ἅγι α* [+ *αγιων* A D* (It) Or]· 3 *μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη Ἅγι α* [+ *των* P Cop] *Ἁγίων* [*τ α αγ. των αγ.* א^{c} BD^{c} KL]. — **10**$_{20}$: *διὰ τοῦ καταπετάσματος κτλ.*

Ex 26$_{31ss.}$ וְעָשִׂיתָ פָרֹכֶת׃ 33 וְהֵבֵאתָ שָׁמָּה מִבֵּית לַפָּרֹכֶת . . . וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃

LXX *καὶ ποιήσεις καταπέτασμα.* 33 *καὶ εἰσοίσεις ἐκεῖ ἐσώτερον* [*εσωθεν* F] *τοῦ καταπετάσματος . . . καὶ διοριεῖ τὸ καταπέτασμα ὑμῖν ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων.*

Lv 16$_{2}$ אַל־יָבֹא בְכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת׃

LXX *μὴ εἰσπορευέσθω πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ ἅγιον ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος.*

---

†**H 7**$_{1-10}$: *οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς* [MT. LXX +] *τῶν βασιλέων* [MT. LXX +] *καὶ εὐλογήσας αὐτόν,* 2 *ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης.* 4 *ᾧ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης.* 6 *ὁ δὲ . . . δεδεκάτωκεν Ἀβραάμ, καὶ . . . εὐλόγηκεν* [*-σεν* ACP]. 7 *εὐλογεῖται.* 8 *δεκάτας.* 9 *ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται.* 10 *ὅτε συνήντησεν αὐτῷ Μελχισεδέκ.*

Gn 14$_{17-20}$ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סְדֹם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מֵהַכּוֹת אֶת־כְּדָרְלָעֹמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וגו׳׃ 18 וּמַלְכִּי־צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וָיָיִן וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן׃ 19 וַיְבָרְכֵהוּ וגו׳׃ 20 וַיִּתֶּן־לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל׃

LXX *ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς Σοδόμων εἰς συνάντησιν αὐτῷ, μετὰ τὸ ὑποστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ Χοδαλλογόμορ καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ κτλ.* 18 *καὶ Μελχισέδεκ βασιλεὺς Σαλὴμ . . . ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου.* 19 *καὶ ηὐλόγησεν τὸν Ἀβρὰμ* [*ευλ. αυτον* M. Luc] *κτλ.* 20 *καὶ ἔδωκεν αὐτῷ* [+ *Αβραμ* Luc] *δεκάτην ἀπὸ πάντων.*

Ps 76₃ :וַיְהִי בְשָׁלֵם סֻכּוֹ
LXX καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ.

---

*†H 7₃.₁₁.₁₅.₁₇.₂₁.₂₄.₂₈: cf. 5₆. †H 7₁₄: cf. R 1₃. H 7₂₄: cf. 1P 1₂₃. H 7₂₈: cf. 1₅ᵃ 5₆ 5₉. †H 8₁: cf. R 8₃₄.

---

†H 8₂: τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος.
Nm 24₆ :כַּאֲהָלִים נָטַע יְהוָה
LXX ὡσεὶ σκηναὶ ἃς ἔπηξεν Κύριος.

---

*H 8₅: ὅρα (γάρ φησιν,) [MT +] ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον [MT +] τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει.
Ex 25₄₀ :וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר־אַתָּה מָרְאֶה בָּהָר
LXX ὅρα ποιήσεις [+ παντα F Luc] κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει.

H 8₈—₁₂: (μεμφόμενος γὰρ αὐτοὺς λέγει·) ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ [om επι D] τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν,
9 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα [διεθεμην 47. 73 Sᵖ ᵐᵍ] τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ [-αις B] ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς [εκ της Dᵍʳ] Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος.
10 ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη [+ μου ADᵍʳ] ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδοὺς [LXX +] νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας [-αν ℵ* K (It), -αις P] αὐτῶν [-δια εαυτων B] ἐπιγράψω [γραψω B] αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι [μου ℵ*ᵛⁱᵈ] εἰς λαόν.
11 καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν [-ουσιν Dᶜ Cyr, MT +] ἕκαστος τὸν πολίτην [πλησιον P (It) Sᵖ ᵐᵍ Cyr] αὐτοῦ [εαυτου D*] καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ [om αυτου D* (It)], λέγων· γνῶθι τὸν κύριον, ὅτι πάντες εἰδήσουσίν [ειδουσιν B*] με ἀπὸ μικροῦ [+ αυτων Dᶜ L Cu Sⁿᵗʳ Cop, MT +] ἕως μεγάλου αὐτῶν [om αυτων 73. Sᵖ Cop, MT +].
12 ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις [αμαρτιαις Cyr] αὐτῶν,

καὶ τῶν ἁμαρτιῶν [*ανομιων* Cyr] *αὐτῶν* [+ *και των ανομιων αυτων* ℵ[c] ADKLP (It) S[p]] *οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.* — 13 (*ἐν τῷ λέγειν*) *καινήν.* (cf. 2K 6_{16} G $4_{8^a.9}$.)

***H** $10_{16.17}$: (15 *μετὰ γὰρ τὸ εἰρηκέναι·*) *αὕτη* [+ *δε* D[gr] (It)] *ἡ διαθήκη* [LXX +] *ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος· διδοὺς* [LXX +] *νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὴν διάνοιαν* [*επι των διανοιων* D[b.c] KL (It) S[utr] Cop] *αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς,* [MT. LXX +] 17 *καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν* [om *αυτων* D*It] *καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθήσομαι* [*μνησθω* ℵ[c] D[c] KLP] *ἔτι.*

Jr 31_{31-34} הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָֹה וְכָרַתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה׃ 32 לֹא כַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־
אֲבוֹתָם בְּיוֹם הֶחֱזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר־הֵמָּה
הֵפֵרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאָנֹכִי בָּעַלְתִּי בָם נְאֻם־יְהוָֹה׃ 33 כִּי זֹאת הַבְּרִית
אֲשֶׁר אֶכְרֹת אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָֹה נָתַתִּי
אֶת־תּוֹרָתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם אֶכְתְּבֶנָּה וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהֵמָּה
יִהְיוּ־לִי לְעָם׃ 34 וְלֹא יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו
לֵאמֹר דְּעוּ אֶת־יְהוָֹה כִּי כוּלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְּטַנָּם וְעַד־גְּדוֹלָם
נְאֻם־יְהוָֹה כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר־עוֹד׃

LXX 38_{31-34} *ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν* [*λεγει* ℵAQ] *Κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην καινήν,*
32 *οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην* [*εποιησα* Q*] *τοῖς πατράσιν αὐτῶν* [*υμων* ℵ], *ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ* [*καγω* A] *ἠμέλησα αὐτῶν, φησὶν Κύριος.*
33 *ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη μου* [om *μου* ℵAQ] *ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ· μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶν Κύριος, διδοὺς δώσω* [om *δωσω* AQ] *νόμους* [*νομον* ℵ*] *μου εἰς τὴν διάνοιαν* [*καρδιαν* ℵ*] *αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας* [*-αν* ℵ] *αὐτῶν γράψω* [*επιγραψω* AQ] *αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι* [*μου* ℵ*] *εἰς λαόν.*
34 *καὶ οὐ διδάξουσιν* [*ου μη διδαξωσιν* ℵAQ] *ἕκαστος τὸν πολίτην* [*αδελφον* A, *πλησιον* Q] *αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν* [*πλησιον* A] *αὐτοῦ λέγων· γνῶθι τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσίν* [*οιδησουσιν* B] *με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν* [om *αυτων* A, + *και* ℵ] *ἕως μεγάλου αὐτῶν* [+ *γ′* ※*φησι*

κυριος Q^mg], *ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.*

Jr 34_{15} וְתִכְרְתוּ בְּרִית׃ LXX 41_{15} *συνετέλεσαν διαθ.*

---

†**H** $9_{2.3}$: cf. 6_{19}. **H** 9_9: cf. 5_9. **H** 9_{10}: cf. R 14_2. **H** $9_{13.14}$: cf. 1K 5_7 E 5_{26}. †**H** 9_{28}: cf. R 4_{25}.

***H** 9_{20}: (*λέγων·*) *τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο* [*διεθετο* C] *πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός* [MT. LXX+]. — 10_{29}: *τὸ αἷμα τῆς διαθήκης.* — 13_{20}: *ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου.* cf. 1K 11_{25}.

Ex 24_8 (Mose) וַיֹּאמֶר הִנֵּה דַם־הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם עַל כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

LXX *καὶ εἶπεν· ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς διέθετο Κύριος πρὸς ὑμᾶς περὶ πάντων τῶν λόγων τούτων.*

Ps 111_9 צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ׃

LXX *ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ.*

Sir 45_3 *ἐνετείλατο αὐτῷ* (Mose) *πρὸς λαὸν αὐτοῦ.*

***H** $10_{5-7.8-14}$: (*διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει·*) *θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα* [aures S^pmg] *δὲ κατηρτίσω μοι·* 6 *ὁλοκαυτώματα* [*-ωμα* D (It)] *καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας.* 7 *τότε εἶπον· ἰδοὺ* [+ *εγω* D* S^sch (It)] *ἥκω* [om א*], *ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται* [+ *γαρ* D^gr*] *περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι ὁ θεὸς* [om *ο θεος* K, MT. LXX +] *τὸ θέλημά σου* [MT. LXX +]. — †8. 9 (*λέγων ὅτι*) *θυσίας καὶ προσφορὰς* [*-αν και -αν* א^c D^c KL S^p] *καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας* [*-ιων* D (It)] *οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας.* 9 *τότε εἴρηκεν· ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι* [+ *ο θεος* א^c L (It) S^utr] *τὸ θέλημά σου* [+ *ο θεος μου* 38., MT. LXX +]. — 10 *ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος* [*αιματος* D* (It)] *Ἰησοῦ Χριστοῦ.* 11 *προσφέρων θυσίας.* 12 *ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν* (cf. R 4_{25}). 14 *μιᾷ γὰρ προσφορᾷ.*

E 5_2: *προσφορὰν καὶ θυσίαν* [om *πρ. κ.* Or, *θ. κ. πρ.* א].

Ps 40_{7-9} זֶבַח וּמִנְחָה לֹא חָפַצְתָּ אָזְנַיִם כָּרִיתָ לִּי עוֹלָה
וַחֲטָאָה לֹא שָׁאָלְתָּ׃ 8 אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה־בָאתִי בִּמְגִלַּת־סֵפֶר כָּתוּב
עָלָי׃ 9 לַעֲשׂוֹת־רְצוֹנְךָ אֱלֹהַי חָפָצְתִּי׃

LXX *θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· ὁλοκαύτωμα* [*-ματα* ART] *καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ᾔτησας* [*εξητησας* ℵART]. 8 *τότε εἶπον· ἰδοὺ ἥκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ·* 9 *τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου ὁ θεός μου ἐβουλήθην* [*εθελησα* R].

H $10_{1.12.14}$: cf. 5_{9}. †**H $10_{12.13}$**: cf. R 8_{34}. ***H $10_{16.17}$**: cf. 8_{8-12}. **H 10_{20}**: cf. 6_{19}. †**H 10_{21}**: cf. 2_{17} 5_{6}.

---

†**H 10_{27}**: *πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους.* cf. Jk 5_{3}.

†**Ap 11_{5}**: *πῦρ . . . κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν.* — †20_{9}: *καὶ κατέβη πῦρ . . . καὶ κατέφαγεν αὐτούς.* 2R $1_{10.12}$.

Js 26_{11} יֶחֱזוּ וְיֵבֹשׁוּ קִנְאַת־עָם אַף־אֵשׁ צָרֶיךָ תֹאכְלֵם׃

LXX *ζῆλος . . ., καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται.*

---

†**H 10_{28}**: cf. 2K 13_{1}. **H 10_{29}**: cf. 9_{20} 1K 11_{25}. ***H 10_{30}**[a]: cf. G 4_{8}[a]$._{9}$ R 12_{19}. ***H 10_{37-39}**: cf. R 1_{17}.

***H 10_{30}**[b]: (*καὶ πάλιν·* [+ *οτι* D (It)]) *κρινεῖ κύριος* [*κυρ. κρ.* ℵ[c] LP Cop] *τὸν λαὸν αὐτοῦ.*

Dt 32_{36} Ps 135_{14} כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ׃

LXX *ὅτι κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ.* Ps *οἰκτείρει* [*οτι κρινει* ℵ[c.a] ART] *Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ.*

---

†**H 11_{4}**: *μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ.*

Gn 4_{4} וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל־הֶבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ׃ LXX *καὶ ἔπιδεν ὁ θεὸς ἐπὶ Ἄβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ.*

---

†**H $11_{5.6}$**: *Ἐ. μετετέθη . . . καὶ οὐχ ηὑρίσκετο* [*ευρ.* KLP] *διότι* [*οτι* ℵ*] *μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.* (*πρὸ γὰρ τ. μεταθ. μεμαρτύρηται*) *εὐαρεστηκέναι τῷ θεῷ.* — 6 *εὐαρεστῆσαι.*

Gn $5_{22.24}$ 22.24 וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים (24) וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים׃

LXX$_{22}$ $_{24}$ *εὐηρέστησεν δὲ Ἑνὼχ τῷ θεῷ·* (24) *καὶ οὐχ ηὑρίσκετο* [*ευρ.* Luc], *διότι* [*οτι* D[sil]] *μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.*

Sir 44_{16} Ἑνὼχ εὐηρέστησεν Κυρίῳ καὶ μετετέθη.
Sap $4_{10(-14)}$ εὐάρεστος τῷ θεῷ γενόμενος . . . μετετέθη.

---

†**H** $11_{9.13}$: cf. E 2_{19}. †**H** 11_{12} : cf. R $4_{18}4_{19}$.
H 11_{17} : cf. Jk 2_{21}^{b}. ***H** 11_{18} : cf. R 9_{7}.

***H** 11_{21} : Ἰακώβ . . ., καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

Gn 47_{31} וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמִּטָּה׃ LXX καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

---

†**H** 11_{28} : cf. 1K 5_{7} 10_{10}. †**H** 11_{37} : cf. R 11_{3}.
H 11_{40} 12_{23} : cf. 5_{9}. †**H** 12_{2} : cf. 5_{9} Jk 1_{12} R 8_{34}.

***H** 12_{5-11} : (ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται·) υἱέ μου [om μου D*(It) Or], μὴ ὀλιγώρει παιδείας [-διας ℵAD*LP] κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος [ελ. υπ. αυτ. D^gr Or]· 6 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. — 7 εἰς παιδείαν. ὡς υἱοῖς. τίς γὰρ υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; 8 παιδείας . . . υἱοί. 9 παιδευτάς. 10 ἐπαίδευον. 11 παιδεία. (cf. E 6_{4}.)

†**Ap** 3_{19} : ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ ἐλέγχω καὶ παιδεύω.

Pr $3_{11.12}$ מוּסַר יְהוָה בְּנִי אַל־תִּמְאָס וְאַל־תָּקֹץ בְּתוֹכַחְתּוֹ׃
12 כִּי אֶת אֲשֶׁר־יֶאֱהַב יְהוָה יוֹכִיחַ וּכְאָב אֶת־בֵּן יִרְצֶה׃

LXX υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας [-διας B*ℵ] Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· 12 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος ἐλέγχει [παιδευει ℵA], μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.

Jdt 8_{27} εἰς νουθέτησιν μαστιγοῖ Κύριος τοὺς ἐγγίζ. αὐτῷ.

---

†**H** 12_{12} : (διὸ) [MT. LXX+] τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε.

Js 35_{3} חַזְּקוּ יָדַיִם רָפוֹת וּבִרְכַּיִם כֹּשְׁלוֹת אַמֵּצוּ׃ LXX ἰσχύσατε, χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα.

Sir 25_{23} χεῖρες παρειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα.

---

†**H** 12_{13}: τροχιὰς ὀρθὰς ποιεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν.
Pr 4_{26} פַּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ׃
LXX ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσίν.

†**H 12**$_{14}$: cf. 1P 3$_{10-12}$. **H 12**$_{17}$: cf. Gn 27$_{38}$ MT [D^{sil} E].

†**H 12**$_{15}$: *μή τις* [MT. LXX +] *ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ* [MT. LXX +].

Dt 29$_{17}$ פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ פֹּרֶה רֹאשׁ וְלַעֲנָה׃

LXX$_{18}$ *μή τίς ἐστιν* [om *εστιν* Luc] *ἐν ὑμῖν ῥίζα* [+*πικριας* AF] *ἄνω φύουσα ἐν χολῇ* [*ενοχλη* B*AF*] *καὶ πικρίᾳ.*

†**H 12**$_{16}$: (*ὡς*) *Ἠσαῦ, ὃς . . . ἀπέδετο* [*απεδοτο* ℵDKLP] *τὰ πρωτοτόκια* [-*τοκεια* AK] *ἑαυτοῦ* [*αυτου* ℵ^{c}D*KLP Cyr, MT. LXX +].

Gn 25$_{33}$ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב׃ LXX *ἀπέδοτο δὲ Ἠσαὺ τὰ πρωτοτοκεῖα* [-*τοκια* DE Luc, + *αυτου* Luc] *τῷ Ἰ.*

***H 12**$_{20}$: (*τὸ διαστελλόμενον*·) *κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται* [MT. LXX +].

Ex 19$_{13}$ לֹא־תִגַּע בּוֹ יָד כִּי־סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ־יָרֹה יִיָּרֶה אִם־בְּהֵמָה אִם־אִישׁ לֹא יִחְיֶה׃

LXX *οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ· ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται· ἐάν τε κτῆνος ἐάν τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται.*

***H 12**$_{21}$: (*Μωϋσῆς εἶπεν*·) *ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος.*

Dt 9$_{19}$ יָגֹרְתִּי׃ LXX *ἔκφοβός εἰμι.* 1Mcc 13$_2$ *καὶ εἶδεν* (Simon) *τὸν λαὸν ὅτι ἐστὶν ἔντρομος καὶ ἔκφοβος.*

H 12$_{22}$: cf. Ap 5$_{11}$. **H 12**$_{23}$: cf. R 8$_{29}$ Ph 4$_3$ H 5$_9$.

***H 12**$_{26.27}$: (*νῦν δὲ ἐπήγγελται λέγων*·) *ἔτι ἅπαξ* [MT +] *ἐγὼ* [*εγω απ.* D (It)] *σείσω* [*σειω* DKLP (It), (+ *λεγει* D* It)] *οὐ μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν* [MT. LXX +]. 27 (*τὸ δὲ*) *ἔτι ἅπαξ κτλ.*

Hg 2$_6$ כִּי כֹה אָמַר יְהוָֹה צְבָאוֹת עוֹד אַחַת מְעַט הִיא וַאֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַיָּם וגו׳׃

LXX *διότι λέγει Κύριος Παντοκράτωρ· ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν κτλ.*

***H 12**$_{29}$: *καὶ* [*κυριος* D* (It)] *γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον* [MT. LXX +].

Dt 4$_{24}$ כִּי יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא׃

LXX *ὅτι Κύριος ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκον ἐστίν.*

*H 13_{5}: (*αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν·*) *οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω* [*-λειπω* ℵACD^{c}KLP].

2K 4_{9}: *οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι* [*-λιπομενοι* B^{3}D].

Dt $31_{6.8}$ 1Ch 28_{20} יְהוָה . . . לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ׃

LXX$_{6}$ *Κύριος . . . οὔτε* [*ου* AF Luc] *μή σε ἀνῇ οὔτε* [*ουδ ου* A Luc] *μή σε ἐνκαταλίπῃ* [*-λειπη* B^{b}AF]. 8 *οὐκ ἀνήσει σε οὐδὲ* [*ουδ ου* A] *μὴ ἐνκαταλίπῃ* [*-λειπη* B^{b}A] *σε.* 1Ch *οὐκ ἀνήσει σε καὶ* [*ουδ* A] *οὐ μή σε ἐνκαταλίπῃ* [*-λειπη* A].

Jos 1_{5}: לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא־אֶעֶזְבֶךָּ׃ LXX *οὐκ ἐνκαταλείψω* [*-λειπω* A] *σε οὐδὲ ὑπερόψομαί σε.*

---

*H 13_{6}: (*ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν·*) *κύριος ἐμοὶ βοηθός,* [*και* ℵ^{c}AC^{b}DKLCuS^{p}] *οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει* [*-σῃ* 47*(It)] *μοι ἄνθρωπος;*

Ps 118_{6} ($56_{5.12}$) יְהוָה לִי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם׃

LXX *Κύριος ἐμοὶ βοηθός,* [*και* ℵ$^{c.a}$AT] *οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει* [*-σῃ* T] *μοι ἄνθρωπος;*

---

†H $13_{11.(12)}$: *ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζῴων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται* [*καταναλισκονται* D*] *ἔξω τῆς παρεμβολῆς.*

Lv 16_{27} וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר הוּבָא
אֶת־דָּמָם לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת־
עֹרֹתָם וְאֶת־בְּשָׂרָם וְאֶת־פִּרְשָׁם׃

LXX *καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὧν τὸ αἷμα εἰσηνέχθη ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐξοίσουσιν αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὰ ἐν πυρί, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν καὶ τὰ κρέα αὐτῶν καὶ τὴν κόπρον αὐτῶν.*

Ex 29_{14} Lv $4_{12.21}$ 8_{17} 9_{11} Nm $19_{3.5}$ שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

LXX *κατακαίειν πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς.*

---

†H 13_{20}: *ὁ ἀναγαγὼν* [MT +] *ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων* [MT +] *τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου* (cf. 1K 11_{25} H 9_{20} 1P 2_{25}).

Js $63_{11.12}$ אַיֵּה הַמַּעֲלֵם מִיָּם אֵת רֹעֵה צֹאנוֹ׃ 12 מוֹלִיךְ לִימִין
מֹשֶׁה׃

LXX ποῦ ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς θαλάσσης [της γης B^{amg} Q, γης ℵA] τὸν ποιμένα τῶν προβάτων; 12 ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωσῆν.

Js 55$_{3}$ Jr 32$_{40}$ 50$_{5}$ Ez 16$_{60}$ 37$_{26}$ בְּרִית עוֹלָם׃ LXX διαθήκη αἰώνιος[-νία].

Jakobusbrief.

†Jk 1$_{9.10}$: cf. 1K 1$_{(26—)31}$.

---

†Jk 1$_{10.11}$: ὡς ἄνθος [MT +] χόρτου παρελεύσεται. 11 ὁ ἥλιος ... ἐξήρανεν τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ [om αυτ. 69. S^{p}] ἐξέπεσεν καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ πρ. κτλ.

1P 1$_{24.25}$: 23 διὰ λόγου . . . μένοντος [+ εις τον αιωνα KLP S^{sch}]. 24 (διότι) πᾶσα σὰρξ ὡς [ωσει ℵ, om ℵ^{c} AS$^{sch. p txt}$] χόρτος, καὶ πᾶσα [+η ℵ*] δόξα αὐτῆς [αυτου ℵ*, ανθρωπου KLP, om 27.] ὡς ἄνθος [MT+] χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος [+ αυτου CKLP Cop] ἐξέπεσεν [MT +]· 25 τὸ δὲ ῥῆμα [+ του Or] κυρίου [dei nostri S^{sch}] μένει εἰς τὸν αἰῶνα. — τοῦτο δέ ἐστιν τὸ ῥῆμα τὸ [om το ρημα το A] εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

Js 40$_{6-8}$ כָּל־הַבָּשָׂר חָצִיר וְכָל־חַסְדּוֹ כְּצִיץ הַשָּׂדֶה׃ 7 יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ כִּי רוּחַ יְהוָה נָשְׁבָה בּוֹ אָכֵן חָצִיר הָעָם׃ 8 יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיץ וּדְבַר אֱלֹהֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם׃

LXX πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· 7 ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν, [+ σ′ θ′ ※ οτι πνευμα κ̅υ̅ επνευσεν εις αυτο αληθως χορτος ο λαος εξηρανθη χορτος εξεπεσε το ανθος Q^{mg}] 8 τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν [om ημ. Q] μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Js 40$_{9}$ מְבַשֶּׂרֶת צִיּוֹן׃ LXX ὁ εὐαγγελιζόμενος Σειών.

---

†Jk 1$_{12}$: μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ... λήμψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. — †5$_{11}$: ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας [-μενοντας KL Cop]. cf. H 12$_{2}$.

†2T 2$_{12}$: εἰ ὑπομένομεν, καὶ συνβασιλεύσομεν. cf. R 5$_{17}$.

Dn 12_{12} אַשְׁרֵי הַמְחַכֶּה׃
LXX *μακάριος ὁ ἐμμένων* [*ϑ' υπομενων, -μεινας* AQ].
Sach 6_{14} LXX *ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσιν.*

Jk 1_{12} 2_5: cf. Ps 97_{10} (R 12_9). **Jk 1_{18}**: cf. R 11_{16} K 1_{18}.
Jk 1_{21}: cf. R 2_{15}. **Jk $2_{1.9}$**: cf. R 2_{11}. ***Jk 2_8**:
cf. R 13_9[b]. ***Jk 2_{11}**: cf. R $2_{21.22}$. †**Jk 2_{19}**: cf. R $3_{29.30}$.
Jk 2_{21}[a]: cf. R 4_{11} ss. †**Jk 3_9**: cf. R 12_{14} 1K 11_7 Ap 13_1.

†**Jk 2_{21}[b]**: *ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ϑυσιαστήριον.* cf. H 11_{17}.

Gn 22_9 וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃

LXX *καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπέϑηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ϑυσιαστήριον.*

†**Jk 2_{23}**: *καὶ φίλος* [*δουλος* 69. (It) S[p txt]] *ϑεοῦ ἐκλήϑη* [*A. ο φιλος προσαγορευϑεις* Cl[ro], unde A. amicus dei deputatus? Tert]. — *$_{23}$[a]: cf. R 4_3 ss.

Js 41_8 זֶרַע אַבְרָהָם אֹהֲבִי׃ LXX *σπέρμα Ἀβραὰμ ὃν ἠγάπησα* [am. Vulg]. 51_2 *καὶ ἠγάπησα αὐτόν.*

2Ch 20_7 לְזֶרַע אַבְרָהָם אֹהַבְךָ׃ LXX *σπέρματι Ἀβραὰμ τῷ ἠγαπημένῳ* [*του φιλου* Luc Vulg] *σου.*

Dn 3_{35} (Or As_{11}) *διὰ Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ.*

4Esr 3_{14} dilexisti eum.

[Jdt 8_{22} dei amicus effectus est (Vulg)].

Gn $18_{3.(17)}$ מֵעַל עַבְדֶּךָ׃ LXX *τὸν παῖδά* [*δουλον D*] *σου.* $_{17}$ *ἀπὸ Ἀβραὰμ τοῦ παιδός* [*του φιλου* Philo] *μου.*

Ex 33_{11} וְדִבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה . . . אֶל־רֵעֵהוּ׃ LXX *ἐλάλησεν Κύριος πρὸς Μωυσῆν . . . πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον.*

***Jk 4_6**: *δίδωσιν χάριν·* (*διὸ λέγει·*) *ὁ ϑεὸς* [*κυριος* Cu] *ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.*

***1P 5_5**: (*ὅτι*) *ὁ* [om B] *ϑεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.*

Pr 3_{34} אִם־לַלֵּצִים הוּא יָלִיץ וְלַעֲנָיִים [ולענוים קרי] יִתֶּן־חֵן׃

LXX *Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.*

†**Jk 5_3**: *φάγεται τὰς σ. ὑμῶν ὡς πῦρ* (H 10_{27}). *ἐϑησαυρίσατε.*
Ps 21_{10} וְתֹאכְלֵם אֵשׁ׃ LXX *καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.*

Jdt 16_{17} *δοῦναι πῦρ καὶ σκώληκας εἰς σάρκας αὐτῶν.*
Pr 16_{27} וְעַל־שְׂפָתיו [שפתו קרי] כְּאֵשׁ צָרָבֶת׃ LXX *ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει* [*-ζεται* א*, *ορυσσει* A] *πῦρ.*

---

†**Jk 5_4**: *ὁ μισθὸς . . . ἀφ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαὼθ εἰσελήλυθαν.* cf. Lv 19_{13} Dt $24_{14.15}$ Ml 3_5 Tb 4_{14} Sir 31_{27} (Jr 22_{13}).

Js 5_9 בְּאָזְנָי יְהוָה צְבָאוֹת׃
LXX *ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα Κυρίου σαβαὼθ ταῦτα.*
2S 22_7 Ps 18_7 וְשַׁוְעָתִי [Ps + לְפָנָיו תָּבוֹא] בְּאָזְנָיו׃
LXX *καὶ ἡ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτοῦ* [Ps *μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ*].
Ex 2_{23} 3_9 וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה׃ 3_9 צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָי׃
LXX *καὶ ἀνέβη ἡ βοὴ αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν ἔργων.* 3_9 *κραυγὴ τῶν υἱῶν 'Ισραὴλ ἥκει πρὸς μέ.*

---

†**Jk 5_{11}**: (*ὅτι*) *πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ κύριος καὶ οἰκτίρμων.* — 11^a: cf. 1_{12}.

Ps 111_4 112_4 Neh 9_{31} 2Ch 30_9 חַנּוּן וְרַחוּם׃
LXX *ἐλεήμων καὶ οἰκτ[ε]ίρμων.* Sir 2_{11} *οἰκτ. κ. ἐλ.*
Nm 14_{18} יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד׃
LXX *Κύριος μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.*
Ex 34_6 Jo 2_{13} Jon 4_2 Ps 86_{15} 103_8 145_8 Neh 9_{17} ח׳ וְר׳ אֶ׳ אַ׳ וְרַב־חֶסֶד׃
LXX *οἰκτ. καὶ ἐλ., μακρόθ. καὶ πολυέλεος.*

---

†**Jk 5_{17}**: *῾Ηλείας . . . προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ.*

1R 17_1 18_1 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ . . . אִם־יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר׃ 18_1 וּדְבַר יְהוָה הָיָה אֶל־אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר . . . וְאֶתְּנָה מָטָר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

LXX *καὶ εἶπεν 'Ηλειοὺ . . . εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ ὑετός.* 18_1 *καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο πρὸς 'Ηλειοὺ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ λέγων· . . . δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.*

†**Ap 11_2 13_5**: *μῆνας τεσσεράκοντα δύο.* — †**11_3 12_6**: *ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα* [+ *πεντε* א^{cc*}]. — †**12_{14}**: *καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ.* cf. Ap 11_{11}.

Dn 7_{25} 12_7 עַד־עִדָּן וְעִדָּנִין וּפְלַג עִדָּן׃ 12_7 לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וָחֵצִי׃
LXX *ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσους* [ϑ′ *και γε ημισυ*] *καιροῦ.* 12_7 *εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς* [ϑ′ *εις καιρον καιρων, εις -ον και -ους* AQΓ] *καὶ ἥμισυ καιροῦ.*

---

†**Jk** 5_{20}: *καὶ καλύψει* [*-πτει* Or(It)] *πλῆϑος ἁμαρτιῶν.*
***1P** 4_8: (*ὅτι*) [*η* Cyr] *ἀγάπη καλύπτει* [*-ψει* ℵLP] *πλῆϑος ἁμαρτιῶν.*
Pr 10_{12} וְעַל כָּל־פְּשָׁעִים תְּכַסֶּה אַהֲבָה׃ LXX *πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει* [*-ψει* A] *φιλία.*

Erster Petrusbrief.

†**1P** 1_1: cf. R 8_{33}[a] E 2_{19}. **1P** 1_3: cf. R 1_{25}[b].
1P 1_4: cf. E 1_{18}. **1P** 1_{13}: cf. E 6_{14}[a].

1P 1_2 **2P** 1_2: *χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληϑυνϑείη.*
Jd $_2$: *ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγ. πληϑυνϑείη.*
Dn 3_{31} 6_{26} שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא׃
LXX 3_{98} 4_{34}[c] [6_{25} ϑ′] *εἰρήνη ὑμῖν πληϑυνϑείη.*

***1P** $1_{(15.)\,16}$: *κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι . . .,* $_{16}$ (*διότι γέγραπται·*) [*οτι* B S[utr](Cop)] *ἅγιοι ἔσεσϑε* [*γενεσϑε* KP, *γινεσϑε* L, estote S[sch] Cop], *ὅτι* [*διοτι* ℵ] *ἐγὼ ἅγιος* [+ *ειμι* A[2]CKLP (Cyr), (MT.) LXX +].
Lv $11_{44.45}$ 19_2 $20_{7.26}$ וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אָנִי׃ 19_2 קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 20_7 וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ $_{26}$ וִהְיִיתֶם לִי קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה׃
LXX 11_{44} *καὶ ἅγιοι ἔσεσϑε* [*εσ. μοι αγ.* Luc], *ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ* [*εγω αγ.* F, *εγω αγ. ειμι* Luc] *Κύριος ὁ ϑεὸς ὑμῶν.* $_{45}$ *καὶ ἔσ. ἅγ., ὅτι ἅγ. εἰμι ἐγὼ Κ.* [*αγ. εγω* F]. 19_2 *ἅγ. ἔσ., ὅτι ἐγὼ ἅγ. Κ. ὁ ϑ. ὑμ.* 20_7 *καὶ ἔσ. ἅγ.* [*αγιασϑησεσϑαι* F[amg], *αγιασϑ. κ. εσ. αγ.* Luc], *ὅτι ἅγ.* [+ *ειμι* Luc] *ἐγὼ Κ. ὁ ϑ. ὑμ.* [*οτι εγω Κ. ο ϑ. υμ. αγ. ειμι* A]. $_{26}$ *καὶ ἔσ. μοι ἅγ., ὅτι ἐγὼ ἅγ.* [+ *ειμι* B[ab] AF Luc], *Κ. ὁ ϑ. ὑμῶν.*

---

†**1P** 1_{17}: cf. R $3_{29.30}$ 10_{13} $2_{11.6}$ E 2_{19}.

†**1P 1**18: (εἰδότες ὅτι) οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ [-ου א*] ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε.

Js 52 3 וְלֹא בְכֶסֶף תִּגָּאֵלוּ׃

LXX καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυτρωθήσεσθε.

1P 123: ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος [+ εις τον αιωνα KLP S^sch]. cf. H 1 11 Jk 1 10. 11.

Ap 49. 10 **10**6: τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. — **15**7: τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰ. τῶν αἰώνων.

H 724: διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα. cf. 1J 2 17.

Dn 6 27 12 7 דִּי־הוּא אֱלָהָא חַיָּא וְקַיָּם לְעָלְמִין׃ 12 7 בְּחֵי הָעוֹלָם׃

LXX 26 αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς γενεῶν ἕως τοῦ αἰῶνος [θ' εις τους αιωνας]. 12 7 τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεόν. cf. Ap 10 5. 6.

1P 119: cf. 1K 5 7. *__1P 1__24. 25: cf. Jk 1 10. 11.

---

†**1P 2**3: εἰ ἐγεύσασθε [MT. LXX +] ὅτι χρηστὸς [χριστος KL] ὁ κύριος.

Ps 34 9 טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה׃

LXX γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος.

---

†*__1P 2__4. 5. 7: λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον. 5 καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες [λιθος οντες א*] οἰκοδομεῖσθε. *7 (ἀπιστοῦσιν δὲ) λίθος [-ον א*C^2vid KLP] ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας [om λιθος κτλ. S^sch].

Ps 118 22 אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה׃

LXX λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.

---

*__1P 2__4. 6—8: cf. R 9 32. 33. [**1P 2**5: cf. H 2 17.]

---

*__1P 2__5. 9: εἰς ἱεράτευμα ἅγιον. *9 ὑμεῖς δὲ [MT. LXX +] γένος ἐκλεκτόν (cf. R 8 33^a), βασίλειον ἱεράτευμα, [MT. LXX +] ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε κτλ.

†**T 2**14: καθαρίσῃ (E 5 26) ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον.

†**Ap** 1_6: *ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν* [-*λειον* B, -*λεις και* P Tert], *ἱερεῖς τῷ θεῷ*. — †5_{10}: *ἐποίησας αὐτοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλείαν* [-*λεις* B S[p]] *καὶ ἱερεῖς*. — †20_6: *ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ*. cf. R 5_{17}.

Ex $19_{5.6}$ וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה מִכָּל־הָעַמִּים׃ 6 וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ׃

LXX (et. 23_{22}) 5 *ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν.* 6 *ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον.*

Dt 7_6 14_2 כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ ... לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה וגו׳׃

LXX *ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ Κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ... εἶναί* [14_2 *γενέσθαι*] *σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον κτλ.*

Js 61_6 וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי יְהוָה תִּקָּרֵאוּ׃

LXX *ὑμεῖς δὲ ἱερεῖς Κυρίου κληθήσεσθε.*

Js $43_{20.21}$ לְהַשְׁקוֹת עַמִּי בְחִירִי׃ 21 עַם־זוּ יָצַרְתִּי לִי תְּהִלָּתִי יְסַפֵּרוּ׃

LXX *ποτίσαι τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν*, 21 *λαόν μου ὃν περιεποιησάμην τὰς ἀρετάς μου διηγεῖσθαι.* Esth 16 (E)$_{21}$.

Ml 3_{17} לַיּוֹם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה סְגֻלָּה׃

LXX *εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν.*

Js 42_{12} יָשִׂימוּ לַיהוָה כָּבוֹד וּתְהִלָּתוֹ בָּאִיִּים יַגִּידוּ׃

LXX *δώσουσιν τῷ θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ἀναγγελοῦσιν.*

---

†**1P** 2_{10}: cf. R 9_{25}. †**1P** 2_{11}: cf. E 2_{19} R $6_{12.14}$.

---

†**1P** 2_{17}: *τὸν θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε.*

Pr 24_{21} יְרָא־אֶת־יְהוָה בְּנִי וָמֶלֶךְ׃

LXX *φοβοῦ τὸν θεόν, υἱέ, καὶ βασιλέα.*

***1P** 2_{22}: *ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.*

†**Ap** 14_5: *καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη ψεῦδος* [*δολος* 1].

Jes 53_9 עַל לֹא־חָמָס עָשָׂה וְלֹא מִרְמָה בְּפִיו׃

LXX *ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ δόλον* [*δολος* ℵ[c.b], *ευρεθη δολος* ℵ[c.a] AQ] *ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.*

Zph 3_{13} וְלֹא־יִמָּצֵא בְּפִיהֶם לְשׁוֹן תַּרְמִית׃ LXX *καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία.*

Ps 32_2 וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה׃

LXX *οὐδέ ἐστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.* cf. Ml 2_6.

---

†**1P** $2_{24.25}$ (cf. R 4_{25}): *οὗ τῷ μώλωπι* [+*αυτου* א* LP] *ἰάθητε.* 25 *ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενοι κτλ.* cf. H 13_{20}.

Js $53_{5.6}$ וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא־לָנוּ׃ 6 כֻּלָּנוּ כַּצֹּאן תָּעִינוּ׃

LXX *τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν.* 6 *πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν.*

---

†**1P** 3_1: cf. 1K 14_{34}. **1P** 3_9: cf. R 12_{14}.

---

†**1P** 3_6ᵃ (**E** 5_{22} **K** 3_{18}): *κύριον αὐτὸν καλοῦσα.*

Gn 18_{12} וַאדֹנִי׃ LXX *ὁ δὲ κύριός μου.* cf. 1S 1_8 LXX.

---

†**1P** 3_6ᵇ: *μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν* [MT. LXX +].

Pr 3_{25} אַל־תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאֹם׃

LXX *καὶ οὐ* [+*μη* A] *φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν.*

***1P** 3_{10-12}: [MT. LXX +] *ὁ (γὰρ) θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας* [*ημ. ιδ.* C] *ἀγαθὰς παυσάτω τὴν γλῶσσαν* [+*αυτου* אKLP Sᵘᵗʳ Cop] *ἀπὸ κακοῦ καὶ* [+*τα* C*] *χείλη* [+*αυτου* LP Sˢᶜʰ Cop] *τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον,* 11 *ἐκκλινάτω δὲ* [om *δε* אC² KLP Sˢᶜʰ Cop] *ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν·* 12 *ὅτι* [+*οι* C²] *ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς* [+*την* C] *δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά* [+ ad delendum eos e terra Sᵖ, MT. LXX +].

†**R** 14_{19}: *τὰ τῆς εἰρήνης διώκομεν* [-*κωμεν* CD It Or].

†**2T** 2_{22}: *δίωκε … εἰρήνην μετὰ τῶν κτλ* cf. R 10_{13}.

†**H** 12_{14}: *εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων.*

Ps 34_{13-17} מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃
14 נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה׃ 15 סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב
בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃ 16 עֵינֵי יְהוָֹה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃
17 פְּנֵי יְהוָֹה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃

LXX *τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωήν,* [*και* U] *ἀγαπῶν ἰδεῖν ἡμέρας* [*ημ ιδ.* אAR] *ἀγαθάς;* 14 *παῦσον τὴν*

γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, καὶ [+ *τα* U] *χείλη* [+ *σου* ℵ$^{c.a}$ARU] *τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον·* 15 *ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν, ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν.* 16 *ὅτι* [om ℵ$^{c.a}$AR, + *οι* U] *ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ* [+ *τα* RU] *ὦτα αὐτοῦ εἰς* [+ *την* U] *δέησιν αὐτῶν·* 17 *πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά, τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν* [*αυτους* R].

***1P $3_{14.15}$**: *τὸν δὲ φόβον αὐτῶν* [LXX +] *μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε* [om *μηδε ταρ.* BL], 15 *κύριον δὲ τὸν Χριστὸν* [*τον θεον* KLP] *ἁγιάσατε κτλ.* cf. 1K 8_6.

Js $8_{12.13}$ וְאֶת־מוֹרָאוֹ לֹא־תִירְאוּ וְלֹא תַעֲרִיצוּ׃ 13 אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת אֹתוֹ תַקְדִּישׁוּ׃

LXX *τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῆτε οὐδὲ* [*ουδ ου* A] *μὴ ταραχθῆτε·* 13 *Κύριον αὐτὸν ἁγιάσατε.*

---

†**1P 3_{22}**: cf. R 8_{34}. **1P $4_{2.6}$**: cf. R $6_{10.11}$. ***1P 4_8**: cf. Jk 5_{20}.

---

†**1P 4_{14}**: *τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς* [*επ-* A]*ἀναπαύεται* [*επαναπεπαυται* ℵ^c].

Js 11_2 (Messias) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה׃

LXX *καὶ* [*επ-* ℵ]*ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ.*

1P 4_{17}: *ὅτι* [*ὁ*] *καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ.* cf. H 2_{17}.

Jr 25_{29} הִנֵּה בָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא־שְׁמִי עָלֶיהָ אָנֹכִי מֵחֵל לְהָרַע וגו׃

LXX 32_{15} *ἐν πόλει ἐν ᾗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτὴν ἐγὼ ἄρχομαι* [*ερχομαι* A] *κακῶσαι.*

Ez 9_6 מִמִּקְדָּשִׁי תָּחֵלּוּ׃ LXX *ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε.*

***1P 4_{18}**: *εἰ ὁ* [LXX +] *δίκαιος* [MT +] *μόλις σῴζεται,* [MT +] *ὁ* [+ *δε* B*137. S^p, aut Cop] *ἀσεβὴς καὶ* [+ *ο* ℵA] *ἁμαρτωλὸς* [*ο αμ. και ασ.* 69. (It) Cop Aug] *ποῦ φανεῖται;*

Pr 11_{31} הֵן צַדִּיק בָּאָרֶץ יְשֻׁלָּם אַף כִּי־רָשָׁע וְחוֹטֵא׃

LXX *εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σῴζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς* [*αμ. και ασ.* ℵ] *ποῦ φανεῖται;*

***1P 5_5**: cf. Jk 4_6.

---

†**1P 5_7**: *πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες ἐπ' αὐτόν,* (*ὅτι*) *αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν* [de omnibus (It)].

Ps 55_{23} :הַשְׁלֵךְ עַל־יְהוָה יְהָבְךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ

LXX *ἐπίριψον ἐπὶ Κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διαθρέψει.*

Sap 12_{13} *οὔτε γὰρ θεός ἐστιν πλὴν σοῦ, ᾧ μέλει περὶ πάντων.* 6_7 *ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων.*

Zweiter Petrusbrief.

2P 1_2: cf. 1P 1_2. **2P 1_4**: cf. 1J 3_2 (Ap 13_4).
2P 1_9: cf. E 5_{26}. **2P 1_{10}**: cf. R 8_{33}[a].
†**2P 1_{17}**: cf. H 1_5[a] Mt 3_{17}. **2P 2_2**: cf. R 2_{24}.
2P 2_6: cf. Gn 19_{25} (R 9_{29}). †**2P 3_{13}**: cf. 2K 5_{17}.

2P 1_{19}: *ἕως οὗ . . . φωσφόρος* [εωσφορος 69. S[p mg gr] (It), φορος 137] *ἀνατείλῃ.* cf. R 1_3.

†**Ap** 8_{10}: *καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας.* — †9_1: *καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα.* — 2_{28}: *καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν.* — 22_{16}: *ἐγώ εἰμι . . . ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός.*

Js 14_{12} :אֵיךְ נָפַלְתָּ מִשָּׁמַיִם הֵילֵל בֶּן־שָׁחַר

LXX *πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἑωσφόρος ὁ πρωὶ ἀνατέλλων;*

Sir $50_{6.7}$ (Simon) *ὡς ἀστὴρ ἑωθινὸς . . . ὡς σελήνη . . .* 7 *ὡς ἥλιος ἐκλάμπων.*

*****2P 2_{22}**: (*συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας·*) *κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα* [τον ιδ. εμετον 137].

Pr 26_{11} :כְּכֶלֶב שָׁב עַל־קֵאוֹ

LXX *ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον.*

Pr 1_1 :מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה LXX *παροιμίαι Σαλωμῶντος.*

---

†**2P 3_8**: (*ὅτι*) *μία ἡμέρα παρὰ* [MT. LXX +] *κυρίῳ* [-ου א] *ὡς χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία* [MT. LXX+].

Ps 90_4 :כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וגו

LXX *ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου* [+ κυριε א[c.a] AT] *ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ἐχθὲς ἥτις διῆλθεν.*

†**2P** 3_{9}: *οὐ βραδύνει* [-*νεῖ* P Cop] *κύριος τῆς ἐπαγγελίας.*
Js 46_{13} וּתְשׁוּעָתִי לֹא תְאַחֵר׃ LXX *καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ.* cf. R 1_{17} Ap 1_{1}.

Erster Johannesbrief.

1J $1_{7.9}$: cf. E 5_{26} Ex $12_{13.22}$. **1J** $2_{3.4.13.14}$ $3_{1.6}$ $4_{6.7.8}$ 5_{20}: cf. G $4_{8^a.9}$. **1J** 2_{17}: cf. 1P 1_{23}. †**1J** 3_{2}: cf. Ap 13_{4}. †**1J** 3_{5}: cf. R 4_{25}. **1J** 3_{8}: cf. R 7_{11}. **1J** 3_{9} 5_{18}: cf. R 6_{11}. **1J** 3_{24} 4_{13}: cf. 1Th 4_{8}. **1J** 4_{18}: cf. H 5_{9}. **1J** 5_{3}: cf. R $13_{8.10}$ 7_{10}.

Zweiter Johannesbrief.

(**2J** $1_{1.13}$: cf. R 8_{33^a}.)

Dritter Johannesbrief. Vacat.

Judasbrief.

Jd 2: cf. 1P 1_{2}. **Jd** 7: cf. R 9_{29}.

---

†**Jd** 9: (*ὁ δὲ Μιχαὴλ τῷ διαβόλῳ εἶπεν·*) *ἐπιτιμήσαι* [MT. LXX +] *σοι κύριος* [*ο κ.* ℵ[c], *ο θεος* ℵ*, MT. LXX +].
Sach 3_{2} וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן יִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְהוָה בְּךָ׃
LXX *καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς τὸν διάβολον· ἐπιτιμήσαι Κύριος ἐν σοί, διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι Κύριος ἐν σοί.*

Jd 14. 15: (*ἐπροφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ λέγων·*) *ἰδοὺ ἦλθεν κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ* [*εν μυρ.* [[LXX +]] *αγ. αυτ.* CS[p] Cop, *εν μυρ. αγιων* S[bodl], *εν μυρ. αγιων αγγελων* ℵ], 15 *ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς* [*πασαν ψυχην* ℵ, + *αυτων* KL, LXX +] *περὶ πάντων τῶν ἔργων* [LXX +] *ἀσεβείας* [om *ασ.* C] *αὐτῶν* [om *ασ. αυτ.* ℵ S[bodl]] *ὧν ἠσέβησαν* [+ propterea quod deseruerunt dominum S[p mg]] *καὶ περὶ πάντων τῶν σκλη-*

ρῶν [+ λογων ℵC S$^{bodl.p}$] ὧν ἐλάλησαν κατ᾽ αὐτοῦ [om κατ αυτου S^{bodl}] ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. cf. H 12_{22} Ap 5_{11}.

Hen 1_9 5_4 27_2 ὅτι ἔρχεται σὺν ταῖς μυριάσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἀπολέσει πάντας τοὺς ἀσεβεῖς, καὶ ἐλέγξει πᾶσαν σάρκα περὶ πάντων ἔργων τῆς ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν καὶ σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν λόγων, καὶ περὶ πάντων·ὧν κατελάλησαν κατ᾽ αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. — 5_4 κατελαλήσατε μεγάλους καὶ σκληροὺς λόγους. 27_2 σκληρὰ λαλήσουσιν.

1Ch 1_{1-3} אָדָם שֵׁת אֱנוֹשׁ׃ 2 קֵינָן מַהֲלַלְאֵל יָרֶד׃ 3 חֲנוֹךְ וגו׳׃
LXX Ἀ. Σ. Ἐ. 2 Κ. Μ. Ἰ. 3 Ἑνώχ.

Jd 22.23: cf. 1K 3_{15}. †**Jd** 25: cf. R $3_{29.30}$.

Apokalypse.

†**Ap** 1_1 22_6: (δεῖξαι . . .) ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. — †$1_{19.20}$: ἃ μέλλει [δει μελλειν ℵ*, δει μελλει C] γενέσθαι [γινεσθαι ℵ^c A] μετὰ ταῦτα. 20 τὸ μυστήριον (cf. 10_7). — †4_1: (δείξω σοι) ἃ [οσα A] δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. cf. R 1_{17} 2P 3_9.

Dn $2_{28.29.45.30}$ מָה דִּי לֶהֱוֵא בְּאַחֲרִית יוֹמַיָּא [29.45 אַחֲרֵי דְנָה]׃ 30 רָזָא דְנָה׃

LXX 28 ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. 29 ἃ [παντα οσα Syr, ϑ′ τι] δεῖ γενέσθαι [+ ϑ′ μετα ταυτα . . . α δει γεν. 45 α δει γεν. μ. τ.] 30 τὸ μυστήριον τοῦτο.

Js 48_6 LXX ἃ μέλλει γίνεσθαι [γενεσθαι Q].

---

†**Ap** 1_4^a.$_8$ 4_8 11_{17} 16_5: ὁ ὤν.
Ex 3_{14} אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה . . . אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃
LXX ἐγώ εἰμι ὁ ὤν· . . . ὁ ὢν ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς.

---

†**Ap** 1_4^b.$_8$ 4_8 [11_{17}: 28. 36. 49. Cop]: ὁ ἐρχόμενος.
Ps 118_{26} בָּרוּךְ הַבָּא׃ LXX εὐλογ. ὁ ἐρχόμενος.
Hb 2_3 כִּי־בֹא יָבֹא׃ LXX ὅτι ἐρχόμενος ἥξει.
cf. H 10_{37} (R 1_{17}) Ap 1_7^a. — cf. Mt 11_3 21_9.

---

†**Ap** $\mathbf{1}_5^a$ 3_{14}: *ὁ μάρτυς ὁ πιστός.* — $\mathbf{2}_{13}$: *ὁ μάρτυς μου* [om *μου* Cop] *ὁ πιστός μου* [om *μου* ℵBP Cop]. cf. 21_{23} H 2_{17}.

Ps 89_{38} כְּיָרֵחַ . . . וְעֵד בַּשַּׁחַק נֶאֱמָן׃

LXX *ὡς ἡ σελήνη . . . καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός.*

1S 12_5 וְעֵד מְשִׁיחוֹ׃ LXX *μάρτυς* [o Luc] *χριστὸς αὐτοῦ.*

Jr 42_5 יְהִי יְהוָֹה בָּנוּ לְעֵד אֱמֶת וְנֶאֱמָן׃ LXX 49_5 *ἔστω Κύριος ἐν ἡμῖν· εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν.*

Ap $\mathbf{1}_5^b$ [1_{17} 2_8]: cf. R 8_{29}. †**Ap** $\mathbf{1}_6$: cf. R 5_{17} 1P $2_{5.9}$.

---

*†**Ap** $\mathbf{1}_7^a$ 13: *ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ* [*επι* C] *τῶν νεφελῶν* [MT. LXX +]. †13 *ὅμοιον* [*-ωμα* A] *υἱὸν* [*υιω* ACP] *ἀνθρώπου.* — *$\mathbf{14}_{14}$: *καὶ εἶδον* [MT. LXX +], *καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην* [MT. LXX +] *καθήμενον ὅμοιον υἱὸν* [*υιω* C, *υιου* P] *ἀνθρώπου.* 15 *τῷ καθ. ἐπὶ τῆς νεφ.* 16 *ὁ καθ. ἐπὶ τῆς νεφ.*

1Th 4_{17}: *ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα.*

Dn 7_{13} 10_{16} חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא וַאֲרוּ עִם־עֲנָנֵי שְׁמַיָּא כְּבַר אֱנָשׁ אָתֵה הֲוָא׃ 10_{16} וְהִנֵּה כִּדְמוּת בְּנֵי אָדָם׃

LXX *ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ* [*θ′ μετα, επι* Q] *τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἤρχετο* [*θ′ ερχομενος, + ην* A]. 10_{16} *καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς* [*θ′ υιου*] *ἀνθρώπου.*

Ez 1_{26} 8_2 דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם׃ 8_2 וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה דְמוּת כְּמַרְאֵה־אֵשׁ׃

LXX *ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀνθρώπου.* 8_2 *καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός.*

***Ap** $\mathbf{1}_7^b$: *καὶ ὄψεται* [*οψονται* ℵ Cop, MT. LXX +] *αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐτὸν* [om *αυτον* ℵ*] *ἐξεκέντησαν* [LXX +], *καὶ κόψονται ἐπ᾽ αὐτὸν* [MT. LXX +] *πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.* Gn 12_3 28_{14} Ps 72_{17} (G $3_{8.9}$).

Sach 12_{10-14} וְהִבִּיטוּ אֵלַי אֵת אֲשֶׁר־דָּקָרוּ וְסָפְדוּ עָלָיו כְּמִסְפֵּד עַל־הַיָּחִיד׃ 12 וְסָפְדָה הָאָרֶץ מִשְׁפָּחוֹת מִשְׁפָּחוֹת לְבָד׃ 14 כֹּל הַמִּשְׁפָּחוֹת הַנִּשְׁאָרוֹת׃

LXX *καὶ ἐπιβλέψονται πρὸς μὲ* [+ (?) *εις ον ε*[*ξ*]*ε*[*κεντησαν*] *Γ*] *ἀνθ᾽ ὧν κατωρχήσαντο, καὶ κόψονται* [*οψ.* ℵ*]

ἐπ' αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ' ἀγαπητῷ. 12 *καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλάς.* 14 *πᾶσαι αἱ ὑπολελιμμέναι φυλαί.*

---

†**Ap** 1_8: cf. 1_4[a.b] 7[a] 2K 6_{18} [K 1_{18}]. [**Ap** 1_{11}: cf. 1_{17}].
Ap 1_{13}: cf. 1_7[a]. **Ap** 1_{16}[a]: cf. E 6_{17}.

Ap 1_{16}[b]: *ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ.*
Jdc 5_{31} כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבֻרָתוֹ׃
LXX *ὡς ἔξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει αὐτοῦ.*

***Ap** 1_{17}: (*λέγων·*) *μὴ φοβοῦ* [om ℵ* Ir]· *ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος* [*πρωτοτοκος* A cf. R 8_{29}] *καὶ ὁ ἔσχατος.* — †2_8: *τάδε λέγει ὁ πρῶτος* [*πρωτοτοκος* A] *καὶ ὁ ἔσχατος.* — †22_{13} [1_{11} P]: *ἐγὼ* [+ *ειμι* Cop Or] . . . *ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος* [*πρ. και εσχ.* A, om Cop].
Js $44_{2.6}$ 48_{12} אַל־תִּירָא׃ 6 כֹּה־אָמַר . . . יְהוָֹה צְבָאוֹת אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן׃ 48_{12} אֲנִי רִאשׁוֹן אַף אֲנִי אַחֲרוֹן׃
LXX *μὴ φοβοῦ.* 6 *οὕτως λέγει . . . θεὸς σαβαώθ· ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα.* 48_{12} *ἐγώ εἰμι πρῶτος, καὶ ἐγώ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα.*

---

†**Ap** $1_{19.20}$: cf. 1_1. †**Ap** $2_{[5]16}$: cf. R 1_{17}. †**Ap** 2_8: cf. 1_{17}.

---

†**Ap** 2_{10}: *ἵνα πειρασθῆτε, καὶ ἕξετε θλίψιν ἡμερῶν* [-*ρας* B] *δέκα.*
Dn $1_{12.14}$ נַס־נָא אֶת־עֲבָדֶיךָ יָמִים עֲשָׂרָה׃ 14 וַיְנַסֵּם יָמִים עֲשָׂרָה׃
LXX *πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἐφ'* [θ' om *εφ*] *ἡμέρας δέκα.* 14 *καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα.*

Ap $2_{10.13}$: cf. H 2_{17}. **Ap** $2_{12.16}$: cf. E 6_{17}. **Ap** 2_{13}: cf. 1_5[a].

---

†**Ap** 2_{17}: *δώσω αὐτῷ . . . ὄνομα καινόν.* — †3_{12}: *γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλὴμ . . . καὶ τὸ ὄνομά μου* [om *μου* B] *τὸ καινόν.* — 21_2: *Ἱερουσαλὴμ καινήν.* cf. 2K 5_{17}.
Js 62_2 65_{15} 56_5 וְקֹרָא לָךְ (Jerusalem) שֵׁם חָדָשׁ אֲשֶׁר פִּי יְהוָֹה יִקֳּבֶנּוּ׃ 65_{15} וְלַעֲבָדָיו יִקְרָא שֵׁם אַחֵר׃ 56_5 שֵׁם עוֹלָם אֶתֶּן־לוֹ׃
LXX *καὶ καλέσει σε τὸ ὄνομα* [+ *σου* ℵAQ] *τὸ καινὸν ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό.* 65_{15} *τοῖς δὲ δουλεύουσί μοι κληθήσεται ὄνομα καινόν.* 56_5 *ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς.*

Ez 48_{35} וְשֵׁם־הָעִיר מִיּוֹם יְהוָה שָׁמָּה׃ LXX *καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως . . .* [κ̅ς̅ εκει AQ] *ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.*

---

†**Ap** 2_{23}: cf. R 8_{27} 2_6. **Ap** 2_{28}: cf. 2P 1_{19}.

***Ap** $2_{26.\,27}$: *δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ* [om επι א*] *τῶν ἐθνῶν,* 27 *καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται* [-βησεται BP Sp Cop]. — †12_5 *ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν* [om εν P] *ῥάβδῳ σιδηρᾷ.* — †19_{15}: *καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ.*

Ps $2_{8.\,9}$ וְאֶתְּנָה גוֹיִם נַחֲלָתֶךָ׃ 9 תְּרֹעֵם בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל כִּכְלִי יוֹצֵר תְּנַפְּצֵם׃

LXX *καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου.* 9 *ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ,* [και A] *ὡς σκεῦος* [-η א^c.a AR^a] *κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.*

Ps Sal 17_{26} *ἐκτρίψαι ὑπερηφανίαν ἁμαρτωλοῦ ὡς σκεύη κεραμέως, ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ συντρίψαι πᾶσαν ὑπόστασιν αὐτῶν.*

---

†**Ap** 3_5: cf. Ph 4_3. ***Ap** 3_{9^a}: cf. 1K 14_{25}.

---

†**Ap** 3_7: *ὁ ἔχων τὴν* [om την א*] *κλεῖν* [κλειδα Or, + του א BP Or, MT +] *Δαυείδ* [MT. LXX +], *ὁ* [και א (Or)] *ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει* [κλειει 1. 6. 31. 36. 49. Sp (Cop Or), + αυτην B], *καὶ* [om A] *κλείων* [κλειει C Sp, ει μη ο ανοιγων B] *καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει* [-ξει אB Cop Ir (Or)].

Js 22_{22} (Eljakim) וְנָתַתִּי מַפְתֵּחַ בֵּית־דָּוִד עַל־שִׁכְמוֹ וּפָתַח וְאֵין סֹגֵר וְסָגַר וְאֵין פֹּתֵחַ׃

LXX *καὶ δώσω τὴν δόξαν* [κλιδαν οικου א AQ^mg] *Δαυεὶδ αὐτῷ* [επι τ. ωμ. αυτ. אAQ^mg], *καὶ ἄρξει* [ανοιξει אAQ^mg], *καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων* [αποκλιων אQ^mg, -κλεισων A], *καὶ κλείσει καὶ οὐκ ἔστιν* [εσται א^c.b AQ^mg] *ὁ ἀνοίγων* [om και κλεισει κτλ QΓ].

Job 12_{14} יִסְגֹּר עַל־אִישׁ וְלֹא יִפָּתֵחַ׃

LXX *ἐὰν* [απο- A]*κλείσῃ κατὰ ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει;*

***Ap** 3_{9^b}: (*γνῶσιν ὅτι*) *ἐγὼ ἠγάπησά σε.*

Js 43_4 וַאֲנִי אֲהַבְתִּיךָ׃ LXX *ἐγώ σε ἠγάπησα.*

---

†**Ap** 3_{11}: cf. R 1_{17}. †**Ap** 3_{12}: cf. 2_{17} 2K 5_{17}.
†**Ap** 3_{14}: cf. 1_{5}^{a} K 1_{18} [R 11_{16}].

---

†**Ap** 3_{17}: (*λέγεις ὅτι*) *πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα.*
Hos 12_{9} וַיֹּאמֶר אֶפְרַיִם אַךְ עָשַׁרְתִּי מָצָאתִי אוֹן לִי׃
LXX$_{8}$ *καὶ εἶπεν Ἐφραίμ· πλὴν πεπλούτηκα κτλ.*
Sach 11_{5} וָאעְשִׁר׃ LXX *καὶ πεπλουτήκαμεν.*

---

†**Ap** 3_{19}: cf. H 12_{5-11}. †**Ap** 4_{1}: cf. 1_{1}. **Ap** 4_{6}: cf. 5_{11}.

---

†**Ap** 3_{20}: *ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις . . . ἀνοίξῃ* [-ξω א, + *μοι* Or] *τὴν θύραν.*
Cant 5_{2} קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק פִּתְחִי־לִי׃ LXX *φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου, κρούει ἐπὶ τὴν θύραν· ἄνοιξόν μοι.*

---

†**Ap** $4_{2.3.9.10}$: *ἐπὶ τὸν θρόνον* [*του θρ.* P] *καθήμενος,* 3 *καὶ ὁ καθήμενος κτλ.* 9 *τῷ καθ. ἐπὶ τῷ θρ.* [*του θρ.* BP]. 10 *τοῦ καθ. ἐπὶ τοῦ θρ.* — $5_{1.7}$: *τοῦ καθ. ἐπὶ τοῦ θρ.* 13 *τῷ καθ. ἐπὶ τῷ θρ.* [*του θρ.* אP]. — 6_{16}: *τοῦ καθ. ἐπὶ τοῦ θρ.* [*τω θρ.* אB]. — 7_{10}: *τῷ καθ. ἐπὶ τῷ θρ.* [*του θρ.* א^{c}B]. 15 *ὁ καθ. ἐπὶ τοῦ θρ.* [*τω θρ.* BP]. — 19_{4}: *τῷ καθ. ἐπὶ τῷ θρ.* [*των θρ.* P, *του θρ.* 1. 36. 38. 49]. — 20_{11}: *εἶδον θρόνον . . . καὶ τὸν καθ. ἐπ' αὐτοῦ* [-*ον* BP, -*ω* 33. 35., *επανω αυτου* א, super eum Aug., in eo Ir]. — 21_{5}: *ὁ καθ. ἐπὶ τῷ θρ.* [*του θρ.* 1. 49., *εν τω θρ.* 35].
1R 22_{19} 2Ch 18_{18} (Micha) רָאִיתִי אֶת־יְהוָה יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ׃
LXX *εἶδον θεὸν Ἰσραὴλ* [2Ch *τὸν κύριον*] *καθήμενον ἐπὶ* [3R + *του* A] *θρόνου αὐτοῦ.*
Js 6_{1} וָאֶרְאֶה אֶת־אֲדֹנָי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא וגו׳׃
LXX *εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου κτλ.*
Ps 47_{9} אֱלֹהִים יָשַׁב עַל־כִּסֵּא קָדְשׁוֹ׃
LXX *ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ.*
Sir 1_{8} *καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.*
Hen $14_{18.20}$ *εἶδον θρόνον.* 20 *ἐκάθητο ἐπ' αὐτῷ.*

***Ap** 4_{8}^{a}: *ἓν καθ' ἓν αὐτῶν ἔχων ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, . . . λέγοντες· ἅγιος ἅγιος ἅγιος* [א* octies, B novies] *κύριος κτλ.*
Js $6_{2.3}$ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד׃ 3 וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר
קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת׃

LXX ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί, καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί· 3 καὶ ἐκέκραγεν . . . καὶ ἔλεγον· ἅγιος ἅγιος ἅγιος Κύριος σαβαώθ.

†**Ap** 4_{8}^{b}: cf. 2K 6_{18} Ap $1_{4}^{a.b}$. †**Ap** $4_{9.10}$: cf. 4_{2} 1P 1_{23}.
Ap 4_{10}: cf. 1K 14_{25}. †**Ap** $5_{1.7.13}$: cf. 4_{2}.
†**Ap** 5_{5}: cf. R 1_{3} 15_{12}. **Ap** $5_{6.8.9.12.13}$: cf. 1K 5_{7}.
†**Ap** 5_{10}: cf. 1P $2_{5.9}$ R 5_{17}. **Ap** 5_{14}: cf. 1K 14_{25}.

†**Ap** 5_{11}: καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κύκλῳ τοῦ θρόνου (cf. 4_{6}) . . ., καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων. — 7_{11}: καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου.

H 12_{22}: καὶ μυριάσιν ἀγγέλων. cf. Jd 14.

Dn 7_{10} אֶלֶף אַלְפִים [אלפין קרי] יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ וְרִבּוֹ רִבְבָן [רבבן קרי] קָדָמוֹהִי יְקוּמוּן׃

LXX χίλιαι χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν [θ' ελειτουργουν αυτω] καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ.

Hen 14_{22} κύκλῳ μυρίαι μυριάδες ἑστήκασιν ἐνώπιον αὐτοῦ.

Ap $6_{1.16}$: cf. 1K 5_{7}. **Ap** 6_{10}: cf. R 12_{19}.

Ap 6_{8}: ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

Ez 5_{12} 14_{21} שְׁלִשִׁתַיִךְ בַּדֶּבֶר יָמוּתוּ וּבָרָעָב . . . בַּחֶרֶב יִפְּלוּ׃
14_{21} חֶרֶב וְרָעָב וְחַיָּה רָעָה וָדֶבֶר שִׁלַּחְתִּי אֶל־יְרוּשָׁלָםִ׃

LXX τὸ τέταρτόν σου ἐν θανάτῳ ἀναλωθήσεται, . . . ἐν λιμῷ . . . ἐν ῥομφαίᾳ. 14_{21} ῥομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ θάνατον.

Jr 14_{12} 21_{7} בַּחֶרֶב וּבָרָעָב וּבַדֶּבֶר אָנֹכִי מְכַלֶּה אוֹתָם׃ 21_{7} מִן־הַדֶּבֶר מִן־הַחֶרֶב וּמִן־הָרָעָב׃

LXX ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτούς. 21_{7} ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας.

†**Ap** 13_{10}: εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν [om εις αιχ. ℵBCP] ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρῃ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ ἀποκτανθῆναι.

Jr 15_{2} אֲשֶׁר לַמָּוֶת לַמָּוֶת וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לַחֶרֶב וַאֲשֶׁר לָרָעָב לָרָעָב וַאֲשֶׁר לַשְּׁבִי לַשֶּׁבִי׃

LXX *ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαιραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμόν, εἰς λιμόν· καὶ ὅσοι εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν.*

---

†**Ap 6$_{15.16^b}$**: *ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων,* 16 . . . *ἀπὸ προσώπου τοῦ κτλ* cf. 4$_{2}$ 1K 5$_{7}$.

Js 2$_{10.19.21}$ בּוֹא בַצּוּר וְהִטָּמֵן בֶּעָפָר מִפְּנֵי פַּחַד יְהוָֹה׃ 19 וּבָאוּ בִּמְעָרוֹת צֻרִים וּבִמְחִלּוֹת עָפָר מִפְּנֵי וגו׃ 21 לָבוֹא בְּנִקְרוֹת הַצֻּרִים וּבִסְעִפֵי הַסְּלָעִים מִפְּנֵי וגו׃

LXX *καὶ νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου Κυρίου.* 19 *εἰσενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς, ἀπὸ προσ. τ. φ. Κ.* 21 *τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν, ἀπὸ προσ. τ. φ. Κ.* cf. 2Th 1$_{9.10}$.

Jr 4$_{29}$ בָּאוּ בֶּעָבִים וּבַכֵּפִים עָלוּ׃

LXX *εἰσέδυσαν εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν, καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν.*

***Ap 6$_{16^a}$**: *καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις· πέσατε* [-σετε ℵBC] *ἐφ' ἡμᾶς καὶ* [MT. LXX +] *κρύψατε ἡμᾶς.*

Hos 10$_{8}$ וְאָמְרוּ לֶהָרִים כַּסּוּנוּ וְלַגְּבָעוֹת נִפְלוּ עָלֵינוּ׃

LXX *καὶ ἐροῦσιν τοῖς ὄρεσιν· καλύψατε* [πεσετε εφ A] *ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς· πέσατε ἐφ'* [καλυψατε A] *ἡμᾶς.*

---

†**Ap 6$_{17}$**: *ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτῶν* [αυτου ABP Cop], *καὶ τίς δύναται σταθῆναι;* cf. R 2$_{5}$. — **16$_{14}$**: *τῆς ἡμέρας* [+ της εκεινης BS^{p}] *τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ.*

Jo 2$_{11}$ 3$_{4}$ Ml 3$_{23}$ כִּי־גָדוֹל יוֹם־יְהוָֹה וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יְכִילֶנּוּ׃ Ml 3$_{23}$ Jo 3$_{4}$ לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָֹה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃

LXX *διότι μεγάλη ἡμέρα τοῦ κυρίου, μεγάλη καὶ ἐπιφανὴς σφόδρα, καὶ τίς ἔσται ἱκανὸς αὐτῇ;* 2$_{31}$ Ml 4$_{4}$ *πρὶν ἐλθεῖν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.*

Zph 1$_{14.15}$ קָרוֹב יוֹם־יְהוָֹה הַגָּדוֹל׃ 15 יוֹם עֶבְרָה הַיּוֹם הַהוּא׃

LXX *ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα Κυρίου ἡ μεγάλη.* 15 *ἡμέρα ὀργῆς, ἡ ἡμέρα ἐκείνη.*

Nah 1_{6} לִפְנֵי זַעְמוֹ מִי יַעֲמוֹד וּמִי יָקוּם בַּחֲרוֹן אַפּוֹ׃

LXX *ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ;*

Ps 76_{8} מִי־יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ מֵאָז אַפֶּךָ׃

LXX *τίς ἀντιστήσεταί σοι ἀπὸ τῆς ὀργῆς σου;*

Ap $7_{9.10.14.17}$: cf. 1K 5_{7}. †**Ap** $7_{10.15}$: cf. 4_{2}.

***Ap** $7_{16.17}$: *οὐ πεινάσουσιν ἔτι* [om ετι ℵ S^p Cop] *οὐδὲ* [+ *μη* A] *διψήσουσιν* [-*ωσιν* P, -*ασουσιν* ℵ] *ἔτι* [om P Cop], *οὐδὲ* [ουδ ου B] *μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος* [umbra Cop] *οὐδὲ πᾶν καῦμα*, 17 *ὅτι τὸ ἀρνίον* (1K 5_{7}) ... *ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς* [ζωσας 1. 38. S^p Cop] *πηγὰς ὑδάτων*.

Js 49_{10} לֹא יִרְעָבוּ וְלֹא יִצְמָאוּ וְלֹא־יַכֵּם שָׁרָב וָשָׁמֶשׁ כִּי־מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם וְעַל־מַבּוּעֵי מַיִם יְנַהֲלֵם׃

LXX *οὐ πεινάσουσιν, οὐδὲ διψάσουσιν* [-*ησουσιν* ℵ^{c.c (vid)} AQ^a θ'σ'], *οὐδὲ* [+ *μη* A] *πατάξει αὐτοὺς καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει, καὶ διὰ πηγῶν ὑδάτων ἄξει αὐτούς.*

Jr 2_{13} אֹתִי עָזְבוּ מְקוֹר מַיִם חַיִּים׃ LXX *ἐμὲ ἐνκατέλιπον, πηγὴν ὕδατος ζωῆς* [ζωντος ℵ^{c.a} AQ].

***Ap** 7_{17} *21_{4}: *καὶ ἐξαλείψει* [MT. LXX +] *ὁ θεὸς* [21_{4} om ο θ., + A 1. Tert Aug, *απ αυτων* B] *πᾶν δάκρυον* [7_{17} *παντα τα δακρυα* 14. Cop] *ἐκ* [*απο* 7_{17} ℵ Cop Tert, 21_{4} BP Ir Aug] *τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν*, 21_{4} + *καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι.*

Js 25_{8} בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח וּמָחָה אֲדֹנָי יֱהוִֹה דִּמְעָה מֵעַל כָּל־פָּנִים׃

LXX *κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφεῖλεν Κύριος* [om *K.* AQΓ] *ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου.* cf. 1K $15_{54.55}$.

Ap 7_{11}: cf. 5_{11} 1K 14_{25}. †**Ap** 8_{10} †9_{1}: cf. 2P 1_{19}.

---

†**Ap** 9_{2}: *καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης* [καιομενης B S^p]. cf. 14_{11}.

Ex 19_{18} (Sinai) וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן׃ LXX *καὶ ἀνέβαινεν ὁ καπνὸς ὡς καπνὸς* [ωσει ατμις Luc] *καμίνου.*

Ap 9_{14}: *ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ* [+ *ποταμω* P] *Εὐφράτῃ* [*Εφϱ.* B]. — **16_{12}**: *ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν* [+ *τον* AC] *Εὐφράτην* [*Εφϱ.* B].

Gn 15_{18} Dt 1_7 (11_{24}) Jos 1_4 עַד־הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר־פְּרָת׃

LXX et. Dt 11_{24} *ἕως* [Dt 11_{24} *ἀπὸ*] *τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου* [+ *ποταμου* Dt 1_7 B[ab] F Luc, Dt 11_{24} Jos omn.] *Εὐφράτου*.

Ap 9_6: cf. Jr 8_3 Job 3_{21} $7_{15.16}$. **Ap 9_{21}**: cf. R $2_{21.22}$.

†**Ap 9_{20}**: *τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, . . . τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ* [MT. (LXX) +] *καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα* [*τα ξυλ. και τα λιθ.* א], *ἃ οὔτε βλέπειν δύνανται οὔτε ἀκούειν κτλ.*

Dn $5_{4.23}$ וְשַׁבַּחוּ לֵאלָהֵי דַּהֲבָא וְכַסְפָּא נְחָשָׁא פַרְזְלָא אָעָא וְאַבְנָא׃ 23 וְלֵאלָהֵי כַסְפָּא וְדַהֲבָא נְחָשָׁא פַרְזְלָא אָעָא וְאַבְנָא דִּי לָא־חָזַיִן וְלָא־שָׁמְעִין וגו׳׃

LXX *καὶ ηὐλόγουν τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν* [*ϑ′ ηνεσαν τους ϑεους τους χρυσους και αργυρους και χαλκους και σιδηρους και ξυλινους και λιϑινους*]. 23 *καὶ ᾐνέσατε πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων* [*ϑ′ τους ϑεους τους χϱ. και αϱγ. και χ. και σ. και ξ. και λ., οι ου βλεπουσιν και οι ουκ ακουουσιν κτλ*].

†**Ap $10_{5.6}$**: *ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν* [om *τ. δ.* A] *εἰς* [*επι* 14.] *τὸν οὐρανόν*, 6 *καὶ ὤμοσεν ἐν* [om *εν* א* B Cop] *τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων* (cf. 1P 1_{23}), *ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ* [om *και τ. γ. κτλ* A] *καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ* [om *και τ. ϑ. κτλ* א* A, *τ. ουϱ. κ. τ. γ. κ. τ. ϑ. και τα εν αυτοις παντα* Cop]. — †**14_7**: *προσκυνήσατε* (cf. 1K 14_{25}) *τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ* [+ *την* א B Or] *θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων*.

Gn $14_{19.22}$ (Abraham) 22 הֲרִמֹתִי יָדִי אֶל־יְהוָה (19.22) אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

LXX$_{22}$ *ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον,* (19.22) *ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.*

Dn 12_7 וַיָּרֶם יְמִינוֹ וּשְׂמֹאלוֹ אֶל־הַשָּׁמַיִם וַיִּשָּׁבַע בְּחֵי הָעוֹלָם׃

LXX *καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀριστερὰν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεόν* [*ϑ′ εν τω ζωντι τον αιωνα*].

Dt 32 40 כִּי־אֶשָּׂא אֶל־שָׁמַיִם יָדִי וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם׃

LXX *ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου, καὶ ὀμοῦμαι τὴν δεξιάν μου καὶ ἐρῶ· ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα.*

Bel 5 *σέβομαι . . . τὸν* [ϑ' + *ζωντα*] *ϑεὸν τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.*

Ex 20 11 עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם׃

LXX *ἐποίησεν Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν* [+ *και την ϑαλασσαν* B^abmg AF Luc] *καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.*

Ps 146 6 עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם׃

LXX *τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν ϑάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς* [*εν αυτη* T].

Neh 9 6 אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם׃

LXX *σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν* [+ *και τον ουρ.* ℵ Luc] *τοῦ οὐρανοῦ καὶ πᾶσαν τὴν στάσιν αὐτῶν, τὴν γῆν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ* [+ *την γην και* ℵ*], *τὰς ϑαλάσσας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς* [om *τ. ϑ. κτλ* Luc].

Jdt 9 12 *δέσποτα τῶν οὐρ. καὶ τ. γ., κτίστα τῶν ὑδάτων.*

---

†**Ap 10** 9. 10: *τὸ βιβλαρίδιον* [*βιβλιον* ℵ]. *καὶ λέγει μοι· λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό, καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν* [*καρδιαν* A] *κτλ.* 10 *καὶ ἔλαβον τὸ βιβλ.* [*βιβλιον* ℵB] . . . *καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν* [*εγενετο* 87. Cop] *ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ* [(9) *γλ. ως μ.* A B Cop].

Ez 2 8. 9 3 1—3 אַל־תְּהִי־מֶרִי כְּבֵית הַמֶּרִי פְּצֵה פִיךָ וֶאֱכֹל וגו׳׃ 9 מְגִלַּת־סֵפֶר׃ 3 1 וַיֹּאמֶר אֵלַי . . . אֱכוֹל אֶת־הַמְּגִלָּה הַזֹּאת׃ 2 וַיַּאֲכִלֵנִי אֵת הַמְּגִלָּה הַזֹּאת׃ 3 בִּטְנְךָ תַאֲכֵל וּמֵעֶיךָ תְמַלֵּא אֵת הַמְּגִלָּה הַזֹּאת . . . וָאֹכְלָה וַתְּהִי בְּפִי כִּדְבַשׁ לְמָתוֹק׃

LXX *μὴ γίνου παραπικραίνων καϑὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων· χάνε τὸ στόμα σου καὶ φάγε κτλ.* 9 *κεφαλὶς βιβλίου.* 3 1 *καὶ εἶπεν πρὸς μέ· . . . κατάφαγε τὴν κεφαλίδα ταύτην.* 2 *καὶ ἐψώμισέν με τὴν κεφαλίδα.* 3 *τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία σου πλησϑήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης . . . καὶ ἔφαγον αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκάζον.*

Ap 10 7: cf. 1 1. **Ap 11** 2^a: cf. Lc 21 24^c. †**Ap 11** 2^b. 3: cf. Jk 5 17.
†**Ap 11** 4: cf. R 11 16 ss. †**Ap 11** 5: cf. H 10 27.

†**Ap 11**₇ : τὸ θηρίον [+ το τεταρτον A] τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀ β ύ σ σ ο υ ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον καὶ νικήσει αὐτούς. — †**12**₃ : ἔχων . . . κέρατα δέκα. — †**13**₁—₅. ₇ : καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα. 2 καὶ τὸ θηρίον . . . ἦν ὅμοιον παρδάλει, . . . ὡς ἄρκου, . . . λέοντος [-τ ω ν ℵS^p]. 4 τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; 5 στόμα λαλοῦν μεγάλα . . . ἐξουσία [+ πολεμον B] ποιῆσαι [πολεμησαι 14. Cop]. 7 ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς. — †**17**₃—₁₇ : θηρίον . . . ἔχον . . . κέρατα δέκα. 7 τὰ δέκα κέρατα. 8 τὸ θηρίον . . . μ έ λ λ ε ι ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀ β ύ σ σ ο υ. 12 καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς ε ἰ σ ι ν. 16 καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον κτλ. 17 **19**₁₉. ₂₀ **20**₄. ₁₀ : τὸ θηρίον.

Dn 7₃—₈. ₂₀. ₂₁. ₂₄ וְאַרְבַּע חֵיוָן רַבְרְבָן סָלְקָן מִן־יַמָּא׃ 4 קַדְמָיְתָא כְאַרְיֵה׃ 5 דָּמְיָה לְדֹב׃ 6 כִּנְמַר׃ 7 חֵיוָה רְבִיעָאָה . . . וְקַרְנַיִן עֲשַׂר לַהּ׃ 8. 20 וּפֻם מְמַלִּל רַבְרְבָן׃ 20 וְעַל־קַרְנַיָּא עֲשַׂר דִּי בְרֵאשַׁהּ׃ 21 וְקַרְנָא דִכֵּן עָבְדָה קְרָב עִם־קַדִּישִׁין וְיָכְלָה לְהֹן׃ 24 וְקַרְנַיָּא עֲשַׂר מִנַּהּ מַלְכוּתָה עַשְׂרָה מַלְכִין יְקֻמוּן׃

LXX καὶ τέσσαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης. 4 τὸ πρῶτον ὡσεὶ λέαινα. 5 ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου [θ' ομοιον αρκω]. 6 ὡσεὶ πάρδαλιν. 7 θηρίον τέταρτον . . . εἶχε δὲ κέρατα δέκα. 8. 20 καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, 8 καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους [θ' om και επ. κτλ]. 20 καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. 21 [θ' και το κερας εκεινο εποιει πολεμον μετα των αγιων, και ισχυσεν προς αυτους]. 24 καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας [θ' κερατα αυτου] δέκα βασιλεῖς στήσονται.

Ap 11₈ : cf. R 9₂₉. **Ap 11**₁₆ : cf. 1K 14₂₅.

---

†**Ap 11**₁₁ : πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ἐν αὐτοῖς [αυτοις CP, εις αυτους ℵB, επ αυτους 49], καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν. — 11^a : cf. Jk 5₁₇.

Ez 37₅. ₁₀ אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם׃ 10 וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ עַל־רַגְלֵיהֶם׃

LXX ἐγὼ φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς. 10 καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα [πν. ζωης A] καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν.

---

†**Ap** $\mathbf{11}_{15^a}$: *ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.* — †$\mathbf{12}_{10}$: *ἐγένετο . . . ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.*

Ps 22_{29} Ob_{21} כִּי [Ob וְהָיְתָה] לַיהוָה הַמְּלוּכָה׃
LXX *ὅτι τοῦ κυρίου* [Ob *καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ*] *ἡ βασιλεία.*
Sach 14_9 וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ׃
LXX *καὶ ἔσται Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.*
Ps 2_2 1S 12_3 עַל־יְהוָה וְעַל־ [1S נֶגֶד יְהוָה וְנֶגֶד] מְשִׁיחוֹ׃
LXX *κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ* [1R *ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἐνώπιον*] *χριστοῦ αὐτοῦ.*

---

†**Ap** $\mathbf{11}_{15^b}$: *καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.*
1K $\mathbf{15}_{25}$: *δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρι οὗ κτλ.* cf. R 8_{34}.
Ex 15_{18} יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ LXX *Κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ' αἰῶνα καὶ ἔτι.* cf. 1Ch 16_{31}.
Mi 4_7 וּמָלַךְ יְהוָה . . . מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃ LXX *καὶ βασιλεύσει Κύριος . . . ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.*
Ps 10_{16} יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד׃ LXX *βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.* cf. Ps Sal 17.

---

†**Ap** $\mathbf{11}_{17^b.18}$: *καὶ ἐβασίλευσας·* 18 *καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν.* — $\mathbf{19}_6$: *ἐβασίλευσεν κύριος κτλ* cf. 2K 6_{18}.
Ps 93_1 96_{10} (1Ch 16_{31}) 97_1 99_1 יְהוָה מָלָךְ (99_1) יִרְגְּזוּ עַמִּים׃
LXX *Κύριος ἐβασίλευσεν,* (98_1) *ὀργιζέσθωσαν λαοί.*

---

†**Ap** $\mathbf{11}_{17^a}$: cf. 2K 6_{18} Ap $1_{4^{a.b}}$ [1_{7^a}]. †**Ap** $\mathbf{12}_3$: cf. 11_7.
†**Ap** $\mathbf{12}_5$: cf. $2_{26.27}$. †**Ap** $\mathbf{12}_{6.14}$: cf. Jk 5_{17}.

---

†**Ap** $\mathbf{12}_8$: *οὐδὲ τόπος εὑρέθη αὐτῶν* [-*τοις* ℵ[c.c], -*τω* 6. 7. Cop]. — †$\mathbf{20}_{11}$: *καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς.* cf. 18_{21}.
Dn 2_{35} וְכָל־אֲתַר לָא־הִשְׁתְּכַח לְהוֹן׃
LXX [*ϑ' και τοπος ουχ ευρεθη αυτοις*].

Ap $\mathbf{12}_9$: cf. R 7_{11}. †**Ap** $\mathbf{12}_{10}$: cf. 11_{15^a}. **Ap** $\mathbf{12}_{11}$: cf. 1K 5_7.

---

†**Ap** $\mathbf{13}_4$: *τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ;* (cf. 13_{15} 11_7.) — $\mathbf{18}_{18}$: *τίς ὁμοία τῇ πόλει* [+ *ταυτη* C] *τῇ μεγάλῃ;* (cf. 14_8.)
†**1J** $\mathbf{3}_2$: *ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα.* cf. Gn 3_5 (Jk 3_9 2P 1_4).
Ex 15_{11} מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה׃ LXX *τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε; τίς ὅμοιός σοι;*

Ps 35₁₀ 71₁₉ 86₈ יְהוָה [71₁₉ אֱלֹהִים] מִי כָמוֹךָ׃ 86₈ אֵין־כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי׃

LXX *Κύριε* [70₁₉ *ὁ θεός*], *τίς ὅμοιός σοι*; 85₈ *οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, κύριε.*

1R 8₂₃ 2Ch 6₁₄ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־כָּמוֹךָ אֱלֹהִים׃

LXX *οὐκ ἔστιν ὡς σὺ* [2Ch *ὅμοιός σοι*] *θεός.*

1Ch 17₂₀ יְהוָה אֵין כָּמוֹךָ׃

LXX *Κύριε, οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι.*

Dt 33₂₉ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ׃ LXX *Ἰσραήλ· τίς ὅμ. σοι;*

Js 14₁₄ (König von Babel) אֶדַּמֶּה לְעֶלְיוֹן׃

LXX *ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ.*

2Mcc 9₁₂ *μὴ θνητὸν ὄντα ὑπερήφανα* [*ισοθεα* V] *φρονεῖν.*

---

†**Ap 13**₁—₅.₇: cf. 11₇. †**Ap 13**₅: cf. Jk 5₁₇.
†**Ap 13**₈: cf. Ph 4₃. **Ap 13**₈.₁₁: cf. 1K 5₇.

Ap 13₍₄.₈.₁₂.₎₁₅: *ὅσοι ἐὰν* [*αν* א 1.] *μὴ προσκυνήσωσιν τῇ εἰκόνι* [*την εικονα* A 1.] *τοῦ θηρίου.* — **14**₉.₁₁: *εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρ. καὶ τὴν εἰκόνα* [*τη εικονι* 7] *αὐτοῦ.* ₁₁ *οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρ. καὶ τὴν εἰκόνα* [*-ουντες τη εικονι* 7] *αὐτοῦ.* — **16**₂ **19**₂₀: *τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι* [19₂₀ *την εικ.* א* 38.] *αὐτοῦ.* — **20**₄: *οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρ. οὐδὲ τὴν εἰκόνα* [*τη εικ.* 7. 49] *αὐτοῦ.* cf. 11₇.

Dn 3₅.₆ תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצֶלֶם וגו׳ ₆ וּמַן־דִּי־לָא יִפֵּל וְיִסְגֻּד וגו׳

LXX *πεσόντες προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι κτλ.* ₆ *καὶ πᾶς* [ϑ′ om] *ὃς ἂν* [ϑ′ *εαν* Q] *μὴ πεσὼν* [ϑ′ om *πεσ.*] *προσκυνήσῃ κτλ.*

---

†**Ap 13**₁₀: cf. 6₃. **Ap 13**₁₃: cf. 20₉.
Ap 14₁.₄.₁₀: cf. 1K 5₇. **Ap 14**₁: cf. R 11₁₆.
†**Ap 14**₅: cf. 1P 2₂₂. †**Ap 14**₇: cf. 10₅.₆ 1K 14₂₅.
Ap 14₉.₁₁: cf. 13₁₅.

***Ap 14**₈ ***18**₂: *ἔπεσεν ἔπεσεν* [om *επ.* alt. 14₈ א^c BC Cop, 18₂ אB Cop, *επ. επ. επ.* P] *Βαβυλὼν ἡ μεγάλη.* — †**16**₁₉ **17**₅: *Βαβ. ἡ μεγάλη.* — †**16**₁₉ **17**₁₈ [3. 18 P]: *ἡ πόλις ἡ μεγάλη.* — †**18**₁₀ ss: *ἡ πόλις ἡ μεγ., Βαβ. ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά.* ₁₆.₁₉ *ἡ πόλις ἡ μεγ.* ₁₈ *τῇ πόλει τῇ μεγ.* ₂₁ *Βαβ. ἡ μεγ. πόλις.* cf. 13₄.

Js 21_{9} נָפְלָה נָפְלָה בָּבֶל׃ LXX *πέπτωκεν πέπτωκεν* [om *π.* alt. ℵAQ (*ομοιως οι γ′* Q[mg]) *Γ*] *Βαβυλών.*
Jr 50_{2} 51_{8} נִלְכְּדָה בָבֶל׃ 51_{8} פִּתְאֹם נָפְלָה בָבֶל׃
LXX 27_{2} *ἑάλωκεν Βαβυλών.* 28_{8} *ἄφνω ἔπεσεν Βαβ.*
Dn 4_{27} בָּבֶל רַבְּתָא׃ LXX *Βαβυλὼν ἡ μεγάλη.*
Ez 26_{17} (Tyrus) הָעִיר הַהֻלָּלָה אֲשֶׁר הָיְתָה חֲזָקָה׃
LXX *ἡ πόλις ἡ ἐπαινετή* [+ *ητις εγενηθη ισχυρα* AQ].

†**Ap 14_{11}**: *καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει, . . . ἡμέρας καὶ νυκτός.* — **$18_{9.18}$**: *τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως.* — †**19_{3}**: *καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰ. τῶν αἰ.* — **20_{10}**: *καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰ. τῶν αἰ.*
Js 34_{10} (Edom) לַיְלָה וְיוֹמָם לֹא תִכְבֶּה לְעוֹלָם יַעֲלֶה עֲשָׁנָהּ׃
LXX *νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω.*
Gn 19_{28} (Sodom und Gomorra) עָלָה קִיטֹר הָאָרֶץ וגו׳׃
LXX *ἀνέβαινεν φλὸξ τῆς γῆς ὡσεὶ ἀτμὶς καμίνου.* cf. Ap 9_{2}.

Ap 14_{13}: cf. H $4_{4.10}$. ***Ap 14_{14-16}**: cf. 1_{7}[a]$._{13}$.

†**Ap 14_{15-20}**: *πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς.* 16—19 *τὸ δρέπανον.* 18 *πέμψον σου τὸ δρέπανον.* 19 *εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ.* 20 *ἐπατήθη ἡ ληνός.* — †**19_{15}**: *καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ κτλ.* cf. 2K 6_{18}.
Jo 4_{13} שִׁלְחוּ מַגָּל כִּי בָשַׁל קָצִיר בֹּאוּ רְדוּ כִּי־מָלְאָה גַּת׃
LXX 3_{13} *ἐξαποστείλατε δρέπανα, ὅτι παρέστηκεν τρυγητός· εἰσπορεύεσθε, πατεῖτε, διότι πλήρης ἡ ληνός.*
Jr 51_{33} עוֹד מְעַט וּבָאָה עֵת־הַקָּצִיר לָהּ׃
LXX 28_{33} *ἔτι μικρὸν καὶ ἥξει ὁ ἀμητὸς αὐτῆς.*
Js $63_{2.3}$ כְּדֹרֵךְ בְּגַת׃ 3 פּוּרָה דָּרַכְתִּי לְבַדִּי . . . וְאֶדְרְכֵם בְּאַפִּי וְאֶרְמְסֵם בַּחֲמָתִי׃
LXX *ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ;* 3 *πλήρης καταπεπατημένης* [*σ′ ληνον επατησα* Q[mg]], *καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου.*
Thr 1_{15} גַּת דָּרַךְ אֲדֹנָי׃ LXX *ληνὸν ἐπάτησεν Κύριος.*

†**Ap 15_{3}**: cf. 1K 5_{7} 2K 6_{18}. ***Ap 15_{4}**: cf. 1K 14_{25}.

***Ap $15_{3.4}$**: *ὁ βασιλεὺς* [-*λευ* ℵ*] *τῶν ἐθνῶν* [*τ. αιωνων* CS^p]· 4 *τίς οὐ μὴ* [om *μη* ℵ] *φοβηθῇ* [+ *σε* 6. 7. 38. S^p, *σε ου φ.* ℵ], *κύριε* [-*ον* Cop];

Jr $10_{7.10}$ מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם ׃ 10 וַיהוָה . . . מֶלֶךְ עוֹלָם ׃

LXX [*ϑ′* ※ *τις ου μη φοβηθησεται βασιλευ των εθνων κτλ.* 10 *ο δε κυριος . . . βασιλευς αιωνιος* Q^mg].

Ps 33_{8} יִירְאוּ מֵיְהוָה כָּל־הָאָרֶץ ׃

LXX *φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ.*

1T 1_{17}: *τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων.* cf. R 16_{26}.

Tb $13_{6.10}$ *τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων.*

Hen 9_{4} *βασιλεὺς τῶν αἰώνων.* 25_{5} 27_{3} *βασ. τοῦ αἰῶνος.*

Ap 15_{7}: cf. 1P 1_{23}. **Ap 16_{2}**: cf. 13_{15}.

---

†**Ap 16_{5}**: *δίκαιος εἶ, ὁ ὢν* (cf. 1_{4}[a]) *καὶ ὁ ἦν, ὁ ὅσιος.*

Ps 119_{137} צַדִּיק אַתָּה יְהוָה ׃ LXX *δίκαιος εἶ, Κύριε.*

Ps 145_{17} צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו ׃

LXX *δίκαιος Κύριος . . . καὶ ὅσιος κτλ.*

Ap $16_{7.14}$: cf. 2K 6_{18}. **Ap 16_{12}**: cf. 9_{14}.

Ap 16_{14}: cf. 6_{17}. †**Ap 16_{19}**: cf. 14_{8}.

---

†**Ap 16_{18}**: *οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ᾽ οὗ ἄνθρωπος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς* [MT. LXX +].

Dn 12_{1} אֲשֶׁר לֹא־נִהְיְתָה מִהְיוֹת גּוֹי עַד הָעֵת הַהִיא ׃

LXX *οἵα οὐκ ἐγενήθη* [*ϑ′ γεγονεν*] *ἀφ᾽ οὗ ἐγενήθησαν* [*ϑ′ γεγενηται εθνος εν τη γη, επι της γης* AQ] *ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης.*

---

†**Ap $17_{3.7.8.12.16.17}$**: cf. 11_{7}. †**Ap $17_{5.18}$**: cf. 14_{8}.

†**Ap 17_{8}**: cf. Ph 4_{3}. †**Ap 17_{14}**: cf. 1K 5_{7} 1T 6_{15} R 8_{33}[a].

***Ap 18_{2}** †$_{10.16.18.19.21}$: cf. 14_{8}. †**Ap 18_{4}**: cf. 2K 6_{17}[a].

***Ap 18_{6}**: cf. R 2_{6}. **Ap $18_{9.18}$** †**19_{3}**: cf. 14_{11}.

Ap 18_{18}: cf. 13_{4}. **Ap 18_{21}**: cf. 14_{8} 12_{8}. **Ap 19_{2}**: cf. R 12_{19}.

†**Ap 19_{4}**: cf. 4_{2}. **Ap $19_{4.10}$**: cf. 1K 14_{25}.

Ap 19_{6}: cf. 11_{17}[b]$_{.18}$ 2K 6_{18}. **Ap $19_{7.9}$**: cf. 1K 5_{7}.

†**Ap 19_{15}**: cf. $2_{26.27}$ 14_{15}—$_{20}$ 2K 6_{18}. †**Ap $19_{15.21}$**: cf. E 6_{17}.

†Ap 19_{16}: cf. 1T 6_{15}.
Ap $19_{19.20}$: cf. 11_{7}.
Ap 19_{20} 20_{4}: cf. 13_{15}.
Ap 20_{2}: cf. R 7_{11}.
†Ap $20_{4.6}$: cf. R 5_{17}.
Ap $20_{4.10}$: cf. 11_{7}.
Ap 20_{6}: cf. 1P $2_{5.9}$ R 5_{17}.
Ap 20_{8}: cf. R 4_{18}.

---

*Ap 20_{9}: *καὶ κατέβη πῦρ* [+ *απο του θεου* ℵ^c P 7. S^p[*ἐκ τοῦ οὐρανοῦ* [+ *απο του θεου* B Cop Aug] *καὶ κατέφαγεν αὐτούς.* cf. H 10_{27} Ap 13_{13}.

2R $1_{10.12}$ (Elia) וַתֵּרֶד אֵשׁ [12 אֱשׁ־אֱלֹהִים] מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃

LXX *καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ.*

Ap 20_{10}: cf. 14_{11}.
†Ap 20_{11}: cf. 4_{2}. 12_{8}.
†Ap $20_{12.15}$: cf. Ph 4_{3}.
†Ap $20_{12.13}$: cf. R 2_{6}.
Ap $21_{1.2.4.5}$: cf. 2K 5_{17} Ap 2_{17}.
†Ap 21_{3}: cf. 2K 6_{16}.
*Ap 21_{4}: cf. 7_{17}.
†Ap 21_{5}: cf. 4_{2}.
Ap 21_{6}: cf. K 1_{18}.
†Ap 21_{7}: cf. 2K $6_{18.16}$ H 1_{5}[a].

---

†Ap $21_{12.13}$: *ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, . . . καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστιν τῶν δώδεκα φυλῶν υἱῶν* [LXX +] *Ἰσραήλ.* 13 *ἀπὸ ἀνατολῆς* [-*λων* B] *πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς.*

Ez $48_{31—35}$ וְשַׁעֲרֵי הָעִיר עַל־שְׁמוֹת שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁעָרִים שְׁלוֹשָׁה צָפוֹנָה וגו׳׃ 32 וְאֶל־פְּאַת קָדִימָה . . . וּשְׁעָרִים שְׁלֹשָׁה וגו׳׃ 33 וּפְאַת־נֶגְבָּה . . . וּשְׁעָרִים שְׁלֹשָׁה וגו׳׃ 34 פְּאַת־יָמָּה . . . שַׁעֲרֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וגו׳׃

LXX *καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ᾽ ὀνόμασιν* [+ *των* AQ] *φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ· πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν κτλ.* 32 *καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς . . . καὶ πύλαι τρεῖς κτλ.* 33 *καὶ τὰ πρὸς νότον . . . καὶ πύλαι τρεῖς κτλ.* 34 *καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν . . . καὶ πύλαι τρεῖς κτλ.*

Ap $21_{9.14.22.23.27}$: cf. 1K 5_{7}.
Ap 21_{22}: cf. 2K 6_{18}.

---

†Ap 21_{24}: *καὶ περιπατήσουσιν τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς* [*τω φωτι* 1.] *αὐτῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς αὐτήν.*

Js $60_{3.6}$ וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרֵךְ וּמְלָכִים לְנֹגַהּ זַרְחֵךְ׃ 6 יָבֹאוּ זָהָב וּלְבוֹנָה יִשָּׂאוּ׃

LXX *καὶ πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτί σου, καὶ ἔθνη τῇ λαμπρότητί σου.* 6 *ἥξουσιν φέροντες χρυσίον, καὶ λίβανον οἴσουσιν.*

Ps $72_{10.11}$ (Salomo?) מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים מִנְחָה יָשִׁיבוּ מַלְכֵי שְׁבָא וּסְבָא אֶשְׁכָּר יַקְרִיבוּ׃ 11 וְיִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָל־מְלָכִים כָּל־גּוֹיִם יַעַבְדוּהוּ׃

LXX *βασιλεῖς . . . δῶρα προσοίσουσιν, βασιλεῖς . . . δῶρα προσάξουσιν·* 11 *καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς* [+ *της γης* ℵRT], *πάντα τὰ ἔθνη κτλ.*

---

†**Ap 21_{27}**: cf. Ph 4_{3} 1K 5_{7}. **Ap $22_{1.3}$**: cf. 1K 5_{7}.

***Ap 22_{3}**: *καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι* [*εκει* 1. 7. 38., om *ετι* ℵ* Cop].

Sach 14_{11} וְחֵרֶם לֹא יִהְיֶה־עוֹד׃

LXX *καὶ ἀνάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι* [*ουκ εστ. αναθ.* AQΓ].

---

†**Ap 22_{5}**: cf. R 5_{17}. †**Ap 22_{6}**: cf. 1_{1}.
†**Ap $22_{7.12.20}$**: cf. R 1_{17}. **Ap 22_{8}**: cf. 1K 14_{25}.
†**Ap 22_{12}**: cf. R 2_{6}. †**Ap 22_{13}**: cf. 1_{17} K 1_{18}.
Ap 22_{15}: cf. 1K $5_{12.13}$. †**Ap 22_{16}**: cf. R 1_{3} 15_{12} 2P 1_{19}.
Ap $22_{18.19}$: cf. Dt $29_{19.20}$ G 3_{10}. [**Ap 22_{19}**: cf. Ph 4_{3}].

Nachträge und Berichtigungen.

<N³> bedeutet den Text der dritten Auflage von Nestle's Novum Testamentum, im Unterschied von der ersten, die bei Ausarbeitung der ersten Hälfte des Buches (Seite 1—169) zu Grunde lag.

Seite 2 und 3 sind leider in den Varianten einige falsche Accente stehen geblieben. — Seite 4 füge unter **Mt 1_{21}** ein Dt 33_{29} יִשְׂרָאֵל . . . עַם נוֹשַׁע בַּיהוָה׃ LXX Ἰσραήλ· . . . *λαὸς σωζόμενος ὑπὸ Κυρίου.* 2 Mcc 2_{17} *ὁ δὲ θεὸς ὁ σώσας τὸν πάντα λαὸν αὐτοῦ.* — Zu ***Mt 1_{23}** Js $8_{8.\,10}$ füge [adnot *η εβραικη λεξις αντι του μεθ ημων ο θεος Εμμανουηλ περιεχει και αυθις εν τω τελει . . . οτι μεθ ημων ο θεος Εμμανουηλ ειρηται* Q^mg]. — Seite 5 Z. 30 מִמִּצְרַיִם. — Seite 6 Z. 22 יִהְיֶה. — Seite 9 Z. 27 יַקִּיר. — Seite 11 Z. 33 ***Lc 4_8** ⟨N³⟩: (*γέγραπται·*) *π ρ ο σ κ υ ν ή σ ε ι ς κ ύ ρ ι ο ν τ ὸ ν θ ε ό ν σ ο υ* [*κ. τον θ. σ. προσκ.* אBDLIt S^sch.p Cop Or Cyr] *κτλ.* — Seite 12 Z. 14 נַפְתָּלִי. — Z. 19 [+ *οδον θαλασσης* א^c.a AQ (adnot *τινες ουκ εχουσιν οδον θαλ.* Q^mg), + *α' θ' οδον της θαλασσης* Q^mg]. — Seite 13 Z. 14 *τὴν γῆν* und füge bei Ps $37_{9.\,(34)}$ Js 60_{21} LXX Hen $5_{7.\,8}$ *κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.* — Z. 31 כַּפִּים. — Seite 15 Z. 26 עַיִן. — Seite 18 Z. 36 und Seite 19 Z. 1 *ἐγράται* [+ *της* ALΔ Cyr] *ἀδικίας* [*ανομιας* D Just Or] *κτλ* und füge bei 1 Mcc 3_6 *καὶ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας συνεταράχθησαν.* — Seite 25 †**Mt 11_{23}** †**Lc 10_{15}** ⟨N³⟩: . . . *καταβήσῃ* [*-βιβασθηση* Mt: אCLΔ S^c.sch.p Cop; Lc: א ACLΔ It S^sch.p Cop]. — Z. 22 zu Js $14_{11.\,13.\,15}$ füge (König von Babel). — Seite 26 Z. 26 שֵׁשֶׁת. — Seite 28 Z. 3 *ὃν ᾑρέτισα κτλ* und füge bei Hg 2_{23} (Serubbabel) כִּי־בְךָ בָחַרְתִּי נְאֻם יְהוָה

: צְבָאוֹת LXX *διότι σὲ ᾑρέτισα, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ* cf. 1Ch 28 6 (2K 6 18). — Seite 30 zwischen †**Lc 8**10 und ***Joh 12**40 füge ein †**Joh 9**39: (*ἵνα*) *οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.* — Seite 31 Z. 33 [*παν ορνεον και τα πετεινα* A]. — Seite 32 Z. 19 *ἀπὸ καταβολῆς* [+*κοσμου* ...]. — Seite 33 Z. 6 יְהוָֹה. — Seite 36 Z. 20 Ir. — Z. 32 **Act 10**40 ⟨N³⟩: *τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐν* [om *εν* ℵ^c ABD² E] *τῇ κτλ.* — Seite 40 Z. 20 *γυναῖκα* *D*E Luc] *κτλ.* — Seite 42 Z. 26 *παρὰ τοῦ θεοῦ.* — Z. 30 *παρὰ τῷ θεῷ* [*του θεου D, παρα κυριω* Luc]. — Seite 43 Z. 24 *πραΰς.* — Seite 45 Z. 25 ⟨N³⟩ *ὁ* [om ℵ^c ALΔ (It) S^p Cop] *βασιλεὺς κτλ.* — Seite 47 Z. 15, 20 und 24 *οὗτος ἐγενήθη.* — Seite 48 füge ein †**Mt 22**13: *τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν τοῖς διακόνοις· δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἐκβάλετε* [*βαλετε* D 13. 69] *αὐτὸν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον.* Hen 10₄ (Gott) *καὶ τῷ Ῥαφαὴλ εἶπεν· δῆσον τὸν Ἀζαὴλ ποσὶν καὶ χερσίν, καὶ βάλε αὐτὸν εἰς τὸ σκότος.* — Seite 51 Z. 7 אֵת יְהוָֹה. — Z. 15 : (statt :). — Z. 35 ⟨N³⟩ *ὑποκάτω* [*υποποδιον* ℵALΔ It S^sch. p] *τῶν κτλ.* — Seite 54 Z. 12 **Mt 23**38 **Lc 13**35 ⟨N³⟩: *ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν* [+*ερημος* Mt: ℵCDΔ S^sch. p (It Cop Or) Ir Cyr, ist verlassen (d. h. von mir aufgegeben) S^s; Lc: DΔ (It Cop) S^omn Ir]. Füge noch bei Tb 14₄ *Ἱεροσόλυμα ἔσται ἔρημος καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῇ κατακαήσεται, καὶ ἔρημος ἔσται μέχρι χρόνου.* — Z. 29 **Mt 24**6 etc. cf. Ap 1₁. — Seite 62 Z. 22 Ps 113–118. — Seite 63 Z. 9 מַה־תָּשִׁ׳. — Zu **Mt 26**61 füge bei **Mc 14**58 und zu **Mt 27**40 füge **Mc 15**29. — Seite 66 Z. 19 אֶל־הַיּוֹצֵר. — Seite 67 unter **Mt 27**24 füge bei Sus 46 Th (Daniel) *καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ· ἀθῷος* [*καθαρος* AQ] *ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης.* — Seite 68 Z. 14 ⟨N³⟩ *βάλλοντες* [*βαλοντες* ℵAD] *κλῆρον.* — Z. 23 ⟨N³⟩ *κλήρους* [*κληρον* ℵBCDLΔ (It Tert) S^s. sch. p mg]. — Seite 69 Z. 6 **Mt 27**42. — Seite 70 Z. 27 *ἐγκατέλιπές* [*-ελειπες* L, *ωνειδισας* D^gr (It)] *με*; — Seite 72 Z. 17 וְלֵהּ יְהַב. — Seite 79 Z. 7 streiche: — Füge

hinzu **Mc** $\mathbf{14_{58}}$ $\mathbf{15_{29}}$: cf. Mt 26_{61}. — Z. 30 הַשְּׁמִינִי. — Seite 81 zu **Lc** $\mathbf{1_{30}}$ füge **Act** $\mathbf{7_{46}}$: *ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.* — Seite 82 Z. 13 *ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος.* — Unter **Lc** $\mathbf{1_{42}}$ füge bei Jdc 5_{24} תְּבֹרַךְ מִנָּשִׁים יָעֵל׃ LXX *εὐλογηθείη ἐν γυναιξὶν Ἰαήλ.* — Seite 85 zu **Lc** $\mathbf{1_{66}}$[b] füge bei **Act** $\mathbf{11_{21}}$: *καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν.* — Seite 86 Z. 29 Js 37_{35} דָּוִד עַבְדִּי׃ LXX *Δ. τὸν παῖδά μου.* Ps 18_{1} לְעֶבֶד יְהוָֹה לְדָוִד׃ LXX *τῷ παιδὶ Κ. τῷ Δ.* 1Ch $17_{4.\,24}$ דָּוִיד עַבְדִּי׃ 24 וּבֵית־דָּוִיד עַבְדְּךָ וגו׳׃ LXX *πρὸς Δ. τὸν δοῦλόν* [*παιδα* ℵA] *μου.* 24 *καὶ οἶκος Δ. παιδός σου.* 2Ch 6_{15-17} עַבְדְּךָ דָוִיד׃ LXX *τῷ παιδί σου τῷ Δ.* — Seite 89 Z. 24 **Lc** $\mathbf{2_{19.\,51}}$. — Seite 91 Z. 8 Gn $15_{2.\,8}$ (Abraham) אֲדֹנָי יֱהוִֹה . . . וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי׃ 8 אֲדֹנָי יהוה׃ LXX *δέσποτα Κύριε . . . ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος.* 8 *δέσποτα Κύριε.* — Seite 92 Z. 10 füge bei **Lc** $\mathbf{2_{51}}$: cf. Lc 2_{19}. — Seite 94 Z. 26 וְהָרָעָב. — Seite 95 Z. 4 אֲשֶׁר. — Seite 98 Z. 15 füge hinzu †**Lc** $\mathbf{12_{14}}$: cf. Act $7_{26-28.\,35}$. — Seite 105 Z. 2 בַּכְּבָרָה. — Z. 18 *ἐφ'.* — Seite 106 füge bei **Lc** $\mathbf{24_{19}}$: cf. Act 7_{22}. — Seite 108 zu **Joh** $\mathbf{1_{1-3}}$ cf. K 1_{18}. — Seite 111 Z. 1 כַּשֶּׂה. — Seite 119 Z. 14 כִּי. — Seite 127 Z. 20 Ps 80_{9-18}. — Seite 130 unter ***Joh** $\mathbf{19_{36}}$ füge hinzu Ex 12_{10} LXX *καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψεται* [*-βησεται* Luc] *ἀπ' αὐτοῦ.* — Seite 134 Z. 12, 16, 18, 20, 21 *διαφθοράν.* — Seite 136 Z. 4 Dn $6_{11\,(10)}$. — Z. 17 ⟨N[3]⟩ *ὁ θεὸς* [om S[sch], *+ημων* ℵ*CE S[p] Just(Or), *+υμων* ℵ[c] AD Ir(Or)] *ἐκ τῶν . . .* (Z. 21) *ἥτις ἐὰν* [*αν* BDE Or] *μὴ ἀκούσῃ κτλ.* — Seite 142 Z. 19 ⟨N[3]⟩ *ᾧ ἐὰν* [*αν* BD] . . . *ὁ θεὸς εἶπεν* [*ειπεν ο θεος*] *κτλ.* — Seite 144 Z. 27 ⟨N[3]⟩ *δευτέρῳ* [*αν-* ℵCDE]*ἐγνωρίσθη κτλ.* — Seite 147 zu **Act** $\mathbf{7_{22}}$ füge bei **Lc** $\mathbf{24_{19}}$: *δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ.* — Seite 148 zu ***Act** $\mathbf{7_{26-28.\,35}}$ füge bei †**Lc** $\mathbf{12_{14}}$: *τίς με κατέστησεν κριτὴν* [*δικαστην* AΔ] *ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς;* — Z. 19 הַשֵּׁנִי. — Seite 150 Z. 2 *σου* und füge nach Ex $3_{5.\,7.\,8.\,10}$ hinzu Jos 5_{15} וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָֹה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא׃ LXX *καὶ λέγει ὁ ἀρχιστρά-*

τηγος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν· λῦσαι [*-σου* A] *τὸ ὑπόδημα* [+*σου* F Luc] *ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐφ᾽ ᾧ νῦν* [*συ* A Luc, *συ νυν* F] *ἕστηκας* [+*επ αυτου* AF Luc] *ἅγιός ἐστιν.* — Z. 32 ⟨N³⟩ *σημεῖα ἐν γῇ* [*τη* BC (It)] *Αἰγύπτῳ* [*-ου* D^gr (It) S^sch. p Cop]. — Seite 151 Z. 31 עַמְּכֶם. — Seite 154 Z. 7 *καὶ*. — Z. 28 ⟨N³⟩ *σκήνωμα τῷ οἴκῳ* [*τω θεω* ℵ^c ACE S^sch. p Cop]. — Z. 29 füge bei $_{46^a}$: cf. Lc 1_{30}. — Z. 33 *Σολομὼν*. — Seite 157 unter **Act 8_{26}** füge bei Zph 2_4 עַזָּה עֲזוּבָה תִהְיֶה׃. — Z. 17 מֵאֶרֶץ. — Seite 160 füge hinzu **Act 11_{21}**: cf. Lc 1_{66^b}. — Z. 16 †**Act 13_{10}** ⟨N³⟩: *τὰς ὁδοὺς τοῦ* [om *του* ℵ^c ACDE L Or] *κυρίου κτλ.* — Seite 162 Z. 1 *Ἰεσσαί*. — Seite 166 Z. 28 כִּי. — Seite 167 füge bei **Act 19_{27}**: *εἰς οὐθὲν λογισθῆναι.* Sap 3_{17} *εἰς οὐθὲν λογισθήσονται.* — Seite 169 unter ***Act 23_5** füge hinzu Js 8_{21} וְקִלֵּל בְּמַלְכּוֹ׃ LXX *καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα.* — Z. 19 לִפְקֹחַ. — Seite 172 Z. 20 וְעַמִּי. — Z. 30 1R *Βαρουχ*, 3R *ευλ*. — Seite 173 Z. 16 füge hinzu cf. 2K 5_{10} und Z. 17 Jr 51 $(28)_6$ cf. R $11_{9.10}$. — Seite 177 Z. 1 *ἀσπίδων*. — Seite 178 Z. 9 und 15 *σοφῷ*. — Seite 179 Z. 9 Sir 1_8. — Z. 20 füge an cf. 10_4. — Z. 21 lies *G $3_{6.(9)}$ und Z. 23 füge bei $_9$: *σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ.* — Seite 180 Z. 11 אַשְׁרֵי. — Seite 181 Z. 3 füge hinzu **H** 2_{16}: *σπέρματος Ἀβρ.* — Seite 182 Z. 16 (Or As $_{13}$). Z. 35 Js $53_{1.6.11.12}$ und füge ein $_6$ וַיהוָה הִפְגִּיעַ בּוֹ אֵת עֲוֹן כֻּלָּנוּ׃ und Seite 183 Z. 3 entsprechend $_6$ *καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν.* — Seite 184 Z. 20 †**R 5_{19}**. — Z. 35 וְאַתָּה. — Seite 187 Z. 32 וּבְחָן. — Seite 189 Z. 9 לְרַגְלֶיךָ. — Seite 191 Z. 5 הֶיֹאמַר. — Z. 6 אֵין. — Z. 17 וְאַתָּה. — Z. 36 אִתַּי und וַיֹּאמַר. — Seite 192 Z. 21 אִמְרוּ. — Z. 22 וְלַאֲחוֹתֵיכֶם. — Seite 193 Z. 32 צֶדֶק. — Seite 194 Z. 17 füge hinzu (cf. Pr 8_{23}). — Seite 198 Z. 21 אֲנִי. — Seite 199 Z. 10 כִּי und וַיְעַצֵּם. — Seite 200 Z. 10 בִּכּוּרֵי. — Z. 24 בְּנֵי. — Seite 201 Z. 22 עֲצָתוֹ. — Seite 203 Z. 1 אִם. — Seite 204 Z. 13 חַי. — Z. 18 Ps 69_{10}. — Z. 24 אֲזַמֵּר. — Seite 206 Z. 29

†*2K $10_{(12-)17}$. — Seite 207 Z. 28 füge hinzu cf. Sach 6_{14} LXX (Jk 1_{12}). — Z. 36 מִשְׂרְפָה׃ . . . וַתְּהִיו. — Seite 208 Z. 19 zu πεποίηκεν (Seite 209 Z. 4) cf. Lc 22_{19} 1K $11_{24.25}$. — Seite 210 Z. 2 יִהְיוּ. — Seite 212 Z. 19 †K 3_{10} (1_{15} E 4_{24}). — Z. 26 εἶπεν. — Seite 213 Z. 1 füge ein 1K $11_{24.25}$: τοῦτο ποιεῖτε. cf. 1K 5_{7}. — Seite 214 Z. 12 ἐθνῶν. 85_{9} πάντα. — Z. 33 מֵאֶרֶץ. — Z. 35 חֵטְא. — Seite 217 Z. 28 setze neben 1K 16_{15} noch 1K 15_{58}: cf. Ph 2_{16}. — Seite 219 Z. 14 וְחֹשֶׁךְ. — Seite 222 Z. 4 מִתּוֹכָהּ. — Seite 223 Z. 10 וַאֲנִי. — Z. 32 אֱלֹהַי. — Seite 224 Z. 33 לִצְדָקָה. — Seite 226 nach Z. 3 füge ein Sir 49_{7} (Jeremia) καὶ αὐτὸς ἐν μήτρᾳ ἡγιάσθη προφήτης. — Z. 25 λόγοις. — Seite 228 Z. 2 und 3 הֵמָּה. — Seite 229 Z. 18 füge hinzu cf. Pr 10_{28} 11_{7}. — Seite 230 füge nach Z. 23 ein E 4_{24}: cf. K 3_{10} (1K 11_{7}) Ap 13_{4}. — Seite 231 Z. 9 lies cf. $9_{13.14}$ und Z. 22 cf. H $12_{5\,ss.}$ — Seite 232 Z. 34 lies Ps Sal $17_{39.41}$ κατάξει [πατ-] γὰρ γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ εἰς αἰῶνα. 41 ἐξᾶραι κτλ. — Seite 233 Z. 18 hinter G 2_{2} füge ein (1K 15_{58}). — Z. 23 füge ein Ph 3_{12}: cf. H 5_{9}. — Seite 237 Z. 26 füge hinzu †1T 6_{13} (1K 15_{22}): ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζωογονοῦντος [ζωοποιουντος ℵKL Cyr] τὰ πάντα. Neh 9_{6} וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם׃ LXX καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα. — S. 238 unter †2T 2_{19^c} füge hinzu Lv 24_{16} וְנֹקֵב שֵׁם־יְהוָה׃ LXX ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα Κυρίου. — Seite 244 nach Z. 9 füge ein 1Mcc 14_{41} (Simon) ἀρχιερέα εἰς τὸν αἰῶνα. — Seite 247 Z. 19 לֵאמֹר. — Seite 254 Z. 20 (Or As $_{12}$). — Seite 255 Z. 12 וַתַּעַל. — Z. 22 חַי. — Seite 258 nach Z. 24 füge ein 2Mcc 2_{17} ὁ δὲ θεὸς . . . ἀποδοὺς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ πᾶσιν καὶ τὸ βασίλειον καὶ τὸ ἱεράτευμα καὶ τὸν ἁγιασμόν. — Seite 260 Z. 11 וְאֵת. — Z. 22 בְּעִיר. — Z. 28 ο αμ. και ασ. — Z. 29 צַדִּיק. — Seite 263 Z. 18 וְיִמָּצֵא. — Seite 269 Z. 20 πέσατε [-σετε ℵBC] ἐφ'. — Seite 273 Z. 17 דִּבֵּן. — S. 275 Z. 22 וַיִּסְגֹּר. — Seite 279 Z. 1 יָבֹאוּ. — Seite 282 Z. 13 יֶהוֹה.

Parallelen - Verzeichnis.

Enthält alle Parallelen, die ich gefunden habe. **Fett** gedruckt sind von den neutestamentlichen Stellen diejenigen, unter denen in diesem Buche die Texte der wichtigsten Parallelen aufgeführt sind; die übrigen sind in der Bibel, bezw. in Kautzschs „Apokryphen und Pseudepigraphen" nachzuschlagen. Die kanonischen Schriften des A. Ts. sind nur nach dem M.T. zitiert. Ueber * und † vergl. das Vorwort. — cf. bezieht sich stets auf dies Verzeichnis.

A. Kanonische Bücher.

I. Das erste Buch Mose.

Gn 11a Pr 822-31 Job 2812-18 Sap 83a 94-9 Sir 14. 9 249 3716 Bar 332. 37. 38 Hen 421. 2 486 492 627 (cf. Gn 493b Js 414c Jr 23b): **J 11.** 2 858 175. 24 1K 26 ss **K 115.** 17. 18 (Jk 118) 1J 11 213. 14 Ap 1[8.] 17 28 314 216 2213 | 1b (ss) 1419. 22 Ex 2011a 3117a 2R 1915 Js 3716 414a 425a 4512. 18 4813 5116c 662a Jr 10(11.) 12 3217 5115 Sach 121a Ps 192 336. 9 96 5b 10226 11515b 1212 1248 1343 1466 1485 (Job 83b LXX) Dn 434 LXX Neh 96b 2Ch 211b Sir 181b Sap 114a 1117. 25 Jdt (814b) 912b Bel 5c (2Mcc 124 728) Or Man 2 Jub 225 124a Hen 843 sl Hen 242 485 (cf. Gn 1419. 22): **†A 424** 1415 1724 R 417 H 34 113 2P 25 **Ap** 411 **†10**5. 6 †147 | 2-4 cf. Js 426: **†2K 46** | 2b: **L 135a** | 2. 6. 9. 10 Ps 242. 1366 slHen 474: 2P 35 | 3 ss Pr 827-30 Ps 336. 9 14715 1485 Sap 722a 83a. 5 91b. 9 4Esr 638 Jub 124b Hen 9037. 38: **J 13.** 10 1K 86 K 116 2Th 31 H 12 113 2P 35 Ap 1913. 14 | 11a: Mc 428 | 11b: 1K 1538 | 11. 12: H 67 | 14. 16 cf. Jdc 531 (Js 426): Ph 215 | 26a. 27a 27. 8a 1Ch 11: L 338 | 26a. 27ab 51. 2 96b (cf. 35a) Sap 223 725. 26 Sir 173 (Ps 86 Dn 319): **†1K 11**7 2K 44 E 424 Ph 26 K 115 †310 †Jk 39 H 13 2P 14 | 26b. 28 220 92 Ps 85-9 Sap 92 102: 1K 1539 Jk 37 | 26c Job 127 Sap 1115b 1224: R 123 | 27b 27. 8. 21-25 52 Jub 214a 33ss: ***M 194** *Mc 106 A 1726. 28 | 29 93 Lv 112-47 Dt 143-21 Dn 18-12 Esth 1417 (C 28) Jdt 105 121. 2 Sap 71b Tb 110-12 86 2Mcc 527b (cf. Ez 414): M 1511. 16. 17 Mc 715. 18 A 1012ss 115ss **R 14**2ss 1K 87 1025 118. 9. 12 K 216 1T 213 43 H 910 | 30: Ap 163 | 31: A 1015 1T 44 || 22. 3 Ex 20(9. 10) 11b 3117b Dt 514 129. 10 Sap 47 (85): (J 517) ***†H 4**4. 10 Ap 1413 | 4 cf. 51 | 6 Jr 2526 Ps 10430: M 163 **L 12**56 2135 A 1726 | 7ac. 8a cf. 126a. 27a | 7 319b 1827 Ps 10314 Eccl 127 Sap 71a 158. 11 Sir 171. 32 3610 4916: ***†1K 15**45. 47 2K 47 | 7b Nm 1129 Eccl 127b 1R 1721a LXX Js 6311b Ez 375. 6. 9. 14 Sach 121b (cf. Js 112): **J** 334 739 **20**22 1K 212 611 2K 122 55 (E 113. 14) 1Th 48 Jk 45 | 7bc Js 425b 5716 Pr 2412b Job 328b 334 Sap 121 2Mcc 722. 23 1446 Jub 124c: J 2022 **A**

1725 Jk 45 Ap 1111 | 7. 8. 21–25 cf. 127b | 8. 9 Js 513 Ez 2813a 318. 9 Ps Sal 142 [Sir 4416b lat] Ap Bar 46 Sib Pr 85. 86 4Esr 852 : L **23**13 2K 124 Ap 27 | 9 33. 22. 24 Pr 318 1130 1312 154a Hen 251–5 sl Hen 82 : Ap 27 222. 14. 19 | 10 2619 Lv 145 Jdc 1519a Js 5811 Jr 213. (18) 1713b Ez 471–12 Jo 418 Sach 131 148 Ps 3610a 421. 2 Pr 1314 184 Ap Bar 397a Hen 481 cf. Js (3316) 551a: **J** **4**10 737–39 E 418 **Ap** **7**17 216 221. 17 | 15 319a Pr 1211 Jub 316a : 2Th 310–12 | 16. 17 31ss Pr 917 : R 78. 11 | 17a 35b. 22 1R 39 Js 715. 16 : H 514 | 17b 36. 19 Nm 273 Ez 338. 10. 14 Hos 67 MT Job 3023 Eccl 127a Sap 224 : R 512. 11–16 623 1K 1521. 22 1T 214 H 927 | 20 cf. 126b. 28 | 23 2914 2S 1913. 14 Jub 36 : R 1114 1K 615 1227 E 425 530 | 23. 24 Jub 37 : ***M** **19**5 *Mc 107. 8 ***1K** **6**16 *E 531 || **3**1 : †**M** **10**16 | 1ss cf. 216.17 | 1–7 Job 16ss 21ss Hen 694–7 : M 43–11 Mc 113 L 42–13 2231 1K 75 1013 2K 211 H 218 415 Jk 114 1P 58 | 1–7. 13 (cf. 34) 1R 2222 Sir 212 2524 4Mcc 188 Hen 696b sl Hen 3017 316 : †R 711 †2K 113 †1T 214 2T 222 H 313 1J 38 Ap 129 202 | 3. 22. 24 cf. 29 | 4 1R 2222 Sap 224 Hen 696 : **J** 844 R 1620 2K 113 1J 38 Ap 129 202 | 5a 96b (cf. 126a. 27ab) (Dt 3329b 1S 2615 2S 723 1R 823 2Ch 614) Js 1414 Jr 106. 7 Ex 1511 Ps 3510 7119b 868 1Ch 1720 [2Mcc 912b] : Jk 39 2P 14 †1J 32 †**Ap** **13**4 1818 | 5b. 22 cf. 217a | 6 Ex 2017 Dt 518 : Jk 114. 15 1J 216 | 6. 19 cf. 217b | 14–19 529b Eccl 12. 14 21. 11. 17. 19. 23. 26 : **R** **8**20 | 15a : R 1620 | 15b : Ap 1217 | 16a cf. Js 138 | 16b (1812 1S 18 LXX) : **1K** 113 †**1**434 †E 521–24. 33 †K 318 †1T 211. 12 †T 25 †**1P** **3**1. 5. 6a | 17 : †**H** **6**8 | 18 Hos 108a Js 52. 4. 6 : †**H** **6**8 | 19a cf. 215 | 19b (cf. 27) 53 Sap 71 : 1K 1548. 49 | 20 41 Tb 86 : 2K 113 1T 213 | 22 : J 633. 50. 51. 58 || **4**1 cf. 320 | 4–8 : M 2335 L 1151 †**H** **11**4 1J 312 Jd 11 | 5. 7. cf. Js 115 | 7 Ps 119133 Sir 1830 4Mcc 721. 22 : **R** **6**12. 14 G 516. 24 E 23 422 | 10 Jub 43 Hen 226. 7 (cf. Js 59) : H (114) 1224 (Ap 610) | 11 Nm 1630. 32 : Ap 1216 | 24 : M 1821. 22 | 25. 26 cf. 1Ch 11–27 | 26 128 3320 Dt 47c 2S 224 1R 1721b 2R 511 Hos 77 Jo 35a Zph 39b Sach 139b Ps 144b 184 5015a 535 11613b 14518b Job 2710 Sap 114a Sir 210c 5110a Ps Sal 61. 2 911 151 1Mcc 737 : ***A** **2**(17–)21 759 †914. 21 †2216 ***R** **10**13(12–14) †1K 12 2K 123 †2T 222 1P 117 || **5**1 24 LXX : **M** **1**1 | 1. 2 cf. 126a. 27ab : †**1K** **11**7 | 2 cf. 127b : ***M** **19**4 *Mc 106 | 3 (cf. 319b) 63. 5 821b Js 4327 488 Jr 179 Ps 143 517 534 584 7839 Job 144 1514 Sap 1210. 11 : M 1519 **J** **3**6 92. 34 **R** **7**14. 18. 21 Jk 32 | 3–18 cf. 1Ch 11–3 | 3–29 cf. 1Ch 11–27 | 22. 24 Sir 4416 4914b Sap 410(–14) Hen 151 7114 : †**H** **11**5. 6 | 24 cf. 2R 211 | 29a cf. Sir 5123. 26. 27 | 29b cf. 314–19 || **6**1. 10 cf. 1Ch 11–27 | 1–4 (cf. Sir 167ss) Hen 104. 5. 11–14 543–5 881. 3 sl Hen 71 Jub 510 105. 7. 9 : E 49. 10 1P 319. 20 2P 24 Jd 6 | 2 : 1K 1110 | 2. 4 Ps 291 897 Job 16 21 387b Dn 325 (92 ϑ′) : H 15 | 3. 5 cf. 53 : R 714 | 8 183 etc Ex 349a Pr 122 Sir 318b : **L** **1**30 A 746 | 8. 9 : H 117 | 9a 71 Ez 1414–20 Sap 104 147 Sir 4417 Hen 671 sl Hen 351 Jub 720ss : H 117 2P 25 | 9b cf. Lv 1144. 45 | 11–13 76. 7. 21–23 818 Sap 104 146 Hen 102 sl Hen 343 : †**M** **24**37–39 †L 1726. 27 H 117 1P 320 2P 25 36 | 12 Js 405. 6 4926c Jo 31b : **M** (33) 2422 Mc 1320 L 36 **J** **17**2 **A** **2**17 **R** **3**20 1K 129 1539

G 216 (Jk 110. 11) 1P 124 || 71 (cf. 69[ab]) Job 11. 8 sl Hen 91[b]: L 16 225 | 6. 7. 21–23 cf. 611–13 : M 2438. 39 || 818 cf. 611–13 | 21[a] Ex 2918 Lv 19. 13. 17 614 Nm 153 282 Ez 2041[a] Sir 328: 2K 214–16 †E 52 Ph 418 | 21[b] cf. 53 || 92 cf. 126[b]. 28 | 3 cf. 129: R 142ss | 4 Lv 317 52[a] 726. 27 1710–16 1926 Dt 1216. 23–25 1523 1S 1433 : A 1520. 29 2125 | 6[a] Ex 2112 Lv 2417 Nm 3516–21. 30 Dt 1911–13: M 2652 Ap 1310 | 6[b] cf. 126[a]. 27[ab] 35[a]: †1K 117 | 12–17 cf. Ez 128[a] | 26 1S 2532 1R 148 815 Js 2923[d] Ps 286 4114 6820 7218 10648[a] 1246 13521 1441 Dn 328[a] (95. 52ss LXX) 1Ch 1636[a] 2910–12 2Ch 211[a] 64 Hen 771 (cf. Ps 247–10): [M 613] Mc 1461 *L 168[a] (A 1317[a]) R 125[b] 95 2K 13 1131 E 13 1P 13 || 101. 22–25 cf. 1Ch 11–27 | 2 cf. Ez 382—3916 | 24 1112: L 336 || 114 cf. Js 1411. 13. 15 | 10–27 cf. 1Ch 11–27 | 12 cf. 1024: L 336 | 30 152. 3 1810. 11 : A 75 | 31 Jub 1215: †A 74[a] | 31–124 Jub 1215ss: A 72–4 | 32 125 Jub 131: †A 74[b] || 121. 4 Jub 1222 cf. Js 524. 11: *A 73 †2K 617[a] H 118 | 1–3 155 172. 4–7. 19 1818 2217. 18 264[c] 2814 Mi 720 (cf. Gn 123 127): L 155. 72. 73 A 325 R 413. 16 G 38. 9. 16 H 614 | 2. 3. 7 cf. 2216. 17 | 3 1818[b] 2218 264 2814 Ps 7217 Sir 4421. 22 Jub 1223 1815: *A 325 *G 38. 9 (Ap 17[b]) | 5 cf. 1132: †A 74[b] | 6. 7 3318. 20 Dt 1129 274–7. 12. 13 Jos 830–35 2Mcc 62 : J 420[a] | 7[a] 171[a]: †A 72 | 7[b] 1315. 17 1518[a] 178 2217[c] 247 264[b] 2813[b] 484[b] Ex 64 3213[b] 331[b] Dt 3249 344 Jub 133: †A 75[b]. 17. 45 †R 413. 16 *G 316. 29 H 12 1116 | 7. 8 135. 15. 18 1413 178 18 1. 9 234 2467 263. 25 284 3317. 19 3512. 17 1Ch 1619 : H 119 | 8 cf. 426 | 18 : L 248 || 133. 15. 18 cf. 127. 8 | 10 cf. 1924. 25 | 15. 17 cf. 127[b]: A 75[b] †R 413. 16 | 18 cf. 2316–20 || 1413 cf. 127. 8 | 17–20 : †H 71–10 | 18–20 Mi 66 Ps 473 573[a] 7856 Dn 326. 32 (93. 99 LXX) 518. 21 3(1)Esr 630 819 Sir 79 2423 2Mcc 331 3Mcc 79 Jdt 1318 Ass Mos 107[a] cf. Nm 2416: Mc 57 L (142) 828 A 1617 H 71 (–10) | 19. 22 Js 5416[ac] Ml 210 Ps 339[b] 8913 10219 1485 Dn 434 LXX Jdt 912 Sap 114[a] 223 1117 133[b] Sir 171 181[b] 248[a] 3610[a] 4914 2Mcc 124 3Mcc 29[a] Bel 5[c] Ps Sal 1813 cf. Gn 11[b](ss): Mc 1319 R 125 1K 119 (1545. 47) E 210. 15 39 424 K 116 310 1T 43 1P 419 †Ap 411 105. 6 | 20 Lv 2730 Nm 187. 20–28 2Ch 314. 5 : M 2323 L 1142 H 74. 5. 11 | 22 Dt 3240[a] Dn 127[b] (Ez 205. 6. 15. 23 367): †Ap 105. 6 || 151[a] Ex 33 : M 179 A (731) 910. [12] 103. 17. 19 115 129 169. 10 189 | 1[b] 2624[b] Dt 121. 29 Jos 19 Js 4110. 13. 14 435 442[b]. 8[a] Jr 18[a] Dn 1012 Tb 1217[a] (cf. Jo 221. 22): M 177 Mc 650 L 113[a]. 30 210 510 1232 J 620 1215 A 910 189. 10 2723. 34 Ap 117 210 etc | 2: R 44 | 2. 3 cf. 1130: A 75[b] | 2[a]. 8 Jr 16 410 Jdt 912[a] Sap 67[a] 133[a] Dn 337 (Or As 14) Ep Jr 5[b]: L 229 A 424 (2T 221) 2P 21 Jd 4 Ap 610 | 2[b] Nm 2029[a] Tb 36 Sir 331: L 229 | 5 (cf. 121–3) 1610 172. 20 2217[a] 264[a] 3213 484[a] Ex 3213[a] Dt 110 1022[b] Jos 114 2S 1711 1R 420 Js 1022[a] 4819[a] 512 Jr 158 3322 Hos 21[a] 1Ch 2723 Dn 336 (OrAs 13) Sir 4421 1Mcc 111 (Gn 4149 Jdc 712 1R 59 Ps 7827 13918 Job 63 Sir 12 Or Man 9): *R 418 †H 1112 Ap 208 | 6 Ps 10631 1Mcc 252 Sir 4420: *R 43ss. 22–24 104 *G 36 Ph 39 H (219) 1117 *Jk 223 | 8: L 118 | 12 cf. 355 | 13. 14 (cf. 234) Ex 1240. 41 Jub 1413. 14: *A 76. 7 †1317 (19. 20) †G 317 | 16 Dn 823 2Mcc

614: M 2332 **1Th 216** | 18a cf. 127b: †**R 413.** 16 | 18b Dt 17 1124 Jos 14: **Ap** 914 1612 || 164 cf. 3023 | 4. 8 2R 53 Pr 3023 MT: (2J 1. 5) | 7 Jdc 612 133 1R 195. 7: M 120. 24 213. 19 282 L 111 29 (2243) J [54] (1229) A 519 [730] 826 103 127. 23 2723 (G 414) | 10 cf. 155 2216. 17 | 15 212. 9: G 422 || 171a cf. 127a: †**A** 72 | 1b cf. Am 313 | 1c cf. Lv 1144. 45 | 2. 20 cf. 155 | 2. 4–7. 19 cf. 121–3: **L 155** | 4. 5b 1818 Js 418b 512a 6316b Jr 3326 Ps 1056a [Jdt 826] Sir 4419 Or Man 1. (8): M 39 L 38 1316 1624. 30 199 J 833. 37. 39. 53. 56 A 72 1326 *R 41. 17 (11–18) 97 111 2K 1122 G 37. 16. 29 **H 216** Jk 211. 21 | 5a. 15 3228. 29 3510: (M 1618) Mc 316 J 142 A 139 | 5b. 6 cf. 2216. 17 | 7 cf. Js 553: **L 155** | 7. 8 cf. Ex 67 | 8 cf. 127b. 7. 8: †**A** 75b. 45 †**R** 413. 16 | 9–14. 23 214 Lv 123: **L 159a** 221 J 722 A 78 151 (2121) †**R 411** Ph 35 | 14 Lv 2329 Nm 1530b: **A** 322. 23 | 16–19 1810–14 211–3: G 423 H 1111 | 17 1811. 12: **L 118** †R 419 †H 1112 | 19 cf. Jdc 133. 5: **M 121** | 19. 21: G 424 | 24–26 (cf. 156): R 410 || 181. 9 cf. 127. 8 | 3 cf. 68 | 3ss 192. 3 Jdc 611ss 133ss 199. 18ss 1S 2823 2R 48 Job 3132: M 2535. 38. 43. 44 L 1038 2429 A 1615 R 1213 H 132 1P 49 | 3. (17) cf. Js 418b: †**Jk 223** | 4 192 2432 4324 Jdc 1921 1S 2541: **L 744** J 135. 6 8 1T 510 | 6: M 1333 L 1321 | 10. 11 cf. 1130 | 10–14 cf. 1716–19 | 10. 14: *R 99 | 11 Jdc 132 1S 12 2R 414–17: L 17. 18 | 11. 12 cf. 1717: **L 118** | 12 cf. 316b: †**1P 36b** | 14 Jr 3217. 27. Sach 86 Ps 339 1153 1356 14715–19 Job 422 2Ch 1410 Sap 1123b 1218 Jdt 95. 6: †**M** 88 **1926** †Mc 1027 †1436 *L 137 77 †1827 R 421 | 18 cf. 121–3 2216. 17 | 18a cf. 174. 5b 2216. 17 | 18b cf. 123: ***A 325** ***G 38.** 9 | 19 Dt 49 67. 20–25 1119 Ps 784: E 64 | 20. 21 (cf. 1924. 25) Jr 519 Jon 12: Ap 185 | 23. 25 cf. Ex 237 | 23ss 2017 Nm 112 1R 136 1720. 22 2R 433–35 Job 428: J 179. 20 Jk 516 1J 516 | 25 Js 113. 4 421c. 3b Ps 79 99 506 5812 675 758a 821 942a 9610. 13 989 (cf. 9613) Pr 2914 1Ch 1633 Dn 327. 28 (Or As 4. 5) Sir 4526b Ps Sal 1731 Hen 504: **J 130** 522. 27 †**A 1731** R 22 36 H 1223 1P 223 Ap 1911 | 27 cf. 27 || 192 cf. 184 2. 3 cf. 183ss | 5 (cf. Lv 1822): 2P 210 Jd 8 | 6ss. 29 Sap 106. 7: 2P 27 Jd 7 | 11 1S 59 302. 19 2R 232 2526 Jr 613a 810 3131b Jon 35b Ps 11513 (Job 319 2Ch 1513 1830): (**M 1241 L 177**) A 810 2622 **H 811** Ap 1118 1316 195. 18 2012 | 14. 15 cf. Js 524. 11: †**2K 617a** | 15. 16. 24. 25 Sap 106 (Ps 116): †**L 1729** Jd 7 | 15–17 2812 322. 3 Jdc 611ss 133ss 1R 195–8 Ps 348 9111. 12 10320 Dn 328b (95 LXX) 623 710b 1010: ***M 46** L 119 *410. 11 A 1211 H 114 | 16 cf. Job 16 | 17. 26: **M 2418** Mc 1316 †L 1731. 32 | 19: L 158 | 21 Lv 1915 Dt 116. 17 1017b 1618–20 1S 167a Js 113. 4 Sach 79 Ml 29 Ps 822–4 Pr 2423 Job 1310 3222 3419 2Ch 197 Sir 3215. 16 Sap 67a Tb 32 Ps Sal 219 Hen 638 Ass Mos 55: M 2216 Mc 1214 **L 2021** †**J** 724. 51 815. 16 A 1034 1731 233 **R 211** G 26 E 69 K 325 Jk 21. 9 1P 117 Jd 16 Ap 1911 | 24 (cf. Jr 731–33) Lv 101. 2 Nm 1635 1R 1838 2R 110. 12 Sir 481. 3 Js 349. 10 3033 (6624) Ez 3822 Ml 319 Dn 36 711 Ps 116 2110 10618 Jdt 1617bc Hen 489 9025. 26 sl Hen 102: M 2541 (**Mc 948**) †**L 954** H 1027 †**Jk** 53 **Ap** 115 1313 1410. 11 1920 ***20**9. 10. 14. 15 218 | 24. 25 1310 1820. 21 Dt 2922 (Hos 118) Js 19 39 1319 Jr 2016 4918 5040 Ez 1648–50 (233. 8. 19. 27) Am 411a

Zph 29 Thr 46: M 1015 1123. 24 L 1012 1728. 29 *R 929 (H 68) 2P 26 Jd 7 Ap 118 | 26 Sap 107: (M 2418) †L 1732 | 28 cf. Ex 1918b (Js 3410): †Ap 1411 | 29 cf. 6 ss | 37. 38 etc: M 1123 2815 A 2026 R 118 2K 314. 15 H 37 etc || 206 3111 Nm 126 Job 3315 Jo 31c: M 120 212. 13. 19. 22 2719 | 11 cf. Ps 362 | 17 cf. 1823 ss. || 211–3 cf. 1716–19 | 1–3. 12 cf. 1Ch 134 | 2. 9 cf. 1615 | 4 cf. 179–14. 23: L 159a | 9: G 429 | 10–14 (Jdc 112): M 812 (1338) J 835 *G 430 | 11 427. 30 Dt 117c: J 660 (Jd 15) | 12: M 12 L 334 R 413. 16 *97 G 316. 29 *H 1118 | 33 Js 4028 Bar 48. (10) Sus 35. [42] Dn 54 LXX Ps 932 2Mcc 125c Sir 3622 Jub 138 2515 Ass Mos 107b Sib 3698 5358. 360 (cf. Js 96 Ps 14513): R 1626 1T 117 [Ap 153. 4] || 225 Jdc 618 Jub 184: M 2636 Mc 1432 (L 2241) | 6 Jr 1119 Jub 185: J 1917 | 9(1–10) Jub 188 Sap 105: H 1117 †Jk 221b | 12: M 2650 Mc 1446 L (962) 2019 2112 J 730. 44 A 43 518 121 2127 | 12. 16 Jub 1811: J 316 †R 832 | 16: L 172. 73 | 16. 17 263. 4 (122. 3. 7 1610 175b. 6 1818a) Jub 1815 Js 512c: L 155 172. 73 *H 613. 14 | 17. 18 cf. 121–3 | 17a cf. 155: *R 418 | 17b (cf. 155) 3213 Jos 114 Jdc 712 1S 135 2S 1711 1R 420 Js 1022a 4819a Jr 3322 Hos 21a Dn 336 (Or As 13) 1Mcc 111: R (418) 927 H 1112 | 17c cf. 127b: †R 413. 16 | 18 cf. 123: *A 325 G 38. 9 || 232 5010 2S 331 Jr 916. 17 Mi 18 Sach 1210–14 1Mcc 270 920: M 923 †2430a Mc 538 L 852 2327 *J 1934. 37 A 82 *Ap 17b | 4 (cf. 127. 8) 1513 2437 284 474. 9 (Ex 222) Lv 2523b Ps 3913. (14) 10511. 12 11919. 54 1Ch 2915 Sap 1910: †A 76. 7 †1317 †E 219 †H 119. 13 1314 †1P 11. 17 211 | 16–20 259. 10 3318. 19 (1318 3527) 4730 4821. 22 4929. 30 5013. 24. 25 Ex 1319 Jos 2432 Sir 5026 Jub 4515 469: †J 45. 12 †A 716 H 1122 || 243 1R 2216: M 2663b Mc 57 | 7 cf. 127b: †R 413–16 | 12 (cf. Ps 10313. 17) Ex 206a Dt 510a 2S 26 1R 36a Rth 18 Tb 817b: L 172 1037 | 32 cf. 184 | 37 cf. 234 | 55 cf. Dn 112. 14 | 67 cf. 127. 8 || 259. 10 cf. 2316–20 | 21: R 910 | 22: L 1 41. 44 | 23: *R 912 | 24 3827: L 157 26 | 24–26 cf. 1Ch 134 | 29–34 Jub 243–5: †H 1216 || 263. 25 cf. 127. 8 | 3. 4 cf. 2216. 17: *H 613. 14 | 4a cf. 155: *R 418 | 4b cf. 127b: †R 413. 16 | 4c cf. 121–3 123: *A 325 *G 38. 9 | 11 cf. Lv 2416: M 2665. 66 | 12: M 138 Mc 48 L 88 | 19 cf. 210 | 24a cf. Ex 32. 6. 15. 16 | 24b cf. 151b: L 113a. 30 || 2727 Dt 3313 Js 5510 Jub 2622: H 67 | 27–29. 39. 40 Jub 2621 ss: H 1120 | 29 cf. Ps 10928 | 30–40 (38 MT) Jub 2625 ss: (2K 910a) H 1217 | 35 Jr 527 1Mcc 816 Jub 2630: 1P 21 || 283 cf. Am 313 | 4 cf. 127. 8 231: †E 219 | 12 (cf. 1915–17) Sap 1010: †J 151 | 13a cf. Ex 32. 6. 15. 16 | 13b cf. 127b | 14 cf. 121–3 123: *A 325 *G 38. 9 | 15 (cf. 392. 3. 21. 23) Dt 431a 316. 8 Jos 15 1R 857 Js 4110. 17 431. 5 Jr 18b. 19b Ps 3728 9414 Esr 99 Neh 917c. 19a. 31a 1Ch 2820b Sir 5114 2Mcc 616 716 cf. Ps 1610 222: M 1820 2820 A 1810 (L 113a. 30) 2K 49 *H 135 | 20: 1T 68 || 292: Ap 91 | 14 cf. 223 | 32 1S 111a Ps 1135–7 1386: L 148 1K 13. 4 76 || 32–35 305–24 cf. 1Ch 134 | 13 Ml 312 Sap 216b (Ps 7217 cf. Ps 11): L 148 (G 38. 9) Jk 511 | 23 164 1S 15. 6 Js 41c 541. 4. 6: L 125 || 3111 cf. 206 | 30: L 2215 || 322. 3 cf. 1915–17 | 11ab 2S 718: L 1519. 21 1710 1K 159 E 38 1T 115 | 11a 2S 26 1520

Js 2610 LXX Neh 933 Tb 46 136: **J 321** 1J 16 | 13 cf. 155 2217b | 25 ss cf. Hos 124. 5 | 28. 29 cf. 175a. 15 | 31 3310 Ex 2410. 11. 17 3311. 13. 18 3429 Nm 128b 1414a Dt 51. 21 3410 Jdc 622b Ps 117 1715 423b Job 1927 Js 65 3811 (528) Sir 453c (cf. Ex 3318 ss): M 58 **J 114** 646 1140 1245 149 2018. 25 1K 1312 (**2K 57**) H 1214 1J 32. 3 Ap 224 || **3310** cf. 3231 | 11 Jdc 115 1S 2527 2R 515b: 2K 95 | 17. 19 cf. 127. 8 | 18. 19 cf. 2316–20: †**A 716** | 18. 20 cf. 126. 7 | 20 cf. 426 || **347** Ps 10916 Sir 1212 141: A 237 | 26a cf Jr 4610b | 26ab cf. Dn 323–25 | 29 366 LXX Tb 1010 Bel 32 2Mcc 811: Ap 1813 || **355** 1512 Ps 10538 Esth 92 1Ch 1417 1Mcc 235: L 112. 65 526 716 837 A 243 55. 11 1917 Ap 1111 | 10 cf. 175a. 15 | 12.17 cf. 127. 8 | 17 cf. Jo 221. 22 | 18. 22–26 cf. 1Ch 124 | 19 cf. Jr 3115 | 22–26 468–27 493–28 Ex 12–4 Jos 215 1Ch 21. 2 41—840 Ez 481–7: M 12 A 18 Ap 75–8 | 27 cf. 2316–20 || **366** cf. 3429 || **373**: J 1923 | 9 Eccl 122 Cant 610: Ap 121 | 11 1S 2113 Ps 11911 Dn 728: **L 166a** 219. 51 | 11. 28 454 Ps 10517 Jub 392: †**A 79** | 18 cf. Ps 21. 2 | 35 cf. Jr 3115 || **388** Dt 255. 6: †**M 2224** †Mc 1219 †L 2028 | 17. 18. 20: 2K 122 55 E 114 | 26 Job 331. 2 352: L 1814 | 27 cf. 2524 | 29. 30 cf. 1Ch 24 || **392**. 3. 21. 23 (cf. 2815) Jub 394. 12 409: †**A 79** 1038 | 20 cf. 2R 223 | 21 4137–46 426 Ps 10521 Job 3912 405–8: †**A 710** || **407** Sir 2523a (cf. Js 583–9): M 616 L 2417 | 19 Dt 2122. 23 Jos 829a 1026: L 2339 A 530b 1039 1329 *G 313 1P 224 || **4113** Jr 5019 Ez 1722–24 Ml 324a Dn 433 1Mcc 153 Sir 4810c Ps Sal 1723: M 1711 Mc 912 **A 16** 321 | 37–46 cf. 3921: †**A 710** | 42 Sach 34 Ez 1610 11: L 1522 | 49 cf. 155 | 54–57 425 Ps 10516 Jub 421–3: †**A 711** | 55: **J 25** || **421**. 2. 4 Jub 424 ss: †**A 712** | 5 cf. 4154–57: †A 711 | 6 cf. 3921 | 7. 30 cf. 2111 || **432–15** 451. 3. 4. 16 471–10 Jub 4215 ss 4314. 15: †**A 713** | 24 cf. 184 | 26 cf. Ps 7210. 11. 15 || **4417** cf. Jos 2229 || **451**. 3. 4. 16 cf. 432–15: **A 713a** | 4 cf. 3711. 28 | 5. 7 5020: J 1150 1814 R 38 Phil 15 | 9–13. 24 4626. 27 Ex 15 Dt 1022a Jub 4316 ss 44: †**A 714** | 14. 15 4629: L 1520 A 2037 | 15 2S 1433 155: L 738. 45 1520 A 2037 | 27: 1Th 38 || **466** (1–7) Ps 10523 Jub 451 468: †**A 715** | 8–27 cf. 3522–26 | 12 cf. 1Ch 24 | 26. 27 cf. 459–13. 24: **A 714** | 29 cf. 4514. 15 | 30 Jr 345 Tb 119: **L 229**. 30 || **471–10** cf. 432–15 | 4. 9 cf. 234: †**E 219** | 29 Ex 346 2S 1520 Ps 2510a 366 4011 5711 8511 8615 8915. 25 923 1005 1085 1151b 1172: **J 114**. 16. 17 | 30 cf. 2316–20 | 31: *****H 1121** || **481**. 8–21: H 1121 | 4a cf. 155 | 4b cf. 127b: **A 75b**. 45 | 14–20 (Nm 810 2718. 23 Dt 349c 2R 434 1316) (Ex 2910. 15. 19 Lv 14 32. 8. 13 424. 29. 33 1631 2414 Nm 812 Sus 34): M (918) 1915 Mc (523 65 732 823. 25) 1016 A 817 133 (66 912. 17 196 288 1T 414 522 2T 16 H 62) | 15 cf. Ps 231 | 21. 22 cf. 2316–20: †**J 45** || **491** Dt 430a Js 22 Jr 2320 Ez 3816 Hos 35c Mi 41 Dn 1014 Ass Mos 71: **A 217** 2T 31 H 12 Jk 53 1P 15. 20 2P 33 Jd 18 | 3a cf. Ex 422 | 3b Jr 23b (cf. Gn 11a): Jk 118 (**K 118**) | 3–28 cf. 3522–26 | 8 cf. Js 22. 3 | 9. 10: (**R 13**) †H 714 †Ap 55 | 10 Dt 1815–19 Js 532 Ps 408b: L 2427. 44 J 145 539. 46 A 318 R 12 H 107 | 11 Ex 1910. 14: Ap 714 1913 2214 | 29. 30 cf. 2316–20: †**A 716** | 23 LXX: Mc 619 L 1153 | 33 Ex 16 Jub 4513: †**A 715** || **5010** cf. 232: **A 82** | 13. 24. 25 cf. 2316–20: †**A 716** | 20 cf. 455. 7.

2. Das zweite Buch Mose.

Ex 11. 2 cf. 1Ch 134 | 2-4 cf. Gn 3522-26 | 5 cf. Gn 459-13. 24: †**A** 714 | 6 cf. Gn 4933: **A** 715 | 7. 12 Ps 10524 Jub 461: †**A** 717 1317 | 8 Jub 467: †**A** 718 | 9. 10. 15. 16. 22 Ps 10525 Jub 472: †**A** 719 †H 1123 Ap 124 || **2**2 620 Jub 471: †**A** 720 †H 1123 | 3. 5. 10 Sap 1114 185 Jub 474-8: †**A** 721 †H 1124 | 11 (77) Jub 4710: †**A** 723 H 1124 | 11. 12 Jub 4710: †**A** 724 [H 1123] | 13. 14 Jub 4711. 12: ***A** 726-28. 35 | 14 Sir 53a Jub 4712: M 2123 Mc 1128 L †1214 202 ***A** 727. 35 | 15 cf. 1028. 29 | 15. 22 31 183. 4: †**A** 729 | 22 cf. Gn 234: **A** 76. 7 | 23 cf. Js 59: †**Jk** 54 | 24 cf. 35. 7. 8. 10: †**A** 733. 34 || **3**1 cf. 215. 22 | 1. 2 Dt 3316: ***A** 730. 35 | 2 cf. Js 6615. 16: †**2Th** 18 | 2. 6. 15. 16 45 Gn 2624a 2813a Jub 1224: ***M** 2232 *Mc 1226 *L 2037 **A** †313 †530 *732 †2214 H 1116 | 3 cf. Gn 151a | 3. 4. 6. 15 (cf. 32. 6. 15. 16) Jub 4821: L 215 J 929 ***A** 731. 32 | 5 cf. Ps 26 | 5. 7. 8. 10 224 65 419a Jos 515: ***A** 733. 34 | 6. 15. 16 cf. Gn 2624a | 6b 1R 1913b: A 732 | 9 cf. Js 59: †**Jk** 54 | 10 1241. 51 331a Jos 2417 Mi 715: †**A** 736 †H 1127 Jd 5 | 12: **A** 76. 7 (613) | 14: J 858 †**Ap** 14a. 8 48 1117 165 | 16 431 Ps 1064 Jr 325 Rth 16 Sir 4614: †**L** 168b. 78 716 | 16. 18 etc Dt 1912 etc 1Mcc 126 2Mcc 444: **A** 521 | 20 93 1S 56. 7. 9. 11 Ps 324: A 430 1311 || **4**5 cf. 32. 6. 15. 16 | 10-16 630—72: (L 2419) **A** 722 | 11 cf. Js 69. 10: J 939 1021 | 12 Jr 17 Pr 161: M 1019. 20 Mc 1311 L 1211. 12 2115 | 15 2830 Lv 88 Nm 2721 Dt 338 1S 239 ss 307. 8 Esr 263b Neh 765b: J 1151 | 19a cf. 35. 7. 8. 10: **A** 733. 34 | 19b Jr 217b (1R 1721c): **M** 220 | 21 73. 13. 14 811. 15 912a 1020. 27 1110 144. 8. 17 Dt 230 Jos 1120 Sir 3012 (Ps 958): †**R** 918b H 37 ss | 22 Jr 319b Ps 8928a [Sir 3617] Jub 220b Gn 493a Dt 2117: **R** 829 K 115. 18 H 16 1223 Ap 15. [17] [28] 314 | 22. 23 (cf. Dt 141 326) Jr 319. 20 Hos 111b 2S 712-14 1Ch 1711 ss (2210b 286) Ps 22. 6. 7 8927. 28 Pr 312 2326a Sap 213. 16-20 1813 Sir 410b Ps Sal 1723c: **M** *215 †317 43. 6 1433 1616 †175 2743b. 54 Mc †1[1·] 11 †97 1436 1539 L 132 322 43. 9 †935 2270. 71 J 134 518 †1036 †197 A [837] 920 1333 R 14 510 83. 29 94 156 1K 1528 **2K** 13 *618 1131 G 116 220 E 13 K 13. 13 1Th 110 **H** *12. 5 [213] 36 414 *55. 8 66 73. 28 1029 1P 13 †2P 117 1J 222-24 39. 23 49. 10. 15 55. 9-13. 20 Ap 218 †217 etc etc | 31 cf. 316: †**L** 168b || **6**1. 6 1314. 16 148 3211 Dt 434b 515: †**A** 1317 | 3 cf. Am 313 | 4 cf. Gn 127b | 5 cf. 35. 7. 8. 10: †**A** 733. 34 | 7 (cf. 195 ss) Lv 2612 Dt 2912 Jr 723 114 247b 3022 3133b 3228 Ez 1120 1411b 3424. 31 3628 3723b. 27b Hos 225 Jo 227b Sach 88 139c Ps 957a Bar 235 Jub 219 (Gn 177. 8 Ex 2945b Dt 2617. 18 Js 638a): ***2K** 616 †H 810 †Ap 213. 7 | 20 cf. 22 | 30—72 cf. 410-16 || **7—11** 1318 1421-31 154. 22—177 Nm 12 1ss 141 ss 161 ss 207 ss 216 ss Ps 7843-53 10527-36 1067-11 Sap 1018. 19 194-8 Jub 485 ss: †**A** 736 †H 1129 (Ap 133) | 3 Dt 434a 719 132 2846 292 Js 818a 203 Jr 3220. 21 Ps 7843 10527 1359 Dn 332 (99 LXX) 434a LXX 627 ϑ' Sap 88b 1016b Jub 4812: M 2424 Mc 1322 J 448 **A** 219. 22. 43 430 512 68 736 143 1512 R 1519 2K 1212 2Th 29 H 24 | 3. 13. 14 cf. 421: †**R** 918b | 7 (cf. 211) Jub 481: A 723. 30 | 11

(cf. Lv 101. 2): Ap 1313 | 11. 12. 22: A 138 2T 38 | 12 814. 15 911: 2T 39 | 17–21 Ps 7844 Hos 43: Ap 88. 9. (10.11) 116 163.4-6 | 27—82: Ap 1613 | 27—1110 1S 48: Ap 116 || 81 ss cf. 7—11 | 4. 24 928 1017 4Mcc 411: A 824 R 1530 2K 111 E 618. 19 K 13. 9 43 2Th 111 31 Jk 516 | 6 1029: M 2625. 64 2711 Mc 152 L 233 J 1837 | 11: A 320. 21 2T 116 | 11. 15 cf. 421: †R 918b | 14. 15 cf. 712 | 15: L 1120 || 91 ss cf. 7—11 | 3 cf. 320 | 8–11 Dt 2827. 35 Job 27: Ap 162 | 11 cf. 712 | 12a cf. 421: †R 918b | 12b 1235: M 2710 | 12b 1235: M 216 2619 2710 | 16 (1R 154 Pr 294): *R 917 | 23 (18)–26 Js 282 Ez 1313 3819–22 396 Jo 33b Sap 522: Ap 87 1119 1410 1621 1920 209. 10. 14. 15 218 | 28 cf. 84. 24 | 29 cf. Ps 241 || 101 ss cf. 7—11 | 4. 12–15 cf. Jo 11—211 | 17 cf. 84. 24 | 20.27 cf. 421: †R 918b | 21–23 Ps 10528 Js 822 1310 2423a 503 Jr 1316 159 Ez 327. 8 Jo 22. 10 34a 415 Am 89 Zph 115b Sach 146. 7 Job 97 Ass Mos 105 Sib 5346–349 (cf. Js 1310 599. 10): M 2429 2745 Mc 1324 1533 L (2125) 2344. 45 A 220 Ap 612 812 91. 2 16(8. 9.) 10 | 28.29 1413. 14 (215): H 1127 | 29 cf. 86 || 111 ss cf. 7—11 | 5: M 2441 L 1735 | 10 cf. 421: †R 918b || 121–28 2315 3418 Lv 234–8 Dt 162a: M 2617 Mc 1412 L 227 1K 57 H 1128 | 3. 6. 7: J 121 1914. 34. 37 1K 57 | 5a cf. Lv 1144. 45 | 5b cf. Lv 110 | 5–7. 11. (13.) 21. (22. 23.) 27 Lv 110. 11 2220. (21) 23(5.) 12. (13) Nm 92. 4. 5. 10. 13. 14 Js 537. (9–12) Jr 1119a: L 2219 J 129. 36 1936 A 832 R 12 1K 57 H 914 1128 1P 119 Ap 56. 8. 9. 12. 13 61. 16 79. 10. 14. 17 1211 138. (11) 141. 4. 10 153 1714 197. 9 219. 14. 22. 23. 27 221. 3 | 10 LXX 46 Nm 912 Ps 3421: *J 19(33.) 36 1K 57 | 11 Js 115 Jr 117 Pr 3117: L 1235 †E 614a 1P 113 | 12. 13. 23 2S 2416 1Ch 21(12.) 15 Sap 1825 (Ps 7849–51 2Ch 3221 Sir 4821): 1K 1010 †H 1128 | 13. 22 cf. Lv 146. 7. 14 | 14 139 Dt 163: L 2219 1K 1124. 25 | 15. 18 Dt 167: L 243 | 15. 19 133. 6. 7 2315 3418 Lv 235. 6 Nm 911 Dt 163. 48: 1K 57. 8 | 16 Lv 237. 8 Nm 2816–18: L 2356 | 17. 24 cf. Js 408 | 23 cf. Ez 94. 6 | 35 cf. 912b | 40. 41 cf. Gn 1513. 14: A 76. 7 †G 317 | 41. 51 cf. 310 | 46 cf. 10 | 51 cf. 195 ss || 132. (12. 13. 15) 3419 Nm 312 816 ss 1815 Dt 1519 cf. Jdc 1617: L 135b †223 | 2. 12–15 2841 Lv 222. 3 Dt 1519: J 1719 H 211 | 3. 6. 7 cf. 1215. 19 | 9 cf. 1214 | 9 16 Dt 164–9 1118 ss Nm 1538. 39 Dt 2212: M 235 | 14. 16 cf. 61. 6 | 18 cf. 7—11: A 736 | 19 cf. Gn 2316–20 | 21. 22 1419. 24 4034–38 Nm 915–17 1034 1414b Dt 133 Ps 7814 997 10539 Neh 912. 19b Js 45b: 1K 101 | 22 Hen 1811 217 (Cant 515): Ap 101 | 45. 46: L 1712 || 144. 8. 17 cf. 421: †R 918b | 8 cf. 61. 6 | 11 163 Nm 114. 5 143. 4 Ez 208. 13. 14: †A 739 | 13 Dt 316 Jos 16. 7. 9. 18 1025 1S 49 2S 1012 1R 22 Js 812. 13 468 517. 12. 13 Hg 24 Ps 2714 3125 Dn 1019 1Ch 2213 1Mcc 264: 1K 1613 E 613. 14 *1P 314. 15 | 13. 14 cf. 1028. 29 | 16 ss cf. Job 98 | 19. 24 cf. 1321. 22 | 21–31 cf. 7—11 | 22. 29 Nm 338 Ps 666: 1K 101 | 21: M 1425 2423 Mc 648 L 1238 | 31 1R 1839 Sir 386 4Esr 514 1027. 30. 34 ss (cf. Jos 514b Ps 5015b): M 728 827 98. 33 1223 1354 1433 1531 Mc 127 212 515. 42 651 L 432 59. 26 716 835 943 1843 2347 J 211 2028 (A 1411) | 31b Nm 127. 8e Dt 345 Jos 12. 7 831 147 222. 5 Ml 322 Ps 10526 Sap 1016a: A 425 2K 36 64 H 32. 5 1021 Ap 153 || 151 Dt 3130 2Mcc 76: Ap

153 | 1. 2 1S 21 Js 2919 6110a Hb 318 Ps 342-4 359 1111 1381. 2 Tb 137. 15: †L 146. 47 | 4. 22—177 cf. 7—11 | 6 cf. Ps 8911 | 11 cf. Gn 35a: †Ap 134 | 18 cf. Js 96: †Ap 1115b | 23: Ap 811 | 24 162 Nm 142. 27. 29 176. 14 Ps 10625: 1K 1010 | 25. 26: L 16 R (132) 226 84 H 91. 10 | 26 Dt 3239d Ps 414: Jk 515 || 161 ss cf. 7—11 | 2 cf. 1524 | 3 cf. 1411 | 4. 13-15 Nm 117-9 Dt 83a Ps 7824. 25 10540 Neh 915. 20 Sap 1620 1921 Ap Bar 298 Sib Pr 87: *J 631. (32. 33. 41. 49-51. 58) 1K 103 †Ap 217 | 7. 10 2416. 17 Nm 128d LXX etc Js 61. 3: M 1627 Mc 838 L 29 J 114 114. 40 1241. 43 175. 22. 24 A 755 R 123 323 52 64 923 1K 28 117 2K 37-18 43-6 819. 23 E 16-17 2Th 214 1T 111 T 213 H 1321 1P 411. 14 2P 318 Ap 16 etc | 11ss cf. 2R 442-44 | 18: *2K 815 | 19 cf. Ps 375 | 19. 21 cf. Pr 308 | 26 cf. 20 9. 10 | 29 (cf. 208-10) Nm 354. 5 Jos 34: M 122 2420 Mc 223 [1318] (J 510) A 112 | 33. 34 cf. 2510-21 | 35 Nm 1433. 34 3213 Am 525b Ps 9510 Jub 504 Ass Mos 311: †A 736. 42 1318 *H 3(9.) 10. 17 || 171-7 cf. 7—11 | 2. 7 cf. Dt 616: A 59 | 4-6 Nm 2011 Dt 815ac Js 4821 Ps 7815. 16. 20 1148 Sap 114 (Dt 324. 15. 18 2S 222 Ps 182 Js 123 1710 2624 551 Sap 1015—118): 1K 104 H 1126 || 183. 4 cf. 215. 22: †A 729 | 13 ss Nm 1114 ss Dt 19 ss: A 62 ss | 19 3211-13 Nm 123 1415-19 217 Js 5312 Jr 3021 Ass Mos 1111. 17 126 Ap Bar 22 (Ps 1094. 5): R 834 H 725 1J 21 || 192. 3. 16-18 2019. 21. 22. 3118 3215. 16 334. 11 Lv 2646 Dt 55-28 61 910 332 LXX. 4 Js 639a: (M 1341a) A 738a. 53 G 319 H 22 | 4 (cf. Ez 110) Dt 3211 Js 315 4031 Ez 173. 7 Ps 368 572 638 914 Rth 212 Dn 74 4Mcc 1414-19: M 2337 L 1334 Ap 1214 | 5a 2322a LXX 349c Dt (420. 37) 76b 1015b 142b 2618 Js 4321 476 Mi 714a Ml 317a Ps 3312 1351 14415 Sir 247-12 Ps Sal 916: J 111 103. 4. 12 †T 214 *1P 29 | 5b cf. Ps 241 | 5 ss 1251 67 2Ch 65 Jr 114 151 Hos 19: H 89 | 6a Js 616a 6621 2Mcc 217b: E 14 *1P 25. 9 †Ap 16 510 206 | 6b Dt 76a 142a 2619 (Sap 1015): *1P 29 | 10a (cf. Js 116a) Nm 811. 21 910 2Ch 3013. 15-20: J 1155 1717. 19 1828 1J 33 | 10b (cf. Js 116a) Lv 1125. 28. 32. 40 136. 34 148. 9. 47 152-27 1626. 28 1715 226 Nm 197. 8. 10. 19. 21 3123. 24: H 62 910. 22 | 10. 14 cf. Gn 4911 | 13: *H 1220 | 15 1S 215 Eccl 35 Jo 216: 1K 75 | 16a Ez 14. 13 Ps 7718. 19 Dn 79c. 10a Hen 1419 Ap Bar 216: Ap 45 85 1119 1618 | 16b cf. Js 2713a | 16. 19 2018. 19 Dt 412a 55. 24 1816: H 1219 | 18 (cf. Js 6615. 16) 2019 Dt 411. 36 55. 19. 20. 23 915 1816 (Ps 10432): H 1218. 26 | 18b Gn 1928: †Ap 92 †1411 | 21 cf. 3318 ss || 203 324 Dt 57 Sir 1726: †1K 107. 14 1J 521 | 3-5 cf. Dt 613 | 4 (cf. Gn 11b ss) Dt 58 Ps 1466 Neh 96b: A 424 Ph 210 Ap 53. 13 105. 6 | 4. 5. 23 3417 Lv 177 194 261 Dt 58. 9 2715 2916 3129 3217a. 21 1S 1221 2R 1617a Js 28. 20 178 3719 4018-25 4124. 29 449-20 465-7 Jr 211. 26-28 57 819 101-16 1422 1620 5115-19 Jon 29 Mi 512 Ps 317 965a 10637 1154-7 13515-17 Dn 54. 23 2Ch 139 Sap 1310-19 1515-19 Bel 5a ϑ' Bar 47 Ep Jr 14. 22. 28. 50. 51. 64. 68 Hen 191 907 997: A 1415 1520. 29 1729 1926 2125 R 222 1K 84 †1019. 20 G 48b †Ap 920 | 5a Dt 59a Js 6310b Ps 11920: (Jk 45) | 5b Dt 59b: J 92. 3 | 6a cf. Gn 2412 Ps 10313. 17 | 6b Dt 510b 65 79b Jdc 531b Ps 9710 14520 Sir 110 215. 16 Tb 147 Ps Sal 429 69 101 141b: (M 1343) 2237 Mc 1230. 33

L 1027 J 1415. 31) **R** 828 (129) 1K 29 (83) E 624 [2T 222] Jk 112 25 (1J 420 52) 6c Dt 510c Sap 618 Sir 322 : J 1415. 21. 23. 24 1510 **R** 138-10 1J 25 53 | 7 cf. Js 2923b | 7. 14 cf. Lv 1912 | 8-10 1626. 29 2312 3112-17 3421 352 Lv 233 Dt 512-14 Js 562. 4 5813 Jr 1721. 22 Neh 1319b 2Mcc 153. 4 Jub 217-33 (cf. Gn 22. 3) : **M** 122. 10 2420 Mc 224. 27 [1318] L 62 1314 143 2356 **J** 510 722. 23 916 1942 (A 112) R 145 G 410 K 216 | 11a cf. Gn 11b(ss) : **A** 424 **Ap** 105. 6 | 11b cf. Gn 22. 3 : †**H** 44. 10 | 12-16 Dt 516. 17 : *M 1918. 19a *Mc 1019 *L 1820 *R 139 (221. 22) | 12 Dt 516 Lv 193 Sir 31ss (Ps 413) : *M 154 *1919a *Mc 710 *1019 *L 1820 *E 62. 3 (**R** 221. 22) K 320 1T 54 | 13 Dt 517 1618 178ss Ex 2112 Lv 2417. 21 : ***M** 521 *1918 *Mc 1019 *L 1820 *R 139 (221. 22) *Jk 211 Ap 921 | 14 Dt 517 Lv 2010 Ml 215. 16 Pr 632 (Sir 2318) : ***M** 527. 28. 32 ***19**(9.) 18 *Mc 10 (11. 12.) 19 L 1618 *1820 †**R** 222 *139 **1K** 69. 18 **7**10. 27 H 134 *Jk 211 44 Ap 921 | 17 Dt 518 (cf. Gn 36) : M 528 **R** (221. 22) *77 *139 G 517 Jk 114. 15 | 18. 19 cf. 1916. 19 | 19 cf. 1918 | 19b cf. Dt 412a. 33. 36 | 19. 21. 22 cf. 192. 3. 16-18 | 23 cf. 4. 5 | 24 2942. 43 Dt 125-7 : M 1820 2820 J 1423 || 211. 2 cf. Neh 936 | 2 cf. 2R 41 | 6 cf. Ps 826a | 10 : 1K 73 | 12 cf. 2013 Gn 96a : **M** 521b | 17 Lv 209ab Dt 2716 Pr 2020 : ***M** 154b *Mc 710 | 24 Lv 2420 Dt 1921 : ***M** 538 | 32 cf. Sach 1112 | 37 223 Lv 516. 24 Nm 56. 7 (1615 1S 123b) 2S 126 Pr 631 : **L 19**8 || **22**2 cf. 2R 41 | 3 cf. 2137 : **L 19**8 | 7. 8. 27 cf. Ps 826a | 10 cf. Sir 239ss | 18 cf. Lv 1823 | 21. 22 Dt 1018 2417ss Js 117. 23 Jr 76 Sach 710a Ps 686b 1469 Job 2912. 13 3116-18 Sir 410a 3217. 18 slHen 427-9 : L (712. 13) 181-8 Jk 127 | 24 cf. Sir 292 | 25. 26 Dt 2413 : **M** 540 | 27 Js 821 LXX Eccl 1020ab : J 1822. 23 *A **23**5 2P 210 Jd 8 || **23**1. 5 cf. Pr 2521. 22 | 7 Pr 1715 (Gn 1823. 25) : **R** 45 | 8 Jos 71ss Ps 397 Pr 129 Sir 149 : A 52ss 1T 610 | 12 Dt 514 (cf. Gn 22. 3 Ex 208-10) : Mc 227 (**M** **12**2) | 14-17 cf. 1S 13 | 15 cf. 121-28 (15. 19) | 16 Lv 2315-21 Nm 2826-31 Dt 169-12 Tb 21 2Mcc 1232 : **A** 21 | 20 cf. Ml 31a : **M 11**10 | 21 : M 2819 J 1711. 12 22a cf. 195a : ***1P** 29 | 22b Sap 51 : 2Th 16 Ap 186. 7 || **24**1 Nm 1116 (Gn 10) : L 101. 17 | 3. 4 : J 117 719 | 6 2912 (409. 10) Lv 815. 19. (10. 30) 1614-19 2Ch 2922. 24 : H 921 | 6-8 : 1P 12 | 7. 8 Lv 165 144. 6. 49. 51. 52 Nm 196. 17. 18 : **H** 918-20 | 8 Jr 3131 Sach 911a (Ps 1119b) : †**M** **26**28 †Mc 1424 †L 168 2220 A 735 **1K 11**25 2K 36 ***H** 88-12 **9**15. 20 1016. 17. 29 †1320 | 10 slHen 33 : Ap 46 152 | 10. 11. 17 cf. Gn 3231 | 11 : L 1326 | 12 3118 3215. 16 341. 4 Dt 413b 519 910. 11 101. 2 : **2K 3**3. 7 | 16. 17 cf. 167. 10 : **2K 3**7-18 | 17 cf. Js 601b. 2 : **J 1**14 | 17b cf. Dt 424 | 18 cf. 3428 || **25**1. 9. 40 2630 278 Sap 98b 2Mcc 24-8 Ap Bar 45 : **A** 744b ***H** 85 924 Ap 1119 2122 | 2 : 2K 97 | 8 2945a 3313. 18 Lv 1531 2611. 12 Nm 3534 Dt 721 1R 613 (827a 2Ch 618) Js 45 4514b Jr 712 Ez 3727a 437. 9 Jo 227a 421 Sach 214c. 15 83. 8 Ps 6817 763cd 7860 8510 13214 Sir 248b Hen 454 6214a 1052a Jub 117 219 : **J 1**11. 14 **14**21. 22. 23 R 810 1K 316. 17 1425 ***2K 6**16 135 G 220 419 E 222 317 K 127 1J 44. 12. 13 Ap 715 †213 | 10-21 2633. 34 403. 20. 21 Dt 102. 5 1R 86. 9 2Ch 57. 10 (Ex 1633. 34 Nm 1719-26) : H 94 | 17 Lv 162-22 1711 1S 314 2619 2S 215-14 2425 2R 327 Js 433. 4 534ss 2Mcc 737 4Mcc 629 1721. 22 : R 325

95 | 17ss 2634 1S 422 1R 86. 7 2Ch 310ss Ez 93 104a: H 95 | 23–39 2635 404. 22–25 2633 Lv 245ss 2Ch 1311 : H 92 | 30 Lv 245–8 1Ch 932 : M 124 Mc 226 L 64 | 37 3723 Sach 42 2Ch 420 : Ap 112. 20 21 45 | 40 cf. 1. 9. 40 : *H 85 || 2625 cf. 301–6. 10 | 30 cf. 251. 9. 40 | 31–37 403. 21 Lv 162. 12. 15 2Ch 38. 14 : M 2751 Mc 1538 L 2345 †H 619 †92. 3 1020 | 33. 34 cf. 2510–21 | 34 cf. 2517ss | 35 cf. 2523–39 || 278 cf. 251. 9. 40 | 21 cf. Js 408 | 30 : M 2323 L 1142 || 281 294–7 Lv 81–13 Nm 310. 38 16—18 1Ch 2313 : H 54 | 3 313 3531. (35) Dt 349b Jdc 634 Mi 38 Pr 154b LXX 2Ch 2420 (Hos 97b) : L 115. 41. 67 41 A 24 48 63. 5 755 1124 E (319) 518 | 4. 31. 39. 40 cf. Dn 105 | 17ss 3910ss Js 5411. 12 Ez 2716 2813 126–28 Tb 1316. 17 : Ap 43 2111. 18. 19. 20 | 30 cf. 415 | 41 cf. 132. 12–15 : J 1719 || 294–7 cf. 281 | 4. 21 (Sach 1210 131) : J 1934 1J 56 | 9a cf. Dn 105 | 9b cf. Ps 1104 | 10. 11 3821 4034 Nm 150 37. 8 Jos 181a : A 744 (H 85 91–3. 6. 8. 21 1310) Ap 155 | 10. 15. 19 cf. Gn 4814–20 | 12 (cf. 246) Lv 47. 18. 34 59 815 (1711) : H 1311 Ap 69 | 14 Lv 411. 12. 21 64 817 911 1627 2414. 16. 23 Nm 1535. 36 193. 5 Dt 175 1R 2113 : M 2139 2732 Mc 128 1520. 21 L 429 2015 2326. 27 J 1917. 20 A 758 †H 1311. 12 | 18 cf. Gn 821a : †E 52 | 32. 33 Lv 831 2210ss 249 Esr 263a Neh 765a : M 124 Mc 226 L 64 | 36 cf. Js 116. 18 | 37 : M 2319 | 38 : H 1011 | 38–42 cf. Lv 43 | 42. 43 cf. 2024 | 43 cf. Js 64 | 45a cf. 258 | 45b cf. 67 || 301–3 3725. 26 Nm 411 : Ap 83 913 | 1–6. 10 405. 26. 29 Lv 47 1612. 18 1R 622 2Ch 158 (Ex 2625 Ap Bar 67) : H 94 | 1–8 3725–28 4026. 27 1S 227b 1Ch 634 2313 2Ch 2911 : L 19. 11 | 10 Lv 1634 : H 97. 25 103 | 11–16 3826 2R 125 2Ch 246 : M 1724 | 13 Lv 114 57 128 Dt 1425. 26 162b : M 2112 Mc 1115 L 1945 J 214 | 21 cf. Js 408 || 313 cf. 283 Js 112b | 12–17 cf. 208–10 | 13 Lv 208 218 229. 16. 32 Ez 3728 : J 1036 1717 R 1516 E 526 1Th 523 H 211 | 17a cf. Gn 11b(ss) | 17b cf. Gn 22. 3 : †H 44. 10 | 18 cf. 192. 3. 16–18 2412 : 2K 33. 7 || 321. 23 : *A 739. 40 | 4 cf. 203 | 4–6 Dt 428 916 Jr 116 Ez 207. 8 Hos 144 Ps 10619 Neh 918 : †A 741 | 6 : *1K 107 | 9 333. 5 349b Dt 96. 13 1016 3127 (Jr 726 1723 1915) Pr 291 2Ch 308 (3613 Neh 916. 17a. 29b) Sir 1611 Bar 230 : A 751a | 11 cf. 61. 6 | 11–13 cf. 1819 | 13a cf. Gn 155 | 13b cf. Gn 127b | 15. 16 cf. 192. 3. 16–18 2412 : 2K 33. 7 | 25–29 Js 665 : J 162 A 269 1K 159 G 113 | 27–29 cf. Mi 76 | 32 : R 93 | 32. 33 cf. Js 43 : †Ph 43 | 34 cf. Ml 31a || 331a cf. 310 | 1b cf. Gn 127b | 2 cf. Ml 31a | 3. 5 cf. 329 : A 751 | 4. 11 cf. 192. 3. 16–18 | 7 cf. Nm 246 | 11 cf. Js 418b : †Jk 223 | 11. 13. 18 cf. Gn 3231 | 13. 18 cf. 258 : J 1421. 22 | 18ss 1921 Dt 412b. 15 Jdc 622. 23 1322 1R 812 1913 Js 65 3811 Jr 3021 Job 3429 2Ch 61 Sir 4331 Hen 1421 (cf. Gn 3231) : J 114. (18) 537 646 R 120 2K 57 K 115 1T 117 616 H 1214 1J 412. 20 | 19 : *R 915. 18a || 341. 4 cf. 2412 : 2K 33. 7 | 3 cf. 1918 | 6 (cf. Gn 4729 2Ch 153) Nm 1418 Jo 213 Jon 42 Ps 8615 1038 1114 1124 1458 Neh 917b. 31b 2Ch 309 Sir 211 : L 636 J 116. 17 †Jk 511 | 9a cf. Gn 68 | 9b cf. 329 | 9c cf. 195a | 10 Ps 663. 5 8610a 926a 1112 13914 Job 375 1Ch 169 : Ap 153. 4 | 14 cf. Dt 613 | 15 : 1K 1020. 27. 28 | 16 cf. Js 121 | 17 cf. 204. 5. 23 | 18 cf. 121–28 (15. 19) | 19 cf. 132. (12. 13. 15) : †L 223 | 19–35 : †2K 37–18 43–6 | 21 cf. 208–10 | 23 cf. 1S 13 |

24 (cf. Dt 71) Dt 1123 287 Jos 310 181b 239 2418 Ps 443 7855 809 2Ch 207a : A 75. 45 1319 | 25 (cf. Dt 2122. 23): **M 27**57–60 Mc 1542. 43 L 2353. 54 J 1931. 42 1K 57 | 27 Jr 362 (slHen 682): Ap 111. 19 (21—314) 104 1413 199 215 | 28 2418 Dt 99. 18. 25 1010 1R 198 Tb 1219 (Ap Bar 205 472): **M** 42 Mc 113 L 42 **A 1**3 99 | 29 cf. Gn 3231 | 29. 30 Dt 1815–19 2R 29–12 : M 171–8 Mc 92–8 L 928–36 †2K 37ss 44. 6 || **35**2 cf. 208–10 | 31. (35) cf. 283 || 35 361. 2 cf. Js 112b || 3723 cf. 2537 | 25. 26 cf. 301–3 | 25–28 cf. 301–8 || 3821 cf. 2910. 11 | 26 cf. 3011–16 || **39**10ss cf. 2817ss | 29 cf. Dn 105 || **40**3. 20. 21 cf. 2510–21 | 3. 21 cf. 2631–37 | 4. 22–25 cf. 2523–39 | 5. 26. 29 cf. 301–6. 10 | 9. 10 cf. 246 | 15 cf. Ps 1104 | 26. 27 cf. 301–8 | 34 cf. 2910. 11 | 34. 35 (cf. Js 64) 1S 422 Ez 93 : R 94 | 34–38 cf. 1321. 22.

3. Das dritte Buch Mose.

Lv 12. 3 213 : **Mc** 711 (949 M 276) | 4 cf. Gn 4814–20 | 9. 13. 17 cf. Gn 821a : †E 52 | 10 2221 2312 [Ex 125b] Nm 283 (Dt 171 Cant 47b) Ps 152a 1191 Pr 2211b : (**1K** 57) E 14 527 Ph 215 K 122 H 914 1P 119 Jd 24 Ap 145 (2P 213 314 Ap 1813) | 10. 11 cf. Ex 125–27 : **1K** 57 | 14 cf. Ex 3013 || **2**13 (cf. 12. 3) Sir 25 : **Mc** 949 || **3**2. 8. 13 cf. Gn 4814–20 | 17 cf. Gn 94 || **4**2 517. 18 2214 Nm 1522–29 : L 1247. 48 A 1338 H 52 97 1J 516 | 3 613–16 91–15 163–19. 29–34 Sir 4514 (Ex 2938–42 Nm 283–8 1Ch 1640) : H 53 727 97. 25 103 | 7 cf. Ex 301–6. 10 | 7. 18. 34 cf. Ex 2912 | 11. 12. 21 cf. Ex 2914 : **H 13**11 | 24. 29. 33 cf. Gn 4814–20 || **5**2 cf. Ez 414 | 2a cf. Gn 94 | 4 cf. Sir 239ss | 6 Ps 407c : H 1026 1J 516 | 7 cf. Ex 3013 | 9 cf. Ex 2912 | 11 cf. 128 | 11–13 cf. 146. 7. 14 | 16. 24 cf. Ex 2137 | 17. 18 cf. 42 | 21. 23 2Mcc 310. 15 : 1T 620 2T 112. 14 || **6**3 cf. Dn 105 | 4 cf. Ex 2914 | 9. 19 76. 31. 32 Nm 59. 10 188. 9. 31 Dt 181–4 : 1K 913 | 13–16 cf. 43 | 14 cf. Gn 821a : †E 52 | 19. 22 2320 : H 1310 | 21 Job 419 109 1312 336 Thr 42 : 2K 47 || **7**6. 14 Dt 1211. 12 : 1K 1018 | 6. 31. 32 cf. 69. 19 | 12 Ps 5014. 23 10722 11617 2Ch 2931 3316 : H 1315 | 26. 27 cf. Gn 94 | 37 1413 : R 83 || **8**1–13 cf. Ex 281 | 7 cf. Dn 105 | 8 cf. Ex 415 | 15 cf. Ex 2912 | 15. 19. (10. 30) cf. Ex 246 | 17 cf. Ex 2914 : **H 13**11 | 31 cf. Ex 2932. 33 || **9**1–15 cf. 43 | 11 cf. Ex 2914 : **H 13**11 | 22 Sir 5020 : L 2450 || **10**1 1612 Nm 1711 : Ap 83. 45 | 1. 2 cf. Gn 1924 Js 6615. 16 | 4. 5 : A 56. 10 | 6 Nm 2029 Jr 1311 [LXX] Ez 54 1115 1210 2044 3711 3925 MT 456 : (M 106 1524) A 236 (H 88. 10) | 9 cf. Nm 63 Pr 2320. 29–35 | 10 Ez 4423 : 1K 1129 ||f **11**2–47 cf. Gn 129 Ez 414 | 22 : **M** 34 Mc 16 | 25. 28. 32. 40 cf. Ex 1910b | 44. 45 192 207. 26 Dt 1813 Sap 413 96a (Gn 69b 71 171c Ex 125a Js 5417 LXX Job 11 cf. Dt 332. 3 Js 63) : †**M** 548 1921 L 640 J 1723 1K 26 E 413 Ph 312. 15 **H** 210 †59 728 99 101. 14 1140 1210. 23 Jk 14 32 *****1P 1**(15.) 16 1J 33 418 || **12**2–4 : **L 2**22 | 3 cf. Gn 179–14. 23 : **L 1**59a | 8 511 (cf. Ex 3013) : †L 224 || **13**2. 9. 49 142–32 : †**M** 84 †Mc 144 †L 514 †1714 | 6. 34 cf. Ex 1910b | 45 cf. Dt 2112 | 45. 46 : **L 17**12 || **14**2–32 cf. 132. 9. 49 | 4. 6. 49. 51. 52 cf. Ex 247. 8 | 5 cf. Gn 210 | 6. 7. 14 1630 1711 (511–13 Ex 1213. 22) : H 922 1J 17. 9 | 8. 9. 47 cf. Ex

1910b | 8-10. 23. 38. 39 cf. Nm 62-21 | 13 cf. 737 || 152-27 cf. Ex 1910b | 18: Ap 144 | 25ss: M 920 Mc 525 L 843 | 31 cf. Ex 258 || 162 cf. Js 64 | 2. 12. 15 cf. Ex 2631-37: †H 619 | 2-22 cf. Ex 2517 | 3. 14. 16 Nm 192. 3. 9. 17-19 (Js 111): H 913 | 3-19. 29-34 cf. 43 | 5 cf. Ex 247. 8 | 12. 18 cf. Ex 301-6. 10 | 14-19 cf. Ex 246 | 17: L 110 | 17. 24. 30. 32. 33: H 217 | 21 cf. Gn 4814-20 | 26. 28 cf. Ex 1910b | 27 cf. Ex 2914: †H 1311 | 29-31 2327-29 Nm 297: A 279 | 29-34 cf. 3-19 | 30 cf. 146. 7. 14 | 34 cf. Ex 3010 || 177 cf. Ex 204. 5. 23: 1K 1020 | 10-16 cf. Gn 94 | 11 cf. 146. 7. 14 Ex 2517 (2912) | 15 cf. Ex 1910b || 185 (cf. 263-46) Dt 41 529. 30. 33 62 81. 3 3015. 16. 20 3246. 47 Js 552. 3a Ez 2011. 13. 21 Neh 926a. 29a Pr 318. 21. 22 44 72 1228 1427 Sap 115 618. 19 813. 17 153 Sir 1515 455 Bar 41 Ps Sal 99a 141c 4Esr 1422b: M 1916. 17. 20 Mc 1017. 19. 20 L 1025. 28 1818. 20. 21 J 539 663 1250 (173) A 738. 39 R 710 *105 *G 312. 21 1J 217 | 7. 8 2011 Dt 231 2720: 1K 51 | 9 Dt 255 (2R 43 1Ch 2629): Mc 411 (L 1325) 1K 512. 13 K 45 1Th 412 1T 37 Ap 2215 | 16 2021: M 144 Mc 618 L 319 | 21 202-5 1R 117 MT 2R 2310b Jr 3235b Am 526 LXX: A 743 | 22 2013 Sib 3185. 595 ss 5166 (Gn 195): R 127 1K 69. 10 Ap 2215 | 23 Ex 2218 Dt 2721: R 126 | 26-29 LXX: Ap 175 || 192 cf. 1144. 45: *1P 116 | 3 cf. Ex 2012 | 4 cf. Ex 204. 5. 23 | 11 2514: 1Th 46 | 12 Ex 207. 16 Dt 511. 17 Sach 817b: †M 533a | 13a Ez 187a 3Mcc 721: L 314 | 13b Dt 2414. 15 Nm 1831 Jr 2213 Ml 35b Job 2410. 12 Tb 414 Sir 3127: M 1010 208 L 107 1K 68 910. 14 1T 518 Jk 54 | 15 cf. Gn 1921: L 2021 J 725. 51 | 16 Ps 153: Jk 411 | 17a: (M 543) 1J 29. 11 315 420 | 17b Ml 26b Ps 5115 Dn 123 Sir 1913: M 1815 L 173 G 61 E 511 2Th 315 1T 520 2T 42 Jk 519. 20 | 17. 18 (cf. Dt 72): *M 543 1J 315 | 18. (34) Tb 413 Sir 1315: *M 543 *1919b *2239 *Mc 1231. 33 *L 1027 J 1334 1512. 17 *R 139b 1217. 19 *G 514 †E 528. 33 1Th 49 515 *Jk 28 1P 122 217 39 2P 17 1J 28-10 310 ss. 23 47. 11. 12. 19. 21 2J 5 | 19 Dt 72. 3 229-11 Jos 2312 Esr 92 Neh 1325: M 1817 L 953 J 49 R 1617 1K 513 2K 614 2Th 36 T 310 2J 10 | 26 cf. Gn 94 | 32: 1T 51 | 34 cf. 18 || 202-5 cf. 1821 | 7. 26 cf. 1144. 45: *1P 116 | 8 cf. Ex 3113 | 9ab cf. Ex 2117 | 9b cf. Lv 2416: M 2665. 66 | 9c cf. Nm 3530-34 | 10 (cf. Ex 2014) Dt 2222-24 Ez 1638. 40 Sus 22a: †J 85 | 11 cf. 187. 8 | 13 cf. 1822 | 14b 219 Jos 715. 25 Jr 5032 Na 315: Ap 1716 188 | 18: Mc 529 | 21 cf. 1816: M 144 | 25 cf. Ez 424 || 218 cf. Ex 3113 | 9 (cf. 2014b) 1S 212 Pr 1324 2215 2313. 14 2915. 17 Sir 301-13: 1T 34 | 10 cf. Nm 146 | 17. 18: *H 416 725 101. 22 || 222. 3 cf. Ex 132. 12-15 | 6 cf. Ex 1910b | 9. 16. 32 cf. Ex 3113 | 10 ss cf. Ex 2932. 33 | 14 cf. 42 | 15: M 76 | (20.) 21 cf. Ex 125-27 Lv 110: 1K 57 | 31 Js 531 Ez 3331. 32 Ps 1191-3. 165: M 721. 26 Mc 1237 L 647. 49 1128 J 1317 R 213 Jk 122. 25 214 || 233 cf. Ex 208-10 | 4-8 cf. Ex 121-28 | 5. 6 cf. Ex 1215. 19 | (5.) 12. (13) cf. Ex 125-27: 1K 57 | 7. 8 cf. Ex 1216 | 10 cf. Nm 1517-21: R 1116 | 12 cf. Lv 110: 1K 57 | 15-21 cf. Ex 2316 | 20 cf. 619. 22 | 27-29 cf. 1629-31 | 29 cf. Gn 1714: A 322. 23 | 33-43 Nm 2912-38 Dt 1613-15 Neh 813-18 1Mcc 1021 2Mcc 19. 18 106 (Js 113): J 72. 14. 37 | 40 1Mcc 1351 2Mcc 107 144 (Ps 11827b?): M 218 Mc 118 J 1213 Ap 79 ||

245ss cf. Ex 2523-29 | 5-8 cf. Ex 2530 | 9 (cf. Ex 2932. 33) Ps 243 3Mcc 214b: M (123. 4) 2415 A 613 2128 | 11. 16 (cf. Js 2923b): M 93 2665 Mc 27 1464 L 521 (2270. 71) 2339 J 1033 197 R 224 2P 210. 12 Jd 8. 10 Ap 136 169. 11. 21 | 14 cf. Gn 4814-20 | 14-16 cf. Dt 177a | 14. 16. 23 cf. Ex 2914 | 16 Jr 2611 Gn 2611 Lv 209b Dt 132-6: M 2337 2665. 66 Mc 1464 L 1334 206 (2270. 71) J 859 1031. 33. 36 118 †197 A 526 754-59 145. 19 2K 1125 H 1137 | 16ac Js 2613: Mc 938 L 949 A 1913 †2T 219c | 17 cf. Gn 96a | 17. 21 cf. Ex 2013 | 20 cf. Ex 2124: *M 538 || 252-17 cf. Sir 367-9 | 14 cf. 1911 | 23a cf. Ps 241 | 23b cf. Gn 234: †E 219 | 35 (cf. Pr 2126) Pr 327. 28: Jk 215. 16 1J 317 | 35. 36 cf. Sir 292 | 39. 40 cf. Neh 936 | 39. 47 cf. 2R 41 | 43: E 69 K 41 | 46 Sir 318 Ps Sal 1746: M 181-4 2025-28 2311 Mc 933-37 1042-45 L 946-48 2224-27 || 261 cf. Ex 204. 5. 23 | 3-(13. 40-)46 (cf. 185) Dt 712-16 1127 281-14: H 86 | 4 Dt 1111. 14. 15 2811. 12 Jr 524 Ps 6510-12 677 10413 ss 13625 14515. 16 1478. 9 Job 510: M 625-34 L 1222-31 2235 A 1417 H 67 | 11. 12 cf. Ex 258: J 114 *2K 616 †Ap 213 | 12 cf. Ex 67 | 18. 21. 24. 28: Ap 151. 6. 8 219 | 21. 22 Dt 3224a Js (331) 631ss Jr 1412b 152. 3 217a Ez 512. 17 1419. 21 295 3327 (3428) Ps Sal 158 Sap 1814ss 2R 107: †M 247 †Mc 138 †L 2110. 11 Ap 223 6(2-)8 †1310 | 26 Js 31 Ez 416 51 2R 625ss: Ap 65 | 29 Dt 2826 1S 1744 1R 2123 2R 910. 36 Js 4926a Jr 129 Ez 295b Mi 32. 3 Ps 144 272 (Job 1922): G 515 Jk 53 Ap 1716 1918. 21 | 41 Dt 1016ab 306 Jr 44ab 925 Ez 447a. 9a: A 751b R 229 K 211 Ph 33 | 42 Dt 431b Mi 720 Ps 1058-10 10645: †L 172. 73 | 46 cf. Ex 192. 3. 16-18 || 2730 cf. Gn 1420.

4. Das vierte Buch Mose.

Nm 17 23 712. 17 1014: M 14 L 332. 33 | 10: A 534 | 50 cf. Ex 2910. 11 || 23 cf. 17 || 36 1R 108 171: L 119. 75 2K 42 Ap 82 1312. 14 | 7. 8 cf. Ex 2910. 11 | 10. 38 cf. Ex 281 | 12 cf. Ex 132 (12. 13. 15) || 43: L 323 | 11 cf. Ex 301-3 || 56. 7 cf. Ex 2137 | 8 Ez 4427 Am 814: 1J 22 410 | 9. 10 cf. Lv 69. 19 | 11ss cf. Dt 241-4: R 72. 3 | 22 Dt 2715-26 1R 136 Jr 115 286 Ps 10648b MT Neh 513b 1Ch 1636b Tb 88: [M 613] J 151 etc R 125 etc 1K 1416 2K 120 Ap 17 314 514 712 194 2220 || 62-21 (Lv 148-10. 23. 38. 39): A 1818 2123-27 2418 | 3 Lv 109 Jdc 134. 7. 14 1S 111b LXX (cf. Pr 2320. 29-35): M 34 1118 2734 Mc 16 1523 †L 115a 733 (J 930) T 17 23 | 25. 26 Dn 331 (98 LXX) 434c 626b Ps 1255 1286 (1Ch 229) Sir 5023 Sap 39c 415a 2Mcc 11. 10 919 Ap Bar 782 Hen 55: R 17 1K 13 2K 12 G 13 †616 E 12 Ph 12 K 12 1Th 11 2Th 12 1T 12 2T 12 T 14 Phil 3 1P 12 2P 12 2J 3 Jd 2 Ap 14 | 26 Jdc 624 Js 24 95. 6 3217a 527 535 5719b Mi 43 54 Na 21 Sach 910 Ps 727 Pr 317 Sir 118 Hen 584: L 214 J 1427 1633 A (239) †1036 R 51 *1015 2K 520 †E 214. 17 615 Ph 47 K 120 2Th 316 H 72 || 710 1R 863 2Ch 79: H 918 1020 | 12. 17 cf. 17 || 810 (cf. Gn 4814-20) 2718. 23 Dt 349c: A 66 1T 414 522 2T 16 | 11. 21 cf. Ex 1910a | 12 cf. Gn 4814-20 | 16ss cf. Ex 132. (12. 13. 15) || 92. 4. 5. 10. 13. 14 cf. Ex 125-27: 1K 57 | 10 cf. Ex 1910a | 11 cf. Ex 1215. 19 | 12 cf. Ex 1210 LXX. 46: *J 1936 | 15 cf. Js 64 |

15-17 cf. Ex 1321. 22 || 109: 1K 148 | 10 (cf. Sir 367-9) 2811 1S 205 Js 113. 14 Ez 4517 466 Hos 213 Esr 35 Neh 1034 1Ch 2331 2Ch 23: G 410 K 216 | 14 cf. 17 | 34 cf. Ex 1321. 22 || 112 cf. Gn 1823ss | 4. 5 cf. Ex 1411 | 4. 33. 34 Ps 7818. 29 10614. 29: 1K 106 | 7-9 cf. Ex 164. 13-15 | 12: 1Th 27 | 13: M 1533 Mc 84 J 65 | 13-32 cf. 2R 442-44 | 14ss cf. Ex 1813ss | 16 cf. Ex 241 | 19 cf. Dn 112. 14 | 27-29: Mc 938. 39 L 949. 50 1Th 519 | 29 (cf. Gn 27b): 1K 145 || 121ss cf. Ex 7—11 | 6 cf. Gn 206 | 6-8 Js 526 Hos 1211 Mi 720: H 11 | 7 (cf. Ex 1431b) Sir 4420 1Mcc 252 (2Ch 2416): (1K 42) E 621 K 1747. (9) 1T (112) 315 **H** 217 †32. 5. 6 1017. 21 1P 25 417 Ap 210. 13 | 8a Jr 324: 2J 12 3J 14 | 8b cf. Gn 3231: **2K** 57 | 8c cf. Ps 781. 2 | 8d cf. Ex 167. 10 | 8e cf. Ex 1431b | 13 cf. Ex 1819 | 14 cf. Js 506 || 141ss cf. Ex 7—11 | 1-38: Jd 5 | 2. 27. 29 cf. Ex 1524 | 3. 4 cf. Ex 1411: †**A** 739. 40 | 6 2R 1837 191 1Mcc 1171 Lv 2110: M 2665 Mc 1463 A 1414 | 9 cf. Ps 1186 | 11: M 1717 Mc 919 L 941 J 149 | 14a cf. Gn 3231 | 14b cf. Ex 1321. 22 | 15-19 cf. Ex 1819 | 16-36 2664. 65 Dt 132 Ps 10624. 25 Sir 169. 10: †**1K 105** H 317-19 42. 6 Jd 5 | 18 cf. Ex 346 (2Ch 153): †**Jk** 511 | 18-20 cf. Ps 2518 | 21 cf. Js 4523: ***R 1411** | 21-23 2012 2665 3211 Dt 134. 35: H 38-11. 18 43. 5. 11 Jd 5 | 22 cf. Dt 616: †**A** 59 †**H** 37 | 23 Dt 135 Ps 9511: J 649. 58 **H** 311. 18. 19 43. 5. 6 | 29. 32. 33: †**H** 317 | 33. 34 cf. Ex 1635: **A** 736 | 36. 37: †**1K 1010** || 153 cf. Gn 821a: †**E** 52 | 15 cf. Js 408 | 17-21 Lv 2310 Ez 4430 (Jr 23b) Neh 1038 [Sir 249]: **R** 823 **11**16 165 1K 1520. 23 1615 [**K** 118 2Th 213] Jk 118 Ap [314] 144 | 22-29 cf. Lv 42 | 30: L 1247. 48 A 1338 H 64-6 1026 1J 516 | 30b cf. Gn 1714 | 30. 31 Dt 43 710 2726 2815 Dn 911: 2K 39 ***G 3**10 H 22 Ap 2218 | 32-36: [L 65b] | 35. 36 cf. Ex 2914 | 36 cf. Dt 177a | 38. 39 Dt 2212 (cf. Ex 139. 16): M 920 1436 235 Mc 656 L 844 || 16—18 cf. Ex 281 | 1ss cf. Ex 7—11 | 1ss. 31ss: Jd 11 | 3 204 3116b: (Ap 29 39) | 5 Na 17 Ps 16 3718 Job 2310a: **J** 1014. 27 ***2T** 219b | 15 1S 123b (cf. Ex 2137): A 2033 1K 915 2K 119 Ph 22 414-16 | 22 2716 Js 425c 5716 Sach 121b Job 1210 Eccl 127 2Mcc 1446 Hen 382b 482: A 1728 H 129 Ap 226 | 25 cf. Am 411b | 26 cf. Js 524. 11: †**2K** 617a | 30. 32 cf. Gn 411 | 35 cf. Gn 1924 Js 6615. 16 | 37 LXX: H 123 || 173: R 67 | 6. 14 cf. Ex 1524 | 11 cf. Lv 101 | 19-26 cf. Ex 2510-21 || 183. 4. 7: H 96 | 7. 20-28 cf. Gn 1420 | 8. 9. 31 cf. Lv 69. 19 | 15 cf. Ex 132. (12. 13. 15): **L** 223 | 20. 24 352ss Dt 109 1212 Jos 1314. 33 211-3: A 436. 37 | 31 cf. Lv 1913b || 192 Dt 213 1S 67 2S 63 2R 220 1Ch 137: **M** 27(57-)60 **Mc 11**2 L 1930 2353 J 1941 | 2. 3. 9. 17-19 cf. Lv 163. 14-16 | 3. 5 cf. Ex 2914: **H 13**11 | 6. 17. 18 cf. Ex 247. 8 | 7. 8. 10. 19. 21 cf. Ex 1910b || 202-5 cf. Dt 616 | 4 cf. 163 | 7ss cf. Ex 7—11 | 11 (cf. Ex 174-6): J 412 | 12 cf. 1421-23 | 29a cf. Gn 152b: **L** 229 | 29b cf. Lv 106 || 214-6 cf. Dt 616 | 6 Dt 815b 3224b Am 519 93 Job 2016 Sap 165: Mc 1618 A 283. 4 1K 109 | 6ss cf. Ex 7—11 | 7 cf. Ex 1819 | 8. 9 Sap 166: †**J** 314a. 15 640 || 225. 7. 18 2411-13 251. 2 318. 16a Dt 235 Jos 1322 Neh 132: 2P 215 Jd 11 Ap 214 | 6 cf. Ps 10928 | 16: A 938 | 18 cf. Esth 53. 6 | 21. 23. 28: 2P 216 || 2319 1S 1529 Hos 222a: R 33 96 1129 2T

213 H 618 || 246 Ex 337 (2Mcc 24–8): †H 82 Ap 1119 2122 | 9 cf. Ps 10928 | 11–13 cf. 225. 7. 18 | 16 Dt 328a Js 1414 Ps 93 826 Thr 335. 38 Dn 414b. 22a. 29a etc Tb 411 Sap 515c 63 Sir 410b etc (cf. Gn 1418–20): L 132. 35. 76 635 A 748 | 17 Jr 235a Sach 38 612b Ml 320a Ps 9711: †M 22 L 178 (R 13) †H 714 2P 119 Ap 2216 || 251. 2 (cf. 225. 7. 18): Ap 214. 20 | (1. 2.) 9 Ps 10614. 29: †1K 108 | 13a cf. Ps 1104 | 13b cf. 2Mcc 42 || 2610 cf. Gn 1924. 25 | 16–18 cf. Ex 1216 | 55 cf. Pr 1633 | 64. 65 cf. 1416–36 | 65 cf. 1421–23 || 273 cf. Gn 217b | 14 Js 6310a: A 751d E 430 | 16 cf. 1622 | 16ss cf. Js 4011 | 17a. 21 Dt 312 1S 1813. 16 1R 37 Jr 1719 (3313) 374 Sach 810: J 109 A 121 928 | 17b 1R 2217 2Ch 1816 Js 1314 536 Jr 506 Ez 345. 8 Sach 102 137 Jdt 1119: †M 936 2631 †Mc 634 1P 225 | 18 Dt 321 349a Jos 11 etc Sir 461: M 11. 16. 18. 21 etc | 18. 23 cf. 810 (Gn 4814–20) | 20 2R 29. 15: J 1722 | 21 cf. Ex 415 || 282 cf. Gn 821a: †E 52 | 3 cf. Lv 110 | 3–8 cf. Lv 43 | 9. 10 (cf. Neh 1318): †M 125 | 26–31 cf. Ex 2316 | 11 cf. 1010 Sir 367–9 || 297 cf. Lv 1629–31 | 12–38 cf. Lv 2333–43 || 303 Dt 2322–24 Ps 2226 5014 Eccl 53. 4: †M 533b || 318. 16a cf. 225. 7. 18 | 16b cf. 163 | 23. 24 cf. Ex 1910b | 35 Ez 2713 1Ch 521: Ap 1813 || 3211 cf. 1421–23 | 13 cf. Ex 1635 | 23: A 284 || 338 cf. Ex 1422. 29 | 54 cf. Pr 1633 | 55 Ez 2824: 2K 127 || 3411 cf. 1Mcc 1167 || 352ss cf. 1820. 24 | 4. 5 cf. Ex 1629: A 112 | 16ss Dt 194ss Jos 203ss 2113ss: J 844 1T 19 1J 315 Ap 218 2215 | 16–21. 30 cf. Gn 96a | 30 cf. Dt 1915: Mc 1456. 59 | 30–34 Lv 209c Dt 218. 9 Jos 219 Jdc 924 2S 116a 1R 232–37 Jr 2615. 23 5135 Ez 1643 1813 334. 6. 8 Jon 114 Jdt 822 Sir 1723 Ps Sal 228c: M 2335 274. 25 L 1150 A 528 †186 | 34 cf. Ex 258.

5. Das fünfte Buch Mose.

Dt 17 cf. Gn 1518b: **Ap 914** | 9ss cf. Ex 1813ss | 10 cf. Gn 155 | 13 46 Sir 127: Jk 313 | 16. 17 cf. Gn 1921: J 724 | 17b cf. Ps 826a | 17c cf. Gn 2111 | 21. 29 cf. Gn 151b | 31 (cf. 326): †A 1318 | 32 cf. Nm 1416–36 | 33 cf. Ex 1321. 22 | 33a: J 142. 3. 6 | 34. 35 cf. Nm 1421–23 | 35 cf. Nm 1423 || 25: A 75a | 14: J 55 | 25: A 25 | 30 cf. Ex 421: †R 918b || 311 Ez 405: Ap 2117 | 17 cf. 1Mcc 1167 | 20 1210 Jos 113. 15 2144 224 1R 518 856 1Ch 2218 2325 2Ch 146 1515 2030 (Ps 957–11): H 41–9 | 21 cf. Nm 2718 | 36: 2K 128. 9 || 41 cf. Lv 185 | 2 131 Pr 305. 6: G 18. 9 Ap 2218. 19 | 3 cf. Nm 1530. 31 | 6 cf. 113 Js 112b | 7 (cf. 29) Js 556 Jr 2323 Ps 9115b 14518 Sap 1113 136: †A 1727 | 7bc cf. Js 3019 | 7c cf. Gn 426 | 8 Ps 1037 14719. 20: R 32 94 | 9 cf. Gn 1819 | 11. 36 cf. Ex 1918 | 12 Dn 107 Sap 181: A 97 229 2614 | 12a cf. Ex 1916. 19 | 12a. 33. 36 521 Ex 2019b: J 537 A 94–7 1013–15 227–10 2614–18 | 12b. 15 cf. Ex 3318ss: J 118 | 13a Jos 2316 Jdc 220 Jr 113. 4 Ps 1119b (Sir 453b): H 920 | 13b cf. Ex 2412: 2K 33. 7 | 15–18 Js 4026 Jr 211 Ps 10620: †R 123. 25a | 19a 173 Jos 514a Jdc 520 1R 2219 Js 1412a Job 387a Dn 810a Hen 8210–20 861: 1K 1540 G 43. 9 (2P 119) Ap 810. 11 91 124. 9 | 19ab 173 2R 1716b 213 234. 5 Js 344a Jr 718 82 1913 (4417–19. 25) Zph 15 2Ch 333. 5 Hen 827. 8: (L 213) A 742a | 20. 37

cf. Ex 195a | 24 93 Js 3314 Ex 2417b : 2Th 18 *H 1229 | 28 cf. Ex 324–6 : A 741 | 29 (cf. 7) Js 556 Jr 2913 Am 54. 6 Pr 24. 5 817b 1Ch 289c 2Ch 152. 4. 15 Sap 11. 2. 136. 9 Jub 115b : †M 77. 8 1345. 46 †L 119. 10 J 734. 36 (821 1333) †A 1727 H 116 | 30a cf. Gn 491 | 30b Js 4522 Jr 37ss. 22 41 Hos 35 Job 2223 Neh 19a : †2K 316 (7–18) | 31a cf. Gn 2815 | 31b cf. Lv 2642 | 32 cf. Sach 210 | 34a cf. Ex 73 | 34b cf. Ex 61–6 : A 1317 | 35. 39 cf. 64 : M 2237 †R 329. 30 | 37 515 76–8 2618. 19 : J 1516 †A 1317 R 94 E 14 || 54 21 cf. Gn 3231 | 5. 19. 20. 23 cf. Ex 1918 | 5. 24 cf. Ex 1916. 19 | 5–28 cf. Ex 192. 3. 16–18 | 7 cf. Ex 203 | 7–10 cf. 613 | 8 cf. Ex 204 | 8. 9 cf. Ex 204. 5. 23 | 9 cf. Ex 205 | 10a cf. Gn 2412 | 10b cf. Ex 206b | 10c cf. Ex 206c | 11 cf. Js 2923b | 11. 17 cf. Lv 1912 | 12–14 cf. Ex 208–10 : M 122 | 14 cf. Gn 22. 3 Ex 209. 10 2312 : Mc 227 (M 122) | 15 cf. 437 Ex 61. 6: A 1317 | 16 cf. Ex 2012 | 16. 17 cf. Ex 2012–16 : *M 1918. 19a †R 221. 22 | 17 cf. Ex 2013 2014 | 18 cf. Gn 36 Ex 2017 : †R 221. 22 | 19 cf. Ex 2412 : 2K 33. 7 | 29. 30. 33 (cf. Lv 185) 3015. 16. 20 Neh 926a. 29a Pr 72 Sir 1515 2423b Ps Sal 141c : M 154 179 197 2236 etc Mc 103. 19 etc L 16 etc J 85 1018 etc A 1347 R 710 (8–13) 105 139 1K 719 1437 E 215 62 K 410 1T 614 T 114 H 75. 16. 18 919. 20 1122 2P 221 32 1J 23–8 322–24 421 52. 3 2J 4–6 Ap 1217 1412 2214 | 31 cf. 412a. 33. 36 || 61 cf. Ex 192. 3. 16–18 | 2 cf. Lv 185 | 4 435. 39 3239 3326 2S 722 2R 515a 1919 Js 3716. 20 4310d. 11a 446c. 8c 455. 6. 14c. 21. 22 469 Hos 134 Sach 149b Ml 210 Ps 8610b Dn 247 345 (Or As 22) Neh 96a Tb 134 2Mcc 737b Bel 41 Sib 3760 : *Mc 1229. 32 (M 2237) J 544 173 A 1726 †R 329. 30 1627 †1K 84. 6 †125. 6 †G 320 †E 46 †1T 117 25 615. 16 †Jk 219 †Jd 25 | 5 1012 134c 2616 Jos 225 2R 2325 1Ch 289a Pr 2326 Jub 115a (cf. Ex 206b) : *M 2237 *Mc 1230. 33 *L 1027 J 542 1J 420 52 | 7. 20–25 cf. Gn 1819 | 11 Jos 2413 : J 438 | 13 1012. 20 57–10 Ex 203–5 3414 (cf. Sir 239ss) : *M 410 *L 48 | 16 Ex 172. 7 Nm 1422 202–5 214–6 Js 712 6310 Ps 788b. 17–20. 41. 56 959 10614 Sir 1823 Jdt 812 : *M 47 *L 412 A 59 1510 †1K 109 H 38. 9. 10. 15 || 71 Jos 141. 2 1951 Jdc 1124 Ps 7855 13621. 22 : †A 1319 | 2 153 2016. 17 234. 5. 21 2519 1S 153. 8. 33 Ml 12. 3 (cf. Lv 1917. 18) : M 543 *R 913 | 2. 3 cf. Lv 1919 | 6a cf. Ex 196b | 6b cf. Ex 195a : †J 111 †1P 29 | 6–8 cf. 437 | 7. 8 cf. Ps 983 | 8 1015 : R 1128 | 9a 324a Js 497 Ps 316b 14514. 17 Ps Sal 141a 1712 : 1K 19 1013 2K 118 1Th 524 2Th 33 2T 213 H 217 1011. 23 1P 419 1J 19 Ap 1911 | 9b cf. Ex 206b | 10 cf. Nm 1530. 31 | 12–16 cf. Lv 263–46 | 19 cf. Ex 73 | 21 cf. Ex 258 || 81. 3 cf. Lv 185 | 3a cf. Ex 164. 13–15 | 3b Sap 1626 : *M 44 L *44 1215 | 5 2S 714b Js 505 Ps 9412 11967 Job 517a Pr 22 311. 12 1324 1532 1918 2917 Jdt 827 Sap 35a 1110 Ps Sal 34 102 184 : 1K 1132 E 64 *H 125–11 T 212 †Ap 319 | 5b cf. 326 | 10 cf. 1S 913 | 15ac cf. Ex 174–6 | 15b (cf. Nm 216) 1R 1211. 14 2Ch 1011. 14 Ez 26 Sir 3930 : L 1019 1112 Ap 93. 5. 10 | 19. 20 cf. Ps 713 || 93 cf. 424 | 4 : *R 106 | 6. 13 cf. Ex 329 : A 751 | 9. 18. 25 cf. Ex 3428 | 10 cf. Ex 192. 3. 16–18 : A 738b | 10. 11 cf. Ex 2412 : 2K 33–7 | 15 cf. Ex 1918 | 16 cf. Ex 324–6 | 19 1Mcc 132 : A 732 (1629) *H 1221 | 27 cf. 1016b : R 25 | 29 cf. Ps 8911. 14 : 1P 56 || 101. 2

cf. Ex 2412: **2K 33-7** | 2. 5 cf. Ex 2510-21 | 9 (cf. Nm 1820. 24) 1212 1427. 29
181. 2 333. 4 Jos 2225 2S 201 Ps 163. 5 7326 Job 312 Sap 55b: J 138 **A 821a**
2032 2618 2K 615 **E 1**18 K 112 1P 14 Ap 206 2219 | 10 cf. Ex 3428 | 12 cf. 65 |
12. 20 cf. 613 (Sir 239ss) | 14 cf. Ps 241 | 14b 1R 827b 2Ch 25 Neh 96b Ps 6834
1484 slHen 81 203: 2K 122 | 14bc cf. Jdt 912a | 15a cf. 78 | 15b cf. Ex 195a |
16ab cf. Lv 2641 | 16b (927) Jr 44b Ez 37b Pr 1720 2814b Sir 326: M 198 Mc
105 1614 (R 25) | 16c cf. Ex 329 | 171 Ps 1363 Dn 237a. 47 434 LXX 2Mcc 134
3Mcc 535 Hen 94a 842b: †**1T** 615 †Ap 1714 †1916 | 17b cf. Gn 1921: **L 20**21 |
18 cf. Ex 2221. 22 | 20 1122 (135 3020 Jos 225 238) 2R 186 Ps 639 7328: R 129
†**1K 6**17 | 22a cf. Gn 459-13. 24: †**A** 714 | 22b cf. Gn 155 || **11**2 Ps 7119a (1051)
10621 (1262. 3) Sir 178. 9 184 4221a: Mc 519. 20 **L 1**49a 839 A 211 K 23 | 11. 14. 15
cf. Lv 264 | 14 Jr 524 Hos 63 Jo 223 Sach 101: Jk 57 | 18ss cf. Ex 139. 16 | 19
cf. Gn 1819 | 22 cf. 1020: †**1K 6**17 | 23 cf. Ex 3424 | 24 cf. Gn 1518b: **Ap 9**14 |
27 cf. Lv 263-46 | 29 cf. Gn 126. 7 || **12**1-14 1R 829. 30 93 2Ch 620. 21 715. 16 Ps
268 274 1223. 4: J 420b | 5-7 cf. Ex 2024 | 9. 10 cf. Gn 22. 3 | 10 cf. 320 | 11. 12
cf. Lv 76. 14 | 12 cf. 109 Nm 1820. 24: **A 8**21a **E 1**18 | 16. 23-25 cf. Gn 94 || **13**1
cf. 42 | 2 cf. Ex 73 | 2-4 1R 226ss Jr 531 613. 14 810. 11 1414 2316. 21. 25 2714. 16
281ss 298. 9 Ez 132ss 2228 Mi 35 Hen 546 677 Ap Bar 4831 (cf. Lv 2416): **M**
715 **24**5. 11. 24 2665. 66 Mc 136. 22 (1464) L 626 218 (J 197) A (758) 136 2Th
29. 10 2P 21 1J 218 41. 3 Ap 1313. 14 1613. 14 1920 2010 | 4b: 1K 1119 | 4c cf.
65 | 5 cf. 1020 | 6 177b [12] 1919 2121 22[22.] 24 247: **1K** †52 *513 | 12 1713:
1T 520 | 14: A 2030 G 17 417 1J 219 | 14a Jdc 2013 Sib 363: 2K 615 | 16 cf.
Dn 235b || **14**1 (cf. 326) Ex 422. 23 Js 12. 4 309 436 4511b 638b Jr 314. 22 319. 20
Hos 21 Ps 7315 826b 10313 Esth 16 (E) 16ab Sap 55a 94b. 7 12(7.) 19b. 21 1610. 26
184b Sir 410b Ps Sal 1730 Jub 124. 25 Hen 6211a Sib 3702: M 59 1526 Mc 727
L 2036 J 112 1152 **R** 814. 16. 19. 21 *94. 8. 26 ***2K 6**18 G 326 Ph 215 1P 210 1J
31. 2. 10 52 H 125 [Ap 217] | 2 cf. Ex 196ab: †**1P 2**9 | 3-21 cf. Gn 129 Ez 414 |
11 cf. Js 587 | 25. 26 cf. Ex 3013 | 27. 29 cf. 109: **E 1**18 | 29 Sir 41ss Tb 22
47ss: L 1413. 14 || **15**3 cf. 72 | 4: **A 4**34 | 7-11 cf. Pr 2126 | 8 cf. Sir 292 | 10
Pr 229 Sir 329. 11. 12 Tb 48. 9 1Ch 2917c slHen 615: R 128 ***2K 9**7 | 11 (cf.
Js 587): **M 26**11 Mc 147 J 128 A 245 Jk 215. 16 1J 317 | 12-18 cf. Neh 936 | 19
cf. Ex 132. 12-15 | 23 cf. Gn 94 || **16**1-8 cf. 1S 13 | 2a cf. Ex 121-28: **Mc 14**12 |
2b cf. Ex 3013 | 3 cf. Ex 1214 | 3. 48 cf. Ex 1215. 19 | 4-9 cf. Ex 139. 16 | 7 cf.
Ex 1215. 18 | 9-12 cf. Ex 2316 | 13-15 cf. Lv 2333-43 | 18 cf. Ex 2013 | 18-20
cf. Gn 1921: **J 7**24 | 20 Pr 159 2121 Sir 278 1Mcc 229: 1T 611 2T 222 || **17**1
cf. Lv 110 | 3 cf. 419: **A 7**42a | 5 cf. Ex 2914 | 6 cf. 1915: **Mc 14**56. 59 **2K 13**1
†H 1028 | 7a Lv 2414-16 Nm 1536 1R 2113 2Ch 2421: **J 8**7 A 758 H 1137 |
7b. [12] cf. 136: ***1K 5**13 | 8ss cf. Ex 2013 | 13 cf. 1312 | 14. 15: M 2217. 18 Mc
1214. 15 L 2022. 23 | 15: J 1915 1P 213 || **18**1. 2. cf. 109: **E 1**18 | 1-4 cf. Lv
69. 19 | 13 cf. Lv 1144. 45: **M 5**48 | 15a. 18a Ml 323. 24: M 173. 11 Mc 94 L 930
Ap 113. 6 | 15-19 (cf. Gn 4910 Ex 3429-35) 1Mcc 446 1441b 2Mcc 24ss 1514:

M 1614 21 11. (46) Mc 615 (828 L 716. 39 98 2419) J 121. 25. 45 (419. (25) 546) 614 7(16.) 40 917 ***A 3**22. 23 *737 | 15^b : †**M** 175 (**3**17) †Mc 97 †L 935 ***A 3**22 | 16 cf. Ex 1918 1916. 19 | 18 Js 5921^b Tb 1218. 20 Sib 3655. 656 : J 334 425 519. 30 716. 17. 28 828. 42 1249 1410 178 | 19 : J 1248 || **19**4ss cf. Nm 3516ss | 10. 13 cf. 1S 195 | 11 Jdc 162 (2120 Job 3840 Pr 712) Thr 310 419 Sap 212 Sir 2826 : L 1154 A 2321 | 11–13 cf. Gn 96^a | 12 cf. Ex 316. 18 | 15 176 Nm 3530 Ps 2712 3511 Sus 51–61 (Pr 1813) : ***M 18**16 2659. 60 **Mc 14**56. 59 J 751 817 ***2K 13**1 †1T 519 †H 1028 | 19 cf. 136 : ***1K 5**13 | 21 cf. Ex 2124 : ***M 5**38 || **20**3 2Ch 157^a : H 123 | 6 2830 Pr 2718 Js 6522 : †**1K 9**7. (14) 2T 26 | 7 cf. 245 | 16. 17 cf. 72 || **21**3 cf. Nm 192 : **Mc 11**2 | 6. 7 Ps 266 7313 (cf. 2S 328) : **M 27**24 | 8. 9 cf. Nm 3530–34 1S 195 | 12 Jr 729 Mi 116 Job 120 (Lv 1345) : 1K 115. 6 | 16. 17 : L 1213 1512 | 17 cf. Ex 422 | 21 cf. 136 : ***1K 5**13 | 22. 23 Jos 829 1027 Ex 3425 (cf. Gn 4019 Jr 539^a) : **M 27**57–60 Mc 1542–45 L 2352–54 J 1931. 38. 42 ***G 3**13 || **22**1–4 cf. Pr 2521. 22 | 1–4. 6. 7 cf. Ps 1479 | 5 2S 1426 : 1K 1114. 15 | 9–11 cf. Lv 1919 | 12 cf. (Ex 139. 16) Nm 1538. 39 | 20ss cf. 241 | 22–24 cf. Lv 2010 : †**J** 85 | [22.] 24 cf. 136 : ***1K 5**13 || **23**1 cf. Lv 187. 8 | 2 Js 563–7 Jr 387 Zph 310 Ps 6832 874 : A 827 | 4 Ez 447 : A 2128 246 | 4. 5. 21 cf. 72 | 5 cf. Nm 225. 7. 18 | 15 : Ap 209 | 18 1R 1424 MT : 1K 69 Ap 2215 | 18. 19 Js 5610. 11 Ps 227 : Ph 32 Ap 2215 | 19 : **M 27**6 | 20. 21 cf. Sir 292 | 22–24 cf. Nm 303 : **M 5**33^b | 26 : **M 12**1 Mc 223 L 61 || **24**1–4 2220 ss Nm 511 ss Sir 2519 Ml 215. 16 (cf. Ex 2014) : **M** 119 †531. 32 †193. 7. 9 †Mc 102. 4. (12) L 1618 **R 7**2. 3 †**1K 7**10. 27. 39 | 5 207 : L 1420 1K 733 (E 529) | 7 cf. 136 : ***1K 5**13 | 10 cf. Sir 292 | 13 cf. Ex 2225. 26 | 14 Sir 41 3137 : †Mc 1019 (**M 19**18. 19^a) 1K 67. 8 75 Jk 54 | 14. 15 cf. 2414 Lv 1913^b | 17 ss cf. Ex 2221. 22 || **25**1–3 : L 1247. 48 A 233 2K 1124 | 4 : (M 1010 L 107) ***1K** 99. (14) *1T 518 | 5 cf. Lv 189 | 5. 6 cf. Gn 388 : **M 22**24 | 9 cf. Js 506 | 12 : **M** 530 188 Mc 943 | 19 cf. 72 || **26**16 cf. 65 | 17. 18 cf. Ex 67 | 18 cf. Ex 195^a | 18. 19 cf. 437 || **27**4–7. 12. 13 cf. Gn 126. 7 | 15 cf. Ex 204. 5. 23 | 15–26 cf. Nm 522 | 16 cf. Ex 2117 Pr 2824 | 20 cf. Lv 187. 8 | 21 cf. Lv 1823 | 25 cf. 1S 195 | 26 cf. Nm 1530. 31 : ***G 3**10 (Jk 210) || **28**1–14 cf. Lv 263–46 | 3–6. 16–19 : L 620–26 | 4 : L 134 | 7 cf. Ex 3424 | 10 2S 1228 1R 843 Js 41 437 6319^a Jr 149 1516 Am 912 Dn 918. 19 2Ch 633 714^a Bar 215 (Sir 3617^a) : A 1517 Jk 27 | 11. 12 cf. Lv 264 Hos 1012 | 12 cf. Ps 7210. 11. 15 : **M 2**11 | 15 cf. Nm 1530. 31 | 16–19 cf. 3–6 | 25 304^a Js 496^a Jr [1314 LXX] 157 3417 Ez 3619^a Ps [1391 LXX] 1472 Dn 122^b LXX Neh 19^b Jdt 519 2Mcc 127 Ps Sal 834 92 : **J** 735 Jk 11 1P 11 | 26 cf. Lv 2629 | 27. 35 cf. Ex 98–11 | 28. 29 : R 121 | 30 cf. 206 | 46 cf. Ex 73 | 49 cf. Js 2811. 12 : **1K 14**21 | 53 cf. Js 822 | 64 Sach 714 : **L 21**24^b || **29**2 cf. Ex 73 | 3 Jr 521 Ez 122 Js 4219. 20 (cf. Js 69. 10) : †**Mc 8**18 ***R 11**8 | 12 cf. Ex 67 | 16 cf. Ex 204. 5. 23 | 17 Jr 914 (2315) Am 57 612 Thr 315. 19 : **A 8**23 †**H 12**15 Ap 811 | 19 cf. Js 43 | 22 (cf. Gn 1924. 25) Hen 272ss : II 68 || **30**4^a cf. 2825 : **J** 735 | 4^b cf. Js 2713^b : **M 24**31^b | 6 cf. Lv 2641 | 12–14 Am 92 Ps 476^a 6819 10726 1398 Pr 304^a Job 1118 Bar 329. 30 Sir 1618 245 4Esr 48 (cf.

Ps 7120): J 313 662 A 233 *R 106-9 E 49-10 | 15.16.20 cf. 529.30.33 Lv 185: R 710 | 20 cf. 1020 || 312 cf. Nm 2717a.21 | 6 cf. Ex 1413 | 6.8 (cf. Gn 2815): *H 135 2K 49 | 7.8 (cf. 320): H 48 | 26 Sir 2423 ss 451ss: J 545 | 27 cf. Ex 329 | 29 cf. Ex 204.5.23 | 30 cf. Ex 151 || 323 Jos 719 1S 65 Js 4212a Jr 1316a 1Ch 1628 Dn 430c LXX Esr 1011: L 1718 J 924 A 1223 R 420 (1P 121) Ap 49 1113 147 169 197 | 4a cf. 79a | 4b Jr 1010a Hos 1410 Ps 1910 9216 11975.137 14517 2Ch 197 Job 83 3410 Ps Sal 219.36 94: R 914 1J 19 Ap 153 †165.7 192 | 4.15.18 cf. Ex 174 | 5 Ps 788a: †M 1717 Mc 919 L 941 †A 240 †Ph 215 | 6 (cf. 141 Ex 422.23) 131 85b Js 6316 647a (4915.16 6613) Jr 34.19 319.20 2S 714a Ml 16a 210 317b Ps 686a 8927 10313 1Ch 1713 2210b 286 2910 Tb 134 Sap 216c 1110 143a Sir 231.4 5110b 3Mcc 2157 68: M 516.45.48 69 etc 239 2743b 2819 Mc 1110. 25.26 1436 L 249 636 124 etc J 114.18 518 †841 etc A 14.7 233 R 17 (329.30) 815 etc †1K 86 etc †2K 618 G 11-4 †46 †E 3146 etc Ph 420 etc K 112 317 etc 1Th 11 etc 2Th 12 216 etc. 1T 12 2T 12 T 14 Phil 3 H 129 Jk 39 etc †1P 12.17 2P 117 1J 12 31 etc 2J 3.4.9 Jd 1 Ap 16 etc (217) | 6b.15 Ps 1003a Js 2923a 647: E 210 | 8 Ps 7417 Pr 304d Job 1223: A 1726 | 8a cf. Nm 2416 | 8b LXX Ps 10321 1482 Dn 414a 1013.20 21 121a Sir 1717 4Esr 821.22 Hen 6012-22 6110 662 6922 751 8210-14 slHen 4—6 114 192-4 201 Jub 22: [J 54] R 838.39 1K 26.8 1524 2K 44 (G 43.9) E 121 22 39.10 612 K 116 28.10.15.20 2Th 17 H 25 1P 322 2P 210 310-12 Jd 8 Ap 71 127 1418 165 | 11 cf. Ex 194 Ez 110 | 13 cf. Jdc 148.9 | 15 cf. Js 421 | 17a.21 cf. Ex 204.5.23: †1K 1020 | 17b cf. Jr 1025 | 21: *R 1019 1111.14 †1K 1022 | 24a cf. Lv 2621.22 | 24b cf. Nm 216 | 25: 2K 75 | 28.39 Ps 8113-16: L 1942 | 34 Js 816 Job 97b Sap 25: J 333 627 Ap 51 etc | 35a Jdc 1136 2S 48 Js 354b 612b 634a Jr 529 4610 5111 Ez 2514 Hos 97a Mi 514 Ps 941.2 Sir 53b Hen 471.2 slHen 504: L 187.8 †2122 A 721 *R 1219 2K 106 1Th 46 2Th 18 *H 1030 Ap 610 192 | 35b Jo 21b Thr 418 (cf. Ez 72-10): M 243.27.37.39 (Mc 115) 1K [18] 1523 1Th 219 313 415 523 2Th 21.8.9 Jk 57.8 2P 116 34.12 1J 228 (Ap 178) | 35c (cf. Js 1322): M 2448ss 2P 23 1Th 53 | 36a Ps 13514: *H 1030b | 36b cf. Js 353 | 38 Js 6511 Ml 17.12 Jub 3116: 1K 1021 | 39a Js (414b) 4310c.25 4812a: Mc 136 L 218 J 824.28.58 1319 | 39b cf. 64: M 2237 | 39c 1S 26 2R 57 Tb 131.2 Ps 903 Neh 96c Sap 1613a (Hos 62): J 521 663 R 417 811 1K 1522.36.45 2K 19 36 134 G 321 †1T 613 1P 318 | 39d (cf. Ex 1526) Js 4311b Hen 487b 503: M 121 A 412 1K 611 | 40a cf. Gn 1422: †Ap 105.6 | 40b Dn 431a 627a 127c Sir 181a (cf. 2R 194.16): [1P 123] Ap 118 49.10 [514] †105.6 157 | 43a: *R 1510 | 43b LXX Ps 977: Ph 210.11 *H 16b | 43c cf. Sach 112 | 46.47 cf. Lv 185: M 1916.17.20 R 710 | 49 cf. Gn 127b || 331 1S 227a 96 Ps 901 sl Hen 74: 1T 611 2T 317 2P 121 | 2.3 Jr 23a Sach 145 Ps 898a Dn 718.21.22 Sap 55b 1010c Jdt 619 Ps Sal 1728.36 (cf. Lv 1144.45): M (1341a) [†1627] 2531 2752 †Mc 838 †L 926 J 1719 A 913.41 2032 2610.18 R 17 (517) 827 1213 1516.25 1K 12 61.2 1433 161.15 2K 11 84 91.12 1312 E 11.4.15.18 219 35.8.18 412 53 618 Ph 11 421.22 K 12.4.12.22.26 312 1Th 313 [527] †2Th 110 1T 510 Phil

5.7 H 211 31 610 82 98 1010.14.19 1324 1P 115.16 35 2P 121 Jd [1.]3.14 Ap 58 83.4 1118 137.10 1410.12 166 176 1820.24 198 209 [2221] | 2.4 cf. Ex 192.3.16-18: **M 1341a** | 3 cf. Js 4313b | 3.4 cf. 109: **A 2032** E 118 | 8 cf. Ex 415 | 9: M 1037 1248 1929 Mc 333 1029 L (821) 1426.33 1829 | 12 Js 51 442c Ps 607 1087: J 1627 R 17 E 51 K 312 1Th 14 2Th 213 Jd 1 | 13 cf. Gn 2727 | 13.14 Sir 388 Sap 821 2Mcc 125a: Jk 117 | 16 cf. Ex 31.2: **A 730.35** | 26 cf. 64 | 29a cf. Ps 11 | 29b cf. Gn 352: †**Ap 134** †1818 | 29c cf. Ps 1308: **M 121** || **341-4** cf. Ez 401.2 | 4 cf. Gn 127b | 5 cf. Ex 1431b | 6: Jd 9 | 9a cf. Nm 2718 | 9b cf. Ex 283 Js 112b | 9c cf (Gn 4814-20) Nm 810 | 10 cf. Gn 3231.

6. Das Buch Josua.

Jos 11 cf. Nm 2718 | 2.7 cf. Ex 1431b | 4 cf. Gn 1518b: **Ap 914** | 5 (cf. Gn 2815): *H 135 | 6.7.9.18 cf. Ex 1413: **1K 1613** | 9 cf. Gn 151b | 13.15 cf. Dt 320 || **21** Rth 413.17: M 15 L 332 | 1.9-11 617.23-25: H 1131 Jk 225 | 11 Jo 33 Eccl 51b: J 35.7.31 823 1911 A 219 K 31.2 Jk 117 315.17 | 15 1S 1912: **A 925** 2K 1133 Jk 225 | 19 cf. Nm 3530-34 || **34** cf. Ex 1629: **A 112** | 10 cf. Ex 3424 | 10.14-17: A 745 | 13-17 cf. Js 1115.16 || **514a** cf. Dt 419a | 14b Jdc 622 1322 Ez 128b 323 433 444b Dn 817.18 108-19 Hen 1413.14.24.25 603.4 654 4Esr 514 (cf. Ex 1431): **M 176.7** Mc 96 L 112.13.29.30 934 A 94 104 227 2614 Ap 117 | 15 cf. Ex 35.7.8.10: †**A 733.34** | 15b cf. Ps 26 || **67.14-16.20** 2Mcc 1215: H 1130 | 17.23-25 cf. 21.9-11 || **71** (cf. Ex 238) 2Mcc 432: **A 52.3** 1T 610 T 210 | 6 1S 412 Job 212: Ap 1819 | 12.13 cf. Sach 1411 | 15.25 cf. Lv 2014b | 16 cf. Pr 1633 | 19 cf. Dt 323: **J 924** || **829** cf. Dt 2122.23 | 29a cf. Gn 4019 | 30-35 cf. Gn 126.7 | 31 cf. Ex 1431b || **1025** cf. Ex 1413 | 26 cf. Gn 4019 | 27 cf. Dt 2122.23 | 40: (A 91) || **114** cf. Gn 155 2217b: †**R 418** | 20 cf. Ex 421: †**R 918b** || **1322** cf. Nm 225.7.18 || **141.2** cf. Dt 71: †**A 1319** | 2 cf. Pr 1633 | 7 cf. Ex 1431b || **181a** cf. Ex 2910.11 | 1b cf. Ex 3424 || **1913.16** cf. 2R 1425 | 21 cf. Gn 184 | 51 cf. Dt 71 | 51a cf. Pr 1633 || **203ss** cf. Nm 3516ss || **215** cf. Gn 3522-26 | 13ss cf. Nm 3516ss | 44 cf. Dt 320 || **222.5** cf. Ex 1431b | 4 cf. Dt 320 | 5 cf. Dt 65 1020 | 24 Jdc 1112 2S 1610 1923 1R 1718 2R 313: **M 829** Mc 124 57 L 434 828 J 24 | 25 cf. Dt 109 | 29 Gn 4417 1R 213 1Mcc 910: L 2016 R 34.6.31 62.15 77.13 914 111.11 1K 615 G 217 321 | 31 cf. Js 88.10 || **238** cf. Dt 1020 | 9 cf. Ex 3424 | 12 cf. Lv 1919 | 16 cf. Dt 413a || **2413** cf. Dt 611 | 17 cf. Ex 310 | 18 cf. Ex 3424 | 19 cf. Js 63 | 20 cf. Js 6310b | 27 Jr 512: **A 54** | 32 cf. Gn 2316-20: †**A 716**.

7. Das Buch der Richter.

Jdc 17: M 1527 Mc 728 L 1621 | 15 cf. Gn 3311 || **210** cf. 1R 210 | 16.18 1S 715: **A 1320b** | 20 cf. Dt 413a || **41ss.15.16** cf. Dn 323-25 6ss cf. 611—832 || **54.5** cf. Js 2418b | 19 2R 927 2329.30 2Ch 3522 Sach 1211: **Ap 1616** | 20 cf. Dt 419a | 24 Jdt 1318 147 Ap Bar 5410: †**L 142** 1127 | 31b cf. Ex 206b: **M 1343** |

31bc cf. Dn 123: **M 1343 Ap 116b** || **61ss** cf. Dn 323-25 | 2 cf. 1S 2314. 15. 19 | 11ss cf. Gn 183ss 1915-17 | 11—832 46ss 1324—1631 111ss 1S 161ss 120ss 319ss: (A 324) H 1132 | 12 Rth 24: L 128 (R 1620. [24] 1K 1623 2K 1313 G 618 E 624 Ph 423 K 418 1Th 528) 2Th 316. (18) (1T 621 2T 422 T 315 H 1325 Ap 2221) | 12a cf. Gn 167 | 18 cf. Gn 225 | 22 1322 cf. Jos 514b | 22b cf. Gn 3231 | 22. 23 cf. Ex 3318ss | 23 1S 255 Tb 1217b: M 1012 **L 105** [2436] J 2019. 21. 26 1P 514 3J 15 | 24 cf. Nm 626 | 27: J 32 (750) 1939 | 34 cf. Ex 283 || **72** 1S 27. (10) Jr 922. 23 Sir 1022: R 217 511 ***1K 129.** (26-)31 2K 47 †*1012-17 1112—1211 †E 29 †Ph 33. 7. 8 †Jk 19. 10 | 12 cf. Gn 155 2217b | 21. 22 cf. Dn 323-25 || **913** Ps 10415 Eccl 1019 Sir 3427: 1T 523 | 24 cf. Nm 3530-34 || **111** ss cf. 611—832 | 2 cf. Gn 2110-14 | 12 cf. Jos 2224 | 24 cf. Dt 71: **†A 1319** | 26 cf. 1R 61 | 34 Tb 315 817 (Ps Sal 184): L 712 842 938 J 114. 18 316. 18 H 1117 1J 49 | 36 cf. Dt 3235a: **L 187.** 8a || **132** cf. Gn 1811 | 3 cf. Gn 167 | 3. 5 Gn 1719 1S 120 2S 1224b: **M 121** L 113. 31 | 3ss cf. Gn 183ss 1915-17 | 4. 7. 14 cf. Nm 63 | 5a cf. Js 111b: **M 223** | 5b cf. Ps 1308: **M 121** | 6: A 615 | 14. 33 cf. Nm 1820. 24 | 22 cf. Ex 3318ss Jos 514b | 24. 25 cf. 1S 226 | 24—1631 cf. 611—832 || **145.** 6 cf. 2S 81ss. 15 | 8. 9 1S 1425. 26 Dt 3213: M 34 Mc 16 || **158.** 15 cf. Dn 323-25 | 19 cf. Dn 323-25 | 19a cf. Gn 210 || **162** cf. Dt 1911 | 17 Js 433. 14. 15 Jr 15 Ps 1610 10616 Dn 335b (OrAs 12) 924c ϑ' Sir 454 497a Bar 437 55 (cf. Ex 132. 12. 13. 15): **Mc 124b** L 135 434 J 669 1036 **A 227** 314 427. 30 1335 1J 220 Ap 37 | 17. 28 cf. Dn 323. 25 || **186** 1S 117 2042 2S 159 2R 519 (Js 572 Pr 323): **Mc 534** L 750 848 A 1636 1K 1611 Jk 216 | 31 cf. Jr 127a || **195.** 8: 1Th 313 Jk 58 | 9. 18 ss cf. Gn 183ss || **209** cf. Pr 1633 | 13 cf. Dt 1314a || **211-3** cf. Nm 1820. 24.

8. Das erste Buch Samuel.

1S 11 Job 11a: L 1619 J 16 | 1 ss: L 15 ss | 2 cf. Gn 1811 | 3 Ex 2314-17 3423 Dt 161-8: L 241. 43 | 5. 6 cf. Gn 3023 | 8 cf. Gn 316b | 11a cf. Gn 2932: **L 148** | 11b cf. Nm 63 | 17 cf. Jdc 186: **Mc 534** | 20 cf. Jdc 133. 5 | 20 ss cf. Jdc 611—832 | 22: L 237 | 26 1R 822 Hen 123: M 65 Mc 1125 L 1811 || **21** cf. Ex 151. 2: **L 146.** 47 | 1. 10 2S 223b Ps 183b 13217a Ez 2921 Sir 4711bc: **†L 169** | 2 cf. Js 63 | 3 Ps 124. 5 1710b 575 738. 9 944 1022-4 Sap 111: Jk 35 2P 218 Jd 15 | 5a (cf. Js 551-3) Ps 3411 1079 Job 229: **†L 153** | 5b cf. Js 541 | 6 cf. Dt 3239c: **J 521** | 7. 8 2S 622 Js 211 ss 404 662b Ez 1724 2131 Ps 758b 1137. 8 1476 Pr 334 1533 1812 2923 Job 511 1219 2229 Dn 519b Sir 318. 20 1014 Jdt 93. 11 Bar 57 Hen 465: **†M 2312** †L 152 1411 1814 **2426 1K 131** Ph 25-11 ***Jk 46.** 10 *1P 55. 6 | 7. 10 cf. Jdc 72: **1K 131** | 10 cf. Js 5213a: **J 314b** | 10. 35 121-3 Ps 22b Dn 926a: J 120 425 (**1K 153**) | 12 cf. Lv 219 | 25: H 1026 1J 516 | 26 Jdc 1324. 25: **L 180** 240. 52 | 27a cf. Dt 331 | 27b cf. Ex 301-8 | 30 Ps 7214 9115c 11615: J 1226 || **314** cf. Ex 2517 | 19 ss cf. Jdc 611—832 | 20: A 324 1320 H 1132 || **48** cf. Ex 727—1110 | 9 cf. Ex 1413: **1K 1613** | 12 cf. Jos 76 | 22 cf. Ex 2517 ss 4034. 35 || **56.** 7. 9. 11 cf. Ex 320 | 9 cf. Gn 1911 || **65** cf. Dt 323 | 7 cf. Nm 192 | 20 cf. Js

63 || 78 cf. 1233 | 15 cf. Jdc 216. 18 || 85 91. 2 101. 20. 21. 24 131: A 1321 || 91. 2 cf. 85 | 6 cf. Dt 331 | 13 Dt 810 (Ps 11613 cf. Sach 76): M 1419 1536 2626. 27 Mc 641 86. 7 1422. 23 L 916 2217. 19 2430 J 611. 23 A 2735 R 146 1K 1016. 30 1124 1T 43. 4 || 101. 20. 21. 24 cf. 85 | 2–7: M 2617–19 Mc 1412–16 L 227–13 | 20. 21 cf. Pr 1633 || 121–3 cf. 210. 35 | 2–4 cf. Js 539b | 3a. 5b Ps 22b: A 426 Ap 1115a 1210 | 3b cf. (Ex 2137) Nm 1615 | 5a Js 4310ab 554 Jr 425 Ml 35a Job 1619. 20 (Ps 8938): L 2448 A 18 R 19 2K 123 Ph 18 1Th 25. 10 †Ap 15a 213 314 (2123) | 17. 18 2S 2214 Ps 1814 293–9 Job 374. 5 406: J 1228. 29 | 21 cf. Ex 204. 5. 23 | 22 cf. Ps 9414: †R 111. 2 | 23 78: J 179 E 116 K 13. 9 || 131 cf. 85 | 5 cf. Gn 2217b | 14 1612 (cf. Gn 68): A 746 *1322b || 1413 ss cf. Dn 323–25 | 15 cf. Js 2418b | 25. 26 cf. Jdc 148. 9 | 33 cf. Gn 94 | 41. 42 cf. Pr 1633 | 45 2S 1411 1R 152 Dn 327 (94 LXX): M 1029. 30 L 127 2118 A 2734 || 153. 8. 33 cf. Dt 72 | 22 cf. Hos 66: Mc 1233 | 23. 26. 28 161. 11–13 2S 24 53 1Ch 1014: A 1322 | 25 2528 (Ex 2838 Lv 1621. 22 cf. Js 534. 11. 12 Ps 2511b): J 129. 36 (R 425) K 214 1 J 35 | 28 2817 1R 1131: M 812 2143 Mc 129 L 2016 A 1346 | 29 cf. Nm 2319 || 161 1712 2S 113 1224a 231 Ps 7220: M 16 (L 331. 32) A 1322b | 1 ss cf. Jdc 611—832 | 1. 4. 13 1712: L 24 J 742 | 1. 11. 13 cf. 1523. 26. 28 | 7a cf. Gn 1921 | 7bc Job 104: L 1256 1615 J 815 2K 512 1Th 24. 17 | 7c 1R 839b Jr 1120 123a 1710a 2012 Ps 710 114. 5 173 262 4422 1391–4. 23 Pr 173b 212 2412a Job 104 1Ch 289b 2917a Sir 4220 Sus 42ϑ' Ps Sal 145: †L (1256) 1615a †J 225 †A 124 158 †R (218) 827 (1K 1128 2K 135 G 64 E 510 Ph 110) 1Th 24 (521 1J 41) †Ap 223 | 12 cf. 1314 | 14ss cf. Ps 5113 || 1712 cf. 161. 4. 13 | 34–36 cf. 2S 81ss. 15 | 37 cf. Ps 2222 | 44 cf. Lv 2629 | 51. 52 cf. Dn 323–25 || 1810 cf. Ps 5113 | 11 cf. Dn 323–25 | 13. 16 cf. Nm 2717a. 21 || 195 2S 328 2R 2116 244 Jr 76b 194 223. 17 2615 Ps 9421 10638 Sus 46. 62ϑ' (Dt 1910. 13 218. 9 2725 [Js 597a] Jr 234 Jo 419 Jon 114): M 274. (24) | 9 cf. Ps 5113 | 10–12 cf. Dn 323–25 | 12 cf. Jos 215 | 15 1R 1840 Jr 5210: L 1927 || 205 cf. Nm 1010 | 42 cf. Jdc 186 || 21(1–)7 (2220): M 123. 4 Mc 225. 26 L 63. 4 | 5 (cf. Ex 1915): 1Th 44 | 13 cf. Gn 3711: L 166a || 221 cf. 2314. 15. 19 | 20 cf. 21(1–)7 || 239ss cf. Ex 415 | 14. 15. 19 241ss 1Mcc 228–30 2Mcc 527 Ps Sal 1719 Jdc 62 1S 221 1R 173ss 184. 13 198. 9: H 1138 | 22. 23: M 28 || 241ss cf. 2314. 15. 19 | 4–8 cf. Pr 2521. 22 || 253: M 2524 L 1921. 22 | 5 cf. Jdc 623 | 27 cf. Gn 3311 | 28 cf. 1525: J 129. 36 R 425 | 29 cf. Js 43 | 32 cf. Gn 926: L 168a R 125b | 38 2S 2416. 17 1Ch 2116a 2R 1935 Ez 282 Dn 425–30 Sap 1815. 16 2Mcc 95: A 1223 233a Ap 1911–15 | 41 cf. Gn 184 || 2615 cf. Gn 35a | 19 cf. Ex 2517 || 2817 cf. 1528 | 23 cf. Gn 183ss || 299 2S 1417. 20 1928 Js 639b Sach 128 Ml 27: G 414 Ap 21. 8. 12. 18 31. 7. 14 || 302. 19 cf. Gn 1911 | 7. 8 cf. Ex 415.

9. Das zweite Buch Samuel.

2S 116 cf. Nm 3530–34: M 2335 | 16b Job 156 Ap Bar 4828: M 1237 L 1922 || 24 cf. 1S 1523. 26. 28 | 6 cf. Gn 2412 | 6a cf. Gn 3211a | 8 cf. 1R 1918 | 24 Zph 24: A 826 || 31 510a: J 330 | 13 1R 218: R 1120 | 28 Ez 317–19 337–9

Sus 46. 62 ϑ' (cf. Dt 216. 7 1S 195): **M 2724** A 186 2026 II 1317 | 31 cf. Gn 232 Js 585 | 39 cf. Ps 6213 || 48 cf. Dt 3235a || 52 cf. Js 4011 : **M 26** | 3 cf. 1S 1523. 26. 28 | 10a cf. 31 | 10b cf. Am 313 : **2K 618** | 13. 14 Sach 1212 1Ch 35 144 : L 331 || 63 cf. Nm 192 : **M 2757–60** | 22 cf. 1S 27. 8 || 72–6 1R 817 1Ch 171–5 227 282 Ps 1325 : †**A 745. 46** | 7 cf. Js 4011 | 8. 27 cf. Am 313 : **2K 618** | 8ss cf. 81ss. 15 | 12 cf. 1R 210 | 12–16 cf. Ex 422. 23 Js 111. 10 : **M 317 2K 618** | 13 cf. Sach 612c. 13 | 14a cf. Dt 326 : †**2K 618** | 14b cf. Dt 85 | 18 cf. Gn 3211ab | 22 cf. Dt 64 | 23 cf. Gn 35a | 28 1R 1724 Ps 119142. 160 : J (663) 816 1717 || 81–6 cf. Dn 323–25 | 1ss. 15 121–6 (Ps 152b) 78ss 1Ch 177ss Jdc 145. 6 1S 1734–36 Dn 622 ϑ' : (A 1035) H 1133 | 2 cf. Ez 403. 5. 6. 48 || 107ss cf. Dn 323–25 | 12 cf. Ex 1413 : **1K 1613** || 113 cf. 1S 161 || 121–6 cf. 81ss. 15 | 6 cf. Ex 2137 | 10 Jr 511 Hos 67b : (M 624 L 1613) 1016 J 1248 1Th 48 2P 210 Jd 8 | 13 (cf. Js 3324) Sir 4711a Jr 338 Ps 325 513. 4 853 Pr 2813 : L 1518 ss 1K 1131 1J 19 | 16 Jr 1412a Ps 3513 (6911) Dn 93 Esr 823 Neh 14 Jdt 411–13 Tb 128a Bar 15 2Mcc 1312 4Esr 513–20 631. 35 : M 65ss. 16ss 1721 Mc 929 L 237 533 132. 3 1423 1K 75 (1T 55. 6) | 20 Dn 103 : M 617 | 24a cf. 1S 161 | 24b cf. Jdc 133. 5 | 28 cf. Dt 2810 | 29 cf. Dn 323–25 | 31 1Ch 203 Asc Js 511–14 : H 1137 || 1411 cf. 1S 1445 | 14 Js 5416d LXX 557 Ez 1821–23. 30–32 3311. 14–16 Jo 212. 13 Ps 258 Sap 113 : M 1814 J 811 1Th 59 1T 24 H 1039 2P 39 1J 319. 20 | 17. 20 cf. 1S 299 | 26 cf. Dt 225 || 33 155 cf. Gn 4515 | 9 cf. Jdc 186 : **Mc 534** | 10 cf. Gn 3211a | 20 cf Gn 4729 | 21 (Rth 116. 17) : J 1226 143 1710. 24 2K 58 Ph 123 1Th 417 | 23 1R 237 1513 2R 234. 6. 12 2Ch 1516 2916 3014 Jr 3140 : J 181 || 166 1R 2219 : M 2021. 23 Mc 1037. 40 | 10 cf. Jos 2224 || 1711 cf. Gn 155 2217b | 23 : **M 275** (A 118) || 1913. 14 cf. Gn 223 | 23a cf. Jos 2224 | 23b MT : M 1623 Mc 833 | 28 cf. 1S 299 || 201 cf. Dt 109 | 9 Jr 97 Ps 283 5513–15. 21. 22 625 Pr 276 : M 2649 Mc 1445 L 2247. 48 | 20 2317 : M 1622 || 215–14 cf. Ex 2517 | 17 1R 1136 Ps 119105 13217b Sir 2617 481 : **J 535** 2P 119 Ap 2123 || 222 cf. Ex 174 | 3a cf. Js 817. 18 : **H 213** | 3b cf. 1S 21. 10 : **L 169** | 4 cf. Gn 426 | 5 cf. Ez 293ab | 6 Ps 185. 6 1163 Job 392 : **A 224** | 7a cf. Ps 187a | 7b cf. Js 59 : †**Jk 54** | 8 cf. Js 2418b | 9 cf. Js 6615. 16 | 11 cf. Ez 126a | 14 cf. 1S 1217. 18 | 17 cf. Ps 1817 | 18 cf. Ps 1818 : **L 171. 74** | 28 cf. Ps 8911 | 29 cf. Js (823) 426 : †**2K 46** | 42 cf. Ps 1842 | 50 cf. Ps 1850 : ***R 159** || 231 cf. 1S 161 : **A 1322b** | 2 Js 3416b 611a Ez 22 115 Sach 712 Dn 511a. 14 : **M 2243** Mc 1236 A 116 425 1P 111 2P 121 | 17 cf. 2020 || 2414 1Ch 2113 : (H 1031) | 16 cf. Ex 1212. 13. 23 : **1K 1010** | 16. 17 cf. 1S 2538 : **A 1223** | 17 : J 188 | 25 cf. Ex 2517.

10. Das erste Buch der Könige.

1R 136 cf. Nm 522 | 44 ss cf. 2R 913 | 48 cf. Gn 926 : **R 125b** | 52 cf. 1S 1445 || 22 cf. Ex 1413 | 4 36b 2R 203 Js 383 Ps 263 8611 11930. 32 Pr 286b Tb 13 35 (cf. Ps 11930) : (Jk 519) 2J 4 3J 3. 4 | 10 (Jdc 210 2S 712 1Ch 1711) Neh 316 : **A 229** †1336 | 10a 1420 Job 1412 Sir 4619 : M 2752 J 1111–13 **A (229)** 760

1336 1K 739 1130 156.18.20.51 1Th 413-15 2P 34 | 18 cf. 2S 313 | 19 Ps 4510: M 2534 | 32-37 cf. Nm 3530-34 | 37 cf. 2S 1523 || 35 cf. Js 3019 | 5-14 2Ch 17-12 Ps 373.4.35 8412^b 8510-14 1121-3 14518.19 Pr 1923 224 Sap 711 1012^b Sir 5027-29 4Mcc 153 (cf. Pr 23-6): M 633 L 1231 1T 48 66 Jk 15 | 6^a cf. Gn 2412 | 6^b cf. 24 | 7 cf. Nm 2717^a.21 | 9 cf. Gn 217^a | 13 51ss 104ss 1Ch 2925 2Ch 112 (Sir 4711 ss): M 629 L 1227 | 15 Esth 13 218 Dn 51: Mc 621 || 420 cf. Gn 155 2217^b || 51ss cf. 313 | 9 cf. Gn 155 | 9.26 cf. Js 112^b | 18 cf. Dt 320 | 23-25 2Ch 28-14 Ez 2717: A 1220 || 61 (Jdc 1126): A 1320^a | 1.2 820 2Ch 31: †A 747 | 3: J 1023 | 13 cf. Ex 258 | 22 cf. Ex 301-6.10 || 714 cf. Js 112^b | 15-22 2Ch 317 Jr 118 Js 2223 LXX: Ap 312 || 81.6 2Ch 57: Ap 1119 | 6.7 cf. Ex 2517 ss | 6.9 cf. Ex 2510-21 | 10.11 cf. Js 64 | 12 cf. Ex 3318ss | 13 2Ch 62 Js 818^b Ps 268 6817 763^{ab} 13214: M 2321 | 15 cf. Gn 926 | 17 cf. 2S 72-6 | 20 cf. 61.2 | 22 cf. 1S 126 | 23 cf. Gn 35^a: †Ap 134 | 27.39^a cf. Js 661.2 | 27^a cf. Ex 258 | 27^b cf. Dt 1014^b | 29 cf. Js 567 | 29.30 cf. Dt 121-14 | 39^b cf. 1S 167^c | 39^c cf. Ps 6213 | 41-43 2Ch 632.33 Js 22.3 496.12 Mi 41.2 Sach 215 823 1416: J 1220 A 827 | 43 cf. Dt 2810 | 46 2Ch 636 Js 645 Jr 235 Ps 141-3 532-4 1432 Pr 209 Job 92 1514 254^a Eccl 720: L 132-5 *R 39.19.23 G 322 Jk 32 1J 18.10 | 56 cf. Dt 320 | 57 cf. Gn 2815 | 63 cf. Nm 710 || 93 cf. Dt 121-14 | 7.8 2Ch 719-22 Js 38 Jr 910 2618 Mi 312 Sach 142 (cf. Jr 127^a): M 242 Mc 132 L 1944 216 || 101-13 2Ch 91ss: M 1242 L 1131 | 2 Ps 459 Pr 717 Cant 414: M 211 J 1939 | 4ss cf. 313 | 8 2Ch 97 Sir 4811 Ps Sal 1750 187: M 1316 L 1023 1127 1415 | 8^b cf. Nm 36 || 117 cf. Lv 1821 | 31 cf. 1S 1528 | 36 cf. 2S 2117 | 43 1431 158 2Ch 931 1216 1323: M 17 || 1211.14 cf. Dt 815^b || 134.6: M 1210.13 Mc 31.5 L 66.10 | 6 cf. Gn 1823ss | 8 cf. Esth 53.6 | 8.17.22: 1K 511 2Th 36 T 310 2J 10 | 10: M 212 || 1420 cf. 210^a | 24 cf. Dt 2318 | 31 cf. 1143 || 153.14 cf. Ps 7837 | 4 cf. Ex 916 | 8 cf. 1143 | 13 cf. 2S 1523 | 24 2R 816.24 2Ch 171 211 221 (2R 112 1222 151 1Ch 311): M 18 || 1631 2125 2R 922: Ap 220 || 171^a cf. 2R 1425 | 1^b cf. Nm 36 Job 16 1^c 181.2: †L 425 †Jk 517 Ap 116 | 1ss cf. 1S 2314.15.19 | 8-10: †L 426 | 8-16 cf. 2R 442-44 | 10 ss 184 2R 48: M 1041 | 17-24 (Sir 485) 2R 432-37 2Mcc 618.19.30 71-29: L 712-17 H 1135 | 18 cf. Jos 2224: M 829 | 19: A 113 937.39 208 | 20.21 cf. 1841.42 | 20.22 cf. Gn 1823ss | 21 2R 434: A 2010 | 21^a cf. Gn 27^b | 21^b cf. Gn 426 | 21^c cf. Ex 419^b | 23 2R 436: L 715 J 450.53 | 24 cf. 2 S 728 || 181.2 cf. 171^c: †L 425 †Jk 517 | 4 cf. 1710ss | 4^b: Mc 640 L 914 | 4.13 cf. 1S 2314.15.19 | 12 2R 216 Ez 312^a.14 83 111.24 435 Bel 36.39 Ap Bar 63 Hen 148 393 521 682 715 slHen 38: M 41 Mc 112 L 41.14 A 839 2K 122 Ap 2110 | 17 Jr 384^b Am 710^b: L 232.14 A 1620 176 245 2K 68 Ap 1110 | 19.25 cf. 1918 Pr 426 | 21 cf. Pr 426 | 26.29 cf. Sir 714 | 38 cf. Gn 1924 | 39 cf. Ex 1431 | 40 cf. 1S 1915 | 41.42 (1720.21) Sir 482: Jk 518 | 43.45: L 1254 || 191 cf. Js 2418^b | 1ss cf. Dn 323-25 | 2.3 2R 631 Jr 230 725.26 202 254 265.20-23 Neh 926^b 2Ch 2419.21 3616 Hen 8951 (cf. 2R 223): M 512 2135.36 226 2334 (31-37) Mc 125 L 1149 1334 2010-12 A 752 1Th 215 †H 1136.37 Jk 510 Ap

213 | 2.10: M 1712 Mc 913 | 4 Sap 31.3 619.20 (cf. Jr 83 Hen 382b) : 2K 85 Ph 123 Ap 96 | 5.7 cf. Gn 167 | 5-8 cf. Gn 1915-17 | 8 cf. Ex 3428 | 8.9 cf. 1S 2314.15.19 | 10.14 (cf. 2.3): *R 113 | 10a.14a cf. Am 313: 2K 618 | 13 cf. Ex 3318ss | 13b cf. Ex 36b | 13.19 2R 18 28.13.14 Sach 134 : M 31 Mc 16 H 1137 | 16 cf. 2R 1425 | 18 (1819.25 28 28 Hos 910a 1Ch 833 Tb 15): *R 114 | 19-21: M 99 Mc 214 L 527.28 | 20: M 821 L 959.61 || 2031.33 cf. Js 585 | 33 2R 1015b: A 831 || 213 cf. Jos 2229 | 10.13 Ps 3811: A 611ss | 13a cf. Ex 2914 Dt 177a | 20.25 2R 1717 Js 501 : R 66.13 714 | 23 cf. Lv 2629 | 25 cf. 1631 | 27 cf. Js 585 || 226ss cf. Dt 132-4 | 11 cf. Jr 131-11 | 16 cf. Gn 243 : M 2663b | 17 cf. Nm 2717b : M 936 | 19a 2Ch 1818a Js 61 Sir 18b Sap 1815b Ez 126a 101a Dn 79a Ps 114b 479b 10319 Hen 1418.20 625b 6927a sl Hen 103 203 221.2 : M 1928 2531 (L 213) †Ap 42.3.9.10 51.7.13 616 710.15 1617 194 2011 215 | 19b 2Ch 1818b Dn 710b Ps 6818 Hen 19 1422 401 601 718.13 (cf. Dt 419a 173) : M 2653 L 213 A 742 H 1222 Jd 14 †Ap 511 †711 | 20ss: 2K 114 | 22 cf. Gn 3431-7.13 | 23 Ps Sal 815a Hen 565 : 2Th 211.12 1T 41 1J 46 | 24 cf. Js 506 | 26.27 cf. 2R 223.

II. Das zweite Buch der Könige.

2R 12.3.6.16 MT : M 1025 1224.27 Mc 322 L 1115.18.19 | 8 cf. 1R 1913.19 : M 34 | 9.11 cf. Pr 92.3.5 | 9-15 615-17 Ps 348 9111.12 : M 2653 | 10.12 cf. Gn 1924 : †L 954 *Ap 209 || 28.13.14 cf. 1R 1913.19 | 9.15 cf. Nm 2720 | 9-12 cf. Ex 3429.30 | 11 1Mcc 258 Gn 524 : M 1619 [L 2451] J 313 662 A 19.11 Ap 1112 | 11 ss cf. Jub 3220 | 14 cf. Job 98 | 16 cf. 1R 1812 : A 839 | 20 cf. Nm 192 | 23 2Ch 3616 1Mcc 926b 1312 2Mcc 71.7.10 Gn 3920 1R 2226.27 Jr 202 3713—3813 (cf. 1R 192.3): (M 512) H 1136 || 313 cf. Jos 2224 | 27 cf. Ex 2517 || 41 Ex 212 222 Lv 2539.47 : M 1825 | 1-7 cf. 42-44 | 3 cf. Lv 189 | 8 cf. 1R 1710ss | 8ss cf. Gn 183ss | 14-17 cf. Gn 1811 | 27a cf. Ps 7210.11.15 | 27b : M 2610 Mc 1014 146 J 127 | 29 : L 104 | 32-37 cf. 1R 1717-24 | 33 cf. Js 2620 : M 66 | 33-35 cf. Gn 1823ss | 34 cf. 1R 1721 : A 2010 | 34a (cf. Gn 4814-20) : M 918 Mc 523 65 732 823.25 A 912.17 288 | 36 cf. 1R 1723 : L 715 | 42-44.1-7 1R 178-16 Ps 7819-29 Ex 1611ss Nm 1113-32 : M 1416-20 1532-37 Mc 637-43 82-8 L 913-17 J 65-13 || 51-14 : †L 427 | 3 cf. Gn 164.8 | 7 cf. Dt 3239c : J 521 | 10-14 : J 97 | 11 cf. Gn 426 | 15a cf. Dt 64 | 15b cf. Gn 3311 | 16 Dn 517 : A 820 | 19 cf. Jdc 186 : Mc 534 || 66 cf. Job 98 | 15-17 cf. 19-15 | 13-19 cf. Dn 323-25 | 16 1830 2Ch 327 Js 3618 Ps 466 Jub 3517 : 1J 44 | 19 : M 419 Mc 117 [L 510] | 25 ss cf. Lv 2626 | 22 cf. Pr 2521.22 | 30 cf. Js 585 | 31 cf. 1R 192.3 || 811.12 Jr 419-31 823 1317 1417.18 Thr 116 218 : †L 1941(-44) | 12 cf. Js 326 : †L 1944a | 16.24 cf. 1R 1524 || 97 (cf. Sach 112) 2110 242 Jr 725 Am 37 Sach 14 Dn 96.10 Hen 911ss : Ap 11 107 1118 226 | 10.36 cf. Lv 2629 | 11 cf. Hos 97b | 13 1R 144 ss : M 218 (7-9) Mc 117-9 L 1935-37 J 1213.14 | 22 cf. 1R 1631 | 22b : Ap 921 | 27 cf Jdc 519 || 107 cf. Lv 2621.22 | 7.9.10 cf. Ps 6213 | 15a cf. Ps 7837 | 15b cf. 1R 2033 || 112 cf. 1R 1524 | 13-16 : A 2130 | 14 etc 2414 (2512) Jr 118

etc (40₇ 52₁₅. ₁₆) Ez 7₂₇ etc Esr 9₁. ₂ 10₂. ₁₁ Neh 10₂₉₋₃₂ (MT) Hen 100₆ : M 4₂₅ etc Mc 2₄ etc L 3₇ etc J 5₁₃ etc A 8₆ etc ‖ **12**₅ᵃ cf. Ex 30₁₁₋₁₆ | 5ᵇ cf. Js 65₁₆ᶜ. ₁₇ | 10 2Ch 24₈ss Esth 3₉ Neh 10₃₈. ₃₉ : **Mc 12**₄₁. ₄₃ L 21₁ J 8₂₀ | 18 Jr 21₁₀ 42₁₅ Ez 6₂ 21₂ : L 9₅₁ | 22 cf. 1R 15₂₄ ‖ **13**₁₆ cf. Gn 48₁₄₋₂₀ : (A 8₁₇ 19₆ H 6₂) | 21 cf. Ez 37₅. ₉. ₁₀. ₁₄ ‖ **14**₂₅ (Jos 19₁₃. ₁₆) 1R 17₁ 19₁₆ Na 1₁ : J 7₅₂ ‖ **15**₁ cf. 1R 15₂₄ | 7. 38 16₂₀ 2Ch 26₂₃ 27₉ 28₂₇ : M 1₉ ‖ **16**₂₀ cf. 15₇. ₃₈ ‖ **17**₁₅ Jr 2₅ : R 1₂₁ | 17ᵃ cf. Ex 20₄. ₅. ₂₃ | 16ᵇ cf. Dt 4₁₉ᵃᵇ | 17 cf. 1R 21₂₀. ₂₅ : **R 7**₁₄ | 24–41 (Hos 2₁₈. ₁₉) : J 4₁₈. ₂₂ ‖ **18**₆ cf. Dt 10₂₀ : †**1K 6**₁₇ | 30 cf. 6₁₆ ‖ 37 **19**₁ cf. Nm 14₆ : **M 26**₆₅ | 1. 2 cf. Js 58₅ | 4. 16 Js 37₄ Jr 10₁₀ᵇ 23₃₆ Hos 2₁ Ps 42₃ᵃ 84₃ Dn 5₂₃ᵃ LXX 6₂₁. ₂₇ᵇ 12₇ᶜ Tb 13₁ᵃ Esth 6₁₃ LXX 16 (E) 16ᵇ Bel 5ᵇ. ₂₄ ϑ' Sir 18₁ᵃ : M 16₁₆ 22₃₂ 26₆₃ Mc 12₂₇ L 20₃₈ (J 6₅₇) A 14₁₅ ***R 9**₂₆ 2K 3₃ 6₁₆ 1Th 1₉ 1T 3₁₅ 4₁₀ [6₁₇] H 3₁₂ 9₁₄ 10₃₁ 12₂₂ **1P 1**₂₃ **Ap 1**₁₇ (4₉. ₁₀ **10**₆) 7₂ 15₇ | 15 cf. Gn 1₁ᵇ (ss) | 16 : A 4₂₉ | 19 cf. Dt 6₄ | 21 Cant 1₅ 2₇ 3₅ : L 23₂₈ | 31 Js 45ᵃ 10₁₂ 24₂₃ᵇ Jr 31₁₂ Ob 17. 21 Mi 4₇ᵇ Ps 2₆ 48₃ᵃ. ₁₂ 74₂ 125₁ : (**M 5**₃₅ᵇ) H 12₂₂ Ap 14₁ | 35 cf. 1S 25₃₈ : **A 12**₂₃ ‖ **20**₁ss 2Ch 32₂₄ss Js 38₁ss (cf. Dn 3₂₃₋₂₅) : J 11₄ Ph 2₂₇ | 3 cf. 1R 2₄ | 5ᵃ. 8ᵃ cf. Hos 6₂ : †**M 16**₂₁ †**1K 15**₄ | 5ᵇ. 8ᵇ Jr 26₁₀ : L 18₁₀ J 7₁₄ A 3₁ | 21 21₁₈. ₂₄ 2Ch 32₃₃ 33₂₀. ₂₅ : M 1₁₀ ‖ **21**₃ cf. Dt 4₁₉ᵃᵇ | 10 cf. 9₇ | 13 cf. Ez 40₃. ₅. ₆. ₄₈ | 16 cf. 1S 19₅ | 18. 24 cf. 20₂₁ ‖ **23**₂ cf. Gn 19₁₁ | 4. 5 cf. Dt 4₁₉ᵃᵇ | 4. 6. 12 cf. 2S 15₂₃ | 10ᵃ cf. Jr 7₃₁₋₃₃ | 10ᵇ cf. Lv 18₂₁ | 25 cf. Dt 6₅ : **M 22**₃₇ | 29. 30 cf. Jdc 5₁₉ | 30. 31. 34 24₆. ₁₅. ₁₇. ₁₈ 25₇ 1Ch 3₁₆ 2Ch 36₈. ₁₀ Jr 37₁ : M 1₁₁ ‖ **24**₂ cf. 9₇ | 4 cf. 1S 19₅ | 6. 15. 17. 18 cf. 23₃₀. ₃₁. ₃₄ | 14 cf. 11₁₄ ‖ **25**₇ cf. 23₃₀. ₃₁. ₃₄ | 12 cf. 11₁₄ | 26 cf. Gn 19₁₁.

12. Jesaia.

Js 1₂. ₄ 63₉ᶜ cf. Dt 14₁ : **A 13**₁₇. ₁₈ | 9 cf. Gn 19₂₄. ₂₅ : ***R 9**₂₉ | 10ss cf. Hos 6₆ | 11 cf. Lv 16₃ 14–16 | 13 (cf. Lv 23₃₃₋₄₃) : **J 7**(₂.) ₃₇ 19₃₁ | 13. 14 cf. Nm 10₁₀ | 15 Ez 8₁₈ Sach 7₁₃ Ps 33₁₈ 34₁₆ 66₁₈ 145₁₈. ₁₉ Pr 15₈. ₂₉ 21₂₇ 28₉ Job 27₈. ₉ 35₁₂. ₁₃ Sir 31₃₁ᵇ 32₁₈. ₁₉ Gn 4₅. ₇ : L 18₉₋₁₄ **J 9**₃₁ Jk 5₁₆ 1P 3₁₂ | 15ᵇ cf. Sir 7₁₄ | 16ᵃ Ex 19₁₀ Jr 4₁₄ Sir 38₁₀ : Jk 4₈ | 16ᵃ. 17 : M 3₁₁ L 3₁₆ J 1₂₆. ₃₃ A 1₅ 11₁₆ (M 21₂₅ Mc 11₃₀ L 7₂₉ 20₄ A 1₂₂ 18₂₅ 19₃. ₄) | 16ᵇ. 17ᵃ cf. Am 5₁₅ | 16. 18 Ex 29₃₆ Ez 36₂₅ 37₂₃ᵃ Ps 51₄. ₉ (130₈) Job 7₂₁ 9₃₀ Ps Sal 17₃₃ : A (15₉) 22₁₆ 1K 6₁₁ **E 5**₂₆ †T 2₁₄ 3₅ H 1₃ 9₁₄ 10₂₂ Jk 4₈ 2P 1₉ 1J 1₇. ₉ Ap 1₅ 7₁₄ | 17. 23 cf. Ex 22₂₁. ₂₂ | 21 54₅ (62₅ᵃ) Jr 2₂ 3₁ Ez 16₈₋₆₃ 23₁₋₄₉ Hos 2₄. ₅. ₂₁. ₂₂ 5₄ Ex 34₁₆ : M 12₃₉ 16₄ 25₁₋₁₃ Mc 8₃₈ (J 3₂₉) 2K 11₂ E 5₂₅. ₃₂ Jk 4₄ 2P 2₁₄ Ap 2₄ 12₁ 19₇ 21₉ 22₁₇ | 21ᵇ 23₁₅₋₁₈ Jr 2₂₀ᵇ 5₁₇ Na 3₄ : Ap 14₈ 17₁. ₂. ₅. ₁₅. ₁₆ 18₃. ₉ 19₂ | 26. 27 29₂₃. ₂₄ 32₁₋₅. ₁₅₋₁₇ 33₅. ₆ Ez 11₁₉. ₂₀ 36₂₅₋₂₇ Zph 3₁₂. ₁₃ : H 8₁₁ ‖ **2**₂ cf. Gn 49₁ : **A 2**₁₇₋₂₁ | 2. 3 (cf. 1R 8₄₁₋₄₃) 11₁₀ᵇ 55₅ᵃ 56₈ 66₁₈. ₂₃ Jr 3₁₇ᵇ 16₁₉₋₂₁ Mi 4₁. ₂ 7₁₂ Zph 3₉ Sach 2₁₅ 14₉. ₁₆ss Ps 22₂₈. ₂₉ 86₉ 102₁₆. ₂₃ Gn 49₈ Hen 90₃₀ : M 8₁₁ L 13₂₉ **J 4**₂₂ᵇ. ₂₅ 10₁₆ 11₅₁. ₅₂ 12₂₀. ₂₁ A 8₂₇ 10₃₄ ss (**R 15**₁₂) 1K 14₂₅ Ap 3₉ 15₄ | 4 cf. Nm 6₂₆ | 5 (cf. 42₆) 60₃ᵃ Ps 56₁₄ 89₁₆ 90₈ 104₂

1168 Pr 418 1615 Job 293 3330 Hen 583-6 924: J 812 1235 1J 17 | 5—41 cf. Jr 2529ab | 8. 20 cf. Ex 204. 5. 23 | 10a. 19. 21 Jr 429 (cf. 83 Hos 108b): †Ap 615. 16b | 10b. 19. 21. 11. 17: †2Th 19. 10 | 11ss cf. 1S 27. 8 | 12 136. 9. (13) (Jr 307. 8) Ez 710 135 303 Jo 115 21. 11 34 414 Am 518 Ob 15 Zph 17. 14. 18 Ml 3(2. 19.) 23 (Pr 114) 4Esr 738-45: A 220 1K 18 313 55 2K 114 Ph 16. 10 216 45 1Th 52. 4 2Th 22 2P 3(7.) 10. (12. 18) (M 722 1015 1122. 24 1236 2436 Mc [611] 1332 L 1012 1724. 26. 30. 31 2124 J 639. 40. 44. 54 856 1124 1248 R 25. 16 1311. 12 E 430 2Th 110 2T 112. 18 48 H 1025 2P 29 310. 12 1J 417 Jd 6 Ap 617 1614 2210) | 13: Ap 87 | 15 cf. Jr 127a | 16: Ap 89 || 31 cf. Lv 2626 | 3 LXX: 1K 310 | 5 cf. Mi 76 | 8 cf. 1R 97. 8 | 8. 26 cf. Jr 127a | 9 cf. Gn 1924. 25 | 11 cf. Ps 6213 | 15: 1K 1122 | 18-23 Ps 4514. 15 Jdt 103. 4: 1T 29 1P 33 | 26 2R 812 Ez 2421 Hos 1014 141 Na 310a Ps 1379: †L 1944a || 41a cf. Tb 38 | 1b cf. Dt 2810 | 1c cf. Gn 3023 | 3 4819b Ex 139 Ml 316 Dn 121c Ex 3232. 33 Dt 2919 1S 2529 Ps 6929 13916 Hen 473 1041 (cf. Dn 710c Hen 811. 2): L 1020 †Ph 43 H 1223 †Ap 35 138 178 2012. 15 2117 [2219] | 5a cf. 2R 1931 | 5b cf. Ex 1321. 22 || 51 cf. 421a Dt 3312: M 317 | 1-7 272-6 Jr 221 Ez 151-6 1910-14 Hos 101 Ps 809-18 Cant 811 Sir 2417 Ap Bar 397b: †M 2133 †Mc 121 L 136-9 †209 J 151ss (R 1117) | 1ss cf. Jr 2529ab | 2. 4. 6 cf. Gn 318 | 5. 6 cf. Jr 127a | 8. 11. 18. 20. 21. 22 Hb 26. 9. 12. 15. 19 Hen 948-11 965-8 9911-15 1007-9: M 1131 187 2313-29 2419 2624 Mc 1317 1421 L 624-26 1013 1142-52 171 2123 2222 1K 916 Jk 51-6 Jd 11 Ap 813 912 1114 1212 1810. 16. 19 | 8-25 6513. 14 Am 61 Pr 1128 1413 Jdt 1617 Hen 948-11: L 624 1624 Jk 51-6 | 9 Ps 187b 2S 227b Ex 223 39 Gn 410 Job 3138-40 Jdt 417: A 1122 †Jk 54 | 14 cf. Sap 114b | 19 Jr 1715 Ez 1222. 27 Ml 217 Ps 424b: 2P 34 | 21 cf. Pr 35. 7: †R 1125 | 22 cf. Pr 2320. 29-35 | 29 1Ch 128: Ap 917 || 61 cf. 1R 2219a: †Ap 42. 3. 9. 10 | 1. 3 cf. Ex 167. 10 | 1. 5: J 1241 | 2. 3 (Ez 16) Hen 3912 6112 717 slHen 211: *Ap 48a | 3 4025 433 1S 22 620 Jos 2419 Ps 995. 9 Dn 511b. (14) MT Hen 13 9311a Tb 139 (cf. Lv 1144. 45): J 1711 1P 115 1J 220 Ap 48 610 | 4 Ez 104b 444a Ex 2943 4034. 35 Lv 162 Nm 915 1R 810. 11 2Ch 513. 14 72: Ap 158 | 5 cf. Gn 3231 Ex 3318ss | 9. 10 4219. 20 Ex 411 Jr 521 Ez 122 cf. Dt 293: *M 1313-15 †Mc 412 818 †L 810 †J 939 *1240 *A 2826. 27 R 118 2K 315 1J 211 | 10b cf. Ml 320b || 712 cf. Dt 616: A 59 | 14 (cf. Job 141) 88. 10 (cf. 667): *M 123 2656 L 1(13.) 31 1831 2427 J 145 R 12 H 107 Ap 125 | 15. 16 cf. Gn 217a || 86 cf. Neh 315 | 7 1712. 13 Jr 472 5042: Ap 1715 | 8. 10 (cf. 714) Jos 2231 Hg 113 Sach 823b Ps 468: M 123 (2K 616) †Ap 213 | 9. 10 Na 19 Ps 3310. 11 Pr 2130: A 538. 39 | 11 Jr 207-9 Am 38b: A 420 1K 916 | 12. 13 2923c 517. 12. 13 Sap 1613. 14 cf. Ex 1413: M 1028 L 124. 5 *1P 314. 15 | 14. 15 Dn 234. 35. 44. 45 (Sap 118) 1141 Jr 621 Sach 123: M 116 1321. 57 †2144 2410 2631 Mc 63 1427 L 234 †2018 J 661 161 †R 932. 33 1413. 20. 21 †1K 123 89. 13 †G 511 †1P 2(4. 5. 7.) 8 | 16 cf. Dt 3234 | 17. 18 1222S 223a Ps 183a MT: *H 213. 14 | 18a cf. Ex 73 | 18b cf. 1R 813 | 19: L 245 | 21 cf. Ex 2227: †A 235 | 21-96 (823 LXX) cf. Ps 235c | 22 (cf. Ex 1021-23) Dt 2853: R 29 835 2K 48 64 (1210) | 23 91 (427 602

2S 2229 Ps 1829 10710.14 11827a) : *M 415.16 †L 179a 29 †2K 46 E 514 1Th
54.5 1P 29 1J 28 | 1 cf. 426 Job 1021.22 : 2K 46 | 2 Ps 1266 : J 436 | 5 (cf. 667
Job 141) Mi 51 : L 211 Ap 125 | 5.6 cf. Nm 626 : M 2656 L 214 1831 2427.44
J 145 539 | 6 (cf. 111.10 Gn 2133) 165 Ez 3725 Mi 47bc Ps 1016 618 89(4.) 5.29.37
10213.25.28 1104 13211a 2S 712-16 1Ch 1714 2110c 287 Dn 244c 431b 627b 714.
18.27 Ps Sal 174.5b Ex 1518 1Mcc 257 Sir 249b Hen 486b 492 : L 132b.33 1232
†J 1234 A 230 1K 1525 H 111.12 56 620 717.21.24.28 1228 1P 411 †Ap 1115b |
17 1017b 3312 6624 : H 68 | 18-20 : Ap 64 || 103 cf. Jr 615b | 6 cf. 6318 | 12 cf.
2R 1931 | 17a cf. Ps 1042 | 17b cf. 917 | 22a cf. Gn 155 2217b | 22b cf. Ps 1308 |
22.23 : *R 927.28 †115 || 111.10 Jr 235 309 3315-17 Ez 3423.24 3724 Hos 35b
Am 911a Mi 51ab Ps 894.5 13211 2S 712-16 1Ch 1711-14 (2210 286.7) Ps Sal
17(5.23) : M 11 (317) 927 1223 1522 2030.31 219.15 2242 2656 Mc 1047.48 1235
L 132 1831.38.39 2041 2427.44 J 145 539 742 *A 230 318 1323 172.3 R 13 *2K 618
2T 28 H (15) [213] †714 107 †Ap 55 217 2216 | 1b Jdc 135a : *M 223 2671 L
1837 J 185.7 1919 A 222 36 410 614 228 269 (M 124 1047 1467 166 L 434 2419) |
2 3215 421b 443 5921a 611a 6311b Ez 1119b 1831 3625-27 3714 3929 Jo 31a.2 Hg
25 Sach 1210a Ps 5112b Pr 154b LXX Sap 917b (cf. Gn 27b) : M 311.16 Mc
18.10 L 316.22 2449 J 132.33 35.34 737-39 1416.17.26 A 15.8 *217.18 (427 1038)
1116 219 R 55 811.15 1K 212 611 2K 122 55 G 32.5.14 †E 113.14.17 430 †1Th 48
T 35.6 H 1022 Jk 45 †1P 414 1J (324) 413 | 2b Ex 313 3535 361.2 Dt 46 349ab
(1R 59.26 714) Pr 26 Sir 184.5 2429 396a 4526a Sap 77b Sus 44.62b : R 1133 E
117.18 K 19 23 2T 27 | 2bc Sach 39 410 Tb 1215 Hen 9021 sl Hen 196 : Ap 14
31 45 56 82 | 3.4 cf. Gn 1825 1921 | 4 492 5116a Hos 65 Ps 336 Job 49 Ps Sal
1739.41b Hen 622 (Sap 1816) : (A 51-10 136-12) E 617 †2Th 28 †H 412 2P 35
Ap 116 212.16 †1915.21 | 5 cf. Ex 1211 : †E 614a | 6ss cf. 344 | 6.7 cf. Hos
137.8 | 9a cf. Ps 26 | 9b cf. 5413 | 10.(1) Sib 3396 : *R 1512 †Ap 55 2216 | 10b
(cf. 22.3) 424 : *M 1221 L 234 *R 1512 | 10.12 132 Ps 606 : †L 234 R 1512 | 12
cf. Sach 210 | 15.16 4427 5110 Jr 5028 5136 Sach 1011 Jos 313-17 4Esr 1343-47 :
Ap 1612 || 122 cf. 817.18 : *H 213 | 3 cf. Ex 174 || 132 cf. 1110.12 | 5 cf. Jr
5025 : †R 922 | 6.9.(13) cf. 212 | 7.8 : J 1427 | 8 213 2617 373 667.8 Jr 1321
Hos 1313 Mi 49.10a 52a Ps 487 Hen 624 4Esr 442 Gn 316a : M 248 Mc 138.(9)
J 1621.22 1Th 53 Ap 122 | 10 2423a 344 503 516 Jr 423 Ez 327.8 Jo 210b 33.4
415 Am 518-20 88.9 Zph 115b Hg 26.21 Ps 10227a Ass Mos 105 Sib 5346-349
cf. Ex 1021-23 : †M 2429.35 †Mc 1324.25.31 L 2125.26.33 A 220 *H 1226.27
2P 310-12 Ap 612-14 812 92 | 13 cf. Zph 115a.18 | 14 cf. Nm 2717b | 19 cf.
Gn 1924.25 | 21 1423 3411.13.14 Jr 910 5039 : M 1243 L 1124 Ap 182 | 22 (cf.
Ps 11826) 4613a 561 Hb 23 Ml 31b Dt 3235c Sir 3222 Ps Sal 228b (cf. Eccl 811) :
M 2448 255 †L 1245 188 2128 R (117) 825 1312 Ph 44.5 H 1037 †2P 39 †Ap 11
2[5.] 16 311 227.10.12.20 || 143 cf. Sir 5123.26.27 | 9 cf. Dn 122 | 11.13.15 Gn
114 Jr 615 5133 Ez 2620 3114 3218.24 Ob 4 Ps Sal 15 : †M 1123 †L 1015 | 12a
(cf. Dt 419a) Sir 506.7 : L 1018 2P 119 †Ap 228 †810 †91 2216 | 12ab 344b Hg

26b Na 312 Dn 810b: (**2P 1**19) Ap 613 (810 91 124) | 13. 14 Ez 282. 6. 9 Dn 1136: A 1222 2Th 24 Ap 131 | 14 cf. Gn 35a Nm 2416: †**Ap 13**4 | 23 cf. 1321 || **16**5 cf. 96 || **17**5 cf. Jo 413 | 8 cf. Ex 204. 5. 23 | 10 cf. Ex 174 | 12. 13 cf. 87 | 13a cf. Job 2118 | 13b (295) Ps 7719 8314 Eccl 126 Sap 75 Dn 79b Ez 113 ss: Jk 36 || **19**2 cf. Lv 2621. 22: †**M 24**7 | 11–13 4425 Jr 1014a Job 1217 Bar 328 Sap 13–5 221 1115a: M 1125 L 1021 R 122 †**1K 1**20 | 12: 1K 65 | 18 cf. Sir 239 ss | 20 cf. Ps 1308 || **20**2–4 cf. Jr 131–11 | 3 cf. Ex 73 || **21**3 cf. 138: **M 24**8 | 9 Jr 502. (46) 518: ***Ap 14**8 1619 174. 5 *182. 3 || **22**4 337 (Sir 3817): **M 26**75 Mc 1472 L 2262 | 9 cf. Eccl 1214 | 12 cf. 585 | 13 5612 Sap 25–7 Hen 1029 Ass Mos 78: ***1K 15**32 | 16: M 2760 Mc 1546 L 2353 J 1138 | 22 (cf. 3810) Ps 914b Job 1214 3817: M 1618. 19 1818 J 2023 **Ap** 118 †37 91. 2 201 | 23 cf. 1R 715–22 || **23**8: Ap 1823 | 14 Ez 2727–32: Ap 1817. 18 | 15–18 cf. 121b || **24**8 cf. Ez 2613 | 15 4423c 493. 5 5213b 555b 609 665b Ml 111 Ps 6836 898 1151a (cf. Js 6021d): (**M** 811) **J** 314 **7**39b 854 114 1216. 23. 28 1331 1413 1614 171. 5. 10 A 313 †**2Th 1**10. 12 Ap 154 | 17a Jr 2529 Ps 6923 Eccl 912b 2Ch 155: L 2134. 35 (**Mc 13**36) | 17b Jr 2529c 472b Hos 41 Jo 12 21 Ps 241b 338b 491 987 Hen 375 546. 9 551 605b 656. 12 661 677: (**M 13**36) L 2135 Ap 310 610 813 1110 [1212] 138. 12. 14 146 172. 8 | 18a Jr 4844: M 1514 L 639 | 18b Jdc 54. 5 1S 1415 Ps 188 2S 228 1R 1911 Ez 3819. 20 Jo 210a Hg 26. 21: **M** 824 2110 **24**7. 29 **27**51. 54 282. 4 Mc 138 L 2111 A 1626 ***H 12**26. 27 Ap 612. 13 85 1113. 19 1618 | 21 3412a Jr 49 Ps 22a 485–7: Ap 615 1718 | 21. 22 Hen 1816 216 545. 6: Ap 202. 3 | 23 6019. 20 Sach 147: Ap 2123. 25 225 | 23a cf. 1310 Ex 1021–23 | 23b cf. 2R 1931 | 23c (Dn 79a) 1Ch 247–18: Ap 44. 10 55. 6. 8. 11. 14 711 1116 143 194 || **25**6 (Ps 2227. 30): M 811 222 ss L 1416 ss | 7 405 4613b 496bc. 12. 22 5210b Ps 5023 673 9116 982. 3 10216: M 811 ***L 2**30–32 36 1329 †A 2828 Ap 17 | 8 Hos 1314: ***1K 15**(26.) 54. 55 2T 110 ***Ap 7**17 2014 *214 | 8b (3510b) Jr 3116 Ps 1265. 6: L 713 Ap 717 214 || **26**3. 4 Jr 175. 7 Pr 35: 2K 19 | 10 cf. Gn 3211a: **J 3**21 | 11: †**H 10**27 (Jk 53) †Ap 115 †209 | 13 cf. Lv 2416ac: †**2T 2**19c | (14.) 19 (cf. 611. 2 Dn 122) Ez 374. 12. 13 Ps Sal 316: †**M 11**5 **27**52 J 524. 25. 28 663 1K 15(12. 21. 22. 35) E 514 | 17 cf. 138: **M 24**8 | 19b cf. Ml 320b | 20 2R 433 Dn 611a: †**M 6**6 2426 | 20c Hos 14 Ps 3710a Cant 34: J 733 1333 1419 1616 (**R 1**17) †H 1037 | 20. 21: Jk 59 | 21 cf. Ps 11826 | 24 cf. Ex 174 || **27**1 cf. Ez 293a | 2–6 cf. 51–7 | 3: J 151 | 9 cf. 3324 5920. 21: ***R 11**27 | 11 5011 6624 Jr 510 Ez 154–7 1912 Dn 711 Jdt 1617bc: M 310 719 1340 2541 L 39 1623. 24 J 152. 6 H 68 Ap 1920 | 13a Ex 1916b Zph 116 Sach 914 Ps 476b 1Ch 1642 4Esr 623 Ps Sal 81: †**M** (**13**41a) 2431 1K 1552 1Th 416 Ap 110 82. 6–8. 10. 12. 13 41 91. 13 107 1115 | 13b 3510a 435. 6 496bc. 12. 22 5919 604–9 Jr 233. 8 2914 303 3110a Ez 3411–16 Hos 1110. 11 Am 914. 15 Mi 212a 46. 7 52b Sach 87. 8 911 Ml 111 Ps 2228 6934 10221 1073 Dt 304b Tb 1310. 11 145ac 2Mcc 217. 18 Bar 234 436. 37 55. 6 Ps Sal 113. 4 1734 Hen 571–3 9033 Jub 115 ss (cf. Sach 210): †**M** 811 2337 †**24**31b Mc 1327 L 1329. 34 **J** 435 1016 **11**52 **A 2**(5. 9–11.) 39 **1K 14**25 E 213 36 Ap 39 154 | 13c cf. Ps 26 ||

281 MT : M 2636 Mc 1432 | 2 cf. Ex 923-26 | 11. 12 Dt 2849 : *1K 1421 | 12 cf. Sir 5123. 26. 27 | 13 : 2P 316 | 15 4420 Jr 1014b Ez 810 Am 24 : R 125 | 16 (Pr 823) : L 234 *R 932. 33 *1011 1K 310-12 †E 220 2T 219 *1P 24. 6-8 H 1039 | 16b cf. Ps 225. 6 19 cf. 4922 || 293 Jr 63. 6 5029c Ez 42 268 Eccl 914 : †L 1943 | 5 cf. (1713b) Job 2118 | 6 cf. 6615. 16 | 10 Ps 605 : †R 118 | 11 Dn 826 124a. 9. 13 : 1P 112 Ap 51 104 (2210) | 13 : *M 158. 9 *Mc 76. 7 †K 222 | 14 Jr 89 Ob 8 Ps 83 3310 Job 512. 13 3724 Jdt 911 : M 1125 L 1021 *1K 129. 30 319 Jk 313 | 16 459 647b Jr 186 Job 912b Dn 432 Sap 1212a 157 Sir 3612. 13 : †R 920. 21 2T 220. 21 | 18 (323) 355. 6 427. 16. 18 611e LXX Ps 1468 Ep Jr 36 : M 930 115 1222 2033. 34 2114 Mc 822-26 1051. 52 L 418 721 1841. 42 J 91ss 1021 1137 †A (912. 17. 18 2213) 2618 1P 29 | 18. 19 cf. 611. 2 : M 115 | 19 401 4913b 529 611c. 2c. 3a Ps 1265. 6 Tb 1314 Sir 734 Ap Bar 447 (cf. Ex 151. 2) : †M 53. 4 †115 L 225 *418 620. 21 713. 22 1625 1K 126-28 †2K 1(3. 4) 76 1Th 57 418 514 Jk 21-6 | 23a cf. Dt 326b. 15 | 23b Ex 207 Dt 511 Lv 2411. 16 Ez 3623 : M 69 L 112 | 23c (cf. 812. 13) : 1P 315 | 23d cf. Gn 926 | 23. 24 cf. 126. 27 || 309 cf. Dt 141 | 10 Jr 531 : 2T 43 | 14 Jr 1911 Ps 29b : Ap 226. 27 | 15 : M 2337 L 1334 | 19 6524 Dt 47bc 1R 35 2Ch 17 Hos 223 Ps 44 69. 10 374 653 1161 Pr 1024 : M 68 77. 8 Mc 1124 L 119. 10 1520 J 1141. 42 1413. 14 157 1623. 24 1J 322 514. 15 | 21 Ps 1611 1077 11820 Pr 835a LXX 4Esr 712-14 : M 713. 14 L 1324 J 107. 9 146 | 22 Thr 345 : 1K 413 | 33 cf. Gn 1924 || 315 cf. Ex 194 : M 2337 | 8 : 1K 67 || 321-5. 15-17 cf. 126. 27 | 3 cf. 2918 | 3. 4 cf. 611. 2 | 13. 14 cf. Jr 127a | 15 cf. 112 | 17 Hos 1012 Am 612b Pr 1118 slHen 5211 : M 59 Ph 111 H 1211. 14 Jk 318 | 17a cf. Nm 626 | 17b cf. Sir 5123. 26. 27 || 331 cf. Lv 2621. 22 | 5 (cf. 521bc) 6021a Hen 1016. 18. 20-22 421-3 9117a Jub 512 : 2P 313 (Ap 2127) | 5. 6 cf. 126. 27 | 7 cf. 224 | 12 cf. 917 | 14 cf. Dt 424 | 16 4910 551. 2 Am 811. 12 Hg 16 Ps 422. 3 Pr 95 Sir 153 2421 : M 56 J 413. 14 627. 35. 53. 56 *Ap 716. 17 | 18 Sir 3824 : †1K 120 | 20 5411 Ps 871a : H 1110 Ap 2114. 19 | 22 : Jk 412 | 24 279 4325 4422 535. 6 Jr 3134c 338 Ez 3411ss Dn 924b Mi 718 Sach 39b 131 Ps 321. 5 513 2S 1213 2Mcc 1242 Ps Sal 912. 15 : M 92. 3 2628 ([Mc 1424] L 151-32 2220) Mc 25. 7 L 177 520. 21 748. 49 2427 A 319 1043 1338 R 1127 2K 710 E 17 K 213. 14 H 812 1017 Jk 515 †1P 224. 25 1J 17 || 343 Ez 326 Ps 6824 Hen 1003 : Ap 1420 | 4 (cf. 1310 Ps 10226-28) 4318. 19 516. (16c) 6517 6622 (116ss) Jr 423-26 (3122) Ps 10219. 27c Sap 727b Hen 454. 5 7115 721 9116 10613 Jub 129 512 Ap Bar 1413 326 (cf. Jr 3135. 36 3320. 21 Sir 4223 Gn 820) : M 518 1232 1339. 40. 49 1928 243. 25. 29 2820 Mc 1030 1325. 31 L 1617 1830 2034. 35 2126 A 321 R 838. 39 104 122 1K 120 26. 8 731 2K 44 †517 G 317 615 E 121 27 2T 31 410 T 212 H 1(1. 2.) 10-12 25 65 926 1314 1P 15. 20 †2P 313 Jd 18 1J 217 Ap (217) †312 211-5 | 4a cf. Dt 419ab | 4b cf. 1412ab | 5 574 : J 1712 2Th 23 | 6 Jr 4610 : Ap 1917 | 7 4926b : Ap 166 176 | 8 cf. Dn 712 | 9. 10 cf. Gn 1924 | 10 (Gn 1928) : †Ap 1411 189. 18 †193 2010 | 11. 13. 14 cf. 1321 | 12a cf. 2421 | 12b Jr 143 248 Jon 37 Na 26 310b Sach 112 Dn 433ϑ′ 51bϑ′ 1Mcc 937 Sir saepe Ps Sal 236 : Mc 621 Ap 615 1823 |

15 cf. Hb 18 : **M 2428** | 16a MT : **J 539a** A 1711 | 16b cf. 2S 232 || **353** Sir 212a. 13a 2523b Dt 3226 Job 43. 4 Ps Sal 85 : †**H 1212** | 4 546 5715 cf. 6211 : (**M 215**) 1Th 514 | 4a cf. Jo 221. 22 | 4b cf. Dt 3235a | 4c cf. Ps 6213 | 4d cf. Ps 1818 | 5. 6 cf. 2918 611. 2 : †**M 115** A 38 1410 R 12 | 6 cf. Pr 426 | 8 cf. 521bc | 10a cf. 2713b | 10b (258b) 5111 6519 Jr 3116 Ps 1265. 6 Hen 256 sl Hen 659 : M 54 L 621 J 1622 A 320 1P 18 Ap 214 || **36**18 cf. 2R 616 | 20 : †H 1037 (**R** 117) || **37**1. 2 cf. 585 | 3 cf. 138 : **M 248** | 4 cf. 2R 194. 16 | 16 cf. Gn 11b (ss) : **A 424** | 16. 20 cf. Dt 64 : †**R 329**. 30 | 19 cf. Ex 204. 5. 23 : **G** 48b | 30 387 : **L 212** | 35 Ps 181 1Ch 17[4.] 24 2Ch 615–17 : **L** 169 A 425 (M 1218 L 243 A 313. 26 427. 30) || **38**1ss cf. 2R 201ss Dn 323–25 | 3 cf. 1R 24 | 7 cf. 3730 : **L 212** | 10 Sap 1613b Cant 86 Ps Sal 162 (Ps 914b Job 3817) : M 1618 | 11 cf. Gn 3231 Ex 3318ss | 12 Sap 915 : (M 2661 2740 Mc 1458 1529 J 219–21 A 614) 2K 51 (**R 823**) 2P 113. 14 (R 1420 G 218) | 18 cf. Eccl. 910 || **40**1 cf. 2919 : **L 225 2K 76** | 2a cf. Ps 2518 | 2b : Ap 186 | 3–5 : ***M 33** *Mc 13 †L 1(17.) 76 *34–6 *J 123 (**R 1015**) E 615 | 4 cf. 1S 27. 8 | 5a cf. 601b. 2 | 5b cf. 257 : **L 230–32** | 5. 6 cf. Gn 612 : **M 33 R 320** **Jk 110**. 11 | 6. 7 cf. Ps 905. 6 | 6–8 Zph 22 LXX Ps 372 905. 6 1025. 12 10315 1464 Job 142 1520 : †**Jk 110**. 11 *2P 124. 25 | 8 Ps 11989. 142. 144. 152. 160 Sap 184 Tb 16 Bar 41 Ex 1217. 24 2721 3021 Nm 1515 etc : M 518 2435 Mc 1331 L 1617 2133 J 1035 R 104 G 319 (H 910) †**Jk 110**. 11 *1P 125 1J 217 Ap 146 | 9 : **R 1015** E 217 615 (**Jk 110**. 11) †1P 124. 25 | 9. 10b cf. 6211 : **M 215** | 10a cf. Ps 11826 | 11 (5611a) 6311a 2S 52 77 Jr 28 315 1716 231–4 3110 Ez 3411–16. 23. 31 3724 Mi 212b 53 714 Sach 114–17 137 Ps 231. 2 289 [4815 LXX] 741 7721 7852. 71. 72 7913 802 957b 1003b Pr 2723 1Ch 112 Ps Sal 828 1745 Hen 8912 (cf. Nm 2716ss Js 551–3) : **M 26** 1812–14 **L** 1232 **155 J 10**11 (3. 10–16) 1712 **A 2028** 1K 97 **E 411** H 1320 1P 225 52. 4 Ap 717 | 13 Jr 2318 Job 158 2820–22 3622 Sap 913. 14. 16. 17 Sir 4221 Bar 315. 21 Jdt 814 : ***R 1134** *1K 210. 13. 16 | 14 cf. Job 413 : ***R 1135** | 18–25 cf. Ex 204. 5. 23 | 25 cf. 63 | 26 cf. Dt 415–18 Ps 191–5 | 28 cf. Gn 2133 | 30. 31 : 2K 416 | 31 cf. Ex 194 Ez 110 || **41**2. 25 4611 : Ap (93–17) 1612 | 4a cf. Gn 11b (ss) | 4b cf. Dt 3239a | 4c 4310d. 13a 446b 4812b Mi 51c Ps 902 932 Job 1925 MT Sir 249a 4221b Hen 486a (cf. Gn 11a) : **J 858** (**G** 48a. 9) 1J 11 213. 14 ***Ap 117**. [11.] 4. 8 †28 48 216 †2213 | 8a (cf. Gn 175. 7 2217. 18) Ps 1056b 3Mcc 63 : L 155 J 833. 37 R 413 97. 8 111 2K 1122 G 316–29 †**H 216** | 8b (cf. Gn 174. 5b) 512d 2Ch 207bc Dn 325a (Or As 12) 4Esr 313. 14 Jdt 822 Vulg Jub 199 (Gn 183. (17LXX) Ex 3311 Sap 727c Jub 3021. 22) : †**Jk 223** | 8. 9 421a 441. 2. 21 454a 493 Ps Sal 1723c Hen 18 (Sir 411) : (**M 317**) †**L 154a** †**H 216** | 10. 13. 14 cf. Gn 151b : **L 113a**. 30 1232 J 1011 | 10. 17 cf. Gn 2815 : **L 113a**. 30 | 15 cf. Job 2118 | 23a 4223 447 4511a : **J 1613b** | 23b cf. Ps 826a : **J 1034** | 24. 29 cf. Ex 204. 5. 23 : **A 1926** || **42**1–4 : ***M 1218–21** | 1a 51 418. 9 4310b 441. 2 21 454b Ps Sal 175a Hg 223b Ml 317b Ps 894a. 20 Hen 405 453. 4 etc (Dt 3215 Jr 3120a cf. Js 659. 15. 22) : †**M 317** ***1218** 175 †Mc 111 97 †L 322 935 2335 [J 134] R 12 (1613) E 16 (**H 15a**) †2P 117 (2J 1. 13) | 1ab : M 316. 17 Mc 110. 11 L 321. 22 J 133. 34 2P 117 | 1b

cf. 112 | 1c. 3b cf. Gn 1825 | 4 cf. 1110b: †**R 15**12 | 5a cf. Gn 11b (ss): **A 4**24 | 5b cf. Gn 27bc: **A 17**25 | 5c cf. Nm 1622 | 6 496b. 9 601a. 2. 19. 20 91 588. 10 Ez 432c. 4 Ml 320a Gn 12-4 2S 2229 Ps 1829 3610b 8412a MT 9711 1124a 11827a 119105 13912 Pr 623 Job 3715 Sir 5029b Sap 184 Hen 18c 382c. 4 484 501 4Esr 1242 (cf. Js 25 Ps 1042 Hen 10811): M 514 **L 17**8. 79 29. 30–32 **J 1**4. 5. 8. 9 319 812 95 1235. 36. 46 *__A 13__47 2623 R 219 †**2K 4**6 E 514 Ph 215 1J 28ss 2P 119 Ap 2111. 23–26 225 | 7 cf. 823 | 7. 16. 18 cf. 2918 611. 2: **A 26**17. 18 | 9 485 Ez 2424: M 2425 Mc 1323 J 1319 1429 164 | 10 Ps 333 404 961 981a 1449 1491 Jdt 16[1.] 13 [Ps Sal 32]: Ap 59 143 | 12a cf. Dt 323 | 12b 4320. 21: ***1P 2**9 | 19. 20 cf. 69. 10 Dt 293 | 22. 24 cf. 5611. 12 | 23 cf. 4123a || **43**1 453. 4: **J 10**3 2T 219 | 1. 5 cf. Gn 2815: **L 1**13a. 30 | 2 cf. Am 411b | 3. 14. 15 cf. 63 Jdc 1617: **Mc 12**4b | 3. 4 cf. Ex 2517 | 4 Jr 313a Hos 111a Ml 12: J 1421 159 1724 ***Ap 3**9b | 5 cf. Gn 151b: **L 1**13a. 30 | 5. 6 cf. 2713b | 6 cf. Dt 141: †**2K 6**18 | 7 cf. Dt 2810 | 10a. 12 448b: L 2448 J 1526. 27 A 18 2215 | 10b cf. 421a | 10ab cf. 1S 125a | 10c. 25 cf. Dt 3239a: **J 8**24. 28 | 10d. 11a cf. Dt 64 | 10d. 13a cf. 414c: **G 4**8a. 9 | 11b cf. Dt 3239d | 12: J 105 | 13b 5116b Sap 31 716 Dt 333 Ps 911. 2: J 1028. 29 1712 | 18. 19 cf. 344: †**2K 5**17 | 20 Esth 16 (E) 21 cf. Js 659. 15. 22: (**R 8**33a) †**1P 2**9 | 20. 21 cf. 4212b: **1P 2**9 | 21 cf. Ex 195a: **1P 2**9 | 22. 25: J 1516 1J 410 | 25 cf. 3324: **L 1**77 | 26 582. 3 Jr 235b: L 1811. 12 | 27 cf. Gn 53 || **44**1. 2. 21 cf. 418. 9 421a: **M 3**17 | 2a cf. Jr 15 | 2b. 8a cf. Gn 151b: ***Ap 1**17 | 2c cf. Dt 3312 | 3 cf. 112 551–3 (Sir 5123. 26. 27): †**J 7**37–39 | 5 cf. Ez 94. 6 | 6a Jr 235b Zph 315 Sach 99b Ps 1492 Ps Sal 1723a. 36. 47 (cf. Dn 714): **M 2**2 215 2534. 40 **27**11. 29. 37. 42 Mc 152. 9. 12. 18. 26. 32 L 1938 232. 3. 37. 38 J 149 615 1213. 15 1833. 37. 39 193. 14. 15. 19. 21 A 177 (Ap 1714 1916) | 6b cf. 414c: **J 8**58 †**Ap 1**17 | 6c. 8c cf. Dt 64 | 7 cf. 4123a: **J 16**13b | 8b cf. 4310a. 12 | 9–20 cf. Ex 204. 5. 23 | 20 cf. 2815 | 22 cf. 3324 | 23a 4913a Ps 9611 Jr 5148: L 214 Ap 1212 1820 | 23b cf. Ps 6310 | 23c cf. 2415 | 25 cf. 1911–13 | 27 cf. 1115. 16 | 28 Ps 409 1037 2Mcc 13: M 610 721 2642 Mc 335 L 112 2242 J 434 530 638 717 829 ***A 13**22b 2114 E 517 66 ***H 10**7. 9 1321 1P 42 1J 217 || **45**3 cf. Hen 463: †**K 2**3 | 3. 4 cf. 431 | 4a cf. 418. 9 | 4b cf. 421a: **M 3**17 | 5. 6. 14c. 21. 22 cf. Dt 64: **M 22**37 | 9 cf. 2916: †**R 9**20. 21 | 11a cf. 4123a | 11b cf. Dt 141 | 12. 18 cf. Gn 11b (ss) | 14 4923a 6014 6623 Ml 22 Ps 2228 729 869: M 22 †**1K 14**25 Ap *39 410 514 711 1116 *154 194. 10 228 | 14b cf. Ex 258 | 15a cf. Job 116. 7 Sap 723 | 15b [LXX]. 21 Hb 318 Ps 245 Sir 511b Sap 167 Ps Sal 839 164b 173 Esth 152 (D5) (cf. Ps 1308): L 147 (211 J 442 A 531 1323 E 523 Ph 320) 1T 11 23 410 (2T 110) T 13. (4) 210. (13) 34. (6) (2P 11. 11 220 32. 18 1J 414) Jd 25 | 17: †**H 5**9 | 19 4816: (M 1027 L 123) J 1820 | 21: A 1518 | 22 cf. Dt 430b | 23 (cf. Sir 239ss) Hen 485 (Nm 1421 Js 4918b Jr 2224 Ez 511): ***R 14**11 †Ph 210. 11 (H 614) || **46**5–7 cf. Ex 204. 5. 23 | 7 cf. Hb 218. 19 | 8 cf. Ex 1413: **1K 16**13 | 9 cf. Dt 64 | 11 cf. 412. 25 | 13a cf. 1322: †**2P 3**9 | 13b cf. 257: **L 2**30–32 || **47**4 cf. Am 313 | 5 cf. Ps 8928b | 6 cf. Ex 195a | 9. 12 Mi 511 Na 34: Ap 921 1823 || **48**2a cf. Neh 111. 18 | 2b cf. Am

313 | 5 cf. 429 | 6 cf. Dn 228. 29. 45: †Ap 11 | 8 cf. Gn 53 | 10 Dn 1135 Sach 139a Ml 33 Pr 173a Ps 6610 Job 2310b Sap 36 Sir 25 275: 1K 313 1P 17. 18. 19 Ap 318 | 12a cf. Dt 3239a | 12b cf. 414c: J 858 †Ap 117 | 13 cf. Gn 11b (ss) | 16 cf. 4519 | 19a cf. Gn 155 2217b | 19b cf. 43 | 20a cf. 524. 11: *2K 617a | 20b 496c 6211a 1Mcc 39: A 18 | 21 cf. Ex 174 || 491. 5 cf. Jr 15: †G 115. 16 | 2 cf. 114: E 617 | 3 cf. 418. 9 | 3. 5 cf. 2415: †2Th 112 | 4 6523 Ps 1271: 1K 1558 2K 61 G 22 411 †Ph 216 1Th 35 | 6. 12 cf. 1R 841–43 | 6a cf. Dt 2825: J 735 | 6b. 9 cf. 426 Hen 10811: *A 1317 | 6bc. 12. 22 cf. 257 2713b: M 811 | 6c cf. 4820b: A 18 | 7 cf. Dt 79a | 8: *2K 62 Ph 418 | 10 cf. 3316: †J 413. 14 *Ap 716. 17 | 13a cf. 4423a | 13b cf. 2919: L 225 †2K 76 | 15. 16 cf. Dt 326 | 18a 604: J 430. 35a | 18b cf. 4523: *R 1411 | 22 (289): M 1913 Mc 1013 L 1815 | 23a cf. 4514 Ps 7210. 11. 15: †1K 1425 | 23b cf. Ps 225. 6 | 24. 25 Ps Sal 54: †M 1229 Mc 327 L 1121. 22 | 26a cf. Lv 2629 | 26b cf. 347 | 26c cf. Gn 612 || 501 cf. 1R 2120. 25 | 3 cf. 1310 Ex 1021–23: M 2745 | 5 cf. Dt 85 | 6 533–5. 7 Nm 1214 Dt 259 1R 2221 Job 1610 3010 Thr 330 2Ch 1823 Sap 219: M 539 2667 2726. 30 Mc 1034 1465 1515. 19 L 629 2263 2311 J 1822 191. 3 A 2224 232 H 122 | 8. 9 (cf. Ps 1186): [J 811] †R 81. 33b. 34 1J 21 | 9 518 Job 1328 Ps 3912 Sir 193a: M 619. 20 L 1233 Jk 52. 3 | 11 cf. 2711 || 511 Sap 211: R 930. 31 | 1. 2: M 39 L 38 | 2a cf. Gn 174. 5b | 2b Ez 3324: H 1112 | 2c cf. Gn 155 2216. 17 | 2d cf. 418b: Jk 223 | 3 cf. Gn 28. 9 | 6 cf. 1310 344 (Ps 10226–28): H 110–12 | 7 cf. 665a | 7. 12. 13 cf. 812. 13 Ex 1413 | 8 cf. 509 | 9 cf. Ps 8911 | 10 cf. 1115. 16 | 11 cf. 3510b | 15 cf. Am 313 | 16a cf. 114: E 617 | 16b cf. 4313b | 16c cf. (344) Gn 11b (ss) | 17 521a Jon 16 Ps 4424: E 514 | 17. 20–22 Jr 2515. 28 517 Ez 2331 ss Na 311 Ps 605 759 Job 2120 Ps Sal 815b: M 2022. 23 2639. 42 Mc 1038 L 2242 J 1811 Ap 1410. 11 1619 183 || 521a cf. 5117 | 1b cf. Neh 111. 18 | 1bc 358 (cf. 335) Ez 449 Jo 417 Sach 1420. 21 Ps Sal 1729. 31. 33. 36: (2P 313) Ap 212. 27 | 2 (Neh 513a): M 1014 Mc 611 L 95 1011 A 1351 186 | 3 Hen 527 (cf. Ps 498. 9): 1K 620 723 †1P 118 | 4. 11 4820a Jr 508 516a. (9.) 45 Sach 210. 11 Gn 121. 4 1914. 15 Nm 1626 Hen 1046b: M 2416–18 Mc 1314–16 L 2121 *2K 617a 2Th 44 2T 219 †Ap 184 | 5 Ez 3620–23: *R 224 †1T 61 T 25 2P 22 | 6 cf. Nm 126–8 | 7 (cf. Nm 626): †A 1036 *R 1015 | 8 (cf. Gn 3231): 1K 1312 | 9 cf. 2919 | 10a cf. Ps 8911 | 10b cf. 257: L 230–32 | 13 cf. Ps 85–7 | 13a Ps 8920. 25 11816 1S 210 Sir 4711b: L 2426 J 314b 828 1232. 34 A 233 531 (H 107) | 13b cf. 2415: J 739b | 15: *R 1521 || 531 (cf. Lv 2231): *J 1238 *R 1016 | 2 cf. Gn 4910 | 2. 3: Ph 27 | 3–5. 7 cf. 506 | 4: *M 817 (J 129 1P 224) | 4–7 cf. Ex 125–27: J 129. 36 A 832 1K 57 | 4. 6. 11. 12 4Mcc 629 1721. 22: M 2028 2628 Mc 1045 1424 L 2220 J 1011–18 1151. 52 †R 425 †515. 19 †832 1K 620 723 †2K 411 †G 14 †220 313 †E 52. 25 †1T 26 †T 214 †H 928 1010. 12. 14 1P 119 †224 †1J 35 | 4 ss (7. 8) (cf. Ex 2517 1S 1525) Sach 137 Ps 221 ss 884–7: M 1621 2624. 31. 54. 56 Mc 831 912 1421 L 922 1831 2222. 37 2426. 44. 46 A 318 *832. 33 172. 3 2622. 23 R 12 †1K 153 H 107 1P 111 | 5. 6 (cf. 3324): †1P 224. 25 | 5 cf. Sus 53 | 5b cf. Nm 626: R 51 | 6 cf. (Nm 2717b) Ps 119176 |

6. 12 Jr 384–6 (1716): †M 1722 2018. 19 262. 15. 16. 21–25. 45–48 272–4. 18. 26 †Mc
319 931 1033 1410. 11. 18. 21. 41–44 151. 10. 15 †L 944 1832 2020 224. 6. 21. 22. 48
2325 247. 20 †J 664. 71 1011–18 124 132. 11. 21 182–5. 30. 35. 36 1911. 16 2120 †A
313 †R 425 832 †1K 1123 †2K 411 †G 14 220 †E 52. 25 †1T 26 †T 214 | 7. 8
(cf. 4 ss): *A 832. 33 | 7: M 2663a 2712. 14 Mc 1461 155 L 239 J 199 *A 832 H
123 †1P 223 Jk 56 | 7b (9–12) Jr 1119 (cf. Ex 125–27): M 2731 Mc 1520 L 2326
J 129. 36 1916. 17 A 832 1K 57 Ap 56. 9. 12 138 | 8b cf. Esth 414: A 833 | 8c:
L 2318 J 1233 1915 | 9a (cf. Dt 2122. 23): M 2757–60 Mc 1542–46 L 2350–54 J
1938–42 R 12 1K 154 | 9b Zph 313 Ml 26a Ps 322b Pr 88 1S 122–4 Hen 382a
Ps Sal 1741a (Cant 47b cf. Lv 110): J 147 846 A 314 427 752 2214 2K 521 H 415
726 (928) *1P 222 1J 21 35 †Ap 145 | 10: J 1224 | 10. 11 cf. Hos 62 | 11 cf.
Hb 23. 4 | 12 cf. 6. 7b | 12b: M 2738 *Mc 1527. [28] *L 2237 2332. 33 J 1918 | 12d MT
Ps 1094. 5 (Neh 337 cf. Ex 1819): L 2334a A 760 R 834 H 725 1J 21 || 541 1S
25b Ps 1139 (cf. Ap Bar 1013. 14): L 113 *G 427 | 1. 4. 6 cf. Gn 3023 | 5 cf.
121 | 6 cf. 354 | 10 Jr 424 Na 15 Sach 144 Ps 975 Job 95. 6: M 1720 2121 Mc
1123 (L 176) Ap 614 | 11 cf. 3320 | 11. 12 6010 Jr 3123. 38–40 Am 911 Mi 711
(cf. Ex 2817 ss): Ap 212. 11. 18. 19 | 13 119b Jr 923 247a 3134a Hos 222b 63a Jo
31. 2 Hb 214 Sap 1227 Ps Sal 1735 Hen 9035 (cf. Jr 1025): *J 645 (1K 126–31)
G 4(8.) 9 Ph 320 K 111 1Th 49 T 116 H 811 1030 1J 23. 4. 13. 14. 27 31. 6 46–8 520 |
16ac cf. Gn 1419. 22: †R 922 | 16bc cf. Jr 5025 | 16d cf. 2S 1414: R 922 | 17
cf. Lv 1144. 45 || 551 cf. Ex 174 | 1. 2 cf. 3316 Am 811. 12 | 1. 2a: M 108 A 820
1K 918 Ap 216 2217 | 1–3 (cf. Gn 210 Sir 153 5123. 26. 27) 443 Jr 3125 1S 25a
Ps 3411 3718. 19 423 632 1079 1436 Pr 103 Job 229: †M 56 1128 †L 153 †621
J 413. 14 627. 35 †737–39 2K 89 Ap 29 716. 17 | 2. 3a cf. Lv 185 | 3b Jr 3240 505
Ez 1660 3726 Gn 177 (Ps 1119b): L 155 †H 1320 | 3bc: *A 1334 | 4 cf. 1S
125a | 5a cf. 22. 3 651 | 5b cf. 2415 | 6 cf. Dt 47. 29 (Pr 258): M 77. 8 | 7 cf.
2S 1414 | 8. 9 cf. Sap 723 | 10 (cf. Gn 2727): †2K 910a | 11: M 138 Mc 48 L
88 A 67 1224 1920 || 561 cf. 1322 Ez 72–10 | 2 cf. Neh 1318 | 2. 4 cf. Ex 208–10 |
3–7 cf. Dt 232 | 5 cf. 622: †Ap 217 | 6. 7: A 1035 | 7 (1R 829 2Ch 620): *M
2113a *Mc 1117 *L 1946 | 8 cf. 22. 3 | 10: M 1514 2316. 24 L 639 J 940. 41 R 219 |
10. 11 cf. Dt 2318. 19 | 11a cf. 4011 | 11b Jr 613: Ph 221 2T 416 | 11. 12 4222. 24
Jr 28 613. 14 810. 11 1021 231. 2 Ez 132–16 342–8 Hos 48. 14 51 Sach 115. 16. 17
Hen 8955–65: J 108. 12. 13 (3. 10–16) A 2028 | 12 cf. 2213 || 572 cf. Jdc 186 | 2b
cf. Job 317 | 4 cf. 345: †J 1712 | 15 cf. 354 | 15ac Ps 934b 1135 1481 Job 1619
Sir 439 Ps Sal 1811: M 219 Mc 1110 L 214 1938 H 13 | 15b Ps 993 1119c: L
149b | 15d 662b: M 53 | 16 cf. Gn 27bc Nm 1622 | 18 cf. Ml 320 | 19a Hos 143b
LXX Ps Sal 155 Pr 1820 3131 LXX: H 1315 | 19b cf. Nm 626: L 214 R 51 |
19bc 604b Sach 615: L (214) 1513. (20) 1912 †A 239 2221 (R 51) †E 213. 14. 17 |
20 Sir 2918: Jk 16 Jd 13 || 581: 2T 42 | 1 ss cf. Hos 66 | 2. 3 cf. 4326 | 3–9 Sir
3210 (Gn 407): M 616 | 5 2212 371. 2 2S 331 1R 2031. 33 2127 2R 630 191. 2 Jr
48 626a Jo 18. 13 Jon 35. 6. 8 Ps 3513a 6912 Esth 41–3 Dn 93 Neh 91 1Ch 2116b:

†M 1121 †L 1013 Ap 113 | 6a: A 823 (E 43 K (219) 314) | 6b (cf. 611. 2): †L 418. (19) | 7 Ez 187b Pr 229 Job 3132 Tb 48. 16 Sir 735 sl Hen 91c (cf. Gn 183 ss Dt 1511 Pr 2126): M 2535. 36. (37–39. 42–44) L 311 1918 A 245 R 1213 H 132 Jk 215. 16 1P 49 1J 317 | 8. 10 cf. 426 | 11 cf. Gn 210 | 13 cf. Ex 208–10 || 594 Ps 715 Job 1535 Sir 3933. 34: Jk 115 | 7a cf. 1S 195 | 7b Pr 36: Jk 18 | 7. 8 Ps 143b LXX Pr 116 Hen 944: *R 315–17 | 8 Sir 3715: L 179b | 9 cf. Job 1021. 22 | 9. 10 Jr 1316b Zph 117 Pr 418. 19 139 2420 Job 514 1225 (cf. Ex 1021–23): J 1110 1235 2P 19 1J 29. 11 | 17 Sap 518 Job 2914: E 614b. 17 †1Th 58 | 19 cf. 2713b: M 811 | 19b: Ap 1215 | 20. 21 279 Jr 3131–34 Ps 147: *R 1126. 27 | 21a cf. 112 | 21b cf. Dt 1818 || 601a. 2. 19. 20 cf. 426: L 178 | 1b. 2 405a Ex 2417 Sap 910. 11 1815 Ps 14715a: J 114 175 A 1036 1326 Ap 11 | 2 cf. 823 | 2. 3 cf. Ps 3711. 22. 29 | 3a cf. 25 | 3b. 5. 6. 11. 16. 17 cf. Ps 7210. 11. 15: †M 211 †Ap 2124 | 4a cf. 4918a | 4b cf. 5719bc: A 239 | 4–9 cf. 2713b: A 239 | 5 cf. Ps 11932 | 9 cf. 2415 | 10 cf. 5411. 12 | 11 Neh 1319a: Ap 2125 | 13 cf. 661. 2 Ps 465 | 14 cf. 4514: †1K 1425 | 19. 20 cf. 2423 | 21a cf. 335 | 21b cf. Ps 2513: M 55 | 21c 613b (cf. Sap 43–5): M 1513 J 152. 5 1K 36–9 | 21d 613c (cf. 2415): M 516 J 1331 1413 158 171. 4 A 2119. 20 R 37 923 157 1K 1031 2K 120 415 819 Ph 111 211 1P 17 || 611. 2 2619 2918. 19 323. 4 355. 6 427. 16. 18 Jr 318 Ez 3712. 13 Ps 1467. 8: †M 115 1530. 31 2114 2752 Mc 132–34 732 ss *L 418. 19 618. 19 722 J 91 ss †A 38 1038 1410 2618 | 1a cf. 112 2S 232 | 1b Ps 458 8921b Dn 924c ϑ′: †M 115 *L 418 A 427. 30 1038 2K 121 *H 19 1J 220. 27 | 1c. 2c. 3a cf. 2919: †M 54 | 1d cf. Ml 320b | 1e cf. 2918 | 2 cf. Dn 712 | 2b cf. Dt 3235a | 3b cf. 6021c | 3c cf. 6021d | 6a cf. Ex 196a: †1P 25. 9 | 6b cf. Ps 7210. 11. 15: M 211 Ap 2124 | 7 Job 4210–16: M 1929 Mc 1030 L 1830 (Ap 186) | 10a cf. Ex 151. 2 | 10b cf. Ps 1329 | 10c: Ap 212 | 11 cf. Hos 1012 || 622 6515 565 Jr 2529a Ez 4835: †Ap 217 †312 212 | 5a cf. 121 | 5b (cf. Jr 734): M 915 Mc 219. 20 L 534. 35 J 329 | 11 354 409. 10b Jr 4627. 28 Zph 314–17 Sach 214a 99a Thr 357b: M 215 J 1215 | 11a cf. 4820b: A 18 | 11b cf. Ps 11826 | 11c cf. Ps 6213 || 631–3: Ap 1913 | 1 ss cf. Lv 2621. 22 | 2. 3 Thr 115b: †Ap 14(15–20) 19. 20 †1915 | 4a cf. Dt 3235a | 4b Dn 430c LXX: L 2128 E 430 | 7: J 116 | 8a cf. Ex 67 | 8b cf. Dt 141 | 9a cf. Ex 192. 3. 16–18 | 9b cf. 1S 299 | 9c cf. 12 | 10a cf. Nm 2714 Dt 616: A 751 | 10b Jos 2420 MT (cf. Ex 205a): A 742a | 10. 11 cf. Ps 5113 | 11a cf. 4011: H 1320 | 11b cf. 112 Gn 27b | 11. 12: A 1323 †H 1320 | 15 (cf. 661. 2) Am 96 Ps 114d 299 842 10319 1043: J 142 Ap 42 | 16 cf. Dt 326: J 841 †R 329. 30 | 16b cf. Gn 174. 5b | 18 106 Sach 123a Ps 791 Dn 810. 13 1Mcc 345. 51 460 2Mcc 82 Ps 22. 20 72 1725: L 2124c Ap 112 | 19a cf. Dt 2810 | 19b cf. Ez 11a || 643: J 932 *1K 29 | 5 cf. 1R 846 | 5b Sach 33. 4: Jd 23 Ap 34 | 7a cf. Dt 326 (6b. 15): J 841 †R 329. 30 | 7b cf. 2916: †R 920. 21 | 9. 10 cf. Jr 127a || 651 555a (Sap 12): A 1810 *R (925) 1020 | 1–15 cf. Jr 2529ab | 2: *R 1021 | 6. 7 cf. Ps 7912 | 9. 15. 22 (4320 cf. 421a) Ps 894a. (20) LXX 1056. 43 10651 1Ch 1613 Thr 115a LXX 513. 14 LXX Sap 39d 415b Tb 815 2Mcc 125e Hen

11. 8a 57a. 8a 6211b Jub 220a Esth 16 (E) 21: **M** 2016 **22**14 2422. 24. 31 Mc 1320. 22. 27 L 187 A 915 **R** 833a 911 115. 7. 28 1615 K 312 1Th 14 1T 521 1P 29 2P 110 2J1. 13 2T 210 T 11 1P 11 Ap 1714 | 11 cf. Dt 3238 | 13. 14 cf. 58–25 | 15 cf. 622 : †**Ap** 217 | 16ab cf. 2Ch 153 | 16b cf. Sir 239 ss | 16c LXX. 17 Jr 316b 731 2R 125b : **L** 2438 J 1621 A 723 *1K 29 | 17 cf. 344: †2K 517 | 19 cf. 3510b | 22 cf. Dt 206 | 23 cf. 494 : †**Ph** 216 | 24 cf. 3019 || 661. 2 6013 6315 1R 827. 39a Ps 114c 995 1Ch 282b 2Ch 618 Hen 842c sl Hen 491 (cf. 1R 2219) : †M 534. 35 †2322 J 420–24 *A 749. 50 1724 Jk 512 Ap 42 etc 2122 | 1–4 cf. Hos 66 | 2a cf. Gn 11b(ss) | 2b (cf. 5715d 1S 27. 8) Pr 2814a : R 1120 | 5 cf. Ex 3225–29 | 5a 517 Ps 6910b 8951. 52 : M 511 1017 ss 249 Mc 139 L 622 2112. 17 J 1518. 19 162 A 269 *R **15**3 H 1126 1313 1P 414 | 5b cf. 2415 : †**2Th** 112 | 6 : Ap 161. 17 | 7 714 95 Jr 2015 Job 33 : M 123 L 211 Ap 125 | 7. 8 cf. 138 : **M 24**8 | 12 cf. Ps 7210. 11. 15 | 13 cf. Dt 326 | 14 Ps 3321 : L 2452 †**J 16**22b | 15. 16 296 Ex 32 1918 Lv 101. 2 Nm 1635 2S 229 Jr 514b Ez 113. 14. 17 Na 16b Dn 79c. 10a Ps 189–15 503b 973. 4 Job 4110–13 cf. Ex 1916a : †**2Th** 18 H 1229 Ap 45 85 917. 18 115. 19 1618 | 15–24 cf. Jr 731–33 2529ab | 18. 23 cf. 22. 3 | 21 cf. Ex 196a | 22 cf. 344 : †2K 517 | 23 cf. 4511 : †**1K 14**25 | 24 (917 2711 Job 1530. 34 Dn 122b Sir 717 193b Jdt 1617bc 1Mcc 262b 2Mcc 99 sl Hen 634 cf. Gn 1924) : M 312 ***Mc** **9**[44. 46.] 48 L 317 1624 A 1223.

13. Jeremia.

Jr 11. 2 : **L 3**2 | 5 Js 442a 491. 5 Sir 497a cf. Jdc 1617 Am 32a : L 115 J 1036 A 32 148 †**G 1**15. 16 E 14 1P 12. 20 | 6 cf. Gn 152a. 8 | 6ss : 1T 411. 12 | 7 cf. Ex 412 | 7. 8c. 19c (Ps 10647) 1Ch 1635 : †**A 26**17 | 8a cf. Gn 151b : **L 1**13a. 30 | 8b 19b cf. Gn 2815 | 10 2530 : Ap 1011 | 16 cf. Ex 324–6 : **A 7**41 | 17 cf. Ex 1211 : †**E 6**14a | 18 cf. 1R 715–22 2R 1114 || 2—6 cf. Jr 2529ab | 2 cf. Js 121 | 3a cf. cf. Dt 332. 3 | 3b Job 4019 cf. Gn 11a 493b Nm 1517–21 : K 118 | 5 cf. 2R 1715 | 6 Ps 632b 1436b : M 1243 L 1124 | 8 cf. Js 4011 5611. 12 | 11 cf. Dt 415–18 : †**R** **1**23. 25a | 11. 26. 28 cf. Ex 204. 5. 23 : **G 4**8b | 13. (18) cf. Gn 210 : †**J 4**10 †**Ap** **7**16. 17 | 13b Pr 2514 : 2P 217 Jd 12 | 20a cf. Ps 23 | 20b cf. Js 121b | 21 cf. 1116ac Js 51–7 : **J 15**1ss | 30 cf 1R 192. 3 | 34 cf. 1S 195 | 35 cf. 1R 846 | 35b cf. Js 4326 || **3**1 cf. Js 121 | 3 LXX. (1) : 1K 415 | 4. 19 cf. Dt 326 : †**R 3**29. 30 | 7ss. 22 cf. Dt 430b | 12. 13 Ps 325 516a Tb 33 : **L 15**18. 21 | 14. 22 cf. Dt 141 | 15 cf. Js 4011 : **E 4**11 | 16–19 Ps 14518c Ep Jr 5 : J 423. 24 | 16ac : Ap 2122 | 16b cf. Js 6516c. 17 : **L 24**38 †**1K 2**9 | 17a cf. Ps 465 | 17b cf. Js 22. 3 : **J 4**22b | 23 cf. Ps 39 || **4**1 cf. Dt 430b : **2K 3**7–18 | 2 cf. Sir 239 ss | 3 : M 137. 22 Mc 47. 18 L 87. 14 | 4ab cf. Lv 2641 | 4b cf. Dt 1016b | 8 cf. Js 585 | 9 cf. Js 2421 | 10a cf. Gn 152a. 8 | 10b cf. Ps 2221 | 14 cf. Js 116a | 19 5022 Ps Sal 12 81 : M 246 Mc 137 L 219 Ap 99 | 19–31 cf. 2R 811. 12 | 22 : R 718 ss 1619 | 23 cf. Js 1310 | 23b Ps 1367 : Jk 117 1J 15 | 23–26 cf. Js 344 | 24 cf. Js 5410 | 25. 26 cf. Ps 905. 6 | 27 518 : M 246 Mc 137 L 219 | 29 cf. Js 210a. 19. 21 : †**Ap 6**15. 16b ||

56 cf. Hos 137.8 | 7 cf. Ex 204.5.23: G 48b | 10 cf. Js 2711 | 11 cf. 2S 1210 | 12 cf. Jos 2427: A 54 | 14a cf. Am 313: 2K 618 | 14b cf. Js 6615.16 | 16 cf. Ps 510: *R 313a | 18 cf. 427 | 21 cf. Js 69.10: Mc 818 | 21.22 cf. Ps 191–5 | 24 cf. Lv 264 | 27 cf. Gn 2735 | 29 cf. Dt 3235a | 31 cf. Dt 132–4 Js 3010 || 63.6 cf. Js 293 | 10: A 751c | 13 cf. Js 5611b | 13a cf. Gn 1911 | 13.14 cf. Dt 132–4 Js 5611.12 | 14 811 Ez 1310.16 Mi 35: J 1427 1Th 53 | 15 cf. Js 1411.13.15 | 15b 1015 Sap 37a Js 103: †L 1944b 1P 212 | 16 cf. Sir 5123.26.27: M 1128.29 20 cf. Hos 66 | 21 cf. Js 814.15: M 2144 | 26a cf. Js 585 | 26b Ml 31b Sap 1715: †Mc 1336 L 2134 1Th 53 || 74.10 Mi 311: M 39 L 38 J 833.39 R 217 | 6a cf. Ex 2221.22 | 6b cf. 1S 195 | 11: †M 2113b †Mc 1117 †L 1946 | 12 cf. Ex 258 | 12–14 cf. 127a | 16 1411 sl Hen 75: J 179 1J 516 | 18 cf. Dt 419ab: A 742a | 21 ss cf. Hos 66 | 23 cf. Ex 67 | 25 cf. 1R 97 | 25.26 cf. 1R 192.3 | 26 cf. Ex 329 | 29 cf. Dt 2112 | 31 cf. Js 6516c.17: 1K 29 | 31–33 194–13 3235a 2R 2310a Hen 271–3 489.10 6212 9026.27 Js 6615.16.24 Gn 1924 Ps 116: M 522.29.30 1028 189 2315.33 Mc 943–48 L 125 Jk 36 | 34 169 2510 3311 Bar 223 (cf. Js 625b): J 329 Ap 1823 || 82 cf. Dt 419ab | 3 Job 321.22 715.16 (cf. 83 Hos 108b Hen 382f): L 2330 (2K 58 Ph 123) Ap 616 96 | 6 cf. Jo 25 | 9 cf. Js 2914 | 10 cf. Gn 1911 | 10.11 cf. Dt 132–4 Js 5611.12 | 11 cf. 614 | 19 cf. Ex 204.5.23 | 23 cf. 2R 811.12 || 97 cf. 2S 209 | 10 cf. Js 1321 1R 97.8 | 14 cf. Dt 2917 | 16.17 cf. Gn 232 | 22 cf. Pr 234 | 22.23 cf. Jdc 72 (Js 5413): †1K 131 | 25 cf. Lv 2641: A 751 || 101–16 cf. Ex 204.5.23: A 1926 | 5 cf. Hb 218.19 | 6.7 cf. Gn 35a | 7.10 (cf. Ps 14513) Ps 338a: *Ap 153.4 | 10a cf. Dt 324b | 10b cf. 2R 194.16 | (11.) 12 cf. Gn 11b (ss) | 14a cf. Js 1911–13 | 14b cf. Js 2815 | 15 cf. 615b: †L 1944b | 21 cf. Js 5611.12 | 23 cf. Pr 271 | 25a Ez 102 2231 Zph 38a Ps 6925 796a: (G 48a.9) Ap 85 157 161 | 25b Ps 796 Dt 3217b Sap 131.8 1422 (cf. Js 5413): J 110 (422) 1725 1K 121 G 48a.9 †1Th 45 2Th 18 1J 31.6 48 || 113.4 cf. Dt 413a | 4 cf. Ex 67 195ss | 5 cf. Nm 522 | 15 127b Ps 7868 872 13213 Sir 2411: Ap 209 | 16 4912 Ez 213 Pr 1131: L 2331 *1P 418 | 16ac (221) Ps 5210 Sap 45: M 2119–21 Mc 1113.20.21 L 136–9 †R 1116ss †Ap 114 | 19 cf. Gn 226 Js 537a: J 1917 1K 57 | 19a cf. Ex 125–27 Js 537a | 20 cf. 1S 167c: †L 1615a †R 827 | 21 126: M 1357 Mc 64 L 424.29 J 444 || 121 cf. Ps 516b | 3a cf. 1S 167c | 3b Ps 4921 Pr 722: Jk 55 2P 212 Jd 10 | 4.11: R 822 | 6 cf. 1121 | 7 1Mcc 228: M 420.22 1927.29 Mc 118 1028.29 L 511.28 (1433) 1828.29 | 7a 712–14 225 264–6.9.18 Js 215 38.26 55.6 3213.14 649.10 Mi 312 Jdc 1831 1R 97.8 Ps 6926 Tb 144 Hen 8954.56: M 2338 242 2661 L 1335 2120 [2348] A 120 (Ap 111.2) | 7b cf. 1115 | 9 cf. Lv 2629 | 15: †A 1516 | 16 cf. Sir 239ss || 131–11 272 1R 2211 Js 202–4: A 2111 | 11 cf. Lv 106 | 13 cf. Dt 323 | 14 cf. Dt 2825: J 735 | 16a (cf. Dt 323): Ap 1113 147 169 | 16b cf. Ex 1021–23 Js 599.10 | 16.17: J 859 1235.36 | 17 cf. 2R 811.12 | 21 cf. Js 138 | 26 Ez 1637.39 Hos 212: Ap 1716 || 143 cf. Js 3412b | 9 cf. Dt 2810 | 11 cf. 716: J 179 | 12a cf. 2S 1216 | 12b cf. Lv 2621.22: Ap 68 | 14 (cf. Dt 132–4) 2715: M 722 | 17.18 cf. 2R 811.12 |

22 cf. Ex 204.5.23 || 151 cf. Ex 19ss | 2.3 cf. Lv 2621.22 : Ap 68 | 7 cf. Dt 2825 : J 735 | 8 cf. Gn 155 | 9 cf. Ex 1021–23 : M 2745 | 10 cf. Hen 382f | 16 cf. Dt 2810 | 16.17 cf. Ez 28.9 || 162ss : 1K 726 | 9 cf. 734 | 16 Ez 4710 : M 419 1347 Mc 117 L 52.10 J 216 | 19–21 cf. Js 22.3 | 20 cf. Ex 204.5.23 : G 48b || 171 3133a Pr 33 73 : R 215 2K 38 (K 214) H 810 Jk 121 | 5.7 cf. Js 263.4 | 9 cf. Gn 53 | 10a cf. 1S 167c : †R 827 | 10b cf. Ps 6213 | 11 Ps 397 4918 Job 121 Eccl 218.21 514 Sir 1415 : L 1220 1T 67 | 13a : J 86 | 13b cf. Gn 210 | 15 cf. Js 519 | 16 cf. Js 4011 (536.12) | 19 cf. Nm 2717a.21 | 21.22 Neh 1319b (cf. Ex 208–10) : J 510 | 23 cf. Ex 329 || 181.2 cf. Sach 1113 : *M 279.10 | 6 cf. Js 2916 : †R 920.21 || 194 cf. 1S 195 | 4–13 cf. 731–33 | 11 cf. Js 3014 | 13 cf. Dt 419ab : A 742a | 15 cf. Ex 329 || 202.3 (cf. 1R 192.3 2R 223) 2926 Job 1327 3311 Ps 10518 Sir 3038 : A 1624 | 7–9 cf. Js 811 | 9 cf. Ez 28.9 | 12 cf. 1S 167c : †R 827 | 13 cf. Ps 2224 | 14–18 cf. Hen 382f | 15 cf. Js 667 | 16 cf. Gn 1924.25 || 217 cf. Dn 323–25 | 7a cf. Lv 2621.22 : Ap 68 | 7b cf. Ex 419b | 7c cf. 4610b : L 2124a | 10 cf. 2R 1218 || 223.17 cf. 1S 195 | 5 cf. 127a : M 2338 | 13 cf. Lv 1913b | 24 cf. Js 4523 : *R 1411 || 231.2 cf. Js 5611.12 | 1–4 cf. Js 4011 : E 411 | 3.8 cf. Js 2713b | 5 cf. Js 111.10 : †R 13 | 5a cf. Nm 2417 : †R 13 | 5b cf. Js 446a | 6a cf. Ps 1818 | 6b : †1K 130 | 7.8 cf. Sir 239ss | 15 cf. Dt 2917 | 16.21.25 cf. Dt 132–4 | 18 cf. Js 4013 | 20 cf. Gn 491 | 23 cf. Dt 47 : A 1727 | 24b : J 116 (1K 1528) E 123 319 410 K 119 29 | 29 Eccl 1211 : H 412 | 36 cf. 2R 194.16 || 247a cf. Js 5413 | 7b cf. Ex 67 | 8 cf. Js 2412b || 254 cf. 1R 192.3 | 9–11 3629 Dn 926 : J 1148 | 10 cf. 734 | 15–28 cf. Js 5117.20–22 | 26 cf. Gn 26 | 29a cf. Js 622 | 29ab Ez 96 Js 25—41 51ss 651–15 6615–24 Jr 2—6 Am 24–16 32b 518—614 81ss 97–10 Mi 13–7 Zph 12–18 Ml 212 31–21 Hen 17 : R 29b †1P 417 | 29c cf. Js 2417ab : Mc 1336 | 30 (cf. 110) Hos 1110 Jo 416 Am 12 38a : (1P 58) Ap 103 || 262 424 : J 1515b A 2020.27 | 4–6.9.18 cf. 127a | 5.20–23 cf. 1R 192.3 | 10 cf. 2R 205b.8b | 11 cf. Lv 2416 : M 2665.66 | 11b 3Mcc 214 : A 613 | 15 cf. 1S 195 | 15.23 cf. Nm 3530–34 | 18 cf. 1R 97.8 || 272 cf. 131–11 | 14.16 cf. Dt 132–4 | 15 cf. 1414 : M 722 || 281ss cf. Dt 132–4 | 6 cf. Nm 522 || 297 Esr 610 Bar 111.12 : 1T 22 | 8 Sap 412 : M 244 Mc 135 L 218 1K 1533 E 56 K 28 2Th 23 1J 37 2J 7 | 8.9 cf. Dt 132–4 | 13 cf. Dt 429 : M 77.8 | 14 cf. Js 2713b | 26 cf. 202.3 || 303 cf. Js 2713b | 7.8 cf. Js 212 | 9 cf. Js 111.10 | 17 cf. Ml 320b | 21 cf. Ex 1819 3318ss | 22 cf. Ex 67 || 313a cf. Js 434 | 3b : J 644 1232 | 7 cf. Ps 11825.26 | 8 cf. Js 611.2 | 9.20a cf. Ex 422.23 Dt 141 326 : M 317 2K 618 †H 15a | 9b cf. Ex 422 : R 829 | 10a cf. Js 2713b | 10b cf. Js 4011 | 12 cf. 2R 1931 | 13 Ps 3012 : J 1620.22 | 15 (Gn 3735 3519) : *M 218 | 16 (cf. Js 258b 3510b) : M 924 Mc 539 L 713 852 2328 (J 2013.15) A 2113 R 1215 1K 730 Ap 55 | 20a cf. 9 Js 421a : †M 317 †2P 117 (H 15a) | 20b cf. Ps 983 | 22 cf. Js 344 | 23.38–40 cf. Js 5411.12 | 25 cf. Js 551–3 Sir 5123.26.29 : M 56 | 31–34 (cf. Js 5920.21) : M 2628 *H 88–12 *1016.17 | 31 cf. Ex 248 : M 228 | 33a cf. 171 : R 215 | 33b cf. Ex 67 | 34a cf. Js 5413 : L 177 | 34b cf. Gn 1911 : L 177 H 811 | 34c cf. Js 3324 4325 Ps 2518 :

M 2628 L 177 | 35 cf. Am 313 : 2K 618 | 36. 37 cf. Ps 9114 | 39 cf. Ez 403. 5. 6. 48 | 40 cf. 2S 1523 || 321 cf. Nm 128a | 5 cf. Ex 316 | 6–9 cf. Sach 1113 : *M 279. 10 | 7 : A 436. 37 | 17 cf. Gn 11b (ss) : A 424 | 17. 27 cf. Gn 1814 | 18 cf. Ps 7912 | 19 cf. Ps 6213 | 20. 21 cf. Ex 73 | 35a cf. 731–33 | 35b cf. Lv 1821 | 38 cf. Ex 67 | 40 cf. Js 553b : H 1320 || 336 cf. Ml 320b | 8 cf. 2S 1213 Js 3324 Ps 2518 | 11 cf. 734 | 13 cf. Nm 2717a. 21 | 15–17 cf. Js 111. 10 | 22 cf. Gn 155 2217b | 24 cf. Ps 9414 : †R 111. 2 | 26 cf. Gn 174. 5b || 345 cf. Gn 4630 : L 229 | 8. 15 : †H 83(–12) | 11 cf. Ez 403. 5. 6. 48 | 14 cf. Neh 936 | 17 cf. Dt 2825 : J 735 || 356–8 cf. Nm 63 || 362 cf. Ex 3427 | 22 : Mc 1451 L 2255. 56 J 1818 | 29 cf. 259–11 || 371 cf. 2R 246. 15. 17. 18 | 4 cf. Nm 2717a. 21 | 13 – 3813 cf. 2R 223 || 384–6 (1716) cf. Js 536. 12 : J 1011. 15. 17. 18 | 4b cf. 1R 1817 7 cf. Dt 232 15 : L 2267. 68 || 407 cf. 2R 1114 || 418 cf. Pr 24a || 421 cf. 262 | 5 cf. 1S 125a : †Ap 15a | 15 cf. 2R 1218 || 4417–19. 25 cf. Dt 419ab || 455 cf. Sir 317a || 465 Ps 354 4015 : J 186 | 10 cf. Js 346 | 10a cf. Dt 3235a : †L 2122 | 10b 217c Sir 2818 Gn 3426a (cf. Dn 323–25) : L 2124a H 1134 | 27. 28 cf. Js 6211 || 472 cf. Js 87 | 2b cf. Js 2417b | 3 cf. Jo 25 || 4810 : J 628 94 R 1211 1K 916 1558 1610 H 1036 | 44 cf. Js 2418a || 499 Jo 29 : M 2443 1Th 52 2P 310 Ap 33 1615 | 11 : 1T 55 | 12 cf. 1116 | 18 cf. Gn 1924. 25 | 36 cf. Sach 210 || 502. (46) cf. Js 219 : *Ap 148 | 5 cf. Js 553b : H 1320 | 6 cf. Nm 2717b Ps 119176 : M 106 | 8 cf. Js 524. 11 : *2K 617a | 13. 46 cf. Ez 2730. 31. 35 : Ap 189. 11. 15 | 19 cf. Gn 4113 : A 16 | 22 cf. 419 | 25 Js 135 5416 Pr 164 Sap 2(8–12. 20–22) 12 : †R 922 H 1039 | 29a cf. Js 293 | 29b (cf. Ps 6213) 516b. 24. 49 Ps 1378 : *Ap 186 (R 26) | 32 cf. Lv 2014b | 34 cf. Am 313 : 2K 618 | 38 cf. Js 1115. 16 | 39 cf. Js 1321 | 40 cf. Gn 1924. 25 | 41. 42 : Ap 1716 | 42 cf. Js 87 || 516a. (9.) 45 cf. Js 524. 11 : *2K 617a | 6b. 24. 49 cf. 5029b Ps 6213 | 7 cf. Js 121b 5117. 20–22 | 8 cf. Js 219 : *Ap 148 | 9 cf. Gn 1820. 21 | 11 cf. Dt 3235a | 13 : Ap 171. 15 | 15 cf. Gn 11b (ss) | 15–19 cf. Ex 204. 5. 23 : A 1926 | 19. 57 cf. Am 313 : 2K 618 | 25 : Ap 88 | 33 cf. Jo 413 : †Ap 1415–20 | 35 cf. Nm 3530–34 : M 2335 | 36 cf. Js 1115. 16 | 39 cf. Eccl 910 | 46 : M 244–6 Mc 135–7 L 218. 9 | 48 cf. Js 4123a | 49 cf. Ez 247. 8 | 53 cf. Js 1411. 13. 15 | 63. 64 Ez 2621 : Ap 1821 || 5210 cf. 1S 1915 | 15. 16 cf. 2R 1114.

14. Ezechiel.

Ez 11a Js 6319b Ap Bar 221a : M 316 Mc 110 L 321. 22 (J 132. 33) A 756 1011 Ap 41 1911 | 1b Dn 229 923 101. 7 : 2K 121 | 3 cf. 1Ch 410 | 4. 13 cf. Ex 1916a | 5 : Ap 46. 8 56. 8. 14 61. 6 711 143 157 194 | 6 cf. Js 62. 3 | 7 : Ap 115 | 10 1014 (Ex 194 Dt 3211 Js 4031 Ps 1035) : Ap 47 | 13 ss cf. Js 1713b | 13. 14. 27 cf. Js 6615. 16 | 18 cf. 1012 | 22 : Ap 46 | 24 432b Ps 934a : Ap 115 142 196 | 26–28 cf. Ex 2817 ss | 26a (cf. 1R 2219a) 101 Ps 1811 2S 2211 Ap Bar 5111 : Ap 46 56 | 26b cf. Dn 713 : †Ap 17a. 13 | 28a Gn 912–17 : Ap 43 101 | 28b cf. Jos 514b : M 176 || 21. 2 Dn 1011 : A 1410 2616 | 2 cf. 2S 232 | 6 cf. Dt 815b | 8. 9 31–3. 14 Jr 1516. 17 209 : †Ap 109. 10 | 9. 10 Dn 710c : Ap 51 102 || 31–3. 14 cf. 28. 9 : †Ap

109.10 | 7a: M 1024. 25 L 640 J 1316 1520 | 7b cf. Dt 1016b | 12a. 14 cf. 1R 1812: A 839 | 12b: Ap 110 | 17–19 cf. 2S 328 | 18–20 1818. 20. 24. 26 338. 9. 13. 18: J 821. 24 | 22a cf. 1Ch 410 | 22b: A 96 | 23 cf. Jos 514b | 25 cf. Tb 83b | 26 2427: L 120. 64 | 27 Dn 1210: Ap 2211 | 27b: M 1115 139. 43 Mc 49. 23 716 L 88 1435 || 42 cf. Js 293 | 14 Dn 18 Lv 52 112–47 2025 Dt 143–21 (cf. Gn 129): M 1511. 16. 17 Mc 715. 18 A 1012. 14. 15. 28 115 ss (R 1417. 18) 1K 1027 ss 2K 617 K 216. 21. 22 1T 43–5 T 115 || 16 51 cf. Lv 2626 | 4 (cf. Lv 106): L 1249 | 9 cf. Dn 121 | 11 cf. Js 4523: *R 1411 | 12. 17 cf. Lv 2621. 22: Ap 68 || 62 cf. 2R 1218 || 72 cf. Sach 210 | 2–10 303 Dn 722 927 124b. 13 Ps 10214 (14518) Thr 418 Ps Sal 1723b (cf. Dt 3235b Js 212 1322 Ap Bar 237): M 2618 Mc 115 1329 L 218. 28 R 1311. 12 G 44 1K 1011 2K 62 E 110 Ph 44. 5 Jk 58 1P 47 Ap 13 2210 | 10 cf. Js 212 | 27 cf. 2R 1114 || 82 cf. Dn 713: †Ap 17a. 13 | 3 cf. 1R 1812 | 10 cf. Js 2815 | 18 cf. Js 115 || 92. 3. 11 cf. Dn 105 | 3 cf. Ex 2517 ss 4034. 35 | 4 Ps 119158: 2P 28 | 4. 6 Ps Sal 158. 10 (Ex 1223 Js 445): J (333) 627 Ap 73 94 1316 141. 9. 11 1920 204 224 | 6 cf. Jr 2529ab: †1P 417 || 101 cf. 126a 1R 2219a | 2 cf. Jr 1025a | 4 432ac: Ap 181 2123 | 4a cf. Ex 2517 ss | 4b cf. Js 64 | 12 (118): Ap 46. 8 | 14 cf. 110 || 111. 24 cf. 1 R 812 | 3 Am 63 910 Sap 1715: M 2437 ss L 2134 ss 1Th 53 | 5 cf. 2S 232 | 15 cf. Lv 106 | 19a 3423 3722. 24: J 1016 1721 R 1012 125. 16 155. 6 1K 110 124–6. 13 E 211 ss 43 Ap 717 | 19b cf. Js 112: 1Th 48 | 19c 3626: 2K 33. 7 | 19. 20 cf. Js 126. 27 | 20 cf. Ex 67 || 122 cf. Js 69. 10: Mc 818 | 10 cf. Lv 106 | 22. 27 cf. Js 519 || 132 ss cf. Dt 132–4 Js 5611. 12 | 3: J 1151 | 5 cf. Js 212 | 9 cf. Js 43 | 10. 16 cf. Jr 614 | 10–16: A 233a | 11. 12 Pr 127 Ps 326b Sir 2216: M 725. 27 L 618. 49 | 13 cf. Ex 923–26 | 18: M 2315 R 1618 || 1411a Ps 9510b Hen 1815 806: H 310 2P 215 Jd 11. 13 | 11b cf. Ex 67 | 14–20 cf. Gn 69a | 19. 21 cf. Lv 2621. 22: Ap 68 || 151–6 cf. Js 51–7 | 4–7 cf. Js 2711 || 166: L 1030. 33 | 7. 22: Ap 317 | 8–63 cf. Js 121 | 10 cf. Ps 4514. 15 | 10. 11 cf. Gn 4142 | 12 Pr 1631 176 (Sach 614): Ph 41 1Th 219 | 37. 39 cf. Jr 1326 | 38. 40 cf. Lv 2010 | 43 cf. Nm 3530–34 | 48–50 cf. Gn 1924. 25 | 49 Am 64 Ass Mos 74. 8: Jk 55 2P 213 | 60 cf. Js 553b: H 1320 | 61. 63 cf. Esr 96: R 621 | 63 cf. Job 516 || 173. 7 cf. Ex 194 | 22–24 (23 LXX) cf. Gn 4113 | 23 316 Ps 10412 Dn 48. 9. 18: †M 1332 †Mc 432 †L 1319 | 24 cf. 1S 27. 8: M 2312 || 184 Sap 1126: J 179 | 7 cf. Pr 2126 | 7a cf. Lv 1913a: L 314 | 7b cf. Js 587: M 2535. 36 | 13 cf. Nm 3530–34 | 21–23. 30–32 cf. 2S 1414 | 24: H 64–6 1026 2P 221 1J 516 | 31 cf. Js 112 || 1910–14 cf. Js 51–7 | 12 cf. Js 2711 || 205. 6. 15. 23 cf. Gn 1422 | 7. 8 cf. Ex 324–6 | 8. 13. 14 cf. Ex 1411: †A 739. 40 | 11. 13. 21 cf. Lv 185: R 710 | 13. 16. 21. 24 cf. Neh 1318 | 24. 25: 2Th 212 | 34. 41b Zph 319. 20 Sach 108. 10: *2K 617b | 41a cf. Gn 821a: †E 52 | 44 cf. Lv 106 || 212 cf. 2R 1218 | 3 cf. Jr 1116 | 5: M 133. 13. 34 etc Mc 323 42 ss. 33. 34 etc L 536 810 etc | 31 cf. 1S 27. 8: M 2312 || 228 cf. Neh 1318 | 25a cf. Ps 2214 4Esr 1137: 1P 58 | 25b cf. Ass Mos 76 | 27: M 715 A 2029 | 28 cf. Dt 132–4 | 31 cf. Jr 1025a || 231–49 cf. Js 121 | 3. 8. 19. 27 (cf. Gn 1924. 25): Ap 118 | 31 ss cf. Js 5117. 20–22 | 38 cf. Neh 1318 ||

247.8 Jr 5149 : Ap 1824 | 21 cf. Js 326 | 24 cf. Js 429 | 27 cf. 326 || 2514 cf. Dt 3235a || 267 cf. Ps 8928b | 28 cf. Js 293 | 13 Js 248 : Ap 1822 | 16.17 : Ap 189.10 | 17 (cf. Dn 427) : †Ap (148) 1619 17[3.] 5.18 1810–21 | 19.21 2730.31.33.9.36 : Ap 1819 | 20 cf. Js 1411.13.15 | 21 cf. Jr 5163.64 || 279 cf. 2619.21 | 12.13.22 : Ap 1812.13 | 13 cf. Nm 3135 | 16 cf. Ex 2817ss | 17 cf. 1R 523.25 | 27–32 cf. Js 2314 | 30.31.33.9.36 cf. 2619.21 | 30.31.35 cf. Jr 5013.46 | 33 : Ap 183 || 282 cf. 1S 2538 | 2.6 9 cf. Js 1413.14 | 13 cf. Ex 2817ss | 13a cf. Gn 28.9 | 13b : [Ap 156] | 13.16 : Ap 174 1816 | 24 cf. Nm 3355 || 293a Js 271 Ps 9113 : Ap 123.4.7.9.13.16.17 132.4 1613 202 | 3ab 322 Ps 185 428 2S 225 : Ap 1215 | 5 cf. Lv 2621.22 | 5b cf. Lv 2629 | 21 cf. 1S 21.10 || 303 cf. 72–10 Js 212 || 316 cf. 1723 : M 1332 | 8.9 cf. Gn 28.9 | 14 cf. Js 1411.13.15 || 322 cf. 293ab | 6 cf. Js 343 | 7.8 cf. Ex 1021–23 Js 1310 : M 2429 | 18.24 cf. Js 1411.13.15 || 334.6.8 cf. Nm 3530–34 : M 2335 | 7–9 cf. 2S 328 | 8.10.14 cf. Gn 217b | 11.14–16 cf. 2S 1414 | 20 cf. Ps 6213 | 24 cf. Js 512b | 27 cf. Lv 2621.22 | 31.32 cf. Lv 2231 || 342–8 cf. Js 4011 5611.12 : J 103.10–16 | 2.8.10 : 2P 213 Jd 12 5.8 cf. Nm 2717b : M 936 | 6.11.12.16 cf. Ps 119176 : M 1812 | 11ss cf. Js 3324 | 11–16 cf. Js 2713b | 11–16.23.31 cf. Js 4011 : J 103.10–16 | 13 : J 103 | 17.20 22 Hen 9020ss : M 2532b | 23 cf. 1119a : J 103.10–16 | 23 24 cf. Js 111.10 4011 | 24.31 cf. Ex 67 | 28 cf. Lv 2621.22 || 365 Zph 118 38b Ps 795 : H 1027 | 7 cf. Gn 1422 | 19a cf. Dt 2825 | 19b cf. Ps 6213 | 20–23 cf. Js 525 | 23 cf. Js 2913b | 25 cf. Js 116.18 | 25–27 cf. Js (126.27) 112 : J 35 1Th 48 | 26 cf. 1119c : 2K 33.7 | 28 cf. Ex 67 || 373a Ap Bar 492 : 1K 1535 | 3b : Ap 714 | 3.7 cf. Ex 194 | 5.6.9.14 cf. Gn 27b : J 2022 | 5.7–9.14 : J 38 | 5.9.10.14 (cf. Gn 27) 2R 1321 (Sir 4814) : †Ap 1111 | 9 cf. Sach 210 : M 2431b | 11 cf. Lv 106 | 12.13 cf. Js 2619 (611.2) : M 2752 | 14 cf. Js 112 : 1Th 48 | 22.24 cf. 1119a | 23a cf. Js 116.18 : E 526 | 23b.27b cf. Ex 67 : 2K 616 | 24 cf. Js 111.10 4011 : J 103.10–16 | 25 cf. Js 96 | 26 cf. Js 553b : H 1320 | 27a cf. Ex 258 : J 114 *2K 616 †Ap 213 | 28 cf. Ex 3113 || 382 – 3916 Sach 142 Sib 3319.512 (Gn 102) : Ap 208 | 8 9.16.22 Hen 566.7 : Ap 209 | 16 cf. Gn 491 | 19.20 cf. Js 2418b | 19–22 cf. Ex 923–26 | 21 cf. Mi 76 | 22 cf. Gn 1924 || 394.17–20 : Ap 1917.18.21 | 6 cf. Ex 923–26 | 25 cf. Lv 106 | 29 cf. Js 112 || 401.2 Dt 341–4 Ap Bar 763 : M 48 171 Mc 92 L 45 928 | 3.5 6.48 4113 4313 Sach 25–8 Jr 3139 2S 82 2R 2113 Jr 3411 Am 77–9 Thr 28 : Ap 111.2 2115 | 5 cf. Dt 311 || 4113 cf. 403.5.6.48 || 432ac cf. 104 | 2b cf. 124 | 2c.4 cf. Js 426 | 3 cf. Jos 514b | 5 cf. 1R 1812 | 7–9 (cf. Sach 1421) : Ap 921 | 7.9 cf. Ex 258 : J 114 | 13 cf. 403.5.6.48 | 16 452 4816.17.20 : †Ap 2112.13 || 444a cf. Js 64 | 4b cf. Jos 514b | 6 459 : 1P 43 | 7 cf. Dt 234 | 7a.9a cf. Lv 2641 | 9 cf. Js 521bc | 17.18 cf. Dn 105 | 23 cf. Lv 1010 | 27 cf. Nm 58 | 30 cf. Nm 1517–21 : R 1116 || 452 cf. 4316 | 6 cf. Lv 106 | 9 cf. 446 || 17 466 cf. Nm 1010 || 471–12 cf. Gn 210 | 7.12 Hen 1019 261 slHen 82 : Ap 222 | 10 cf. Jr 1616 || 481–7 cf. Gn 3522–26 | 16.17.20. cf. 4316 | 31–35 sl Hen 6510 : †Ap 2112.13 | 35 cf. Js 622 : †A 312 (217).

15. Hosea.

Hos 12: **Mc 11** | 4 cf. Js 2620c | 6. 8. 9 23. 25: J 111. 12 A 1810 ***R 925** †1P 210 | 6b LXX Pr 334 LXX: Jk 56 | 9 cf. Ex 195 ss || 21a cf. Gn 155 2217b: †**R 418** | 1b cf. Dt 141 2R 194. 16: ***R 926** | 3. 25 cf. 16. 8. 9: ***R 925** | 4. 5. 21. 22 cf. Js 121 | 4. 6 (cf. Js 121): J 841 H 128 | 12 cf. Jr 1326 | 13 cf. Nm 1010 | 18. 19 cf. 2R 1724. 41 | 22a (cf. Nm 2319): (Mc 1122) R 33. (22.) 26 (G 216 322 E 312 Ph 39) H 618 Ap 213 | 22b cf. Js 5413: **G 48a. 9** | 25 cf. Ex 67 || 35a cf. Dt 430b | 5b cf. Js 111. 10 | 5c cf. Gn 491 || 41 cf. Js 2417b | 3 cf. Ex 717–21 | 4: H 123 | 4–8: M 233 | 6 cf. 66 | 8. 14 cf. Js 5611. 12 | 15 cf. Sir 239 ss || 51 cf. Js 5611. 12 | 4 cf. Js 121 || 61: L 1518a | 1b cf. Ml 320b | 2 (cf. Dt 3239c) 2R 205. 8 Jon 21 (Js 5310. 11 Ps 27 168–11 7215 11815–29): †**M 1621** 1723 2019 2661 2740 †Mc 831 931 1034 [132] 1458 1529 †L 922 1833 247. 46 †J 219–22 209 **A** (225 ss 1334–36) 1040 173 2622. 23 R 12. 4 69 †**1K 154** Ap 118 28 (1314) | 3a cf. Js 5413: **G 48a. 9** | 3b cf. Dt 1114 | 4: Ap 24 | 5 cf. Js 114: **E 617** | 6 56 813 18 1522 Js 110 ss 581 ss 661–4 Jr 620 721 ss Am 521 ss Mi 66–8 Sach 75–7 Ps 407–9 508 ss 5118. 19 Pr 167 LXX 213: ***M 913** *127 †**Mc 1233** ***H 104–8** | 7a cf. Gn 217b | 7b cf. 2S 1210 | 8 LXX: J 5[4.] 7 || 77 cf. Gn 426 | 10a: Ap 921 | 10b: R 311 | 12: L 1331 || 82: M 721 L 646 1K 123 | 13 cf. 66 || 97a cf. Dt 3235a: †**L 2122** | 7b (cf. Ex 283) Sap 54 (2R 911): Mc 321. 22. 30 J 720 848. 52 1020 A (213) 1215 2624. 25 1K 1423 | 8: M 2215 Mc 1213 L 2020 | 10a cf. 1R 1918 | 10b: Ap 218 | 12: 1K 916 || **101** cf. Js 51–7 | 8a cf. Gn 318 | 8b (cf. Js 210a. 19. 21 Jr 83): ***L 2330** ***Ap 616a** | 12 (cf. Js 3217) Js 6111 Dt 2811. 12 Pr 1124: †**2K 910b** | 14 cf. Js 326: †**L 1944a** || **111a** cf. Js 434 | 1b (cf. Ex 422. 23): ***M 215** | 8 cf. Gn 1924. 25 | 10 cf. Jr 2530 | 10. 11 cf. Js 2713b || **124. 5** Gn 3225 ss Ps 2223. 25 7323–26: M 2639 ss Mc 1435 ss L 2241 ss H 57 | 6 cf. Sach 13b | 9 cf. Sir 51: †**Ap 317** | 12 cf. Bar 114 | 11 cf. Nm 126–8 || **133** cf. Job 2118 | 4 cf. Dt 64 | 7. 8 Js 116. 7 Jr 56 Cant 48: **Ap 131. 2** | 13 cf. Js 138: **M 248** | 14 (cf. Sap 114b Js 258) Pr 55: R 514 ***1K 1554. 55** Ap 68 2014 || **141** cf. Js 326: †**L 1944a** | 3a cf. Ps 2518 | 3b cf. Js 5719a | 4 cf. Ex 324–6: **A 741** | 9: J 154. 5 1K 1510 2K 35 | 10 (cf. Dt 324b) Dn 327 LXX Pr 2014 LXX 219 2319 Hen 7117: †**A 1310** 2P 215.

16. Joel.

Jo 11—211 (Pr 3027) Ex 104. 12–15: Ap 93–5. 7–11. 13–17 (1612 cf. Js 412. 25) | 2 cf. Js 2417b | 6: Ap 98 | 8. 13 cf. Js 585 | 15 cf. Js 212 || 21a cf. Js 2417b | 1b cf. Dt 3235b | 1. 11 cf. Js 212: **Ap 617** | 2 cf. Dn 121 | 2. 10 cf. Ex 1021–23 | 3: Ap 917 | 4: Ap 97 | 5 Jr 473 86: Ap 99 | 9 cf. Jr 499 | 10a cf. Js 2418b: **M 2429** | 10b cf. Js 1310: **M 2429** | 11b Na 16 Ml 32 Ps 768 1303 Esr 915: †**Ap 617** | 12. 13 cf. 2S 1414 | 13 cf. Ex 346: †**Jk 511** | 16 cf. Ex 1915 | 17 cf. Ps 424b | 21. 22 Gn 3517 Js 354 Dn 1019 Tb 717ac Bar 45. 21. 27. 30 sl Hen 18

(cf. Gn 151b): M 92. 22 1427 Mc 650 1049 [L 848] J 1427 1633 A 2311 | 23 cf. Dt 1114 | 27a cf. Ex 258 | 27b cf. Ex 67 || 31–5: *A 217–21 | 1. 2 cf. Js 5413 Sap 727a | 1a. 2 cf. Js 112 : R 55 1Th 48 T 36 †1J 321 413 | 1b cf. Gn 612 : R 320 | 1c cf. Gn 206 | 3a cf. Jos 211 | 3b cf. Ex 923–26 | 3. 4 cf. Js 1310 | 4a cf. Ex 1021–23 | 4b cf. Js 212 : †Ap 617 | 5a (cf. Gn 426): *R 1013 | 5b cf. 2R 1931 | 5c (cf. Ps 1308): M 101 Mc 67 A 239 132 1610 || 42. 12. 14: Ap 1614. 16 | 13 Js 175 Jr 5133 : M 1339 †Mc 429 †Ap 1415. 20 †1915 | 14 cf. Js 212 | 15 cf. Ex 1021–23 Js 1310 : M 2429 | 16 cf. Jr 2530 | 17 cf. Js 521bc | 18 cf. Gn 210 | 19 cf. 1S 195 | 21 cf. Ex 258 : J 114.

17. Amos.

Am 12 cf. Jr 2530 || 24 cf. Js 2815 | 4–16 cf. Jr 2529ab | 15 : †R 315 | 16: **Mc** 1452 || 32a Ps Sal 1747 Ass Mos 124 (Jr 15) : A 223 R 829 I11. 2 1K 1312 G 49 1P 12. 20 25. 9 | 2b cf. Jr 2529ab | 7 cf. 1R 97 | 8a cf. Jr 2530 | 8b cf. Js 811 | 13 413b 2S 510b 78. 27 1Ch 177. 24 1R 1910a. 14a (Js 474 482b 5115) Jr 514 3135 5034 5119. 57 Mi 44 Hg 12. 7. 9. 14 25. 6a. 7. 8 etc Sach 13ac etc Ml 16b etc Job 517 85 3410b (Gn 171b 283 Ex 63 Rth 120. 21) Jdt 813 Bar 31. 4 2Mcc 125b Or Man 1: **2K** 618 (**H** 1226. 27) Ap 18 48 1117 153 167. 14 196. 15 2122 || 47 : J 435b | 7. 8 : M 2440. 41 L 1734. 35 | 11a cf. Gn 1924. 25 | 11b Sach 32b Js 432 Ps 6612 (Nm 1625 Ps 10618 Sir 4519) : **1K** 315 Jd 22. 23 | 13a LXX : (A 84 1535 1K 123. 24 2K 114) Ph 117. 18 | 13b cf. 313 : **2K** 618 || 54. 6 cf. Dt 429 | 7 cf. Dt 2917 | 10 : G 416 | 13 Sir 420. 23 : E 516 | 15 Js 116b. 17a Ps 3415a 3737 9710 1012–4 Pr 37 813 Sir 1726 : L 69 J 931 R 38 †129 1Th 515 1P 311 3J 11 | 18 cf. Js 212 | 18–20 cf. Ex 1021–23 Js 1310 | 18—614 cf. Jr 2529ab | 19 cf. Nm 216 | 21 ss cf. Hos 66 | 25–27 : *A 742b. 43 | 25b cf. Ex 1635 : †A 736 | 26 cf. Lv 1821 || 61 cf. Js 58–25 | 3 cf. Ez 113 | 4 cf. Ez 1649 | 12ab cf. Dt 2917 | 12b cf. Js 3217 || 77–9 cf. Ez 403. 5. 6. 48 | 10b cf. 1R 1817 | 10c : J 2125 || 81 ss cf. Jr 2529ab | 3 cf. Jdt 1617d | 8. 9 cf. Js 1310 | 9 cf. Ex 1021–23 : M 2745 | 11. 12 cf. Js 3316 551. 2 | 12 cf. Pr 128 | 14 cf. Nm 58 || 91 : Ap 83 | 2 cf. Dt 3012–14 | 3 cf. Nm 216 | 6 cf. Js 6315 | 7–10 cf. Jr 2529ab | 9 : L 2231 | 10 cf. Ez 113 | 11. 12 : *A 1516. 17 | 11 cf. Js 5411. 12 | 11a cf. Js 111. 10 | 14. 15 cf. Js 2713b.

18. Obadja.

Ob 4 cf. Js 1411. 13. 15 | 7 cf. Ps 4110 | 8 cf. Js 2914 | 17. 21 cf. 2R 1931 | 21 cf. Ps 2229 : †**Ap** 1115a.

19. Jona.

Jon 12 cf. Gn 1820. 21 | 4. 5 Ps 10723 ss (cf. 658) Job 2612 : M 824 Mc 437. 38 L 823 A 2715 ss | 5 : A 2718 | 6 cf. Js 5117 | 10 : Mc 441 L 29 | 14 cf. Nm 3530–34 1S 195 || 21 (cf. Hos 62) : †**M** 1240 (164 Mc 812 L 1129. 30) | 8 Mi 12 MT Hb 220a Zph 34 Ps 58 114a 655 791b 1382 : A 613 2128 †1**K** 317 E 221 | 9

cf. Ex 204. 5. 23 || 35. 6. 8 cf. Js 585 : **M 1121** | 5^{a}: **M 1241** (164) L 1129-32 | 5^{b} cf. Gn 1911 : **M 1241** | 7 cf. Js 3412^{b} || 42 cf. Ex 346 : †**Jk 511** | 6 : M 210 J 329 1Th 39 | 7 : (Ap 95) | 8 : Jk 111.

20. Micha.

Mi 12 cf. Jon 28 | 3 cf. Ps 11826 | 3-7 cf. Jr 2529^{ab} | 4 Na 15 Sib 380 ss (cf. Js 344) : M 2429. 35 2P 310. 12 | 8 cf. Gn 232 : **A** 82 | 16 cf. Dt 2112 || 212^{a} cf. Js 2713^{b} | 12^{b} cf. Js 4011 || 32. 3 cf. Lv 2629 | 5 cf. Dt 132-4 Jr 614 | 8 cf. Ex 283 | 9 : A 1310 | 11 cf. Jr 74. 10 | 12 cf. 1R 97. 8 Jr 127^{a} || 41 cf. Gn 491 : **A** 217 | 1. 2 cf. Js 22. 3 1R 841-43 : **J 422^{b}** | 3 cf. Nm 626 | 4 cf. Am 313 : **2K 618** | 6. 7 cf. Js 2713^{b} | 7^{b} cf. 2R 1931 | 7^{bc} cf. Js 96 : **L 132^{b}**. 33 †**Ap 1115^{b}** | 9. 10^{a} cf. Js 138 : **M 248** | 10^{b} cf. Ps 1818 || 51. 3 (cf. Js 4011) : ***M 26** L 211 J 742 H 714 | 1^{ab} cf. Js 111. 10 | 1^{c} cf. Js 414^{c} : **J** 858 | 2^{a} cf. Js 138 : **M 248** | 2^{b} cf. Js 2713^{b} : **J 1152** | 3 cf. Js 4011 : **M 26** | 4 cf. Nm 626 : **L 214 R 51** | 5 cf. Ps 28. 9 | 11 cf. Js 479. 12 | 12 cf. Ex 204. 5. 23 | 14 cf. Dt 3235^{a} || 66 cf. Gn 1418-20 | 6-8 cf. Hos 66 | 8 : M 2323 L 1142 | 15 Job 318 : †**J 437** | 15^{b} cf. Ps 235 || 75 : M 2410 | 6 Ex 3227-29 Js 35 Ez 3821 Hg 222 Sach 1413 Hen 567 1002 Jub 2319 : †**M 1021**. 35. 36 †Mc 1312 †L 1252. 53 2116 | 8 cf. Ps 3724 | 11 cf. Js 5411. 12 | 12 cf. Js 22. 3 | 14 cf. Js 4011 | 14^{a} cf. Ez 195^{a} | 15 cf. Ex 310 | 18 cf. Js 3324 Ps 2518 | 20 cf. Gn 121-3 Lv 2642 Nm 126-8 : **L 155**. (72. 73).

21. Nahum.

Na 11 cf. 2R 1425 | 3^{a} Eccl 79 Ps 378 Pr 1429 151. 18 1632 2515 2922 Sir 288 Ps Sal 1610 : E 426 Jk 119. 20 | 4 Ps 7717 : M 826 1430-32 Mc 439 648. 51 L 822 | 5 cf. Js 5410 | 6^{a} cf. Zph 115^{a}. 18 Jo 211^{b} : †**Ap 617** | 6^{b} cf. Js 6615. 16 | 7 cf. Nm 165 | 9 cf. Js 89. 10 || 21 (cf. Nm 626) : †**A 1036** ***R 1015** | 1^{a} : A 59^{b} | 6 cf. Js 3412^{b} || 34 cf. Js 121^{b} 479. 12 | 10^{a} cf. Js 326 : †**L 1944^{a}** | 10^{b} cf. Js 3412^{b} | 11 cf. Js 5117. 20-22 | 12 cf. Js 1412^{ab} | 15 cf. Lv 2014^{b}.

22. Habakuk.

Hb 15 : ***A 1341** | 6 : Ap 209 | 8 Job 3930 Js 3415 : **M 2428** L 1737 || 23 cf. Ps 11826 Js 1322 : †**M 113** †**2418** (**R** 117) †**Ap 14^{b}**. 8 | 3. 4 Js 5311 : **A 1339** ***R 117** *G 311 *H 1037-39 | 4 : R 321 | 6. 9. 12. 15. 19 cf. Js 58 ss | 11 Job 3138 : †**L 1940** | 14 cf. Js 5413 | 18. 19 Js 467 Jr 105 Ps 1155 13516 : 1K 122 | 20^{a} cf. Jon 28 | 20^{b} Sach 217 : Ap 81 || 39 Sach 913. 14 Ps 713 456 Thr 24 312 : Ap 62 | 18 cf. Ex 151. 2 : **L 146**. 47 | 18^{b} cf. Js 4515. 21.

23. Zephanja.

Zph 13 : **M 1341^{b}** 1617 | 2-18 cf. Jr 2529^{ab} | 5 cf. Dt 419^{ab} : **A 742^{a}** | 7. 14. 18 cf. Js 212 : †**Ap 617** | 15^{a}. 18 223 Js 1313 Na 16 Ps 25 796^{a} 1105 Pr 114 Thr 112 21. 21. 22 (Tb 49) Sir 1824 Sap 1227^{c} : M 37 L 37 **R** 118 25 E 56 1Th 216 †**Ap 617**

1118 | 15b cf. Js 1310 Ex 1021–23 | 16 cf. Js 2713a | 17 cf. Js 599.10 | 18 cf. Ez 365 | 18a cf. Ps 498.9 || 22 cf. Js 406–8 | 2.3 cf. 115a.18: R 25 | 4 cf. 2S 224: A 826 | 9 cf. Gn 1924.25 || 34 cf. Jon 28 | 8a cf. Jr 1025a | 8b cf. Ez 365 | 9 cf. Js 22.3 | 9b cf. Gn 426 | 10 cf. Dt 232 | 12.13 cf. Js 126.27 | 13 cf. Js 539b: J 147 †1P 222 | 14–17 cf. Js 6211 | 15 cf. Js 446a 19.20 cf. Ez 2034.41b: *2K 617b.

24. Haggai.

Hg 11 cf. Esr 32: **M 112** | 2.7.9.14 cf. Am 313 | 1.12.14 cf. Sach 611ss | 6 cf. Js 3316 | 13 cf. Js 88.10 || 24 cf. Ex 1413 | 5 (cf. Js 112) Sap 14.5: J 1417 | 5.6a.7.8 etc cf. Am 313 | 6.21 cf. Js (1310) 2418b: **M 2429** *H **1226.27** | 6b cf. Js 1412ab | 7 cf. Ps 7210.11.15 | 8 Sir 4025 Pr 1616 221: (M 109 L 93) A 36 2033 Jk 53 | 9: M 126 | 10.11 cf. Js 524.11 | 12.13 (Sir 3927b): T 115 | 22 cf. Mi 76 | 23a cf. Esr 32 | 23b cf. Js 421a: **M 1218**.

25. Sacharja.

Sach 11 cf. 2Ch 2420–22 | 3ac cf. Am 313: **2K 618** | 3b Hos 126 LXX Ml 37b 2Ch 152 Thr 357a Tb 136 (8): Jk 48 | 4 cf. 2R 97 | 5 Ps 8949 4Esr 625.26 149 (cf. 4Mcc 719): J 851–53 1125.26 | 8 62.3.6.7: Ap 62.4.5.8 1911 | 12 Dt 3243c 2R 97 Ps 913 3517 795.10 11984 4Esr 435: Ap 610 1820 192 || 25–8 cf. Ez 403.5.6.48 | 10.11 cf. Js 524.11 | 10 65 Js 1112 (Jr 4936 Ez 72 379 Dn 72 Hen 182–5 (Dt 432 cf. Js 2713b): †**M 2431b** †Mc 1327 Ap 71 208 | 12 Ps 10515: (J 1715) 1J 518 | 14a cf. Js 6211 | 10b cf. Ps 11826 | 14c.15 cf. Ex 258: **J 114** | 15 cf. Js 22.3 1R 841–43 | 17 cf. Hb 220b || 31.2 cf. Job 16b–8 | 2a: 2P 211 †**Jd 9** | 2b cf. Am 411b: **1K 315** | 3.4 cf. Js 645b | 4 cf. Gn 4142 | 8 cf. Nm 2417: **R 13** | 9a cf. Js 112bc | 9b cf. Js 3324 || 42 cf. Ex 2537 | 3.11.12.14: †Ap 114 (**R 1116ss**) | 10 cf. Js 112bc || 62.3.6.7 cf. 18 | 5 cf. 210 | 11 Ps 214: Ap 44 97 1414 | 11ss Hg 11.12.14: H 1021 | 12a 4Esr 1325.26: J 130 A 1731 | 12b cf. Nm 2417: **M 2661** **R 13** | 12c.13 2S 713 1Ch 1712 2210a Sir 497b: **M 2661** 2740 Mc 1458 1529 J 219–21 | 13: Ap 1117 | 14 cf. Ez 1612 Dn 1212 Sap 42: †**Jk 112** | 15 cf. Js 5719bc: **A 239** || 76 (cf. 1S 913): R 146 1K 1031 1120ss | 5–7 cf. Hos 66 | 9 cf. Gn 1921: **J 724** | 10a (cf. Ex 2221.22) Sap 210 1514: Jk 26 54.6 | 10b cf. 817a | 12 cf. 2S 232 | 13 cf. Js 115 | 14 cf. Dt 2864 || 83.8 cf. Ex 258 | 6 cf. Gn 1814: **M 1926** | 7.8 cf. Js 2713b | 8 cf. Ex 67 | 10 cf. Nm 2717a.21 | 16a Ps 152c sl Hen 4212: ***E 425** K 39 | 16b cf. Pr 1220 | 17a 710b Ps 322a: (L 2334 A 760) **1K 135** 2K 519 2T 416 | 17b cf. Lv 1912 | 23 cf. 1R 841–43 | 23b cf. Js 88.10: **2K 616** || 99: **M 1129** ***215** *J 1215 2K 101 | 9a cf. Js 6211 | 9b cf. Js 446a | 9c cf. Ps 11826 | 10 cf. Nm 626 | 11 cf. Js 2713b | 11a cf. Ex 248: **M 2628** **1K 1125** | 13.14 cf. Hb 39 | 14 cf. Js 2713a || 101 cf. Dt 1114 | 2 cf. Nm 2717b | 8.10 cf. Ez 2034.41b: ***2K 617b** | 11 cf. Js 1115.16 || 112 cf. Js 3412b | 4–17 cf. Js 4011 | 5 cf. Sir 51: †**Ap 317** | 5.16.17 cf. Js 5611.12 | 12 (Ex 2132): †**M 2615** 273ss | 13 Jr 326–9 181.2 Ex 912 (2132): ***M 279.10** || 121a cf. Gn 11b (ss) | 1b cf. Gn 27b Nm 1622 | 3 cf.

Js 814.15 | 3a cf. Js 6318: **L 2124c** | 8 cf. 1S 299 | 9: Ap 209.10 | 10 cf. Ex 294.21 | 10a (cf. Js 112): R 826 | 10b: *J 19(34.) 37 *Ap 17b | 10–14 (cf. Gn 232): †**M 24**30a L 2327 2426ss *J 1937 A 82 R 12 *Ap 17b | 11 cf. Jdc 519 | 12 cf. 2S 513.14 || **13**1 cf. Gn 210 Ex 294.21 Js 3324 | 2 Hen 158: M 101 1243.45 Mc 123.26.27 311.30 52.8.13 67 725 925 L 433.36 618 721 820.29 942 1124.26 A 516 87 1912-16 Ap 1613 182 | 4 cf. 1R 1913.19 | 7 (cf. Nm 2717b Js 4011 534–12): ***M 26**31 *Mc 2427 †J 1632 | 9a cf. Js 4810 | 9b cf. Gn 426 | 9c cf. Ex 67 || **14**1–11: Ap 111.2.13 | 2 cf. 1R 97.8 | 2a cf. Ez 382—3916 | 5 cf. Dt 332.3: †**M 13**41a †**2Th 2**10 | 6.7 cf. Ex 1021–23 Js 2423 | 7 Ps Sal 1723b: M 2436 Mc 1332 | 8 cf. Gn 210 | 9a cf. Ps 2229: †**Ap 11**15a | 9b cf. Dt 64: †**R 3**29.30 | 9.16ss cf. Js 22.3 | 11 Jos 712.13 Hen 6929 9117b 925 1071b: ***Ap 22**3 | 13 cf. Mi 76 | 16 cf. 1R 841–43 | 20.21 cf. Js 521bc | 21 (Ez 447.9 Ml 31–4 Neh 137–9): M 2112 Mc 1115 L 1945 **J 2**16.

26. Maleachi.

Ml 12 cf. Js 434 | 2.3 (cf. Dt 72): **M 5**43 ***R 9**13 | 6a cf. Dt 326 | 6b cf. Am 313: **2K 6**18 | 7.12 cf. Dt 3238 | 11 cf. Js 2415 2713b: **M 8**11 †**2Th 1**12 || **2**2 cf. Js 4514 | 6a cf. Js 539b | 6b cf. Lv 1917b | 7 (cf. 1S 299): M 233 2K 510 G 414 E 620 1Th 213 Ap 21.8.12.18 31.7.14 | 9 cf. Gn 1921: **L 20**21 | 10 cf. Dt 3264 (Gn 1419.22): **J 8**41 †R 329.30 | 12 cf. Jr 2529ab | 15.16 cf. Ex 2014 Dt 241: †**1K 7**10.27 | 17 cf. Js 519 || **3**1a Ex 2320 3234 332 (cf. Tb 1220b): ***M 11**10 *Mc 12 L †176 *727 †J 16.27.30 †328 Ap 2216 | 1b cf. Ps 11826 Js 1322 Jr 626: **Mc 13**36 | 1–4 cf. Sach 1421 | 1–21 cf. Jr 2529ab | 2 cf. Jo 211b | (2.9.) 23 cf. Js 212: †**Ap 6**17 | 3 cf. Js 4810 | 5a cf. 1S 125a | 5b cf. Lv 1913b | 6 Sap 718: Jk 117 | 7a: A 751c | 7b cf. Sach 13b | 12 cf. Gn 3013 | 14 cf. Pr 1917 | 16 cf. Js 43: †**Ph 4**3 | 17a cf. Ex 195a: †**1P 2**9 | 17b cf. Dt 326 Js 421a | 19 cf. Gn 1924 | 20a cf. Nm 2417 Js 426: **L 1**78 | 20b Sir 382 Js (610b) 2619b LXX 5718 611d Jr 3017 336 Hos 61b Ps 1033b Job 518 2Ch 714c 3020: M 423.24 816 935 1215 1414.36 1530 192 214 Mc 138 310 65.56 **L 4**18.40 515 618.19 721 92.11.42 1332 144 2251 J 447 A 410.30.32 516 934 1038 288 1K 129.28.30 Jk 516 | 20.23: J 16–9 | 22 cf. Ex 1431b | 23 cf. 2.9 | 23.24 (cf. Dt 1815a.18a) Sir 4810b: **M 11**14 1614 †1710–13 Mc 615 828 †911–13 †L 117 98.19 J 121.25.6–9 (A 16 321) | 24a cf. Gn 4113.

27. Die Psalmen.

Ps 11 212 321.2 3312 Pr 313 834 (1421) Eccl 1017 Dt 3329a Ps Sal 426 518 61 101 187 Bar 44 Sib 3371 4190 slHen 427–14 52 (cf. Gn 3013): M 53–11 etc L 145 620–22 etc J 1317 2029 A 2035 262 ***R 4**7.8 1422 1K 740 Jk 112.25 1P 314 414 Ap 13 1413 1615 199 206 227.14 | 2 1121 11935: R 722 | 3 cf. Sap 43–5 | 4 cf. Job 2118 | 6 cf. Nm 165 || **2**1 cf. 467a | 1.2 418 Gn 3718: M 1214 263.4 271 Mc 36

141 151 L 611 222. 66 J 1147. 53 *A 425-27 539 R 12 Ap 1118 1919 | 1. 5. 12 : Ap 1117. 18 | 2. 6. 7 cf. Ex 422. 23 : **M 317 H 15a** | 2a cf. Js 2421 | 2ab cf. 2Mcc 719 | 2b cf. 1S 210. 35 123a. 5b : †**Ap 1115a** | 3 Jr 220a : L 1914. 27 | 5 cf. Zph 115a. 18 | 6 35 151 433b 482 (871) 999 Jo 417 Sap 98a Js 119a 2713c Ex 35 Jos 515b (cf. 2R 1931) : 2P 118 | 7. (8) (cf. Hos 62) : [*L 322 (**M 317**)] ***A 1333** ***H 15a** 36 *55 728 †2P 117 | 8 : H 12 | 8. 9 Ps Sal 1726 (Mi 55) : ***Ap 226.** 27 †125 1915 | 9b cf. Js 3014 | 11 sl Hen 661 : 1K 23 2K 715 E 65 Ph 212 | 11. 12 : J 336 | 12 cf. 11 || **35** cf. 26 | 9 3739 628 Jr 323 : Ap 710 191 || **41** cf. Js 3019 | 5 : ***E 426** || **56** cf. 69 | 8 cf. Jon 28 | 10 133b LXX Jr 516 : ***R 313a** G 322 || **62** 914 3110 415. 11 562 863 : M 927 1522 2030. 31 Mc 1047. 48 L 1838. 39 | 4 cf. 426. 7. 12 : **M 2638** | 6 cf. Eccl 910 | 9 56 1014. 8 1Mcc 36 : ***M 723** 1341 2541 *L 1327 | 9. 10 cf. Js 3019 || **75** cf. Pr 2521. 22 | 9 cf. Gn 1825 (Eccl 1214) | 10 cf. 1S 167c : †**L 1615a** †**R 827** | 13 cf. Dt 819. 20 (Hb 39) : **L 133.** 5 | 15 cf. Js 594 || **83** (cf. Js 2914) Jdt 911 Job 3724 Sap 1021 : **M** 1125 ***2116** L 1021 1K 119—31 | 4 cf. 191-5 | 5 1443 Job 717 : *H 26-9 | 5. 6 cf. Dn 713 | 5-7 Js 5213 Dn 714 Bel 5d Hen 626 Jub 214b : **M** 1127 2430 **2818.** 20 L 1022 J 331. 35 527 172 A 1036 R 109. 12 †**1K 1527.** 28 †E 122 †Ph 2(7-)9 321 *H 26-9 | 5-9 cf. Gn 126b. 28 | 6 cf. Gn 126a. 27ab Pr 1533 || **93** cf. Nm 2416 | 9 cf. Gn 1825 : †**A 1731** | 13 cf. Sach 112 | 14 cf. 62 | 14b cf. Js 2222 3810 | 19 cf. 225. 6 || **107** 143b LXX : ***R 314** | 14 cf. 316a | 16 cf. Js 96 : †**Ap 1115b** || **114a** cf. Jon 28 | 4b cf. 1R 2219a | 4c cf. Js 661. 2 | 4d cf. Js 6315 | 4. 5 cf. 1S 167c | 6 cf. Gn 1915. 16. 24. 25 1924 Jr 731-33 | 7 cf. Gn 3231 || **123** cf. Sir 128 | 4 : G 512 | 4. 5 cf. 1S 23 || **141-3** 532-4 cf. 1R 816 : ***R 310-12** | 3 cf. Gn 53 | 3b LXX cf. 510 107 362 1404 Js 597. 8 : ***R 313ab.** 14. 15-17. 18 | 4 cf. Lv 2629 | 4b cf. Gn 426 | 7 cf. Js 5920. 21 : †**R 1126** || **151** cf. 26 | 2a cf. Lv 110 | 2b (cf. 2S 81 ss. 15) : **A 1035** H 1133 Jk 120 | 2c cf. Sach 816a | 3 cf. Lv 1916 || **163.** 5 cf. Dt 109 : **E 118** | 5. 6 : L 1042 | 8-11 cf. Gn 2815 Hos 62 : ***A 225-28.** 31 *1331-37 | 10 cf. Jdc 1617 | 11 (cf. Js 3021) : M 714 || **173** cf. 1S 167c | 10a : 1J 317 | 10b cf. 1S 23 Dn 1136 ϑ′ | 15 cf. Gn 3231 || **181** cf. Js 3735 : **L 169** | 2 cf. Ex 174 | 3a cf. Js 817. 18 : **H 213** | 3b cf. 1S 21. 10 : **L 169** | 4 cf. Gn 426 | 5 cf. Ez 293ab | 5. 6 cf. 2S 226 : **A 224** | 7a 5015ab 9115a 2S 227 : Jk 513. 15 | 7b cf. Js 59 : †**Jk 54** | 8 cf. Js 2418b | 9-15 cf. Js 6615. 16 | 11 cf. Ez 126a | 14 cf. 1S 1217. 18 | 17 326b 1241-5 2S 2217 : Ap 1216 | 18 10610 2S 2218 Js 354d Jr 326a Mi 410b : †**L 171.** 74 | 28 cf. 8911 | 29 cf. Js (823) 426 : †**2K 46** | 42 6618 2S 2242 : Jk 43 | 50 2S 2250 : ***R 159** || **191-5** Job 127-9 Js 4026 Jr 521. 22 Ps 84 1483-12 Sap 131. 3-5. 7. 9 : R 120 | 2 cf. Gn 11b (ss) | 5 : ***R 1018** | 8 409 10321b 14310a Job 2312 : M 610 721 1250 2131 2642 Mc 335 J 432. 34 530 638 717 829 931 A 1322 2114 R 122 E 517 66 H 107. 9. 36 1321 1P 317 1J 217 | 8. 9 119137 : R 712 1T 18 | 10 cf. Dt 324b | 13 cf. Job 275. 6 | 15 : 1T 23 54 1P 34 | 15b 2522 7835 1119a 130sa : **L 168b** 238 2128 2421 A 735 T 214 H 912 1P 118 || **214** cf. Sach 611 | 10 (cf. Gn 1924 Lv 101. 2) : †**Jk 53** || **221** ss cf. Js 534 ss | 2 (cf. Gn 2815) : ***M 2746** *Mc 1534 H 57 | 2. 3. 25 cf. Hos 121. 5 | 5. 6 252. 3. 20 919 697 711 8413

119116 Sir 210b 1613 Js 2816b 4923b 1Mcc 261 : †R 55 930. 31 1011 1P 26 | 7 cf. Dt 2318. 19 | 8 10925 Job 164 Thr 215 Sir 317 (Sap 213.17.18) : †M 2739. 40. (43b) †Mc 1529. 30 †L (2265) 2335 | 9 : *M 2743a | 14 cf. Ez 2225a | 16 : J 1928 (M 2734. 48) | 17 Thr 512 : †L 2439 J 2025 | 19 : †M 2735 †Mc 1524 †L 2334 *J 1924 | 21 3715 Jr 410b : L 235 | 22 1S 1737 Dn 617. 21. 28 1Mcc 260 : 2T 417 H 1133 | 23 (4010. 11) : M 1249. 50 (238) 2540 2810 Mc 334. 35 L 821 J 176. 26 2017 R 829 *H 2(11.) 12. (17) | 24 1341 1351. 20 Jr 2013 1Ch 1636c 235 2Ch 2019 : Ap 195 | 26 cf. Nm 303 | 27. 30 cf. Js 256 | 28 cf. Js 2713b 4514 : †1K 1425 | 28b : †A 325 | 28. 29 cf. Js 22. 3 | 29 Ob 21 Sach 149a Hen 524 : †Ap 1115a †1210 | 30 cf. 4Mcc 719 || 231 3318. 19 3410 Gn 4815 : L 2235 J 109. 10 1P 312 | 1. 2 cf. Js 4011 (551-3) : J 103. 10-16 | 3 cf. 2511a | 5a Sir 2926 : L 1237 A 1634 | 5b Mi 615b Eccl 98b : M 617 L 746 | 5c Js 821 — 96 (823 LXX) : J 23-10 || 241 5012 8912 (11516) Ex 929 195b Lv 2523 Dt 1014 : *1K 1026. [28. 31] | 1b cf. Js 2417b | 2 cf. Gn 12. 6. 9. 10 | 3 cf. Lv 249 | 3. 4 5112a 731 sl Hen 454 : †M 58 A 159 H 1214 1J 32. 3 | 5 cf. Js 4515. 21 | 7-10 6212 Dn 237c 352-88 LXX (727) 1Ch 2911. 12 3 (1)Esr 433. 38. 40 Or Man 15 (cf. Gn 926) : [M 613] R 125b 95 1136 1627 2K 13 1131 G 15 E 321 Ph 420 1T 117 616 2T 418 H 1321 1P 411 511 2P 318 Jd 25 Ap 16 411 512. 13 712 1210 191 || 252. 3 cf. 225. 6 | 5 433a Sap 911 : J 1613a | 6 cf. 10313. 17 | 8 cf. 2S 1414 | 10 Dn 1210 : J 717 R 828 | 10a cf. Gn 4729 | 11a 233 : 1J 212 | 11b 513. 19 cf. 1S 1525 : L 1813 | 13 379. 11. 22. 29. 34 Js 6021b Pr 221 (Dn 727) Hen 57c. 8c 515 : †M 55 2534 R 817 G 316. 29 47 Ap 217 | 18 321. 5 6547838 799 1033a Nm 1418-20 Js 402a Jr 3134c 338 2Ch 714b Hos 143a Mi 718 Sir 211 (4711a) Or Man 13 : M 612 92. 5. 6 L 114 R 47 E 432 Jk 515 1J 19 212 Ap 15 | 20 cf. 225. 6 : †R 55 | 22 cf. 1915b || 262 cf. 1S 167c : †R 827 | 3 cf. 1R 24 | 6 cf. Dt 216. 7 : M 2724 | 8 cf. Dt 121-14 1R 813 || 271 (cf. 1186) : R 833. 34 | 2 cf. Lv 2629 | 4 cf. Dt 121-14 | 4a : L 1042 | 12 cf. Dt 1915 | 12b MT : A 91 | 14 cf. Ex 1413 || 283 cf. 2S 209 | 4 cf. 6213 (6923. 24) : †R 119. 10 | 6 cf. Gn 926 : R 125b | 9 cf. Js 4011 || 291 cf. Gn 62. 4 | 3 Hen 2214 253. 7 373. 5 403 632 : A 72 1K 28 Jk 21 | 3-9 (cf. 1S 1217. 18) : Ap 103. 4 | 9 cf. Js 6315 || 3010 cf. Eccl. 910 || 316a (1014) : *L 2346 A 759 1P 419 | 6b cf. Dt 79a | 7 cf. Ex 204. 5. 23 | 10 cf. 62 | 12 3812 699 889. 19 Job 1913 : M 2656 2755 Mc 1450 1540. 41 L 2349 J 75 | 25 cf. Ex 1413 : 1K 1613 || 321 cf. Pr 1012 | 1. 2 (cf. 11) : *R 47. 8 †2K 519 | 1. 5 cf. 2518 Js 3324 | 2a cf. Sach 817 | 2b cf. Js 539b : J 147 †1P 222 | 4 cf. Ex 320 | 5 cf. 2S 1213 Jr 312. 13 | 6a cf. Pr 258 | 6b cf. 1817 Ez 3311. 12 | 9 : Jk 33 || 332. 3 : E 519 K 316 | 3 cf. Js 4210 | 6 cf. Js 114 : E 617 | 6. 9 cf. Gn 11b (ss) 13ss | 8a cf. Jr 107. 10 : †Ap 153. 4 | 8b cf. Js 2417b | 9 cf. 10719. 20 Gn 1814 | 9b cf. Gn 11b (ss) 1419. 22 | 10 cf. 8911 Js 2914 : †1K 119. 20 | 10. 11 cf. Js 89. 10 | 11 Pr 205 Dn 230b : L 235 947 | 12 cf. 11 Ex 195a | 13. 14 1394. 11. 12 Pr 1511 Job 266 3421 2Ch 167 Sap 723 Sir 1719. 20 2319 3919. 20 4220 Hen 95 : H 413 | 18 cf. Js 115 | 18. 19 cf. 231 | 21 cf. Js 6614 || 342-4 cf. Ex 151. 2 : L 146. 47 | 6. 7 cf. 10313. 17 | 8 cf. Gn 1915-17 2R 19-15 | 9 865 Sap 151a Ps Sal 240a : L 635 R 24 (34a) 1122

2K 66 G 522 E 27 432 K 312 T 34 †1P 23 | 10 cf. 231 | 11 cf. 1S 25 Js 551-3: L 153 | 13-17: *1P 310-12 | 14 392 1413 Pr 1218 133 2123: Jk 126 32 1P 310 | 15a cf. Am 515 | 15b cf. Pr 1220 | 16 cf. Js 115 | 17.19.20 Pr 164 Sap 168 Sir 361 Job 2130: 2T 311.12 H 1039 2P 29 Jd 4.6 | 19 cf. Ap Bar 237 | 20 cf. Js 401 Sir 361 | 21 cf. Ex 1210 LXX. 46: †J 1936 || 351 cf. Jr 465 | 5 cf. Job 2118 | (7.) 19 695 1093 119161 Ps Sal 71: *J 1525 | 8 cf. 6923. 24: †R 119.10 | 9 cf. 342-4 | 10 cf. Gn 35a: †Ap 134 | 11 cf. Dt 1915 1R 2110.13 | 13 cf. 2S 1216 Sir 734 | 13a cf. Js 585 | 13b: M 1013 (L 106) | 13.14 cf. Pr 2521.22 | 16 3712 11210 Job 169 (Pr 1912 Sir 3010 513): (M 812 1312.50 2213 2451 2530 L 1328) A 754 | 17 cf. Sach 112 | 23: J 2028 | 24 cf. Job 275.6 || 362 143b LXX (Gn 2011): *R 318 G 322 | 6 cf. Gn 4729 | 7 cf. Job 116.7 | 8 cf. Ex 194 | 10a cf. Gn 210 | 10b (cf. Js 25 426 Ps 1042) 5614 Pr 835 1615 2021 Job 3330 Hen 57b. 8b 583-6 924 10812a: J 14 663 1250 1J 28 511 Ap 216 || 372 cf. Js 406-8 | 3.4.25 cf. 1R 35-14 | 4 cf. Js 3019 | 5 5523 Ex 1619 Pr 3125 MT Sap 515 67b 1213: M 625.31.34 L 1222 1K 99 Ph 46 1T 66 H 135 †1P 57 | 6: 1T 527 | 7 626.7 Sir 72 2Mcc 912: Jk 47 | 8 (cf. Na 13): E 431 K 38 | 9.11.22.29.34 cf. 2513: M 55 | 10a cf. Js 2620c | 10b cf. Dn 235b | 12 cf. 3516 | 15 cf. 2221 | 16 Pr 1516 168 171: L 1215 2K 610 Ph 412 1T 69.10 | 18 cf. Nm 165 | 18.19 cf. Js 551-3 | 21.26 cf. Pr 2126 Sir 292 | 22 cf. 10928 | 22a cf. Sap 516 | 22b cf. 2513 | 24 Pr 2416 Mi 78: 2K 49 | 27 cf. Am 515 | 28 cf. Gn 2815 | 39 cf. 39 || 3811 cf. 1R 2110.13 | 12 cf. 3112: L 2349 | 19: 2K 79 || 392 cf. 3414 | 4: L 2432 | 5.6: M 627 L 1225 | 6.12 cf. 1024 | 7 cf. Ex 238 Jr 1711 | 12 cf. Jr 509 | 13.(14) cf. Gn 234: †E 219 | (13.) 14 cf. Eccl 910 || 404 cf. Js 4210 | 7-9 cf. Hos 66: *H 105-7.8-14 | 7a Sir 328.9: E 52 H 51 83 99 *105.8.11 | 7b: J 434 539 829 R 121 *H 105ss | 7c cf. Lv 56 | 8a cf. 11826 | 8b cf. Gn 4910 | 9 cf. 198 Js 4428: *H 107-9 | 9.10 11946: M 1018 R 116 2T 18.12 | 10.11 cf. 2223 | 11 cf. Gn 4729 | 15 cf. Jr 465 || 413 (cf. Ex 2012): E 63 | 4 (cf. Ex 1526): M 92-7 Mc 23-12 655.56 730 L 518-25 J 52-9 A 515 933.34 | 5.11 cf. 62 | 8 cf. 21.2 | 10 5513-15 Ob 7 (Rth 214): M 2623 *Mc 1418.20 L 2221 J *1318 1712 A 116 | 14 cf. Gn 926: *L 168a R 125b || 421.2 cf. Gn 210 | 2.3 cf. Js 3316 | 3 cf. Js 551-3 | 3a cf. 2R 194.16 | 3b cf. Gn 3231 | 4 cf. Dn 78.11.20.25 | 4b 7910 1152 Jo 217 (cf. Js 519): J 819 | 6.7.12 435 64 Sir 1121: †M 2638 Mc 1122 †1434 J 1133 †1227 141.27 | 8 cf. Ez 293ab | 9 777 11962 Job 3510: A 1625 | 10 (431 686): J 1416.26 1526 167 1K 1228 1J 21 || 431 (cf. 4210) Pr 2022 2429 Tb 32: J (724) 8(10.)50 1P 223 | 3a cf. 255 | 3b cf. 26 | 4 1477 1503: Ap 58 152 | 5 cf. 426.7.12: M 2638 || 442: 1J 11 | 3 cf. Ex 3424 | 22 (cf. 1S 167c): M 64.6.18 1026 Mc 422 L 817 122 R 216.29 1K 45 1425 1P 34 | 23: *R 836 1K 49 †1531 2K 411 | 24 cf. Js 5117 || 456 cf. Hb 39 | 7 cf. Sap 1010 | 7.8 (Thr 519): *H 18.9 1J 220.27 | 8 cf. Js 611b: A 427.30 H 19 | 9 cf. 1R 102 | 10 cf. 1R 219 | 14 Cant 47: E 527 | 14.15 (cf. Js 318-23) Ez 1610: Ap 198 || 463.4 cf. 658.9 | 5 (cf. Neh 111.18) 483b Js 6013 Jr 317: †M 535b | 6 cf. 2R 616 | 7a 21 991: A 425 Ap

1118 | 7b cf. 931b | 8 cf. Js 88.10 | 9 665: J 138 || **47**3 cf. Gn 1418-20 | 6a cf. Dt 3012-14 | 6b cf. Js 2713a | 9a 931a 9610a (1Ch 1631) 971 991: **Ap 11**17b.18 196 | 9b cf. 1R 2219a: †**Ap** 42.3.9.10 || **48**2 cf. 26 Neh 111.18 | 3a.12 cf. 2R 1931 | 3b (cf. 465): †**M** 535b | 5-7 cf. Js 2421 | 7 cf. Js 138 | 15 cf. Js 4011 || **49**1 cf. Js 2417b | 8.9 Zph 118 Hen 527 9810 Ap Bar 5115: **M 16**26 Mc 836.37 L 925 1P 118 | 18 cf. Jr 1711 | 21 cf. Jr 123b || **50**3a cf. 11826 | 3b cf. Js 6615.16 | 6 cf. Gn 1825 | 8ss cf. Hos 66 | 8-12 Job 222 2Mcc 1435 3Mcc 29b: A 1725a | 12 cf. 241 | 14 cf. Nm 303: **M** 533b | 14.23 cf. Lv 712 | 15a cf. Gn 426 | 15ab cf. 187a | 15b (cf. Ex 1431): **L** 525 1313 1715 1843 (1K 620) | 16-21: R 221.22 | 18: E 511 | 23 cf. Js 257: **L** 230-32 || **51**3 cf. Js 3324 | 3.4 cf. 2S 1213 | 3.19 cf. 2511b | 4.9 cf. Js 116.18 | 6a cf. Jr 312.13 | 6b (Jr 121 Sir 182 Ps Sal 827 93): ***R** 34c | 7 cf. Gn 53: **J** 36 | 12a cf. 243.4 | 12b cf. Js 112 | 13 14310b Js 6310.11 Dn 511 LXX Sap 722b 917b 4Esr 1422a (1S 199 1614ss 1810): M 118.20 311 1232 2819 Mc 18 329 1236 1311 L 115ss etc J 133 739 1426 2022 A 12ss etc R 55 91 1417 1513.16.19 1K 619 123 2K 66 1313 E 113 430 **1Th** 15.6 48 2T 114 T 35 H 24 etc 1P 112 2P 121 Jd 20 | 15 cf. Lv 1917b | 18.19 cf. Hos 66 | 19: 1P 25 || **52**10 cf. Jr 1116ac: **R 11**16ss || **53**2-4 (cf. 141-3 1R 846) Ps Sal 1721.22: ***R** 310-12 | 4 cf. Gn 53 | 5 cf. Gn 426 || **54**8: H 1315 || **55**13-15 cf. 4110 2S 209 | 18 Dn 611b: A 31 103.9 | 23 cf. 375: †**1P** 57 || **56**2 cf. 62 | 5.12 cf. 1186 | 14 cf. 3610b 1042 Js 25 || **57**2 cf. Ex 194 | 3a cf. Gn 1418-20 | 3b 1388: Ph 16 1Th 524 | 5 cf. 1S 23 | 11 cf. Gn 4729 || **58**4 cf. Gn 53 | 12 cf. Gn 1825 || **60**5 cf. Js 2910 5117.20-22: †**R 11**8 | 6 cf. Js 1110.12 | 7 cf. Dt 3312 || **61**8 cf. Js 96 || **62**5 cf. 10928 2S 209 | 6.7 cf. 377 | 8 cf. 39 | 10 cf. 11611 | 11 (cf. Pr 234 Sir 1118-28) Pr 1128 2724 Sir 51: M 1922 Mc 1022 L 1823 1T 617 | 12 cf. 247-10 | 13 284 942b Pr 1214 2412c 2S 339 1R 839c 2R 107.9.10 Jr 311 354c 4010 6211c Jr 1710 3219 5029b 516b.24.29 Ez 3320 3619b Job 3411 Eccl 1214 Neh 614 2Ch 623.30 Sap 515b Sir 1612.14 1723 3213.24 Ps Sal 27.17.38.39: **M** 1032.33 †**16**27b 2532ss Mc 838 L 926 128.9 †**R 2**6 1410 1K 38 †**2K** 510 †1115 E 68 K 325 2T †19.12 212 †414 †1P 117 Ap †223 1118 165.6 *186 †2012.13 †2212 || **63**2 cf. Js 551-3 | 2b cf. Jr 26 | 5 11948 Pr 2211a: 1T 28 | 8 cf. Ex 194 | 9 cf. Dt 1020 | 10 13915 Job 4423b: E 49.10 | 12a cf. Sir 239ss | 12b cf. Job 516 || **65**3 cf. Js 3019 | 4 cf. 2518 | 5 cf. Jon 28 | 8 8910 1047 10725-30 Pr 304c (Jon 14ss): M 826 (1431) Mc 439.41 L 824.25 A 2715 | 8.9 463.4 Ap Bar 706: **L 21**25b.26a | 10-12 cf. Lv 264 || **66**3.5 cf. Ex 3410 | 5 cf. 469 | 6 cf. Ex 1422.29 | 10 cf. Js 4810 | 12 cf. Am 411b | 18 cf. 1842 Js 115: **J 9**31 | 18ss Job 1113ss 2223.26 Sir 142: 1J 321 || **67**3 cf. Js 257: **L** 230-32 | 5 cf. Gn 1825 | 7 cf. Lv 264 || **68**3a (cf. 1024) Thr 322: L 169 | 6 cf. 4210 | 6a cf. Dt 326 | 6b cf. Ex 2221.22 | 17 cf. Ex 258 1R 813 | 18 (cf. 1R 2219b): Ap 916 | 19 (cf. Dt 3012-14): ***E** 48(-11) | 20 cf. Gn 926 | 24 cf. Js 343 | 32 cf. Dt 232 | 34 cf. Dt 1014b | 36 cf. Js 2415: †**2Th** 110 || **69**5 cf. 35(7.)19: ***J 15**25 | 7 cf. 225.6 | 9 cf. 3112 | 10a 119139: ***J** 217 | 10b (cf. Js 665a): ***R 15**3 | 11 cf. 2S 1216 | 12 cf. Js 585 | 22: †**M**

2734.48 †Mc 1523.36 †L 2336 †J 1928-30 | 23.24 358 284 Pr 1214 cf. Js 2417a: (Mc 1336) L 1412 *R 119.10 1T 37 2T 226 | 25 cf. Jr 1025a | 26 cf. Jr 127a: J 1712 *A 116.17.20a | 29 cf. Js 43: †Ph 43 | 34 cf. Js 2713b || 711 cf. 225.6 | 19a cf. Dt 112: L 149a | 19b cf. Gn 35a: †Ap 131 20 10726 Sir 1618 245 4Esr 48: L 831 R 107 (6-9) Ap 91.2.11 117 178 201.3 || 721.2 cf. Dn 710.13.14.26 | 7 cf. Nm 626 | 9 cf. Js 4514 | 10.11.15 968.9 1Ch 1629 Gn 4326 Dt 2812 2R 427a Js 4923a 603b.5.6.16.17 616b 6612 Hg 27 Ps Sal 1731.35 Tb 1311 Hen 1021: M 2(1-)11 82 1714 289.17 Mc 522 (1519) L 841.47 58 1716 [2452] J 1132 (2017) A 1045 †Ap 2124.26 | 14 cf. 1S 230 | 15 cf. Hos 62 | 17 cf. Gn 123 3013: *A 325 *G 38.9 | 18 cf. Gn 926: *L 168a R 125b | 20 cf. 1S 161: A 1322b || 731 cf. 243.4 | 8.9 cf. 1S 23 | 13 cf. Dt 216.7: M 2724 | 14.15: H 128 | 15 cf. Dt 141 | 23 cf. Sap 39b | 23-26 cf. Hos 124.5 | 26 cf. Dt 109 | 28 cf. Dt 1020 || 741.2 cf. Js 4011: A 2028 | 2 cf. 2R 1931 | 4 cf. Dn 1211 | 17 cf. Dt 328 || 758a cf. Gn 1825 | 8b cf. 1S 27.8 | 9 cf. Js 5117.20-22 || 763a 1226: H 72 (1-10) | 3ab cf. 1R 813 | 3c: E 222 | 3cd cf. Ex 258 | 8 (cf. Jo 211b Zph 115.18): H 1031 †Ap 617 || 777 cf. 429 | 17 cf. Na 14 | 18.19 cf. Ex 1916a | 19 cf. Js 1713b | 21 cf. Js 4011 || 781.2 (2Ch 2930 Sap 622 Ex 3311 Nm 128c): *M 1335 J 1625 | 2 Job 31: M 52 1535 A 1034 1814 2K 611 E 619 | 4 cf. Gn 1819 | 8a cf. Dt 325 | 8b.17-20 41.56 cf. Dt 616: A 59 †H 37 | 8c.37 Sir 2216.17: R 145 H 139 | 14 cf. Ex 1321.22 | 15.16.20 cf. Ex 174 | 18.29 cf. Nm 114.33.34 | 18.41.56 cf. Dt 616: A 59 | 19-29 cf. 2R 442-44 | 23: (M 1358 Mc 66) J 1237 | 24.25 cf. Ex 164.13-15: *J 631(-58) | 27 cf. Gn 155 | 35 cf. 1915b | 37 1R 153.14 2R 1015a: A 821b | 38 cf. 2518 | 39 cf. Gn 53 | 43 cf. Ex 73 | 43-53 cf. Ex 7—11 | 44 cf. Ex 717-21 | 49-51 cf. Ex 1212.13.23 | 52.71.72 cf. Js 4011 | 55 cf. Ex 3424 Dt 71 | 56 cf. Gn 1418-20 | 60 cf. Ex 258 | 68 cf. Jr 1115 || 791 cf. Js 6318: L 2124c | 1b cf. Jon 28 | 2.3a: Ap 166 | 2.3b Ps Sal 231: Ap 119 | 5 cf. Ez 365 | 5.10 cf. Sach 112 | 6a cf. Jr 1025a (Zph 115a.18): G 48a.9 | 6b cf. Jr 1025b: G 48a.9 | 9 cf. 2518 | 10 cf. 424b | 12 Js 656.7 Jr 3218: L 638 || 13 802 cf. Js 4011 | 9 cf. Ex 3424 | 9-18 cf. Js 51-7 || 8113 14720 Sap 1412.22.27: A 742a 1416 R 124.26.28 | 13-16 cf. Dt 3228.29 || 821 cf. Gn 1825 | 2-4 cf. Gn 1921 | 6a Ex 216 227.8.27 Dt 117b Js 4123b: *J 1034 R 134 1K 85 | 6b (cf. Dt 141 Nm 2416) Sir 410b: M 59.45 L 635 G 326 || 8314 cf. Js 1713b || 842 cf. Js 6315 | 3 cf. 2R 194.16 | 10 13210 2Ch 642: 2K 46 | 11: H 1125 | 12a cf. Js 426 | 12b cf. 1R 35-14 | 13 cf. 225.6 || 853 cf. 2S 1213 | 3b cf. Pr 1012 | 10 cf. Ex 258 | 10-14 cf. 1R 35-14 | 11 cf. Gn 4729 || 863 cf. 62 | 5 cf. 349 | 8 cf. Gn 35a: †Ap 134 | 9 cf. Js 22.3 4514: †1K 1425 | 10a cf. Ex 3410 | 10b cf. Dt 64: †R 329.30 | 11 cf. 1R 24 | 15 cf. Gn 4729 Ex 346 (2Ch 153): †Jk 511 || 871a cf. Js 3320 | 1b cf. 26 | 2 cf. Jr 1115 | 4 cf. Dt 232 || 884-7 cf. Js 534ss | 9.19 cf. 3112: L 2349 | 11 cf. Eccl 910 | 12 cf. Job 266b || 894a.20 cf. Js 421a: M 317 | 4a LXX cf. Js 659.15.22: M 2214 R 833a | 4b.5 cf. Js 111.10: *A 230 | (4.)5.27.37 cf. Js 96: †A 230 | 7 cf. Gn 62.4 | 8 cf. Js 2415: †2Th 110 | 8a cf. Dt 332.3 | 10 cf. 658 | 11 981b

11815.16 1476 3310 1828 2S 2228 Ex 156 Js 519 5210a : †L 151 | 11.14 cf. Dt
929 | 12 cf. 241 | 13 cf. Gn 1419.22 | 15.25 cf. Gn 4729 | 16 cf. 1042 Js 25 | 20.25
cf. Js 5213a : J 314b | 21a: *A 1322b | 21b cf. Js 611b | 27 cf. Dt 326 : †R
329.30 | 27.28 cf. Ex 422.23 | 28a cf. Ex 422 : R 829 | 28b Js 475 Ez 267 Dn
237a: Ap 15 1718 | 38 (cf. 1S 125a) : †Ap 15a 314 2123 | 49 cf. Sach 15 | 51.52
cf. Js 665a || 901 cf. Dt 331 | 2 cf. Js 414c: J 858 | 3 cf. Dt 3339c | 4 Ap Bar
4813 sl Hen 331.2 : †2P 38 | 5.6 10212 10315 Job 142 Js 406.7 Sir 1010.11
1418.19 (Jr 425.26) : M 630 L 1228 1K 731 Jk 110.11 1P 124 1J 217 | 8 cf. 1042
Js 25 | 10: 1J 217 || 911.2 cf. Js 4313b | 4 cf. Ex 194 | 11.12 (cf. Gn 1915-17
2R 19-15) Pr 323 Hen 1005 : *M 46 2653 *L 410.11 1622 A 1211 | 13 (cf. Ez
293a) : M 1618 L 1019 | 15a cf. 187a | 15b cf. Dt 47 : A 1727 | 15c cf. 1S 230 |
16 cf. Js 257 : †L 230-32 || 922 Thr 326.27 : H 139 | 3 cf. Gn 4729 | 6a cf. Ex
3410 | 6b cf. Job 116.7 | 13-15 cf. Sap 43-5 | 16 cf. Dt 324b || 931a cf. 479a :
†Ap 1117b.18 | 1b 9610b 467b: H 1227 | 2 cf. Gn 2133 Js 414c | 4a cf. Ez 124 |
4b cf. Js 5715ac || 941.2 cf. Dt 3235a | 2a cf. Gn 1825 | 2b cf. 6213 | 4 cf. 1S
23 | 11 1Mcc 263 : *1K 320 | 12 cf. Dt 85 | 14 (cf. Gn 2815) 1S 1222 Jr 3324
3136.37 Ps Sal 78 : †R 111.2 | 19 cf. Js 401 | 20: Ap 213 132 1610 | 21 cf. 1S
195 || 957a cf. Ex 67 | 7b cf. Js 4011 : J 103.10-16 | 7-11 (cf. Dt 320) : *H
37—411 | 8 cf. Ex 421 | 9 cf. Dt 616 | 10a cf. Ex 1635 | 10b cf. Ez 1411a | 11
cf. Nm 1423 | 11b cf. Job 317 || 961 cf. Js 4210 | 5a cf. Ex 204.5.23 | 5b cf.
Gn 11b (ss) | 8.9 cf. 7210.11.15 | 10a cf. 479a : †Ap 1117b.18 | 10b cf. 931b |
10.13 cf. Gn 1825 : †A 1731 | 11 cf. Js 4423a | 13a cf. 11826 || 971 cf. 479a :
†Ap 1117b.18 | 3.4 cf. Js 6615.16 | 5 cf. Js 5410 Hen 16 | 7 cf. Dt 3243b LXX :
*H 16b | 10 cf. Ex 206b Am 515 : †R 129 | 11 cf. Js 426 Nm 2417 || 981a cf.
Js 4210 | 1b cf. 8911 | 2.3 cf. Js 257 : †L 230-32 | 3 Dt 77.8 Jr 3120b : L 154b |
7 cf. Js 2417b | 9 cf. Gn 1825 : †A 1731 | 9a cf. 11826 || 991 cf. 467a 479a :
†Ap 1117b.18 | 3 cf. Js 5715b | 5 cf. Js 661.2 | 5.9 cf. Js 63 | 7 cf. Ex 1321.22 |
9 cf. 26 || 1003a cf. Dt 326.15 | 3b cf. Js 4011 | 4 cf. 11819.20 | 5 cf. 10313.17
Gn 4729 || 1012-4 cf. Am 515 : †R 1219 | 4.8 cf. 69 || 1022-4 cf. 1S 23 | 4
396.12 683a 1444 Job 77 142 1Ch 2915b Sap 22-4 59ss Ap Bar 1410.11 : Jk 414 |
12 cf. 905.6 Js 406-8 | 13.25.28 cf. Js 96 | 14 cf. Ez 72-10 | 16 cf. Js 257 | 16.23
cf. Js 22.3 | 19 cf. Gn 1419.22 | 19.27c cf. Js 344 | 21 (cf. Js 2713b) : R 817ss
H 215 | 24b MT: M 2422 Mc 1320 Ap 125 | 26 cf. Gn 11b (ss) | 26-28 (Js 344 516
Sib 382 cf. Dt 3240b Js 96) : *H 110-12 1227 1J 217 | 27a cf Js 1310 | 27c cf.
Js 344 || 1033a cf. 2518 | 3b cf. Ml 320b | 5 cf. Ez 110 | 7 cf. Dt 48 Js 4428 |
8 cf. Ex 346 Js 401 (2Ch 153) : †Jk 511 | 13 cf. Dt 141 326 | 13.17 256 346.7
1005 Ex 206a (cf. Gn 2412) : †L 150 | 14 cf. Gn 27 | 15 cf. 905.6 Js 406-8 | 16
cf. Dn 235b | 19 cf. Js 6315 661.2 1R 2219a | 20 cf. Gn 1915-17 | 20.21 cf. Job
16a | 21 cf. Dt 328b LXX | 21b cf. 198 || 1042 (cf. Js 25 426) 3610b 5614 8916
908 13912 Job 293 3330 Js 1017a Dn 22c 2Ch 61 Sap 726 Hen 1412-21 : (J 19)
1T 616 Jk 117 1J 15 Ap 121 | 3 cf. Js 6315 | 4 1488 : *H 17 | 7 cf. 658 | 12 cf.

Ez 1723: **M 13**32 | 13ss cf. Lv 264 | 14 cf. 1479 | 15 cf. Jdc 913 | 22. 23: J 94 |
24: R 120 1K 121 | 30 cf. Gn 26: **L 12**56 | 32 cf. Ex 1918 | 35 1061 113—118
(1131. 9 11518 etc cf. Sap 189): M 2630 Mc 1426 Ap 191. 3. 4. 6 || **105**1 cf. Dt
112 | 4 1Ch 1611: L 181 R 1212 K 42 1Th 517 | 6a cf. Gn 174. 5b | 6b cf. Js
418a | 6. 43 cf. Js 659. 15. 22: **M 22**14 **R 8**33a | 8. 10 cf. Lv 2642: †**L 17**2. 73 |
11. 12 cf. Gn 234 | 15 cf. Sach 212 | 17 cf. Gn 3711. 28 | 18 cf. Jr 202. 3 | 21 cf. Gn
3921: †**A 7**10 | 23 cf. Gn 466 | 24 cf. Ex 17. 12 | 25 cf. Ex 19. 10. 15. 16. 22 | 26
cf. Ex 1431b | 27 cf. Ex 73 | 27–36 cf. Ex 7—11 | 28 cf. Ex 1021–23 | 38 cf.
Gn 355 | 39 cf. Ex 1321. 22 | 40 cf. Ex 164. 13–15: †**J 6**31 || **106**1 cf. 10435
4 cf. Ex 316 | 5 cf. Js 659. 15. 22: **R 8**33a | 7–11 cf. Ex 7—11 | 10 cf. Ps 1818:
†**L 1**71. 74 | 14 cf. Dt 616: **A 5**9 | 14. 29 cf. Nm 114. 33. 34 25(1. 2.) 9 | 16 cf. Jdc
1617: **Mc 1**24b | 18 cf. Gn 1924 (Am 411b) | 19 cf. Ex 324–6 | 20 cf. Dt 415–18:
†**R 1**23. 25a | 21 cf. Dt 112: **L 1**49a | 23 cf. Js 421a | 24. 25 cf. Nm 1416–36 | 25
cf. Ex 1524 | 31 cf. Gn 156: **R 4**3ss | 37 cf. Ex 204. 5. 23: †**1K 10**20 | 38 cf.
1S 195 | 45 cf. Lv 2642: †**L 1**72. 73 | 47 cf. Jr 17. 8c. 19c | 48a cf. Gn 926: *L
168a **R 1**25b | 48b cf. Nm 522 | 48bc MT: Ap 194 || **107**3 cf. Js 2713b: **M 8**11 |
7 cf. Js 3021 | 9 cf. 1S 25 Js 551–3: **L 1**53 | 10. 14 cf. Js 823: **L 1**79a | 19. 20
339 14718: M 88. 16 L 77 1714 A 1036 1326 | 20 14718: †**A 10**36 †1326 | 22 cf.
Lv 712 | 25–30 cf. 658 | 26 cf. 7120 Dt 3012–14: †**R 10**6–9 | 42 cf. Job 516 ||
1085 cf. Gn 4729 7 cf. Dt 3312 || **109**3 cf. 35(7.) 19 4. 5 cf. Ex 1819 Js 5312d |
6 cf. Job 16b–8 | 8: J 1712 ***A 1**20b | 25 cf. 228: **M 27**39 | 28 625 (3722 Gn 2729
Nm 226 249 Ep Jr 65 Jub 2522 2624) cf. Pr 2521. 22: [M 544] **L 6**28 †**R 12**14. 17
1K 412 135 Jk 39 1P 39 || **110**1 (cf. Dn 79. 10): ***M 22**44 *Mc 1236 *L 2042. 43
*A 234. 35 (**R 8**34) †1K 1525 *H 113 †1012. 13 | 1. 5 (cf. 1R 2219a): **M** (**19**28)
2021. 23 †2664 Mc 1037. 40 †1462 †1619 †L 2269 †A 321 531 755. 56 †**R 8**34 †E 120
Ph 27 †K 31 †H 13 81 1012. 13 122 †1P 322 | 4 (cf. Js 96) Ex 299b 4015 Nm 2513
1Mcc 1441a: **L 1**32b. 33 J 1234 **H** *56. 10 620 73. 11. 15. 24. 28 *717. 21 (101. 12. 14) |
5 cf. Zph 115a. 18: **R 2**5 || **111**1 cf. Ex 151. 2 | 2 cf. Ex 3410 | 4 cf. Ex 346:
†**Jk 5**11 9a cf. 1915b: **L 1**68b 9b cf. (Ex 248) Dt 413a Js 553b: †**H 9**20 9c cf.
Js 5715a: **L 1**49b || **112**1 cf. 12 | 1–3 cf. 1R 35–14 | 4a cf. Js 426 | 4b cf. Ex
346: †**Jk 5**11 | 9: ***2K 9**9 | 10 cf. 3516 || **113**—118 (120—127) cf. 10435 Sap
189 | 1. 9 cf. 10435 | 5 cf. Js 5715ac | 5–7 cf. Gn 2932 | 6. 7 cf. Js 401 | 7. 8 cf.
1S 27. 8 | 9 cf. Js 541 || **114**3. 5. 7: Ap 2011 | 8 cf. Ex 174 || **115**1a cf. Js 2415
1b cf. Gn 4729 | 2 cf. 424b | 3 cf. Gn 1814 | 4–7 cf. Ex 204. 5. 23 | 5 cf. Hb 218. 19 |
13 cf. Gn 1911 | 15a cf. Sap 516: M 2534 (L 128. 42) | 15b cf. Gn 11b(ss) | 16 cf.
241 Jdt 912a | 17 cf. Eccl 910 | 18 cf. 10435 || **116**1 cf. Js 3019 | 3 cf. 2S 226:
A 224 | 8 cf. Js 25 | 10: ***2K 4**13 | 11 (6210): ***R 3**4b T 112 | 13 cf. 1S 913 |
13b cf. Gn 426 | 15 cf. 1S 230 | 17 cf. Lv 712 || **117**1: ***R 15**11 | 2 cf. Gn 4729 ||
1186 565. 12 271 Nm 149 Js 508. 9 Pr 167: R 831 ***H 13**6 1P 313 | 15. 16 cf.
8911: **L 1**51 | 15–29 cf. Hos 62 | 16 cf. Js 5213a: **J 3**14b | 17. 18: †**2K 6**9 | 19. 20
(1004): **J 10**7. 9 Ap 2214 | 20 cf. Js 3021 | 22. 23: ***M 21**42 Mc 831 *1210. 11

L 922 1725 *2017 †A 411 R 933 E 220 (H 1217) ***1P** 24.5.7 | 24: J 856 Ap 197 |
25.26 (Jr 317): ***M 2**19.15 *2339 *Mc 119.10 *L 1335 *1938 *J 1213 | 26 Hb 23
Dn 713 [926b] (Js 1322 2621 4010a 6211b Mi 13 Sach 214b 99c Ml 31b Ps 408a
503a 9613a 989a): **M** 311 †113 *219 *2339 Mc (17) *119 L (316) †719.20 *1335
*1938 J 115.27.(30) 331 543 614 1127 *1213 A 194 (**R** 117) 1K 45 1126 *H 1037
(1J 56.20) Jd14 †**Ap** 14b.8 (25.16 311) †48 [1117] (227.12.20) | 27a cf. Js (823)
426 | 27b cf. Lv 2340 || **119**1 cf. Lv 110 | 1-3.165 cf. Lv 2231 | 11 cf. Gn 3711 |
19.54 cf. Gn 234: †E 219 | 20 cf. Ex 205a | 30.(32) Sap 56a Hen 1052 (cf. 1R
24): †2P 22 (**R** 224) | 32 Js 605 MT: **2K** 611 | 45: E 113 Jk 118 | 46 cf. 409.10 |
48 cf. 635 | 50 (cf. Js 401): R 154 | 62 cf. 429 | 67 cf. Dt 85 | 75.137 cf. Dt 324b:
†**Ap** 165.7 | 84 cf. Sach 112 | 86.142 sA: R 220 | 89.142.144.152.160 cf. Js 408 |
105 cf. 2S 2117 Js 426 | 116 cf. 225.6 | 133 cf. Gn 47: **R** 612.14 | 135 cf. 12 | 137
cf. 75 198.9 | 139 cf. 6910a: *J 217 | 142 cf. 86 | 142ss cf. 89 | 142.160 cf. 2S 728 |
158 cf. Ez 94 | 161 cf. 35(7.)19 | 165 (cf. 1-3): J 119 1J 210 | 176 Js 536 Jr
506.17 Ez 346.11.12.16: †**M** 106 1524 18[11.]12 L 154.6.24.32 1910 J 1011 ss 1P
225 || **120**2-4 Pr 1627: Jk 35.6 || **121**2 cf. Gn 11b(ss) | 6 (Js 4910): Ap 716 |
7.8 cf. Sir 361 || **122**3.4 cf. Dt 121-14 | 6 cf. 763a || **124**1-5 cf. 1817 | 6 cf. Gn
926: **R** 125b | 8 cf. Gn 11b(ss): **A** 424 || **125**1 cf. 2R 1931 | 5 cf. Nm 625.26:
†**G** 616 || **126**1: A 129 | 1.6 cf. Js 2919 | 2.3 (cf. Dt 112) Tb 1220a: Mc 519.20
L 839 | 5.6 cf. Js 258b 3510b: **L** 621b G 69 | 6 cf. Js 92 || **127**1 cf. Js 494 ||
1286 cf. Nm 625.26: †G 616 || **129**2 1387: 2K 48 || **130**3 cf. Jo 211b | 8 Dt
3329c Jdc 135b Js 1920 2Mcc 125d 217a (Jo 35 Js 1022b cf. 4515): **M** 121 1022
1811 1925 2413.22 2742 Mc 1026 1313.20 1531 1616 **L** 168b 238 812 956 1323 1826
1910 2325 J 317 534 109 1247 A 221.47 412 1114 151.11 1630.31 2720.31 R 59.10
824 927 109.13 1126 1K 118.21 etc 2K 215 **E** 25.8 (526) 1Th 216 2Th 210 1T 115
24.15 2T 19 418 T 35 H 725 Jk 412 1P 321 418 Ap 15 2124 | 8a cf. 1915b || **131**1
cf. Sir 317a || **132**5 cf. 2S 72-6: **A** 746 | 9 Js 6110b cf. Ex 2839.40 (Dn 105):
M 2211.12 Ap 198 | 10 cf. 8410 | 11 cf. Js 111.10: ***A** 230 | 11a cf. Js 96 | 13
cf. Jr 1115 | 14 cf. Ex 258 1R 813 | 17a cf. 1S 21.10: **L** 169 | 17b cf. 2S 2117 ||
1331 cf. Pr 1220 || **134**1 cf. 2224 | 3 cf. Gn 11b(ss) || **135**1.20 cf. 2224 | 4 cf.
Ex 195a: **J 1**11 | 6 cf. Gn 1814 | 9 cf. Ex 73 | 14 cf. Dt 3236a: ***H 10**30b |
15-17 cf. Ex 204.5.23 | 16 cf. Hb 218.19 | 21 cf. Gn 926: **R** 125b || **136**1ss cf.
Js 401 | 3 cf. Dt 1017a: †**1T** 615 | 6 cf. Gn 12.6.9.10 | 7 cf. Jr 423b | 21.22 cf.
Dt 71 | 25 cf. Lv 261 || **137**8 cf. Jr 5029b | 9 cf. Js 326: †**L** 1944a || **138**1.2
cf. Ex 151.2 | 2 cf. Jon 28 | 6 cf. Gn 2932 Js 401 | 7 cf. 1292 | 8 cf. 573b ||
1391 cf. Dt 2825: **J** 735 | 1-4.23 cf. 1S 167c | 4.11.12 cf. 3313.14 | 6 cf. Job
116.7 | 8 cf. Dt 3012-14: †**R 10**6-9 | 12 cf. 1042 Js 426 | 14 cf. Ex 3410 | 15
cf. 6310 | 16 cf. Js 43 Hen 81.2: †**Ph** 43 | 18 cf. Gn 155 | 21.22: Ap 26 || **140**4
143b LXX (Eccl 1012): ***R** 313b || **141**2: L 110 Ap 58 83.4 | 3 cf. 3414 || **143**2
(cf. 1R 846): ***R** 320 1K 44 *G 216 Jk 32 | 6 cf. Js 551-3 | 6b cf. Jr 26 | 10a
cf. 198 | 10b cf. 5113: **1Th** 48 || **144**1 cf. Gn 926: **R** 125b | 3 cf. 85 | 4 cf. 1024 |

9 cf. Js 4210 | 10 cf. Dn 323-25 | 15 cf. Ex 195a || 1458 cf. Ex 346 : †**Jk 5**11 | 8.9.18.19 cf. Js 401 | 9 cf. Sap 1123a.24 | 11-13 cf. Sap 1010 | 13 Tb 136.10.[13] Jr 1010 2Mcc 79b 1314 Ass Mos 111 Hen 94b 255 273 (cf. Gn 2133): 1T 117 [**Ap 15**3.4] | 14.17 cf. Dt 79a | 15.16 cf. Lv 264 | 16 cf. 1479 | 17 cf. Dt 324b: †**Ap 16**5.7 | 18.19 (cf. Js 115): **J 9**31 | 18a cf. Ap Bar 237 : †**A 17**27 | 18b cf. Gn 426 | 18c cf. Jr 316-19 | 20 cf. Ex 206b || **146**1 cf. Js 406-8 | 6 cf. Gn 11b(ss) Ex 201 : **A 4**21 **Ap 10**5.6 | 7.8 cf. Js 611.2 | 8 cf. Js 2918 | 9 cf. Ex 2221.22 || **147**2 cf. Dt 2825 : **J 7**35 | 6 cf. 8911 1S 27.8 | 7 cf. 434 | 8.9 cf. Lv 264 | 9 Job 3811 (Dt 221-4.6.7 Ps 10414 14516 Pr 1210): **M 6**26 †L 1224 (1K 99) | 15 cf. Gn 13ss | 15a cf. Js 601b.2 | 15b: 2Th 31 | 15-19 cf. Gn 1814 | 18 cf. 10719.20: †**A 10**36 †1526 | 19.20 cf. Dt 48 | 20 cf. 8113 || **148**1 cf. Js 5715ac 2 cf. Dt 328b LXX | 3-12 cf. 191-5 | 4 cf. Dt 1014b | 5 cf. Gn 11b(ss).3ss | 5b cf. Gn 1419.22 | 8 cf. 1044 || **149**1 cf. Js 4210 | 2 cf. Js 446a | 6 Pr 54 Sir 213 Sap 723.24 1816: (**E 6**17) H 412 Ap 116 212 [1915] || **150**3 cf. 434.

28. Die Sprüche Salomos.

Pr 11 : **2P 2**22 | 8 620 2322 : E 61 K 320 | 16 cf. Js 577.8 : ***R 3**15-17 | 19 cf. Ex 238 | 28 Am 812 Cant 31 56 Eccl 724.27.28 817 Sap 136.9 : A 1727 (**M 7**7.8) J 734.36 821 1333 || **2**2 cf. Dt 85 | 3.4 cf. Hen 463 | 3-6 285 Job 328 Sir 11 637 396 Sap 77 821 94 Sir 210 1818 2015 Hen 58 : L 1113 2T 27 Jk 15 | 4.5 cf. Dt 429 | 4a Jr 418 : M 1344 | 4b 1Mcc 926a : (J 539) 1P 110 | 6 cf. Js 112b | 7 cf. Sir 2911 | 9-11 : E 418 | 19 cf. Hos 1410 | 21 cf. Ps 2513 || **3**3 cf. Jr 171 | 4 Sir 451 : **L** (**1**80) 252 †**R 12**17 †2K 821 | 5 (cf. Js 263.4) : 1K 25 | 5.7 265.12 Js 521 Sir 3722 : †**R 11**25 †1216 1K 318 | 6 (cf. Js 597b) : 2T 215 | 7 cf. Am 515 | 11.12 (cf. Ex 422.23 Dt 85): ***H 12**5-11 | 13 cf. Ps 11 | 13-15 810.11 2323 Job 2818 : M 1344 | 17 cf. Nm 626 | 18 cf. Gn 29 | 18.21.22 cf. Lv 185 | 21 : H 21 | 23 cf. Jdc 186 Ps 9111.12 | 25 : †**1P 3**6b | 27.28 (cf. Lv 2535) Tb 48 : 2K 812 | 28 cf. 271 | 34 Sir 318 (cf. 1S 27.8) : ***Jk 4**6 *1P 55 | 34 LXX cf. Hos 16b LXX || **4**4 cf. Lv 185 | 8 cf. Js 25 | 18 cf. Js 25 Dn 123 | 18.19 cf. Js 599.10 | 26 1R 1821 (Js 356) : M 624 L 1613 †**H 12**13 || **5**4 cf. Ps 1496 : **E 6**17 | 5 cf. Hos 1314 | 11 : 1K 618 || **6**16.17 165 Dn 434b : **L 16**15b | 20 cf. 18 | 23 cf. Js 426 | 31 cf. Ex 2137 | 32 cf. Ex 2014 || **7**2 cf. Lv 185 Dt 529.30.33 | 3 cf. Jr 171 : R 215 | 12 cf. Dt 1911 | 17 cf. 1R 102 | 22 cf. Jr 123b || **8**7 : J 1837 | 8 cf. Js 539b | 10.11 cf. 313-15 | 11 cf. 1616 | 13 cf. Am 515 | 15.16 Dn 221.37 414bc.22b.29b 521 Sap 63.4 Sir 1717 : J 1911 R 131.2.4.6 T 31 1P 213 | 17a : J 1421.23a 1627 | 17b cf. Dt 429 : †**M 7**7.8 | 20 : M 2132 2P 221 | 22-31 cf. Gn 11a : **J 1**1-3 **K 1**18 | 23 cf. Js 2816 | 27-30 cf. Gn 13ss | 34 cf. Ps 11 | 35 cf. Ps 3610b | 35a LXX cf. Js 3021 || **9**2.3.5 (2R 19.11) : M 223.4 L 1417 | 5 cf. Js 3316 | 8 239 : M 76 | 17 cf. Gn 216.17 || **10**3 cf. Js 551-3 Sir 5123.26.27 | 12 179 Ps 321 853b Sir 33 : **L 7**47 1K 134 G 61 †**Jk 5**20 *1P 48 | 17 : H 129 | 19 cf. Eccl 51a Sir 714 | 28 cf. Sap 318 | 29 cf. 2122 | 32 Eccl 1012 Sir 2116 : K 46 || **11**4 cf. Js 212

Zph 115a.18 | 7 cf. Sap 318 | 17: E 529 | 18 cf. Js 3217 | 24 cf. Hos 1012 | 24.25 1917 228.9 Job 48 Sir 73: 2K 96 G 67.8 | 28 cf. Js 58–25 Ps 6211 | 30 cf. Gn 29 | 31 Hen 382d cf. Jr 1116: *1P 418 || 122 cf. Gn 68 | 7 cf. Ez 1311.12 | 10 cf. Ps 1479 | 11 cf. Gn 215 | 14 cf. Ps 6213 6923.24 | 18 cf. Ps 3414 | 20 Ps 3415b 1331 Sach 816b slHen 5211.13: M 59 Mc 950 R 1218 †1419 2K 1311 1Th 513 †2T 222 †H 1214 Jk 318 *1P 310–12 | 28 cf. Lv 185 || 133 cf. Ps 3414 | 7: 2K 610 | 9 cf. Js 599.10 | 12 cf. Gn 29 | 14 cf. Gn 210 | 24 cf. Lv 219 Dt 85 || 1412: R 621 86 | 13 cf. Js 58–25 | 21 Sir 1023: Jk 26 54.6 | 27 cf. Lv 185 || 29 151.18 cf. Na 13 | 4a cf. Gn 29 | 4b cf. Js 112 Ex 283 | 8.29 cf. Js 115: J 931 | 9 cf. Dt 1620 | 11 cf. Ps 3313.14 | 11a cf. Job 266b | 16 cf. 234 Ps 3716 | 21: E 515 | 27 234 2820.22 Sir 271 345: 1T 69 | 28 LXX 167 Sir 25b 317b: A 1035 L 424 | 32 cf. Dt 85 | 33 cf. 1S 27.8: L 2426 || 161 cf. Ex 412 | 1.9 cf. 271 | 4 (cf. Ps 3417.19.20 Jr 5025): R 1136 | 5 cf. 616.17: L 1615b | 6 2121 Sir 33.30 1722 4017.24 Tb 47.10.11 1410.11: Jk 213 | 7 (cf. Ps 1186): 1P 313 | 7 LXX cf. Hos 66: A 1035 | 8 cf. Ps 3716 | 15 cf. Js 25 426 Ps 3610b | 16 811 (cf. Hg 28): 1P 17.18.19 | 27 cf. Ps 1202–4: †Jk 53 | 31 cf. Ez 1612 | 32 cf. Na 13 | 33 Nm 2655 3354 Jos 716 142 1951a Jdc 209 1S 1020.21 1441.42 Neh 1035 111 1Ch 245.31: A 126 1P 53 || 171 cf. Ps 3716 | 3a cf. Js 4810 | 3b cf. 1S 167c | 6 cf. Ez 1612 | 9 cf. 1012 | 15 cf. Ex 237: R 45 | 20 cf. Dt 1016b | 22 Sir 3023.24 3818: 2K 710 | 27 cf. Eccl 51a || 184 cf. Gn 210 | 12 cf. 1S 27.8 | 13 cf. Dt 1915 | 20 cf. Js 5719a || 193 Ass Mos 77.9: Jd 16 | 12 cf. Ps 3516 | 14: 2K 1214 | 17 (cf. 1124.25 2113) Ml 314 Hen 10812: M 72 2540 Mc 421 L 637.38 H 610 | 18 cf. Dt 85 | 21 cf. 271 | 23 cf. 1R 35–14 || 201 cf. 2320.29–35 | 5 cf. Ps 3311 | 9 cf. 1R 816 | 14 cf. Hos 1410 | 20 cf. Ex 2117 | 21 cf. Ps 3610b | 22 cf. 2521.22 Ps 431 | 27 Jdt 813.14: 1K 210.11 || 212 cf. 1S 167c | 3 cf. Hos 66 | 13 1917 Job 229.10 Sap 1219a Sir 282 slHen 445: M 57 614 72 1832–35 1921 Mc 424 1125.26 L 637.38 169ss Jk 213.16 51ss 1J 317.18 | 17 2321.29ss cf. 293: L 1514–16 | 21 cf. 166 Dt 1620 | 22 1029 Sap 1821.22: 2K 104 | 23 cf. Ps 3414 | 26 Dt 157–11 Ps 3721.26 Js 587 Ez 187 Sir 41–4 sl Hen 444: M 542 2535.36 L 630 A 245 435 1J 317 | 27 cf. Js 115 | 29 223 2712: L 1426ss | 30 cf. Js 89.10 || 221 cf. Hg 28 | 3 cf. 2129 | 4 cf. 1R 35–14 | 8.9 cf. 1124.25 | 9 (cf. Dt 1510 Js 587): M 2015 *2K 97 | 11a cf. Ps 635 | 11b cf. Lv 110 | 15 cf. Lv 219 || 234 1516.27 286.20 Jr 922 Eccl 46 Ps 6211 Ps Sal 519: M 619 1923.24 Mc 1023 L 1221 1824 1K 610 E 55 1T 69.10 Jk 110 51 Ap 317 | 3.6: L 1621 | 9 cf. 98 | 13.14 cf. Lv 219 | 14 Hen 533 561 678: 1K 55 (927) | 19 cf. Hos 1410 | 20.29–35 201 Js 522 Sir 3425 Lv 109 (cf. Nm 63): M 2449 L 1245 2131 R 1313 *E 518 1Th 57 1T 33.8 T 17 23 | 21.29ss cf. 2117 | 22 cf. 18 | 23 cf. 313–15 | 26 cf. Dt 65 | 26a cf. Ex 422.23 || 2412a cf. 1S 167c: L 1615a | 12b cf. Gn 27bc: A 1725 | 12c cf. Ps 6213: †M 1627b †R 26 | 16 cf. Ps 3724 | 17.29 cf. 2521.22 | 20 cf. Js 599.10 | 21: M 2221 Mc 1217 L 2025 R 136.7 †1P 213.14.17 | 23 cf. Gn 1921 | 29 cf. Ps 431 || 254: L 1141 | 6.7: [M 2028] L 148.10 | 8 Ps 326a (Js 556): M 525 1828 L 1258 | 14

cf. Jr 213b | 15 cf. Na 13 | 21.22 2022 2417.29 Ex 234.5 (Dt 221-4) 1S 244-8 2R 622 Ps 75 3513.14 10928 Job 3129.30 Sap 1219a Sir 281-4 sl Hen 501: M 544 L 627 *R 1220 (15-21) 1K 135 1Th 515 1P 223 39 || 265.12 cf. 35.7 | 11: *2P 222 | 11a cf. Sir 421 | 12: J 941 | 19: E 54 || 271 (328) 161.9 1921 Jr 1023 Eccl 912a Hen 978-10 (cf. Sir 51): Jk 413.15 | 2: 2K 1012.18 | 6 cf. 2S 209 | 12 cf. 2129 | 16 (Sap 145): Jk 34 | 18 cf. Dt 206: †1K 97 | 20a cf. Job 266b | 20b: 1J 216 | 23 cf. Js 4011 | 24 cf. Ps 6211 || 285 cf. 23-6 | 6 Ps Sal 52.13.14 107 152 1613.14 183: L 620.24 | 6b cf. 1R 24 | 6.20 cf. 234 | 9 cf. Js 115 | 13 cf. 2S 1213 | 14a cf. Js 662b | 14b cf. Dt 1016b | 20-22 cf. 1527 | 24 Dt 2716 Sir 3121ss: M 155 Mc 711 || 291 cf. Ex 329 | 3 cf. 2117: L 1513.30 | 4 cf. Ex 916 | 9: M 1117 L 732 | 14 cf. Gn 825 | 15.17 cf. Lv 219 | 17 cf. Dt 85 | 20 cf. Eccl 51a | 22 cf. Na 13 | 23 cf. 1S 27.8: M 2312 || 304a cf. Dt 3012-14: J 313 | 4b cf. Eccl 115 | 4c cf. Ps 658 | 4d (cf. Dt 328): A 1726 | 5.6 cf. Dt 42 | 8 Ex 1619.21 Sir 2921 (Tb 421): M 611.34 L 113 1T 66-8 | 23 cf. Gn 164.8 | 27 cf. Jo 11—211 (Job 266b) || 3110-31: 1T 513 | 15: M 2445 L 1242 | 17 cf. Ex 1211 | 25 (cf. Ps 375): M 634 | 31 cf. Js 5719a.

29. Das Buch Hiob.

Job 11a cf. 1S 11 | 1b cf. Lv 1144.45 | 1c.8 23: 1Th 522 | 1.8 cf. Gn 71 | 6ss cf. Gn 31-7 | 6a Dn 710b Ps 10320.21 1R 171b cf. Gn 1916 62.4: L 119 H 15.14 Ap 14 511 711 82 | 6b-8 21-6 Sach 31.2 Ps 1096 1Ch 211 MT Hen 407 Jub 4815.18: Mc 113 L 1018 2231 R 1620 Ap 129.10 202 | 20 cf. Dt 2112 | 21 cf. Jr 1711 | 21.22 210 4210.12.13: Jk 511 || 21 cf. Gn 62.4 | 1ss cf. Gn 31-7 | 1-6 cf. 16b-8 | 3 cf. 11c.8 | 6.7: 2K 127 | 7 cf. Ex 98-11 | 10 cf. 121.22 | 11: J 1119 | 12 cf. Jos 76 || 31 cf. Ps 782 | 3 cf. Js 667 | 3ss cf. Hen 382f | 17 Js 572b Sap 47 (Ps 9511b): H 311.18 44.10 (1.3.5.6.8.11) †Ap 1413 | 19 cf. Gn 1911 | 21.22 cf. Jr 83 || 43.4 cf. Js 353 | 8 cf. Pr 1124.25 | 9 cf. Js 114 | 18 1515 Hen 63 98 108 125 132 6210 844 10613.14: 2P 24 Jd 6 | 19 cf. Lv 621 || 59 cf. 116.7 | 10 cf. Lv 264 | 11 cf. 1S 27.8: M 2312 1K 131 | 12.13 (cf. Js 2914): *1K 319 | 14 cf. Js 599.10 | 16 Ps 6812b 10742 Ez 1663: R 317 H 1133 | 17a cf. Dt 85 | 17b cf. Am 313: 2K 618 | 18 (cf. Ml 320b): M 83.15 918.25 Mc 131 523.41 62.5 825 1618 L 440 513 854 1313 2251 A 430 512 941 143 288 || 63 cf. Gn 155 | 6: K 46 || 77 cf. Ps 1024 | 10 cf. Eccl 910 | 15.16 cf. Jr 83 | 17 cf. Ps 85 | 21 (cf. Js 116.18): H 13 || 83a cf. Dt 324b | 3b cf. Gn 11b(ss) | 5 cf. Am 313 || 92 cf. 1R 846 | 2a Dn 28: Mc 1214.32 L 425 2021 (2259) A (427) 1034 | 5.6 cf. Js 5410 | 7 cf. Ex 1021-23 | 7b cf. Dt 3231 | 8 Sap 143b (Ex 1416ss 2R 214 66): M 1425.29 Mc 648 J 619 | 12a cf. 2Ch 206 | 12b cf. Js 2916: †R 920.21 | 30 cf. Js 116.18 || 104 cf. 1S 167bc | 9 cf. Lv 621 | 20-22 cf. Eccl 910 | 21.22 Tb 410 1410 Js 91 599 Sap 56b: M 416 812 2213 L 179 2253 J 15 812 1235.46 R 219 1312 E 58.11 K 113 1Th 54 1P 29 1J 16 29.12 Jd 13 etc || 116.7 59 Ps 367 926b 1396 Sap 171 Js 4515 Jdt 813.14: R 1133 | 7: 1K 28.10.11 | 8.9: E 318 | 13ss

cf. Ps 6618ss | 18 cf. Dt 3012–14 || 127 cf. Gn 126 | 7–9 cf. Ps 191–5 | 10 cf. Nm 1622 | 14 cf. Js 2222 : †Ap 37 | 17 cf. Js 1911–13 | 19 cf. 1S 27.8 : †L 152 | 23 cf. Dt 328 : A 726 | 25 cf. Js 599.10 || 139 : G 67 | 10 cf. Gn 1921 | 12 cf. Lv 621 | 16 : *Ph 119 | 27 cf. Jr 202.3 | 28 cf. Js 509 || 141 1524 254b 4Esr 835 Hen 625a (Js 714 cf. 95) : M 1111 L 728 G 44 Ap 125 | 2 cf. Js 406–8 Ps 905.6 1024 | 2.10–12 cf. Eccl 910 | 4 cf. Gn 53 | 12 cf. 1R 210a || 156 cf. 2S 116b | 8 cf. Js 4013 | 14 cf. Gn 53 1R 846 | 15 cf. 418 | 20 cf. Js 406–8 | 24 cf. 141 | 30.34 cf. Js 6621 | 35 cf. Js 594 || 161 cf. Ps 228 | 9 cf. Ps 3516 | 10 cf. Js 506 | 19 cf. Js 5715ac | 19.20 cf. 1S 125a || 1814 : Ap 911 || 1913 cf. Ps 3112 | 22 cf. Lv 2629 | 25 cf. Js 414 | 27 cf. Gn 3231 || 2016 cf. Nm 216 || 2113 : L 1625 Jk 55 2P 213 | 18 Js 1713a Dn 235a (Ps 14 355 Js 295 4115 Hos 133) : M 312 L 317 | 20 cf. Js 5117.20–22 | 30 cf. Ps 3417.19.20 || 222 cf. Ps 508–12 | 7 : M 2542 Jk 215.16 1J 317 | 9 cf. 1S 25 (Js 551–3) : †L 153 | 9.10 cf. Pr 2113 | 23 cf. Dt 430b | 23.26 cf. Ps 6618ss | 29 cf. 1S 27.8 || 2310a cf. Nm 165 | 10b cf. Js 4810 | 12 cf. Ps 198 || 2410.12 cf. Lv 1913b || 254a cf. 1R 846 | 4b cf. 141 || 266 cf. Ps 3313.14 | 6b 2822 3112 Ps 8812 Pr 1511a 2720a MT (3027) : Ap 911 | 12 cf. Jon 14.5 || 275.6 Ps 1913 3524 : A 231 2416 1K 44 | 6 cf. Sap 420 | 8.9 cf. Js 115 : J 931 | 10 cf. Gn 426 || 2812–28 cf. Gn 11a | 18 cf. Pr 313–15 | 20–22 cf. Js 4013 | 22 cf. 266b || 293 cf. Js 25 Ps 1042 | 12.13 cf. Ex 2221.22 | 14 cf. Js 5917 || 3010 cf. Js 506 | 23 cf. Gn 217b | 25 cf. Sir 734 | 31 cf. Neh 89 || 311 : M 522 | 2 cf. Dt 109 | 8 cf. Mi 615 : J 437 | 12 cf. 266b | 13–15 Eccl 52 2Mcc 154 : E 69 K 41 | 16–18 cf. Ex 2221.22 | 23 : 2K 514 | 24 : E 55 | 29.30 cf. Pr 2521.22 | 32 cf. Gn 183ss Js 587 | 38 cf. Hb 211 | 38–40 cf. Js 59 || 321.2 cf. Gn 3826 | 8 cf. Pr 23–6 | 8b cf. Gn 27bc | 22 cf. Gn 1921 : L 2021 || 334 cf. Gn 27bc | 6 cf. Lv 621 | 11 cf. Jr 202.3 | 15 cf. Gn 206 | 18.28.30 Ps Sal 133 : 2K 110 2T 418 | 19 : Ap 222 | 30 cf. Js 25 Ps 3610b 1042 || 3410 cf. Dt 324b | 10b cf. Am 313 | 11 cf. Ps 6213 | 18.24 : 1K 128 | 19 cf. Gn 1921 | 21 cf. Ps 3313.14 | 29 cf. Ex 3318ss || 352 cf. Gn 3826 | 10 cf. Ps 429 | 12.13 cf. Js 115 | 22 cf. Js 4013 || 374.5 cf. 1S 1217.18 | 5 cf. Ex 3410 | 15 cf. Js 426 : †2K 46 | 24 cf. Js 2914 Ps 83 || 387a cf. Dt 419a | 7b cf. Gn 62.4 | 17 cf. Js 2222 3810 | 40 cf. Dt 1911 | 41 cf. Ps 1479 : M 626 || 392 cf. 2S 226 : A 224 | 30 cf. Hb 18 : M 2428 || 406 cf. 1S 1217.18 | 19 cf. Jr 23b || 413 [Js 4014 LXX] (cf. 2Ch 206) : *R 1135 | 10–13 cf. Js 6615.16 | 23 cf. Sap 1718.(2) || 422 cf. Gn 1814 : M 1926 | 5 cf. Gn 3231 | 8 cf. Gn 1823ss | 10.12.13 cf. 121.22 | 10–16 cf. Js 617 | 17a LXX cf. Dn 122.

30. Das Hohelied.

Cant 15 cf. 2R 1921 | 7 : J 138 || 27 cf. 2R 1921 || 31 cf. Pr 128 | 1–4.6 : J 201.2.11–16 | 4 cf. Js 2620c | 5 cf. 2R 1921 || 47 cf. Ps 4514 | 7b cf. Lv 110 Js 539b | 8 cf. Hos 137.8 | 14 cf. 1R 102 || 52 : M 77.8 L 119.10 1236 1325 A 1213.16 †Ap 320 | 6 cf. Pr 128 | 15 cf. Ex 1322 || 610 cf. Gn 379 || 714 : M 1352 || 86 (cf. Js 3810) : M 1618 | 11 cf. Js 51–7.

31. Das Buch Ruth.

Rth 16 cf. Ex 316: †**L** 168^{b} | 8 cf. Gn 2412 | 16.17 cf. 2S 1521 | 18: A 2114 | 20.21 cf. Am 313 || 24 cf. Jdc 612 | 12 cf. Ex 194 | 14 (cf. Ps 4110): M 2623 Mc 1418–20 J 1326 || 412 cf. 1Ch 24 | 13.17 cf. Jos 21 18–22 1Ch 25.9–15: **M** 13–6 L 331–33.

32. Die Klagelieder (Jeremias).

Thr 112 cf. Zph 115^{a}.18 | 15^{a} cf. Js 659.15.22: **R** 833^{a} | 15^{b} cf. Js 632.3: **Ap 14**15–20 †1915 | 16 cf. 2R 811.12 || 21.21.22 cf. Zph 115^{a}.18 | 4 cf. Hb 39 | 8 cf. Ez 403.5.6.48 | 15 cf. Ps 228 | 18 cf. 2R 811.12 || 310 cf. Dt 1911 | 12 cf. Hb 39 | 15.19 cf. Dt 2917: **A** 823 | 22 cf. Ps 683^{a} | 26.27 cf. Ps 922 | 30 cf. Js 506 | 35.38 cf. Nm 2416 | 45 cf. Js 3022 | 57^{a} cf. Sach 13^{b} | 57^{b} cf. Js 6211: **M 21**5 | 65: 2K 315 || 42 cf. Lv 621 | 6 cf. Gn 1924.25 | 18 cf. Dt 3235^{b} Ez 72–10: **Mc 1**15 | 19 cf. Dt 1911 | 20 Ps Sal 1736 188: L 211.26 A 236 R 14 424 etc **1K** 86 1123 123 2K 45 Ph 211 K 324 1P 315 || 58 cf. Neh 936 | 12 cf. Ps 2217 | 13.14 cf. Js 659.15.22: **R** 833^{a} | 19 cf. Ps 457.

33. Der Prediger.

Eccl 12.4 **2**1.11.17.19.23.26 cf. Gn 314–19: **R** 820 | 18.21 cf. Jr 1711 || 35 cf. Ex 1915 || 41.2 (cf. Hen 382^{f}): Ap 1413^{a} | 6 cf. Pr 234 || 51^{a} Pr 1019 1727 2920 Sir 429 511: Jk 119 | 1^{b} cf. Jos 211 | 1^{c} cf. Sir 714 | 2 cf. Job 3113–15 | 3.4 cf. Nm 303 | 14 cf. Jr 1711 || 79 cf. Na 13 | 16.17: R 123 | 19: M 2323 L 1142 | 20 (cf. 1R 846): †**R** 310 G 322 | 24.27.28 cf. Pr 128 || 81 Hen 384: M 172 (L 929) A 615 2K 318 44.6 | 11 Ap Bar 2120: M 2445ss L 1242ss 2P 39 Ap 221 | 17 cf. Pr 128 || 98^{a} cf. Dn 79^{b} | 8^{b} cf. Ps 235^{b} | 10 Ps 39(13.)14 66 3010 8811 11517 Js 3818 Job 710 1020–22 142.10–12 1Ch 2915 Sir 1728 Jr 5139: J 94 | 12^{a} cf. Pr 271 | 12^{b} cf. Js 2417^{a} | 14 cf. Js 293 || **10**12 cf. (Ps 1404) Pr 1032 | 17 cf. Ps 11 | 19 cf. Jdc 913 | 20^{a} cf. Sap 420 | 20^{ab} cf. Ex 2227 || **11**3^{a}: M 1234 L 645 A 420 1K 916 | 5 Pr 304^{b}: J 38 || **12**2 cf. Gn 379 | 4: Ap 1822 | 6 cf. Js 1713^{b} | 7 cf. Gn 27 | 7^{a} cf. Gn 217^{b} | 7^{b} cf. Gn 27^{b} Nm 1622 | 11 cf. Jr 2329 | 14 (cf. Ps 6213) Sir 130 (3713) Js 229 Sus 42 ϑ' Ap Bar 833 (Ps 79): R 216 (911 1410) 1K 45 †**2K** 510.

34. Das Buch Esther.

Esth (cf. Apokr.) **1**3 **2**18 cf. 1R 315 || **3**9 cf. 2R 1210: **Mc** 1241.43 || 41–3 cf. Js 585 | 14 Js 538^{b} LXX (Esr 262): **J** 727 (**A** 833) H 73.6 || 53.6 72 Nm 2218 1R 138: M 147 †**Mc** 622.23 || 613 LXX cf. 2R 194.16 || 72 cf. 53.6 || 817^{a}: G 214 | 17^{b}: J 713 1938 2019 || 92 cf. Gn 355 | 19.22 Neh 810.12: Ap 1110.

35. Das Buch Daniel.

Dn 18 cf. Ez 414 | 8–12 cf. Gn 129: **R** 142ss | 12.14 Gn 2455 Nm 1119: †**Ap** 210 || 20 **2**2.10.27 44 (7) 57.11–15: M 21.7.16 A 136.8 | 8 cf. Job 92^{a} |

18.19.37.44a 430c LXX (34a) Esr 12 511.12 69 712.21 Neh 14.5 24 2Ch 3623 (Tb 717b 137b.11 3(1) Esr 446.58 3Mcc 22 Hen 842a Ps Sal 234): (M 1125) Ap 1113 1611 | 21 Sap 88c: A 17 1Th 51 | 21.37 cf. Pr 815.16 | 22a cf. Sap 723 | 22b: M 64.6.18 | 22c cf. Ps 1042 | 28.29.45 Js 486 LXX: M 246 Mc 137 L 217.9.36 †Ap 11.19 †41 †226 | 29 cf. Ez 11b | 30a cf. Sap 222: Ap 11 | 30b cf. Ps 3311 | 34a.45a 4Esr 1336b: Mc [132] 1458 2K 51 | 34.44d cf. Js 814.15: M 2144 | 35a cf. Job 2118 | 35b Ps 3710b 10316 (Dt 1316): †Ap 128 1821 †2011 | 37a cf. Ps 8928b | 37a.47 cf. Dt 1017a: †1T 615 | 37b cf. 18 Jdt 912a | 37c cf. Ps 247-10: M 613 | 44: Mc 91 L 927 R 12 1K 1524 | 44a cf. 18 | 44b cf. Sap 1010b | 44c cf. Js 96 | 44d cf. 34 | 45a cf. 34a | 46: A 1025 Ap 1910 228 | 47 cf. Dt 64 || 34.7.29.31 519a 626 714 4Esr 37: Ap 59 79 1011 119 137 146 1715 | 5.6: Ap 13(4.8.12.) 15 149.11 162 1920 204 | 6 (Jdt 1617bc cf. Gn 1924): †M 1342.50 | 18 611: A 419 529 | 19 cf. Gn 126a.27ab | 23–25 (23.91.92 LXX) 1Mcc 259 1S 1811 1910–12 Ps 14410 1R 191 ss 2R 613–19 (Gn 3426ab Jr 217 4610b Sir 2818) Jdc 1519 1617.28 2R 201–7 2Ch 3224 Js 381–8 Jdc 41 ss 61 ss 158.15 1S 1751.52 2S 81–6 107 ss 1229 Jdc 415.16 721.22 1S 1413 ss: H 1134 | 24 ss LXX (OrAs) cf. Apokr | 25 MT cf. Gn 62–4 | 26.32 cf. Gn 1418–20 | 27 cf. 1S 1445 | 28a cf. Gn 926: R 125b | 28b cf. Gn 1915–17 | 31 (cf. Nm 625.26): 1P 12 2P 12 Jd 2 | 32 cf. Ex 73 || 44(7) cf. 120 | 8.9.18 cf. Ez 1723: M 1322 | 14a cf. Dt 328b LXX | 14b.22a.29a.31 cf. Nm 2416 | 14bc.22b.29b cf. Pr 815.16 | 23 1Mcc 318.50 410.24.55 2Mcc 315 711 920: L 1518.21 | 24 Tb 410: L 1141 1822 | 25–30 cf. 1S 2538 | 27 (cf. Ez 2617): †Ap 148 1619 175.18 182.21 | 28 Ap Bar 131 221b: M 317 175 Mc 111 97 L 322 935.36 J 1228 2P 118 Ap 104.8 1112.15 1210 142.13 184 (A 26 731 94 1013.15 117.9 227.9 2614 H 1219 Ap 110.12 41 913 161.17 195 213) | 30c LXX cf. 218.19.37.44 Dt 323 Js 634b | 31a cf. Dt 3240b | 31b cf. Js 96 | 32 cf. Js 2916 2Ch 206: †R 920.21 | 33 cf. Gn 4113: A 16 | 33b cf. Js 3412b | 34a cf. 218.19.37.44 | 34b cf. Pr 616.17 | 34 LXX cf. Gn 11b (ss) 1419.22 Dt 1017a | 34a LXX cf. Ex 73 | 34c LXX cf. Nm 625.26 || 51 cf. 1R 315 | 1b cf. Js 3412b | 4 LXX cf. Gn 2133: R 1626 | 4.23 cf. Ex 204.5.23: †Ap 920 | 7.11–15 cf. 120 | 11 cf. Ps 5113 | 11a.14 cf. 2S 232 | 11b.(14) cf. Js 63 | 17 cf. 2R 516 | 18.21 cf. Gn 1418–20 | 19a cf. 34.7.29.31 | 19b cf. 1S 27.8 | 20.21 cf. 2S 2416.17 | 21 cf. Pr 815.16 | 23 cf. 4.23 | 23a LXX cf. 2R 194.16 | 23c cf. Nm 1622 || 65.6: M 1210 Mc 32 L 67 1154 141 [J 86] (A 1940) | 6: L 234.14.22 J 1838 194.6 | 11 cf. 318 | 11a cf. Js 2620 | 11b cf. Ps 5518 | 13 ϑ′ 101 ϑ′: J 437 Ap 199 215 226 | 17.21.28 cf. Ps 2222 | 18 Sap 25: M 2760.66 Mc 1546 L (2353) 242 J 1138 (1941.42) 201 Ap 203 | 21.27b cf. 2R 194.16: 1P 123 | 22 cf. 2S 81 ss.15 | 23 cf. Gn 1915–17 | 24: A 285.6 | 26a cf. 34.7.29.31 | 26b cf. 331 (Nm 625.26): 1P 12 | 27a cf. Dt 3240b: 1P 123 | 27b cf. Js 96 | 28 (27 ϑ′) cf. Ex 73 || 72 cf. Sach 210 | 2.15.28 815 Hen 123 4Esr 31: G 52 E 31 K 123 1Th 218 Phil 19 Ap 19 2216 | 3–8.20.21.24: †Ap 117 123 131–5.7 162.13 173–17 1919.20 204.10 | 4 cf. Ex 194 | 8: Ap 97 | 8.11.20.25 825 1136 Ps 424: 2Th 24 Ap 131.5.6 169 173 | 9a cf. Js 2423c 1R 2219a | 9b (cf. Js 1713b) Hen 1420b

9 031 10 62 sl Hen 15 191 371 Eccl 9 8a : M 17 2 28 3 Mc 9 3 16 5 L 9 29 24 4 J 20 12 A 1 10 Ap 1 14. 16 3 4. 5. 18 4 4 6 11 7 9. 13 19 14 | 9c. 10a cf. Ex 19 16a | 10b cf. Gn 19 15–17 1R 22 19b Job 1 6a : †L 2 13 †Ap 5 11 | 10c Hen 89 61–77 90 17. 20 98 7. 8 104 7 Ap Bar 24 1 (cf. Js 4 3 Ez 2 9. 10 Hen 81 1. 2): Ap 20 12 | 10. 13. 14. 26 Ps 72 1. 2 Hen 45 3 55 4 69 27 : M 25 31 J 5 22. 27 A 17 31 R 2 16 (14 10) 2K 5 10 | 11 cf. 12 2 Gn 19 24 Js 27 11 | 12 sl Hen 33 2 65 7 (Js 34 8 61 2): Ap 9 15 10 6 | 13 [10 16] Ez 1 26b 8 2 LXX Hen 46 1–4 48 2 (cf. Ps 8 5 6 118 26) : M 8 20 †10 23 11 3 †16 27 *24 30. 41 †25 31 *26 64 etc Mc 8 31. 38 *13 26 *14 62 etc L 6 22 9 26 12 40 18 8 *21 27 22 69 23 42 J 1 51 3 14. 31 8 28 etc A 1 9. 11 7 52. 55 R 1 2 Ph 3 20 1Th 1 10 4 17 2Th 1 7 *†Ap 1 7a. 13 *14 14(–16) | 14 cf. 3 4. 7. 29. 31 Js 44 6a Ps 8 5–7 : M 28 18–20 | 14. 18. 27 cf. Js 9 6 | 18 cf. 4Esr 8 52–54 | 18. 21. 22 cf. Sap 10 10 Dt 33 2. 3 | 18. 22. 27 Sap 6 21 : †R 5 17 †1K 6 2 †2T 2 12 †Ap 1 6 5 10 20 4. 6 22 5 | 22 Sap 3 8 4 16 Hen 108 12 cf. Ez 7 2–10 : M 19 28 (Mc 1 15) L 22 30 †1K 6 2 (R 5 17) †Ap 2 26 20 4. 6 | 25 12 7d : †L 4 25 †Jk 5 17 †Ap 11 2. 3 †12 6. 14 †13 5 | 27 cf. Ps 2 4 7–10 25 13 | 28 cf. Gn 37 11 : L 2 19. 51 || 8 10a cf. Dt 4 19a | 10b cf. Js 14 12ab | 10. 13 cf. Js 63 18 : L 21 24c | 15 cf. 7 2. 15. 28 | 16 9 21 Hen 9 1 : L 1 19. 26 | 17. 18 cf. Jos 5 14b : M 17 6. 7 | 23 cf. Gn 15 16 : 1Th 2 16 | 25 cf. 7 8. 11. 20. 25 | 26 cf. Js 29 11 || 9 2. 24–27 : 1P 1 11 | 3 cf. 2S 12 16 Js 58 5 : M 11 21 | 6 : M 7 22 Mc 16 17 J 5 43 A 4 17. 18 5 28. 40 9 28 2Th 3 6 Jk 5 10 2P 1 21 | 6. 10 cf. 1R 9 7 | 7. 8 cf. Esr 9 6 | 11 cf. Nm 15 30. 31 : †G 3 10 | 18. 19 cf. Dt 28 10 | 21 cf. 8 16 : L 1 19. 26 | 23 cf. Ez 1 1b | 23. 25 : M 24 15 Mc 13 14 | 24a cf. Neh 1 11. 18 | 24b cf. Js 33 24 | 24c cf. Jdc 16 17 Js 61 1b : Mc 1 24b | 26 cf. 1S 2 10. 35 Jr 25 9–11 : 1K 15 3 | 26b cf. Ps 118 26 : M 11 3 | 26. 27 cf. 12 11 : *M 24 15 *Mc 13 14 L 21 20 [23 48] | 27 12 4b. 13 Ass Mos 1 18 12 4b Ap Bar 27 15 29 8 30 3 54 21 59 8 69 4 83 7 [Tb 14 4] cf. Ez 7 2–10 : M 13 39. 40. 49 24 3 28 20 (L 21 8. 20) 1K 10 11 H 9 26 Ap 1 3 || 10 1 cf. 6 13 ϑ′ | 1. 7 cf. Ez 1 1b | 3 cf. 2S 12 20 | 5 12 7a Ex 28 4. 31. 39. 40 29 9a 39 29 Lv 6 3 8 7 Ez 9 2. 3. 11 44 17. 18 : Ap 1 13 15 6 (19 8) | 6 : Ap 1 14. 15 2 18 14 2 19 6. 12 | 7 cf. Dt 4 12 | 8–19 cf. Jos 5 14b : M 17 6 | 10 cf. Gn 19 15–17 | 11 cf. Ez 2 1. 2 | 11. 18. 19 : L 22 43 | 12 cf. Gn 15 1b : L 1 13a. 30 | 13. (20.) 21 12 1 (cf. Dt 32 8b LXX) : Jd 9 Ap 12 7 | 14 cf. Gn 49 1 | 16 cf. 7 13 : †Ap 1 7a. 13 | 19 cf. Ex 14 13 Jo 2 21. 22 || 11 29. 35 : 2Th 2 6 | 31 cf. 12 11 : *M 24 15 *Mc 13 14 L 21 20 [23 48] | 33 2Mcc 6 11 7 5 : [H 11 37] | 35 cf. Js 48 10 | 36 cf. 7 8. 11. 20. 25 Js 14 13. 14 | 36 ϑ′ Ps 17 10b 2Mcc 9 12b Hen 5 4 27 2 101 3 : Jd 16 (Ap 13 4) | 41 cf. Js 8 14. 15 : M 24 10 || 12 1a cf. 10 13. 21 Dt 32 8b LXX | 1b Ez 5 9 Jo 2 2 : †M 24 21 †Mc 13 19 Ap 7 14 †16 18 | 1c cf. Js 4 3 : †Ph 4 3 | 2 7 11 Js 14 9 26 14. 19 Job 42 17a LXX Sap 3 1–3. 9. 10 5 15a 6 20 Ps Sal 3 13–16 9 9 13 9. 10 14 1–6 15 11. 13–15 2Mcc 7 9. 14. 36 12 44a 4Mcc 15 3b 4Esr 7 38 Hen 51 1 61 5 Ap Bar 30 1b : M 22 29 25 46 27 52 Mc 12 25 L 14 14 16 22 20 35. 36 J 5 29 A 24 15 1K 15 21–23 E 5 14 1Th 4 13–17 1T 4 8 2T 4 18 1J 2 17 Ap 20 4–6. 13 | 2b cf. Js 66 24 | 2b LXX cf. Dt 28 25 : J 7 35 | 3 Jdc 5 31bc Pr 4 18 Sap 3 7b Sir 50 7 Ep Jr 66b Hen 39 7 108 15 : †M 13 43 1K 15 41. 43 Ph 2 15 Ap 1 16b 10 1 | 3b cf. Lv 19 17b | 4a. 9. 13 cf. Js 29 11 | 4b. 13 cf. 9 27 Ez 7 2–10 : M 24 3 | 7a cf. 10 5 | 7b cf. Gn 14 22 : †Ap 10 5. 6 | 7c cf.

2R 194.16 Dt 3240b: **1P** 123 **Ap 10**5.6 | 7d cf. 725: †**L** 425 †**Jk** 517 | 10 cf. Ez 327 Ps 2510 | 11 926.27 1131 1Mcc 154.59 67 (Ps 744): ***M** 2415 *Mc 1314 L 2120 [2348] | 12 Sach 614 LXX (2Ch 157) Sap 216a 4Mcc 98 sl Hen 502: M 1022.26 2413 Mc 1313 L 815 2119 R 27 53.4 825 1212 154.5 1K 137 2K 16 64 1212 K 111 1Th 13 2Th 14 35 1T 611 †2T 210.(12) 310 T 22 H 1032.36 121-3.7 †**Jk** 13.4.12 510.11 1P 220 2P 16 Ap 19 22.3.10.19 310 1310 1412.13.

36. Das Buch Esra.

Esr 12 cf. Dn 218.19.37.44 || 262 cf. Esth 414 | 63a cf. Ex 2932.33 | 63b cf. Ex 415 || 32 52 Hg 11 223a Neh 121: **M** 112 L 327 | 5 cf. Nm 1010 || 43.10 Sir 5025.26: M 105 L 952.53 1033 1716 J 49 848 (A 825) || 52 cf. 32: **M** 112 || 11.12 69 cf. Dn 218.19.37.44 | 10 cf. Jr 297 | 18 cf. 1Ch 2410.19 || 76.10.25: M 232 | 12.21 cf. Dn 218.19.37.44 || 823 cf. 2S 1216 || 91.2 cf. 2R 1114 | 2 cf. Lv 1919 | 6 Ez 1661.63 Dn 97.8: L 1518.21 1813 **R** 621 | 8.9 cf. Neh 936 | 9 cf. Gn 2815 | 15 cf. Jo 211b || 102.11 cf. 2R 1114 | 11 cf. Dt 323.

37. Das Buch Nehemia.

Neh 14 cf. 2S 1216 | 4.5 cf. Dn 218.19.37.44 | 9a cf. Dt 430b: **2K** 37-18 | 9b cf. Dt 2825: **J** 735 || 24 cf. Dn 218.19.37.44 || 31.32 1239: **J** 52 | 15 Js 86: J 97 | 16 cf. 1R 210: **A** 229 | 37 cf. Js 5312d || 59: T 28.10 | 13a cf. Js 522 | 13b cf. Nm 522 || 614 cf. Ps 6213 || 763: **L** 159b | 65a cf. Ex 2932.33 | 65b cf. Ex 415 || 84.5: L 416 | 6: Ap 147 | 9 (Job 3031): Jk 49 | 10.12 cf. Esth 919.22 | 13-18 cf. Lv 2333-43 || 91 cf. Js 585 | 6a cf. Dt 64 | 6b cf. Gn 11b(ss) Ex 204 Dt 1014b: **A** 424 **Ap** 105.6 | 6c cf. Dt 3239c: †**1T** 613 | 12.19b cf. Ex 1321.22 | 15.20 cf. Ex 164.13-15 | 16.17a.29b cf. Ex 329 | 17b.31b cf. Ex 346: †**Jk** 511 | 17c.19a.31a cf. Gn 2815 | 18 cf. Ex 324-6 26a.29a cf. Lv 185 Dt 529.30: **R** 710 | 26b cf. 1R 192.3 | 33 cf. Gn 3211a: **J** 321 | 36 Esr 98.9 Thr 58 Ex 211.2 Lv 2539.40 Dt 1512-18 Jr 3414: **J** 833 || 1029-32 cf. 2R 1114 | 34 cf. Nm 1010 | 35 cf. Pr 1633 | 38 cf. Nm 1517-21: **R** 1116 | 38.39 cf. 2R 1210: **Mc** 1241.43 || 111 cf. Pr 1633 | 1.18 Js 482a 521b Ps 465 482 Dn 924a 328 (Or As 5) Ps Sal 81: M 45 2415 2753 (A 613 2128) Ap 112 212.10 2219 || 121 cf. Esr 32: **M** 112 | 4.17 cf. 1Ch 2410.19 | 39 cf. 31.32 || 132 cf. Nm 225.7.18 | 7-9 cf. Sach 1421 | 18 Js 562 Ez 2013.16.21.24 228 2338 1Mcc 143.45 234: †**M** 125 | 19a cf. Js 6011 | 19b cf. Ex 208-10 Jr 1721.22 | 25 cf. Lv 1919.

38. Das erste Buch der Chronik.

1Ch 11 cf. Gn 126a.27a | 1-27 Gn 1110-27 101.22-25 61.10 53-29 425.26: **L** 334-38 | 1-3 Hen 608 933 Jub 739 Gn 53-18: **Jd** 14.15 || 34 21 Gn 211-3.12 2524-26 2932-35 305-24 3518.22-26 Ex 11.2: **M** 12 L 333.34 A 78 | 1-4 cf. Gn 3522-26 | 4 Gn 3829.30 4612 Rth 412: **M** 13 L 333 | 5.9-15 cf. Rth 418-20 || 35 cf. 2S 513.14 | 10-17: **M** 17-12 [L 323-31] | 11 cf. 1R 1524 | 16 cf. 2R 246.15.

17. 18 || 41—840 cf. Gn 3522-26 | 10 Ez 13 322a: L 166b A 1121 || 521 cf. Nm 3135 || 634 cf. Ex 301-8 || 833 cf. 1R 1918 || 932 cf. Ex 2530 || 1014 cf. 1S 1523. 26. 28 || 112 cf. Js 4011: M 26 || 128 cf. Js 529 | 38: A 432 Ph 127 || 137 cf. Nm 192 || 144 cf. 2S 513. 14 | 17 cf. Gn 355 || 169 cf. Ex 3410 | 11 cf. Ps 1054 | 13 cf. Js 659. 15. 22: R 833a | 19 cf. Gn 127. 8 | 28 cf. Dt 323 | 29 cf. Ps 7210. 11. 15 | 31 cf. Ps 479a | 33 cf. Gn 1825 | 35 cf. Jr 17. 8c. 19c: A 2617. 18 | 36a cf. Gn 926 | 36b cf. Nm 522 | 36c cf. Ps 2224 | 40 cf. Lv 43 | 42 cf. Js 2713a || 171-5 cf. 2S 72-6 | [4.] 24 cf. Js 3735: L 169 | 7. 24 cf. Am 313: 2K 618 | 7ss cf. 2S 181ss. 15 | 11 cf. 1R 210 | 11-14 cf. Js 111. 10 | 12 cf. Sach 612c. 13 | 13 cf. Ex 422. 23 Dt 326: 2K 618 | 14 cf. Js 96 | 20 cf. Gn 35a: †Ap 134 || 203 cf. 2S 1231 || 211 cf. Job 16b-8 | (12.) 15 cf. Ex 1212. 13. 23: 1K 1010 | 13 cf. 2S 2414 | 16a cf. 1S 2538 | 16b cf. Js 585 || 227 cf. 2S 72-6 | 9 cf. Nm 625. 26 | 10 cf. Js 111. 10 | 10a cf. Sach 612c. 13 | 10b cf. Ex 422. 23 Dt 326: 2K 618 | 10c cf. Js 96 | 13 cf. Ex 1413: 1K 1613 | 18 cf. Dt 320 || 235 cf. Ps 2224 | 13 cf. Ex 281 | 25 cf. Dt 320 | 31 cf. Nm 1010 || 245. 31 cf. Pr 1633 | 7-18 cf. Js 2423c | 10. 19 Esr 618 Neh 124. 17: L 15. 8 || 2629 cf. Lv 189 || 2723 cf. Gn 155 || 282 cf. 2S 72-6 | 2b cf. Js 661. 2 | 6. 7 cf. Js 111. 10 | 6 cf. Ex 422. 23 Dt 326: 2K 618 | 7 cf. Js 96 | 8: L 231 | 9a cf. Dt 65 | 9b cf. 1S 167c | 9c cf. Dt 429: M 77. 8 | 20a cf. Ex 1413 | 20b (cf. Gn 2815): *H 135 || 2910 cf. Dt 326 | 10-12 cf. Gn 926 | 11. 12 cf. Ps 247-10: M 613 | 15a cf. Gn 234: †E 219 | 15b cf. Ps 1024 | 15c cf. Sap 318: †E 212 | 17a cf. 1S 167c: L 1615a | 17b Sap 11: E 65 | 17c cf. Dt 1510 | 18: 2Th 35 | 25 cf. 1R 313.

39. Das zweite Buch der Chronik.

2Ch 17 cf. Js 3019 | 7-12 cf. 1R 35-14 | 12 cf. 1R 313 || 23 cf. Nm 1010 | 5 cf. Dt 1014b | 8-14 cf. 1R 523-25 | 11a cf. Gn 926 | 11b cf. Gn 11b (ss) | 16. 17: J 2111 || 31 cf. 1R 61. 2 | 8. 14 cf. Ex 2631-37 | 10ss cf. Ex 2517ss | 17 cf. 1R 715-22 || 420 cf. Ex 2537 || 57 cf. 1R 81. 6 | 7. 10 cf. Ex 2510-21 | 13. 14 cf. Js 64 || 61 cf. Ex 3318ss Ps 1042 | 2 cf. 1R 813 | 4 cf. Gn 926 | 5 cf. 195ss | 14 cf. Gn 35a: †Ap 134 | 15-17 cf. Js 3735: L 169 | 18 cf. Ex 258 Js 661. 2 | 20 cf. Js 567 | 20. 21 cf. Dt 121-14 | 23. 30 cf. Ps 6213 | 32. 33 cf. 1R 841-43 | 33 cf. Dt 2810 | 36 cf. 1R 846 | 42 cf. Ps 8410 || 72 cf. Js 64 | 9 cf. Nm 710 | 14a cf. Dt 2810 | 14b cf. Ps 2518 | 14c cf. Ml 320b | 15. 16 cf. Dt 121-14 | 19-22 cf. 1R 97. 8 || 813 cf. Sir 367-9 | 14 312: L 18 || 91ss cf. 1R 101-13 | 7 cf. 1R 108 | 31 cf. 1R 1143 || 1011. 14 cf. Dt 815b || 1216 cf. 1R 1143 || 139 cf. Ex 204. 5. 23: G 48b | 11 cf. Ex 2523-39 | 12 cf. 2Mcc 719 | 23 cf. 1R 1143 || 146 cf. Dt 320 | 10 cf. Gn 1814 || 152 cf. Sach 13b | 2. 4. 15 cf. Dt 429 | 3 Ex 346 Nm 1418 Js 6516ab Ps 8615 1038 3(1)Esr 836 (cf. Sap 1227): J (333) 728 173 (G 48a. 9) 1Th 19 [H 914] 1J 520 Ap 37. 14 610 1911 | 5 cf. Js 2417a | 6 cf. Js 192: M 247 | 7 (cf. Dn 1212): Mc 1313 1K 1558 2T 212 Ap 210 1413 | 7a cf. Dt 203 | 8 cf. Ex 301-6. 10 | 13 cf. Gn 1911 | 15 cf. Dt 320 | 16 cf. 2S 1523 || 167 cf. Ps 3313. 14 |

12: Mc 526 L 843 | 14 2119 Jr 345: M 2612 Mc 148 161 L 2356 241 J 127 1939.40 || 171 cf. 1R 1524 || 1816 cf. Nm 2717b: †M 936 | 18a cf. 1R 2219a: †Ap 42.3. 9.10 | 18b cf. 1R 2219b | 30 cf. Gn 1911 || 196: G 110 E 67 K 323 1Th 24 | 7 cf. Dt 324b Gn 1921 || 206 Job 912a 413 LXX Dn 432 Sap 1121 1212b: R 919 1135 | 7a cf. Ex 3424 | 7bc cf. Js 418b: †Jk 223 | 19 cf. Ps 2224 | 20: J 141 | 30 cf. Dt 320 || 211 221 cf. 1R 1524 || 246 cf. Ex 3011-16 | 8ss cf. 2R 1210 | 16 cf. Nm 127 | 19.21 cf. 1R 192.3: M 2334 | 20 cf. Ex 283 | 20-22 Sach 11: M 2335 L 1151 H 1137 | 21 cf. Dt 177b || 2623 279 2827 cf. 2R 157.38 || 2911 cf. Ex 301-8 | 16 cf. 2S 1523 | 22.24 cf. Ex 246 | 30 cf. Ps 781.2: M 1335 | 31 cf. Lv 712 || 308 cf. Ex 329 | 9 cf. Ex 346: †Jk 511 | 13.15-20 cf. Ex 1910a: J 1155 | 14 cf. 2S 1523 | 20 cf. Ml 320b || 312 cf. 814 | 4.5 cf. Gn 1420 || 327 cf. 2R 616 | 21 cf. Ex 1212.13.23 | 23 cf. 2R 2021 | 24ss cf. 2R 201ss Dn 323-25 || 333.5 cf. Dt 419ab: A 742a | 16 cf. Lv 712 | 18.19 (Or Man) cf. Seite 351 | 20.25 cf. 2R 2021 || 3522 cf. Jdc 519 || 368.10 cf. 2R 246.15.17.18 | 13 cf. Ex 329 | 16 cf. 1R 192.3 2R 223 | 23 cf. Dn 218.19.37.44.

B. Apokryphen und Pseudepigraphen.

1. Das dritte Buch Esra.

3(1)Esr 312: 2K 138 || 433.38.40 cf. Ps 247-10 | 46.58 cf. Dn 218.19.37.44 || 630 cf. Gn 1418-20 || 83: A 1824 | 19 cf. Gn 1418-20 | 36 cf. 2 Ch 153.

2. Das erste Buch der Maccabäer.

1Mcc 115: 1K 718 | 43.45 cf. Neh 1318 | 54.59 cf. Dn 1211: **M 2415** || 226.27.50.54.58 cf. 2Mcc 42 | 28 cf. Jr 127 | 28-30 cf. 1S 2314.15.19 | 29 cf. Dt 1620 | 34 cf. Neh 1318 | 35 cf. Gn 355 | 52 cf. Gn 156 Nm 127: ***R 43ss H 217** | 52-61: H 1132ss | 57 cf. Js 96 | 58 cf. 2R 211: **Mc 1619** | 59 cf. Dn 323-25 | 60 cf. Ps 2222 | 61 cf. Ps 225.6 | 62a: M 1028 L 124 | 62b cf. Js 6624 | 63 cf. Ps 9411 | 64 cf. Ex 1413: **1K 1613** | 70 cf. Gn 232: **A 82** || 36 cf. Ps 69: **M 723** | 9 cf. Js 4820b: **A 18** | 18.50 cf. Dn 423 | 19 1215: M 2125 Mc 1130.31 L (1518.21) 204.5 J 3(7.31.) 27 (1911 Jk 117 315.17) | 45.51 cf. Js 6318 | 60: M 1814 || 410.24.55 cf. Dn 423 | 46 cf. Dt 1815.16.19 | 52-59 2Mcc 19: J 1022 | 60 cf. Js 6318 || 67 cf. Dn 1211 || 816 cf. Gn 2735 || 910 cf. Jos 2229 | 20 cf. Gn 232 | 26a cf. Pr 24b | 26b cf. 2R 223 | 37 cf. Js 3412b || 1021 cf. Lv 2333-43 || 111 cf. Gn 155 2217b | 67 (Nm 3411 Dt 317 Jos 123): M 1431 Mc 653 L 51 | 71 cf. Nm 146 || 126 cf. Ex 316.18 | 15 cf. 319 || 132 (cf. Dt 919): †**H 1221** | 12 cf. 2R 223 | 51 cf. Lv 2340: **M 218** || 1441a cf. Ps 1104: †**H 56** | 41b cf. Dt 1815-19 || 153 cf. Gn 4113: **A 16**.

3. Das zweite Buch der Maccabäer.

2Mcc 11.10 cf. Nm 625.26 | 3 cf. Js 4428 | 4: (L 2432.45) A 1614 (173) | 9 cf. 1Mcc 452–59 | 9.18 cf. Lv 2333–43 | 24 cf. Gn 11b (ss) 1419.22 | 24.25 cf. Dt 64 | 25a cf. Dt 3313.14 | 25b cf. Am 313: 2K 618 | 25c cf. Gn 2133 | 25d cf. Ps 1308 | 25e cf. Js 659.15.22: **R** 833a | 27 cf. Dt 2825: **J** 735 || **2**4ss cf. Dt 1815–19 | 4–8 cf. Ex 251.9.40 Nm 246 | 17.18 cf. Js 2713b | 17a cf. Ps 1308: **M** 121 | 17b cf. Ex 196a: **1P** 25.9 || **3**10.15 cf. Lv 521.23 | 15 cf. Dn 423 | 31 cf. Gn 1418–20 || **4**2 1Mcc 226.27.50.54.58 (Nm 2513b Sir 4523): A 2120 223 R 102 G 114 418 | 32 cf. Jos 71: **A** 52.3 | 44 cf. Ex 316.18 | 47: K 311 || **5**19: Mc 227 | 27a (cf. 1S 2314.15.19): **Mc** 113b | 27b cf. Gn 129: **R** 142ss || **6**2 cf. Gn 126.7 | 11 cf. Dn 1133 | 14 cf. Gn 1516: **1Th** 216 | 16 cf. Gn 2815 | 18.19.30 cf. 1R 1717–24 || **7**1.7.10 cf. 2R 223 | 1–29 cf. 1R 1717–24 | 2ss: 1K 133 | 5 cf. Dn 1133 | 6 cf. Ex 151 | 9 cf. Sir 361 | 9b cf. Ps 14513 | 9.14.36 cf. Dn 122 | 11 cf. Dn 423 | 16 cf. Gn 2815 | 19 2Ch 1312 Ps 22ab: **A** 539 Ap 1714 | 22.23 cf. Gn 27bc | 28 cf. Gn 11b (ss) | 37 cf. Ex 2517 | 37b cf. Dt 64: †**R** 329.30 || **8**2 cf. Js 6318 | 11 cf. Gn 3429 || **9**5 cf. 1S 2538 | 9 (cf. Js 6624 Tb 1617c): A 1223 | 12 cf. Ps 377 | 12b cf. Gn 35a Dn 1136 ϑ′: †**Ap** 134 | 19 cf. Nm 625.26 | 20 cf. Dn 423 || **10**6 cf. Lv 2333–43 | 7 cf. Lv 2340 || **12**15 cf. Jos 67.14–16.20 | 32 cf. Ex 2316: **A** 21 | 42 cf. Js 3324 | 44a cf. Dn 122 | 44b: (1K 1529) || **13**4 cf. Dt 1017a: †**1T** 615 | 12 cf. 2S 1216 | 14 (cf. Ps 14513): H 124 || **14**4 cf. Lv 2340 | 35 cf. Ps 508–12 | 46 cf. Gn 27bc Nm 1622 || **15**3.4 cf. Ex 208–10 | 3.23 cf. Sir 465 | 4 cf. Job 3113–15 | 9: M 517 712 1113 2240 L 1616.(29) (2427) A 1315 2414 R 321 | 14 cf. Dt 1815–19: **M** 1614.

4. Das sog. dritte Buch der Maccabäer.

3Mcc 22 cf. Dn 218.19.37.44 | 4ss cf. Sir 167ss | 9a cf. Gn 1419.22 | 9b cf. Ps 508–12 | 11: Ap 314 1911 215 226 | 14 cf. Jr 2611b Lv 249: **A** 613 | 21 cf. Dt 326 || **5**7a Sir 5019: R 916 | 7b cf. Dt 326 | 35 cf. Dt 1017a: †**1T** 615 || **6**3 cf. Js 418a | 8 cf. Dt 326 || **7**9 cf. Gn 1418–20 | 21 cf. Lv 1913a: **L** 314.

5. Das Buch Tobit.

Tb 13 cf. 1R 24 | 5 cf. 1R 1918 | 6 cf. Js 408 | 10–12 cf. Gn 129 || **2**1 cf. Ex 2316: **A** 21 | 2 cf. Dt 1429 | 10: Mc 526 || **3**2 cf. Gn 1921 Ps 431: **J** 724 | 3 cf. Jr 312.13: **L** 1518.21 | 5 cf. 1R 24 | 6 cf. Gn 152b: **L** 229 | 8 (Js 41a): M 2225–28 Mc 1220–23 L 2029–33 | 15 cf. Jdc 1134 || **4**6 cf. Gn 3211a: **J** 321 | 7ss cf. Dt 1429 | 7.10.11 cf. Pr 166 | 8 cf. Pr 327.28 | 8.9 cf. Dt 1510 | 8.16 cf. Js 587: **M** 2535.36 | 9 (cf. Zph 115a.18): **R** 25 Jk 53 | 9.10 cf. Sir 2911: **R** 25 | 10a cf. Dn 424 | 10b cf. Job 1021.22 | 11 cf. Nm 2416 | 13 cf. Lv 1918 | 14 cf. Lv 1913b | 15 sl Hen 611 Sir 3415: **M** 712 L 631 [A 1520.29] | 21 cf. Pr 308 || **7**17ac cf. Jo 221.22 | 17b cf. Dn 218.19.37.44 || **8**3a: Mc 510 | 3b Hen 104 (Ez 325): **M** 1229 (1330) †2213 Mc 327 Ap 202 | 6 cf. Gn 127b 320 | 8 cf. Nm

522 | 15 cf. Js 659.15.22 | 17a cf. Jdc 1134 | 17b cf. Gn 2412 || 1010 cf. Gn 3429 || 119 cf. Gn 4630 || 128 Ps Sal 3: M 61-18 L 1812 | 8a cf. 2S 1216 | 8.9 cf. Sir 2911 | 12.15 Hen 91-3.10.11 152 406 472 975 993: H 1224 Ap (58) 610 84 | 15 cf. Js 112bc | 17a cf. Gn 151b | 17b cf. Jdc 623: L 105 | 18.20 cf. Dt 1818 | 19 cf. Ex 3428: A 13 | 20a cf. Ps 1262.3 | 20b (cf. Ml 31a): J 733 1219 165 2017 R 1015 1K 117 G 44 1J 49.10.14 Ap 2216 || 131a cf. 2R 194.16 | 1b cf. Sap 1010b | 1.2 cf. Dt 3239c: J 521 | 4 cf. Dt 64 326: †R 329.30 | 6 cf. Gn 3211a: J 321 | 6 (8) cf. Sach 13b | 6.10. [13] cf. Ps 14513: †Ap 153.4 | 7.15 cf. Ex 151.2 | 7b.11 cf. Dn 218.19.37.44 | 9 cf. Js 63 | 10.11 cf. Js 2713b | 11 cf. Ps 7210.11.15 | 14 cf. Js 2919 | 16.17 cf. Ex 2817ss || 144 cf. Jr 127a Dn 927: †M 2338 | 5ac cf. Js 2713b | 5b: L 2124d | 7 (cf. Ex 206b): 1J 318 | 10 cf. Job 1021.22 | 10.11 cf. Pr 166.

6. Das Buch Judith.

Jdt 411-13 cf. 2S 1216 | 17 cf. Js 59 || 519 cf. Dt 2825: **J 735** || 619 cf. Dt 332.3 || 812 cf. Dt 616: **A 59** | 13 cf. Am 313 | 13.14 cf. Job 116.7 Pr 2027 | 14 cf. Js 4013 | 14b cf. Gn 11b (ss) | 22 cf. Nm 3530-34 | 22 Vulg cf. Js 418b: **†Jk 223** | 26 cf. Gn 174.5b | 27 cf. Dt 85: **†H 125-11** || 93.11 cf. 1S 27.8 | 5.6 cf. Gn 1814 | 11 cf. Js 2914 Ps 83 | 12a Dt 1014bc Ps 11516 Dn 237b Sap 83b Sir 231.4 cf. Gn 152a.8: **M 1125** L 1021 A 1724 **Ap 105**.6 †147 | 12b cf. Gn 11b (ss) 1419.22: **Ap 105**.6 || 103.4 cf. Js 318-23 | 5 cf. Gn 129 || 1119 cf. Nm 2715b || 121.2 cf. Gn 129 || 1318 147 cf. Jdc 524: **L 142** || 161.13 cf. Js 4210 | 17 cf. Js 58-25 | 17bc cf. Gn 1924 Js 2711 6624 Dn 36: **†Jk 53** | 17c cf. Js 6624 2Mcc 99 | 17d Am 83: M 812 1342.50 2213 2451 2530 L 625 1328 (J 1620) Jk 51.

7. Das Gebet Manasse.

Or Man (cf. 2Ch 3318.19) 1 cf. Am 313 | 1.(8) cf. Gn 174.5b | 2 cf. Gn 11b (ss) | 9 cf. Gn 155 | 11: E 314 | 13 cf. Ps 2518 | 15 cf. Ps 247-10: **M 613**.

8. Zusätze zu Daniel.

Dn 3(24-45 = Or As 1-22) 27 cf. Hos 1410 | 27.28 cf. Gn 1825 | 28 cf. Neh 111.18 | 35a cf. Js 418b: **†Jk 223** | 35b cf. Jdc 1617 | 36 cf. Gn 155 2217b: **†R 418** | 37 cf. Gn 152a.8 | 45 cf. Dt 64 | 52ss cf. Gn 926 (Ps 247-10): **R 125b** | 54 cf. Sap 1010b | 86: H 1223 Ap 69.

Sus 5: J 1149.51 | 22a cf. Lv 2010 | 22b: 2K 1133 | 34 cf. Gn 4814-20 | 35.[42] cf. Gn 2133: **R 1626** | 42 ϑ' cf. 1S 167c Eccl 1214 | 44.62b cf. Js 112b | 46.62ϑ' cf. (1S 195) 2S 328: **M 2724** | 48: J 1149-51 | 51-61 cf. Dt 1915 | 53 Js 535: M 2726 Mc 1515 L 2325 J 1840 191.16 A 314 | 55.59: M 2451 L 1246.

Bel 5a ϑ' cf. Ex 204.5.23 | 5b.24 ϑ' cf. 2R 194.16 | 5c cf. Gn 11b (ss) 1419.22: **Ap 105**.6 | 5d cf. Ps 85-7 | 32 cf. Gn 3429 | 36.39 cf. 1R 1812: **A 839** | 41 cf. Dt 64.

9. Zusätze zum Buch Esther.

Esth (cf. Seite 344) **14**17 (C 28) cf. Gn 129: **R 14**2ss || **15**2 (D 5) cf. Js 4515.21 || **16** (E) 16ab cf. Dt 141 | 16b cf. 2R 194.16 | 21 cf. Js 4320 659.15.22: **R** 833a.

10. Das Buch Baruch.

Bar 15 cf. 2S 1216 | 11.12 cf. Jr 297 | 14 Hos 1210: [R 1211] || **2**15 cf. Dt 2810 | 23 cf. Jr 734 | 30 cf. Ex 329 | 34 cf. Js 2713b | 35 cf. Ex 67 || **3**1.4 cf. Am 313: **2K** 618 | 15.21 cf. Js 4013 | 28 cf. Js 1911–13 | 29 cf. Dt 3012–14: **J 3**13 | 32.37.38 cf. Gn 11a || **4**1 cf. Js 408 Lv 185 | 4 cf. Ps 11 | 5.21.27.30 cf. Jo 221.22 | 7 cf. Ex 204.5.23: †**1K 10**20 | 8.(10) cf. Gn 2133: **R 16**26 | 36.37 cf. Js 2713b: **M** 811 || 37 **5**5 cf. Jdc 1617 | 5.6 cf. Js 2713b: **J 11**52.

11. Der Brief Jeremias.

Ep Jr (Bar 6) 5 cf. Jr 316–19 | 5b cf. Gn 152.8 | 14.22.28.50.51.64.68 cf. Ex 204.5.23: **A 19**26 | 65 cf. Ps 10928 | 66a: M 161 Mc 811 | 66b cf. Dn 123.

12. Die Sprüche Jesus, des Sohnes Sirachs.

Sir 11 cf. Pr 23–6 | 2 cf. Gn 155 | 4.9 cf. Gn 11a | 8a Sib 5360: †**R** (329.30) 1627 [1T 117 Jd 25] | 8b cf. 1R 2219a: †**Ap 4**2.3.9.10 | 10 cf. Ex 206b | 18 cf. Nm 626 | 25 cf. Hen 463: †**K 2**3 | 27 cf. Dt 113 | 28 212b Hen 914 (Ps 123): Jk 184s | 30 cf. Eccl 1214 || **2**1ss cf. Ap Bar 526 | 4 sl Hen 503 513: 1P 219 314 | 5 cf. Lv 213: **Mc 9**49 | 5a cf. Js 4810 | 5b cf. Pr 1528 LXX | 10 cf. Pr 23–6 | 10b cf. Ps 225.6: **R 9**32.33 | 10c cf. Gn 426 | 11 cf. Ex 346: †**Jk 5**11 | 12a.13a cf. Js 353 | 12b cf. 128 | 12–14: Ap 218 | 13 cf. 710 | 15.16 cf. Ex 206b || **3**1ss cf. Ex 2012 | 3 cf. Pr 1012 | 3.30 cf. Pr 166 | 17a Jr 455 Ps 1311: R 1216 | 17b cf. Pr 1528 LXX | 18 cf. Lv 2546 Pr 334 | 18b cf. Gn 68 | 18.20 cf. 1S 27.8 | 26 cf. Dt 1016b | 30 cf. 2911 | 30.31 sl Hen 504: M 63.4 L 1414 R 128 || **4**1 cf. Dt 2414: **M 19**18.19a | 1ss cf. Dt 1429 | 1–4 cf. Pr 2126 | 10a cf. Ex 2221.22 | 10b cf. Ps 826b (Nm 2416) | 11 (cf. Js 418.9): (M 1431 L 2026 A 2133) †**H 2**16 | 20.23 cf. Am 513 | 21 Pr 1611a LXX: Mc 838 L 926 | 29 cf. Eccl 51a | 31: A 2035 || **5**1 (cf. 1118–28 Ps 6211) Hos 129 Sach 115 Hen 978–10: L 1215.19 Jk 413.14 52.3 †**Ap 3**17 | 3a cf. Ex 214 | 3b cf. Dt 3235a | 6: R 1122 | 9: M 117 L 724 | 11 cf. Eccl 51a | 13 141 1916: Jk 32 || **6**19: Jk 57 | 25.28 cf. 5123.26.27: †**M 11**28.29 | 37 cf. Pr 23–6 || **7**2 cf. Ps 377 | 3 cf. Pr 1124.25 | 9 cf. Gn 1418–20 | 10 213: Mc 1124 1Th 514 Jk 16 | 14 1R 1826.29 Js 115b Pr 1019 Eccl 51c: M 67 Jk 119 | 17 cf. Js 6624 | 34 (cf. Js 2919) Ps 3513 Job 3025: (M 1117 L 732) R 1215 | 35 cf. Js 587: **M 25**35.36 || **8**5: 2K 26.7 || **9**10: L 539 || **10**10.11 cf. Ps 905.6 | 14 cf. 1S 27.8 | 22 cf. Jdc 72: **1K 1**31 | 23 cf. Pr 1421 || **11**4: L 1619 A 1221 | 10.11: Jk 42 | 18–28 51 Sap 158 Ps 6211: L 1216–21 | 21 cf. Ps 426.7.12 || **12**7: 2K 814 610 || **13**15 cf. Lv 1918.(34) | 17: M 1016 L 103 | 17.18

2K 614-16 || 141 cf. 513 | 2 cf. Ps 6618ss | 9 cf. Ex 238 | 11 : K 110 1Th 212 3J 6 | 15 cf. Jr 1711 | 16 sl Hen 505 : M 72 L 638 | 18.19 cf. Ps 905.6 | 18b 1731 : M 1617 1K 1550 G 116 E 612 H 214 || 153 cf. Js 3316 551-3 : **J** 413.14 | 11.12 : Jk 113 | 15 cf. Lv 185 Dt 529.30 || 167ss 3Mcc 24ss Jub 205 cf. Gn 61-4 : L 1726-29 2P 25.6 Jd 5-7 | 9.10 cf. Nm 1416-36 | 11 cf. Ex 329 | 12.14 cf. Ps 6213 | 13 cf. Ps 225.6 | 18 cf. Dt 3012-14 Ps 7120 || 171.32 cf. Gn 27 1419.22 : †**1K 15**45.47 | 3 cf. Gn 126a.27ab : †**1K 11**7 | 8.9 cf. Dt 112 : **L 149a** | 17 cf. Dt 328b LXX | 17a cf. Pr 815.16 | 19.20 cf. Ps 3313.14 | 22 cf. Pr 166 | 23 cf. Nm 3530-34 Ps 6213 | 24 cf. 5123.26.27 | 26 cf. Ex 203ss Am 515 | 28 cf. Eccl 910 | 31 cf. 1418b || 181a cf. 2R 194.16 Dt 3240b | 1b cf. Gn 1419.22 11b (ss) | 2 cf. Ps 516b | 4 cf. Dt 112 : **L 149a** | 4.5 cf. Js 112b | 10 : 2P 38 | 11 : M 1826.29 L 137.8 187 1K 134 Jk 57.8 2P 39 | 13 cf. Sap 1123a.24 | 18 cf. Pr 23-6 | 21 : M 73-5 L 641.42 | 23 cf. Dt 616 : **A 59** | 24 cf. Zph 115a.18 | 30 cf. Gn 47 : **R 6**12.14 | 31 : R 1314 || 193a cf. Js 509 | 3b cf. Js 6624 | 13 cf. Lv 1917b | 16 cf. 513 | 20 cf. 322 || 2015 cf. Pr 23-6 || 212 cf. Gn 31-7.13 | 3 cf. Ps 1496 : **E 6**17 | 11 cf. Ps 2518 | 16 cf. Pr 1032 || 2216 cf. Ez 1311.12 | 16.17 cf. Ps 788c.37 | 27 237 ss 2810-26 : Jk 35-10 || 231.4 cf. Dt 326 Jdt 912a | 9ss slHen 491 Hos 415 (Ex 2210 Lv 54 Dt 613 1020 Js 1918 4523 6516b Jr 42 1216 237.8 Ps 6312a) : M 534 2316ss 2663 Mc 57 Jk 512 (R 19 2K 123 1131 G 120 H 616 Ap 106) | 16 : K 122 211 | 18 cf. Ex 2014 | 19 cf. Sap 17.8 Ps 3313.14 || 245 cf. Dt 3012-14 Ps 7120 | 7-12 cf. Ex 195a : **J 1**11 | 8a cf. Gn 1419.22 | 8b cf. Ex 258 | 8.11.12.23 : R 220 | 9 cf. Gn 11a : **K 1**18 | 9a cf. Js 414c (Nm 1517-21) | 9b cf. Js 96 | 11 cf. Jr 1115 | 17 cf. Js 51-7 : **J 15**1 ss | 19 cf. 5123.26.27 | 21 cf. Js 3316 : **J 4**13.14 | 23a cf. Gn 1418-20 | 23b cf. Dt 529.30 | 23ss cf. Dt 3126 | 29 cf. Js 112b || 2519 cf. Dt 241 | 23a cf. Gn 407 | 23b cf. Js 353 : †**H 12**12 | 24 cf. Gn 31-7.13 : †**R** 711 †2K 113 †1T 214 || 2615 : J 116 | 17 cf. 2S 2117 || 271 cf. Pr 1527 | 5 cf. Js 4810 | 6 sl Hen 4214 : M 716.20 1233 L 644 J 152 G 522 Jk 317 | 8 cf. Dt 1620 || 281-4 cf. Pr 2521.22 | 1-6 : R 1219 E 426 | 2 Pr 2113 Job 229.10 Sap 1219c : **M 6**12.14.15 1835 Mc 1125 L 114 E 432 K 313 | 8 cf. Na 13 | 10-26 cf. 2227 | 18 cf. Jr 4610b (Dn 323-25) : **L 21**24a | 26 cf. Dt 1911 || 292 Ex 2224 Lv 2535.36 Dt 158 2320.21 (2410) Ps 3721.26 : M 542 L 634.35 Jk 215.16 1J 317 | 8 : M 1826.29 1K 134 1Th 514 2P 39 | 10 : M 2518 L 1920 | 11 330 Tb 49.10 128.9 Pr 27 Ps Sal 99a Ap Bar 1412 4Esr 777 833 : M 512 620 1921 Mc 1021 L 635 1141 1221.33.34 169 1822 **R 2**5 K 31.2 1T 619 Jk 53 | 12 : 1K 162 | 18 cf. Js 5720 | 21 cf. Pr 308 | 26 cf. Ps 235a || 301-13 cf. Lv 219 | 10 cf. Ps 3516 | 12 cf. Ex 421 | 23.24 cf. Pr 1722 | 38 cf. Jr 202.3 || 317 cf. Ps 228 | 21ss cf. Pr 2824 | 27 cf. Lv 1913b Dt 2414 | 31a : M 1245 2P 220 | 31b cf. Js 115 || 322 3523 1920 Sap 618 cf. Ex 206c : 1K 719 G 53 | 4 : H 1316 | 8.9 cf. Ps 407a | 9.11.12 cf. Dt 1510 | 10 cf. Js 583-9 | 13.24 cf. Ps 6213 : †**M 16**27b †**R 2**6 | 15.16 cf. Gn 1921 : **R 2**11 | 17.18 cf. Ex 2221.22 | 18.19 cf. Js 115 | 22 cf. Js 1322 || 331 cf. Gn 152b || 345 cf. Pr 1527 | 6 375 : Jd 16 | 15 cf. Tb 415 | 25 cf. Pr 2320.29-35 |

27 cf. Jdc 913 || 351 : L 1237 177-9 2227 J 134 ss | 23 cf. 322 || 361 Ps 34(17.19.)20 1217.8 Sap 168 Ps Sal 427 2Mcc 79 4Mcc 153 : M 613 L 114 J 1711 2T 418 | 3: 1T 115 31 49 2T 211 T 19 Ap 215 226 | 7-9 Nm 1010 2811 Lv 252-17 2Ch 813 : R 145.6 G 410 K 216 | 10 cf. Gn 27 1419.22 : †1K 1545.47 | 12.13 cf. Js 2916: †R 920.21 | 17a cf. Dt 2810 | 17b cf. Ex 422 : R 829 | 22 cf. Gn 2133 : R 1626 | 23: M 1517 Mc 719 1K 613 || 375 cf. 346 | 13 (cf. Eccl 1214): 1K 45 | 15 cf. Js 598 | 16 cf. Gn 11a: K 118 | 22 cf. Pr 35.7 | 28: 1K 612 1023 || 382 cf. Ml 320b | 6 cf. Ex 1431 | 8 cf. Dt 3313.14 | 10 cf. Js 116a | 14 cf. 5123.26.27 | 17 cf. Js 224 | 18 cf. Pr 1722 | 24 cf. Js 3318 | 24-34: A 183 2034 1K 412 || 396 cf. Pr 23-6 | 6a cf Js 112b | 9: L 247 | 19.20 cf. Ps 3313.14 | 27a cf. Sib 3712.713 | 27b cf. Hg 212.13 | 30 cf. Dt 815b | 33.34 cf. Js 594 || 405 : 1K 33 | 12: 1K 1313 | 17.24 cf. Pr 166 | 25 cf. Hg 28 || 4218 cf. Sap 420 | 20 cf. 1S 167c Ps 3313.14 | 21 cf. Js 4013 | 21a cf. Dt 112: L 149a | 21b cf. Js 414c || 439 cf. Js 5715ac | 26: H 13.14 | 27: 1K 1528b | 31 cf. Ex 3318 ss | 32: J 2125 || 4416 cf. Gn 522.24 : †H 115.6 | 16b cf. Gn 28.9 | 17 cf. Gn 69a | 19 cf. Gn 174.5b | 20 cf. Gn 156 Nm 127: H 217 | 21 cf. Gn 155 || 451 cf. Pr 34 | 1 ss cf. Dt 3126 | 3b cf. Dt 413a : †H 920 | 3c cf. Gn 3231 | 4 cf. Jdc 1617 | 5 cf. Lv 185 | 14 cf. Lv 43 | 19 cf. Am 411b | 23 cf. 2Mcc 42 | 26a cf. Js 112b | 26b cf. Gn 1825 || 461 cf. Nm 2718 | 5 2Mcc 153.23 : 1T 615 | 6 cf. Sap 517 ss | 14 cf. Ex 316: †L 168b | 19 cf. 1R 210a || 4711a cf. 2S 1213 (Ps 2518) | 13b cf. Js 5213 | 13bc cf. 1S 21.10 || 481 cf. 2S 2117 : J 535 | 1.3 cf. Gn 1924 | 2 cf. 1R 1841.42 | 5 cf. 1R 1717-24 | 10b cf. Ml 323.24 : †L 117 (M 1114) | 10c cf. Gn 4113 | 11 cf. 1R 108 | 14 cf. Ez 375.9.10.14 | 14.16: M 1120.21 L 1013 1631 J 1237 | 21 cf. Ex 1212.13.23 || 497a cf. Jdc 1617 Jr 15 : †G 115.16 | 7b cf. Sach 612c.13 | 10: A 742 | 14a cf. Gn 1419.22 | 14b cf. Gn 522.24 | 16 cf. Gn 27 || 506.7 cf. Js 1412a : 2P 119 | 7 cf. Dn 123 | 19 cf. 3Mcc 57a | 20 cf. Lv 922 | 23 cf. Nm 625.26: G 616 | 25.26 cf. Esr 43.10 | 26 cf. Gn 2316-20 | 29a : 2T 317 | 29b cf. Js 426 || 511.11.12: M 1125 L 1021 | 1b cf. Js 4515b.21 | 3 cf. Ps 3516 | 10a cf. Gn 426 | 10b cf. Dt 326 | 12: G 14 | 14 cf. Gn 2815 | 23.26.27 625.28 1724 2419 3814 Js 143 2812 3217b 443 551-3 Jr 616 3125 Gn 529a Pr 103 : †M 56 1128.29 J 410 627 737 Ap 216 2217 | 27-29 cf. 1R 35-14.

13. Die Weisheit Salomos.

Sap 11 cf. 1Ch 2917b | 1.2 cf. Dt 429 : **M** 77.8 | 2 cf. Js 651 | 3-5 cf. Js 1911-13 | 4: **R** 66.13 714 | 4.5 cf. Hg 25 | 7.8 Sir 2319 Ps Sal 213.14 : J 320 | 11 cf. 1S 23 | 13 cf. 2S 1414 | 13.14: R 819-22 | 14a cf. Gn 11b (ss) 1419.22 | 14b Js 514 Hos 1314 Ps Sal 158: **R** 514.17 **1K** 1520-22.26 1554.55 Ap 68 2014 | 15 cf. Lv 185 || 22-4 cf. Ps 1024 | 4: L 126b Ap 1413c | 5 cf. Dt 3234 Dn 618 | 5-7 cf. Js 2213 | 10 cf. Sach 710a | 10.12-20: Jk 26 56 | 11 cf. Js 511 : **R** 930.31 | 12 cf. Dt 1911 | 13.16-20 cf. Ex 422.23 : **M** 2743b | 13.17.18 cf. Ps 228 | 13a: 1K 81.10 | 16a cf. Dn 1212 | 16b cf. Gn 3013 | 16c cf. Dt 326 | 17: H 137 | 19 cf. Js

506 | 21 1115a (cf. Js 1911.13) : R 118.21 | 22 Hen 96 163 Dn 230a (cf. 228.29.45) : R 1125 1625 1K 27 41 E 19 33.4.9 619 K 126.27 22 43 Ap (11) 120 107 1P 112 | 23 cf. Gn 126a.27ab 1419.22 : †1K 117 | 24 cf. Gn 217b 34 : J 844 || 31 cf. Js 4313b | 1–3 cf. Dn 122 | 1.3 cf. 1R 194 | 4 : R 52.3 | 5 : R 510 818 2K 417 1P 16 510 | 5a cf. Dt 85 | 6 cf. Js 4810 | 6b : Ph 217 2T 46 | 7a cf. Jr 615b : †L 1944b | 7b cf. Dn 123 | 8 cf. Dn 722 | 9 cf. Sib 3712.713 | 9ab : J 831.32 | 9b Ps 7323 : J 154–7.9 A 1123 1J 26.24.28 36.24 413.15.16 | 9c cf. Nm 625.26 | 9d cf. Js 659.15.22 : R 833a | 9.10 cf. Dn 122 | 17 96c : A 1927 | 18.(4) 1Ch 2915c Pr 1028 117 : R 154 †E 212 †1Th 413 || 42 516 1012a Sach 614 LXX 4Mcc 1715 Ap Bar 158 : 1K 924.25 2T 48 Jk 112 1P 14 54 Ap 210 311 | 3–5 (Ps 13 9213–15 Js 6021b 613) : 2P 217 Jd 12 | 5 cf. Jr 1116ac | 7 cf. Gn 22.3 Job 317 | 10 910 : R 121.2 1418 2K 59 E 510 Ph 418 K 320 T 29 H 1228 1321 | 10–14 cf. Gn 522.24 : †H 115.6 | 11 : Jk 126 | 12 cf. Jr 298 | 13 cf. Lv 1144.45 : †H 210 59 728 99 101.14 1140 1223 | 15a cf. Nm 625.26 | 15b cf. Js 659.15.22 : M 2214 R 833a | 16 cf. Dn 722 | 20 1711 Eccl 1020a Sir 4218ss Job 276 : [J 89] A 231 2416 R 215 91 135 1K (44) 87.10.12 1025–29 2K 112 42 511 1T 15.19 39 42 2T 13 T 115 H 99.14 102.22 1318 1P 219 316.21 || 51 cf. Ex 2322b | 2–14 Hen 1035ss 4Esr 783ss : L 1623ss | 4 cf. Hos 97b | 5a cf. Dt 141 : 2K 618 | 5b cf. Dt 109 322.3 : E 118 | 6a (cf. Ps 11930) : R 224 Jk 519 | 6b cf. Job 1021.22 | 9ss cf. Ps 1024 | 15 cf. Ps 375 | 15a cf. Dn 122 | 15b cf. Ps 6213 | 15c cf. Nm 2416 | 16 (cf. 42) Ps 3722a 11515a : M 2534 | 17ss Sir 466 : 2K 67 E 611.13 | 18 cf. Js 5917 : E 614b.17 | 19 : E 616 | 22 cf. Ex 923–26 || 61 : M 1510 Mc 714 | 3 cf. Nm 2416 | 3.4 cf. Pr 815.16 | 4 cf. 1010 | 5 : Jk 213 | 5b : 1P 213b | 7a cf. Gn 152a.8 1921 | 7b cf. Ps 375 : †1P 57 | 9 : H 66 | 18 cf. Ex 206c Sir 322 : R 138.10 1J 53 | 18.19 cf. Lv 185 | 19 : J 1510 H 1214 | 19.20 cf. 1R 194 | 20 cf. Dn 122 | 21 cf. Dn 718.22.27 : R 517 | 22 cf. Ps 781.2 | 23 : Jk 314.15 || 71 (cf. Gn 319b) sl Hen 392 : A 1026 1415 Jk 517 Ap 1910 229 | 1a cf. Gn 27 | 1b cf. Gn 129 | 4 : L 27 | 5 cf. Js 1713b | 7 cf. Pr 23–6 | 7b cf. Js 112b | 8–10 : 1K 131 Ph 37.8 | 11 cf. 1R 35–14 | 13 : M 108 1K 153 1P 410 | 16 cf. Js 4313b | 18 cf. Ml 36 | 22a cf. Gn 13ss | 22b cf. Ps 5113 : 1Th 48 | 22–25 : Jk 317 | 23 917a Js 4515a 558.9 Dn 222a (cf. Ps 3313.14) : 1K 210 | 23.24 cf. Ps 1496 | 25.26 cf. Gn 126a.27ab : 2K 44 K 115 H 13 | 26 cf. Ps 1042 | 27a (Jo 31.2) : 1K 124.11 | 27b cf. Js 344 : †2K 517 *Ap 214 | 27c Jub 3021.22 (cf. Js 418b) : L 124 J 1514.15 | 30 : R 1221 || 83a cf. Gn 11a | 3b cf. Jdt 912a | 3c.4 : J 335 520 159 1723–26 | 5 cf. Gn 13ss 22.3 | 8b cf. Ex 73 | 8c cf. Dn 221 | 13.17 cf. Lv 185 | 21 cf. Pr 23–6 Dt 3313 14 || 91a cf. Js 401 | 1b.9 cf. Gn 13ss | 2 cf. Gn 126b.28 | 3 : L 175 E 424 | 4 cf. Pr 23–6 | 4a : Ap 321 | 4b.7 cf. Dt 141 : †2K 618 | 4.9 cf. Gn 11a : J 11–3 | 6a cf. Lv 1144.45 | 6bc : 1K 319 131–3 | 6c cf. 317 | 8a cf. Ps 26 | 8b cf. Ex 251.9.40 | 10 cf. 410 | 10.11 cf. Js 601b.2 | 11 cf. Ps 255 | 13.14.16.17 cf. Js 4013 | 15 (cf. Js 3812) : R 823 1K 1540.42.53.54 2K 51.4 | 16 4Esr 49–11 : J 312 | 17a cf. 723 | 17b cf. Js 112 Ps 5113 : 1Th 48 || 102 cf. Gn 126b.28 | 4 cf. Gn 69a.11–13 | 5 cf. Gn 229 (1–10) | 6 cf. Gn 1915.16.24.25 |

6.7 cf. Gn 196ss.29 | 7 cf. Gn 1926 | 10 cf. Gn 2812 | 10b 64 Ps 457 14511-13 Dn 244b 354 LXX 718.22 Tb 131b Ps Sal 174: M 1228 etc Mc 114.15 91 etc L 443 927 etc J 33 etc A 13 etc R 1417 1K 420 etc G 521 E 55 K 113 411 (1Th 212) 2Th 15 (2T 41.18 H 18 etc Jk 25) 2P 111 (Ap 1210) | 10c cf. Dt 332.3 | 12a cf. 42 | 12b cf. 1R 35-14 | 16a cf. Ex 1431b | 16b cf. Ex 73 | 17: 1K 101-4 | 18.19 cf. Ex 7—11 | 21 cf. Ps 83 || 111: L 170 A 321 E 35 2P 32 | 4 cf. Ex 174 | 4a cf. Gn 426 | 10 cf. Dt 85 326 | 13 cf. Dt 47 | 14 cf. Ex 23.5.10 | 15a cf. 221 (Js 1911-13) | 15b cf. Gn 126c | 15.16 1227a 1412.23-27 sl Hen 104.5: M 1519 Mc 721 L 1811 R 128-31 1313 1K 510.11 69.10 2K 1220.21 G 519-21 E 431 53-5 K 35.8 1T 19.10 2T 32-4 | 16 1223 161 Ps Sal 27.17.38.39 1710 Hen 955 1007 (cf. Ps 6213): M 1032.33 L 926 128.9 Ap 165.6 185 | 17 cf. Gn 1419.22 | 17.25 cf. Gn 11b (ss) | 18 cf. Js 814.15 | 21 cf. 2Ch 206: **R 919** | 23a.24 151c Sir 1813 Ps 1459: (J 316) **R 11**32 | 23b cf. Gn 1814 | 23c 122.10.19: A 1730 R 24 325 1T 24 2P 39 | 24: J 316 | 26 cf. Ez 184 || 121 cf. Gn 27bc | 1a: R 123 1K (925) 1552 1T 117 1P 14.23 34 | 2.10.19 cf. 1123c | 5 1423 sl Hen 342: E 512 | 7.19b.21 cf. Dt 141 | 10ac: H 1217 2P 39 | 10b: Jk 121 (**R 2**15) | 10.11 cf. Gn 53 | 12a cf. Js 2916: †**R 9**20.21 | 12b cf. 2Ch 206: **R 9**19 | 12c: **R 8**33a | 12d (8-10.20-22) cf. Jr 5025: †**R 9**22 | 13 cf. Ps 375: †**1P 5**7 | 18 cf. Gn 1814 | 19a cf. Pr 2113 2521.22 | 19b cf. Dt 141 | 19c cf. Sir 282 | 23 cf. 1116 | 24 cf. Gn 126c | 27a cf. 1115.16 | 27b (cf. Js 5413) 151b cf. 2Ch 153: (M 2216 Mc 1214) **J 3**33 728 826 173 **R 3**4a (**G 4**8a.9) | 27c cf. Zph 115a.18 || 131: 1K 1534 E 22.3 | 1.3-5.7.9 cf. Ps 191-5 | 1.8 cf. Jr 1025 | 3a cf. Gn 152a.8 | 3b cf. Gn 1419.22 | (3.) 4: H 33.4 | 6 cf. Dt 47 | 6.9 cf. Dt 429 Pr 128: **M 7**7.8 | 7: H 111.3 | 8: R 120 | 9: R 120 | 9b 146 184d 4Esr 655.59: H 1265 113 | 10-19 cf. Ex 204.5.23 || 143a cf. Dt 326 | 3b cf. Job 98 | 5 cf. Pr 2716 | 6 cf. Gn 611-13 139b | 7 cf. Gn 69a | 7.8: G 311.13.14 | 12.22.27 cf. Ps 8113 | 12.23-27 cf. 1115.16 | 17: 1K 53 2K 132 | 22 (cf. Jr 1025): R 132 | 23 cf. 125 || 151a cf. Ps 349 | 1b cf. 1227b: **J 3**33 **R 3**4a | 1c cf. 1123a.24 | 2a: 1J 21 319.20 | 2b: **R 6**11 G 524 1J 39 518 | 3 (cf. Lv 185): **J 17**3 | 7 cf. Js 2916: **R 9**20.21 | 8 cf. Sir 1118-28 | 8.11 cf. Gn 27: **1K 15**45.47 | 12: A 1925 | 14 cf. Sach 710a | 15-19 cf. Ex 204.5.23 || 161 cf. 1116 | 5 cf. Nm 216 | 6 cf. Nm 218.9: **J 3**14a.15 | 7 cf. Js 4515.21 | 8 cf. Ps 3417.19.20 Sir 361 | 10.26 cf. Dt 141 | 13.14 cf. Js 812.13 | 13a cf. Dt 3239c | 13b cf. Js 3810 | 20 cf. Ex 164.13-15: †**J 6**31 | 21: H 13 | 24 cf. Sib 3712.713 | 26 cf. Dt 83b || 171 cf. Job 116.7 | 2.18.21 cf. Hen 104.5 | 11 cf. 420 | 15 cf. Jr 626b (Ez 113): L 2134 1Th 53 | 16: G 323 | 18.(2). 184a Job 4123 LXX: 2P 24 Jd 6 || 181 cf. Dt 412 | 4a cf. 1718.(2) Js 426 | 4b cf. Dt 141 | 4c cf. Js 408 | 4d cf. 139b | 5 cf. Ex 23.5.10 | 9 (Ps 113—118): M 2630 Mc 1426 | 13 cf. Ex 422.23 | 14ss cf. Lv 2621.22 | 15a cf. Gn 13ss | 15b cf. 1R 2219a | 15.16 (cf. 1S 2538): Ap 1911-15 | 16a cf. Js 114 Ps 1496 | 16c: J 313 | 21.22 cf. Pr 2122 | 24: Ap 1912 | 25 cf. Ex 1212.13.23: **1K 10**10 || 194-8 cf. Ex 7—11 | 6: G 49 | 10 cf. Gn 234 | 21 cf. Ex 164.13-15.

14. Das Buch der Jubiläen.

Jub 115a cf. Dt 65 | 15b cf. Dt 429 | 15ss cf. Js 2713b | 17 cf. Ex 258 | 24. 25 cf. Dt 141 | 27 Ass Mos 124a : 2P 34 | 29 cf. Js 344 || **2**2 (cf. Dt 328b LXX) Hen 6012-22 : K 28. 20 2P 310-12 | 14a cf. Gn 127b | 14b cf. Ps 85-7 | 17-33 cf. Ex 208-10 | 19 cf. Ex 67 258 | 20a cf. Js 659. 15. 22 | 20b cf. Ex 422 | 25 cf. Gn 11b (ss) || **3**3ss cf. Gn 127b | 6 cf. Gn 223 | 7 cf. Gn 223. 24 | 16a cf. Gn 215 | 16b cf. Ps Sal 1612 || **4**3 cf. Gn 410 | 26 812. 21 3316 Hen 94c 156 1045 : E 321 || **5**10 cf. Gn 61-4 | 12 cf. Js 335 344 || **7**20ss cf. Gn 69a | 39 cf. 1Ch 11-3 || **8**12. 21 cf. 426 || **10**5. 7. 9 cf. Gn 61-4 | 12. 13 : Ap 222. 3 || **12**4a cf. Gn 11b (ss) | 4b cf. Gn 13ss | 4c cf. Gn 27bc | 15 cf. Gn 1131 | 15ss cf. Gn 1131—124 | 22 cf. Gn 121. 4 | 23 cf. Gn 123 | 24 cf. Ex 32. 6. 15. 16 || **13**1 cf. Gn 1132 | 3 cf. Gn 127b | 8 cf. Gn 2133 || **14**13. 14 cf. Gn 1513. 14 || **18**4 cf. Gn 225 | 5 cf. Gn 226 | 8 cf. Gn 229 | 11 cf. Gn 2212. 16 | 15 cf. Gn 123 2216. 17 || **19**9 cf. Js 418b || **20**5 cf. Sir 167ss || **23**19 cf. Mi 76 || **24**3-5 cf. Gn 2519-34 || **25**15 cf. Gn 2133 | 22 cf. Ps 10928 || **26**21ss cf. Gn 2727-29. 39. 40 | 22 cf. Gn 2727 | 24 cf. Ps 10928 | 25ss cf. Gn 2730-40 | 30 cf. Gn 2735 || **30**21. 22 cf. Sap 727c Js 418b || **31**14. 15 : 1K 41 T 17 | 16 cf. Dt 3238 || **32**20 2R 211ss : A 110 || **33**16 cf. 426 || **35**17 cf. 2R 616 || **39**2 cf. Gn 3711. 28 | 4. 12 cf. Gn 392. 3. 21. 23 || 12 **40**5-8 cf. Gn 3921 | 9 cf. Gn 392. 3. 21. 23 || **42**1-3 cf. Gn 4154-57 | 4ss cf. Gn 421. 2. 4 || 15ss **43**14. 15 cf. Gn 432-15 || 16ss **44** cf. Gn 459-13. 24 || **45**1 cf. Gn 466 | 13 cf. Gn 4933 | 15 cf. Gn 2316-20 || **46**1 cf. Ex 17. 12 | 7 cf. Ex 18 | 8 cf. Gn 466 | 9 cf. Gn 2316-20 || **47**1 cf. Ex 22 | 2 cf. Ex 19. 10. 15. 16. 22 | 4-8 cf. Ex 23. 5. 10 | 10 cf. Ex 211. 12 | 11. 12 cf. Ex 213. 14 || **48**1 cf. Ex 77 | 2 cf. Ex 33. 4. 6. 15 | 5ss cf. Ex 7—11 | 12 cf. Ex 73 | 15. 18 cf. Job 16b-8 || **50**4 cf. Ex 1635.

15. Die Psalmen Salomos.

Ps Sal 12 cf. Jr 419 | 5 cf. Js 1411. 13. 15 || **2**2. 20 cf. Js 6318 | 7. 17. 38. 39 cf. Ps 6213 Sap 1116 : †**R** 26 | 13. 14 cf. Sap 17. 8 | 19 cf. Gn 1921 | 19. 36 cf. Dt 324b | 28b cf. Js 1322 | 28c. 31 cf. Ps 792. 3b | 34 cf. Dn 218. 19. 37. 44 | 36 cf. Js 3412b | 40a cf. Ps 349 || **3** cf. Tb 128 | 2 cf. Js 4210 | 4 cf. Dt 85 | 13-16 cf. Js 26(14.) 19 Dn 122 : **M 25**46 || **4**2. 3 : M 72ss L 641. 42 J 87 R 21. 2. 21-23 | 26 cf. Ps 11 | 27 cf. Sir 361 | 29 cf. Ex 206b : E 624 || **5**2. 13. 14 cf. Pr 286 | 4 cf. Js 4924. 25 | 5 : 1K 47 | 15. 16 : L 115-8 | 18 cf. Ps 11 | 19 cf. Pr 234 || **6**1 cf. Ps 11 | 1. 2 cf. Gn 426 | 8 : M 711 L 1113 Jk 117 | 9 cf. Ex 206b || **7**1 cf. Ps 35(7.) 19 | 2 cf. Js 6318 | 8 cf. Ps 9414 : †**R 11**1. 2 || **8**1 cf. Js 2713a Jr 419 | 2 : Ap 196 | 4 cf. Neh 111. 18 | 5 cf. Js 353 | 15a cf. 1R 2223 | 15b cf. Js 5117. 20-22 | 27 cf. Ps 516b | 28 cf. Js 4011 | 34 cf. Dt 2825 | 39 cf. Js 4515. 21 || **9**2 cf. Dt 2825 | 3 cf. Ps 516b | 4 cf. Dt 324b | 9 cf. Dn 122 | 9a cf. Lv 185 Sir 2911 | 11 cf. Gn 426 : **R 10**13 | 12. 15 cf. Js 3324 | 16 cf. Ex 195a || **10**1 cf. Ps 11 | 2 cf. Dt 85 | 4 cf. Ex 206b | 7 cf. Pr 286 || **11**3. 4 cf. Js 2713b : **J 11**52 || **12**8 : H 1217 || **13**3

cf. Job 3318.28.30 || 9.10 141-6 cf. Dn 122 : **M** 2546 | 1a cf. Dt 79a | 1b cf. Ex 206b | 1c cf. Lv 185 Dt 529.30 : **R** 710 | 2b cf. Gn 28.9 : L 2343 | 5 cf. 1S 167c | 6 cf. Hen 104.5 || 151 cf. Gn 426 | 2 cf. Pr 286 | 5 cf. Js 5719a | 8 cf. Lv 2621.22 Sap 114b : **R** 514.17 | 8.10 cf. Ez 94.6 | 11.13-15 cf. Dn 122 Hen 104.5 || 162 cf. Js 3810 | 4a : **A** [94 (5)] 2614 | 4b cf. Js 4515.21 | 10 cf. Na 13 | 12 Jub 316b : Ph 411.12 1T 66 II 135 | 13.14 cf. Pr 286 || 17(5.23) cf. Js 111.10 : **J** 742 | 3 cf. Js 4515.21 | 4 cf. Sap 1010b | 4.5b cf. Js 96 | 5a cf. Js 421a | 10 cf. Sap 1116 | 12 cf. Dt 79a | 19 cf. 1S 2314.15.19 | 21.22 cf. Ps 141-3 | 23 cf. Gn 4113 | 23a.36.47 cf. Js 446a : **M** 2742 | 23b (cf. Ez 72-10 Sach 147) : M 2436 1T 615 | 23c cf. Ex 422.23 Js 418.9 : **L** 151a | 25 cf. Js 6318 : **L** 2121c | 26 cf Ps 28.9 : †**Ap** 226.27 | 28.36 cf. Dt 332.3 | 29.31.33.36 cf. Js 521bc | 30 cf. Dt 141 : †**2K** 618 | 31 cf. Gn 1825 | 33 cf. Js 116.18 : **E** 526 | 34 cf. Js 2713b | 34.35 cf. Ps 7210.11.15 : **M** 211 | 35 cf. Js 5413 | 36 186.8 Hen 4810 524 Ap Bar 293 301a 4Esr 729 1232 (cf. Thr 420) : M 11.16 etc **1K** 86 | 39.41b cf. Js 114 : **E** 617 | 41a cf. Js 539b | 42 : A 1038 | 45 cf. Js 4011 | 46 cf. Lv 2546 | 47 cf. Am 32a : **R** 111.2 | 50 cf. 1R 108 || 183 cf. Pr 286 | 4 cf. Dt 85 (Jdc 1134) | 6.8 cf. 1736 | 8 cf. Thr 420 : **1K** 86 | 7 cf. 1R 108 Ps 11 | 11 cf. Js 5715ac | 13 cf. Gn 1419.22.

16. Das sog. vierte Buch der Maccabäer.

4Mcc 411 cf. Ez 84.24 || **6**29 cf. Ex 2517 Js 534.6.11.12 || 719 1625 Ps 2230 LXX (cf. Sach 15) : †L 2038 †**R** 610.11 148 2K 515 G 219 (525 1P 42.6) | 21.22 cf. Gn 47 || **9**8 cf. Dn 1212 | 30 : 2P 16 || **14**14-19 cf. Ex 194 || **15**3 cf. Sir 361 1R 35-14 | 3b cf. Dn 122 || **16**25 cf. 719 : †**R** 610.11 || **17**4 : 1Th 13 | 15 cf. Sap 42 | 21.22 cf. Ex 2517 Js 534.6.11.12 || **18**7 : 2K 112 T 25 (Jk 317) | 8 cf. Gn 31-7.13 : †**R** 711 †2K 113.

17. Die Sibyllinen.

Sib Pr 85 cf. Hen 409 | 85.86 cf. Gn 28.9 | 87 cf. Ex 164.13-15 || **3**63 cf. Dt 1314a | 80ss cf. Mi 14 | 82 cf. Ps 10226-28 | 185.595ss cf. Lv 1822 | 319.512 cf. Ez 382—3916 | 371 cf. Ps 11 | 396 cf. Js 111.10 | 655.656 cf. Dt 1818 | 698 cf. Gn 2133 | 702 cf. Dt 141 | 712.713 Sir 3927a Sap 39 1624 : R 828 | 760 cf. Dt 64 || **4**190 cf. Ps 11 || **5**166 cf. Lv 1822 | 346-349 cf. Ex 1021-23 Js 1310 | 358.360 cf. Gn 2133 | 360 cf. Sir 18a.

18. Das Buch Henoch.

Hen 11.8a cf. Js 659.15.22 : **R** 833a | 3 cf. Js 63 | 6 Ps 975 : 2P 37.10 | 7 cf. Jr 2529ab | 8b : L 214 | 8c cf. Js 426 | 9 (cf. 1R 2219b) 54 272 1013 : ***Jd** 14.15 || **5**4 cf. 19 Dn 1136 ϑ′ : **Jd** 14.15 | 5 cf. Nm 625.26 | 7a.8a cf. Js 659.15.22 : **R** 833a | 7b.8b cf. Ps 3610b | 7c.8c cf. Ps 2513 : **M** 55 | 8 cf. Pr 23-6 | 8.9 : J 514 811 R 614 1J 36.9 || **6**3 cf. Job 418 || **9**1 cf. Dn 816 | 1-3.10.11 cf. Tb 1212.15 | 4a cf. Dt 1017a : †**1T** 615 | 4b cf. Ps 14513 : †**Ap** 153.4 | 4c cf. Jub 426 | 5 cf.

Ps 3313.14 | 6 cf. Sap 222 | 8 cf. Job 418 || 102 cf. Gn 611–13 | 4 cf. Tb 83: M 2213 | 4.5 881.3 Sap 172.18.21 Ps Sal 146 1511 cf. Tb 83: M 812 †2213 2530 L 1328 (J 835) 2P 217 Jd 13 | 4.5.11–14 cf. Gn 61–4 | 6 2211: Jd 6 | 8 cf. Job 418 | 16.18.20–22 cf. Js 335 | 19 cf. Ez 477.12 | 21 cf. Ps 7210.11.15 || 123 cf. 1S 126 Dn 72.15.28 | 5 cf. Job 418 || 131ss 152: 1K 63 | 2 cf. Job 418 || 148 cf. 1R 1812 | 12–21 cf. Ps 1042 | 13.14.24.25 cf. Jos 514b | 18.20 cf. 1R 2219a: †Ap 42.3.9.10 | 19 cf. Ex 1916a | 20a: 2P 117 | 20b cf. Dn 79b | 21 cf. Ex 3318ss | 22 cf. 1R 2219b: Ap 511 || 151 cf. Gn 522.24 | 2 cf. 131ss Tb 1212.15 | 6 cf. Jub 426 | 7: M 2230 Mc 1225 L 2035.36 || 161: M 829 (2P 24) | 3 cf. Sap 222 || 182–5 cf. Sach 210 | 11 cf. Ex 1322 | 15 cf. Ez 1411a | 16 cf. Js 2421.22 || 191 cf. Ex 204.5.23 || 216 cf. Js 2421.22 | 7 cf. Ex 1322 || 226.7 cf. Gn 410 | 9.10: L 1626 | 11 cf. 106 | 14 cf. Ps 293 || 251–5 cf. Gn 29 | 3.7 cf. Ps 293 | 5 cf. Ps 14513: Ap 153.4 | 6 cf. Js 3510b | 7: M 98 || 261 cf. Ez 477.12 || 271–3 cf. Jr 731–33 | 2 cf. 19 Dt 2922 Dn 1136 ϑ': Jd 14.15 | 3 cf. Ps 14513: Ap 153.4 || 3021.22 cf. Js 418ab || 373.5 cf. Ps 293 | 4 sl Hen 473: 1K 29.10 | 5 cf. Js 2417b || 381: (G 426) H 12(22.)23 Ap 212 | 2a cf. Js 539b | 2bd cf. Nm 1622 | 2c.4 cf. Js 426 | 2d cf. Pr 1131 | 2e 412b 4810b: Jd 4 | 2f Ap Bar 106 Job 33ss Jr 1510 2014–18 Eccl 41.2 sl Hen 412 (cf. Jr 83): M 2624 Mc 1421 Ap 1413 | 4 cf. Eccl 81 || 391: 1T 521 | 3 cf. 1R 1812 | 4.7 412a sl Hen 612: J 142 | 7 cf. Dn 123 | 12 cf. Js 62.3 || 401 cf. 1R 2219b | 3 cf. Ps 293 | 5 cf. Js 421a | 6 cf. Tb 1212.15 | 7 cf. Job 16b–8 | 9 Sib Pr 85: M 1929 Mc 1017 L 1025 1818 (1K 1550) || 412a cf. 394.7 | 2b cf. 382e || 421.2 cf. Gn 11a | 1–3 cf. Js 335 || 453 cf. Dn 710.13.14.26 | 3.4 cf. Js 421a | 4 cf. Ex 258 | 4.5 cf. Js 344 || 461–4 cf. Dn 713 | 3 Js 453 Pr 23.4 Sir 125: †K 23.9 | 5 cf. 1S 27.8 | 7 997–9 sl Hen 106 341.2: R 119–24 || 471.2 cf. Dt 3235a | 2 cf. Tb 1212.15 | 3 cf. Js 43 || 481 cf. Gn 210 | 2 cf. Dn 713 (Nm 1622) | 3 cf. Js 4523 | 4 cf. Js 426 | 6a cf. Gn 11a Js 414c | 6b cf. Js 96 | 7a: G 14 Jk 36 2P 25 | 7b cf. Dt 3239d | 9 cf. Gn 1924 | 9.10 cf. Jr 731–33 | 10a cf. Ps Sal 1736 | 10b cf. 382e || 492 cf. Gn 11a Js 96 || 501 cf. Js 426 | 3 cf. Dt 3239d | 4 cf. Gn 1825 || 511 cf. Dn 122 | 2 cf. Ap Bar 237 | 5 cf. Ps 2513 || 521 cf. 1R 1812 | 4 cf. Ps Sal 1736 Ps 2229 | 7 cf. Ps 498.9 Js 523 || 533 cf. Pr 2314 || 543–5 cf. Gn 61–4 | 4.5 sl Hen 104: M 2541 Ap 1410 218 | 5.6 cf. Js 2421.22 | 6 cf. Dt 132–4 || 6.9 551 cf. Js 2417b | 4 cf. Dn 710.13.14.26 || 561 cf. Pr 2314 | 5 cf. 1R 2223 | 6.7 cf. Ez 388.9.16.22 | 7 cf. Mi 76 || 571–3 cf. Js 2713b || 583–6 cf. Js 25 Ps 3610b | 4 (cf. Nm 626): R 51 || 601 cf. 1R 2219b | 3.4 cf. Jos 514b | 5a: 1P 320 | 5b cf. Js 2417b | 8 cf. 1Ch 11–3 | 12–22 cf. Dt 328b LXX Jub 22 || 615 cf. Dn 122 | 10 cf. Dt 328b LXX | 12 cf. Js 62.3 || 622 cf. Js 114 | 3.5: Ap 615.16 | 4 cf. Js 138 | 5a cf. Job 141 | 5b cf. 1R 2219a | 6 cf. Ps 85–7 | 7 cf. Gn 11a | 10 cf. Job 418 | 11a cf. Dt 141 | 11b cf. Js 659.15.22 | 12 cf. Jr 731–33 | 14a cf. Ex 258 | 14b Ap Bar 294 4Esr 649–52: M 811 222–14 (2629) Mc 1425 L 1328.29 1415–24 2229 (J 1423) Ap 320 || 632 cf. Ps 293 | 8 cf. Gn 1921 || 654 cf. Jos 514b || 6.12 661 cf. Js

2417b | 2 cf. Dt 328b LXX || 671 cf. Gn 69a | 7 cf. Js 2417b Dt 132-4 | 8 cf. Pr 2314 || 682 cf. 1R 1812 || 694-7 cf. Gn 31-7 | 6 cf. Gn 31.1-7.13 | 22 cf. Dt 328b LXX | 24: J 434 1K 1031 E 520 K 317 | 27a cf. 1R 2219a | 27b cf. Dn 710.13.14.26 | 29 cf. Sach 1411 || 715 cf. 1R 1812 | 7 cf. Js 62.3 | 8.13 cf. 1R 2219b | 14 cf. Gn 522.24 | 15 cf. Js 344 Ap Bar 1413 | 17 cf. Hos 1410 || 721 cf. Js 344 || 751 cf. Dt 328b LXX || 771 cf. Gn 926 || 806 cf. Ez 1411a || 811.2 931-3 1071 1087 sl Hen 333 Ps 13916 4Esr 620 (cf. Js 43 Dn 710c): Ap 51 2011.12 || 827.8 cf. Dt 419ab | 10-14 cf. Dt 328b LXX | 10-20 cf. Dt 419a || 833ss: 2P 36 || 842a cf. Dn 218.19.37.44 | 2b cf. 1017a | 2c cf. Js 661.2 | 3 cf. Gn 11b (ss) | 4 cf. Job 418 || 861 cf. Dt 419a || 881-3 cf. 101.5.11-11 || 8912ss cf. Js 4011 | 51 cf. 1R 192.3 | 54.56 cf. Jr 127a | 55-65 cf. Js 5611.12 | 61-77 cf. Dn 710c || 907 cf. Ex 204.5.23 | 17.20 cf. Dn 710c | 20ss cf. Ez 3417.20.22 | 21 cf. Js 112bc | 25.26 cf. Gn 1924 | 26.27 cf. Jr 731-33 | 29 cf. sl Hen 552 | 30 cf. Js 22.3 | 31 cf. Dn 79b | 33 cf. Js 2713b | 35 cf. 5413 | 37: Ap 56 | 37.38 cf. Gn 13ss | 38: R 65 2K 318 G 419 Ph 25 1J 32.3 || 911 cf. 1R 97 | 4 cf. Sir 128 | 16 cf. Js 344 | 17a cf. Js 335 | 17b cf. Sach 1411 | 18.19: M 2132 || 924 cf. Js 25 Ps 3610b | 5 cf. Sach 1411 || 931-3 cf. 811.2 | 3 cf. 1Ch 11-3 | 11 cf. Jos 514b | 11a cf. Js 63 || 941: 1T 115 49 | 5 cf. Js 597.8 | 8-11 cf. Js 58-25 || 955 cf. Sap 1116 || 965-8 cf. Js 58ss || 975 cf. Tb 1212.15 | 8-10 cf. Pr 271 Sir 51 || 987.8 cf. Dn 710c | 10 cf. Ps 498.9 || 993 cf. Tb 1212.15 | 4: M 246 | 7 cf. Ex 204.5.23 | 7-9 cf. 467 | 11-15 cf. Js 58ss || 1002 cf. Mi 76 | 3 cf. Js 343 | 4: M 1339.41.49 | 5 cf. Ps 9111.12 | 6 cf. 2R 1114 | 7 cf. Sap 1116 | 7-9 cf. Js 58ss || 1013 cf. 19 Dn 1136 θ' || 1022: M 2429 | 9 cf. Js 2213 || 1035ss cf. Sap 52-14 || 1041 cf. Js 43 | 4a: H 1035 | 4b: L 157.10 | 4.6 cf. Ap Bar 5110a | 5 cf. Jub 426 | 6a: M 68 R 122 2K 614 E 511 | 6b cf. Js 524.11 | 7 cf. Dn 710c || 1052 cf. Ps 11930 | 2a cf. Ex 258 | 2b: J 1837 1J (18 221) 319 2J 4 3J 3.4 || 1062 cf. Dn 79b | 13 cf. Js 344 | 13.14 cf. Job 418 | 17: R 13 || 1071 cf. 811.2 | 1b cf. Sach 1411 || 1087 cf. 811.2 | 11 (Js 426 496b.9): L 168 J 1236 E 58 1Th 55 | 12 cf. Pr 1917 Dn 722 | 12a cf. Ps 3610b | 15 cf. Dn 123.

19. Der slavische Henoch.

sl Hen 15 cf. Dn 79b | 8 cf. Jo 221.22 || 33 cf. Ex 2410 | 8 cf. 1R 1812 || 4—6 cf. Dt 328b LXX || 71 cf. Gn 61-4 | 4 cf. Dt 331 | 5 cf. Jr 716 || 81 cf. Dt 1014b | 2 cf. Gn 29 Ez 477.12 || 9 427-9 631: Jk 127 215.16 | 1a: M 2534 H 915 | 1b cf. Gn 71 | 1c cf. Js 587 || 102 cf. Gn 1924 | 3 cf. 1R 2219a | 4 cf. Hen 544.5 | 4.5 cf. Sap 1115.16 | 6 cf. Hen 467 || 114 cf. Dt 328b LXX || 191 cf. Dn 79b | 2-4 cf. Dt 328b LXX | 6 cf. Js 112bc || 201 cf. Dt 328b LXX | 3 cf. Dt 1014b 1R 2219a || 211 cf. Js 62.3 || 221.2 cf. 1R 2219a || 242 cf. Gn 11b (ss) || 295: E 22 612 | 5a: Ap 129.13 203 || 3017 316 cf. Gn 31-7.13 || 331.2 cf. Ps 904 | 2 cf. Dn 712 | 3 cf. Hen 811.2 | 4: Jk 117 || 341.2 cf. Hen 467 | 2 cf. Sap 125 | 3 cf. Gn 611-13 || 351 cf. Gn 69a || 371 cf. Dn 79b || 392 cf. Sap

71 | 8: R 149 || 412 cf. Hen 382e || 427-14 cf. Ps 11 | 12 cf. Sach 816a | 7-9 cf. 9 Ex 2221.22 | 14 cf. Sir 276 || 442: M 522 | 4 cf. Pr 2126 | 5 cf. Pr 2113 || 454 cf. Ps 243.4 || 463: 1K 45 || 473 cf. Hen 374 || 485 cf. Gn 11b(ss) | 9 cf. Ap Bar 413 || 491 cf. Sir 239ss (Js 661.2): M 537 2K 117 Jk 512 || 502 cf. Dn 1212 || 3 513 cf. Sir 24 | 4 cf. Dt 3235a Pr 2521.22 Sir 330.31 | 5 cf. Sir 1416 || 52 cf. Ps 11 | 11 cf. Js 3217 | 11.13 cf. Pr 1220 || 552 Hen 9029 4Esr 1336 Ap Bar 41-6: G 426 H 1110 1222 1314 Ap 312 212.10—225 || 601-3: M 1231.32 L 1210 1J 516 || 611 cf. Tb 415 | 2 cf. Hen 394.7 | 5 cf. Dt 1510 || 631 cf. 9 | 4 cf. Js 6624 || 657 cf. Dn 712 | 9 cf. Js 3510b | 10 cf. Ez 4831-35 | 10c: 1K 1542-44.53.54 || 661 cf. Ps 211 | 6: 2K 1123-27 || 682 cf. Ex 3427.

20. Die Himmelfahrt des Mose.

Ass Mos 111 cf. Ps 14513 | 13: R 215 | 14 cf. 4Esr 852-54 | 18 cf. Dn 927 || 311 cf. Ex 1635 || 55 cf. Gn 1921 || 71 cf. Gn 491 | 4.8 cf. Ez 1649 | 6 Ez 2225b: [M 2314] Mc 1240 L 2047 2P 23 | 7.9 cf. Pr 193 | 8 cf. Js 2213 || 105 cf. Ex 1021-23 Js 1310 | 7a cf. Gn 1418-20 | 7b cf. Gn 2133 || 118 cf. Ap Bar 539 | 11.17 cf. Ex 1819 || 124 cf. Am 32a | 4a cf. Jub 127 | 4b cf. Dn 927 | 6 cf. Ex 1819.

21. Die Himmelfahrt des Jesaja.

Asc Js 511-14 cf. 2S 1231: H 1137.

22. Das vierte Buch Esra.

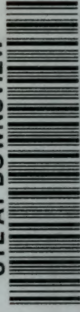
4Esr 31 cf. Dn 72.15.28 | 7 cf. Dn 34.7.29.31 | 13.14 cf. Js 418b: †Jk 223 || 48 cf. Dt 3012-14 Ps 7120 | 9-11 cf. Sap 916 | 35 cf. Sach 112 | 42 cf. Js 138 || 513-20 cf. 2S 1216 | 14 cf. Ex 1431 Jos 514b | 18: M 1016 L 103 J 1012 | 42 Ap Bar 5113: M 1930 2016 Mc 1031 L 1330 || 620 cf. Hen 811.2 | 23 cf. Js 2713a | 25.26 cf. Sach 15 | 31.35 cf. 2S 1216 | 38 cf. Gn 13ss | 49-52 cf. Hen 6214b | 55.59 cf. Sap 139b || 712-14 cf. Js 3021 | 28: 1K 17 2Th 17 1P 17.13 413 | 29 cf. Ps Sal 1736 | 38 cf. Dn 122 | 38-45 cf. Js 212 | 77 cf. Sir 2911 | 83 ss cf. Sap 52-14 || 821.22 cf. Dt 328b LXX | 33 cf. Sir 2911 | 35 cf. Job 141 | 52 cf. Gn 28.9 | 52-54 Ap Bar 4413 Ass Mos 114 Dn 718: M 2023 224.8 2534 Mc 1040 L 1417 R 828-30 1K 29 E 15.11 || 1027.30.34ss cf. Ex 1431 || 1137 cf. Ez 2225a || 1232 cf. Ps Sal 1736 | 42 (cf. Js 426): 2P 119 || 1325.26 cf. Sach 612a | 30-33 cf. Js 192 | 36a cf. sl Hen 552 | 36b cf. Dn 234a.45a | 43-47 cf. Js 1115.16 || 149 cf. Sach 15 | 22a cf. Ps 5113 | 22b cf. Lv 185.

23. Die Apokalypse des Baruch.

Ap Bar 22 cf. Ex 1819 || 41-6 cf. sl Hen 552 | 5 cf. Ex 251.9.40 | 6 cf. Gn 28.9 || 63 cf. 1R 1812 | 7 cf. Ex 301-6.10 || 106 cf. Hen 382 | 13.14 Js 541:

M 2419 Mc 1317 L 2123 2329 *G 427 || **13**1 cf. Dn 428 || **14**10. 11 cf. Ps 1021 | 12 cf. Sir 2911 || 13 **15**7. 8 403 4412. 15 4850 Hen 7115 (cf. Js 344): M 53. 10 A 321 R 818 Ph 121–23 320. 21 1T 617 H 1314 | 8 cf. Sap 42 || **20**1. 2 : M 2422 Mc 1320 | 5 cf. Ex 3428 || **21**6 cf. Ex 1916a | 13: 1K 1519 | 20 cf. Eccl 811 || **22**1a cf. Ez 11a | 1b cf. Dn 428 || **23**7 Ps 3419 14518a Hen 512 (cf. Ez 72–10): Mc 1329 L 218. 28 †A **17**27 R 1311. 12 2K 62 Ph 45 H 1025 Jk 58 1P 47 Ap 320 2210 || **24**1 cf. Dn 710c || **27**15 cf. Dn 927 || **29**3 cf. Ps Sal 1736 | 4 cf. Hen 6214b | 8 cf. Ex 164. 13–15 Dn 927 || **30**1a cf. Ps Sal 1736 | 1b cf. Dn 122 | 3 cf. Dn 927 || **32**6 cf. Js 344 || **39**7a cf. Gn 210 | 7b cf. Js 51–7 || **40**3 cf. 1413 || **41**3 sl Hen 489: M 1129. 30 A 1510 G 51 || **44**7 cf. Js 2919 | 12. 15 cf. 1413 | 13 cf. 4Esr 852–54 || **47**2 cf. Ex 3428 || **48**13 cf. Ps 904 | 28 cf. 2S 116b | 34 cf. Dt 132–4 | 50 cf. 1413 || **49**2 cf. Ez 373a || **51**10a Hen 1044. 6 : M 2230 Mc 1225 L 2036 | 10b : 2K 318 | 11 cf. Ez 126a | 13 cf. 4Esr 542 | 15 cf. Ps 498. 9 || **52**6 Sir 21ss : R 53 Jk 12 1P 16 413 || **53**9 Ass Mos 118 : M 2427 L 1724 || **54**10 cf. Jdc 524 || 21 **59**8 **69**4 cf. Dn 927 || **70**6 cf. Ps 658. 9 || **76**3 cf. Ez 401. 2 || **78**2 cf. Nm 625. 26 || **83**3 cf. Eccl 1214 | 7 cf. Dn 927 || **85**13 : M 713.

Göttingen. Druck der Dieterich'schen Univ.-Buchdruckerei (W. Fr. Kaestner).

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 26 07 14 010 6